

Dienasgrāmata

Quod sentimus loquamur,
quod loquimur sentiamus!

VEcordia

Izvilkums L-TECE

Atvērts: 2007.06.05 13:57
Slēgts: 2010.01.03 23:25
Versija: 2018.03.12 12:23

ISBN 9984-9395-5-3

Dienasgrāmata «VECORDIA»

© Valdis Egle, 2018

ISBN 9984-688-54-2

Valdis Egle. «Mūžībai zibrudi vārti»

© Valdis Egle, 2003

Maijas Salnas zīmējums vēstulē V. Eglem

Valdis Egle

MŪŽĪBAI ZIBRUDI VĀRTI

Grāmata TECE1. I daļa

Impositum

Grīziņkalns 2018

Talis hominis fuit oratio,
qualis vita

Un kā senāk rakstu
Brošūriņas es,
Nevaicādams kurp lai
Viņas pārdot nes...¹

Treimanis-Zvārgulis, 1906

Tam Mērķim jābūt lielākam par dzīvi,
Jo tikai tad to dzīve nesamaļ.

Aija Štuba, 2000.gada 30.novembrī

Priekšvārds

2007.06.23 13:38 sestdiena
Līgo diena

2001.gada novembrī bija pagājis apmēram gads, kopš es (lāzerizdrukās; katrā numurā pa 32 lappusēm) sāku izdot žurnālu ROSE (tālāk veidojot no tā grāmatas {VITA1}, {VITA2} utt.). «Rose» bija «neperiodisks zinātniski satīrisks izdevums» ar «galveno adresāti Vairu Viķi-Freibergu», un katrs jauns «Roses» numurs papīra izdrukā tika nosūtīts aploksnē pa tradicionālo pastu Imantam Freibergam (pašu VVF «kā prezidenti» es neaiztiku).

Kad nu gada laikā Imants Freibergs neturēja par vajadzīgu atsaukties un atbildēt ne uz vienu no daudzajiem sūtījumiem, tad mana ideja pamazām transformējās divos virzienos: viens bija abu Freibergu pakāpeniska pārvēršanās no manis patiesi mīļiem un cienītiem Valsts varas un Rietumu zinātnes pārstāvjiem un simboliem par nākamajiem peramajiem puikām un skuķiem (kam noslēgums būs 2003.gada 8.jūlijā, kad VVF, dodama Saeimas tribīnē prezidentes svinīgo zvērestu otrajam prezidentūras termiņam, vienlaicīgi saņēma no manis pa e-pastu «Nekrologu»); un otrs virziens bija tas, ka Freibergiem veltītie «Roses» izdevumi tika piebremzēti, un to vietā tika nodibināts jauns žurnāls UPE (un attiecīgi jauna grāmatu sērija TECE), veltīta un adresēta manai tā laika aktīvākajai lasītājai un piekritējai Aijai Štubei (pazīstamai arī kā Maija Salna – pēc manis viņai dotā pseidonīma).

Pavisam uz papīra – samaketēti un izdrukāti, pilnīgi gatavi – iznāca 12 žurnāla UPE numuri; bez tam vēl gandrīz tikpat numuru tika vairāk vai mazāk sagatavoti datorā, taču netika samaketēti un izdrukāti.

Tagad es šos izdevumus (kā pilnīgi gatavos, tā arī ne līdz galam izlaistos) publicēju Vekordijā, un te tie veidos trīs izvilkumu grāmatas: L-TECE (šis sējums), kā arī {L-TECE1} un {L-TECE2}. Šajā sējumā atrodas tie 12 žurnāla numuri, kuri tika izlaisti līdz galam laikā no 2002.gada 7.novembra līdz 2003.gada 2.septembrim.

«Upe», atšķirībā no «Roses», nebija «zinātniski satīrisks» izdevums, bet gan «Dzīves straumes hronika», un prasības pret materiālu te bija domātas zemākas nekā pirmajā izdevumā. Hronikai vajadzēja vienkārši reģistrēt notikumus, vēstules un tos rakstus no periodikas, kurus es gribēju saglabāt savā elektroniskajā arhīvā.

Tāpēc te ir daudz «otršķirīgu» materiālu.

Valdis Egle

2007.gada 23.jūnijā

---

¹ Parodija par Andrieva Niedras «Dažu skaistu ziedu...»

Egle V. Mūžībai zibrudi vārti.
Maijas Salnas apgāds Ķengaragā, 2002.

Egle V.
Eternity has flashred Gate
VEDDA collections
Publishing House Maija Salna, Riga 2002
(in Latvian)

Redaktore: Aija Štūbe
Makets: Valdis Egle
Grāmatas datoridentifikators: TECE1
Punkti un norādes: programmu sistēma TECUS
Garnitūra (fonts): Egle Gum Normal
Grāmatā ir saglabāta autoru ortogrāfija un punktuācija

Šī grāmata satur žurnāla «Upe» 1.–20. numurus, kur ievietotas Valda Egles atbildes uz Aijas Štubes vēstulēm, kā arī atzīmes no dažādiem literatūras avotiem un cita veida sagataves priekš citām, vairāk sistematizētām Veddas grāmatām.

© **Valdis Egle, 2002**

Valda Egles Dokumentu DatorArhīvs (VEDDA)
Noveloģija «Likteņupe» (URDZE)
Bellaportas Triloģija (RAUDA)
Dokumentu krājums (TECE1)
«Tavas Dzīves Koks»

Grāmata TECE1

Uzmanību!

Visi tiek lūgti

NEKĀDĀ GADĪJUMĀ

nelasīt punktu [.175.](#) šīs grāmatas 19. lappusē!

Žurnāla «Upe» 1. numurs

Dzīves straumes hronika

Neperiodisks epistolāri grafomāniskis izdevums

Numurs izlaists 2001.11.07

Žurnāls iznāk kopš 2001.gada 7.novembra

Galvenais redaktors: Valdis Egle

Galvenais adresāts: Aija Štūbe Salniņa

Redakcijas adrese: egle@latnet.lv

§1. Par romānu «Miranda»

2001.10.08 20:10 pirmdiena

Grāmatas TECE1 titullapa

.1. Sveicināta, *Dear Aija!*

.2. Ak tad pēc vairāk nekā mēnesi ilgas klusēšanas Jūs tomēr neizturējāt un man uzrakstījāt! Es jau visu laiku domāju: «Redzēs, cik ilgi viņa izturēs?» («..Ilgi jau neizturēs..»). (Kā narkomānam man jau arī gribējās, lai pārāk ilgi tas nevilktos).

.3. Es joprojām esmu atvaļinājumā. (Es prasīju vienu atvaļinājumu, bet mūsu «personāldaļas vadītāja» ieteica ņemt divus, jo savā laikā es vairākus gadus nebiju bijis atvaļinājumā un pēc gaidāmajām izmaiņām darba likumdošanā vairāk par diviem iekrātiem atvaļinājumiem nedrīkstot būt: tad tie pazudīšot bez kādas kompensācijas; tāpēc atvaļinājums man beidzas tikai 28. oktobrī; neskatoties uz to, nākošajā gadā es atkal varēšu ņemt divus atvaļinājumus, ja vien gribēšu, jo «krājumi» vēl nav izsīkuši).

.4. Pirmās četras nedēļas atvaļinājumā, es, jāteic, visumā slinkoju. Mazliet pastrādāju, sakārtojot savus papīrus un failus, mazliet mēģināju rakstīt «Rosei» – bet absolūti «nerakstījās» (un, ja autors raksta ar piespiešanos, tad šī piespiešanās neizbēgami «iegulsies» tekstā; lasītājs to sajūtīs un arī lasīs ar piespiešanos, – ja vispār lasīs, bet vairumā gadījumu vienkārši nelasīs tālāk, līdzko to sajūtīs).

.5. Tāda «slinkošanas politika» deva savus rezultātus: ceturtais nedēļas be-

gās man pēkšņi radās «iedvesma» ķerties pie romāna. Tas bija ceturtdien, 27. septembrī. Un kopš tā

brīža es visu laiku dzīvoju šī «romāna pasaulē» – kaut kas tāds attiecībā uz beletristiku man nav bijis kopš skolas laikiem 1960. gadu pirmajā pusē.

Grāmatas TECE1 prettituls

«bāzt visur degunu»). Bet galu galā būs zaudēta tikai viena lasītāja – nieks vien ir, vai ne?

.10. Pašlaik Romānā nav uzrakstīta neviena rindiņa teksta (izņemot dažus gabalus, ko esmu nolēmis mazliet rediģētā veidā pārnest no skolas laiku romāniem). Bet ir pilnībā izplānots viss sižets, nostādnes, alegorijas, visas darbojošās personas, viņu vārdi, gaitas, notikumi, situācijas, sākums, beigas, sadalījums pa nodaļām utt. (Taisni šodien vai, vēlākais, rīt gribēju ķerties pie teksta, – kad pēkšņi pienāca Jūsu vēstule).

.11. Un tā, Romāna pamatkonceptija. Tās būtība ir tā, ka tiek savienotas (vai savītas, vai «sasietas mezglā») trīs fundamentāli atšķirīgas «līnijas» (vai idejas vai tml.).

.12. Viena ir klasiskais piedzīvojumu romāns (tādus es rakstīju skolas laikā). Varoņi cīnās, skrien, šauj, kaujas, mīl, nonāk visvisādās spraigās situācijās utt. Dēku virpuli es sagriezu, cik vien spēju. Bet pati par sevi šī «līnija» pārstāja mani apmierināt jau skolas laika beigās (tas bija viens no iemesliem, kādēļ es toreiz «pametu beletristiku»). Ja Romānā būtu šī līnija vien, tad to nebūtu vērts rakstīt – tas būtu tikai vēl viens variants bezgalīgajām dēku filmām, varbūt mazliet gaumīgāks par vairumu, bet vienalga – blēņas.

.13. Otra līnija ir – parodija. Arī parodija pati par sevi nav nekas jauns. Ap 1964. gadu (kad es pats atteicos no «klasiskā dēku romāna»), piemēram, parādījās tāda (šķiet, čehu) filma «Limonādes Džo» – parodija par «vesterniem». Tur viens no varoņiem spēj dzert ne tikai tīru spirtu, bet pat sālsskābi (vai sērskābi, neatceros), un uzkodām sagrauž stikla glāzi. Nekādu šāda veida parodijas elementu manā romānā nebūs. Mani varoņi darbojas absolūti reālistiski, un pie tam vēl nemaz tā īsti nav «supermeni» (mazliet jau ir, bet pavisam maz); viņus pat uztrauc tās «trakās» situācijas, kurās viņi nonāk; tas īstenībā nemaz nav «viņu elements», «viņu ampluā», bet notikumu virpulis viņus it kā ierauj un aiznes pret viņu pašu gribu.

.6. Tas, ka «principā» vajadzētu uzrakstīt romānu, bija skaidrs jau sen; gan es pats gadiem (un gadu desmitiem) ilgi par to domāju, gan Nataša mudināja, gan Jūs, gan vēl citi apstākļi... Dažādi kūtri plāni regulāri grozījās man pa galvu, bet viss tas kaut kā pašu neiedvesmoja (un ja autors raksta ar piespiešanos...).

.7. Bet todien, 27. septembrī, Romāna principiālā koncepcija pēkšņi nostājās manā priekšā it kā vienā mirklī (un es pat tūdaļ pametu visu iesākto darbu, lai dotos ārā, parkā, un staigājot to apdomātu...).

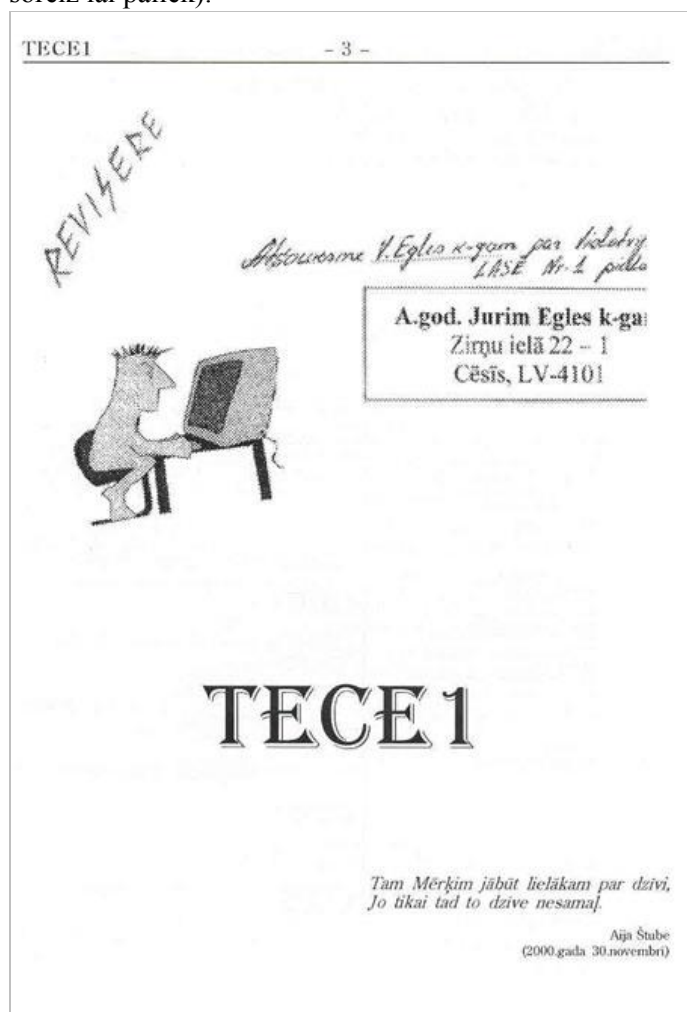
.8. Visumā jau nevajadzētu Jums tagad stāstīt par Romānu (lai varētu lasīt, kad tas būs gatavs), bet es pietiekoši labi pazīstu dzīvi, lai zinātu, ka varbūt Romāns nemaz netiks uzrakstīts. Ja saglabātos pašreizējā iedvesma, tad jau nu noteikti uzrakstītu, bet pēc 28. oktobra no jauna sāksies darbs, visādas rūpes, kas var atkal pilnīgi «aizsist» smadzenes, kā tas ir bijis visus šos gadus...

.9. Tāpēc aprakstīšu Romāna galveno koncepciju (tas būs pirmais un varbūt arī paliks vienīgais tās rakstisks izklāsts). Ja Romāns tā arī netiks uzrakstīts, tad Jūs ar to neko nezaudējat, bet ja tomēr tiks uzrakstīts, tad Jūs (vai, precīzāk, Jūsu iespēja iepazīties ar to gatavā veidā) būs izrādījusies upurēta (nezinu tikai, kam īsti upurēta; varbūt Jūsu pašatzītajai tendencei

.14. «Parodijas līnija» izpaužas visā tajā scēnā, skatuvē, tajā telpā, kur viņi darbojas. Romāna darbība norisinās «uz planētas Mundas». Izrādās, tagad, kad «globalizācija» sen jau ir «noiets etaps» un notiek «universumizācija» (t.i. nevis Zemes dažādu kultūru sastapšanās un apvienošanās, bet gan dažādu planētu kultūru sastapšanās un apvienošanās) – tagad ir atklājies homoloģisko rindu likums šajā lietā (par to Jūs rakstīsiet Redaktores priekšvārdā Romānam)².

.15. «Homoloģisko rindu likums» bioloģijā nozīmē, ka dažādas populācijas, neskatoties uz savu varbūt pilnīgi atšķirīgo izcelsmi, attīstās ļoti līdzīgi. Tā, piemēram, Austrālija miljoniem gadu ilgi bija pilnīgi izolēta no pārējiem kontinentiem. Kad tā atšķēlās, zīdītāji bija vēl tikai pašā savas attīstības sākumā – mazi, pelēm līdzīgi dzīvnieciņi, kas slēpjas alās. Tālākā viņu attīstība Austrālijā un pārējā pasaulē notika patstāvīgi un paralēli – un tomēr tā noveda gandrīz pie tā paša rezultāta. Pārējā pasaulē parādījās vilki – un Austrālijā parādījās somainie vilki. Un tā tālāk – ļoti daudzas sugas, ar nelielām anatomiskām atšķirībām, izrādījās attīstījušās gandrīz vienādi (tam ir zinātnisks izskaidrojums, bet tas šoreiz lai paliek).

Grāmatas TECE1 iekšējā titullapa

raksturīgākā pazīme ir tā, ka viņi pastāvīgi grauž saulespuķu sēklas un spļaudās). Vienā provincē tur ir arī dzimtcilvēki teitoņi, pār kuriem valda latvju baroni, kas tiem nesuši Pērkoņticību.

.19. Nu lūk, un šādā vidē sāk izvērsties pirmās – piedzīvojumu – līnijas sižets. Pirmajai līnijai jāizvēršas cik vien iespējams nopietni. Nekādas parodijas varoņu uzvedībā – viņi visā nopietnībā cīnās, mīl, pārdzīvo; viss komisms un ņirgāšanās tikai tajā paradoksālajā pretrunā starp to Vidi, kurā viņi darbojas, un to Vidi, kas mums pierasta uz Zemes.

.16. Nu lūk, parodējot šo «homoloģisko rindu likumu», Jūs kā Redaktore grāmatas Priekšvārdā paskaidrojat Zemes lasītājiem (Romāna autore Dace Rauda ir Mundas iedzīvotāja), ka arī planētas (t.i. to iemītnieki), izrādās, attīstās ļoti līdzīgi. Arī Mundā ir latvieši, igauņi un citas tautas, – tikai Nejausība ir mazliet savādāk iegrozījusi šādus tādus elementus viņu attīstības ceļā. Tagad, kad Latvijas un Rietumu latviešu vēsturiskā sastapšanās pēc Trešās Atmodas ir jau aiz muguras, notiek vēsturiskā Zemes un Mundas latviešu sastapšanās (un Romāns, lūk, ir tās pirmais etaps).

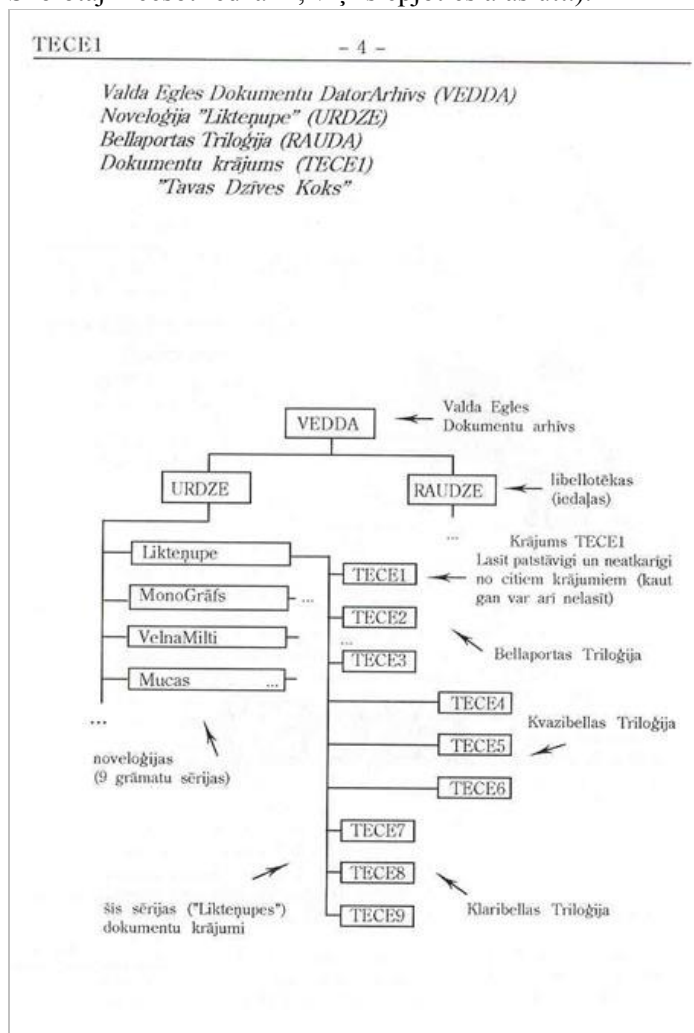
.17. Mundā Nejausība ir savādāk noteikusi latviešu likteni: tur Latvija ir milzīga koloniālā impērija (kā uz Zemes, teiksim, Britu impērija savā laikā), un tai pasaulē ir tikai viens sāncensis – tā ir otrā superlielvalsts: Igaunijas impērija.

.18. Bet Romāna darbība nenotiek Latvijā (Mundas Latvijā) – nē. Tā notiek (relatīvi) mazās tropiskās Dienvidu puslodes salās Jaunajā Pasaulē. Šīs salas ir bijusī Latvijas impērijas kolonija; baltie kolonisti (t.i. latvieši jeb latvji) tur ir tikai 1/3 iedzīvotāju, kamēr pārējie – visādas eksotiskas iezemiešu tautas (tajā skaitā cilvēkēdāji kalibani), kā arī agrāk ievestie vergi – dzeltenādainie un šķībacainie angļi un melnādainie slavenēģeri (pēdējiem

² 2008.05.06.: Pirmajās «Mirandas» burtnīcās «Redaktores priekšvārdu» bija parakstījusi «Aija Štubē»; pēc viņas uzbrukumiem man (skat. {L-TECE4}) viņas vārds tika aizstāts ar neko neizsakošo «Lija Vaida» {MIRAND}.

.20. Šāda situācija ļauj parodēt un satirizēt ļoti daudz ko (piemēram, Akorijas Republika – tā saucas tā valsts – svin divdesmito neatkarības gadadienu: kopš viņi uz barikādēm cīnījušies par neatkarību no Latvijas impērijas utt.).

.21. Tāda pati nostādne turpinās arī citur: visur varoņi darbojas un rīkojas visā nopietnībā, bet komismu un parodiju rada paradoksālā pretruna starp viņu uzvedības nopietnību un tiem elementiem, kas viņiem apkārt. Piemēram, Jums kā nevienaldzīgai pret «ezotērikiem» varu pastāstīt, ka vienā no Akorijas Republikas provincēm – Sofiadā (t.i. grieķiski «Gudrības zemē») Senzaras pilsētiņā dzīvo princese Karma Garda (Sofiada ir teokrātiska valsts, t.i. vara tur pieder priesteriem jeb reliģijas pārstāvjiem, un Karma Garda tāda ir – viņa sludina Baltās Brālības mācību, ka ziemeļos, kalnos, dzīvojot Gudrības Skolotāji utt.). Īstenībā ziemeļos no Sofiadas atrodas kalnu zeme Kalibana ar mežonīgajiem sarkanādajiem iemītniekiem (Karma Garda to, protams, zin, bet viņa apgalvo, ka īstie Skolotāji neesot redzami, viņi slēpjoties alās utt.).³

Grāmatas TECE1 iekšējais prettituls

tiku domājis, kādā veidā Utopisko līniju pasniegt. Bija varianti: kopā ar Latvijas tagadējo realitāti; kopā ar Dēku līniju... Faktiski 27. septembra idejas būtība bija: trīs līniju savienojums, ieskaitot Parodijas līniju!

.26. Parodijas līnijas pievienošana padara Utopijas līniju nekategorisku: lasītājiem (ja tādi atradīsies) nemaz nebūs tik viegli tikt skaidrībā, kas īsti tiek parodēts – varbūt arī Utopiskā līnija? Un tas ir labi: lai domā paši, kas Utopiskajā līnijā pareizi un kas «nepareizi».

.27. Bet īstenībā, protams, parodēta tiek Dēku līnija, Pasaules un Latvijas realitātes, kā arī «ezotērika», pornogrāfija un tamlīdzīgi elementi, bet ne Utopijas līnija. Utopijas līnijas «aizstāvībai»

.22. Kad Akorijā sākas karš, kalibani iebrūk Sofiadā; Karma Garda tiek sagūstīta, aizvesta kalnos, nonāvēta un apēsta. Šeit tas skan komiski (un tā tas arī ir), bet tekstā tas jāattēlo maksimāli reālistiski un traģiski. Visa parodija izpaužas tikai pašā situācijā un tajās alegorijās, kas savītas ap princeses vārdu. Un tā tas viscaur Romānā.

.23. Un, beidzot, trešā līnija pēc Dēku un Parodijas līnijām. To varētu nosaukt par Utopijas līniju. Būtībā tā atrodas ar iepriekšējām līnijām tādā pašā apzinātā un paradoksālā pretrunā kā abas iepriekšējās savā starpā. (T.i., ja Dēkas ir reālistiskas, tad it kā nav Parodijas; ja ir Parodija, tad nebūtu jābūt reālismam dēkās; ja ir Utopija – vai Antiutopija – tad atkal nebūtu jābūt detalizētam reālismam Dēkās... utt.).

.24. Utopiskā līnija ir iepīta Romānā daudzās plāksnēs, sākot jau ar salu «ģeogrāfiskajām» kontūrām un koordinātem, vietvārdiem, personu vārdiem un tām alegorijām un alūzijām, ko tas viss rada, bet sižetā tā parādās kā klonēšanas, ģen-inženierijas un cerebromātikas tieša iejaukšanās reālistiskajā Dēku vidē.

.25. Patiesībā Utopiskā līnija romānā ir galvenā. Tikai tās dēļ vien es Romānu arī gribu rakstīt; ne Dēku, ne Parodijas līnijas pašas par sevi nebūtu tā vērtas. Līdz 27. septembrim es daudzkārt

³ 2008.05.06.: Tāda, izrādās, ir bijusi sākotnējā iecere. Bet ļoti drīz šis tēls tika sadalīts divos tēlos: valdniece Vieda Garda un viņas meita Karma. Apēsta tika (tikš) tikai Vieda Garda.

tīks sakoncentrēta visa loģika un filosofija (ko starpbrīžos starp dēkām paudīs viens no varoņiem – profesors Mellis).

.28. Utopiskā līnija savās alūzijās atsaucas galvenokārt uz tām pašām četrām «utopijas» un «antiutopijas» grāmatām, kuras figurēja Natālijas diplomdarbā⁴ (un, protams, paudīs – tikai tagad beletristiskā veidā – tās pašas idejas, kas izteiktas tur). Bet pāri Mora, Svifta, Orvela un Hakslija grāmatām kā vienojošs tīkls pārņemta Šekspīra «Vētra».

.29. Šekspīra «Vētru» es paņēmu pirmām kārtām, protams, tādēļ, ka alūzijas ar to izmantoja Oldoss Hakslijs («Brave New World» – tie ir vārdi no šīs lugas), bet tas ir tikai pirmām kārtām; tālākajās plāksnēs «Vētrā» ir tik daudz patstāvīgu paralēļu ar manu romānu (apejot Haksliju), ka neko labāku nemaz nevar vēlēties.

TECE1-UPE1 - 5 -

Uzmanību!
Visi tiek lūgti
NEKĀDĀ GADĪJUMĀ
nelasīt punktu <.175>
šīs grāmatas 29. lappusē!

Мир.1
Dzīves straumes hronika

Neperiodisks epistolāri grafomāniskis izdevums
Numurs: izlaidis 2001.11.07
Žurnāls iznāk kopš 2001.gada 7.novembra
Galvenais redaktors: Valdis Egle
Galvenais adresāts: Aija Stube Salnīja
Redakcijas adrese: egle@lanet.lv

Šī. Par romānu "Miranda"
2001.10.08 20:10 pirmdiena

Sveicināta, Dear Aija! .1
Ak tad pēc vairāk nekā mēnesi ilgas klusešanas Jūs tomēr neizturējāt .2
un man uzrakstījāt! Es jau visu laiku domāju: "Redzēs, cik ilgi viņa .3
izturēs?" ("..lgi jau neizturēs.."). (Kā narkomānam man jau arī gribējas,
lai pārāk ilgi tas nevilktos).

Es joprojām esmu atvaļinājumā. (Es prasīju vienu atvaļinājumu,
bet mūsu "personāldaļas vadītāja" ieteica ņemt divus, jo savā laikā
es vairākus gadus nebiju bijis atvaļinājumā un pēc gaidāmajām
izmaiņām darba likumdošanā vairāk par diviem iekrātiem atvaļinā-
jumiem nedrīkstot būt: tad tie pazūdišot bez kādas kompensācijas;
tāpēc atvaļinājums man beidzas tikai 28. oktobrī; neskatoties uz to,
nākošajā gadā es atkal varēšu ņemt divus atvaļinājumus, ja vien
gribēšu, jo "krājumi" vēl nav izsīkuši).

Grāmatas TECE1 teksta sākums

.30. Šekspīra «Vētra» ir maza ludziņa, «uz ātru roku» uzrakstīta izrādei karaļa (karalienes) priekšā (nevis parastajā Šekspīra teātrī «Globā» – vai «Globusā», kā to bieži nepareizi sauc); karaļi negribēja skatīties garas lugas, tāpēc viņiem taisīja īsākas izrādes. Pati par sevi šī luga ir diezgan vienkārša un pat padumja, – ja ņem tās tiešo saturu. Bet Šekspīram piemīt apbrīnojama spēja likt saviem varoņiem runāt ļoti vispārinātā, aforistiskā veidā (tāpēc jau viņš arī kļuva par pasaules literatūras klasiķi, ka no viņa lugām var milzīgā daudzumā ņemt epigrāfus; atcerieties, es kādreiz Jums rakstīju, ka visaugstākā līmeņa dzeja ir tā, no kuras var ņemt epigrāfus,⁵ bet Šekspīra varoņi tos bārsta nepārtraukti; viss lugas sižets kopumā – blēņas, bet katrs atsevišķs teiciens kā epigrāfs – taisni vietā!).

.31. Es zinu arī, kāpēc Hakslijs sa-
saistīja savu «antiutopiju» tieši ar Šekspīra
«Vētru», bet te būtu pārāk gari klāstīt visas
tās alūzijas pilnā veidā, – teikšu tikai, ka
visas tās darbojas arī attiecībā uz manu
romānu, pie tam vēl stiprākā kārtā nekā uz
Hakslija grāmatu, un bez tam man vēl ir
papildus saites ar «Vētru», kuru nebija
pašam Hakslijam. Tāpēc es arī izvēlējos
«Vētru», – kas manā gadījumā pie tam
darbojas, vienlaicīgi rādot gan uz
Šekspīru, gan uz Haksliju.

.32. Tas nu būtu par Romāna vispārīgajām nostādnēm. Romānam es devu nosaukumu: «Miranda». Miranda ir «Vētras» personāžs, 15-gadīga jaunava, – tā pati, kura saka tos vārdus, kurus Hakslijs padarījis par sava romāna virsrakstu: «Brave New world!», «O, дивный новый мир!»; latviski tulkojot Haksliju, tas laikam ir pārtulkots kā «Brīnišķīgā jaunā pasaule» (es latviski Haksliju neesmu lasījis), bet pašā Šekspīra «Vētras» tulkojumā šie vārdi, kopā ar kontekstu, skan šādi:

.33.

Ak brīnums!
Cik staltas būtnes! Skaisti cilvēki!
Cik dižena tu, jaunā pasaule,
Kur tādi ļaudis mīt!

.34. (Tie tad arī iet man kā epigrāfs visai grāmatai). Šekspīra lugā Mirandas tēvs ir Milānas hercogs (Prospērs), kuram brālis atņēmis hercogisti un kurš jau 12 gadus dzīvo vientuļā salā kopā ar

⁴ 2008.05.06.: Skat. {[R-TOPIA](#)}.

⁵ 2008.05.06.: Skat. {[TECE2.1394](#)}.

meitu – Mirandu – un veselu lērumu garu; pats viņš ir brīnumdaris, zintnieks, kuram gari klausā. Tā kā Miranda atvesta uz salu 3 gadus veca, tad viņa tikai miglaini atceras Milānu un galmu, bet visā vēlākajā dzīvē ir redzējusi tikai divus vīriešus: tēvu un Kalibanu («mošķi», ne īsti cilvēku, ne īsti garu, kroplīgu un ļaunu). Un nu, pateicoties tēva burvestībām un viņam kalpojošajiem gariem, Salā tiek vētras laikā izsviests kuģis, uz kura (no meitas kāzām Tunisā) brauc Neapoles karalis ar dēlu Ferdinandu, galminiekiem, kā arī ar Prospēra ļauno brāli, nelikumīgo Milānas hercogu.

.35. Priekš Hakslija (un tālāk priekš manis) tik svarīgos vārdus Miranda saka, ieraudzījusi trešo vīrieti savā mūžā: karaļa dēlu Ferdinandu (kurā viņa, dabīgi, tūdaļ iemīlas, tāpat kā tas viņā).

.36. Hakslijs, protams, piešķir šiem vārdiem pavisam savādāku nozīmi nekā «īstā» Miranda, – ironisku un saistītu ar savu Mežoni (vai kā viņš tur latviski nosaukts?). Kā jau teicu, man darbojas visas tās pašas alegorijas, kas Hakslijam, plus vēl citas papildus.

.37. Un tā, romāns ir nosaukts: «Miranda». Pats par sevi tas ir latīņu vārds un nozīmē: «Apbrīnojamā». (Vai tad es nevaru dot saviem varoņiem jebkuru vārdu, kā Pēteris, Katrīna, Džons, Helēna utt., pat ja kādreiz to ir lietojis Šekspīrs?).

.38. Miranda Mella nav romāna galvenā varone (vismaz tajā ziņā nav, ka ne no viņas personas viedokļa viss tiek attēlots), bet ir galvenā varoņa – Mikus Raiņa – iemīlotā: pirmā, ko viņš satiek, kad Vētra (pārnēstā nozīmē) izsviež viņu Salās.

.39. Gandrīz visi personvārdi Romānā (tāpat kā vietvārdi un citi apzīmējumi), protams, ir simboliski, parodiski un ironiski; «Rainis» bez visiem saprotamās parodijas nozīmē arī «Raibais» (vienā no latviešu valodas izloksnēm).

.40. Tātad «Raibais Mikus» (raibs tajā ziņā, ka viņš ir gan labs, gan slikts) – un «Apbrīnojamā Melnā». «Mella» gan nenozīmē tikai «Melnā» un vispār, ka viņa ir «slikta» – tur ir vesels lēruma asociāciju. Pirmkārt, viņas «tēvs» ir profesors Laimonis Mellis – viens no galvenajiem varoņiem, visu «Utopiskās līnijas» brīnumu autors –, un viņa vārds arī latviski atsaucas ne tikai uz «melns», bet arī uz «melis» (kas, savukārt, norāda tālāk uz Tomasa Mora Hitlodeju, «Utopijas» stāstītāju).

.41. Bez tam latīņu un grieķu asociācijas. «Mellis» latīniski ir vārda «medus» ģenitīva forma (tātad «no medus»), bet «Mella» – medus dzēriens. Vispār ar šo sakni romiešiem bija mīlināmie vārdi (tāpat kā angļu «honey»). Grieķiski, savukārt, tas, tāpat kā latviešiem, ir «melns», bet mums šī sakne pazīstama vārdā «melanholija».

.42. Otrkārt, kā «Melnā», Miranda tiek pretstatīta «Baltajai» – Akorijas Republikas prezidentei Žannai Kandorei-Kanorei (kura, atšķirībā no Vairas Viķes-Freibergas, ir neprecēta vecmeita, kas visu savu dzīvi ziedoja Revolūcijai – cīņai par Salu neatkarību no Latvijas impērijas, kā arī par demokrātiju un humānismu). «Candor» latīniski ir «mirdzoši balta krāsa» (atšķirībā no «alba» – blāvi balta). Bez tam pārnēstā nozīmē šis vārds ir: vienkāršība, nemākslotība, dabiskums, tīrība, sirsnība, patiesīgums, godīgums (Freibergai nebūtu ko apvainoties, ka viņas projekcijai uz Mundu ir dots tāds vārds). «Canor», savukārt, ir «dziedāšana», «melodija»; «canorus» – tāds, kas skaisti dzied, labs runātājs, labskaņa, skanīgums (arī nav ko apvainoties par otro daļu saliktajā uzvārdā, vai ne?). Bet vārds viņai, saprotams, ir no Žannas d'Arkas: cīņa par... utt.

.43. Romāna sākumā Žanna Kandore-Kanore ir Republikas prezidente, bet Romāna beigās Miranda Mella ir Akorijas karaliene. Tā viņas tiek pretstatītas. Bet, pirms uzsākt izšķirošo karagājieni, Miranda Mella saka: «Akoriju pazudināja jaunava, bet izglābs sievietē!». Un no šejienes vēl viena «Melnās» asociācija – uz melnmataino Žannu d'Arku un uz viņas tēvu «Melno Žaku».

.44. Mirandas «tēva» vārds – Laimonis – ir pirmkārt tulkojums no Šekspīra Mirandas tēva vārda «Prospērs» (latīniski «Laimīgais»), bet ir arī papildus nozīmes (sakarā ar viņa ģeņinženierisko darbību). Tāpat kā Šekspīra Mirandas tēvs, viņš ir «brīnumdaris».

2001.10.13 19:25 sestdiena
(pēc 4 dienām, 23 stundām, 15 minūtēm)

.45. Redziet, nedēļa aiztraukusies, un man šajās piecās dienās nebija laika pieskarties ne tikai pašam Romānam, bet pat šim tā aprakstam (neskatoties uz atvaļinājumu).

.46. Jūs, kā parasti, iemanījāties trāpīt ar savu vēstuli tieši tādā brīdī, kad Romāns izplānots (bet nav vēl iesākts) un kad cilvēku ir visvieglāk novirzīt uz to, lai šo plānu aprakstītu. Mazliet agrāk – plāns vēl nebūtu gatavs; mazliet vēlāk – pašam vairs negribētos par to plaši stāstīt...

.47. Ja Jūs nebūtu ietriekusies ar savu vēstuli tieši šajā «viducī», tad es, droši vien, darbības sižetu vienalga aprakstītu (priekš sevis, lai neaizmirstas), taču, jādomā, darītu to īsāk, savādāk (kā jau priekš

sevis), bet pārējās «slēptās nozīmes» droši vien neapprakstītu vispār (un dažas no tām varbūt vēlāk pats aizmirstu; tā ir bijis).

.48. Bet, ja nu Jūs tomēr esat izdarījusi to, ko esat izdarījusi, tad jāapraksta vien būs viss līdz galam. Tagad ķersimies pie tās Skatuves, kur darbība norisinās. Darbības vietas «ģeogrāfija» (līdz ar nosaukumiem, simboliem un kartēm datorā) man jau bija izstrādāta, kad pirmdien pienāca Jūsu vēstule. Karšu izdrukas Jums nosūtīšu.

.49. Tātad darbība norisinās planētas Munda «Dienvidjūrā», Tabako salās, sauktās arī «Vētru Krasts»; uz salām atrodas Akorijas Republika, divdesmit gadus ilgi jau neatkarīga no Latvijas impērijas.

.50. «Munda», protams, ir no latīņu «*mundus*» – pasaule. To, ka «*mundus*» ir «pasaule», zina katrs cik necik izglītots cilvēks. Bet mazāk zina, ka šī nozīme latīņu vārdam «*mundus*» ir tikai kāda ceturtā pēc kārtas. Pirmās (un pamatnozīmes) ir šādas: 1) tīrs, spodrs, košs, glīts; 2) rotas; būt uzpostam, izgreznotam; 3) rīks, ierīce – un tikai 4) pasaule, visums, pasaules daļa, izplatījums, cilvēces vēsture... (acīmredzot romiešu prāts ir gājis apmēram tādā pašā virzienā kā slāviem, kuriem «свет» ir gan gaisma, gan pasaule). Principā no visām šīm vārda «*mundus*» nozīmēm būtu jābūt skaidrām arī alegorijām.

.51. Tabako salas, dabīgi, sauc atmiņā Tobago salu. Vārds «Tobago» īstenībā arī nozīmē «tabaka» – vienkārši tās ir dažādas variācijas šī indiāņu vārda pierakstā eiropiešu valodās.

.52. «Vētru Krasts» bija darbības vieta kādam manam skolas laiku romānam (iesākts laikam 11. klasē, bet netika pabeigts; elementi no tā bija pieminēti grāmatā {SUHOV.327}; «Miranda» zināmā mērā izmanto tā romāna sižetu savā Dēku līnijā). Tā ka šis nosaukums radās bez kāda sakara ar Šekspīra «Vētru» (bet tagad ar to lieliski sasaistījās); arī tabaka kā Vētru Krasta galvenā eksportkultūra bija pieņemta sen atpakaļ un bez kādas saites ar Tobago salu – un atkal tagad lieliski savijās kopā.

.53. Akorijas Republika, turpretim, ir nevis vecs, bet tagad izdomāts nosaukums (vecajā romānā tā bija Vētru Krasta republika – līdzīgi Zilonkaula Krasta republikai: tāda pastāvēja Āfrikā manā jaunības laikā, bet tagad, šķiet, ir pārdēvēta kaut kādā nēģeru vārdā).

.54. Akorijas nosaukums ir veidots no «ahoriešu» vārda. Tas, kā Jūs atceraties, figurēja Natālijas diplomdarbā⁶ un tam bija būtiska nozīme, atšifrējot Svifta ieceri «Gulivera ceļojumiem». Tomass Mors «Utopijas» pirmajā daļā piemin, ka ahorieši dzīvojot dienvidaustrumos no Utopijas salas (kura pati, izsekojot Vespuči un Hitlodeja maršrutu, iznāk dienvidaustrumos no Dienvidamerikas kontinenta), un utopieši viņus, ahoriešus, uzskatot par dumju tautu, kuras karalis mēģinājis iekarot kaimiņu valsti, bet nav spējis to noturēt. Tulkojumā no grieķu valodas «Ahorija» nozīmē «drūma, bez prieka».

.55. Svifts, savukārt, mistificējot visus apstākļus, kādos Gulivers atstāj Hoihnhnmu jeb Zirgu zemi (kas pēc visiem «ģeogrāfiskajiem datiem» atrodas turpat, kur Mora Utopija), liek Guliveram doties «nesaprotamā» veidā uz noslēpumainajiem «dienvidaustrumiem» un nonākt atpakaļ Eiropā (tātad Ahorijā – drūmajā bezprieka zemē).

.56. Interesanti, ka jau mana vecā, skolas laiku Vētru Krasta republika atradās dienvidaustrumos no kontinenta (kurš identificējams ar Dienvidameriku): atkal nejauša sagādīšanās, bet lieliski iepinama tagadējā Romāna shēmā. Šo Tabako salu novietojumu attiecībā pret kontinentu es saglabāju arī «Mirandā».

.57. Galvenā, lielākā sala Tabako salu arhipelagā ir Jekuras sala, bet dienvidaustrumos no tās atrodas mazākā Lagnegas sala (kura, kā tālāk redzēsīm, identificējama ar Utopiju, kamēr Jekura ar pašu Ahoriju). Tātad man novietojums iznāk apgriezts, salīdzinot ar Moru un Sviftu: Utopija dienvidaustrumos no Ahorijas. Arī tas ir simboliski (jo man pretējs «utopiskās idejas» risinājums, salīdzinot ar Mora–Svifta «tandēmu»), bet, galvenais, saglabājas spēles ap šo tik nozīmīgo dienvidaustrumu virzienu.

.58. Tātad Akorija ir Ahorija – ar domu, ka latvieši senatnē «h» neizrunāja un aizstāja to ar «k».

.59. Jekuras salas nosaukums, savukārt, ir veidots no latīņu vārda «*Iecur*» – aknas. Romiešiem aknas nebija tas, kas tagadējai medicīnai, bet gan dažādu kaislību orgāns (sevišķi mīlas kaisles un dusmu, naida orgāns). (Arī latviski vēl tagad saka: «Tam nu gan ir aknas!» – ja grib teikt, ka viņš var izturēt visādus satricinājumus un cīņas). Tātad Jekuras sala ir tā vieta, kur plosās visādas kaislības (kā jau tas arī notiek romāna «Miranda» Dēku līnijas sižetā).

.60. Vienlaicīgi, ja pieņemam, ka vārdā «Jekura» burts «k» ir radies, aizstājot latviešiem neizrunājamo «h», tad Jekura pārvēršas par Jehuru – ar saiti uz Svifta jehūziem. Un, beidzot, ja latīņu «*iecur*» lasām «latviski» kā «iekur», tad rodas asociācija ar kurināšanu, uguni (kā kara un cīņu alegoriju).

⁶ 2008.05.06.: Skat. {TOPIA}.

.61. Uzmetot acis Jekuras salas kontūrām kartē,⁷ var redzēt, ka tās atgādina Latvijas kontūras, – bet tikai apgrieztas «ar kājām gaisā». No otras puses, Lagnegas sala (tātad «Utopija») arī atgādina Latvijas kontūras, – bet šoreiz «pareizā» novietojumā. Tikai Jekura ir daudz daudz lielāka par Lagnegu. Tas simbolizē, ka «ačgārnā, apgrieztā Latvija» (Jekura) ir daudz lielāka un saskatāmāka par «pareizo Latviju» (Lagnegu).

.62. No otras puses, Lagnegas kontūras atbilst Utopijas aprakstam Tomasa Mora grāmatā: sala, kurai pusmēness forma tā, ka mēness ragi gandrīz saiet kopā, veidojot iekšēju līci, kur atrodas salas galvenā osta; Utopija, saskaņā ar Moru, kādreiz ir bijusi pussala, un tikai vēlāk valsts dibinātājs (pēc Mora: Utops) ir licis izrakt kanālu, kas atdala Utopiju no pārējās zemes. «Mirandā» Lagnegu ir atdalījusi zemestrīce, bet jūras šauruma malā atrodas «Utopa siena».

.63. Lagnegas galvaspilsēta ir Sifogranta. Tas ir Tomasa Mora vārds, tikai viņam tas apzīmēja nevis pilsētu, bet pilsētas valdnieku. Saskaņā ar Moru Utopijā bija divas valodas: vecā un jaunā; vienā no tām valdnieks saucās par sifograntu, otrā – par filarhu. «Mirandā» Sifogranta ir galvaspilsēta, bet filarhs – valdnieks.

.64. Pats Lagnegas nosaukums, turpretim, ir ņemts no Svifta. Trešajā Gulivera ceļojumā Lagnega ir sala, kurā dzīvo nemirstīgie «straldbragi». Vēlāk redzēsim, ka tas ir simboliski «Mirandas» galvenā varoņa Mikus Raiņa «nemirstības» ziņā.

.65. Tās ir galvenās «Akorijas ģeogrāfijas» alegorijas. Pārējās ir otršķirīgākas. Okeānija, kā atceraties, ir Orvela romāna darbības vieta; Jehulenda neprasa komentārus tam, kurš zina, kas ir Svifta «jehūzi» (jeb «jehu»); Teitonija ir invertēta feodālā Latvija; Meinards bija bīskaps, kurš uzcēla pirmo mūra pili Latvijā; hercogs Jēkabs bija tas, kura laikā Tobago sala piederēja Kurzemei un tur tika noņemti arī nedaudz latviešu kolonistu; uz Akoriju bez izmaiņām pārceltā Jēkabpils izskatās kurioza «svešvārdu» ielikumā; Latgada ir sagrozīta Svifta «Lagado» (kur Sviftam bija tā izsmietā un dumjā Akadēmija); Latgado figurēja arī «Lasē» (LASE2-92.lpp. {SKATI.885}, kur ņirgāšanās par Podnieku); Fatumrivula latīniski nozīmē «Likteņa straume» – tātad «likteņupe» (no vienas puses Daugava; no otras – daudz lielākā un burtiskākā mērā Likteņupe Mikum un Mirandai); Kalibana – jau Šekspīram «Vētrā» Kalibans bija sagrozīts «kanibals», bet man atjaunota burtiskā nozīme (kalibanu cilts patiešām ir kanibali); Fatumrivula tek caur «Eiropas prērijām» (parodija par Eiropas Savienību); bet Eiropa te nav tikai pasaules daļa, bet arī tā Agenora meita, kuru nolaupīja Zevs, pārvērties par vērsi, un aiznesa uz savas muguras; kartē Eiropa atrodas «uz Zeva muguras»; Zevadā Miranda tiks «nolaupīta»; Zevam bija divi brāļi – Poseidons un Aīds (tas pats, kas romiešu Plutons); ja reiz Zevam ir savs novads Akorijā, tad arī brāļiem jābūt savām zemēm (Plutonija ir kalnu un vulkānu zeme; Poseidonija – upju un purvu novads); Nona, Decuma un Mortva bija parkas – romiešu likteņa dievietes (Akorijā tās ir Fatumrivulas pietekas); Bella nozīmē «labā, skaistā, jaukā»; Klaribella (Šekspīra «Vētras» personāžs) pievieno klāt nozīmi «gaišs, spožs, dzidrs, skaņš, skaidrs, izcils»; taču «bellum» ir karš...

.66. Romiešu «bellum» (karš; nekatras dzimtes lietvārds) un «bellum» (skaists; īpašības vārds pie nekatras dzimtes lietvārda; citās dzimtēs «bellus», «bella») – tie nav radniecīgi vārdi, neskatoties uz līdzīgo skanējumu, t.i. romieši karu tomēr neuzskatīja par skaistu un labu – vismaz šajos vārdos tas neparādās, kā varētu likties. «Bellum» kā karš ceļas no arhaiskākas formas «duellum» (t.i. divkauja, no vārda «duo» – divi). «Bellum» kā skaists, jauks, spirts, turpretim, ir saīsinājums no «benulum», kas, savukārt, pamazinājums no «benum», «bonum» (labs). Tomēr Romānā asociācija starp abām šīm nozīmēm pastāv. No «starpformas», kas te minēta, veidots Lagnegas pilsētiņas vārds Benula (tātad «Labiņā», bet vienlaicīgi arī asociācija uz karu); Benulai Romānā ir liela un simboliska nozīme, un tur notiks lielas lietas.

.67. No šejienes skaidrs arī Akorijas galvaspilsētas Bellaportas (tātad «Rīgas») nosaukums.

.68. Vienīgais nosaukums Akorijas «ģeogrāfiskajā kartē», kuram nav nedz simboliskas, nedz parodiskas nozīmes, ir Travelinga. Tur dzīvo zilādainie iezemieši (it kā «labie» indiāņi Kupera romānos, bet tikai zilādaini). Tos es izgudroju vienā no saviem pašiem pirmajiem «romāniem», kas uzrakstīts vēl skolas trešajā klasē (sākts 1957. gada 12. janvārī), un tie man ir tik iemīļoti varoņi, ka arī vēlāk es tos nesu daudz kur līdzī, un tagad pārnesu, lūk, arī uz šejieni; vārds «travelingi» gan viņiem tika dots ne trešajā klasē, bet mazliet vēlāk, kad es jau šo to zināju angļiski...⁸

* * *

⁷ 2008.05.06.: Skat. {MIRAND}.

⁸ 2008.05.06.: Pieminētais 1957. gada sacerējums saucās «Hendona ceļojums», un no vārda «ceļojums» angļiskojuma tad arī nāk šajā sacerējumā ievestās zilādainās cilts nosaukums «travelingi».

.69. Apraksts nav pabeigts; cerams, kādreiz turpināsim.

§2. Par «goda un cieņas aizskaršanu»

2001.10.13 09:54 sestdiena
(pirms 9 stundām, 31 minūtes)

.70. «...Un ja es to būtu ierakstījusi un iedevusi viņa (Stelpa) mīļotajai, – nudien tad viņš mani likvidētu. Viņš diemžēl nav tāds «inteliģents» zinātņu doktors kā tie, kuri ignorē Jūsu «vajāšanas». Un viņi taču arī varētu iesūdzēt Jūs tiesā par «vajāšanu» vai par «cieņas un goda aizskaršanu»... Jeb nevarētu?»

.71. Nevarētu. Tas ir, iesūdzēt jau varētu, ja vien spētu atrast Likuma pantu, kuru minēt Prasības pieteikumā, bet tikai (protams, pie godīgas tiesas) vinnēt prāvu nevarētu. Manas darbības praktiski vienmēr ir juridiski precīzi izsvērtas, un neko tādu, kas varētu mani nopietni apdraudēt, es nedaru.

.72. «Piemēram, Latgales priekšpilsētas tiesa 28.septembrī 2001.g. atzina, ka publicists Vilis Seleckis grāmatā «Andris Šķēle: leģendas un patiesība» iekļāvis Tautas partijas priekšsēža A. Šķēles godu un cieņu aizskarošas ziņas. Tiesa nolēma likt V. Seleckim atvainoties A. Šķēlem un samaksāt viņam 10'000 latu par viņa goda un cieņas aizskaršanu. Lūk kā! Un tas viss, kaut arī V. Seleckis iesniedzis pretpasību pret A. Šķēli par goda un cieņas aizskaršanu un prasījis no viņa piedzīt Ls 15'000. Šķēle, lūk, viņu esot nepatiesi nomelnojis, nosaucot autoru par «pērkamu dvēseli». Tomēr tiesa to nav atzinusi par nomelnošanu».

.73. Selecki es mazliet pazīstu (viņš ir liels Viktora Daugmaļa draugs), un man nav tāds iespaids, ka Seleckis būtu cilvēks, kurš spētu smalki orientēties juridiskajās niansēs (fakts, ka viņš iesniedza tādu «pretpasību», vien jau par to liecina). Es nezinu, kas ir rakstīts tajā viņa grāmatā, bet ticamāk man šķiet, ka viņš tur patiešām ir pieļāvis juridiskas kļūdas, kas padarīja viņu Šķēles «pretsītienam» aizsniedzamu.

.74. Vispār demokrātiskajā pasaulē un pie vārda un preses brīvības (ja atmetam visādus korupcijas radītos uzslāņojumus, negodīgas tiesas utt.), tad pamatprincips ir tāds: nedrīkst publicēt «godu un cieņu aizskarošas nepatiesas ziņas», bet drīkst publicēt «godu un cieņu aizskarošus viedokļus». Lai ilustrētu starpību, paņemsim hipotētiskus piemērus.

.75. Pieņemsim, Jūs savos memuāros uzrakstāt, ka Valdis Egle slimo ar sifilisu. Tad es aizeju pie ārsta, dabūju izziņu, ka sifilisa man nav, un nesu to uz tiesu kopā ar Prasības pieteikumu. Ziņa, ka man ir sifiliss, aizskar manu godu un cieņu, Jūs esat to publicējusi, man ir dokumentāli pierādījumi, ka ziņa ir nepatiesa, un – maksājiet ragā!

.76. Turpretī, ja Jūs savos memuāros uzrakstīsiet, ka Valdis Egle ir muļķis, tad situācija būs pavisam savādāka. Tas ir vienkārši Jūsu viedoklis par mani. Kur es varu dabūt izziņu, ka es neesmu muļķis? Tad tiesai mana prasība ir jānoraida, ja es būtu tik dumjš, ka tādu iesniegtu.

.77. Līdzīgi arī Seleckim: kur viņš dabūs izziņu, ka nav «pērkama dvēsele»? Tas ir vienkārši Šķēles viedoklis par viņu. Tāda «pretpasība» jau kopš paša sākuma bija lemta neveiksmei (un līdz ar to visu tiesas izdevumu apmaksāšanai). Tikai pavisam juridiski nekvalificēts cilvēks (acīmredzot atrazdamies nervu uzbudinājuma stāvoklī) varēja vispār kaut ko tādu uzsākt.

.78. Turpretī tiesas spriedumā par Šķēles sūdzību ir minētas «nepatiesas ZIŅAS». Acīmredzot Seleckis savā grāmatā ir pateicis kaut ko tādu, ko Šķēle varēja dokumentāli apgāzt. Uzrakstīt kaut ko tādu ir ļoti viegli, ja autors smalki neizšķir, kur viņam ir precīzi pierādījumi, ka sacītais ir patiesība, un ko viņš ir tikai dzirdējis no kāda.

.79. Abos gadījumos piesardzīgs un tālredzīgs autors var tā nostiprināt savu pozīciju, lai to būtu jo grūtāk apdraudēt tiesā. Piemēram, Jūs savos memuāros nerakstāt, ka «Valdim Eglem ir sifiliss», bet rakstāt: «Gundega Vizule man stāstīja, ka Valdim Eglem esot sifiliss» (pieņemsim, ka to Jūs esat dzirdējusi no viņas). Tad, ja es iesniegšu pret Jums prasību tiesā par nepatiesu ziņu publicēšanu, Jūs tur teiksiet tiesnesim: «Kā! Bet es jau to nemaz neesmu apgalvojusi! Es tikai rakstīju, ka Gundega man tā stāstīja, un mans apgalvojums būtu nepatiess tikai tad, ja Gundega tā nebūtu teikusi, bet viņa ir teikusi, tā ka ES nekādas nepatiesas ziņas neesmu izplatījusi! Lai viņš sūdz tiesā Gundegu, ja grib!».

.80. Ziņa faktiski būs palaista pasaulē (un pie parastā lasītāju loģikas līmeņa būs neatšķirama no vienkārša apgalvojuma), bet autoram ir visas iespējas aizstāvēties; Gundega, savukārt, atsauca vēl uz kādu citu un teic, ka viņa vispār neko neesot publicējusi, bet tikai papļāpājusi ar draudzeni, un beigu beigās būs «visi gali ūdenī»...

.81. Arī otrajā gadījumā var vēl tālāk nostiprināt savu pozīciju, rakstot memuāros nevis «Valdis Egle ir muļķis», bet gan: «Es domāju, ka Valdis Egle ir muļķis». Šis apgalvojums būs nepatīss tajā gadījumā, ja Jūs tā nedomātu, – un lai nu tad Prasītājs tiesā pierāda, ka Jūs tā nedomājat un tāpat esat uzrakstījusi nepatiesību!

.82. Kā redzat, te ir daudz nianšu, kuras (pie ikdienišķā loģikas līmeņa) parasti paslīd garām neievērotas gan vairumam lasītāju, gan vairumam autoru, bet kurām būs liela nozīme, līdzko to visu sāks smalki izķidāt tiesā.

.83. Manos sacerējumos šāda veida nianse ir turētas prātā, un tos ir visai grūti loģiski un juridiski apdraudēt. Kas attiecas uz satīru, tad pat «vecajos, nedemokrātiskajos» laikos Juvenāls izsmēja Romas imperatorus, Svifts – Anglijas karaļus, Saltikovs-Ščedrins – krievu carus un viņu ierēdņus, un es gribētu gan paskatīties, kā Latvijas tiesa «demokrātiskā valstī» un pie «vārda brīvības» spētu vērsties pret manu satīru. Praktiski tas ir nereāli...

.84. «Es par to vispār nedomātu, bet es taču arī rakstu grāmatu par reālām personām! Izskatās, ka tas ir diezgan bīstami. Pie tam es esmu nodomājis drusciņ uzbrukt arī tiem, kas sevi lepni dēvē par ezotērikiem... Bet viņu jau ir vesela armija... Šai sakarā es gribēju drusku pakonsultēties ar Jums. (Tas nav steidzami, kad ir laiks – tad). Kā tur īsti ir ar tiem memuāriem?»

.85. Nu, no iepriekšējā jau vajadzētu būt puslīdz skaidram. Viedokļus («gudrs, dumjš, blēdis», «pērkama dvēsele» utt.) var izteikt brīvi – visu, ko nav iespējams dokumentāli ne pierādīt, ne apgāzt. Bet vienmēr būs labāk izteikt ne pārāk rupjā formā un pasvītrot, ka tas ir viedoklis: «Es domāju...», «Es uzskatu...», «Man šķiet...» utt.

.86. Kaut kādus faktu apgalvojumus (ko var dokumentāli vai citādi pierādīt vai apgāzt), izteikt tikai tad, ja ir pierādījumi, ka tas tā tiešām ir, nepaļaujoties uz kāda cita stāstīto; ja pierādījumu nav, bet pieminēt tomēr gribas, tad – tikai atsaucoties uz avotu un pašai «noejot maliņā», vai pat vēl piebilstot, ka nezināt, vai tas ir taisnība vai ne.

.87. Latvijas «ietekmīgās personas», kurām faktiski ir autoritatīva domāšana, kuri īstenībā labprāt nodibinātu diktatūru, ja vien to varētu, un kurus demokrātija un vārda brīvība patiesībā kaitina, visiem spēkiem cenšas kaut mazlietiņ apkarot tos principus, kas aprakstīti augstāk. Tas vērojams visā šo desmit neatkarības gadu garumā gan dažādos spiedienos uz tiesām un izmeklēšanu, gan likumdošanas izmaiņās, ko viņi ieved vai cenšas ievest.

.88. Tā viņi centās ievest Krimināllikumā pantu par «goda un cieņas aizskaršanu» – tāpat šajā gadījumā lietu varētu ierosināt prokurors kā krimināllietu (un nevis kā civillietu pēc «cietušā» prasības pieteikuma). Bet es nezinu, ar ko tas beidzās, un Interneta likumu portāls man pašlaik nav pieejams. Bet katrā ziņā tur jau nu jābūt šausmīgam «goda un cieņas aizskārumam», lai Prokuratūra par kāda cilvēka memuāriem ierosinātu krimināllietu. Neskatoties uz «ietekmīgo personu» pūlēm, es domāju, ka tas joprojām ir nereāli.

.89. Bez «goda un cieņas» jautājumiem Jums vēl jāievēro autortiesības. Šo tiesību juridisko izskaidrojumu es jau vienreiz Jums devu (2001.02.23 vēstulē,⁹ kad Jūs vēl nodomājāt, ka es baidos: Jūs varētu pelnīt naudu ar maniem darbiem).

.90. Bez tam šo to varbūt Jūs varat gūt no manas atbildes Guntai Dronei. Kad bija izgatavota attiecīgi LASE2 un LASE4, es tās lappuses, kur bija runa par viņiem, nosūtīju atbilstoši Balodim, Dronei un Tambergam. Ar vīriešiem problēmu nebija, bet Drone reaģēja histēriski, acīmredzot nospriedusi, ka es viņu izsmeju (mazliet jau izzoboju, bet ko tad viņa iedomājas: ka varēs pamācīt mani, klāstīt man pretējas idejas un nesaņemt nekādu pretsparu, vispār – spēkoties ar mani kā ar līdzīgu?).¹⁰

.91. Atbildē viņai ir minēti attiecīgie Likuma panti (kas var Jums noderēt); tā bija domāta nākošajai «Lases» grāmatai, bet, tā kā «Lase» pagaidām ir iestrēgusi, tad pašlaik šī atbilde vēl nekādā grāmatā nav ievietota.

§3. Guntas Drones vēstule

1999.11.26 (pasta zīmogs)
(pirms 1 gada, 10 mēnešiem, 17 dienām)

.92. Labdien!

⁹ 2008.05.06.: Skat. {[TECE2.1552](#)}.

¹⁰ 2008.05.06.: Tas materiāls, uz kuru Gunta Drone tik sāpīgi reaģē savā vēstulē, tagad atrodas {[SKATL.1103](#)}.

.93. Paldies par atsūtīto materiālu. Sapratu jūsu augsto diskusijas kultūras līmeni. Un šobrīd ļoti, ļoti nožēloju, ka vēlējos Jums izklāstīt savas domas. Ja man ir Dollijas smadzenes un jāmācās šūt (ko ļoti bieži arī daru), tad Jums, Egles k-gs, kaut arī esat beidzis augstskolu, bet es diemžēl tikai vidusskolu un dažus kursus, Jums ļoti jāmācās savstarpējās saskarsmes kultūra un psiholoģija, lai diskusijā nepazemotu un neaizskartu otru cilvēku.

.94. Šķiet arī Jūs manu vēstuli esat lasījis visai pavisām, jo nenosaucu Jūs par neizglītotu, bet gan sevi. Kārtējo reizi Jūs man pierādījāt to, ka diskusijās nevajag ielaisties, īpaši ar pārgudriem cilvēkiem (šāda tipa cilvēks esat arī Jūs).

.95. Piedodiet, bet tā kā es neesmu aita Dollija ar ieprogrammētām smadzenēm, tad, ļoti lūdzu aizmirstiet, ka esmu Jums kādreiz rakstījusi un vēlējusies aizskart Jūsu iecementējušos smadzeņu darbību, ja jau nepieņemat vai nespējat pieņemt citu cilvēku uzskatus. Tā vairs nav diskusija, bet vēlme atbērties par manu (tas ir jūsu) vienīgo pareizo uzskatu aizskaršanu.

.96. Es Jums kategoriski aizliedzu savās grāmatās sevi publiski pazēmot un izsmiet, tikai tāpēc, ka domāju citādi nekā jūs, cienījamo zinātniek.

.97. Mani neviens nekad nav tik sāpīgi pazēmojis un psiholoģiski iznīcinājis kā Jūs.

.98. Nevēlos piedalīties nekādās jūsu organizētās biedrībās, nevēlos neko, kas saistīts ar Jūsu vārdu. Manas asaras Jūs tāpat nevarat nožāvēt, tās jums nāksies arī pašam liet, ja turpināsi šādā garā.

.99. Kategoriski pieprasu izņemt manu vārdu un manu vēstuli no grāmatas!

.100. Pirmkārt, ja to publicēsi, tad būsi spiesta griezties tiesā par manas personības publisku apņirgšanu, un otrkārt, Jūs to nebūt neprasījat, vai drīkst publicēt.

.101. Es esmu tāds pats cilvēks kā Jūs, un Jums nav tiesību mani pazēmot!

.102. Atvainojos, ka esmu bijusi tik vieglprātīga un vēlējusies ar jums diskutēt. Palieciat sveiks, cien. Egles k-gs!

.103. Atsūtiet atpakaļ manu burtņīciņu, un atsaukumu, ka apsolāt neko npublicēt, jo es Jums to kategoriski aizliedzu!

.104. Jūs neesat tā cienīgs, lai ar jums diskutētu.

.105. Tā nebūs «Vēras b-ba», bet iesaku jums to nosaukt «Vēršu b-ba» vai b-ba «Nepiederošiem ieeja aizliegta».

.106. Un vēl, atsūtiet naudiņu, ko iztērēju, nopērkot zāles, lai varētu nomierināties pēc jūsu izsmiekla!

.107. Ar nožēlu

Gunta (Smiltēnē)

.108. Ja kādreiz vēlējos Jums palīdzēt izplatīt grāmatu, tad tagad aģitēšu visus pret šo grāmatu, tā nebūs atbērtība, bet loģisks iznākums Jūsu pašpārliecinātībai un egoismam.

§4. Atbilde Guntai Dronei

1999.12.18 23:07 sestdiena
(pēc 22 dienām)

.109. Mīļā Gunta Drone!

.110. Tikko kā, kad vadīju Jūsu vēstuli iekšā datorā, es galīgi nevarēju valdīt smieklus, – tik interesants un savā ziņā lielisks ir Jūsu rakstītais.

.111. Tomēr jāsaņemamas un jāatbild Jums zināmā mērā nopietni, jo uz to mani spiež «spēles noteikumi», kuri pieņemti sen sen atpakaļ, pilnīgi neatkarīgi no Jūsu personības, un kurus pārkāpt es nekādi nevaru. Tie ir tāda paša rakstura noteikumi kā tie, kas lika man publicēt pirmā vīrieša vēstuli «Lasei», pirmās sievietes vēstuli, pirmā zinātnieka recenziju utt. Jūs saprotiet, ka es šo «spēli» nosaku tikai daļēji: zināmus nosacījumus iepriekš izvirzīdams (bet nezinādams, KAS būs tas, kurš pirmais atrakstīs, KO viņš atrakstīs un tātad KO es viņam atbildēšu – tas vairs nav atkarīgs no manis, bet gan no «pretpēlētāja»).

.112. Analogiskā veidā sen jau bija nolemts: pirmajam, kurš piedraudēs man ar tiesu, es izklāstīšu visu par šīs lietas civiltiesiskajiem aspektiem; pirmajam, kurš mēģinās aizliegt publikāciju, es izklāstīšu... – utt.

.113. Jūs esat varen žigla meitene, Gunta, un visur paspējat būt pirmā: pirmā atrakstījāt «Lasei», pirmā uzslavējāt, pirmā nolamājāt, pirmā piedraudējāt ar tiesu un pirmā aizliedzāt publicēt vēstules un atbildes. Visur pirmā.

.114. Tāpēc nav jau arī ko brīnīties, ka Jums tiek tik daudz uzmanības.

.115. Un tā, punkts {.100}: «*Ja to publicēsiet, tad būšu spiesta griezties tiesā par manas personības publisku apņirgšanu*».

.116. Publicēšu, mīļā Gunta Drone, protams, ka publicēšu, un tāpēc netērēsim velti laiku, bet ķersimies taisni pie lietas un izskatīsim labi pamatīgi visu, kā tur tās padarīšanas ar tām tiesām apstāv, – izskatīsim ne jau tikai priekš Jums vienas, bet priekš visiem, kuriem arī varbūt vēl nākotnē var rasties līdzīgas domas par sūdzēšanos tiesās.

.117. Tātad, mīļā Gunta Drone, pirms sūdzēt tiesā (vai draudēt kādam ar tādu sūdzēšanu) vajadzētu zināt, kas tās tiesas tādas ir, kā viņas darbojas un kā tas viss tur notiek. To tad mēs arī tagad aplūkosim.

.118. Latvijā, tāpat kā visās valstīs, kur jurisprudences pamatā ir atvasināta no «Romas tiesībām», visa tiesu darbība iedalās divās lielās sfērās: 1) kriminālā tiesvedība un 2) civilā tiesvedība. Krimināllietas nevar ierosināt kurš katrs (piemēram, Jūs vai es); to var tikai prokuratūra vai policija, – ar vārdu sakot, valsts tiesībsargājošās institūcijas, kad tās ir konstatējušas, ka noticis kāds krimināllikumos fiksēts, pieminēts fakts (noziegums).

.119. «Parastie mirstīgie» var ierosināt civillietas, kurās (krimināl)nozieguma nav, bet ir jāizšķir kādi citi apstākļi. Šo tiesvedību regulē Civilprocesa likums, bet pašas tiesības nosaka Civillikums, kā arī citi likumi (piemēram, likumi «Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem», «Par autortiesībām un blakustiesībām» utt.).

.120. Civillietas iedalās trīs veidos: 1) strīds starp divām vai vairākām personām; 2) prasība apstiprināt mantojumā u.c. stāvokļos, kur strīda nav, bet ir vajadzīgs tiesas lēmums; 3) sūdzība par valsts institūciju darbību. No šiem trīs civillietu veidiem uz mūsu gadījumu attiecas, protams, tikai pirmais.

.121. Tātad pastāv strīds (starp Jums un mani); Jūs gribat griezties tiesā, lai tā izšķirtu šo strīdu (cerot, protams, ka tā izšķirs to par labu Jums). Kas Jums šajā nolūkā ir jādara? Jūs nevarat vienkārši iet uz tiesu un ar asarām acīs žēloties: «Valdis Egle ir publiski apņirdzis manu personību, sodiet viņu!». Jums ir jāiesniedz tiesā pirmām kārtām dokuments, kurš saucas «Prasības pieteikums». Kas šajā dokumentā jāraksta, to nosaka Civilprocesa likuma (CPL) 128. pants. Visu, kas tur uzskaitīts, es neatkārošu, bet norādīšu tikai uz šī panta (6) punktu: «likums, uz kura prasība pamatota».

.122. Tas nozīmē, ka Jūs nevarat griezties tiesā, piemēram, ar tādu prasību: «Valdis Egle vakar gāja pastaigāties uz Biķernieku mežu, es prasu, lai viņš man samaksā 1000 latu!». Griezties tiesā var tikai ar tādām prasībām, kuras ir minētas kaut kāda likuma kaut kādā pantā; un Jums savā Prasības pieteikumā tad arī ir jānorāda precīzi, uz kura likuma kura panta pamata Jūs tieši griežaties tiesā un ceļat savu prasību. Norādīt precīzi likumu – tas ir tas pirmais minimums, bez kura Jūsu pieteikumu vispār nemaz neņems tiesā pretim.

.123. Ja Jūs likumu un pantu esat veiksmīgi atradusi, tad tas vēl, protams, nenozīmēs, ka lieta vinnēta: pašā prāvas gaitā Jums būs jāpierāda, ka lietas faktiskie apstākļi patiešām atbilst šajā likumā paredzētajam gadījumam (un nevis ir bijuši kaut kādi savādāki). Tātad likuma un panta atrašana tikai ļauj prāvu vispār uzsākt.

.124. Latvijas likumos nav tāda panta, kurš paredzētu civiltiesisku atbildību par «personības publisku apņirgšanu» (vismaz es tādu nezinu). Ja arī Jūs tādu pantu nezina, tad Jums nāksies meklēt citu pamatojumu savai prasībai.

.125. Pirmā vieta, kur tādu pamatojumu varētu meklēt, ir Civillikums. Tur ir daudz viss kas sarakstīts, bet tas viss vairāk grozās ap līgumiem, līgumu nepildīšanu, parādu nemaksāšanu utt. No visa biežā Civillikuma Jums faktiski noderīga var būt tikai priekšpēdējā, 19.sadaļa, un no tās arī tikai Pirmās iedaļas 2.nodaļa. Agrāk («īstajā», pirmskara Civillikumā) šajā nodaļā bija divi panti: 2352.pants – kompensācija par nelikumīgu brīvības atņemšanu (tas derētu, piemēram, ja es Jūs būtu iespundējis pagrabā un noturējis tur divas dienas); un 2353.pants – kompensācija par dzimumaktu, kas izdarīts, kad sievietē atradusies bezsamaņas stāvoklī.

.126. Taču 1992.gada decembrī šajā nodaļā ievada vēl vienu pantu (un 1993.gada 1.martā tas stājās spēkā): pants 2352a, kurā teikts: «*Katram ir tiesības prasīt tiesas ceļā atsaukt ziņas, kas aizskar viņa godu un cieņu, ja šādu ziņu izplatītājs nepierāda, ka tās atbilst patiesībai*». Tālāk teikts, ka par šādu ziņu izplatīšanu var prasīt arī kompensāciju naudā.

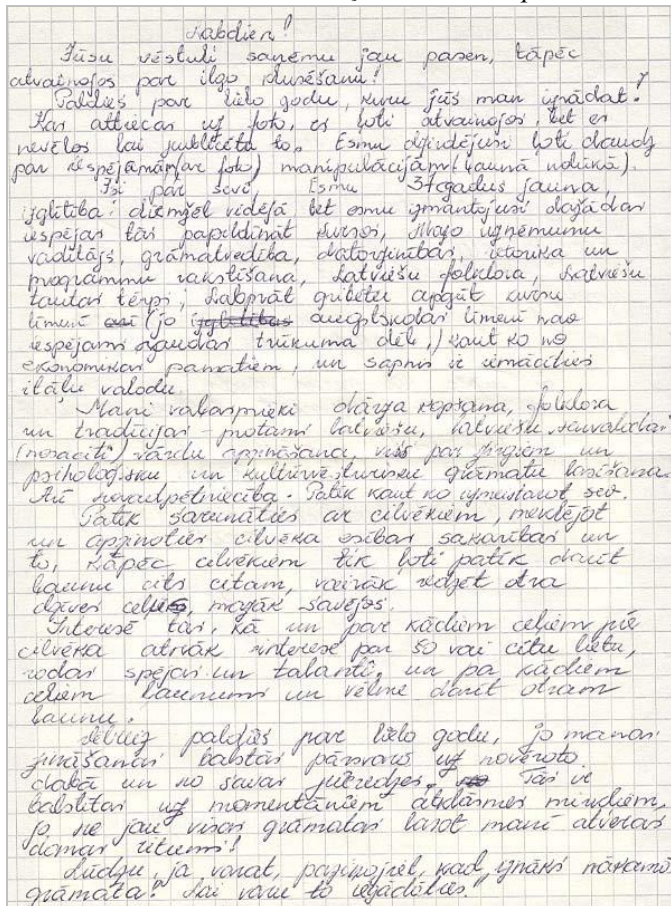
.127. Šo Civillikuma pantu tad līdz šim galvenokārt arī ir izmantojuši, lai celtu prasības «par goda un cieņas aizskaršanu» presē un televīzijā. Arī, piemēram, Juris Bojārs, kad tiesājās ar premjeru Šķēli, pamatoja savu prasību tieši ar šo pantu.

.128. Un otrs pants Latvijas likumos, uz kuru Jūs varētu pamatot savu prasības pieteikumu, ir likuma «Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem» septītais pants, kurš uzskaita visu, ko Latvijā

ir aizliegts publiski rakstīt. Šo pantu es jau pilnībā citēju «Lasē» ({[MUIG1.2612](#)}, LASE3-160.lpp.), tāpēc šeit neatkārtosu vēlreiz. No visa tur minētā Jums var noderēt tikai divas frāzes:

.129. «Aizliegts publicēt informāciju, kura aizskar fizisko un juridisko personu godu un cieņu un ceļ tām neslavu.» un

.130. «Aizliegts publicēt pilsoņu korespondences, telefonsarunu un telegrāfisko ziņojumu saturu bez adresāta un autora vai viņu mantinieku piekrišanas».

Guntas Drones nedatētā, bet 1999.gada 15.oktobrī izsūtītā vēstule, kurā viņa atbild uz manu lūgumu priekš publicēšanas grāmatās atsūtīt savu foto un sniegt kādas ziņas par sevi.

.137. Tas ir, tā sakot, «tikai iesākumam», jo tālāk Jums var nākties maksāt daudz daudz vairāk. Vispārējs civilprocesa princips ir tāds, ka VISUS tiesas izdevumus sedz tā puse, kura prāvu zaudējusi. To deklarē CPL 41.panta (1) punkts. Tātad, ja Jūs prāvu zaudēsiet (t.i. ja Jūsu prasība tiks noraidīta), tad Jums būs jāsamaksā gan par tiesas pavēstu izsūtīšanu, gan par liecinieku un ekspertu izsaukšanu un atalgojumu viņiem utt. Arī tas vēl nebūs viss: tad Jums būs jāsamaksā arī MANI izdevumi sakarā ar šo tiesu, tajā skaitā viss tas, ko es maksāju savam advokātam. (Kā redzat, mīļā Gunta Drone, tiesāšanās nav nekāda bērnu spēle, un tur jābūt ļoti cieši pārliecinātai par savu uzvaru, lai uzdrošinātos ko tādu uzsākt).

.138. Pieņemsim tomēr, ka Jums ir pieticis dūšas, lai to uzsāktu, un pieticis naudas, lai nomaksātu sākotnējo nodevu. Tagad prāva iet vaļā, un skatīsimies, kā tā noris. Saskaņā ar CPL 10. pantu, civilprocess (tātad mūsu tiesas prāva) ir «pušu sacīkste».

.139. Tas nozīmē, ka mēs abi ar Jums tagad izejam tiesneša priekšā un sākam savā starpā loģisku un juridisku sacensību: Jūs mēģināt pierādīt, ka faktiskie mūsu lietas apstākļi ir tādi, kas ATBILST Jūsu prasības pieteikumā nosauktajos likuma pantos minētajiem apstākļiem, bet es mēģinu pierādīt, ka mūsu lietas faktiskie apstākļi NEATBILST tajos pantos minētajām lietām un ir īstenībā bijuši pavisam pavisam savādāki nekā Likumā paredzētie.

.140. Kāds izskatīsies šis Jūsu pierādījums, to es atstāju izdomāt Jums pašai, bet es varu Jums pastāstīt galvenajos vilcienos, kāds būs MANS pierādījums, ka mūsu lietas faktiskajiem apstākļiem nav nekāda sakara ar to, kas minēts Jūsu prasībā nosauktajos likuma pantos.

.131. Pirmā no šīm frāzēm faktiski atkārtoti to pašu, kas teikts Civillikuma 2352a. pantā, tikai vienā gadījumā tas ir nosaukts par «ziņām», bet otrā par «informāciju».

.132. Un tā, mīļā Gunta Drone, varat, protams, pamēģināt vēl kaut ko sev nodevīgu atrast Latvijas likumos, bet es domāju, ka tas būs veltīgi, un ka pastāv tikai divi pamatojumi, pēc kuriem (principā!) var celt prasību pret «Lasi» un pret mani:

.133. 1) pēc Civillikuma 2352a panta par nepatiesu «ziņu» izplatīšanu un pēc to pašu atkārtotajā likuma «Par presi...» 7. panta par godu un cieņu aizskarošas «informācijas» publicēšanu;

.134. 2) pēc likuma «Par presi...» 7. panta par «pilsoņu korespondences» publicēšanu bez atļaujas.

.135. Tā nu tagad pieņemsim, ka Jūs savā Prasības pieteikumā esat ierakstījusi abas šīs lietas; prasība tagad ir juridiski korekta, tiesai tā – neko darīt! – pretī jāņem, un nu skatīsimies, kas notiek tālāk.

.136. Pirmkārt, Jums būs jāsamaksā valsts nodeva, kuras apmērus nosaka CPL 34.pants. Nodevas lielums ir atkarīgs no prasības lieluma; piemēram, ja Jūs par Jums nodarītajiem kaitējumiem prasāt, lai es samaksātu 1000 latus, tad vispirms Jums pašai jāsamaksā nodeva 100 latu. Ja prasāt no manis vairāk, tad arī pati maksājat vairāk, kā jau tas aprakstīts nosauktajā pantā.

.141. Mēs redzējām {132}, ka pret «Lasi» (tāpat kā pret jebkuru citu preses izdevumu) «tīri teorētiski» var celt prasības tikai uz diviem pamatojumiem: 1) godu un cieņu aizskarošu ziņu jeb informācijas izplatīšana; 2) personīgās sarakstes publicēšana bez atļaujas. Tad nu izskatīsim abus šos pamatojumus pēc kārtas. Sāksim ar pirmo.

.142. Kā redzat, gan Civillikums, gan likums «Par presi...» runā tikai par godu un cieņu aizskarošu ZIŅU vai INFORMĀCIJAS izplatīšanu. Uz mani tas attiektos tad, ja es būtu rakstījis par Jums kaut ko konkrētu, nepatiesu, bet «godu un cieņu aizskarošu», piemēram, stāstījis, ka Jūs esat nozagusi kazu savam kaimiņam Smiltēnē, Dakteru ielā. Tā būtu «ziņa», tā būtu «informācija», un tad tas būtu tas, par ko minētie likumi runā.

.143. Bet, ja es, piemēram, būtu rakstījis, ka Jūs esat, teiksim, dumja, – tad tas nevarētu būt par pamatu prasībai tiesā, jo likumi par to nerunā: tā nav nekāda «ziņa», nekāda «informācija», kuru var pārbaudīt, pierādīt vai apgāzt. Latvijas juridiskajā laukā neeksistē tāda ekspertu komisija, kura varētu pārbaudīt vai Jūs esat dumja vai nē un līdz ar to juridiski konstatēt, vai es esmu rakstījis patiesību vai nepatiesību.

.144. Tātad pat šādi nekonkrēti apgalvojumi, kaut arī tie acīmredzami «aizskar godu un cieņu», NEVAR būt par pamatu prasībai tiesā. Bet mūsu gadījumā taču PAT TO es neesmu nekur teicis un rakstījis.

.145. Kad tiesneša priekšā sāksies loģiskā un juridiskā sacensība starp mums abiem, es iziešu tiesas priekšā un teikšu tai apmēram tā: «Augstā tiesa! Prasītāja Gunta Drone atsaucas uz Civillikuma 2352a. pantu, kur runa ir par ziņām, un uz Preses likuma 7. pantu, kurš runā par informāciju. Bet, Augstā tiesa, esiet tik laipni un vēlreiz visrūpīgākajā kārtā izlasiet manu atbildi Prasītājai grāmatā LASE2! Kādas ziņas un kāda informācija par viņu tur ir minēta? Tur taču ir par Guntu Droni tikai viena ziņa un tikai viena informācija: ka viņa dzīvo Smiltēnē, Dakteru ielā! Viss pārējais taču ir vienas vienīgas spekulācijas par klonēšanu, smadzeņu izņemšanu un programmēšanu!

.146. Augstā tiesa! Es varu piekrist Prasītājai, ka šī vienīgā tur sastopamā ziņa varbūt aizskar Guntas Drones godu un cieņu, un varbūt tā arī ir nepatiesa, bet es lūdzu Augsto tiesu pievērst uzmanību tam apstāklim, ka šo vienīgo ziņu man ir sniegusi pati Prasītāja (šeit Tiesai tiek pasniegta Jūsu vēstules aploksne ar atpakaļadresi). Augstā tiesa, es apelēju pie jūsu saprāta un sirdsapziņas: – kā var prasīt no manis kompensāciju 1000 latu apmērā tikai par to, ka es vienkārši atkātoju to, ko pati Prasītāja man ir sacījusi?!».

.147. Un tā, mīļā Gunta Drone, baidos, ka pēc šī pamatojuma tiesa pieņems lēmumu, kurš būs tomēr labvēlīgs man, un nevis Jums. Ķersimies tagad pie otrā Jūsu pamatojuma: par korespondences nelikumīgu publicēšanu. Par to es sacīšu Tiesai apmēram tā:

.148. «Augstā tiesa! Šajā savas prasības punktā Sūdzētāja atsaucas uz Preses likuma 7.pantu. Par kādu situāciju šis pants runā, kādam nolūkam tas ir ieviests mūsu valsts likumdošanā? Ja es kā žurnālists kaut kur būtu dabūjis Guntas Drones vēstules, kas adresētas, teiksim, Guntim Ronim, un tad būtu tās nodrukājis, tad tā būtu tipiski tā situācija, kurai šis Preses likuma pants ir paredzēts, lai tādas lietas nebūtu pieļaujamas. Bet vai tad mums ir tāda situācija?

.149. Par likumā paredzētās situācijas speciālgadījumu varētu uzskatīt situāciju, kad Gunta Drone ir vedusi personīgu saraksti nevis ar Gunti Roni, bet ar mani, Valdi Egli. Tā mēs kādu laiku sarakstījāmies, tad es pēkšņi izdomāju vēstules nodrukāt, bet Gunta Drone tam nepiekrīt. Arī tā vēl būtu situācija, par kuru runā Preses likums. Taču arī tāda situācija mums nav bijusi. Patiesā situācija, Augstā tiesa, ir sekojoša.

.150. Es nodibināju preses izdevumu (vārdā «Lase»), kaut arī neperiodisku, bet tomēr izdevumu, uz kuru attiecas Preses likums. Es pasludināju Vislatvijas diskusiju. Prasītāja atrakstīja šim preses izdevumam, kura 128. lappusē bija norādīts, ka tas ir «Neperiodisks zinātniski satīriska izdevums», bet 4. lappusē, tieši zem adrese, pēc kuras viņa rakstīja, bija teikts, ka «*interesantākie viedokļi tiks citēti šīs sērijas turpmākajos laidienos un uz tiem tiks atbildēts publiski*».¹¹

.151. Tātad rakstīdama viņa zināja: 1) ka viņas teksts var tikt publicēts, ja Redakcija tā izlems; 2) ka uz to atbildēs publiski; 3) ka izdevums ir zinātnisks un tātad tiks dota zinātniska argumentācija; 4) ka izdevums ir satīriska un tātad stils var būt zobgalīgs, ironisks vai pat izsmējīgs (attiecībā uz viņu gan trešā varianta nebija).

.152. Augstā tiesa! Starp mani un Prasītāju NEKAD nav pastāvējusi personiska sarakste. Lai pastāvētu personiska sarakste, ABĀM pusēm ir jāuzskata tā par personisku. Ja tas tā nebūtu, tad es varētu, piemēram, aizrakstīt kādam Jānim Bērziņam, lai viņš noliek tādā un tādā vietā 1000 latus,

¹¹ 2008.05.06.: Vekordijā šis «Lases» priekšvārds atrodas sējumā {[SKATI.227](#)}.

savādāk es uzspridzināšu viņa automašīnu. Un beigās pierakstītu, ka šī te ir personīga sarakste starp mums, un ka tādēļ viņš nedrīkst šo vēstuli publicēt, t.i. nevienam rādīt bez manas atļaujas. Un, ja viņš tomēr to parādītu policijai, tad es varētu prasīt par to no viņa kompensāciju 1000 latu apmērā.

.153. Augstā tiesa! Ir pilnīgi skaidrs, ka minētais gadījums būtu galīgi absurds, jo Jānis Bērziņš nekad nav devis savu piekrišanu ielaisties ar vēstules rakstītāju kaut kādā personiskā sarakstē. Un tieši tāpat, Augstā tiesa, arī es nekad neesmu devis savu piekrišanu ielaisties ar Guntu Droni vai ar kādu citu lasītāju kaut kādā personīgā sarakstē, uz kuru attiektos Preses likuma 7. pants un kur būtu jāprasa atļauja publicēt atsūtītos materiālus.

.154. Es izsludināju publisku diskusiju preses izdevumā, brīdināju lasītājus, ka viss atsūtītais var tikt publicēts, un uz manu izdevumu attiecas viss tas pats, kas attiecas uz citu avīžu un žurnālu redakcijām iesūtītajām vēstulēm!

.155. Tātad, lai publicētu Vislatvijas diskusijai atsūtītos materiālus, man nekāda speciāla atļauja nav vajadzīga. Bet šajā konkrētajā gadījumā, Augstā tiesa, man šāda atļauja ir, pie tam rakstiska. (Te Tiesai tiek iesniegta Jūsu otrās vēstules fotokopija ar pasvītrotām citējamajām vietām).

.156. Augstā tiesa! Kad es gatavoju publicēšanai Jēkaba Baloža vēstuli un Guntas Drones vēstules fragmentus, es nosūtīju viņiem abiem īsas zīmītes, kur bija teikts, ka viņu vēstules tiks publicētas, un lūdzu atsūtīt fotogrāfijas, jo bija iecere līdzās diskutanta tekstam iespiest autora fotogrāfiju, kā to dara daudzos zinātniskos un populāros izdevumos. Prasītāja atteicās dot fotogrāfiju, taču atsūtīja šeit redzamo vēstuli, kur rakstīja, jau zinādama par gaidāmo publikāciju un atbildi grāmatā:

.157. «Paldies par lielo godu, kuru jūs man izrādāt! (..) Vēlreiz paldies par lielo godu, jo manas zināšanas balstās pārsvarā uz novēroto dabā un no savas pieredzes. Tās ir balstītas uz momentāniem atklāsmes mirkļiem (..). Lūdzu, ja varat, paziņojiet, kad iznāks nākamā grāmata! Lai varu to iegādāties!».

.158. Tātad, Augstā tiesa, Prasītājai īstenībā NEBIJA iebildumu pret pašu viņas vēstules publikācijas faktu (viņa pat uzskatīja to par godu); viņai tikai vēlāk nepatika, KAS tieši tika atbildēts un ka viņa neizskatījās tur tik labi, kā bija gaidījusi. Līdz ar to, Augstā tiesa, arī šai Sūdzētājas prasībai nav pilnīgi nekāda pamata».

.159. Kā Jūs varēsiet visu šo atspēkot, mīļā Gunta Drone?

.160. Jūs «kategoriski prasāt», lai es izņemu Jūsu vēstuli no grāmatas {.99} un lai sūtu Jums atpakaļ Jūsu burtnīcu {.103}. Par to nevar būt ne runas. «Lase» darbojas uz tādiem pašiem pamatiem, kā citi periodiskie vai neperiodiskie izdevumi. Pamēģiniet aizsūtīt vēstuli, teiksim, «Neatkarīgajai Rīta Avīzei» un, kad viņi būs Jūsu vēstuli nodrukājuši, tad prasīt, lai viņi to no avīzes ņem laukā un sūta Jums atpakaļ. Neviena redakcija pasaulē tā nedara; tieši otrādi, man Jūsu burtnīca tagad ir katrā ziņā jāsaglabā, lai es vienmēr varētu pierādīt, ka neesmu Jūsu tekstu nekādi sagrozījis, to publicēdams.

.161. Īstenībā Jums manā grāmatā nepatika divas lietas: 1) Jūs gribējāt «diskutēt» ar mani kā līdzīgs ar līdzīgu, bet iznāca, ka mēs neesam līdzīgi. Tas ir apmēram tāpat, it kā Smiltēnē iebrauktu, teiksim, Garijs Kasparovs vai kāds cits šaha lielmeistars, un nu Jūs sēstos viņam pretim, gaidīdama, ka tagad visi apbrīnos, kā Jūs ar viņu spēlējat, bet viņš – viens, divi! – Jūs momentā sakautu.

.162. 2) Otrā lieta, kas Jums nepatika, bija fragments par «mīlestību» un «harēmu». Es savā laikā mazliet pasvārstījos, vai to likt grāmatā, – bet ieliku. Pirmkārt, nav jau vairs vecie laiki; tagad avīzes ir pilnas ar lasītāju vēstulēm un ar atbildēm uz tām, kur tiek apspriestas viņu seksuālās problēmas. Pat tas tagad ir norma, kaut gan es savās grāmatās to nedaru. Bet Jūsu gadījumā runa jau nebija pat par «parasto mīlestību» – to es neliktu iekšā grāmatā – runa bija par PLATONISKO mīlestību. Vai Jūs pati arī zināt, kas ir platoniskā mīlestība? Tā ir mīlestība uz ideāliem. Kādēļ gan lai es nevarētu pajokot par mīlestību uz ideāliem?

.163. Un tā, mīļā Gunta Drone, viss, ko Jūs varat uzrādīt savā prasības pamatojumā, izskatās apmēram tā, it kā Jūs ieskrietu tiesas sekretariātā un raudādama sauktu: «Es gribu viņu iesūdzēt tiesā!... Viņš mani apspēlēja šahā!... Un vēl jokojā par platonisko mīlestību!...»

.164. Pat ja notiktu brīnums un Jums izdotos tā formulēt prasības pieteikumu, lai tiesa to vispār pieņemtu, – tad pašu prāvu Jūs neglābjami zaudēsiet – un tātad visi tiesas izdevumi (arī manējie) būs jāsedz Jums.

.165. Atcerieties, mīļā Gunta Drone, ka starp mums nekāda personīga sarakste nepastāv; Jūs sarakstāties ar preses izdevuma redakciju, un sarakstāties uz tādiem pašiem noteikumiem kā ar jebkuru citu izdevumu. Arī šo mūsu sarakstes daļu es rezervēju sev tiesības publicēt (ne jau tādēļ, lai sariebtu Jums, bet lai citām varbūtējām rakstītājām būtu skaidrāki patiesie lietas apstākļi), kaut gan negarantēju, ka noteikti publicēsim.

.166. «Lasei» Jūs atrakstījāt pirmā, bet vispār ap manām grāmatām vairāk nekā ceturtdaļgadsimta laikā ir vijušās daudzas sievietes, galvenokārt histēriskas. Tāpēc man ar viņām ir lielāka pieredze nekā es to vēlētos. Viņas pēc savas izturēšanās diezgan krasi nodalās divās grupās.

.167. Viena grupa nāk ar pretenziju, ka viņas «diskutēšot» ar mani «kā līdzīgs ar līdzīgu». Nezin kādēļ viņas iedomājas, ka tieši šajā gadījumā es (un citi) viņas cienīs vai pat mīlēs. Protams, neko nopietnu pateikt viņas nevar. Protams, tas tūlīt atklājas, līdzko es viņām atbildu (jo teorija paliek teorija, un es taču nevaru ziedot tās argumentus tikai tādēļ vien, lai apmierinātu šo sieviešu pretenzijas, kurām ar teoriju īstenībā nekāda sakara nav, bet ir pavisam citas saknes). Protams, tad sākas visādi ekscesi...

.168. Otra grupa ir gudrākas, ar tādu pretenziju nenāk, pieticīgāk novietojas blakus un tad arī bauda daudz lielāku cieņu un visādus citādus labumus.

.169. Jūs, mīļā Gunta Drone, man neesat pasaules centrs, un, rakstīdams atbildi Jums, es domāju ne tik daudz par Jums personīgi, cik par visu grāmatas kompozīciju kopumā, par visas «Lases» sērijas kompozīciju, par attieksmēm ar lasītājiem un lasītājām vispār. Bez tā faktu materiāla, kurš tika iekļauts šajā kompozīcijā caur atbildi Jums, tai bija vēl viens mērķis: likt saprast pirmās grupas histēriskajām sievietēm (ne Jums personīgi, bet visām, kurām vēl var ienākt prātā rakstīt), ka ar viņām NEBŪS tādas «diskusijas», kādu viņas grib. Viņas VAR piebiedroties šai lietai, ja vēlas, – bet tikai tad, ja novietojas otrajā grupā.

.170. Lūk, TAS bija jāparāda, un tas arī tika parādīts (vai nu sapratīs, vai nē, tas ir cits jautājums); tas tika parādīts, pēc iespējas saudzējot un «kompensējot zaudējumus». Jūs tikāt nostādīta tādā pašā pozīcijā kā Valsts prezidente; Latvijā tagad ir divas «seņoras» priekš «Lases», divas sievietes, pie kurām tika sūtīti «uzvarētie milži»: viena ir Gunta Drone no Smiltenes, un otra ir Vaira Vīķe-Freiberga no Monreālas. (Ja Gunta Drone to neprot novērtēt, nu tad jāpadomā, kādu literāru efektu no tā varētu gūt).

.171. Man nav nekādas vajadzības Jūs personīgi «izsmiet un pazemot», bet man ir savi literāri un teorētiski mērķi; šiem mērķiem, diemžēl, traucē pirmās grupas histēriskās sievietes; man viņas IR jānosēdina vietā, – un es viņas nosēdināšu.

.172. Nedz Jūs, nedz kāda cita te neko grozīt nevar – pat caur tiesu. Viss būs tā, kā tam jābūt. Protams, labāk to sasniegt pēc iespējas ar mazākām sāpēm un zaudējumiem, bet, kā rāda daudzu iepriekšējo gadu pieredze, ar šīm histēriskajām sievietēm ir ļoti grūti. Neko saprast viņas parasti negrib, neko pieņemt, nekam piekrist. Es ļoti labi saprotu, no kurienes ceļas visas viņu nelaimes un patiešām jūtu viņām līdzī, – bet tikai es nevaru ziedot priekš viņām savus mērķus.

.173. Arī Jums es jūtu līdzī, taču savu līdzjūtību neizteikšu, jo visas iepriekšējās ir tūdaļ kliegušas, ka viņām mana līdzjūtība neesot vajadzīga.

.174. Vēlreiz atgādinu Jums, ka neviens nav gribējis Jūs izsmiet un pazemot; visa ironija bija labsirdīga un paliek tāda arī tagad. Tāpēc labāk nomierinieties, nogaidiet kādu laiciņu, lai viss sāk rādīties savādākā un pareizākā gaismā, un tad varbūt uzrakstiet «Lasei» jaunu vēstuli, kurā pamēģiniet parādīt, ka arī Jums piemīt humora izjūta, ka Jūs neesat parasta histēriska sieva, bet protat uz humoru atbildēt ar humoru, uz zobgalībām ar zobgalībām un uz argumentiem ar argumentiem. Ja vēstule būs labi uzrakstīta, mēs to publicēsim.

.175. Un vēl pēdējais. Ja cilvēkam kaut ko iesaka izlasīt, tad viņš vēl padomās, lasīt to vai nelasīt. Bet, ja cilvēkam kaut ko iesaka nekādā gadījumā nelasīt, tad viņš to NOTEIKTI izlasīs, – tāda nu reiz ir cilvēku daba. Tāpēc katrā ziņā labāk aģitējiet, lai manas grāmatas nelasa, nekā lai lasa {.108}.

.176. Ar mīlestību,

Jūsu

Valdis Egle

1999. gada 28. novembrī

§5. Komentārs atbildei

2001.10.13 15:17 sestdiena

(pēc 1 gada, 9 mēnešiem, 25 dienām, 16 stundām, 10 minūtēm)

.177. Nu lūk, tādu atbildi es uzrakstīju Guntai Dronei pirms apmēram diviem gadiem. Gribēju to viņai nosūtīt kā grāmatas LASE5 attiecīgās lappuses, bet, tā kā «Lase» netika turpināta, tad tā arī nenosūtīju. Gribēju vēl arī LASE5 pašā sākumā (kaut kur virs priekšvārda) ielikt lieliem burtiem paziņojumu: «Cienījamie lasītāji! Nekādā gadījumā nelasiet šīs grāmatas punktu .xxx yyy.lappusē!». (Skaidrs, ka visi tūlīt paskatīsies attiecīgo lappusi un punktu: tā būtu pēdējā rindkopa manā atbildē Guntai {.175}).

.178. Visas ar «Lasi» saistītās sarakstes jau no paša sākuma ir paredzētas iespējamajai publikācijai, kā tas izklāstīts Atbildē Guntai Dronei (personiskās sarakstēs es principiāli neielaižos, tā ir tikai laika tērēšana). Bet Jūsu memuāru gadījumā tas ir savādāk. Jūs nedrīkstat bez partnera atļaujas publicēt vēstules, kuras sākumā ir bijušas domātas kā personiskas (manas Jums rakstītās vēstules tādas nav; manas varat izmantot, tās visas ir rakstītas publicēšanai). Bet citu autoru materiālus, kas publicēti, Jūs drīkstat citēt bez kādas viņu atļaujas.

.179. Viss tas varbūt dos Jums zināmu orientāciju par to, ko drīkst un ko nedrīkst darīt publicistikā.

§6. Par Ineses Plaudes atbildību

2001.11.04 18:53 svētdiena
(pēc 22 dienām, 3 stundām, 36 minūtēm)

.180. *Dear Aija*, paldies par atsūtītajiem horoskopiem.¹² Es jau gan biju domājis tikai kādu lappusīti, bet te, ja to sistematizētu, būtu jau gandrīz vesela disertācija astroloģijas zinātņu doktora grāda iegūšanai.

* * *

.181. «Vai Jūs domājat, ka tiesa Inesei nosūtīs pilnīgi visu dokumentu (arī to liecību) kopijas, vai arī tikai prasības pieteikuma tekstu? (Man šķiet, ka pēdējo)».¹³

.182. Civilprocesa likuma 20.nodaļas («Civillietu sagatavošana iztiesāšanai») 147(1). pants skan tā: «*Pēc civillietas ierosināšanas prasības pieteikuma un tam pievienoto dokumentu noraksti nekavējoties nosūtāmi atbildētājam ierakstītā sūtījumā, paziņojot termiņu rakstveida paskaidrojuma iesniegšanai*».

.183. Kā redzat, Likuma pants skan mazliet neskaidri, un varētu minēt, kā tas būtu jāsaprot: «...ieteikuma un VISU tam pievienoto dokumentu noraksti...», vai arī «...ieteikuma un DAŽU tam pievienoto dokumentu noraksti...»

.184. Skaidrs tomēr ir, ka «likuma gars» prasa to saprast kā «visu tam pievienoto...», jo pretējā gadījumā paliktu neskaidrs, kādi noraksti tad jāsūta un kādi ne, un, ja to, teiksim, atstātu tiesneša izvēlei, tad tā arī vajadzēja pateikt Likumā, ka to izlemj tiesnesis, līdzīgi tam, kā viņš izlemj, piemēram, atbrīvot vai neatbrīvot no valsts nodevas (un tas tad tā arī ir skaidri pateikts Likumā).

.185. Tāpēc «likuma gars», protams, prasa sūtīt VISU dokumentu kopijas. Mūsu Likumdevējs (t.i. Saeima) vispār nevar lepoties ar izcilu loģiku un precīzu stilu; visādu kļūdu dažādos likumos ir papildam. Bet varbūt šajā gadījumā Likums ir neprecīzi formulēts tīšām, ar nolūku? Mūsu tiesas jau tā tiek apvainotas šausmīgā lēndarbībā; varbūt šī ir «šķirbīņa», lai dotu iespēju tiesnešiem paātrināt procesu?

.186. Tātad principā, pēc «likuma gara», t.i. pēc visas tiesvedības idejas, ir jāsūta Inesei visi dokumenti, ko jūs iesniedzat, un jums visi, ko viņa iesniedz, un tad, lai nebūtu vairākkārtējas sūtīšanas un vairākkārtējas iepazīšanās termiņu uzstādīšanas, nekādi jauni dokumenti laikā starp civillietas ierosināšanu un tiesas sēdi lietā nedrīkst parādīties. Vienu paciņu iesniedzat jūs, otru paciņu iesniedz Inese, un cauri – tālāk sēde, kur atkal katrs var iesniegt jaunus dokumentus un kur iesniegto nolasa visiem skaļi. Tāda ir civilprocesa ideja jau gandrīz kopš Romas laikiem un šādi tā ir aprakstīta LR Civilprocesa likumā. Iespējams tomēr, ka mūsu praksē šī ideja tiek mazliet pārkāpta, jo idejas simtprocentīgi tūrā veidā jau vispār parasti ir ļoti grūti realizējamas dzīvē (vajadzīgās izziņas nevar pietiekami ātri dabūt utt., utml.), nākas taisīt visādus kompromisus, piemēram, pieņemt jaunus lietas dokumentus laikā pirms sēdes, nesūtot to kopijas otrai pusei.

.187. Katrā ziņā to, ko jūs iesniedzāt kopā ar Pieteikumu, tās kopijas jau nu tiesnese Inesei nosūtīja visas; šaubas var būt tikai par vēlāk pievienotajiem dokumentiem. Ja tāda prakse tiek pieņemta, kaut gan nav minēta Civilprocesa likumā, tad loģiski būtu šādus vēlāk pievienotus dokumentus uzskatīt par ekvivalentiem pašā tiesas sēdē iesniegtajiem dokumentiem un tātad nolasīt tos tiesas sēdes sākumā.

.188. Liecinieku rakstiskās liecības varēja Prasības pieteikumam nepievienot (tā jau es to biju arī domājis: tās tikai apgrūtinātu viņiem tiesā liecināt savādāk, jo viņi atcerētos, ko ir rakstījuši, un, ja sāktu

¹² 2008.05.06.: Tajā laikā piedzima mans mazdēls, un es, lai gan horoskopiem, protams, neticu, tomēr palūdzu Aijai paskatīties, ko par jaundzimušo «stāsta zvaigznes».

¹³ 2008.05.06.: Aijas jautājums attiecas uz lietu, kas aprakstīta {[VVF.Plaude](#)}.

liecināt savādāk, TAD arī varētu tās tiesai uzrādīt). Bet no šīs pievienošanas nekāds lielais ļaunums arī neceļas.

.189. Tātad Civilprocesa likumā nekas nav teikts par dokumentiem, kurus jūs varētu iesniegt laikā starp Prasības pieteikumu un tiesas sēdi. Bet tas skar jautājumu, vai mēs varam vai nevaram savu Paskaidrojumu iesniegt pirms sēdes. Ja vēlaties, varat pamēģināt to noskaidrot tiesā (piemēram, kad nesīsiet savas papildizziņas): vai viņi šādu Paskaidrojumu pieņems pirms sēdes un, ja jā, tad kāds tam būs statuss. Bet vienalga Paskaidrojumu tagad labāk nerakstīt, pirms nav kļuvis skaidrs, vai Inese ir vai nav devusi tiesai savējo Paskaidrojumu (bet tas kļūs skaidrs ap 1. decembri). Ja Inese būs devusi, tad mūsējais būs tieša atbilde uz viņējo; ja viņa nebūs devusi, tad rakstīsim «no galvas».

.190. Mums būtu visizdevīgāk savu Paskaidrojumu iesniegt PIRMS sēdes (jo tad tiesnesei būs laiks to rūpīgāk izlasīt), bet PĒC Ineses paskaidrojuma, – ja Latvijas civilprocesa prakse to pieļauj. Tāpēc šī jautājuma noskaidrošanai varētu būt nozīme.

.191. «Vēl Ausma teikusi Rutai, ka neesot nekādu cerību no Ineses ko dabūt – pat ja piespriedīšot viņai maksāt, – ir pagājis ilgs laiks, viņa teikšot, ka nauda iztērēta, un labākajā gadījumā maksāšot pa Ls 10 katru mēnesi...»

.192. «Ausma teikusi Rutai...!» Vēl viens «sievu jurisprudences» piemērs!

.193. Ja Inesei gadījumā tagad būtu ienācis prātā «drošības pēc» notērēt visu naudu, lai vēlāk «nebūtu ko maksāt», kad varbūt tante vinnētu prāvu, tad tas var Inesi novest pie pilnīgas katastrofas (un vēlreiz liecinātu par viņas galīgo juridisko analfabētismu).

.194. Civilprocesa likumā vesela daļa («E daļa. Tiesas spriedumu izpilde»; 67.–76. nodaļa) apraksta, kādā veidā piedzen tiesas piesprietās summas, bet šī likuma 1. pielikums uzskaita to mantu, ko Inesei nevar atņemt un pārdot izolē, lai nomaksātu piedzenamos parādus.

.195. Īsumā, necitējot precīzi Likuma tekstu un mazliet «poetizējot», var teikt tā: Inese VAR izvairīties no maksāšanas, bet tikai par vienu cenu: kļūstot par «bomžu», kuram nekā nav.

.196. (Vārds «bomžs» tagad tiek plaši lietots pat presē un televīzijā, bet reti kurš zina, ko tas nozīmē. Agrāk, padomju laikos, kad sastādīja dažādus milicijas protokolus, tur sākumā norādīja personas uzvārdu, vārdu, tēva vārdu un dzīvesvietu, bet kļaidoņiem, kuriem dzīvesvietas nebija, tās vietā rakstīja: б.о.м.ж., kas nozīmēja: «без определенного места жительства». Tātad «бомж» ir vienkārši krievu kancelejska abreviatūra, kurai normālā latviešu valodā nebūtu vietas).

.197. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 1. pielikumu, Inesei nedrīkst atņemt: ikdienā nepieciešamo apģērbu, apavus un veļu, gultas drēbes un dvieļus, virtuves traukus, kas nepieciešami ikdienas lietošanā, vienu gultu un vienu krēslu uz katru ģimenes locekli, vienu skapi uz ģimeni, pārtiku trim mēnešiem, naudu viena mēneša minimālās algas apmērā uz katru ģimenes locekli, vienu govī vai kazu un vienu cūku, kurināmo vienai apkures sezonai, grāmatas, instrumentus un rīkus, ja tie nepieciešami darbam un iztikas sagādei, kā arī dievnamus un rituāla priekšmetus.

.198. Nu lūk: visu pārējo viņai var atņemt un pārdot izolē, lai nomaksātu tiesas piedzenamo summu, tātad – māju, televizoru, tehniku, otro gultu, grāmatas, kas nav vajadzīgas darbam, balles kleitas un kristāla traukus, kas netiek ikdienā lietoti, utt...

.199. Es gan nezinu, cik faktiski rīcībspējīgi un reāli nežēlīgi Latvijā ir tiesu izpildītāji, bet pēc Likuma tas ir tā.

.200. Pastāv vēl arī tāda lieta kā «Prasības nodrošinājums». Principā jūs kopā ar Prasības pieteikumu (un pat pirms tā, kā arī tagad, – vispār jebkurā laikā) varat iesniegt tiesā lūgumu «nodrošināt prasību». Tas nozīmē, ka viss Ineses īpašums tiktu aprakstīts (vēl pirms sprieduma), viņai tiktu aizliegts pārdot īpašumu (piemēram, māju) utt. –, lai viņa nevarētu to visu pārvērst naudā un naudu izšķērdēt vai noslēpt.

.201. Jau pašā sākumā, kad es jums rekomendēju pirmās darbības (apgādāties ar liecinieku rakstiskām liecībām, sūtīt Inesei vēstuli ar reģistrētu saturu utt.), es apdomāju arī, vai neieteikt «prasības nodrošinājumu», bet nospriedu, ka šajā gadījumā bez tā var iztikt. Pirmkārt, par to būs tiesai atkal jāmaksā, un no šīs maksas diez vai jūs atbrīvos kā no valsts nodevas; otrkārt, būs jāpierāda, ka tas patiešām ir nepieciešams, ka pastāv reāli draudi, ka Inese mēģina kļūt par «kļaidoni», lai pēc tam varētu neko nemaksāt... Bet, galvenais, Inese psiholoģiski neuzdrošināsies spert tādos soļus kā pati pārdot māju un visu īpašumu, lai pārvērstos par «nabagu, no kura neko nevar piedzīt». Tas taču būtu viņas «dzīves ideoloģijas» pilnīgs krahs, «paškatastrofa», «garīga pašnāvība», visas dzīves jēgas zaudējums...

3. Žurnāla «Upe» 2. numurs

Dzīves straumes hronika
Neperiodisks epistolāri grafomāniskis izdevums
Numurs izlaists 2001.11.22
Žurnāls iznāk kopš 2001. gada 7. novembra
Galvenais redaktors: Valdis Egle
Galvenais adresāts: Aija Štūbe Salniņa
Redakcijas adrese: egle@latnet.lv

§7. Mana mazdēla vārds

2001.11.04 18:53 svētdiena

.202. «Kādā vārdā nosauca Jūsu mazdēliņu? (..) Skatos, 9. oktobrī ir vārda diena Elgaram – Didža izvēlētajam pseidonīmam. Un es biju iedomājusies, ka tas vārds ir viņa izgudrots... Vai Jūsu vedekla sarunājas krievu valodā? Kāds viņai vārds?».

.203. Vārds viņai Irēna. Viņa ir gājusi krievu skolā, tāpat kā Roberts, un pamatvaloda, protams, ir krievu. Taču viņa ir beigusi Medicīnas universitāti (tā laikam to tagad sauc) latviešu valodā (šogad jūnijā beidza), un (tāpat kā viņas mātei un vispār tiem poļu senčiem) latviešu valoda nav problēma. (Irēna nav ārste, bet farmaceite – «aptiekāre»).

.204. Vārds Elgars figurēja apspriežamo vidū, bet tika noraidīts no jaundzimušā vecākiem. Vedeklas māte ļoti gribēja dot vārdu Edgars. Es tajā lietā neiejaucos. Jaunie vecāki visvairāk gribēja vārdu Aleksandrs (grieķu valodā «cilvēku aizstāvis»), tikai viņiem nepatika, ka visapkārt ir tik daudz citu Aleksandru.

.205. Galu galā viņi 22. oktobrī reģistrēja dēlu ar vārdu Alēns Egle. Visas vecmāmiņas bija ļoti neapmierinātas («kas tas par vārdu!», un pat vārda dienas neesot!). Acīmredzot šādu vārda izvēli noteica trīs apstākļi: 1) tas ir zināmā mērā atvasinājums no Aleksandra; 2) tas asociējas ar pazīstamu kinoaktieri, kurš droši vien patīk vedeklai; 3) tas galotnes un uzsvara pārnēsumu ziņā, to izrunājot latviešu un krievu valodās, sasaucas ar vārdu «Irēna»: Irēna-Alēns, Ирина-Алэн...

.206. Irēnai dzimšanas apliecībā bija ierakstīts tēvs vācietis un māte poliete, tāpēc, ņemot pasi, viņa varēja izvēlēties tautību vai nu «vāciete» vai «poliete», un viņa savā laikā izvēlējās «poliete». Roberts, savukārt, pasē izvēlējās «latvietis». Tādējādi Alēnam tagad dzimšanas apliecībā stāv rakstīts: tēvs latvietis; māte poliete, un pēc 16 gadiem viņš varēs izvēlēties tautību vai nu «latvietis», vai «polis», bet nevarēs vairs ne vācieti, ne krievu.

.207. Irēna teica, ka sūtīšot Alēnu «protams, latviešu skolā».

.208. Žēl, ka Irēna savā laikā neizvēlējās tautību «vāciete». Tad arī Alēns varētu vēlāk vajadzības gadījumā izvēlēties tautību «vācietis» un dabūt automātiskas tiesības uz Vācijas pavalstniecību. (Polijas pavalstniecība nez kādēļ izskatās mazāk pievilcīga).

.209. Kā dzimšanas vieta Alēnam ir ierakstīta Jūrmala (kaut gan faktiski viņi visi dzīvo Juglā, un ar privātu maksas dzemdību namu Jūrmalā vienkārši bija noslēgts līgums). Tomēr Roberts izteicās, ka tas viņiem būšot iemesls ar laiku pārcelties uz Alēna «vēsturisko dzimteni».

.210. Alēns ir jau mājās, izskatās visumā vesels, tagad esmu viņu redzējis un turējis rokās.

§8. Sieviešu varonība

2001.11.12
(pēc 8 dienām)

.211. Iedevu LASE1 izlasīt Allanam Aukštikalnim, un viņš vēl nesen – tā viņš teica – bija sācis rakstīt Jums nopietnu atbildi par matemātiku, kas viņu ieinteresējusi. Bet tad es viņam iedevu izlasīt (viņš gribēja) arī iesieto LASE2, LASE3, LASE4. Un tad viņš nezin kāpēc izvairās... Tāpat kā Didzis. Un ne Didzis, ne Allans it kā nav histeroīdi (lai gan tad viņi tieši rakstītu...). Atliek vien secināt, ka vīriešu vairākums ir ļoti bailīgi. Viņi izlasa tās Jūsu diskusijas un tūlīt «pazūd kokos» kā tas mans paziņa Vilnis Lauzums... Jā, tādi ir tie vairākuma vīrieši, kamēr mēs, sievietes... bez sevišķi garas domāšanas ejam cīņā par patiesību...

.212. (Piemēram, tā 16-gadīgā rudmate no Daugavpils, «cīnoties pret terorismu», iedrošinājās uzbrukt princim Čārlzam ar puķēm. Fantastiski! Bet nabaga princis tā vietā, lai, kā tas Viņa Augstībai

pieklātos, bargi pieprasītu rudo Aļinu publiski sadedzināt pie Brīvības pieminekļa, viņš, lūk, esot lūdzis to nevajāt un apžēlot. Nu jā, Velsas prinči jau ir ļoti žēlsirdīgi un iecietīgi – to jau mēs zinām kaut vai no M. Tvena grāmatas «Princis un ubaga zēns»... Lai nu kā, bet tā meitene parādīja visiem tiem, kas vēlas vienā momentā kļūt populāri, – kā tas vislabāk izdarāms... Tā, lūk, cīnās sievietes.

.213. Sieviešu varonību šeit neviens neapšaubā.

§9. «Mirandas» avantūras plāns

.214. Tāpat es tagad esmu jau ieinteresējiesies par Jūsu romānu «Miranda». Tagad, kad Jūs tik smalki aprakstījāt Romāna galveno koncepciju, visu to nosaukumu un varoņu vārdu nozīmi, ko es bez šāda skaidrojuma nebūtu iedomājiesies (lasot es nodomāju, ka tie nosaukumi un vārdi noteikti nav paņemti «uz dullo», bet to nozīmes pati nebūtu atklājuši), – tagad es gaidu šī Romāna turpinājumu ar lielāku ziņkārtību. (Vispār man šķiet, ka daudzu vārdu un vietu nosaukumu nozīmes vajadzētu īsumā priekšvārdā vai pēcvārdā aprakstīt arī Romānā, jo mūsdienu cilvēki daudz negrib domāt un paši kaut ko meklēt, erudīcija nav tik liela kā agrāk pat maģistriem un profesoriem).

2001.11.17 11:41 sestdiena
(pēc 5 dienām)

.215. Nekādā gadījumā. Tāpat kā, stāstot anekdoti, nevar paskaidrot, kurā vietā jāsmejas, tā romānā nedrīkst izskaidrot tur ieauto simbolu jēgu. Priekš tam ir literatūras kritiķi un literatūrzinātnieki. Bet jābūt tā, lai lasītājam būtu interesanti lasīt pat tad, ja viņš simbolu jēgu nezina vai pat vispār nenojauš par tās eksistenci. Tad, uzzinājis to no kāda kritiska raksta vai kaut kā citādi, viņš ieraudzīs, ka bez tā līmeņa, kuru viņš patstāvīgi saskatīja un saprata un kurš viņam jau pats par sevi bija interesants, šajā darbā ir vēl arī citi līmeņi...

.216. Es jau agrāk Jums rakstīju, ka, gadījumā, ja ķeršos pie Romāna, tad tas ies ar pseidonīmu. Kā Jūs varējāt redzēt no pirmās burtnīciņas, tur absolūti nekas (izņemot, protams, stilu un «rokkrastu») nenorāda uz patieso autoru: pat ne «izdevniecības» nosaukums. Tam, kurš ir lasījis citas manas grāmatas, «atšifrēt» autoru, protams, nav grūti, bet lai pamēģina uzminēt tas, kurš citas nav lasījis...

.217. Vienīgā reālā persona, kas tur figurē pilnīgā mistifikāciju ielenkumā, ir Aija Štūbe. Tas ir izdarīts ar tādu aprēķinu un cerību, ka šim romānam visus «sakarus ar ārpusauli» realizēsiet Jūs (t.i. nesīsiet uz konkursu, kontaktēsiet ar Komisiju, tālāk ar Izdevniecību, – ja romāns dabūs kādu no pirmajām trim vietām, utt.).

.218. Es neatceros, kurš no latviešu bagātniekiem tas bija (varbūt Ķirsons?), kurš katru gadu rīko romānu konkursus un trim labākajiem finansē izdošanu. Lūk, tur, tādā konkursā es arī gribu «ielīst», – bet absolūti anonīmi. Tajā konkursā vispār autori piedalās sākumā anonīmi – tikai ar devīzi, bet vēlāk īstais autors, protams, atklājas, taču šajā gadījumā es vēlos, lai neatklātos. Jūs (protams, ja piekritīsiet) uzstāties kā «autora personifikācija» (lai viņu visu «aizdomas» par autorību krīt uz Jums, kaut gan Jūs to noliegsiet, sakot, ka esat «tikai redaktore» un pārstāvat Daci Raudu). Cita fiziska autora vienkārsi nebūs: ar Jums slēgs Izdevniecības līgumu (ja dabūs godalgotu vietu); Jūs saņemsiet honorāru utt...¹⁴

.219. Protams, tas viss vēl ir diezgan tālu, jo Romāns pa priekšu ir jāuzraksta, bet tomēr varat jau tagad padomāt, vai esat ar mieru ielaisties «šādā avantūrā»?

§10. Viņas otrie soļi

.220. Un, beidzot runāt par grāmatām, es gribēju pajautāt par T. Potapenko grāmatu «Мои первые шаги»¹⁵. Jūs vēl vasarā rakstījāt, ka viņa par to jau samaksājusi un drīz tiks izdota. Tad it kā vajadzētu būt izdotai... Kā viņai pašai klājas? Vai ir izdevies dabūt darbu? Ceru, ka nav piepildījiesies Jūsu drūmā prognoze, ka viņa drīz atkal varētu nonākt psihiatriskajā slimnīcā?

.221. Potapenko grāmata atrodas tipogrāfijā Valmierā, un katru brīdi var būt ziņa par iznākšanu, bet es nezinu, kas tur tagad ir par aizķeršanos (vienu laiku bija problēmas ar vāku, bet tagad tās it kā ir atrisinātas; katrā ziņā, ja grāmata būtu iznākusi, Jūs to būtu dabūjusi).

¹⁴ 2008.05.06.: Tāda bija sākotnējā doma, un to varētu īstenot, ja romāns «Miranda» būtu ticis pabeigts kādu 2–3 gadu laikā. Bet kad pēc dēla Roberta nāves tas iestrēdza, tad es šo domu atmetu, un nepabeigtās Romāna daļas publikācijās autorība vairs faktiski netika slēpta.

¹⁵ 2008.05.06.: Vekordijā skat. {R-SHAGI}.

.222. Pati Potapenko pēdējā brīdī pirms mācību gada sākuma tomēr dabūja skolotājas vietu vienā Jūrmalas skolā (viņa dzīvo Jūrmalā, Slokā), un tādējādi viņas dzīve, vismaz pagaidām uz kādu laiku, ir stabilizējusies. Viņa esot uzrakstījusi vēl vienu grāmatu un grib arī to izdot (nauda acīmredzot vēl ir). Es to vēl neesmu redzējis, bet attieksme «apriori» ir, protams, diezgan skeptiska: šķiet, ka visu interesanto viņa varētu būt pateikusi jau Pirmajā grāmatā, bet apraksti par to, kādas jaunas zvaigznītes un varavīksnes viņa ir redzējusi, diez kā nevarētu vilināt. Bet nu, tad jau redzēsim...

§11. Gardas raksts Internetā «Delfos»

2001.11.06 17:46

(pirms 10 dienām, 17 stundām, 55 minūtēm)

.223. Aivars Garda, apgāda «Vieda» direktors
Portāls «Delfi», 2001.11.06 17:46

.224. 2001.gada sākumā Olafs Brūvers visumā pozitīvi novērtēja konkursu, kura rezultātā radās grāmata «Nevienam mēs Latviju nedodam»¹⁶, ar to noliekot vietā vienkāršus, eiro un internacionālmulķus un neliešus. Tas viņa biogrāfijā uz mūžīgiem laikiem paliks kā pozitīvs fakts. «Vakara Ziņās» un «Rīgas Balsī» (02.11.2001.) viņš puda sašutumu par «Viedas» konkursu «Latvija bez homoseksuālisma», novērtējot to kā cilvēka tiesību pārkāpumu. Tas ir vismaz dīvaini, ja ne vairāk...

.225. Tas radīja izbrīnu, jo viņš, ja nemaldos, ir Cilvēka tiesību, nevis Deģenerātu tiesību biroja vadītājs. Tā kā «Vieda» ar to vien nodarbojas, ka aizstāv normālu cilvēku tiesības, tad drīzāk būtu pelnījusi no Olafa Brūvera saņemt uzslavu, nevis nopēlumu. Ja galvenais cilvēka tiesību sargātājs ir spējīgs, lai norāda, kā konkrēti konkurss pārkāpj cilvēka tiesības? Mūsaprāt, tas principā nav iespējams, jo konkurss un grāmata «Latvija bez homoseksuālisma» vērsas pret deģenerātu pasaules uzskata izplatīšanu veselīgā sabiedrībā, tātad aizstāv cilvēka tiesības.

.226. Bet ko nozīmē pārkāpt deģenerātu tiesības? Varbūt O. Brūvers var norādīt, kādā veidā konkurss un grāmata pārkāpj izdzimteņu tiesības? Gluži otrādi, gan konkurss, gan grāmata spilgti apliecina, ka tieši pašu deģenerātu interesēs ir pašizolēties no veselās sabiedrības daļas, lai ārstētos un atveseļotu savu apziņu, ja tas vēl ir iespējams, lai tādā veidā pārtrauktu savu noziegumu – apziņas deģenerācijas izplatīšanu normālā sabiedrībā. Ja viņi to nedara, tad vesela cilvēkiem ir tiesības vispārības un katra atsevišķa vesela indivīda labā tos izolēt no sabiedrības uz ārstēšanās un atveseļošanās laiku.

.227. Piemēram, dzeltenās kaites slimniekus uz ārstēšanās laiku izolē no sabiedrības. Viņi par to nekad nav protestējuši un neprotē. Neviens slimnieks vai viņa tuvinieks nav iedomājies sūdzēties Cilvēktiesību aizsardzības birojā. Kāpēc? Tāpēc, ka viņi nav deģenerāti. Par izdzimteņiem viņi kļūtu tad, ja līdzīgi homoseksuālistiem atteiktos no ārstēšanās, uzskatītu dzelteno kaiti par normālu parādību ar tiesībām uz eksistenci un netraucētu izplatīšanos. Iedomāsimies perversu idilli: dzeltenās kaites slimnieki precas savā starpā, audzina brīnišķīgus ar dzelteno kaiti slimus bērniņus... Sifilitiķi dara tāpat, narkomāni un alkoholiķi arī, jo sabiedrībai būtu iestāstīts, ka sifilitiķi ir jauka, saudzējama, neārstējama minoritāte. Par visu šo izdzimteņu tiesībām uz tālāku izviršanu stāvētu un kristu Deģenerātu tiesību aizsardzības birojs. Jūs teiksit, tas būtu briesmīgi! Piekrītu.

.228. Tātad tiktāl esam konstatējuši, ka «Vieda» un Aivars Garda aizstāv cilvēka tiesības dzīvot normālā cilvēku, nevis deģenerātu sabiedrībā. Tikpat dedzīgi mēs aizstāvam izdzimteņu tiesības un pienākumu pašizolēties, ar nolūku ārstēties un padarīt normālu savu apziņu, lai ar pilnām tiesībām varētu atgriezties veselīgi domājošu cilvēku sabiedrībā.

.229. Atcerēsimies, ka vislielākās briesmas, kas apdraud katru tautu, cilvēku un cilvēci kopumā, ir apziņas deģenerācija. Tikai tad tauta var pastāvēt eksistences cīņā, ja tai ir pietiekoši miesīgi un garīgi veseli un tikumiski augsti stāvošu vīriešu un sieviešu īpatsvars.

.230. Kāda atšķirība starp slimību un apziņas deģenerāciju? Ja pederasts apzinās savu kaiti kā kaut ko perversu, mēģina visiem spēkiem atbrīvoties no tās, ārstējas, neizplata to tālāk ne fiziski, ne propagandas ceļā, tad viņa apziņa vēl nav deģenerējusies. Ja homoseksuālists uzskata savu izviršanu par normālu, tikai citādu, atšķirīgu parādību ar tiesībām uz eksistenci un izplatīšanos, tad viņu ar pilnām tiesībām var saukt par izdzimteni.

.231. Ja normāli seksuāli orientēts cilvēks uzskata, ka vismaz viena no tādām parādībām kā homoseksuālisms, spītālība, sifiliss, triperis, idiotisms, plānprātība, stulbums, nodevība ir labas parā-

¹⁶ «Nevienam mēs Latviju nedodam». Vieda, Rīga, 2001.

dības, aizstāv to tiesības uz eksistenci un attīstību, tad viņa apziņa jau ir deģenerējusies un viņam ar pilnām tiesībām var piešķirt titulu «deģenerāts». Viens no otra šādi perversi tipi atšķiras tikai pēc izdzimtības pakāpes.

.232. Tiktāl esam noskaidrojuši, ka apziņas deģenerācija izplatās caur pretdabisku, tātad pretlikumīgu uzskatu propagandu.

.233. Ar mazu piemēru apskatīsim, kā notiek deģenerēšanās. Jaunietis pubertātes vecumā sāk apzināties, ka viņam patīk zēni. Viņš par to sākumā nevienam nestāsta, pārdzīvo savu nenormālo tieksmi. Šie pārdzīvojumi ir veselīgi, tos tikai vajadzētu ievirzīt pareizā gultnē, un normālā sabiedrībā visi mēģinātu palīdzēt jaunietim pārvarēt kaiti. Ko dara mūsdienās ārsti, psihologi, skolotāji, zinātnieki, politiķi, žurnālisti? Visapkārt jaunietis redz un dzird stāstus par geju un lesbiešu klubiem, viendzimuma «pāriem» un «ģimenēm», homoseksuālistu olimpiskajām spēlēm, kam jānotiek 2002.gadā. Šie «speciālisti» atbrīvo jaunieti no smagiem pārdzīvojumiem, iestāstot, ka pederastija ir normāla parādība. Ar to brīdi, kad jaunietis to pieņem, viņš kļūst par izdzimteni, ar visām no tā izrietošajām sekām. Par to viņam «jāpateicas» ne tik daudz pašiem homoseksuālistiem, cik šiem «ārstiem», «psihologiem», «skolotājiem», «zinātniekiem», «politiķiem», «žurnālistiem», – bet patiesībā – deģenerātiem. Vai tiešām tikai «Vieda» uzskata, ka apziņas deģenerēšana ir smags noziegums pret cilvēku un cilvēci kopumā?

.234. Olafs Brūvers ar savu izteikumu pierāda, ka viņš nav ne cilvēktiesību, ne deģenerātu tiesību aizstāvis. Apziņas deģenerācijas izplatīšanās nodara ļaunumu gan veselajiem cilvēkiem, gan deģenerātiem radījumiem.

.235. Kāds jautās: kā tad tā? Kā to saprast? Atbildēsim ar pretjautājumu: vai alkoholiķim palīdzēt atbrīvoties no savas kaites nozīmē viņu regulāri apdzirdīt, piedevām vēl iestāstot, ka būt nepārtraukti piedzērušam ir normāli, ka tieši tie briesmīgie prātu zaudējušie nenormālie nedzērāji ar savu neiecietību pret alkoholismu pārkāpj «normālu nodzērušos cilvēku» tiesības? Bet varbūt normāls stāvoklis ir gluži pretējs: dzērājam līdz prātiņa apskaidrībai ir jāpavada laiks atskurbtuvē, spītālīgajam leprozorijā, narkotiku izplatītājam cietumā? Ja tā, tad ļaunprātīgam deģenerātam ir jāatrodas slēgtā medicīnas iestādē, ja tas aizbēg no turienes, tad cietumā! Ļaunprātīgs izdzimtenis ir deģenerācijas izplatītājs.

.236. Tas ir atkarīgs no tā, ko sabiedrība uzskata par normu – veselīgu apziņu vai apziņas deģenerēšanos. Ja Latvijas sabiedrība grib balsīties uz izdzimtenī «morālētiskiem» principiem, tad Olafa Brūvera kantorim būtu jādod nosaukums «Deģenerātu tiesību aizsardzības birojs». Tādā gadījumā izdzimteni ir jāceļ godā, bet godīgi cilvēki jāliek cietumā.

.237. Cienājamo lasītāj! Padomāsim kopā, kādus morālētiskos principus ir pieņēmusi mūsdienu Latvijas tā saucamā politiskā elite un grib uzspiest tos visai sabiedrībai? Un nošausmināsimies! Bet, galvenais, sacelsimies garā!!! Noslaucīsim mīkstsirdības asaras, mums ir vajadzīgas gara sacelšanās dzirksteles!!!

.238.

DELFI redakcijas piebilde:

.239. Pirms šā raksta publicēšanas DELFI saņēma arī mutisku apliecinājumu no Aivara Gardas, ka viņš uzņemas pilnu atbildību par rakstā pausto viedokli.

.240. DELFI sazinājās arī ar Valsts Cilvēktiesību biroju, piedāvājot Olafam Brūveram DELFI «Versijās» paust arī savu viedokli par aplūkoto jautājumu. Biroja juriste Līga Biksiniece paziņoja, ka birojam nav iebildumu pret Gardas raksta publicēšanu un solīja apsvērt iespēju publicēt savu viedokli. No tā DELFI secina, ka Valsts Cilvēktiesību birojam nav tiesiska rakstura pretenziju pret DELFI portālā publicēto Aivara Gardas rakstu.

.241. DELFI arī turpmāk respektēs jebkura cilvēka tiesības brīvi paust savu viedokli, ciktāl to neiegrožo vispārpieņemtie morāles principi un Latvijā pastāvošās likumdošanas normas.

2001.11.21 15:22 trešdiena
(pēc 14 dienām, 21 stundas, 36 minūtēm)

.242. «Delfos» tajā nedēļā bija plaša diskusija par šo rakstu un par Aļinas Ļebedevas «gājieni» pret Velsas princi – abos bija simtiem atsauču. Parasti es šos Interneta «čatus» nelasu, bet tajā piektdienā palastīju – un vēlreiz pārliecinājos, ka gudram cilvēkam tur nav ko darīt: līdzko kāds kaut ko pasaka, kas kaut drusciņ augstākā līmenī, tā desmit muļķi viņu nolamās visvisādos veidos. Pats neko nerakstīju viņiem un tagad atkal ar vieglu sirdi vairs nelasu.

§12. Pirmais Latvijas karogs

2001.11.16
(pirms 5 dienām)

.243.¹⁷

«Celies augstāk, plīvojošais,
kur zūd saulē debess jums.
Lai redz tevi, kas šo zemi
kādreiz pārstaigās pēc mums»

Edvarts Virza

.244. Vakar Saeimas bibliotēkā tika atklāta izstāde «Sarkanbaltsarkanās Latvijas karoga krāsas».

.245. Latvijas karoga vēsture ir cieši saistīta ar Latvijas valsts vēsturi. Tautas uzticība saviem nacionālajiem simboliem un spēja tos saglabāt cauri gadsimtiem ir nācijas vēsturiskās pēctecības garants. Latviešu nācijas veidošanās sākumos 19. gadsimta 70. gados intelīģences aprindas, atsaucoties uz 13. gadsimta hronikā minēto cēsnieku karogu, kas esot bijis «no ādas sarkanā krāsā ar baltu svītrots», kā nacionālās krāsas sāka popularizēt sarkanbalto krāsu salikumu, un 20. gadsimta sākumā tās kļuva par Latvijas karoga krāsām. Kaut gan nepastāv tieša pēctecība starp 13. gadsimta un mūsdienas karogiem, tā sauktajā Atskaņu hronikā minētais cēsnieku karogs tiek uzskatīts par Latvijas valsts karoga idejisko priekšteci. Lepodamies ar savu novadu kā karoga šūpuļvietu, cēsnieki uzskatījuši par savu pienākumu pamatīgi izpētīt tā tapšanas un tautā iešanas vēsturi, lai ikviens sabiedrības loceklis to varētu labāk iepazīt un cienīt.

.246. Izstādi veidojuši Cēsu Vēstures un mākslas muzeja ļaudis – direktora vietniece zinātniskajā darbā Vija Rozentāle, vēstures nodaļas vadītājs Tālis Pumpuriņš un mākslinieks Dainis Andersons. Ekspozīcijā ir daudz autentisku priekšmetu un dokumentālu liecību, kas ļauj izsekot visu karoga vēsturi un iepazīt cilvēkus, kas visciešāk bijuši ar to saistīti. Visam pamatā ir ļoti liels darbs vairāku gadu garumā. «Latvijas Vēstneša» lasītāji un interneta lietotāji jau 1998.gadā varēja iepazīties ar Tāļa Pumpuriņa kultūrvēsturiskajām apcerēm, kas aizveda līdz apjomīgai monogrāfijai: 2000. gadā Cēsu Vēstures un mākslas muzejs laida klajā grāmatu «Sarkanbaltsarkanās – Latvijas karoga krāsas. Pētījumi, atmiņas un dokumenti par Latvijas valsts karoga tapšanas vēsturi»¹⁸.

.247. Visā krāšņumā izstādi rotā pirmais nacionālais karogs, ko 1916.gadā pēc pedagoga un publicista Jāņa Lapiņa projekta izgatavoja viņa audzēkne un vēlākā dzīvesbiedre Marianna Straumane. Par to, kā tas ticis iecerēts, Jānis Lapiņš 1932.gadā rakstīja:

«Kad līdz ar pirmiem lielgabalu pārkoņiem pasaules karā uzplauka cerība dibināt Latvijas valsti, tad radās arī vajadzība pēc šīs valsts simbola valsts karoga. Pasaules karā tā i gribējās demonstrēt savu latvisko, savas latviskās krāsas, bet viņu nebij. (..) Doma par latviešu karogu netika domāta pirmo reizi. Viņu bija domājuši jau jaunlatvieši. Lautenbachs dzīves pēdējos gados man stāstīja, ka kāds Tērbatas students esot Atskaņu (Rīmju) kronikā atradis to vietu, kur iet runa par latviešu karogu, un uz to aizrādījis arī viņam. Pirmie latviešu nacionālisti nosprieduši, ka latviešu nacionālās krāsas ir balts un sarkans. Tāpēc balti sarkanās lentas kā pazīšanas zīmes tikušas izdalītas pirmo Dziesmu svētku dalībniekiem (1873.g.). Tāpēc Auseklis «Gaismas pili» dziedot, ka, ja kāds uzminētu nogrimušās pils vārdu, tad «Zilā gaisā plivinātos / Sarkanbalti karogi».

.248. Redzams, Auseklis ir sapratis latviešu karogu kā sarkanbalto. Arī Dziesmu svētku «Līgo» karogā ir bikli mēģināts vietām iekomponēt balto un sarkano.» Raksta nobeigumā autors secinājis: «Var visādi skatīties uz mūsu karoga daiļumu, bet nav noliedzams, ka viņš spīdoši izkarojis sevī vietu zem saules. Pirmoreiz tas gājis tautā ne dzīves un saules spožumā, bet drausmīgā naktī un kaujā. Vēlāk zem viņa lauzās uz priekšu latviešu pulki neatkarības cīņās un izkaroja mūsu tautai valsti un brīvu vietu zem saules. (..) Zem šī karoga mirdzošās lentas 1918.gada 18.novembrī nodibināja Latvijas valsti. Pirmsākumi karogam ir slavenības pilni.»

.249. Jāņa Pumpuriņa grāmatā ir ziņas arī par Kārļa Skalbes, Jāņa Akuratera un Edvarta Virzas, Voldemāra Tones un vairāku citu mākslinieku līdzdalību sarunās par karoga krāsu izvēli. Ziemassvētku kauju divdesmit gadu atcerē Skalbe rakstīja:

¹⁷ Rozeniece Aina, «LV» nozares redaktore. «Celies augstāk, plīvojošais, kur zūd saulē debess jums. Lai redz tevi, kas šo zemi kādreiz pārstaigās pēc mums». «Latvijas Vēstnesis» 2001.11.16 Nr.166.

¹⁸ Pumpuriņš Tālis. «Sarkanbaltsarkanās – Latvijas karoga krāsas. Pētījumi, atmiņas un dokumenti par Latvijas valsts karoga tapšanas vēsturi». Cēsu Vēstures un mākslas muzejs, 2000.

«Mākslinieki, kas kopā ar dažiem rakstniekiem kalpoja latvju strēlnieku pulkos un kopā ar viņiem domāja vienas domas, sastādīja mūsu nacionālā karoga krāsas un samērus. Ejot uz kaujas lauku, viņi paslēpa sarkanbalto karodziņu zem saviem pelēkiem kareivju mēteļiem un nodeva to pazīstamiem virsniekiem, kuri kārtēja rotas uz cīņu. Latvju nacionālais karogs pēc daudziem gadu simteņiem kā jauna laika vēstījums parādās Ziemassvētku kaujās».

.250. Kāds bijis 1916.gadā šūdinātā karoga ceļš līdz šodienai? Kā stāsta Tālis Pumpuriņš, šī karoga liktenis bijis visai laimīgs. Marianna Straumane to izgatavoja Valmieras bēgļu bērnu patversmē, kur viņa strādāja par skolotāju. Jānis Lapiņš to atklātībā pirmo reizi pacēla virs Valmieras latviešu biedrības nama Vidzemes Zemes sapulces laikā 1917. gada martā. Kad tai pašā gadā patversmi evakuēja uz Kazaņu, aizbrauca arī Marianna. Drīz vien turp ar visu karogu devās viņas līgavainis Jānis Lapiņš. Kopā ar jauno pāri karogs atgriezās Latvijā. Divdesmitajos un trīsdesmitajos gados tas glabājās Lapiņu ģimenē. Trīsdesmito gadu sākumā karoga augšmalai nogriezta šaura strēmele, kas uzšūta uz kartona un nodota studentu vienotnei «Līdums», kas to 1933.gada 28.maijā dāvinājusi Cēsu muzejam līdz ar citiem Latvijas karoga vēsturei vēltītiem materiāliem. Padomju varas laikā 1940.–1941.gadā karogs rūpīgi noslēpts. Kad vācu okupācijas laikā Marianna Lapiņa kopā ar meitu Liju līdz ar rūpnīcu, kurā viņas strādāja, tika evakuēta uz Vāciju, viņa šo dārgumu satina kā kabatas lakatiņu un nēsāja līdz zem drēbēm. Pēc Otrā pasaules kara viņas atgriezās Latvijā, bet karodziņš vēl gadu desmitiem ilgi bija jāslēpj no svešām acīm. Dienasgaismu tas atkal ieraudzīja tikai līdz ar Trešo atmodu. 1997.gada aprīlī Mariannas un Jāņa Lapiņu meita Lija Poga šo karogu dāvināja sava tēva dzimtās puses muzejam Cēsīs.

.251. Pēc speciālistu vērtējuma, retas ir tās nācījas un valstis, kas tik sarežģītos un traģiskos vēstures līkločos spējušas saglabāt savu pirmo karogu.

.252. Savs stāsts un sava biogrāfija ir ikvienam izstādes eksponātam. Piemēram, krūzītes, kuru apgleznošanai izmantots Anša Cīruļa un Jāņa Rieksta 1918.gada decembrī izdoto patriotisko pastkaršu motīvs, ir tapušas Harkovā, kur Pirmā pasaules kara laikā bija nokļuvuši latviešu bēgļi. Apliecinot mīlestību savai tālajai dzimtenei, viņi šīs krūzītes rotāja par godu Latvijas *de iure* atzīšanai 1921.gadā. Kara saplosītajā Ukrainā, kur latviešus bieži vajāja par viņu nacionālo pārliecību, tas bija liels risks.

.253. Kārlis Skalbe savu Latvijas karoga krāsu skaidrojumu izteica Brīvības cīņu laikā: «...*sarkans ar baltu šķelstis. Sarkans ir demokrātija, balts ir tautas skaidrā sirds, gudrība un gars. Vai tas nav visu cīņu skaistākais panākums, kuru laiks uznesis tik augstu. Mēs nekad viņu nedrīkstam izlaist no acīm. Uz priekšu, karoga nesēj!*» Latvijas valsts piecu gadu svētkiem vēltītajā krājumā viens no tās dibinātājiem un tās pirmais ministru prezidents Kārlis Ulmanis raksta: «*Sarkans-balts-sarkans – ir Latvijas karogs; sarkans-balts-sarkans – ir Latvija. Latvija priekš mums, ap mums un iekš mums! Pats galvenais ir pēdējais, proti – Latvija iekš mums, mūsu sirdīs, mūsu pēctecībā, mūsu ticībā.*» Uz to arī mudina šī izstāde.

Aina Rozeniece, «LV» nozares redaktore

2001.11.21 15:57 trešdiena
(pēc 5 dienām)

.254. Tātad no punkta {.249} izriet, ka tagadējais Latvijas karogs (ar proporcijām 2:1:2 sarkan-baltsarkans) pirmoreiz izplānots un (miniatūrā) izgatavots Strēlnieku pulkos pirms Ziemassvētku kaujām, bet īstos izmēros uzšūts Valmierā {.250} un pirmoreiz atklāti pacelts 1917.gada martā pēc «Februāra revolūcijas».

§13. Haralda Gulbenieša vēstules

.255. (*Haralda pirmā vēstule – A.Š.*):

2001.09.21
(pirms 2 mēnešiem, 0 dienām)

.256. Labvakar, Romantiķe!

.257. Ceru, ka Jūsu būtība ir šī īpašā romantiskā noskaņa un ne tikai izkārtne, kura dekorē sausu materiālu aprēķinu. Vēlos ar Jums iepazīties visupirms jau draudzības dēļ, lai, kas nav izslēgts, padziļinātu attiecības. To, protams, rādīs laiks, jo steiga jāizslēdz dzīvi pieredzējušam vīram. Ar šādu atziņu uzsvēršu, ka esmu diplomēts filozofs, pašlaik studēju magistratūrā, šķīries. 27.oktobrī palīks 31-ns gads, 31.oktobrī vārda diena.

.258. Esmu ticīgs luterānis, filozofiskos pētījumus un analīzes pakārtoju Dieva atzīšanai, apmeklēju Lutera draudzi Torņkalnā.

.259. Foto nosūtīt pagaidām nevarēšu, taču varu mēģināt Jums radīt vizuālu priekšstatu. Augums 1,81 m, vidējas miesas būves, mati smilšu brūni, acis pelēkzaļas, nēsāju brilles, ir bārda un ūsas, augsta piere. Sodīts, paldies Dievam, neesmu, nelietoju arī alkoholu, vienīgais, smēķēju un lietoju kafiju.

.260. Raksturs nosvērts, miermīlīgs, kaut arī izteikti asa Patiesības izjūta. Esmu tipiska «pūcīte».

.261. (*Otrā pusē viņš raksta – A.Š. – tā:*)

.262. Ir sapnis kļūt par luterāņu mācītāju. Rakstu īsus pārspriedumus filozofijā un teoloģijā, ļoti patīk fotografēt baznīcas, dabas skatus, kapsētas, pieminēklus. Ir plaša audio un video ierakstu kolekcija, aizrauj retro auto. Mana dzimta sakņojas Kurzemē, uzskatu sevi nevis par latvieti, bet gan kurši. Postfolklorā nesaista, jo tā ir tikai «post».

.263. No latviešu mūziķiem visaugstāk vērtēju Imantu Kalniņu, «Prāta Vētru», «Pērkonu» ar Ieviņu un Madaru Celmu.

.264. Mēdzu piedalīties Kristīgā Radio nakts pārraidēs uz svētdienu, dīvaini, bet augstu vērtēju t.s. marksistisko filozofiju. Vasarā patīk zvejot, bet tagad sēņot. Ērces ir vienīgās radības, kuras neciešu. Laukos (Lejaskurzemē) māja un zeme, – darbu vēlos radīt sev pats. Ja būs reāli, tad tūrisma biznesā. Gaidīšu Jūsu atbildi, vēl veselību un izturību! Sirsnībā, – Haralds Gulbenietis.

.265. (*Es – A.Š. – kaut kad septembrī biju ielikusi savu sludinājumu «LR». Pat neatceros, kas tur bija. Laikam jau kaut kas no sērijas: «romantiķe meklē...». Atsaucās daudzi «mobīlie» (..). Haralds bija vienīgais, kurš nesteidzās, un tāpēc es nolēmu viņam atbildēt.*)

.266. *No Haralda 2. vēstules – A.Š. – pēc manējās saņemšanas):*

2001.10.11
(pēc 20 dienām)

.267. Labvakar Aija!

.268. Esmu ļoti priecīgs un pateicīgs Tev par saņemto vēstuli, taču, ja sāktu godprātīgi analizēt katru izteikto atziņu, laikam pasaulē būtu jāizcērt visi meži. Atzīšos, kaut ko tik dziļu un skaistu mūsu profānajā laikmetā nebiju gaidījis!

.269. Pieļauju, ka vieglāk būs atbildēt uz vēstules noslēgumu, – neiepazinis Tevi, es baidos kaut kur kļūdīties savos vērtējumos. Katrā ziņā Tu esi putns, kuru gaidītu katrs {275}, – neslēpšu, ka jūtu savus klasiskos mazvērtības kompleksus, taču, cerot uz dziļāku garīgo saskarsmi, foto atpakaļ nu noteikti nesūtīšu. Precīzāk, drīzumā pacentīšos nosūtīt savu, lai arī šādā attiecību līmenī ārējam zūd nozīme, jo es arī zinu, ko izsaka garīgā ekstāze. (To smeļos tajā, ko atsūtīji).

.270. Reinkarnācijas teorijai piekrist tā īsti negribētu, ja ņem vērā medicīnu un ģenētiku, pie tam vai tā būtu reinkarnācija vienas vai vairāku (kā krišnaītiem) sugas ietvaros? Protams, mūsu senči dzīvo mūsos, un mēs dzīvosim savos bērnos, taču tas, protams, ir kaut kas cits nekā klasiskā reinkarnācijas teorija.

.271. (*Tur jau bija 4 lpp. teksta – A.Š. – Viņš min, ka viņam ir ļoti pozitīva attieksme pret islamu kā reliģiju un ka brīvākā brīdī lasīšot Korānu. Vēl raksta tā:*)

.272. ..Kā izejas punkts man kalpo Renē Dekarta racionālisma filozofija, specifiska fenomenoloģija, bet tā tieši ievirza atzīt Dievu. Patīk atzinums par racionālo intuīciju, – intuīcija manā sistēmā ir zināšanu iedīglis, tiesa, tādu, kuras neizteikt kategorijās un jēdzienos. Mana filozofija, ja tā drīkstu lielīties, ir kā klasiskā sistēma un atbilst duālismam, kurā korekcijas ienesis M. Lutera mantojums.

.273. (*Un beigās – A.Š.):*

.274. ...Atzīstu, ka mana vēstule ir samērā ledainu konstruktīva pilna, taču šobrīd neesmu gatavs adekvātai atbildei «savā labākajā formā». Sirsnīgā apmulsumā – Haralds, Valmierā, 3:45 naktī. P.S. Ja atļausi, turpmāk vēl!

.275. ({269} *Psiholoģijā, šķiet, orientējas vāji – A.Š. –, jo citādi saprastu, ka es jau nu noteikti neesmu «putns, kuru gaida katrs». Tieši otrādi. Ar mani ir kā H. Heses «Stepes vilkā», un manā pasaulē (vismaz tagad) ir ieeja «tikai prātā jukušajiem»... Bet varbūt viņš to apmulsumu tikai tēlo?*)

.276. *Kas tie par viņa «klasiskiem mazvērtības kompleksiem»? Šķiet, viņam ir kādas problēmas, jo viņš nezina kāpēc man raksta tikai par filozofiju, grib diskutēt ar mani. Kāpēc? Vai starp vīriešiem-filozofiem (viņš taču studē filozofiju un būs maģistrs...) jūtas vājās? Un tas islams? Kā tas var savienoties ar kristietību un vēlmi kļūt par luterāņu mācītāju? Kaut kas «neklapē»...*

.277. (*No Haralda 3. vēstules – A.Š.):*

2001.10.18
(pēc 7 dienām)

.278. Labvakar, Aija!

.279. Sākšu ar atbildēm uz Taviem jautājumiem, tad izvērtēšu pasaku un vēl šo to bildīšu par iegūto informāciju. Kā «cienastu» nosūtu savu foto, kuru vari paturēt, ja vien nav «iracionālu» dziņu sūtīt atpakaļ. Katram

gadījumam konkretizācija – Kurzeme, Kolkas rags, Eiropas centrs. Pēdējā atzinuma patiesumu pierādījis K. Valdemārs.

.280. Un tādad. Lai cik tas arī nebūtu perversi, es nekur neestrādāju, protams, ja neskaita mājas un laukus, – šis gads ir pilns nervozitātes, – nav spēka savākties kalpošanai «kungiem». Mērķis – darbs pašam sev, tūrisma business laukos pēc iespējas tālāk no Rīgas. Mana nodarbe ir domāšana (tās svarīgumu uzsvēra Aristotelis) un nav svarīgi, vai idejas rodas uz poda tupot, vai arī kapsētās ar «ziepju trauku» rokās. (Ceru, ka Tu saproti ironiju).

.281. Rakstu arī mūziku, – pēdējā laikā no skaņuplatēm uz kasetēm, izmantojot mūsdienu iespējas. Vēlos uzrakstīt pētījumu «Antropoloģiskās skices», bet vēl par maz materiāla. Aizraujos ar «krāmu» kolekcionēšanu – īpaši saista 60-to gadu «RRR» tehnikas brīnums «Simfonija». Dažādu iemeslu dēļ neesmu bijis daudzās vietās, kuras cerēju apskatīt, taču tas nekas – 31-ns, kas paliks 27.X, nav «mirstamais vecums». Visā, kas ir vai nav, vainoju sevi un valsts sistēmu, – pašrealizācijas ētikas ignoranci. Dzīvoju, protams, Valmierā, šajā adresē kopā ar māmiņu, – tēvs Rīgā Ropažu ielā. Naktīs uz piektdienu un svētdienu runāju Kristīgajā Radio, – trenēju savu intelektu, papildīnu teoloģijas zināšanas.

.282. Tava filozofiskā pasaka visnotaļ ir daudzdimensionāla (*Vai es Jums esmu sūtījusi to filozofisko pasaku*) – A.Š. (Neesat – V.E.) – *nosūtīšu te klāt* (Nebija klāt – V.E.), *bet tā tikai daļēji ir mana*, taču piedod, ka te saskatu parodiju par Jēzu Kristu ar kādu islamisku ievirzi, proti, pravietis *a la* «burvis». Manas versijas pret to, ko dēvēju par kristomāniju, nevēršas pret Kristu vai kādu t.s. «skolotāju», – es šķiru Kristu no cilvēku pasaules. Principā jau te var saskatīt vēršanos (neitrālu, alegorisku) pret baznīcu kā finansu institūciju, taču ko dod simboliskā analīze? Lauva, ērglis nenoliedzami ir evaņģēlisti (B. Grebenščikovs «Город»), burvis, ja skatām analītiski, ir priesteris, kurus Vecā Derība (Kristus to atkārtu Jaunajā) nosauc par «dievu». Rodas asociācija, ka ļauns gars (un ne Dievs) iedvesis evaņģēlija patiesības (*nu, nu... – A.Š.*).

.283. Kristus nav «skolotājs» un arī ne visu atzīts, bet es, iespējams, šaurredzības dēļ, redzu ezotērisku versiju par Jēzu kā «skolotāju», kura tiešām tīkama visiem, kas analizē Kristus personu un kaut kur viņu «iekārto plauktā». Netop skaidrs, vai Nemirstība ir reāla, bet no atziņas skaidrības, ka «rīt mēs mirsim» kā secinājums izriet jutekliskais, bet ne garīgais hedonisms (? – A.Š.). Darbības skice? Ļoti labi, bet to pasaka Jēkabs, viduslaiku princips «Lūdz un strādā!».

.284. (*Grūti man saprast, ko viņš ar to visu domā un kāpēc kristietim tik simpātisks ir islams? – A.Š. – Vai to parandžu dēļ?...*).

.285. Un tagad par pārējo. Liberālisma zona sievieti piespiež uzlūkot kā precī, – vīrietis patērē, sieviete tam gatavojas. Lai darbotos relišeri (?), vajag ko seksīgu. (Tā domā). Islams izvairās no muļķīgā «Mani izvaroja!» ar parandžu. Gribo plašu seksu, uzturi četras sievas, dod dzīvību lielai tautai, bet Allahs (Dievs) *ueber alles!* (Viens islama aspekts, kas man patīk). Budismu un dzenbudismu absolūti nepārzinu, bet piekrītu, ka formas ir gluži dīvainas, maigi izsakoties.

.286. Manas grāmatas problēma ir tā, ka tā aug ne tikai kvantitatīvi, bet arī kvalitatīvi, pie tam daļa no tās maldinās...

.287. (*Vēl viņš tur jautā – A.Š.*):

.288. ...gribu jautāt kā (varbūt no utilitārisma pozīcijām) iespējams konstruēt ateisma ētiku? Ne katrs racionālisms ir materiālisms, pie tam racionalitāte izpaužas arī Šopenhaueram un Nīčsem, Hjerkegardam, jo domāšana ir vienota Logosa vienādi organizēta izpausme. Racionālā intuīcija ir zināšanu iedīgļis, – tā savieno iracionālo un racionālo, bet tikai tāpēc, ka ir nespēja (valodas barjera) izteikt šīs zināšanas vārdos, mēs runājam par iracionālo intuīciju.

.289. (*Šī vēstule mani – A.Š. – mulsināja tur, kur viņš min to «sievieti kā precī»... Grūti uztvert, vai viņš arī atbalsta šo «liberālisma zonas» (kas tā tāda? – es neesmu tik erudēta terminos filozofijā) uzspiesto noteikumu. Izskatās, ka vismaz daļēji – jā. Bet kāpēc tad viņu interesē manas (kā sievietes) domas par «ateisma ētiku»... Piekrīst varu (jo pati izjūtu to valodas barjeru) tikai viņa teiktajam par racionālo intuīciju...*)

.290. (*No Haralds 4. vēstules – A.Š.*):

.291. (..) Ezoterika un teosofija man ir svešas vairāku (arī Tevis minēto) akcentu dēļ, tāpēc piekrītu savam draugam – manu tekstu nesavtīgām drukātājam, ka, lai arī kritizēju, esmu cieši saistīts ar kristīgo domu. Pozīcija balsīta Mateja ev. 7. nodaļā 20–24. p-tos.¹⁹ (Pozīcija bija, pirms izlasīju šīs Rakstu vietas).

.292. Ja Krišnas Apziņas Kustība pasniegusi adekvātus senos tekstus, nepiekrītu, ka Krišna ir tikai Skolotājs, taču varbūt Bhagavat-gita noder fizikā (kā A. Buiķim), bet ne ētikā.

¹⁹ Skat. {[Mat 7 20](#)}.

.293. (*Nosūtīju viņam – A.Š. –, kā jau diplomētām filozofam, uz dzimšanas dienu Jūsu LASEI un šo to no «Roses» – lai labāk pafilozofē par to...).*

.294. Ar «Lasi» mani vieno netīksme pret akadēmiskajām, pārgudrajām un spekulatīvajām koncepcijām LU-tē un ZA-jā, taču es nereklamēju, ka, īpaši interpretējot Ļeņina Apziņas teoriju, izdaru apvērsumu gnozeoloģijā, kas ir mana mīļākā, bet ne vieglākā (arī man) filozofijas disciplīna.

.295. Ļoti ceru, ka jau drīz būs darba daļu izdrukas, kuras tad nosūtīšu, bet ļoti daudz darba pie precizēšanas un rediģēšanas. Tā ir klasiska shēma. Kosmoloģija rokrokā ar to, ko saucu par «prāta metafiziku» un tad pāreja uz divu līmeņu (Transcendences un Matērijas) jeb modu aprakstu. Tas nav nekāds «pasaules uzskats», bet gan ieskats.

.296. Tālāk. Matērija mani interesē tikai kā cilvēka praktiskās rīcības (ētiskās rīcības) skatuve. R. Dekarta duālisms, kristietība organiski savienojas ar marksisma īpašu variantu Ernsta Bloha izpratnē. (Sociālisms – reālā utopija). Uzsveru, ka tā nav eklektika, bet gan secinājumi, kuri izriet no aksiomas, ka Patiesība izkaisīta absolūti visās sistēmās (varbūt «iekaisīta»).

.297. Kādas šeit ētiskās atziņas, var itin viegli izsecināt, proti, ja Patiesību neobjektivizē, kas ir gluži neizbēgami, nevar prasīt no cilvēka Absolūta līmeņa ētisko atbildību. Līdz ar to Paradīze ir estētisks līmenis, kura «bāze» – Mīlestība. Mīlestība ir Patiesība, tā nav nošķirta no cilvēka, bet to nerealizēt nozīmē kaut ko tuvu «ellei» stāvošu.

.298. Ar draudzīgu buču – Haralds, Valmierā. P.S. Kāds ir Tavs izdevums? Drīz vēl.

2001.10.30
(pēc 12 dienām)

.299. (*Visa Haralds 5. vēstules kopija – A.Š. –; vairāk pagaidām nav):*

.300. Labvakar, Aija!

.301. Lasot Tavas vēstules, pārliecinos, ka mums ir ļoti būtiski garīgie kopsaucēji. Iespējams, ka radu dogmatika iespaidu, taču arī mans mērķis ir zināma sintēze starp teoloģiju un filozofiju, – var atzīt, ka te ir niša, kurā rošities. (*Nesmu jau rakstījusi, ka tāds ir mans mērķis – A.Š. –: teoloģija mani neinteresē).*

.302. Ir loģiski, ka ētiku var konstruēt uz sekundāras bāzes, bet konsekvencēs novests ateisms uz to nav spējīgs. (Prātā Dostojevskas sentence). Pieļauju, ka ētiskā norma ir tīri iedzimta, bet Bībele saka gluži to pašu, proti, Dievs baušļus raksta cilvēku sirdīs. Ņemot vērā, ka visu bauslību var «saņemt kopā» Mīlestībā, kļūst redzams bezdibenis starp cilvēku un dzīvnieku. (Vairāk gan ļaunuma realizācijas kvalitātē).

.303. Par intuīciju piekrītu, – man tā ir «zināšanu iedīgļis» (noliedzot apriorismu), bet tieši tā intuīcija par Dievu jeb Logosu kļūst «pēc pieredzes». Piemērs. Grāmata, tehnikas «brīnums», kurā izpaužas Logoss. Es uzskatu Dabas lietu, kura nav (un kurā nav) vairs tikai Daba. Džons Loks «iepiņkstas» par kādu «iekšējo jutekli», respektīvi, ir kāds «spogulis», pret kuru atspoguļojas kā ārējā, tā iekšēji dimensionālā pasaule. Abas ir cilvēka Patības elementi. Patība ir gan dota, gan kreatīvi konstruējama. Cilvēks ir gan Radība, gan Radītājs. Bībele – Dieva «darba biedrs».

.304. V. Egle, ja izskaidro pasauli bez Dieva tā, kā lasīju Tavā vēstulē vai «Lases» izvilkumos, acīmredzot zina, ka ir kāds loģikas pamats. Drīzāk tas ir zinātnisks agnosticisms (? – A.Š.).

.305. «Big Bong» ir dominējoša koncepcija, bet to interpretē kā fiziķi, tā metafiziķi. Pateikt, ka tas sākums (un viss), nozīmē metafiziku. Cita lieta – informācijas apmaiņa bez enerģijas (Matērijas). Te fiziķis lūkojas tālāk par it kā neapšaubāmu faktu.

.306. Evolūciju aplūkojot no mehānicisma viedokļa, lai arī materiālisma, agri vai vēl aktualizēsies metafiziskie jautājumi (te vajadzīga dialektika) (? – A.Š.), bet jāpiekrīt Jurim Rozenvaldam, ka «eņģeļu Frīdim» kaut kas tur ar to «Dabas dialektiku» nesanāca. Roberts Mūks (Avens) savā «Paradīzes mītā», Staņislavs Ledušāns «Daudzpusīgajā gnozeoloģijā» un «Reliģijas filozofijā», protams, pārspēj manus šļupstus.

.307. Es ieskatu, ka nebūtu fizikas, ja nebūtu metafizikas, – loģiski, ka tagad notiek inversija, – no fizikas uz metafiziku. (Šķiet, ka murgoju!) (*Man arī tā bišķiņ šķita... – A.Š.*). Man bija ļoti haotisks vakars. (*Tad kāpēc filozofēt? – A.Š. – Varēja uzrakstīt ko vienkāršu, mīļu...).*

.308. Tavi citējumi ir ļoti vietā. (Žēl, ka es rakstu plaši, jo arī man būtu tīkami plašāki izvērsumi un analīze ar ilustrācijām). Ja vēl par V. Egles idejām, tad viņš kopā Feierobenda koncepciju (? – A.Š.), bez tam, kā var pateikt, ka tas, kas ārpusē, vienkāršāks nekā smadzenes, ja nav pilnīgas izziņas. Cilvēks visu lietu mērs, bet šo sarežģīto ESM taču radījusi evolūcija. Un vēl. Kur gan ESM ir «spogulis», kas dominē sensuālisma koncepcijās? (Jūtu, ka «ēju šķēršām», jo nav faktu). Dators funkcionē, bet neapjēdz – tam nav «iekšējās pasaules» (*Vai nu viņš nav lasījis to LASEI uzmanīgi – A.Š. –, vai arī... nu nezinu... Kaut ko viņš nesaprot).*

.309. Un nu mazliet par sevi. Kādreiz biju izteikts optimists, bet filozofija sabeidza nervus, un, tā kā es nu ciešu reizēm īstas elles mokas, tāpēc atliek vien Tev piekrist par to diplomu un domāšanas brīvību. Neraugoties uz to, manī ir tas, ko J. Rubenis nosauc par «religioso apriori».

.310. Reāli, bet ne no grāmatām pārliecinos, ka Sakramentu Spēks darbojas, lai arī esmu «neticīgā Toma» tips, lai arī viņš taču noticeja! Tāpēc nāvi gaidu kā atpestīšanu. Bail, protams, par neētisko rīcību sekām, bet tikai tāpēc un arī vēl, ka tur «jāiet» vienam. Varbūt pastāsti savus pieņēmumus?! Lūdzu! Lai arī kā, man patīk Fredija Merkūrija «*I Want To Break Free*»!

.311. (*Pajautāju viņam, ko viņš domā par M. Kūles un V. Zariņa darbiem, kā jau filozofijas students – A.Š.*).

.312. M. Kūles un V. Zariņa «garadarbus» praktiski nezinu, bet savs ieskats man ir kā par filozofiju, tā personībām, kuras satiku savā dzīves un studiju ceļā. M. Kūle ir erudīta sieviete ar uzsvāru uz vārdu «sieviete», bet ģimenes darbs «Filosofija»²⁰ ir vājš, – varēja labāk. M. Kūles izklāsts sakarīgs, bet mani vairāk interesē viņas pasaules ieskats un tā izklāsts, nevis latviešu domā tik raksturīgais «akadēmiskās atražošanas gars».

.313. V. Zariņš ir «bargs» vīrs un to nosaka, acimredzot, jaunības hobijs. Patriots, un nevis tas «patriota»-alkoholiķa tips, kurš dominē vairumā bāleliņu un māsēnu. Cik nu zinu, tad it kā ateists, bet visam, ko Zariņtēvs saka, tomēr ir dziļāks pamats. Priekšvārdi «Avota» sērijas grāmatām PSRS gados mani tracina, bet tulkotājs lielisks, izjūt valodu.

.314. Tā, sava platā rokraksta dēļ, nākas beigt savus ieskatus, lai 15 santīmu marka «pavilktu» divas A4 formāta lapas. Sirsnībā – Haralds Gulbenietis, Valmierā.

.315. P.S. Kāpēc nenorādi mājas adresi? (*Kāpēc tas tā interesē? – A.Š. – Šāda veida kontaktos it kā nav būtiski...*). Piedod, ka nepieņinu jauko kartiņu un domas! (*Sagribējis!... – A.Š.*).

§14. Par Haralda vēstulēm

2001.11.12
(pēc 13 dienām)

.316. ...Svēti apsolu, ka (cerams) pēdējo reizi uzbāžos Jums ar man adresētu vēstuļu kopijām un foto, kam vēlētos kaut nelielu Jūsu «analīzi»...

.317. Priekš manis tas ir nedaudz savādi, ka uz manu «romantisko» sludinājumu un vēstulēm, kurās centos viņu novirzīt nost no tās Haralda tieksmes filozofēt, viņš raksta pārāk vispārināti, pārāk maz jautā par mani, manām domām, bet, kā raksta, par interesantu atzīst mūsu diskusiju... Bet es nediskutēju. Viņš it kā spēlē vienos vārtos, bet uz maniem jautājumiem un domām neatbild vai nu neko, vai skaidro tos ačgārnī.

.318. Jau 1. vēstulē piemin savu dzimšanas dienas datumu – 27.oktobris. Tātad Skorpions. Tas vien liek piesargāties... (Stelps ir dzimis 28. oktobrī, un rokraksts tāds pats – plašs...).

.319. Es tur kopijās pasvītēju mani «mulsinošās» vietas. Varbūt nedaudz pastāstiet, ko Jūs par to viņa «filozofēšanas māniju» domājat. Es tiešām nedaudz baidos, ka tā varētu būt jau mānija. Kāpēc 31 g. vecumā nekur nestrādā, nepelna? Kāpēc it kā racionālists, duālists un «neticīgais Toms» regulāri grib naktīs runāt Kristīgajā Radio, kļūt par mācītāju (luterāņu), bet jūt simpātijas pret islamu? Daudz pretrunu. Tomēr studē filozofiju, būs filozofijas maģistrs... (Jums varbūt interesanti, kāds līmenis mūsdienu filozofijas maģistriem?). Pajautāju intereses pēc, ko viņš domā par Jūsu ienaidniekiem – Kūli un Zariņu (neminot Jūsu saistību ar to) (...).

.320. Runāt viņš prot. Šķiet, ka ir ekstraverts. Kā Jūs raksturotu viņa psihotipu? Nosūtu viņa foto. It kā varētu būt A pamatkvadrants... Bet tālāk? Un kāpēc viņš negrib tikt ar mani klātienē? (...)

.321. Es nolēmu viņu pakaitināt, nosūtot dažus tekstus no «Egoista bībeles» un Freida... Ja viņš ir «dogmatīķis», tad droši vien apvainosies (...), bet ja uztvers normāli, tad viss ir OK, tad viņš ir saprātīgs cilvēks. Vienīgi man «ziemas miegs» (apātija) nāk virsū...

.322. P.S. ...Nu, smuks pāris (Jūsu dēla kāzu bildi skatoties) – nav ko komentēt. Drusciņ pat sirds nosāpēja, kā kādreiz man varēja būt, bet nebija... Vispār jau precēties vajag jaunībā (agrā), jo, piemēram, manā vecumā visiem jau ir sava «pagātne», «kompleksi», un tad ir ļoti grūti atrast kaut cik sakarīgu «otro pusi», kura «kompleksi» nepastiprinātu manējos, bet mani – viņējos.

.323. Lūk, Haraldam esot «nepilnvērtības komplekss»... It kā man savu trūktu! Bet es viņam uzrakstīju, ka agrāk man bija «klasiska lielummānija». Tagad gan vairs nav – izārstējos. Tagad es esmu pieticīgs cilvēks ar nepārspējamu, fantastisku, varētu teikt, fenomenālu pieticību...

§15. Dotā materiāla neliela psihoanalīze

2001.11.17 12:51 sestdiena
(pēc 5 dienām)

.324. Ak tad Jūs «svēti apsolāt { .316 }, ka (cerams) pēdējo reizi uzbāžaties man ar Jums adresētu vēstuļu kopijām un foto, kam vēlētos kaut nelielu manu «analīzi»?»

.325. Nu labi, ja jau pēdējo reizi, tad es ziedoju piektdienas vakaru, lai ievadītu tās vēstules datorā, jo savādāk es nevaru tās normāli analizēt: gandrīz visi psihiskie resursi aiziet, lai atšifrētu, kas tas par

²⁰ Kūle Maija, Kūlis Rihards. «Filosofija». Eksperimentāla mācību grāmata. «Zvaigzne ABC», b.v., b.g. (© 1996). Spīdolas balva '96.

burtu un kas tas par vārdu, un tikpat kā nekas nepaliek pāri, lai aptvertu visu ainu kopumā. Tagad vēstules ir puslīdz pārskatāmas (lai gan dažus vārdus tā arī neizdevās atšifrēt vai arī atšifrējums nav drošs).

.326. Kā vienmēr, atgādinu, ka analīze balstās uz to informāciju, kas ir manā rīcībā pašreiz, un jaunas atšķirīgas informācijas pienākšana var grozīt analīzes slēdzienus. Pēc pašreizējiem datiem stāvoklis izskatās šāds:

.327. Jūsu vērtējums pamatkvadrantam punktā {.320} ir pareizs; apakškvadrants ir – M; kopumā tāpat AM tips. Kā Jūs atceraties no LASE2-185.lpp. dotās shēmas {REVIS.1529}, šajā apakškvadrantā novietojas «Šeldona trijstūra» ABC virsotne C – «viscerotoniķi», t.i. viens no Šeldona ievestajiem trim pamattipiem.

.328. Punktā {REVIS.1511} (LASE2-182.lpp.) bija teikts, ka «pašlaik mums nav iespējas citēt» Šeldona fiksētos viņa trīs psiholoģisko pamattipu aprakstus; līdz ar to tika tomēr dots arī mājiens, ka tos izskatīsim kādreiz vēlāk. Tagad tāds brīdis varētu būt pienācis, un es ievietošu šeit «klasiska viscerotoniķa» aprakstu pēc Šeldona.²¹ Ja to tipu (Obriju) uzskatām par «simtprocentīgu viscerotoniķi», tad Jūsējais «eksemplārs» varbūt nav tik 100% «tīrs», bet ir kādi 80% vai 70% vai tml.

.329. Un tā, Šeldons.²² Atgādinu, ka saskaņā ar viņa metodi pēc «septiņu baļļu sistēmas» (no 1 līdz 7) tiek novērtēti 60 parametri: 20 no tiem raksturo «viscerotoniju», 20 «somatotoniju» un 20 – «cerebrotoniju»; īstam «viscerotoniķim» pirmajā divdesmitniekā tāpat būs ļoti augstas atzīmes (7 vai tam tuvu), bet pārējos divdesmitniekos ļoti zemas (1 vai tuvu tam).

§16. Viscerotoniķis pēc Šeldona

.330. Обри – 22-летний круглолицый, полный, породистый мужчина, среднего роста. Хотя его семья принадлежала к кругу богатых промышленников, Обри на них совсем не походил. Он всегда был ленивым, инертным и безответственным, но при этом необычайно располагал к себе. У него не было сложностей с людьми, он легок на подъем, очень миролюбив, человек, который не может не нравиться и которому всё сходило с рук. Его никогда ни в чем серьезном не обвиняли.

.331. IQ, измерявшийся у него в школе трижды, всегда не превышал 100–115. Он отличался завидным здоровьем. Раннее детство его в целом было нормальным, хотя за ним не замечали особенных успехов в учебе. Как правило, отметки его были средними, но он никогда не был последним учеником в классе. Два года тому назад он поступил в университет, но и здесь успехи в учебе у него были средними. После двух лет ему пришлось оставить университет и пойти работать в скобяную лавку отца, но отец понял, что неряшливость и бессмысленное «транжирство» сына принесут ему больше долгов, чем выгоды.

.332. Обри был исключительно щедрым, раздавая не только свое личное имущество, но и имущество отца. Он не чувствовал никакой ответственности, много спал и ел и, казалось, совсем не думал о своем будущем. Отца его больше всего раздражала привычка сына собирать вокруг себя бездельников, которые постоянно его окружали. Когда он находился в лавке, ленивейший и бесполезнейший сброд городка собирался здесь, как мухи вокруг куска сахара.

.333. Теперь рассмотрим каждую из 60 окончательных оценок, полученных по шкале темперамента. При практическом использовании данного метода в течение периода наблюдения и анализа оценки выделяемых параметров даются много раз, но в данном примере мы рассмотрим окончательные оценки. Кроме того, будут даны дополнительные пояснения в отношении каждой оценки.

.334. Общее описание. Компоненты темперамента.

Висцеротония

.335. 1. Расслабленность (7) (Здесь и далее цифра в скобках означает среднюю оценку данной черты по отдельным оценкам (в количестве не менее двадцати), полученным в результате многочисленных бесед и наблюдений).

.336. Уже одно созерцание Обри действует расслабляюще. Тело вялое, с хорошо заметным животом. Дыхание поверхностное, грудная клетка практически неподвижна, и поэтому живот кажется еще более выпуклым. Мимические мышцы лица почти полностью расслаблены. Руки

²¹ Sheldon W.H. «The Varieties of Temperament. A psychology of constitutional differences». N.Y., 1942.

²² «Психология индивидуальных различий. Тексты». Под ред. Ю.Б. Гиппенрейтер, В.Я. Романова. Издательство Московского университета, 1982, 252.–261.lpp.

обычно висят, как тюленьи лапы, а ноги всегда расставлены. Когда он сидит, то явно этим наслаждается, напоминая большой мешок с бобами, лежащий в стуле.

.337. 2. Любовь к физическому комфорту (7). Он изобретателен только в одном – он гений по части собственного комфорта. Любит сидеть на солнышке, любит низкую, мягкую мебель.

.338. 3. Замедленные реакции (6). Реакции почти всегда одинаково замедленны и неторопливы. Никогда нет резких движений. Лицо кроткое и никогда не меняет своего выражения. Сексуальное вождение замедленное и слабое. Он обнаруживает некоторый намек на оживленность только при поиске удобного положения в своей любимой мебели.

.339. 4. Любовь к пище (7). Пища для него – основная цель в жизни, ее главное удовольствие. Основные разговоры сосредоточены на ней, а наибольший энтузиазм связан с пищей. Сам по себе процесс еды – самое приятное событие. Он не набрасывается на пищу как собака, а относится к ней благоговейно как верный любовник к своей возлюбленной.

.340. 5. Социализация пищевой потребности (7). Еда для него является самым главным событием дня. Он редко опаздывает к обеду и ужину, но может легко проспаться завтрак. Он любит застольную компанию и может заговорить мать и гостей, если его вовремя не остановить. Основой дружбы для Обри служат взаимные приглашения к обеду. Гостеприимство для него – святыня.

.341. 6. Удовольствие от пищеварения (7). Его пищеварительная система работает, как доменная печь, он может поглощать пищу непрерывно. Нет ничего такого, что он не мог бы переварить. Наибольшим счастьем является покой и отдых после хорошей еды в ожидании нового приема очередной порции. Удаление ее из организма – одно из самых приятных занятий.

.342. 7. Любовь к вежливому обращению (7). Для него большое значение имеют проявления любезности. Основным предметом его раздумий является то, как его оценивают и как к нему относятся.

.343. 8. Социофилия (7). Эта черта выражена в крайней степени. Он не может переносить одиночества. Ему постоянно надо быть среди людей. Поскольку Обри не надо заботиться о пропитании, все его сознательные усилия направлены на поиск людей и удержанию их вокруг себя. Он в высшей степени общителен. Общение составляет основу его Я, но контакт с людьми у него поверхностный.

.344. 9. Приветливость со всеми (6). Он проявляет товарищеские чувства ко всем без разбору. Это единственное его дело, в котором он преуспел. Хорошее отношение к пестрому кругу своих знакомых постоянное и ровное. Его искренность никогда не ставилась под сомнение.

.345. 10. Жажда похвалы и одобрения (7). Его зависимость от одобрения унижительная и вызывает жалость. Ему невыносимы даже малейшие проявления недоброжелательства со стороны своих приятелей. Он постоянно раздает товары из отцовской лавки, лишь бы не огорчать друзей. Его основное занятие – быть «хорошим малым».

.346. 11. Ориентация на других людей (6). Он прекрасно ориентирован к определенной группе людей. Люди являются его основной заботой. Он неутомимый болтун. Это живой барометр колебаний социального состояния и престижа в пределах своего узкого круга.

.347. 12. Стабильность эмоциональных проявлений (6). За ним не наблюдается резких смен мнений или явных перемен в чувствах. Он всегда такой, какой он есть. Социофилия является его устоявшимся свойством. Его вкусы не претерпевают никаких изменений.

.348. 13. Терпимость (6). У него нет социальных предубеждений, определенных политических мнений, он ровен в отношениях с людьми всех классов. Он олицетворяет абсолютное удовлетворение и принятие жизни такой, какой она есть. Он может быть резким только на словах.

.349. 14. Безмятежная удовлетворенность (7). Эта черта предельно выражена в нем и больше всего раздражает его родителей. Он безмятежен, как полная луна, доволен и собой и семейными обстоятельствами. Для него нет ничего неотложного, и его честолюбивые планы не простираются дальше текущего дня.

.350. 15. Глубокий сон (7). Сон в высшей степени глубок. Он засыпает через несколько минут после того, как прикасается к подушке, максимально расслабляется и беспробудно спит как дитя. Его можно перенести (что однажды и сделано в присутствии автора) с кресла в кровать, не нарушая его сна. Храп раздается тут же, как только он заснет. Храп его громок, ни на минуту не прерывается.

.351. 16. Бесхарактерность (7). В нем нет страсти и душевной силы. Он производит впечатление абсолютного отсутствия душевной и эмоциональной работы. Кажется, что все его цели не идут дальше простого существования и комфорта. Обри легко подчиняется волевым людям. При рукопожатии, его рука холодна и вяла, как кусок жирной свинины.

.352. 17. Легкость в общении и выражении чувств: висцеротоническая экстраверсия (7). В проявлении своих чувств он легок и естествен и никогда у него нельзя заподозрить задней мысли. Он никого не шокирует, и никто не может понять его неправильно. Он является экстравертом в аффективном (а не в волевом) смысле.

.353. 18. Общительность и мягкость в состоянии опьянения (7). Алкоголь только подчеркивает преобладание в нем висцеротонии. При опьянении он еще больше расслабляется и стремится к общению, не кричит и не проявляет агрессии, не обнаруживает никаких проявлений соматотонии. Он любит выпить, но очень умеренно.

.354. 19. Потребность в людях в трудную минуту (7). В беде он стремится к людям. Не переносит конфликтов, а если они случаются – сразу же ищет кого-нибудь, чтобы излить свою душу, и делает это не колеблясь. В отличие от соматотоника, он никогда не стремится действовать в таких ситуациях.

.355. 20. Ориентация к детству и семейным отношениям (7). Ему присуща тесная эмоциональная связь с семьей и большая привязанность к матери. Лучше всего ему удаются отношения с маленькими детьми. Дети любят его и не бывают с ним скованными. Он уверен, что раннее детство – самое лучшее время жизни.

.356.

Соматотония

.357. 1. Уверенность в осанке и движениях (1). Он выглядит тяжело и неуклюже, первым делом он напоминает студень. Это справедливо как в отношении тела, так и в отношении лица. В его облике и в движениях нет никакой агрессии.

.358. 2. Любовь к физическим нагрузкам и приключениям (1). Полностью отсутствует. Он не любит даже водить автомобиль. Он никогда не проявлял ни малейшего интереса к спорту. Хотя он держится на воде так же хорошо, как поплавков, и любит купаться, как ребенок, редко занимается плаванием.

.359. 3. Энергичность (1). Он необычайно ленив. Взрывы энергии ему абсолютно не свойственны. Если его насильно не разбудить утром, то никогда не встанет. Пульс слабый и медленный. Кровяное давление низкое – 100/70.

.360. 4. Потребность в движениях (1). Никогда не испытывает никакой потребности в движениях. По словам его отца, она проявляется только тогда, когда ему хочется есть.

.361. 5. Стремление к власти (1). Ему не нужно командовать никем, даже кошкой, Обри не жаждет власти. Он стремится быть таким, как все, и не вызывать неодобрения.

.362. 6. Любовь к риску (1). Он и гроша не поставит на кон. Не ввязывается в драки. Не любит ездить в автомобиле на большой скорости и часто отказывается летать в самолете.

.363. 7. Решительные манеры (1). «Храбрый заяц». Он слаб и беззащитен перед лицом любой опасности. Он никогда прямо не идет к своей цели, а все время рассчитывает на чью-то помощь.

.364. 8. Храбрость в бою (1). Трус от рождения. За всю свою жизнь у него не было никаких стычек, за исключением одной или двух потасовок с девочками или маленькими мальчишками.

.365. 9. Агрессивность в соревновании (1). В этой личности нет и намек на агрессивность. В нем не видно никаких признаков негодования. Он послушен, безмятежен, безвреден. И никогда не делает зла людям.

.366. 10. Психологическая нечувствительность, эмоциональная черствость (1). Его зависимость от людей вызывает жалость, он почтителен и в высшей степени безобиден.

.367. 11. Клаустрофобия (2). Каких-либо признаков страха у Обри не наблюдается. У него есть едва заметное предпочтение просторной комнаты, но больше всего ему нравятся угловые и небольшие комнаты.

.368. 12. Отсутствие жалости и такта (2). Он щепетилен в отношении всех связей с людьми. Он никогда никому не наступает на ногу и не рискнет затеять вражду с кем-либо. Но он абсолютно нечувствителен к животным и растениям. Без всякого сострадания наступают на насекомых.

.369. 13. Громкий голос (2). Обычно в его слабом и высоком голосе никогда не присутствуют признаки агрессии. Только очень редко в голосе у него появляются повышенные нотки.

.370. 14. Спартанское безразличие к боли (1). Эта черта характера у него полностью отсутствует. А если и есть что-либо, так это сверхчувствительность к боли. В детстве всегда был плакса.

.371. 15. Общая шумливость (2). Обычно очень спокоен. Смех у него – просто хихиканье. Но если его кто-то одобряет, а в особенности, если слегка выпьет, то будет так же шуметь и проявлять свои чувства, как и вся группа собеседников.

.372. 16. Внешний вид соответствует более пожилому возрасту (1). У него нет никакого намека на эту соматотоническую характеристику. На его лице нет никаких признаков зрелости. Мягкое, расслабленное, детское лицо, в котором полностью отсутствуют всякие живые черты и юношеская любознательность церебротоника.

.373. 17. Соматотоническая экстраверсия. Экстраверсия в поступках, но скрытность в чувствах и эмоциях (1). В истории его нет никаких намеков экстраверсии действия и никаких следов этой тенденции в текущем поведении. Обри не способен к волевым действиям, никоим образом это не динамическая личность. В детстве у него никогда не было никаких вспышек раздражимости. Здесь нет и малейшего признака на какое-либо раздвоение между его внешними и скрытыми отношениями. Везде и всегда он одинаков. Никакая сногшибающая новость не изменит его обычного спокойного поведения.

.374. 18. Агрессивность и настойчивость в состоянии опьянения (1). Влияние алкоголя сказывается только в слабой акцентуации висцеротонических черт.

.375. 19. Тяга к действию в тяжелую минуту (1). Когда Обри сталкивается с затруднениями или с ним случается беда, единственной потребностью для него является призыв о помощи.

.376. 20. Ориентация на юношеские цели и занятия (1). У него нет особой любви к периоду юношества и никакого интереса к основным стремлениям юности. Какой-либо вид соревнования его совсем не интересует, даже если кто-то что-то сделает за него, у него отсутствует всякое желание быть сильным. Раннее детство – самый лучший период жизни, а старость – самый худший. Юность для него просто неопределенный период.

.377.

Церебротония

.378. 1. Сдержанность манер и движений. Скованность в осанке (1). Нет и следа натянутости или чопорности. Он расхлябан во всех отношениях. Походка как у слона.

.379. 2. Чрезмерная физиологическая реактивность (1). Полное отсутствие этих симптомов. Ни при каких обстоятельствах нет нарушений работы пищеварительного тракта. Нарушения работы сфинктера не известны ему, так же как и запоры. Ничего не нарушает его регулярного дыхания. Простуды переносит очень легко. Нет никаких реакций на укусы комаров. Считает, что эти насекомые вовсе не жалят его. Никогда не вздрагивает и не раздражается.

.380. 3. Повышенная скорость реакций (1). Все реакции замедленны. Его никогда ничем не смутить или взволновать. Речь, сокращения зрачка, все рефлексy замедленны. Движения глаз также заметным образом замедленны. Он не бледнеет, не краснеет. Сексуальные реакции замедленны и очень слабы.

.381. 4. Склонность к интимности (1). Обри редко, а может быть вообще никогда не переживал потребности в интимности. Для него одиночество – пытка. Больше всего на свете он боится одиночества.

.382. 5. Чрезмерное умственное напряжение, повышенный уровень внимания, тревожность (1). Реакция внимания у него замедленная и тяжеловесная и резко отличается от сверхбыстрого внимания церебротоника. Он настолько медленно переключает внимание с одного фокуса на другой, что со стороны это легко заметить. Это напоминает переключение скоростей у допотопного автомобиля. Толпа, ничуть не смущая и не подавляя его, стимулирует и привлекает его.

.383. 6. Скрытность чувств. Эмоциональная сдержанность (1). Никакого намека на какую-либо скрытность или подавление выражения своего чувства. Как будто нет никакого промежуточного клапана, а есть только открытый канал коммуникации между чувствами Обри и внешним выражением.

.384. 7. Беспокойные движения глаз и лица (1). Лицо в высшей степени расслаблено. Оно напоминает круглую луну, а мышцы, если и реагируют, то в очень слабой степени.

.385. 8. Социофобия (1). Данная черта отсутствует полностью. Ему уютно только в обществе людей. Не держит никаких секретов, у него нет и тени недоверия к людям. Он в высшей степени прилипчив к людям.

.386. 9. Затруднения в установлении социальных контактов (1). Он невозмутим и лишен застенчивости.

.387. 10. Трудность приобретения новых привычек. Слабый автоматизм (2). Нет особых трудностей в приобретении новых привычек. Чтобы сломать навык, не делает никаких сознательных усилий. У него вообще очень мало навыков: инициативы начать выработку нового навыка кончаются неудачей. Отсюда мало шаблонов в жизни, хотя все, что способствует хорошему настроению, доводится до конца.

.388. 11. Агорафобия (1). Нет никаких признаков какого-либо вида фобии. Ему безразлично, обращают ли на него внимание, или он сам себя выставляет напоказ.

.389. 12. Неумение предвидеть отношение к себе других людей (1). Нет никаких видимых изменений отношения к людям. Направленность чувства, по-видимому, никогда не меняется. Его желания непосредственны и биологичны, они не меняются. Легко предсказать поведение Обри.

.390. 13. Тихий голос, боязнь вызвать шум (1). Голос не выражает никакой агрессии и отсюда очень редко бывает громким, но в нем нет и следа активной скованности церебротонии. Обри не прилагает никакого усилия, чтобы контролировать или следить за своим голосом. Смеху его не хватает энергичного взрыва соматотоника, это просто несдержанное хихиканье. Он громко не говорит, так как инертен, но специально и не сдерживает свой голос.

.391. 14. Чрезмерная чувствительность к боли (2). Он часто жалуется на небольшой дискомфорт, но редко вздрагивает или морщится. Жалобы у него только на словах. Нет никаких настоящих физиологических признаков чрезмерной чувствительности к боли – ни побледнения, ни напряжения, ни обморока. Никаких особенных реакций на слабые ожоги и укусы насекомых. Когда его проверяли в лабораторных условиях, в ответ на электрическую стимуляцию, вызывающую умеренную боль, пульс и дыхание почти не изменились (хотя протесты его были очень громкими).

.392. 15. Недостаточный сон. Хроническая усталость (1). Все наоборот. Он непревзойденный соня. Если ему разрешить, он проспит половину своей жизни.

.393. 16. Юношеская живость манер и внешнего облика (1). Перед нами висцеротоническое «лицо сосунка», прямая противоположность полного решимости лица церебротоника. У него лицо ребенка, без всякого выражения решительности.

.394. 17. Церебротоническая интроверсия (1). В истории Обри не было никаких шизоидных эпизодов, их нет и в настоящий момент. Нет никаких признаков решимости, а есть скорее противоположные качества. Обри не испытывает никаких иллюзий, никакого отмежевания от реальности, никакого намека на возможность жизни в другом мире. Он обеими ногами твердо стоит на земле.

.395. 18. Устойчивость к действию алкоголя и других депрессантов (1). Никакой устойчивости. Он любит выпить, ему приятен как сам процесс выпивки, так и последующее опьянение. Нет никаких фактов сильной напряженности или мрачности в ответ на принятие депрессантов, а также никаких последствий увеличения усталости.

.396. 19. Потребность в уединении в тяжелую минуту (1). Все наоборот. Он нуждается в людях, а одиночество для него как раз то, чего он очень не хочет. Если его заключить в одиночку – это будет самым жестоким наказанием для Обри.

.397. 20. Ориентация к поздним периодам жизни (1). У него ориентация очень ясно выражена назад к младенчеству и детству, к семейной и социальной зависимости.

.398. Итог: Висцеротония 135 Соматотония 24 Церебротония 22 Индекс темперамента 7-1-1 Соматотип 6-2-2

§17. Portretu salīdzinājums

2001.11.19 10:21 pirmdienā
(pēc 1 dienas, 21 stundas, 30 minūtēm)

.399. Tādu «klasiska viscerotoniķa» portretu zīmē Šeldons. Protams, viņš ir izvēlējis savai grāmatai visspilgtāko eksemplāru, kāds vien viņam bija pieejams. Tik «tīrā» veidā, kā vienmēr, kāda tipa īpašības dabā ir sastopamas reti; parasti (un acīmredzot arī Jūsu paziņam) tās ir vājāk izteiktas, šis tas ne gluži atbilst, ir mazliet klāt citu tipu «piejaukums». Bet vispārējā tendence Haraldam Gulbeniešam acīmredzot ir šāda.

.400. Ilustrācijai salīdzināsim dažus Šeldona raksturojumus ar Jūsu sniegtajām ziņām.

.401. «Ļoti miermīlīgs»: {.330} un {.260}; «vidējas miesas būves»: {.330} un {.259}; «sodīts neesmu» {.259} un «viņu ne par ko nopietnu nekad nav vainojuši» {.330}.

.402. Plašs rokraksts {.318} nozīmē, ka nav smalkas smadzeņu darbības, un tas viņu vieno ar Stelpu, bet ne agresivitāte.

.403. «Nebija sevišķu panākumu mācībās» {.331} un – 31 gada vecumā vēl tikai studē maģistratūrā {.257} (es, piemēram, maģistratūrai atbilstošu diplomu ieguvu jau 23 gadu vecumā).

.404. «Rokas parasti karājas kā roņa pleznas, kājas plaši noliktas» {.336} un – paskatieties fotogrāfijā: taisni tādā pozā viņš stāv (bet nevis, teiksim, žvazdina atslēgas kā vienā no iepriekšējām Jūsu sūfītajām fotogrāfijām redzamais tips).

.405. Dzimumtieksme palēnināta un vāja {.338} (tāpēc arī nesteidzas iepazīties un satikties...).

.406. «Esmu tipiska «pūcīte»» {.260} (tātad rītos ilgi gul, bet vakaros vēlu iet gulēt) un {.340}: «..viegli var nogulēt brokastis».

.407. «Lielākā laime ir miers un atpūta pēc laba ēdiena» {.341} un – «mana nodarbe ir domāšana» {.280} (bet šī «domāšana» ir taisni tādā līmenī, kā tas varētu būt pēc kārtīgām pusdienām).

.408. «Barības izvadišana no organisma – viena no vispatīkamākajām nodarbībām» {.341} un: pat iepazīšanās vēstulē piemin «tupēšanu uz poda» {.280}.

.409. «Kontakts ar cilvēkiem virspusējs» {.343} – un Jūsu vārdi: «uz maniem jautājumiem un domām neatbild vai nu neko, vai skaidro tos ačgārnī» {.317}.

.410. «Viņš ir nenogurdināms pļāpa» {.346}, var ar runāšanu nomocīt māti un viesus, ja viņu savlaicīgi neaptur {.340} – un Jūsu vārdi: «runāt viņš prot» {.320}.

.411. «Viņam nav sociālu aizspriedumu un noteiktu politisku uzskatu» {.348} un – atbalsta gan kristietību, gan islamu, gan marksismu...

.412. «Mīl iedzert, bet ļoti nedaudz» {.353} un: «nelietoju arī alkoholu, vienīgais, smēķēju un lietoju kafiju» {.259}.

.413. «Orientācija uz bērību..., ļoti piesaistīts mātei» {.355} un – lieto vārdu «māmiņa» {.281} (bet nevis, teiksim, «māte», «mamma», «muttere» vai tml.).

.414. «Neparasti slinks» {.359} un «es nekur nestrādāju» {.280}.

.415. «Atkarīgs no cilvēkiem un godbijīgs» {.366} – un apmulst, kad sastop «putnu, kuru gaidītu katrs» {.269}.

.416. «Lielu nozīmi piešķir uzmanības apliecinājumiem» {.342} – un jau pirmajā vēstulē (vēl vairāk: pirmajā rindkopā!) pastāsta, kad viņam ir dzimšanas un vārda diena {.257}, un vēlreiz atgādina punktā {.281}; vienlaicīgi tas arī apliecina punktu {.383}: nav nekādas «emocionālas aiztures» vai kontroles – ko domā, to arī saka (vai raksta); grib saņemt apsveikumus – un tūlīt pat pavēsta visu, kas priekš tam vajadzīgs.

.417. Mājas adresi droši vien prasa {.315} tādēļ, ka baidās: Jūs varat pazust vai varbūt tikai izjokot viņu, slēpdamās aiz pastkastītes. Vispār, mājas adrese ir zināma garantija.

.418. «Psiholoģiskais portrets», šķiet, visumā ir skaidrs. Viņam nav ne fiziskās (kā «somatoniķiem»), ne garīgās (kā «cerebrotoniķiem») enerģijas. Bet viņš ir labsirdīgs, miermīlīgs, nekādā gadījumā nav bīstams, ir ļoti atkarīgs no citiem cilvēkiem, nepatstāvīgs («filozofijā» šī atkarības un bezspēcības sajūta projicējas kā ticība Dievam). Viņš ir iekšēji gatavs pilnīgi pakļauties Jums (ja vien tiks nodrošināts kārotais «tīri fizioloģiskais» komforts).

.419. Bet seksuāli viņš būs kūtrs un neaktīvs. Viņš raksta, ka ir šķīries {.257}, bet nesaka, kādā veidā šķīries: viņš pameta sievu, vai sieva pameta viņu? Pēc visa spriežot, ticamāks ir otrais variants.

.420. Jūs rakstāt, ka tagad esat «pieticīgs cilvēks ar nepārspējamu, fantastisku, varētu teikt, fenomenālu pieticību» {.323}. Ja nu tas būtu taisnība kaut vai daļēji, tad Jūs varētu arī samierināties ar tādu vīru. Citiem psihotipiem jau tāpat ir savi trūkumi, tikai savādāki.

.421. Salīdzināšanai dodu Šeldona rakstītos divu pārējo tipu portretus (kuri gan ir krietni īsāki vai nu tādēļ, ka pats Šeldons tos tādus devis vai arī tādēļ, ka krievu kompilatori ievietojuši tos tikai daļēji).

§18. Somatoniķa portrets pēc Šeldona

.422. Борис: крайняя соматотония

.423. Борис – высокий, стройный юноша, 21 год. На вид тонкий, но в действительности широкоплечий, мускулистый и сильный. Выглядит на несколько лет старше своего возраста. Смеется легко и энергично.

.424. Борис очень агрессивен, драчлив, часто вспыхивает и заводится. Дважды был в драке серьезно ранен. IQ в период обучения равен 105. Вообще успеваемость была низкой. Из-за низкой успеваемости дважды бросал колледж.

.425. Но он замечательный футболист. Очень любит спорт. Среди товарищей пользуется популярностью, считается красивым.

.426. Собирается стать киноактером или профессиональным тренером или тем и другим одновременно. Сильно переживает, что стареет, жизнь быстро проносится.

.427. У него всегда уверенные позы и движения. Очень энергичная походка с чеканным шагом, строгое выражение лица.

.428. Презирает физический комфорт. Одевается легко и свободно. Еде отдает должное, но проглатывает ее как волк, быстро без церемоний. Никогда не засиживается за столом. Не зависит от других людей, не привык к вежливому обращению, бесцеремонен и резок. Презирает приличия и правила хорошего тона. Никогда не откликается на просьбы других людей.

.429. У него очень страстный, вспыльчивый характер. Нетерпелив. Он – холерик, возбудим и всегда критически настроен.

.430. Обычно встает в 5:30 утра, принимает очень холодный душ и долго занимается зарядкой. Физическими упражнениями занимается регулярно – физкультура для него вместо религии.

.431. Бесстрашен как бульдог. Нечувствителен и заносчив, ни следа щепетильности. Любит простор и свободу. Хочет прожить жизнь по большому счету.

.432. По внешнему виду никогда не скажешь, что ему всего 21 год. Наоборот, все считают, что ему 25–30 лет. Лицо с упругой и загорелой кожей.

.433. В трудную минуту не бежит ни к кому за помощью и никогда не впадает в тоску. Борьба – вот что главное, когда он попадает в беду.

.434. Ценит силу, деньги, секс и престиж.

.435. Индекс темперамента 1-7-1. Соматотип 1-6-2.

§19. Cerebrotoniķa portrets pēc Šeldona

.436. Кристофор: крайняя церебротония

.437. Кристофор – хрупкий, очень болезненный юноша, среднего роста. Хотя ему уже 24 года, на вид ему дашь не больше 18 лет. С людьми всегда нерешителен, колеблющийся и извиняющийся, а голос настолько подавлен, что едва слышен. Черты лица утонченные и деликатные. Темные глаза яркие и очень живые. Зубы белые и сильные.

.438. Он всегда был исключительно застенчив. У него были одинокое детство и юность, никогда не принимал участия в шумных детских играх, не было друзей, его часто дразнили «слабенькой сестричкой». Однако IQ был высок – 135. Начальную школу закончил в 13, среднюю – в 17, а колледж – в 21 год.

.439. Когда смотришь на Кристофора, почти всегда видишь одно и то же – во всем облике сильное напряжение: руки сжаты, пальцы впилась в ладони, голова резко наклонена вперед, еле дышит.

.440. Физические и умственные реакции очень быстрые. Глаза так и сверкают все время. Ест быстро. Никогда о еде не думает. Она вроде досадной необходимости, которой следует уделять как можно меньше внимания, предпочитает есть один.

.441. Очень застенчив. Внешне – очень слабая зависимость от социального одобрения.

.442. Одиночество – обычная картина его жизни. У него очень ограничен круг знакомых. Очень плохо знает людей. Настроение, как правило, подавленное. Все реакции носят острый, оборонительный характер.

.443. Сон очень плохой. Засыпает с трудом, очень долго и, как правило, крепко засыпает только к утру, приблизительно к тому моменту, когда надо уже вставать. Почти постоянно страдает от хронической усталости.

.444. Нет каких-либо особых желаний.

.445. Ненормальное отсутствие агрессивности. Все поведение Кристофора отмечено болезненной пугливостью. Никогда не дрался. Труслив. Крайне щепетилен. Сильная агорафобия. Хочет укрыться в уголок от посторонних взглядов. Очень жалостлив. Никогда не наступит на муравья и не убьет мухи, не переносит вида крови. Очень сомнителен. Из-за какой-нибудь чепухи может не спать всю ночь.

.446. Температуру теплой воды может переносить, если только она равна температуре тела, а холодная вода причиняет болезненные ощущения и даже может остановить дыхание.

.447. Выглядит моложе своих лет.

.448. В случае затруднений или неудач уходит в себя. Закрывается как устрица в раковину.

.449. Производит впечатление напряженного, натянутого, преследуемого существа.

.450. Эмоциональные ситуации приводят к расстройству кишечника.

.451. Повышенный уровень внимания ко всему, что бы ни случилось.

.452. Глубокое чувство страха перед будущим.

.453. Очень скрытен. Сам ненавидит тех, кто не умеет скрывать своих чувств. Очень напоминает шизоидный темперамент Кречмера, о котором последний пишет, что «за закрытыми шторами окнами в полусумраке внутренних помещений идут празднества».

.454. Испытывает внутреннее напряжение и скованность от встреч с людьми. Лучше перейдет на другую сторону улицы, лишь бы не попасться на глаза знакомому. Однако испытывает тоску по настоящей дружбе, и если она возникает и становится крепкой, он ревностно оберегает ее.

.455. Ищет одиночества, чтобы в одиночку, как он выражается, нести свое бремя.

.456. Индекс темперамента 1-1-7. Соматотип 1-1-6.

§20. Par Šeldona dīvainību

.457. Es, protams, esmu visumā «cerebrotoniķis» pēc Šeldona, lai gan ne viss atbilst gluži simtprocentīgi (piemēram, man nekad nav bijis raksturīgs punkts {.450}).

.458. Visnoslēpumainākā man šķiet frāze punktā {.442}: «Ļoti slikti zina cilvēkus». Var jau būt, ka tas Kristofors patiešām slikti pazina cilvēkus (un tad jau nu šajā punktā es izrādītos «absolūti pretējs cerebrotoniķiem»). Cita versija ir izteikta punktā {REVIS.1510} (LASE2-182.lpp.).

.459. Vēl varētu būt, ka krievu psihologi ir vienkārši nepareizi sapratuši Šeldonu un kļūdaini pārtulkojuši. Par to varētu liecināt punkts {.389}. Tur zem virsraksta «Neprot paredzēt, kā citi cilvēki izturēsies pret viņu» faktiski tiek apspriests, vai CITI cilvēki varēs paredzēt, kā izturēsies VIŅŠ.

.460. Tā kā angļu valodā ļoti svarīga ir vārdu kārtība un nav gramatisko locījumu, kuri varētu palīdzēt orientēties, tad tam, kuram angļu valoda nav dzimtā, ir ļoti viegli sajaukt, vai «govs ēd zāli», vai «govi ēd zāle».

.461. Iespējams, ka Šeldons īstenībā ir teicis nevis ka cerebrotoniķi slikti prot paredzēt citu cilvēku izturēšanos, bet gan ka citiem cilvēkiem ir grūti paredzēt, kā izturēsies cerebrotoniķis. Un tad jau nu tas uz mani attiecas gandrīz vai par 100 procentiem: daudziem ir bijis grūti paredzēt, kāda būs mana reakcija.

.462. Šeldons neapšaubāmi ir labs un smalks psihologs, un nekādu citu iebildumu pret viņa rakstīto man nav, kā vien šī viena dīvainība, kura ir tik krasā kontrastā ar visa pārējā materiāla neapstrīdami augsto kvalitāti.

§21. Haralda Gulbenieša filozofija

.463. {.275}: Apmulsumu viņš droši vien netēlo. {.276}: «Mazvērtības kompleksi» ir nevis tādēļ, ka «jūtas vājš starp vīriešiem-filozofiem», bet gan tādēļ, ka jūtas nedrošs sievietes priekšā. Filozofēšana ir seksuālu darbību aizstājēja.

.464. Islams patīk tādēļ, ka tur Dievs ir «*über alles*» {.285}. Kristiešu valstīs kristietība tagad ir visumā ļoti vāja gan materiālisma, gan visādu teosofiju priekšā (gan arī vienkārši noziedzības, narkomāniju, pornogrāfijas priekšā). Turpretī musulmaņu valstīs Islams ir varens, tas ir spēks un stāvokļa noteicējs.

.465. Gulbenietis tic Dievam ne tādēļ, ka atzītu šo Sistēmu par (loģiski) pareizāku, bet tādēļ, ka jūtas vājš un atkarīgs, un Dievs tad ir tas vēlamais Aizstāvis un Atbalsts. Bet kristiešu Dievs pats izrādās

vājš un līdz ar to nedrošs kā Aizstāvis; tas apdraud vēlamo komfortu (šajā gadījumā garīgo). Turpretim Islama dievs Allahs ir varens. Tas būtu daudz labāks Aizstāvis. Un tā kā ticība nebalstās uz loģiku, tad nekādas pretrunas nav arī jāmeklē.

.466. {.283}: Hedonisms ir mācība, kas sludina baudu, pretstats askētismam (vai to Jūs gribējāt jautāt?). Gulbenietis domā, ka no Nemirstības noliegšanas (piemēram, materiālismā) izrietēs «jutekliskais, bet ne garīgais hedonisms» (tātad cilvēki dzīšies pēc jutekliskajām, bet ne garīgajām baudām). Īstenība ir sarežģītāka, bet to varētu iztirzāt sīkāk, ja viņš man konkrēti uzdotu tādu jautājumu.

.467. {.285}: Ar «liberālisma zonu» droši vien ir domāta «seksuālā brīvība», kas ienākusi eiropešu pasaulē līdz ar kristietības pagrimumu. «Sieviete kā prece» ir nevis tas, ko viņš atbalstītu, bet tas, no kā viņš baidās (bet ko atrod kā dzīves realitāti).

.468. Parandžas gan viņš laikam atbalstītu (vismaz izjustu pret tām zināmu simpātiju), jo tās viņu vismaz daļēji aizsargātu no citu vīriešu konkurences (kad sieva noslēpta viņu skatieniem). Iespējams, ka tas ir saistīts ar tiem apstākļiem, kādos viņš šķīrās no sievas, – varbūt tā aizgāja pie cita (kurš viņu iekāroja, redzēdams bez parandžas, un «nopirka kā preci», kam viņa arī «bija gatavojusies»).

.469. {.288}: Jautājums, «Kā iespējams konstruēt ateisma ētiku?» ir interesants, un es labprāt uz to atbildētu. Bet lai viņš pa priekšu man to pajautā. Diskusija «Revisere» ir atvērta un joprojām nav aizvērta, tā ka viņš var tur brīvi iesaistīties ar saviem jautājumiem. Es tad atbildēšu «Rosē».

.470. {.294}: Būtu gan dīvaini, ja viņš reklamētu, ka ir izdarījis «apvērsumu gnozeoloģijā», ja viņš tur neko nav paveicis. Vai viņš ir devis cilvēka operētājsistēmas principiālo struktūru, definējis matemātikas un loģikas priekšmetus, atšifrējis skaitļu būtību, atrisinājis kontinuuma problēmu, pamatojis psiholoģisko tipoloģiju, izskaidrojis histērijas un hipnozes būtību utt.? Kad būs to visu vai ko līdzvērtīgu izdarījis, tad arī varēs reklamēt, līdzīgi man.

.471. {.296}: «Aksioma, ka Patiesība izkaisīta absolūti visās sistēmās» ir vājā, neprecīzā formā izteikta atziņa, ka cilvēki būvē sev dažādus Ār pasaules modeļus, un katrā modelī jau šis tas ir arī pareizs.

.472. {.302}: «Ateisms uz to nav spējīgs», «mehānicisms to nevar» utt. – tāda veida izteicieni ir ļoti izplatīti, un gandrīz vienmēr, pārtulkoti precīzā valodā, tie nozīmē: «Es nezinu, kā viņi to dara».

.473. Tāda veida izteicienus var korekti lietot tikai kā gala secinājumus pēc ilgstošas atklātas diskusijas, tādas, kā, piemēram, «Kantoriāna». Ja tur, teiksim, es atbildu uz visiem Kārļa Podnieka jautājumiem, bet viņš paliek man atbildi parādā uz 50 jautājumiem, tad diskusijas beigās es varu secināt: «Podnieks nav spējīgs...». Ja analogiska diskusija tiktu sarīkota ar Gulbenieti, – nu, tad arī kļūtu redzams, kurš kuram paliek atbildi parādā, kas uz ko ir spējīgs un kas nav spējīgs.

.474. {.304}: Agnosticisms ir tāds pasaules uzskats, saskaņā ar kuru pasaule ir principiāli neizzināma. Bet Gulbenietis ir izteicies tik neprecīzi, ka nav saprotams, ko īsti viņš ir nosaucis par agnosticismu. Ja gadījumā šādi ir nodēvēta mana Sistēma, tad tikpat labi to varēja nosaukt par kristietību vai islamu. Man jau nu gan pasaule ir izzināma.

.475. {.306}: Metafiziskie (t.i. filosofiskie) jautājumi, protams, «aktualizējas» mehānicismā – un nevis «agri vai vēl», bet agri. Taču tas nerada nekādas problēmas. Ir vai nav tur vajadzīga «dialektika», – tas ir atkarīgs no tā, ko saprot ar šo vārdu. Marksistiskajā filozofijā «mehānicisms» un «dialektika» skaitījās pretstati (un tāda, mehānicismam pretstatīta, «dialektika» vajadzīga, protams, nav). Taču «dialektika» ir ļoti vecs vārds, nācis vēl no sengrieķu laikiem, un pa tiem gadu tūkstošiem šajā vārdā ir saukts ļoti daudz kas. Ne viss tas ir blēņas. Tāpēc tas viss prasa precizēšanu.

.476. {.308}: Par tādu Feierobendu es neesmu nekad neko dzirdējis. Iespējams, ka tas ir kāds domātājs, kurš arī uzskata cilvēku par kompjūteru. Taču pati ideja, ka cilvēka smadzenes ir kompjūters, ir veca un nebūt nepieder man. Nerunājot jau nemaz par «veco laiku» mehānicistiem, arī jau pēc elektronisko kompjūteru izgudrošanas 1940.gadu beigās šī ideja vēl 1950.gados bija ļoti izplatīta to cilvēku vidū, kas noskaņoti līdzīgi man, un jau toreiz tika izcīnītas lielas kaujas ar pretējo uzskatu piekritējiem (slavenā diskusija «Vai mašīna spēj domāt?»). Es šai lietai «pieslēdzos» tikai 1960.gados (un uzreiz nostājos Jums zināmajā pusē).

.477. Jau kopš 1960. gadu sākuma es viennozīmīgi uzskatīju cilvēka smadzenes par kompjūteru, bet tas vēl nenozīmēja nedz Vēras teorijas sākumu, nedz arī kādu zinātnisku sasniegumu. Vēras teorija sākās tikai 1978.gadā, kad no idejas, ka cilvēks ir kompjūters, tika izvesti pilnīgi konkrēti matemātiski secinājumi (teorēmas) – un tālāk viss tas, kas minēts punktā {.470}.

.478. Tāpēc tas vien, ka Feierobends (vai kāds cits) arī uzskata cilvēku par kompjūteru, vēl neko nenozīmē. Svarīgi ir, vai viņš ir vai nav izvedis no šī fakta visus tos pašus secinājumus, ko es. (Un ja ir, tad agrāk vai vēlāk par mani?).

.479. Bet es labprāt iepazītos ar šī Feierobenda koncepciju, kuru es it kā kopēju. Vai Gulbenietis varētu Jums paziņot, kur precīzi tā ir atrodama Latvijas bibliotēkās vai Internetā latviešu, krievu vai angļu valodās?

.480. {.309}: Tā, protams, nebija filozofija, kas viņam «sabeidza nervus», bet pavisam citi – psiholoģiski – faktori.

.481. {.319}: Dabiski, ka nekāds racionālists viņš nav. Ja viņš ir racionālists, tad es esmu luterāņu mācītājs. Arī tas «neticīgais Toms» nozīmē neko vairāk, kā vien to, ka viņš ir šad tad šaubījies un svārstījies, pirms nonākt pie tiem ieskatiem, kurus tagad deklarē.

.482. {.312}: Maijai Kūlei un Vilnim Zariņam viņš dod samērā pareizus raksturojumus, tikai, protams, ne sevišķi dziļus. «Parokot» mazliet dziļāk, varētu ieraudzīt, ka Kūles redzamā erudīcija ir rezultāts speciālām, gribētām pūlēm atstāt tieši tādu iespaidu. Bet pareizi pamanīts ir fakts, ka viņai nav nekāda sava «pasaules ieskata». Tur jau tā lieta, ka Kūle vāc dažādas (filozofiskas) ziņas ar nolūku izrādīt savu erudīciju, bet nevis lai izveidotu savu Sistēmu.

.483. «Zariņtēva sacītajam», dabīgi, ir «dziļāks pamats» par vidējo, tomēr arī viņš nav liela mēroga (pasaules mēroga) domātājs. Viņš var būt «spīdeklis» tikai Latvijas pavisam nabadzīgajās «filosofijas debesīs». Tāpēc arī «Godarakstā» {[L-IDOM1](#)} es neteicu: «*..par mūža ieguldījumu Latvijas zinātnē*» (tas nav gluži nulle), bet gan: «*..Pasaules zinātnē*» (tas ir nulle).

.484. Nu tā: vai es būtu izanalizējis man atsūtītos un ar Gulbenieti saistītos materiālus pietiekamā mērā?

4. Žurnāla «Upe» 3. numurs

Dzīves straumes hronika
 Neperiodisks epistolāri grafomānisks izdevums
 Numurs izlaists 2001.12.11
 Žurnāls iznāk kopš 2001. gada 7. novembra
 Galvenais redaktors: Valdis Egle
 Galvenais adresāts: Aija Štūbe Salniņa
 Redakcijas adrese: egle@latnet.lv

2001.11.29
 (pēc 10 dienām)

.485.

Kādu laimi nāci
 Šajā dzīvē rast?
 Te ir smagu cīņu,
 Lielu vētru krasts.

(Aija Štūbe 2001. gada 30. novembrī)

22. Pēdas

2001.12.01 sestdiena
 (pēc 2 dienām)

.486.

Kādu laimi nācu
 Šajā dzīvē rast?
 Te ir smagu cīņu,
 Bargu vētru krasts...

.487.

Neprasot par laimi,
 Drēgnā krastmalā
 Mani, raibo raini
 Bangas izmeta.

.488.

Redzot, zinot bēdas,
 Kāpās aizgāju;
 Līku loču pēdas
 Smiltīs atstāju...

.489.

Kad reiz stundā baisā
 Tumsa mani veiks,
 Augstu aukstā gaisā
 Zvaigzne zvaigznei teiks:

.490.

«Kāds tur lejā smiltīs
 Pēdas atstājis.
 Tātad viņš ir bijis, –
 Tātad dzīvojis!»

.491. *Dear Aija*, pateicos par apsveikumiem dzimšanas dienā! Skaistas gleznas, – man sieva pat izskaidroja viņu jēgu (nezinu tikai, vai pareizi). Interesanti, kā tādas gleznas tiek taisītas?

§23. Vēstule Bibliogrāfijas institūtam

2001.10.11 12:19 ceturtdiena
 (pirms 1 mēneša, 21 dienas)

.492.

Latvijas Nacionālās Bibliotēkas
 Bibliogrāfijas institūta
 vadītājai (vadītājam)

.493. Aizvakar, 2001.gada 9.oktobrī man trīs reizes zvanīja kāda Jūsu Institūta darbiniece, iztaujājot par manām grāmatām no sērijas «Lase» un citām. Savu vārdu viņa nenosauca, un arī es tikai atbildēju uz jautājumiem un nepavaicāju, kā viņu sauc, jo tad man vēl nebija radusies doma nosūtīt par viņu interesējošo lietu Institūtam rakstisku paskaidrojumu. Tomēr ceru, ka Bibliogrāfijas institūts nav tik liels, lai Jūs nevarētu atrast šo darbinieci un nodot viņai šo vēstuli, kuras tālākā daļa satur viņai adresētu rakstisku izskaidrojumu par projektu VEDDA.

* * *

.494. Katra cilvēka iekšējā garīgā pasaule ir, kā mēdz teikt jau kopš Aristoteļa laikiem, vesels «mikrokosmos». Vispār būtu labi, ja katrs cilvēks šo savu «mikrokosmosu» aprakstītu un atstātu šo aprakstu kā savas dzīves, domu, darbu, centienu un cīņu pieminekli, ar kuru tad varētu pēc tam (sevišķi pēc viņa nāves) iepazīties katrs, kurš kaut kādu iemeslu dēļ ir ieinteresējies par šo cilvēku un «viņa pasauli». Tas būtu daudz vērtīgāk, nekā piesārņot pilsētu apkārtnes ar akmens blūkiem, uz kuriem uzrakstīts: «Jānis Pētersons. 1901–1998» vai kaut kas tamlīdzīgs.

.495. Reāli tomēr akmens blūki kā cilvēka dzīves pēdas un liecinieki ir sastopami daudz biežāk nekā rakstiski pieminekļi, sevišķi ja runājam nevis par vienkāršu nesistemizētu papīru kaudzi, bet gan par sakārtotu, sistemizētu, literāri noformētu un, izmantojot mūsdienu tehnikas palīdzību, ar dažādiem rādītājiem un citām lietošanas ērtībām apgādātu Arhīvu.

.496. Vedda ir viens šāds Arhīvs. Kā jau teicu, «principā» būtu labi, ja ikviens cilvēks veidotu sev šādu arhīvu un tad tādu būtu daudz; īstenībā tomēr šādi arhīvi, vismaz tādā līmenī kā Vedda noformēti, tikpat kā netiek veidoti, un Vedda varbūt pat ir vispār unikāla parādība Latvijas «bibliogrāfiskajā dzīvē».

.497. Tātad pēc savas «pamatidejas» šāda veida Arhīva pastāvēšana nav saistīta nedz ar tās autora personības izcilību, nedz ar Arhīvā fiksēto notikumu un domu nozīmību: jebkurš šāds arhīvs pats par sevi jau būtu zināma vēsturiska un literāra vērtība kā noteikta laikmeta un noteiktas cilvēka dzīves rakstiska liecība.

.498. Konkrēti Vedda gan virs šī vispārējā līmeņa (kam pašam par sevi jau ir zināma vērtība) satur vēl arī daudzas visai oriģinālas un ar pasaulē vispārpieņemtajām konfliktējošas idejas, kā arī liecības par cīņām starp un ap šīm idejām. Taču būtībā šim papildus faktoram ir tikai sekundāra loma: pat bez tādām lietām ikviens šāda veida arhīvs vienalga būtu noteikta vērtība.

.499. Lai nu kā, bet ja šāds Arhīvs ir radīts un ticis noformēts kā zināma grāmatu sērija (ar ISBN numuriem utt.), tad tas neizbēgami nonāk Bibliogrāfijas institūta kompetencē, jo, cik es saprotu, jūsu Institūta pati pamatfunkcija ir fiksēt un saglabāt visu, kas Latvijā ticis publicēts – un Vedda ir tikusi (tiek) publicēta.

.500. Es saprotu, ka Institūtam var rasties grūtības, mēģinot iekļaut šo Arhīvu tajos klasifikācijas rāmjos, kuri Jums ir doti un pēc kuriem Jums jāvadās. Bet dzīve vienmēr izrādās bagātāka nekā jebkura iepriekš uzdota klasifikācija, un tā tas acīmredzot ir arī ar Veddu. Taču grāmatas, par kurām Jūs man zvanījāt, ir tikai «pirmās bezdelīgas» – tādu būs vēl desmitiem (ja vien pēkšņa nāve vai cita katastrofa nepārtrauks manu un manu līdzbiedru vai sekotāju darbību). Tāpēc mēģināsim tagad tikt skaidrībā par faktisko Veddas statusu.

.501. Projekts VEDDA (tātad «Valda Egles DatorArhīva» publikācijas projekts) savā sākotnējā (un pašlaik joprojām «spēkā esošajā») variantā paredz sadalīt visu Arhīvu virknē «grāmatu» (jeb «dokumentu krājumu»). Katram šādam krājumam tiek piešķirts «datoridentifikators» (piemēram, RULES utt.); šis identifikators satur tikai latīņu un tikai lielos burtus un tiek izmantots direktoriju (folderu) nosaukumiem datorā, kā arī lakoniskām un datorizētām (t.i. ar programmām apstrādājamām) atsaucēm uz doto grāmatu (dokumentu krājumu).

.502. Bez datoridentifikatora grāmatām (dokumentu krājumiem) tiek doti arī «parastie» nosaukumi (parasti vairāk vai mazāk poetizēti).

.503. Visi krājumi (jeb grāmatas) tiek apvienoti sērijās (jeb «noveloģijās») pa deviņām grāmatām katrā, piešķirot vienu ISBN numuru visai «noveloģijai» kopumā un deviņus numurus atsevišķiem krājumiem, un tātad izmantojot katrai sērijai vienlaidu ISBN numuru bloku no desmit numuriem. (Pavisam manā rīcībā šobrīd ir 110 Latvijas ISBN aģentūras – Laimdotas Prūses kundzes – izdalīti numuri).

.504. Krājumu publikācija notiek vairākos etapos. Vispirms tiek iegūts krājuma (grāmatas) «kanoniskais teksts» datorā. Tā kā no Veddas (t.i. no Arhīva) viedokļa runa ir par dokumentu krājumiem (un nevis par sacerējumiem, kurus varētu pārstrādāt, izlaist «otrajā, izlabotā un papildinātā izdevumā» utt.), tad «kanonisko tekstu» nav paredzēts vairs kādreiz grozīt (izņemot drukaskļūdu labošanu): tāpēc jau tas arī ir nosaukts par «kanonisko».

.505. Kad ir iegūts krājuma «kanoniskais teksts» datorā, tiek izgatavots grāmatas makets elektroniskā veidā (kā jau parasti mūsdienu poligrāfiskajā tehnoloģijā). Šo maketu «principā» var «jebkurā brīdī» tipogrāfiski pavairot jebkurā eksemplāru skaitā – tas ir atkarīgs tikai no finansu resursiem priekš tipogrāfijas, papīra utml. Bet pati krājuma (grāmatas) publikācija netiek stādīta atkarībā no šo finansu resursu esamības.

.506. Makets tiek ar lāzerprinteriem izdrukāts (un pēc tam iesiets) vienā eksemplārā; šis (pirmais) eksemplārs tiek vēlreiz kontrolēts drukaskļūdu atklāšanai, bet pēc tam nodots LNB ar tādu aprēķinu, ka tas (tātad pirmais eksemplārs) nonāks «Preses arhīvā» «mūžīgai glabāšanai» un tiks reģistrēts attiecīgos bibliogrāfiskajos rādītājos.

.507. Pirmajā eksemplārā atklātās drukaskļūdas tiek izlabotas elektroniskajā maketā (un tātad šo pirmā eksemplāra kļūdu vairs nebūs tipogrāfiskajā izdevumā, ja tāds kādreiz notiks, kā arī otrajā lāzereksemplārā), un tad tiek izdrukāts un iesiets otrais eksemplārs, kurš tiek nodots Latvijas Akadēmiskajai bibliotēkai ar tādu aprēķinu, ka tur tas jau nonāks lasītāju rīcībā.

.508. Pēc tam no elektroniskā maketa tiek izgatavota grāmatas HTML («interneta») elektroniskā versija. (Tas ir parastais veids, kā tiek taisītas «elektroniskās avīzes» un citi tamlīdzīgi izdevumi). Krājuma (grāmatas) HTML jeb elektroniskā versija var tikt ievietota kādā Interneta serverī (un tādējādi padarīta pieejama visā pasaulē) vai arī var tikt izplafīta vienkārši failu veidā (CDROM, disketes utml.); atsaucis uz punktiem, kuras «papīra versijā» Jūs redzat leņķiekavās, elektroniskajās versijās pārvēršas par «hiperteksta linkiem» (t.i., uzklikšķinot ar peli uz šīs norādes, var «iebraukt» attiecīgajā vietā šajā pašā vai citā grāmatā).

.509. Kad augstākminētais ir izdarīts, dokumentu krājums (jeb grāmata) skaitās «publicēta»:

.510. 1) viens tās eksemplārs «papīra versijā» atrodas Preses arhīvā «mūžīgai glabāšanai» un ir iekļauts bibliogrāfiskajos rādītājos;

.511. 2) viens tās eksemplārs «papīra versijā» atrodas LAB, kur to mājas abonementa īpašnieki (t.i. visi cik necik intelektuāli aktīvie Latvijas iedzīvotāji) var dabūt lietošanai arī uz mājām;

.512. 3) «masveida lasīšanai» interesentiem tā ir pieejama Internetā;

.513. 4) Internetam nepieslēgtos datoros tā ir lasāma failu veidā tiem, kas šos failus saņēmuši;

.514. 5) jebkurā brīdī, ja ir finansu resursi un vēlēšanās, grāmata var tikt iespiesta tipogrāfiski no jau gatavā maketa.

.515. Man principā ir vienalga, kādā «klasifikācijas rāmītī» Bibliogrāfijas institūts «iebāzīs» tekstus ar šādiem «publicēšanas raksturlielumiem»: vai Jūs tos uzskatīsiet par «grāmatu izdevumu ar metienu zem simt eksemplāriem», vai par «deponētu manuskriptu», vai par «elektronisku izdevumu» vai vēl par kaut ko citu. Faktiskā īstenība ir tāda, kā te aprakstīts, un tā var neiekļauties nevienā no jums dotajiem klasifikācijas rāmjiem.

.516. Īstenībā ir izdomāta un realizēta uz modernajām elektroniskajām iespējām balstīta tehnoloģija, kā ar minimāliem finansu resursiem (vai pat vispār bez tiem) padarīt Arhīvu maksimāli pieejamu visiem interesentiem, t.i. – padarīt to publicētu.

.517. Tātad Veddas arhīva publikācija ir noticis Latvijas bibliogrāfiskās dzīves fakts, un LNB Bibliogrāfijas institūtam atliek tikai šo faktu kaut kā reģistrēt, – lai cik varbūt neparastas un vispārpieņemtajiem standartiem neatbilstošas (vismaz sākumā) izskatītos šī fakta materiālās izpausmes.

.518. Augstāk minētā publicēšanas tehnoloģija padara mani praktiski neatkarīgu no visiem ārējiem apstākļiem: no finansu resursiem, no sponsoru makiem, no atbalstītāju labvēlības, no izdevēju piekrišanas utt. Es varu publicēt visu tieši tā, kā to gribu es, un nevis tā, kā prasītu tas vai cits «labvēlis», redaktors vai izdevējs.

.519. Tāpēc es varu atļauties to, ko es atļaujos: mistifikācijas priekšvārdos un tekstos, visādu izsmieklu par pretiniekiem utt., – visu to, ko Jūs varat redzēt tajās grāmatās un ko redzēsiet arī nākamajās.

.520. Cilvēkiem ar «standartveida domāšanu» tas viss var likties autora diletantisma un nemākulības pazīmes («Tā taču neraksta nopietnas grāmatas!...»). Lai domā vien tā. Īstenībā visiem šiem «stiķiem» pamatā ir tā mana apziņa, ka «mani vienalga neviens nevarēs apturēt» un «kā gribēšu, tā izdarīšu par spīti viņiem visiem».

.521. Visa pasaules kultūras vēsture liecina, ka šāda veida lietas sabiedrība uzskata par nemākulības un diletantisma pazīmi tikai tikmēr, kamēr autors ir mazpazīstams; līdzko viņš kļūst pazīstams un slavens, tā par tām pašām lietām cilvēki jau saka tā: «Viņš bija oriģināls domātājs un mākslinieks, kurš gāja pats savus ceļus, nevienu neatdarinot, un viņa darbs ir unikāla, savdabīga parādība mūsu kultūrā...» – un tamlīdzīgi.

.522. Savā trešajā telefonsarunā 9.oktobrī Jūs sacījāt, ka «vēlat man labu» un ieteicāt atnest vēl pa vienam grāmatu eksemplāram uz LNB, lai tie kļūtu pieejami lasītājiem un lai «varētu iegūt publicitāti». Paldies Jums par to; ir patīkami apzināties, ka nu arī Bibliogrāfijas institūtā man ir līdzjutēji.

.523. Tomēr Jūsu labvēlīgajos vārdos skan arī kāda aizbildnieciska nots par it kā literāru iesācēju, kuram, lūk, vajadzētu palīdzēt... Taču labāk neraugieties uz mani kā uz iesācēju, kurš ir kaut ko uzrakstījis un nu tagad īsti nezina, ko ar to iesākt, juzdamies atkarīgs no ikvienas labvēlības vai nelabvēlības. Savu plānu es realizētu vienalga, vai Jūs mani atbalstāt vai nē. (Kaut gan, protams, vienmēr ir labāk, ja ir draugi un atbalstītāji).

.524. Kas attiecas uz «publicitāti», tad šeit izšķirošā loma būs Internetam, nevis tai vai citai bibliotēkai.

.525. Tas varbūt ir dīvaini, bet es nekad, pat pašā savas literārās darbības sākumā, neesmu juties kā iesācējs, – un vienmēr, visā manā literārajā ceļā līdz pat šai dienai, kad tuvojas Konflikta kulminācija un neizbēgamais atrisinājums, – «oficiālie» pārstāvji ir raudzījušies uz mani kā uz tādu: kā uz diletantu un iesācēju.

.526. Tieši šeit slēpjas Konflikta psiholoģiskās saknes – priekš abām pusēm.

.527. «Oficiālie» (zinātnieki, filozofi, matemātiķi utt.) savā laikā (tas bija padomju laiks) uzsāka «normālu karjeru» (un, dabīgi, tās sākumā paši arī jutās kā iesācēji); viņi rakstīja «zinātniskas publikācijas», iestājās aspirantūrās, taisīja disertācijas utt.; tad kļuva par zinātņu kandidātiem, vēlāk doktoriem; pēc tam nāca Atmoda un Neatkarība, un tagad viņi ir noteicēji Latvijas zinātniskajā un literārajā dzīvē. Kad nu pēkšņi parādās kāds jauns vārds (tāds kā es), tad viņiem šķiet, ka šim jauniņam ir jāiziet viss tas pats ceļš, ko savā laikā ir gājuši viņi: sākumā jābūt iesācējam, pēc tam pamazām jātuvojas viņiem utt. Bet pretenzijas uz gatavu Sistēmu viņiem liekas absurdas un pat netaisnīgas: «Kāpēc tad mums bija jāiziet viss tas ceļš, ja viņam tas nav jāiet?...»

.528. Es pieradu tai pašai paaudzei. Taču «tajā laikā» (padomju laikā) es nerakstīju disertācijas, bet gan rakstīju pagrīdes pretpadomju sacerējumus. Tagad tie vairs neliekas satriecoši, bet tie cilvēki, kam vēl patiešām dzīvā atmiņā Brežņeva laiku reālā gaisotne, sapratīs tos manus lasītājus, kuri apgalvoja, ka viņiem no maniem sacerējumiem «šermuļi skrien pār kauliem»...

.529. Kāpēc vieni rakstīja disertācijas un taisīja karjeru, bet otri rakstīja slepenus darbus un no karjeras izvairījās? «Vieni bija konformisti, bet otri nebija konformisti» – skanēs parastā atbilde. Tas ir skaidrs, bet tā ir tikai virspuse. Psiholoģiski dziļākā plāksnē var jautāt: «Kādēļ es toreiz nebiju konformists?»

.530. Un tad, atbildot uz šo jautājumu, mēs nonāksim pie tās pašas problēmas: kurš jūtas un kurš nejūtas kā iesācējs? Es nebiju konformists tādēļ, ka jau tad nejutos kā iesācējs, kurš gatavs pieņemt jebko, kas apkārt ir un ko tam māca apkārtnes «lielie, gudrie, slavenie un varenie». Man jau tad bija gatava sava Sistēma; tā atradās pretrunā ar apkārtējo valdošo sistēmu un padarīja neiespējamu kompromisu un konformismu.

.531. Saprotot šo, kļūst acīmredzama tālākā konflikta neizbēgamība starp mani no vienas puses un «bijušajiem konformistiem» no otras. Vai es, kam bija gatava sava Sistēma jau tad, kad «viņi» vēl jutās kā iesācēji un tikai sāka savu karjeru, – vai es varu šodien atzīt sevi par iesācēju un «viņus» par tiem gudrajiem «zinātniekiem», «filozofiem» utt., no kuriem man tagad jānācās un kuru vērtējums pazemīgi jāgaida?

.532. Skaidrs, ka ne. Un līdz ar to konflikts ir nenovēršams.

.533. Šo konfliktu arī atspoguļo un dokumentē Vedda: līdzās dažiem mazāksvarīgiem dzīves faktiem, kādi ir ikvienā Arhīvā, šī ir Veddas galvenā vadlīnija, dziļākā būtība. Un Bibliogrāfijas institūtam jau pēc viņa funkcijām un nozīmes ir tas pienākums (un, es teiktu, arī gods) šā konflikta dokumentus reģistrēt, fiksēt un uzglabāt. Nevajag raudzīties uz Veddas dokumentiem kā uz kaut kādu sīku nevienam nezināma izlecēja un maniaka «kašķēšanos» pret godājamiem Latvijas zinātniekiem (kā raugās tik daudzi). Ne tāda ir lietas būtība.

.534. «Bijušie konformisti» droši vien nekad «neatzīs mani» (jo tas nozīmētu visas viņu iekšējās ideoloģijas krahu, tas nozīmētu, ka viss viņu dzīves ceļš – pretstatā manējam – ir bijis nepareizs jau kopš pašiem viņu karjeras pirmsākumiem).

.535. Bet viņi vienmēr – jau kopš pašiem viņu karjeras pirmsākumiem – ir bijuši loģiski un idejiski vājāki par mani. (Tādēļ jau viņi arī kļuva par konformistiem, bet es ne). Tāpēc Veddas dokumentos viņu loģiskā un idejiskā sakāve būs (un ir) acīmredzama.

.536. Kad «bijušie konformisti» Latvijā «noies no skatuves» (un līdz ar viņiem arī es kā tai pašai paaudzei piederošs), tad paliks Vedda, un tad jaunā, atnākusī paaudze ieraudzīs un saskatīs acīmredzamo: ka Veddā ir fiksēta varbūt pat vislielākā mūsdienu Latvijas idejiskā cīņa teorētiskajā jomā.

(Latvija ir pilna ar visādām «idejiskām» cīņām ap Kuģniecības privatizāciju un tamlīdzīgām lietām, bet cik necik augstākā teorētiskā līmenī nenotiek praktiski nekas).

.537. Jaunā paaudze, kura vairs nebūs, kā «bijušie konformisti», personīgi ieinteresēta «izlecēja gremdēšanā», ar savādākām acīm paskatīsies uz šo lietu un redzēs, kādi ir bijuši argumenti vienai un otrai pusei, – un tad «viss būs skaidrs». Objektīvs un cik necik intelektuāli attīstīts vērtētājs nevar neredzēt, cik absurda ir «bijušo konformistu» izturēšanās un cik nožēlojama viņu «argumentācija», kā arī to, cik dziļa un plaša ir tā Sistēma, kas stāvējusi viņiem pretim.

.538. Tas ir tikpat nenovēršami kā tas, ka 2002. gada martā iestāsies pavasaris. Tā ir bijis jau neskaitāmas reizes Zinātnes vēsturē.

.539. Bet pagaidām, kamēr «bijušie konformisti» vēl saimnieko uz Latvijas «zinātniskās skatuves», mūsu – gan mans, gan jūsu – uzdevums ir fiksēt un saglabāt liecības par šo teorētisko cīņu, reģistrēt visu, kas un kā notika. Saglabājot un reģistrējot Veddu, Bibliogrāfijas institūts izpilda savu funkciju un savu pienākumu, kalpojot Zinātnei, Latvijai un tās garīgajai dzīvei.

.540. Lai jums veicas!

.541. Ar cieņu

Valdis Egle

2001.gada 11.oktobrī

§24. Bibliogrāfijas institūta atbilde

2001.11.21

(pēc 1 mēneša, 10 dienām)

.542. Godātais Egles kungs!

.543. Paldies par Jūsu izsmeļošo vēstuli un atvainojos par kavēšanos ar atbildi sava atvaļinājuma dēļ.

.544. Jūsu izdevumi no sērijas «Lase» tiks saglabāti Latvijas Nacionālās bibliotēkas Arhīvā tāpat kā visas citas Latvijā iznākušās un valstī noteiktajā obligātā eksemplāra piegādes kārtībā saņemtās publikācijas. Bibliogrāfijas institūta darbiniece, kura Jums vairākkārt zvanīja, gribēja precizēt nepieciešamās ziņas, lai iespējami precīzi sniegtu informāciju par Jūsu izdevumiem.

.545. Nacionālajā bibliogrāfijā tiek fiksēti visi laikmeta dokumenti neatkarīgi no to satura, ja vien Latvijas izdevēji tos godprātīgi mums piegādā.

.546. Vēlreiz savā un darbinieku vārdā pateicos par Jūsu rūpēm. Paldies par sadarbību! Ar cieņu

Anita Goldberga
Bibliogrāfijas institūta vadītāja,
LNB direktora vietniece

2001.12.05 15:34 trešdiena

(pēc 14 dienām)

.547. Šodien aiznesu uz LNB Bibliogrāfijas institūtu Potapenko grāmatas 14 obligātos eksemplārus. Pieņēmēja tūlīt paskatījās, kas izdevis, un tikai noteica: «Jura Egles apgāds Cēsīs! Skaidrs!» – tas skanēja tā, it kā tā būtu ļoti slavēta izdevniecība. Pēc tam viņa bija ļoti laipna pret mani un beigās vēl noteica: «Mīļš paldies!».

§25. Helēnas Blavatskas noslēpums

2001.11.04 18:53 svētdiena

(pirms 1 mēneša, 20 stundām, 41 minūtes)

.548. Vienā vēstulē Jūs atgādināt, ka gribat zināt Blavatskas psihoanalīzes rezultātus, jo rakstāt par ezotēriķiem (un to var saprast tā, ka šo rezultātu zināšana varētu tikt izmantota Jūsu grāmatā). Tā kā mana «darbu fronte» ir tik ārkārtīgi plaša (un tagad ar «Mirandu» vēl plašāka), un tādēļ katra atsevišķa lieta nāk ļoti ilgi, tā ka nevar zināt, kad vēl parādīsies «Roses» numurs par Blavatsku, tad, ievērojot Jūsu grāmatas intereses, tomēr pastāstīšu īsumā analīzes rezultātus bez detalizētiem pierādījumiem.

.549. Toreiz, vasaras sākumā, es izanalizēju Blavatskas biogrāfiju, viņas dzīves apstākļus un viņas psiholoģiju, kāda tā atklājas viņas rīcības faktos, izpētīju, kad un kādos apstākļos pirmoreiz parādījās viņas «fenomeni» un «teosofija», kā skanēja viņas pirmie «ezotēriskie» teksti utt.

.550. Un es varu Jums apgalvot gandrīz viennozīmīgi: Blavatska visu to izdomāja ar nolūku «āzēt muļķus». Tā bija mistifikācija, parodija, ņirgāšanās par «okultismu». (Žēl, ka šeit nav iespējams minēt visus neskaitāmos pierādījumus).

.551. Blavatskas leģendārā Skolotāja Morijas vārds grieķu valodā nozīmē «Muļķība». Muļķība – ļaužu Muļķība! – ir bijusi Blavatskas Lielais Skolotājs, – kurš viņai visu iemācīja un aizvirzīja viņu pa to ceļu, pa kuru viņa aizgāja. *Moria* – tas ir Roterdamas Erasma leģendārās grāmatas «Muļķības slavinājums»²³ galvenais varonis (t.i., pati Muļķība). Blavatska rīkojās principā tāpat, kā Roterdamas Erasmus, t.i. – viņa «slavināja Muļķību».

.552. Kad Blavatska 19.gadsimta vidū aizbēga no vīra (jo viņai bija dzemdes defekts, kas nepieļāva dzimumsakarus ar vīriešiem bez sāpēm un iekaisuma) un nokļuva Rietumeiropā, tur tikko kā bija nācis modē spiritisms; ar to aizrāvās visi – un jo sevišķi bagātnieki. Pati Blavatska acīmredzot neticēja pat kristietībai, kur nu vēl spiritismam. Izsmejot spiritistus, viņa pielietoja tipisku priekšsatīrikiem un parodistiem paņēmienu: pasludināja, ka spiritistu «brīnumi» esot tikai nieks, «zemākais līmenis», salīdzinot ar «īsto un augstāko ezotēriku».

.553. Viņa arī pati iemācījās taisīt fokusus un rādīt visādus «fenomenus», pie kam vienmēr centās ar šiem «fenomeniem» šokēt pašus spiritistus (piemēram, spiritisma mediūms publiski rāda savu seansu, bet te pēkšņi parādās Blavatskas «gars», daudz stiprāks par spiritista «gariem», un mediūms pats apjūk un pārbīstas). Blavatska savus «fenomenus» īpaši labprāt vērsa pret mācītājiem, kā arī ļoti daudz āzēja savu māsu Veru, kuru gan mīlēja, taču vienlaicīgi arī apskauda, jo tā bija laimīga savā laulībā un bija piecu bērnu māte.

.554. Blavatskas pirmā intervija avīzēm par «ezotēriku» bija tik atklāta parodija un ņirgāšanās un saturēja tik fantastiskus apgalvojumus, ka tā nav pat iekļauta Blavatskas «Pilnos kopotajos rakstos», jo tagadējā «oficiālā teosofija» to neatzīst par Blavatskas patiešām teiktu, bet gan par reportiera paša izdomātu.

.555. Blavatskas pirmais «ezotēriskais» raksts («šāviens», kā viņa to vēlāk ironiski nosauc) bija tieša atbilde uz piecu jokdaru neslēptu parodiju. Viņi savā parodijā apgalvoja, ka «sarunājoties ar gariem», pārstāvot slepenas biedrības un mācības utt., bet Blavatska spēra pretī ar to pašu veco paņēmienu: ka tas viss ir tikai sīkums, tikai «zemākais līmenis», bet, lūk, VIŅA gan...

.556. Jādomā, ka Blavatska sākumā pati bija nedaudz šokēta, kad atklājās, ka ļaužu muļķība ir TIK liela, ka tie ņem patiešām nopietni visas šīs viņas fantāzijas, mistifikācijas un parodijas. Bet viņa turpināja spēli. Daži no viņas tuvākajiem līdzgaitniekiem zināja patiesību (un ar gandrīz neslēptu jautrību «spēja līdzi», palīdzēdami viņai taisīt viņas «fenomenus»), bet vairums, protams, bija vienkārši «āzējamie».

.557. Sākotnēji radīti kā atklātas parodijas un mistifikācijas, Blavatskas «fenomeni» un «mācība» vēlāk ieguva priekš viņas pašas arī citu nozīmi: viņa bija kļuvusi slavena, viņu pielūdza, pat dievināja, tas nesa naudu, sakarus sabiedrībā, interesi dzīvē, – un viņa nesteidzās atzīties savās mistifikācijās; viņas (jau tā nelaimīgā) dzīve kļuva pavisam tukša, drūma, vientulīga un bezjēdzīga, ja viņa atzītos un pazaudētu savus «teosofiskos draugus»... Tāpēc viņa tā arī neatzinās līdz pat nāvei, taču mūža beigās viņa centās piešķirt pašas radītajai «teosofiskajai kustībai» jaunu, nopietnāku virzienu un mērķi: pārvērst to par līdzekli cīņai pret rasu nevienlīdzību, pret vienas reliģijas (kristietības) virskundzību utml.

.558. «Okulto zinātņu» vēsturē mistifikāciju vispār ir ļoti daudz. Mistifikācija ir arī, piemēram, «rozenkreiceri». Nekāds Kristians Rozenkreics – «kustības pamatlicējs», lielais Skolotājs – viduslaikos nav dzīvojis. Viņu un viņa «Rozes un Krusta slepeno brālību» (*fraternitatis*) 17.gadsimta sākumā izgudroja jautru vācu jokdaru grupa ar Johannu Valentīnu Andreā priekšgalā. Savās brošūrās viņi apgalvoja, ka Kristians Rozenkreics esot 14.gadsimta bruņinieks, kurš dibinājis Brālību, lai apvienotu visas pasaules zināšanas ar nolūku gatavoties Pastardienai. Kad viņiem jautāja, kur šī Brālība atrodama, viens no viņiem – Heinrihs Neihauzs – savā brošūrā atbildēja, ka Skolotāji esot pārcēlušies uz Indiju un Tibetu (kuras toreiz eiropiešiem bija pilnīgi neaizsniedzamas; kā redzat, Blavatskai ir bijuši kārtīgi priekšteči).

.559. Brošūras par «rozenkreicēriem» atstāja milzīgu iespaidu uz visu Eiropu. Toties kad Johans Andreā vēlāk publiski atzinās savā mistifikācijā, tas neatstāja absolūti nekādu iespaidu. Rozenkreicēri

²³ Roterdamas Erasmus. «Muļķības slavinājums». 2. izdevums. «Zvaigzne», Rīga, 1985.

turpināja «dzīvot» pat pretēji savu radītāju gribai.²⁴ 1717.gadā Londonā tika dibināta pirmā masonu loža, kur nosaukums (un daži atribūti) bija ņemti no viduslaiku baznīcu mūrnieku cunftes, bet ideoloģija – no rozenkreiceriem. (Kā redzat, Blavatskai bija acu priekšā precedenti, kas rādīja, ka atzīties īstenībā nav nekādas jēgas: tas neko nedos un nemainīs).

.560. Daudzi mistifikatori vēlāk ir atzinušies savās mistifikācijās, līdzīgi Andreā, bet daudzi tā arī neatzinās, uzskatīdami, ka cilvēkiem pašiem ir jābūt pietiekami gudriem, lai apjēgtu, kas ir muļķības un kas ir patiesība. Blavatskas pēdējie darbi burtiski mudž no nepārtrauktiem mājienu, ka nākamās paaudzes pēc viņas nāves «pareizi sapratīs», «novērtēs», «atšifrēs» utt. viņas darbu patieso jēgu. Visvisādu mājienu ir tik daudz, ka var tikai brīnīties, kā to vispār var neredzēt.

.561. Piemēram, viena no adeptēm jautā Blavatskai: «Kas ir pats galvenais, studējot teosofiju?». Blavatska atbild: «Veselais saprāts». Adepte jautā tālāk: «Un kas ir otrais svarīgākais?». Blavatska atbild: «Humora izjūta». (Iedomājieties, ka, piemēram, Romas pāvests tā atbild uz jautājumu, kas ir galvenais, studējot kristietību: – humora izjūta!). «Un trešais svarīgākais?» – adepte neliekas mierā. «Nu, vēlreiz mazliet veselā saprāta!» – skumji nosaka Blavatska. (Tas viss ir aprakstīts fundamentālā, Teosofu biedrības izdotā Blavatskas biogrāfijā²⁵; atliek tikai brīnīties: vai tiešām viņi neredz, kas te notiek, – vai arī visas tās «teosofu biedrības» arī ir tikai ņirgāšanās par «ezotēriku?»).

.562. Un tādi fakti iet strēķiem vien, strēķiem vien...

.563. Blavatskai, protams, vienmēr ir bijis daudz pretinieku. Vieni viņu «atmaskoja» kā ļaunprātīgu un savtīgu krāpnieci, citi labvēlīgāk sauc par «savdabīgu domātāju»... Bet nekur es neesmu sastapis to viedokli, kas šķiet tik acīmredzams. (Pat Vašingtons – kritisks teosofijas vēstures pētnieks – uzskata Blavatsku par apzinātu krāpnieci, nevis par talantīgu mistifikatori un parodisti; vai tiešām vajadzēja vairāk nekā simt gadus pēc Blavatskas nāves nākt man, lai «nākamās paaudzes» beidzot atšifrētu viņas darbu «slēpto jēgu» – viņas «slepeno doktrīnu?»).

.564. Blavatskas sacerējumi ir laba – savdabīga un oriģināla – beletristika: mistifikācija un parodija pēc žanra. Pamatā – bez dažiem vēlākiem uzslāņojumiem – tā ir ņirgāšanās par cilvēku Muļķību, uzrakstīta ar lielisku humora izjūtu.

.565. Blavatska bija ģeniāla, *Dear Aija!* – to Jums saku es, arī būdams mazliet mistifikators un parodists, lai gan, protams, ne jau tāda mēroga kā Blavatska. «Ezotērika», mūsdienu «visperspektīvākā ideoloģiskā mācība» un tās sekotāju miljoni, pateicoties Blavatskai, ir tā izāzēti, ka šausmīgāk tas vairs nemaz nav iespējams...

§26. Pavasara uzmetumi par Blavatsku

2001.11.08 15:17 ceturtdiena
(pēc 3 dienām, 20 stundām, 24 minūtēm)

.566. Pievienoju šeit savus vēl maijā izdarītos uzmetumus par Blavatsku. Iesākti tie ir kā atbilde uz vienu no Jūsu daudzajiem jautājumiem; šajā gadījumā – par to, kas ir Rērihas aprakstītā «Brālība» un kādēļ Rērihi griezās pie Padomju varas ar savu «Mahatmu vēstuli». Kā redzams no maija tekstiem, tur es jau tuvojos domai par Blavatskas patieso «slepeno doktrīnu», bet vēl neesmu par to pārliecināts un šaubos. Vēlāk vēl pamatīgāka iedziļināšanās dažādos materiālos šīs šaubas praktiski izgaisināja. Protams, kaut kāds varbūtību procents jau ir jāatvēr arī iespējai, ka īstenība ir bijusi savādāka, tomēr par savas versijas pareizību es esmu pārliecināts apmēram tādā pašā mērā, cik biju pārliecināts, ka «Senzars» ir pseidonīms vai ka Didzim pirms tā sludinājuma publicēšanas ir bijuši negatīvi piedzīvojumi ar sievietēm.

2001.05.17 17:45 ceturtdiena
(pirms 5 mēnešiem, 21 dienas, 21 stundas, 32 minūtēm)

.567. Agni Jogas «Brālības» tekstā acīmredzot par pamatu ir ņemts kaut kādas budistu klostera brālības «nolikums» (un tad varbūt Helēna Rēriha to ir pēc tam pārveidojusi atbilstoši saviem uzskatiem un vajadzībām). Ja man būtu pilns Rērihu vēstules teksts Padomju valdībai, tad es to varētu papētīt un izteikt viedokli par to, kas to ir rakstījis un kādā nolūkā. Bet tā, nezinot tekstu, es neko nevaru teikt.

²⁴ Вашингтон Питер. «Бабуин мадам Блаватской. История мистиков, медиумов и шарлатанов, которые открыли спиритуализм Америке». Крон-Пресс, Москва, 1998, 51–52. lpp., kur atsauce uz Yeats F. «Rosicrucian Enlightenment». Arkana, 1986..

²⁵ Крэнстон Сильвия. «НПВ. Е.П. Блаватская. Жизнь и творчество основательницы современного теософского движения». Лигатма, Сиринь, Terbatas iela 33/35–37, Rīga, LV 1011, Latvia, 1999, с.406.

.568. Skaidrs tikai, ka Rērihim pēc 6 gadu emigrācijas (ja tas bija 1924.gadā) gribējās atgriezties Krievijā un «salabt» ar Padomju varu uz kaut kādiem sev pieņemamiem noteikumiem. Tā rīkojās daudzi no tiem 2 miljoniem krievu emigrantu, kurus Revolūcija bija izsviedusi pasaulē.

.569. Tā, piemēram, atgriezās grāfs Aleksejs Tolstojs. Viņš bija A tips un kā tāds ne sevišķi principiāls. Viņš arī (tāpat kā Rērihi) atbrauca uz Maskavu, un tur viņu Staļins uzlūdza uz kaut kādu banketu. Šajā banketā Tolstojs izlikās piedzēries, sāka «gāzt visādus podus», par ko Staļins smējās gandrīz līdz asarām, un beigās Tolstojs it kā «nolūza», un citi rakstnieki viņu aiznesa uz mašīnu. Tur, mašīnā, kā stāsta savās atmiņās viens no nesējiem, it kā nemaņā gulošais Tolstojs pavēris vienu aci un kļuvis teicis: «Tagad Staļins būs mans!». Un tā arī bija – Staļins visu mūžu «ludināja» Alekseju Tolstoju, viņam patika, ka viņam ir tāds «galma rakstnieks» ar īstu krievu grāfu titulu, slavenā Ļeva Tolstoja radnieks. Tolstojs, protams, neuzstājās pret padomju varu, rakstīja savu «Buratino», «Aelitu», «Inženiera Garina hiperboloīdu», «Pēteri Pirmo» un citas lietas, bet Staļins tās ļāva drukāt un deva viņam Staļina prēmijas... Tā ka daudzi emigranti darīja visu ko, lai varētu atgriezties.

.570. Visticamāk, ka Rērihu «Maskavas epopeja» plūst šajā pašā gultnē. Tikai Rērihi acīmredzot bija principiālāki nekā Aleksejs Tolstojs, nespēja vienoties ar Padomju Krievijas vadītājiem un pēc neveiksmes novērsās no viņiem un no mēģinājumiem ar viņiem salabt. Vai Rērihu vēstules rakstīšanā piedalījās arī kaut kādi indieši (kurus tad varētu uzskatīt par «reālo daļu» no Mahatmu Brālības), to es nezinu, to varbūt varētu konstatēt no teksta. Katrā ziņā nekādi Morijas un Kut Humi jau nu tur nepiedalījās (ja vien kāds no reālajiem indiešiem – ja tādi vispār bija – nebija pieņēmis šādu pseidonīmu, Blavatskas iedvesmots).

.571. Vispār «Moria» grieķu valodā nozīmē «Muļķība»; t.s. «humānisma kultūrā» (par «humānismu» bija runa Natašas diplomdarbā {[TOPIA.17](#)}) ir plaši pazīstama Roterdamas Erasma (tā paša, kurš sarakstījis nemirstīgo «Muļķības slavinājumu»²⁶) vēstule Tomasam Moram, kur Erasms (pa jokam) «apspēlē» Mora uzvārda līdzību ar šo grieķu vārdu (no šīs vēstules vēlāk arī izauga «Muļķības slavinājums»). Ja Blavatskai bija zināma šī vēstule un viss šis asociāciju loks, tad viņas izvēlētais vārds savam «Gudrajam Skolotājam» ir pavisam vāji nomaskēta ņirgāšanās par tiem, kas tam visam tic.

.572. Pēc «Kut Humi vēstules» «atšifrēšanas» es mazliet papētīju Blavatskas biogrāfiju ar nolūku pamēģināt noskaidrot, cik lielā mērā Blavatska savās mistifikācijās vadījās no parastām finansiālām interesēm («rupji» runājot, no mantkārības) vai no godkārības, un cik lielā mērā tā bija vienkārši nesavtīga lētticīgo āzēšana tīri «idejiskos nolūkos». (Abi šie faktori, jādodomā, tur piedalījās, – runa ir tikai par proporciju starp tiem).

.573. Vispilnīgākā no pašlaik Latvijā pieejamajām Blavatskas biogrāfijām ir amerikāņu «ezotēriķes» un «teosofes» Silvijas Krenstones sarakatītā grāmata «НРВ. Е.П. Блаватская. Жизнь и творчество основательницы современного теософского движения», kura angļiski iznākusi 1993. gadā (The Putnam Publishing Group, a division of the Putnam), bet krievu tulkojumā 1999. gadā (Лигатма, Сиринь, Terbatas iela 33/35–37, Rīga, LV 1011, Latvia).

.574. Ja ticam Silvijai Krenstonei, tad Blavatska ir bijusi patoloģiska mele (pastāv tāds termins psiholoģijā vienas histeroīdu grupas apzīmēšanai) un diezgan neētisks cilvēks. (Krenstone, protams, kā dedzīga Blavatskas sekotāja, grib pierādīt tieši pretējo, taču viņas minētie fakti – ja tie ir fakti – objektīvi liecina tieši tā, kā to izteicu es).

.575. Taču es Krenstonei neticu. Neko viņa nav sapratusi no Blavatskas psiholoģijas, bet zīmē «ar pūdercukuru apkaisītu» Blavatskas biogrāfiju – apmēram tā, kā padomju laikos rakstīja Ļeņina biogrāfijas. Tāpēc es te (īsumā) izteikšu savu versiju.

.576. Pirmām kārtām Blavatska bija nelaimīgs cilvēks. Par to liecina jau tas vien, ka viņa bija «kaislīga smēķētāja» un smēķēja pat hašišu. Ir arī zināms šīs nelaimes cēlonis. Kad ap Blavatskas vārdu sākās skandāli un atmaskojumi (viņas «triki» tika atmaskoti daudzas reizes; lielākais atmaskojums bija t.s. «Hodžsona komisijas» slēdziens) – kad sākās atmaskojumi, viņu apvainoja arī «netiklā dzīvē»: ka viņa «piederējusi puspaulei», viņai bijuši daudzi skandalozi mīļākie un pat ārlaulības bērns.

.577. Tad Sinnets (tas pats Sinnets, kurš tomēr acīmredzot bija kļuvis par īstu teosofijas entuziastu {[VITA2.53](#)}) pieprasīja, lai Blavatska sagādā ārsta izziņu, ka tas nav iespējams (ka tas nav iespējams, viņš acīmredzot zināja jau no pašas Blavatskas stāstiem, bet viņš gribēja dabūt arī «oficiālu dokumentu» priekš «ārpasaules»). Blavatska arī piekāpās šai prasībai un griezās pie ārsta Leona Openheima, kurš konstatēja viņai «*anteflexio uteri*» un izdeva attiecīgu izziņu, kuru Blavatska nosūtīja Olkotam un Sinnetam ar pavadvēstuli, kur rakstīja:

²⁶ Roterdamas Erasms. «Muļķības slavinājums». 2. izdevums. «Zvaigzne», Rīga, 1985.

.578. «Вот оно, ваше глупое свидетельство. Вот вам все доказательства нетронутой невинности в лице женщины, у которой после падения с лошади все нутро вывернуто наизнанку... Врач, который обследовал меня ТРИ раза, говорит лишь то, что сказали профессора Боткин и Пирогов еще во Пскове в 1862 г. Я никогда не могла иметь сношений с мужчиной без воспаления внутри, так как у меня там чего-то не хватает...» (cit. pēc: Питер Вашингтон. «Бабуин мадам Блаватской. История мистиков, медиумов и шарлатанов, которые открыли спиритуализм Америке». Крон-Пресс, Москва, 1998, 454.lpp.; oriģināls: Peter Washington. «Madame Blavatsky's Baboon. A history of the Mystics, Mediums, and Misfits Who Brought Spiritualism to America», 1993, 1995).

.579. Vārdi «нетронутой невинности» šeit ir pārtulkoti no angļu valodas acīmredzami nepareizi. Krieviski «невинность» un «невиновность» ir divas dažādas lietas, kamēr angļiski (tāpat kā latviski) tur ir viens vārds: «nevainība». Tulkotāji (А. Блейз, О. Перфильева) ir izvēlējušies nepareizo vārdu krieviski, jo Блаватска te neapšaubāmi ir domājusi savu nevainību attiecībā pret apvainojumiem, bet nevis savu «neskarto jaunavību», jo, ja tā patiešām būtu neskarta, tad viņa nevarētu zināt, ka dzimumsakari ar vīriešiem viņai vienmēr izsauc sāpes un iekaisumus.

.580. Tālāk viņa raksta, ka viņai kopš dzimšanas «dzemde saliekta», ka viņai nekad nevarētu būt bērni un ka tas viss izsauc viņai urīnpūšļa iekaisumus (no tā savukārt tālāk viņai bija nieru iekaisumi, un no sliktās nieru darbības viņa kļuva resna un beigu beigās nomira 60 gadu vecumā – samērā jauna priekš sievietes).

.581. Skaidrs, ka šoreiz viņa nemeloja un ka tas viss tiešām tā arī bija. Tagad, zinot, ka tas tā bija, var palūkoties atpakaļ uz viņas jaunību un uz tiem apstākļiem, kuros viņa «izgāja pie vīra» un drīz pēc tam aizbēga no viņa. Silvija Krenstone to apraksta tā:

.582. «Зимой 1848–49 года семнадцатилетняя девушка сообщила родным, что выходит замуж. Ее выбор ошеломлял. Тетушка Надежда описывает обстоятельства помолвки так: «Как-то раз гувернантка с вызовом заявила ей, что из-за своего характера она никогда не выйдет замуж. Чтобы уколоть побольнее, гувернантка добавила, что даже тот старик, которого она считает таким безобразным и над которым всю потешается, обзывая «ощипанной вороной», – и тот не захочет взять ее в жены! Этого было довольно: три дня спустя Елена сама сделала ему предложение». Вскоре, испугавшись того, что натворила, она пытается убедить родных расстроить свадьбу. Те отказываются, а бабушка сильно болеет и не может вмешаться. Тогда Елена сама просит сорокалетнего жениха освободить ее от взятых по отношению к нему обязательств: «Вы делаете огромную ошибку, женись на мне. Вы прекрасно знаете, что по возрасту годитесь мне в деды». Мольбы не помогли. В отчаянии Елена бежит из дома, но возвращается несколько дней спустя. Где она была, никто не знает, и, чтобы пресечь сплетни и пересуды, родные думают уже только о том, чтобы поскорее выдать ее замуж» (с.57).

.583. «Надя описывает утро перед венчанием: «Ее пытались вразумить разговорами об ответственности в браке, о ее будущих обязанностях и долге перед МУЖЕМ, о супружеской жизни вообще. Несколько часов спустя, у алтаря, она услышала обращенные к ней слова священника: «Должна почитать своего мужа и повиноваться ему», и при ненавистном слове «должна» лицо ее сначала вспыхнуло от гнева, а потом стало мертвенно бледным. Было слышно, как в ответ она проборомтала сквозь зубы: «Ну уж нет!»»» (с.58).

.584. «Неполных три месяца, которые молодожены провели под одной крышей, продолжалось противостояние двух воль. Никифор Васильевич требовал, чтобы Елена выполняла свой супружеский долг, она отказывалась» (с.59).

.585. Un tā, ja ticam Krenstones (kā arī Блаватскas tantes) aprakstiem, tad Helēna ir vienkārši «kaprīza histēriķe», kura aiz spītības pret guvernanti piedāvā 40-gadīgam vīrietim precēties ar viņu, tad pēkšņi pārdomā un iespējamas līdz pilnīgi neiedomājamiem apmēriem, ignorējot visus apsvērumus par pienākumu, godprātību, ģimenes labo slavu utt...

.586. Viegli tomēr uzminēt, ka patiesība bija pavisam savādāka: Helēna droši vien pilnīgi godīgi piedāvāja Блаватским kļūt par viņa sievu (viņai bija 17 gadi, vecums, kādā viņas māte bija dzemdējusi viņu pašu), bet tad viņi (vēl pirms kāzām) izdarīja pirmo dzimumaktu, un Helēna pēkšņi atklāja, ka viņa NEVAR to normāli darīt. Viegli arī saprast, ka 17-gadīga meitene (un vēl tajos laikos!) no tā bija pilnīgā šokā, pati nesaprata kas, kā un kāpēc, un zināja tikai vienu: ka viņa nevar, negrib, nedrīkst doties laulībā. Bet ģimene spieda to darīt (pie kam tie bija vīrieši, kas spieda: tēvs un vectēvs; – māte bija mirusi, vecāmāte slimā, tante Nadja tikai 2 gadus vecāka par viņu pašu, bet māsa Vera vēl pavisam bērns).

.587. Nu, un tā viņa aizbēga (kaut gan viņu pat apsargāja). Tikai pēc 13 gadiem, kad viņa (uz neilgu laiku) atgriezās Krievijā, viņu izmeklēja profesori Botkins un Pirogovs (kādi slaveni vārdi!) un konstatēja iedzimtu dzemdes defektu, ko vēlāk (Vācijā? Anglijā? Amerikā?) apstiprināja Openheims.

.588. Tātad Blavatskai bija «dzemdes izliekums uz priekšu». Normāli dzemdei jāatrodas maksts galā kā tās turpinājumam, bet pie šāda izliekuma tā «iet atpakaļ», kādēļ dzimumakts plosa sievietei iekšas, bet bērnam, ja to vispār izdotos ieņemt, būtu dzemdībās jāiet nevis vienkārši ārā no ķermeņa kā normāli, bet pa priekšu dziļāk iekšā ķermenī un tad tikai ārā. Tajos laikos tādas dzemdības nozīmētu nenovēršamu nāvi. Mūslaikos medicīna varbūt arī spētu kaut ko šeit līdzēt, bet Blavatska taču apprecējās laikā, kad Krievijā vēl pastāvēja dzimtbūšana; viņas māti toreizējie mediķi burtiski nobendēja 28 gadu vecumā, jo vienīgā «ārstēšana» viņai bija: asiņu nolaišana atkal un atkal, ko viņa, jau tā vāja un slima, neizturēja.

.589. Blavatskas biogrāfs Endersbijs (uz kuru atsaucas Pīters Vašingtons) raksta, ka Blavatska bijusi hermafrodīts. Vēl citi Vašingtona minēti biogrāfi domā, ka viņa bijusi lesbiete vai transvestiete. Taču, ja viņi tā domā, tad viņi ir vāji psihologi. Visi šie pieņēmumi tikai sarežģītu situāciju, kura ir pilnīgi skaidra, un padarītu Blavatskas izturēšanos nesaprotamu. Šī izturēšanās ir pilnīgi saprotama tieši tad, ja uzskata, ka Blavatska bija psihiskā ziņā īsta, normāla sieviete, bet ar smagu un liktenīgu iedzimtu fizisku defektu, kura dēļ viņas dzīve nevarēja aiziet normālās, «parastās» sliedēs – ar ģimeni, bērniem utt.

.590. Būdama «īsta sieviete», Blavatska, protams, bija nelaimīga, ka viņai bija liegta šī «parastā» sievietes laime. Viņa uzskatīja, ka Pasaule ir bijusi netaisnīga pret viņu; tas bija vispār viņas «pasaul-uzskata» centrs; pat tajā «Kut Humi vēstulē» mēs sastapāmies ar šo nostādni par viņai nodarīto pārestību, lai gan tur tā reflektējās citā sakarā.

.591. No šīs «centrālās idejas» par viņai no Pasaules nodarīto netaisnību izrietēja divas fundamentālas sekas: pirmkārt, ka viņai ir morālas tiesības «atriebties» šai Pasaulei – mānīt to, krāpt, izsmiet; un, otrkārt, izrietēja vēlme aiziet sapņu pasaulē (kur valda Augstākā Gudrība, kur Sapņu Prinči, kādi ir katrai meitenei, ir pārvērtušies par Balto Brālību...).

.592. Tāda pamatos bija Blavatskas psiholoģija, kā es to tagad redzu. Cik lielā mērā viņas Teosofija bija vienkārši sapņojums, lai kompensētu reālās dzīves netaisnību, un cik lielā mērā tā bija izsmalcināta ņirgāšanās par Pasaules muļķību un stulbumu? Pašlaik es vēl neesmu gatavs viennozīmīgi atbildēt uz šo jautājumu.

.593. Bet vienu gan es varu teikt: ja tā bija ņirgāšanās, ja viņa savam «Lielajam Skolotājam» no «Baltās Brālības» speciāli ielika vārdu «Muļķība» grieķu valodā, tad tā bija ģeniāla ņirgāšanās par visiem pasaules muļķiem, tad tā ir bijusi viena no visgrandiozākajām mistifikācijām pasaules vēsturē, un tad ne Didzis Senzars, bet es kļūšu par viņas pielūdzēju!

2001.05.18 13:02 piektdiena
(pēc 19 stundām, 17 minūtēm)

.594. Ka Blavatskas Teosofija varētu būt radīta nevis lai gūtu tādus labumus kā nauda un slava, bet gan domāta kā mistifikācija «muļķu āzēšanai», – tas man ienāca prātā jau «atšifrējot» «Kut Humi vēstuli», bet tad es, mazliet padomājis, nospriedu: «Nē, nevar būt!». Mistifikācijas ir taisījuši daudzi «ezotēriķi», bet tad viņi parasti pēc kāda laika atzīstas, jo savādāk paši nevarētu izbaudīt visu «uzvaras prieku» par izdevušos joku. Tā, piemēram, atzinās māsas Foksas, pašas pirmās spirituālisma radītājas (viņu atzīšanās gan neko neizmainīja: «garu saukšana» un «galdiņu dancināšana» gāja vien tālāk savu gaitu, nepievērsdama nekādu uzmanību savu iesācēju stāstiem).

.595. Bet Blavatska neatzinās. Viņa līdz pēdējam brīdim turpināja rakstīt «Slepeno Doktrīnu», darboties Teosofiskajā Biedrībā, pieņēma honorārus par grāmatām un rakstiem, cīnījās par iespaidu Biedrībā tās vadības mūžīgajās ķildās, baudīja slavu, godu un autoritāti «teosofu» vidū... Tāpēc es nospriedu, ka visi šie «reālie labumi» ir bijuši viņai svarīgāki par mistifikāciju un izjokošanu kā tādu. (Par saviem upuriem jau iekšēji mazliet smejas ikviens blēdis, pat visprimitīvākais un mantkārtīgākais, tā ka tik daudz jau nu arī Blavatska iekšēji smējās, bet runa ir par to, kas īsti viņai bija galvenais).

.596. Taču, jo vairāk es iepazīstos ar Blavatskas dzīvi un rakstiem, jo vairāk manī nostiprinās pārliecība: «Tomēr mistifikācija! Tomēr āzēšana! Tomēr ņirgāšanās!»

.597. Kas par to, ka viņa neatzinās!? Dzīve bija bijusi netaisnīga pret viņu, tad kāpēc neizbaudīt līdz galam tos labumus, ko (kā izrādās) dod šī mistifikācija, kāpēc uzņemties jaunas nepatīkšanas (pirms nāves), kāpēc sabojāt attiecības ar vienīgajiem draugiem? Viņa rēķinājās ar to, ka viņu ne tikai «atmaskos», bet arī sapratīs «nākamās paaudzes», nevis viņas (muļķa) laikabiedri. (Ilgi gan bija jāgaida – vairāk nekā simt gadi kopš viņas nāves –, ja es izrādītos pirmais, kurš «atšifrēja» viņas psiholoģiju un īstenos nodomus).

.598. Bez tam viņai priekšā taču bija māsu Foksu piemērs: atzīšanās neko negrozīs – «teosofija» vienalga dzīvos tālāk, neskatoties uz Blavatskas atzīšanos! (Tāda nu reiz ir šī pasaule un – tiešām bezgalīgā! – cilvēku muļķība).

.599. Lai izšķirtu šo dilemmu – mantkārība un godkārība vai «muļķu āzēšana»? – es centos izpētīt, cik nu vien man tas bija iespējams: kad un kādos apstākļos Blavatska sāka nodarboties ar spirituālismu? kad un kādos apstākļos parādījās viņas pirmie «okultie» raksti? kad un kādos apstākļos arēnā pirmoreiz iznāca Brālība, Skolotājs Morija un viņa «divdomīgais» vārds? Tagad paiesimies pa to, ko man ir izdevies izpētīt uz šo brīdi.

* * *

.600. Kad Krenstone raksta, ka Blavatska paziņojusi ģimenei par savām nākamajām precībām «1848–49 gada ziemā» {.582}, tad viņa acīmredzot kļūdās (viņas grāmata vispār ir ļoti «sievšķīga»: maz precīzu datu, bet daudz citātu no vēstulēm un visādu prātojumu «ezotēriskā garā»). Pēc Vašingtona datiem Blavatska tika salaulāta 1848. gada 7. jūlijā, bet aizbēga tā paša gada oktobrī. Tātad viņa varēja nonākt Rietumeiropā 1849. gada sākumā.

.601. Bet tieši tajā laikā tur sākās «spirituālisma bums». 1847.gadā Haidsvilas fermā netālu no Ročesteras pilsētiņas Ņujorkas štātā fermerā Džona Foksa mazās meitiņas Margareta (8 gadi) un Keita (6,5 gadi), kad viņas bija noliktas gulēt un izlikās aizmigušas, īstenībā turēja diegā piesietu ābolu un ar to klauvēja pa grīdu zem gultas, jo viņas uzjautrināja tas, kā viņu māte nevar saprast, kas tie par trokšņiem... Ar to sākās modernā spirituālisma (un tālāk okultisma un ezotērikas vēsture).

.602. Netikdama nekādā galā ar šo noslēpumaino klauvēšanu, māte beidzot pasauca savu vecāko, jau precēto meitu Liju Fišu, kura atzina, ka klauvē gari, ko izsaukušas abas meitenes, jo viņām piemītot īpašas spējas tos izsaukt. Viņa organizēja šī fenomena rādīšanu visiem kaimiņiem, tad Ročesteras pilsētiņas iedzīvotājiem, tad devās uz Ņujorku, tad turnejā pa visām Savienotajām Valstīm. Par šiem spiritiskajiem seansiem viņa pelnīja 100–150 dolāru dienā (toreizējie dolāri bija vismaz desmit reizes vērtīgāki nekā tagadējie, ja ne vēl vairāk, tātad summas bija milzīgas). Vēlāk Margareta deva seansus Anglijas karalienei Viktorijai, bet Keita – Krievijas caram.

.603. Kā viss bija īstenībā, Margareta izstāstīja pēc 40 gadiem 1888.gada 21.oktobrī avīzē «*New York World*». «Mēs ar māsu Keitu bijām pavisam maziņas, kad iesākās šī šausmīgā krāpšana – viņa raksta. – Man bija tikai astoņi gadi, bet māsai pusotru gadu mazāk. Mēs bijām lielas draiskules un mums vienkārši gribējās pabaidīt mūsu māmiņu, labestīgu sievieti, kura no visa baidījās...»

.604. Tālāk viņa apraksta, kā viņas attīstījušas savu «mākslu», kā iemanījušas radīt trokšņus arvien jaunos un jaunos veidos. «Sākumā mēs vienkārši blēņojāmies, lai pabaidītu māmiņu, bet kad mājās sāka savākties kopā tik daudz cilvēku, lai paskatītos uz mums, bērniem, mēs pašas nobijāmies un aiz pašsaglabāšanās jūtām bijām spiestas turpināt krāpšanu. Nevienam mūs neturēja aizdomās, jo mēs bijām pavisam maziņas. Māsa mudināja mūs apzināti, bet māte – negribēti...»

.605. Skaidrs, ka tūlīt sāka rasties arī citi «mediji», spirituālisms kā ugunsgrēks aptvēra visu Ameriku, momentā pārsvedās uz Eiropu, un 1850.gadā, kad tur tikko kā bija ieradusies 19-gadīgā Blavatska, visa Eiropas augstākā sabiedrība gandrīz ar to vien noņēmas, kā izsauca garus un izprašāja tos par visādām blēņām.

.606. Arī Blavatska nepalika nomaļus no šīs lietas un kļuva par mediju. Neviena no man pieejamajām viņas biogrāfijām nesatur nekādas konkrētas ziņas par šo periodu Blavatskas dzīvē. Viņa arī vēlāk to turēja «ietītu noslēpumainības plīvurā». Bet, kad viņa pēc vairāk nekā desmit gadiem pirmoreiz atgriezās Krievijā un atkal satikās ar saviem radniekiem, tad viņa jau bija pieredzējusi un veikla «spiritiste», kura mācēja taisīt visvisādus fokusus. Par šo periodu jau ir rakstiskas liecības, pirmām kārtām viņas māsa Veras un tantes Nadjas stāsti. Dažus no tiem mēs tūlīt izlasīsim, bet vispirms mazs ieskats vēlākos notikumos, lai iegūtu priekšstatu par šo fokusu mehānismiem...

2001.11.08 16:18 ceturtdiena
(pēc 5 mēnešiem, 21 dienas, 3 stundām, 16 minūtēm)

.607. Tik tālu es toreiz, maijā, tiku, bet, kā parasti, nebija laika rakstīt...

2001.12.08 15:23 sestdiena
(pēc 29 dienām, 23 stundām, 5 minūtēm)

.608. Pievienošu dažus materiālus par Blavatsku, cik laiks atļauj tos sagatavot.

.609. Slavenajā Adjaras arhīvā glabājas arī 20 lieli Blavatskas albūmi ar viņas savāktiem avīžu izgriezumiem un pašrocīgiem ierakstiem. (Sējumiem ir doti dažādi nosaukumi, piemēram, viens, kuru

piemin Krenstone²⁷, ir tāds: «Teosofiskās biedrības vēsture pirms un pēc tās rašanās» – vai jūtat ironiju jau pašā nosaukumā vien?).

.610. Pirmajā no šiem sējumiem Olkots atrada un (acīmredzot pirmais) publicēja šādu Blavatskas tekstu²⁸:

.611.

ВАЖНОЕ ЗАМЕЧАНИЕ

.612. Да. К сожалению, мне пришлось выступить в качестве спиритуалиста во время этого позорного разоблачения медиумов Холмсов. Я должна была спасти положение, потому что была послана из Парижа в Америку, дабы доказать существование и истинность подобных феноменов и вместе с тем продемонстрировать ошибочность спиритуалистических теорий о «духах». А как лучше было справиться с этой задачей? Я не хотела, чтобы широкая публика знала о моей способности воспроизводить подобные вещи по собственному желанию. Я получила УКАЗАНИЯ совершенно противоположные, но в то же время такие, чтобы бывшие материалисты, обратившиеся в спиритуалистов, не утратили веру в существование, истинность и возможность подобных явлений, чтобы из-за разоблачения нескольких медиумов они не пошли на попятный и не вернулись к прежнему скептицизму.

.613. Вот почему, выбрав тех немногих, кому я могла доверять, я отправилась к Холмсам и при помощи Мориа и его силы вызвала из астрального света лики Джона Кинга и Кейти Кинг, осуществила их материализацию и – позволила всем спиритуалистам поверить, что это было сделано с помощью медиумистических способностей миссис Холмс. Она сама ужасно перепугалась, потому что знала, что НА СЕЙ РАЗ призрак был реальным.

.614. Поступила ли я неправильно? Мир еще не готов к пониманию философии оккультной науки – пусть люди сначала свыкнутся с мыслью о существах невидимого мира, будь то «духи» умерших или элементалы; и с тем, что в человеке есть скрытые силы, способные сделать его Богом на земле.

.615. Когда меня не станет, люди, возможно, оценят мои бескорыстные побуждения. Я дала слово помогать, пока жива, тем, кто идет по пути к Истине, и – сдержу свое слово. Пусть меня ругают и поносят. Пусть одни называют медиумом и спиритуалисткой, а другие – обманщицей. Придет день, когда потомки сумеют понять меня лучше.

.616. О, бедный, глупый, легковверный, испорченный мир!

.617. Мориа велит мне основать Общество – тайное общество наподобие Ложы розенкрейцеров. Он обещает помочь.

Е.П.Б.

.618. Teosofiēm šis ir viens no vissvētākajiem dokumentiem; tā faksimils atrodams: H.P. Blavatsky Collected Writings, I,80. Krenstone datē šo ierakstu kā izdarītu «neilgi pirms 1875.gada septembra, kad pirmoreiz tika paziņots par Teosofu biedrības dibināšanu». Es gan domāju, ka ieraksts ir krietni vēlāks, bet precīzu datējumu varētu dot tikai paša albūma oriģinālā eksemplāra ekspertīze.

.619. Nu, mīļā Aija, – mazs mājasdarbiņš Jums kā topošajai psiholoģei (kura studē psiholoģiju pie Valda Egles). KAS ir pateikts šajā rakstā? Vai tur autore visā nopietnībā stāsta par savām pārdabiskajām spējām, – vai arī viņa ņirgājas par tiem «materiālistiem», kas noticejuši spirituālismam? (konkrēti: par Vollesu, agrāko Darvina sāncensi, un par Kruksu – diviem slaveniem zinātniekiem, kuri īsi pirms tam bija atzinuši spirituālismu?). Vai viņa visā nopietnībā taisās dibināt slepenu biedrību, – vai arī tā ir tikai karikatūra (sevišķi, ja atceramies un zinām, ka «Moria» grieķiski nozīmē «Muļķība», bet Rozenkreiceri bija tāda mistifikācija, kurā pats tās autors ir rakstiski un publiski atzinies)?

§27. Intervija ar Gunāru Meierovicu

2001.11.16
(pirms 22 dienām)

.620. Gunārs Meierovics, Pasaules brīvo latviešu apvienības 2001.gada balvas laureāts. Raksts²⁹ «Latvijas Vēstnesī».

²⁷ Крэнстон Сильвия. «НРВ. Е.П. Блаватская. Жизнь и творчество основательницы современного теософского движения». Лигатма, Сирина, Terbatas iela 33/35–37, Rīga, LV 1011, Latvia, 1999, с.163.

²⁸ Крэнстон Сильвия. «НРВ. Е.П. Блаватская. Жизнь и творчество основательницы современного теософского движения». Лигатма, Сирина, Terbatas iela 33/35–37, Rīga, LV 1011, Latvia, 1999, с.164–165.

.621. Latvijas valsts svētku priekšvakarā Pasaules brīvo latviešu apvienības (PBLA) 2001.gada balva par plašo, ilgstošo un sekmīgo darbu baltiešu politiskā stāvokļa nostiprināšanā ASV un Eiropā, cīņā par mūsu tautas brīvību un jaunās paaudzes ievadīšanu latviešu centrālo organizāciju darbā piešķirta Gunāram Meierovicam. Vienam no redzamākajiem trimdas politiķiem Latvijas okupācijas gados, kurš pats aktīvi piedalījies arī PBLA dibināšanā un vairākus gadus bijis tās vadītājs. Izcilā latviešu politiķa, viena no Latvijas valsts dibinātājiem un pirmā Latvijas ārlietu ministra Zigfrīda Meierovica dēlam.

.622. PBLA balva ik gadu tiek piešķirta, lai apliecinātu cieņu un izteiktu pateicību par izciliem zinātnes, kultūras un sabiedriskā darba sasniegumiem, kas cēlušī godā latviešu vārdu un sekmējuši latviešu tautas brīvības centienus.

.623. PBLA balva Gunāram Meierovicam tiks pasniegta šodien, 16.novembrī, Latvijas Ārlietu ministrijā.

* * *

.624. Ir atkal veļu laiks, kad aizgājušo dvēseles nāk sērst pie palicējiem. Kad dzīvie godā senču piemiņu un vērtē savas šīs zemes gaitas tēvu mantojuma svaros. Vai tā ir tikai vēsturiska sakritība, ka 18.novembris, Latvijas valsts dibināšanas diena, un arī 11.novembris, Lāčplēša diena, uzrunā tieši šajā piemiņas un atbildības laikā?

.625. Varbūt arī tā ir Dieva svētība Latvijai, ko prasām savā tautas lūgšanā, valsts himnā «Dievs, svētī Latviju!». Likteņa zīme, ka neesam maza tauta, jo pirms mums bijuši tūkstoši tūkstoši. Tie, kas palika Tīrelpurvā un Nāves salā. Kas krita Daugavmalas ierakumos pret Bermontu. Ar mums ir Baigajā gadā nomocītie, Sibīrijā nobendētie un svešās armijās kritušie – ar cerību par atkal brīvu Latviju. Trimdas zemēs mirušie... Nebeidzamas vārdu rindas tautas piemiņas grāmatā.

.626. Ar sveciņu liesmām Mirušo piemiņas dienās mums, daudziem okupētajā Latvijā dzimušajiem, sirdīs iegūla brīvās Latvijas atspulgs. Pie Mātes Latvijas tēla Brāļu kapos. Pie Jāņa Čakstes kapa. Zigfrīda Meierovica atdusas vietā...

.627. Bet tikai retais no mums okupētajā Latvijā zināja par Meierovicu dzimtas turpinājumu.

.628.

Tēva mīlestība

.629. Garajos okupācijas gados mums dzimtenē Meierovica vārds saistījās galvenokārt ar pagātni. Zigfrīds Meierovics – viens no vēsturiskā Latvijas valsts proklamēšanas akta sagatavotājiem un dalībniekiem. Pirmais Latvijas ārlietu ministrs, kura spožais diplomāta talants izrādījās tik nozīmīgs, panākot Latvijas starptautisko atzīšanu. Taču laikam gan ne mazāka nozīme par talantu viņa apbrīnojami veiksmīgajā ārpolitiskajā darbībā bija mīlestībai pret Latviju. Mazāk zināms par Zigfrīdu Meierovicu kā mīlošu tēvu. Kaut tieši tēva mīlestība ir viņa īsā mūža izskaidrojums. Tēva mīlestība joprojām dzīvo dēla Gunāra atmiņās:

.630. «Atceros, reiz es pārdūru kaklu. Mūsu dzīvoklī Valdemāra ielā, Ārlietu ministrijas ēkā, zālē uz grīdas stāvēja tādas lielas kastes ar glāzēm. Kad viena kaste bija izkrāmēta, es to sāku stumtīt pa grīdu. Tā teikt, auto gatavs. Kamēr stūmu pa tepiķi, nekas, bet, kā nost no tepiķa uz parketa, kaste strauji paslīdēja uz priekšu, es uzkritu virsū, un asa dzelzs skava izdūrās cauri kaklam. Un tad es atceros, kā paps ar ugunsdzēsēju mašīnu mani veda uz slimnīcu. Laikam jau ātrā palīdzība nebija pietiekami ātri atbraukusi. Neskatoties uz sāpēm, man tas ļoti imponēja – ugunsdzēsēju mašīnas sirēnas, spilgtās ugunis, bet tēvs mani tur uz rokām. Atceros, ka pēc tam es drīkstēju gulēt tēva guļamistabā. Drīkstēju arī nēsāt viņa ordeņus. Tēvs man tos piesprauda pie bērna jaciņas, un es tad biju nāvīgi lepns.»

.631. Zigfrīds Meierovics gāja bojā 1925.gada augustā auto avārijā pie Kandavas. Tagad, pēc septiņdesmit sešiem gadiem, dēls Gunārs šo epizodi joprojām atceras pārsteidzoši precīzi:

.632. «Man tolaik bija pieci gadi. Kopā ar māti un vecāko brāli un māsu mēs tovasar dzīvojām kādās lauku mājās pie Kandavas. Tur dzīvoja kādi attāli papa radinieki, tādi Minderi. Paps tur uzbūvēja tādu smuku mazu mājiņu, kur vasarās mūs aizveda, un pats brauca ciemā. Mēs allaž pagājāmie viņam prefī. Tā bija arī tajā liktenīgajā dienā. Tēvs tikko bija atgriezies no Šveices, un mēs viņu vairākas nedēļas nebijām redzējuši. Pēc līksmas atkalredzēšanās visi sakāpām mašīnā un braucām uz tām lauku mājām kopā. Ceļa malās bija svaigi uzbērti grants. Lielās vaļējās mašīnas riteņi vienā pusē iegrīma, un mašīna apgāzās. Tas bija tāds vecs «Mercedes» ar šaurām riepām. Visi pārējie – māte ar lielāko brāli un māsu un šoferis – paguva izlēkt. Vien tēvs palika mašīnā, jo turēja mani klēpī... Atceros, kā viņš mani līdz pēdējam mirklim tā cieši, cieši spieda rokās. Un tad jau viņš bija miris, ar pārlautu kaklu.»

---

²⁹ Ūdris Jānis, «LV» ārpolitikas redaktors. «Ar ticību, cerību un mīlestību». «Latvijas Vēstnesis», 2001.11.16 Nr.166 (2553).

.633. – Vai jūs toreiz sapratāt, ka tēvs ir miris?

.634. – Nē, tam es biju vēl par mazu. Es tikai atceros, kā viņš gulēja zemē ar neparasti bālu, gandrīz vai baltu seju. Bet uz acīm viņam joprojām bija brilles. Un tad es atceros tēva bēres. Man vajadzēja bērt kapā ziedus, bet man bija ļoti bail, jo kaps bija tik ļoti dziļš un biedējošs.

.635. Vēlāk Gunārs pie tēva kapa aizgāja bieži. Arī liktenīgajā 1940.gada 14.jūnija naktī. Patiesībā jau tas viņu izglāba.

.636. «Es mācījos Universitātes Inženierzinātņu fakultātē un todien tieši biju nolīcis eksāmenu tēlotājā ģeometrijā. Pēc eksāmena iegājām pasēdēt Romas pagrabā – man taču bija citiem jāizmaksā. Dzērām alu, bet pēkšņi pie manis pienāca viesmīlis un klusi pavaicāja: «Vai jūs esat Gunārs Meierovics? Tad ejiet augšā tādā un tādā istabā un esiet pavisam klusi! Ārā nav labi.» Tā mēs tur augšā arī palikām kādu laiku. Bet pēc tam vēlu vakarā es kopā ar savu draugu Hariju Nollu, Alfrēda Bērziņa padēlu, aizbraucu uz Meža kapiem pie sava tēva kapa. Un tur mēs bijām visu nakti, līdz palika auksts. Tā bija tāda pavisam savāda sajūta. Mēs pat griezām rokās un tad ar asinīm rakstījām zvērestu par draudzību līdz nāvei. Mums bija tāda ļoti nereāla sajūta. Mēs taču griezām sev rokās, tecēja asinis, bet mēs pat nejutām sāpes. Tas viss bija ļoti mistiski. Un tā arī bija pēdējā reize, kad redzēju savu draugu. Harijs no rīta aizgāja prom agrāk, kādos piecos. Viņu noķēra un aizveda uz Sibīriju. Es tur, pie tēva kapa, paliku viens. Bet tad man arī palika bail. Pulkstenis jau bija seši, un es gāju uz tramvaju. Taču ar tām bailēm – ziniet, kapos vēl nekas, bet uz ielas bija baismīgāk. Garām brauca smagās mašīnas, un cilvēki tajās šausmīgi kļiedza. «Palīgā, palīgā! Kurp mūs ved? Kas ar mums notiks!?» cilvēki bļāva. Ar šīm mašīnām bija pilnas ielas. Tas bija patiešām šausmīgi.»

.637.

Dēla cerība

.638. Varbūt Gunāru Meierovicu arī Latvijas melnākajā naktī pasargāja tēva mīlestība? Bet varbūt tā bija likteņa misija, kas Zigfrīda Meierovica jaunākajam dēlam lēmusi dzīvot garu un sarežģītu mūžu. Kļūt par Latvijas vēstures visdramatiskāko notikumu aculiecinieku. Pašam ziedot garus gadus cīņai par Latvijas atņemtajām tiesībām. Jau sirmā vecumā atgriezties atkal neatkarīgajā Latvijā un vairākus gadus vēl veltīt aktīvai politiskai dzīvei. Tikt ievēlētam Saeimā, strādāt par valsts ministru kādreiz tēva vadītajā Latvijas Republikas Ārlietu ministrijā, piedalīties «Eiropas kustības Latvijā» radīšanā un vairākus gadus vadīt šo organizāciju.

.639. Mēs sēžam Gunāra Meierovica plašajā dzīvoklī Stabu un Baznīcas ielas stūrī, un diktofona kasetē tinas Latvijas vēstures liecības:

.640. – Kā tas ir – būt vēsturiskas personas dēlam?

.641. – Ja man nebūtu šī tēva uzvārda, tad es nezinu, kur būtu palicis. Jo mācībās es īpaši uzcītīgs nebiju, ņēmos ar dažādām fiziskām lietām. Biju arī mazpulkos, jo man patika lauki, un Kārlis Ulmanis, mans krusttēvs, arī mani uz to mazliet bīkstīja. Vasarās Cesvainē strādāju lauku darbus, un, Rīgā atgriezies, es vecākā brāļa draugiem, kas par mani kā jaunāku bija ņirgājušies, parādīju, kas par puiku esmu.

.642. – Es jūtu, ka bērnībā jūs arī bijāt stiprs puika.

.643. – Jā, biju stiprs. Es taču pat 1936.gada Berlīnes olimpiādē piedalījos. Vieglatlētikā. Latvija, Igaunija un Lietuva bija uzaicinātas sastādīt atsevišķas skolēnu komandas, kas Berlīnē ieradās kopā ar pieaugušajiem sportistiem un sportoja līdzī. Mums Berlīnē bija pašiem sava olimpiāde, paralēli īstajai. Bet pirms tam mums bija trīs mēnešu treniņnometne. Skrējām pa mežiem, lēcām tālumā, augs-tumā, lēcām ar kārti... Tur, Berlīnē, bija arī amerikāņu un citu valstu skolēnu grupas, un mēs tikām cauri ļoti labi. Īpaši volejbolā. Bet drīz pēc olimpiādes es skolā Ziemassvētku sarīkojumā – es tolaik mācījos Franču licejā – smagi salauzu kāju. Mēs gājām rotaļās un dziedājām, kā nu tur bija – «...palecies un paskaties, kuru mīli, paklanies», bet man līdzās bija turku puika Muhameds, viņa tēvam Rīgā piederēja saldumu veikals. Un es, tāds labi satrenējies, gribēju tajā rotaļā pārlēkt viņam pār galvu. Bet neizdevās. Aizķēros ar kāju viņam aiz galvas, kritu, kājai kauls, re, šajā vietā iznāca ārā.

.644. – Vaļējs lūzums!

.645. – Jā, ko nu? Ģipsī nevar ielikt. Gribēja jau gandrīz amputēt to kāju. Beidzot sasprauda ar adatām, pielika atsvaru... Redziet, vēl tagad, pēc daudziem gadiem, man tā kāja nepareizi lokās.

.646. – Cik zinu, jūsu ģimene arī pēc tēva nāves dzīvoja Ārlietu ministrijas ēkā Valdemāra ielā?

.647. – Jā, mēs tur nodzīvojām četrpadsmit gadus. Mēs, bērni, tur dārziņā spēlēdamies, bieži redzējām arī Kārli Ulmani, kurš arī turpat dzīvoja un nāca dārziņā pastaigāties. Ulmanis kādreiz atnāca pie mums ar apelsīniem, citreiz ar banāniem. Bet Ulmanis, kā jau krusttēvs, mani bieži vien arī «ņēma priekšā». Katra semestra beigās man no Franču liceja bija jāiet viņam atrādīt liecību. Viņam bija ļoti

laba atmiņa, viss turējās galvā. Un tā liecības atrādīšana man bija tāda, ka gribējās vai zemē ielīst, jo gadījās arī pa trijniekam, bet viņš gribēja redzēt tikai piecniekus un četrniekus. Un tad viņš mani ņēma priekšā: «Neaizmirsti, ka tev būs mamma jāuztur. Pensija viņai gan ir, bet tā ir maza...» un tamlīdzīgi. Vēlāk, kad kļuva lielāks, viņš man tēvišķīgi apvaicājās arī par meitenēm un tādām lietām...

.648. – Latvijas okupācijas gadā jums jau bija divdesmit gadu. Kāds jums palicis atmiņā šis dramatiskais laiks un Kārļa Ulmaņa grūti izprotamā rīcība Latvijai liktenīgajās dienās?

.649. – Būtbū jau tas sākās agrāk, ar Vilhelma Muntera parādīšanos ārlietu ministra amatā. Kolīdz Munters sāka dzīvot tajā pašā namā, daudz kas mainījās. Piemēram, pēkšņi nāca ziņa, ka mēs vairs no tikiem līdz tikiem nedrīkstam iet dārzā, jo Muntera kundze ir stāvoklī un viņa šajā laikā grib būt dārzā. Līdz tam mēs kopā ar valdības garāžas šoferu dēliem tur pa to dārzu bijām dzīvojušies visi kā viena ģimene. Nu vairs nekā. Sākās tādi dīvaini laiki. Pie mums vairs neviens tāpat vien nevarēja atnākt ciemos, vajadzēja speciālas caurlaides. Un neviens pie mums vairs negribēja nākt, ja tāda kārtība. Tāpēc jau arī mēs ar mammu aizgājām prom no Ārlietu ministrijas nama. Pārcēlāmies dzīvot uz Dzirnāvu un Antonijas ielas stūri. Mamma teica, viņa vairs to nevarot izturēt, ka neviens cilvēks pie mums nevar ienākt un iziet. Muntera sieva bija tāda maza auguma krieviete, ļoti nepatīkama persona. Neglīta, ar vasaras raibumiem. Viņa nekad neatņēma mūsu sveicienus. Muntera sieva gan dzīvoja mūsu namā Valdemāra ielā, bet ar šī nama iemītniekiem viņai nebija gandrīz nekādu kontaktu. Likās, vienīgie viņas kontakti bija ar padomju sūtniecību. Bija tāds šoferis Vītiņš, viņš Muntera sievu mūžam veda uz krievu sūtniecību.

.650. – Veda ar auto?! Bet PSRS vēstniecība taču atradās turpat ap stūri, pārsimt metru attālumā.

.651. – Jā, bet viņa nebrauca tukšām rokām. Tas šoferis mums stāstīja, ka viņa bieži no krievu sūtniecības atgriezusies ar dārgiem kažokiem, kas tur sadoti. Nebija šaubu, ka viņa sadarbojās ar čeku.

.652. – Vai Kārlim Ulmanim nebija kaut nojauta par to, kas notiek viņam turpat līdzās?

.653. – Ziniet, par to ne reizi vien iznāca sarunas. Un tad Ulmanis teica tā: «Lai labāk nāk krievi nekā vācieši.» Viņa apziņā bija iesēdušies tie septiņi vācu apspiestības gadsimti un tas, kā vācieši latviešus izmantojuši. Es domāju, viņš no šīs sajūtas tā arī nekad netika vaļā. Un Kārlim Ulmanim arī nepatika ārlietas. Viņam ļoti patika braukt pa Latvijas laukiem. Personīgi manī viņš ieaudzināja ļoti dziļu nacionālo lepnumu. Bet man ir arī ārkārtīgi grūti stāstīt tādu faktu, ka pirmajā valdības sēdē pēc 1934. gada maija apvērsuma Ulmanis saviem ministriem ir teicis: «Man ir viens īss paziņojums, ka mēs nerunāsim par manu ārlietu ministru. Mans ārlietu ministrs ir un paliek Munters, un es negribu nekādas diskusijas.» To man pastāstīja valsts kanclers Dainis Rudzītis. Jā, Latvijas neatkarība toreiz tika zaudēta. Bet mēs cerējām un ticējām, ka Latvija reiz atkal būs brīva.

.654.

Ticība Latvijai

.655. Šī ticība Gunāru Meierovicu pavadīja visus garos un daudzreiz grūtos trimdas gadus. Pēc bēgļu gaitām Vācijā ieradies Amerikā, Gunārs Meierovics līdz pat aiziešanai pensijā strādāja ASV Aizsardzības ministrijā. Un arī šajā dzīves pavērsienā liktenīgs izrādījās leģendārais Meierovica vārds:

.656. – Jā, visu mūžu tēva vārds man ir ļoti palīdzējis. Arī Amerikā, kad sāku strādāt, gadījās viens latvietis, kas mani uzrunāja. Kā viņš mani pazīst? Izrādījās, pēc tēva uzvārda. Un viņš man izkārtēja darbu Pentagonā. Protams, tolaik es par to darbu neko daudz nedrīkstēju runāt. Amerikāņi ļoti gribēja zināt, kas notiek okupētajās Baltijas valstīs. Eizenhaueru tas ļoti interesēja. Es jau ar viņu pirmo reizi tikos Vācijā, dīpīšu (DP – displaced persons – pārvietoto personu – angl., J.Ū.) nometnē, kad viņš bija ieradies aplūkot, kā esam iekārtoti. Vēlāk man ar viņu iznāca iepazīties jau kā ar ASV prezidentu. Tolaik bija aukstais karš, un prezidents Eizenhaueru bija izdomājis, ka būtu ļoti svarīga informācija par Baltijas valstīm, ja sāktos īsts karš. Tādēļ pie Pentagona tika izveidota īpaša pētniecības grupa, kas varētu informēt par notikumu attīstību Latvijā. Šīs grupas rīcībā nonāca aviofotografēšanas materiāli no izlūklidmašīnām un Zemes mākslīgajiem pavadoņiem, un mēs šīs bildes pētījām. Mēs tajā grupā bijām četri latvieši.

.657. – Kāda tā bija sajūta – skatīties no kosmosa izdarītas okupētās Latvijas fotogrāfijas?

.658. – Nu, fantastiska sajūta! No kosmosa uzņēmumiem varēja saredzēt pat automašīnu numurus. Sākumā jau mums nebija nekādas informācijas par Latviju. Pēc tam mēs sākām saņemt no Rīgas avīzes, analizējām Latvijā izdotās grāmatas. Turpat līdzās bija čehi, poļi... – tā bija ļoti liela nodaļa. Es tur nostrādāju trīsdesmit septiņus gadus. Ziniet, mēs Pentagonā atradāmies tieši tajā vietā, kur 11. septembrī ietriecās teroristu lidmašīna. Būtbū tur pagājuši visa mana dzīve.

.659. – Kā jūs pats vērtējat savu dzīvi?

.660. – Raiba jau tā mana dzīve bijusi. Bet es domāju, ļoti bagāta. Atceros, skolas laikā un universitātē man vienmēr bija laika trūkums. Nekad es nevarēju izdarīt visu, ko gribēju. Bet mana bērniņa tomēr bija bezgala skaista. Brīvā Latvijā!

.661. Doma par brīvo Latviju Gunāru Meierovicu vedināja iesaistīties aktīvā sabiedriskajā darbībā. Kopš Amerikas Latviešu apvienības (ALA) dibināšanas 1951.gadā viņš tajā pildīja dažādus amatus – bija kasieris, priekšsēža vietnieks, arī informācijas nozares vadītājs un ALA pārstāvis Apvienotajā baltiešu komitejā (ABK). Gunārs Meierovics daudz pūļu ieguldījis arī PBLA radīšanā un ilgus gadus (1962., 1971., 1983., 1984., 1986., 1988. un 1989.gadā) darbojies PBLA valdē, bet no 1990. līdz 1993.gadam bijis PBLA valdes priekšsēdis. Viņš vadījis arī Latvijas Brīvības fondu.

.662. «Gunāru Meierovicu vislabāk raksturo divas viņa mūža lielākās intereses. Pirmā – baltiešu un Baltijas valstu sadarbība. Viņa ierosmē 1961.gadā nodibinājās Apvienoto baltiešu komiteja (ABK) ASV, kas sekmīgi darbojas vēl šodien. Viņa aicinājumu īstenojot, izveidojās un vairākus gadu desmitus darbojas Pasaules baltiešu apvienība un savā laikā visu komunistu režīma apspiesto Eiropas Tautu pārstāvniecība (AEEEC). Tūlīt pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas 1991.gadā, atkal G. Meierovica ierosmē, nodibinājās Latvijas aizsardzības darba grupa ASV, kas no sākotnējās mazas grupas Vašingtonas apkārtnē ir izveidojusies par spēcīgu padomnieku grupu, pārstāvot visas ASV bruņoto spēku nozares.

.663. Otrā – ievirzīt latviešu un baltiešu jaunatni nacionālpolitiskajā darbā. Gunāra Meierovica ideja – gādāt par Latvijas un Baltijas valstu nākamajiem brīvības cīnītājiem – īstenojās ar t.s. vasaras stipendiātu programmu, ko sāka ALA un kam pievienojās arī ABK un PBLA. Stipendiāti ne tikai iepazinās ar baltiešu centrālo organizāciju darbu ASV un ar ASV valdības un likumdevēju iestādēm, bet arī palīdzēja ASV iedzīvotājiem labāk izprast baltiešu un Baltijas valstu likteni un problēmas,» šajās dienās raksta PBLA valdes priekšsēdis Andrejs Ozoliņš.

.664. – Kā jūs pats vērtējāt augsto PBLA apbalvojumu?

.665. – Sākumā es biju ārkārtīgi pārsteigts. Ārkārtīgi pārsteigts. Es taču pats ilgus gadus Amerikā biju klāt pie lemtā, kam šo balvu piešķirt. Bet man nenāca ne prātā, ka pēc daudziem gadiem arī man pašam varētu piešķirt PBLA gada balvu. Turklāt atkal brīvā Latvijā. Es jau ne reizi vien esmu teicis, ka paši labākie mana mūža gadi ir bijuši tagad, pēc atgriešanās Latvijā. Tas bija kā visu to lielo grūtību piepildījums, kam mēs, trimdas latvieši, esam gājuši cauri. Varētu teikt, ka tagad manā dzīvē noslēdzies apaļš riņķis. Un man, protams, par to ir ārkārtīgi liels gandarījums.

.666. – Vai šis apbalvojums nav arī pamudinājums atcerēties gadus, kad jūs pats vadījāt PBLA?

.667. – Tieši tā! Nāca prātā kaut vai tas, kā mēs, kad bijām kādus pirmos desmit gadus pastrādājuši un PBLA jau bija nostiprinājusies, izveidojām šo apbalvojumu un kā ik gadu spriedām, kas to visvairāk pelnījis. Lielāks pagodinājums laikam gan man vairs nav iespējams. Es tiešām jutos ļoti pacilāts!

.668. – Kā radās ideja dibināt PBLA?

.669. – Tas notika Amerikā piecdesmitajos gados. Jāteic, ka ļoti izpalīdzīgs mums šajā lietā bija Latvijas sūtnis Vašingtonā Jūlijs Feldmanis. Viņš mūs, trimdas latviešus, ļoti saliedēja un palīdzēja kļiedēt visas domstarpības. Viņš regulāri svētdienās brauca pie mums un stāstīja, ko un kā vajadzētu darīt. Bija jau tur arī tā sauktie «vecie latvieši», kas Amerikā bija jau ilgi nosēdējuši, un viņiem ne visai patika, ka mēs, nule kā ieradušies trimdinieki, nācām tur iekšā ar savu nemieru un savām prasībām. Viņiem tas lāgā nepatika, bet Feldmanis mūs ļoti prata saliedēt. Vislabāk no visiem mūsu vēstniekiem. Viņš jau bija vēl no mana tēva cilvēkiem, kuru tēvs bija ievadījis diplomātiskā darbā. Mums, tikko kā iebrukušiem Amerikā, šī organizēšanās bija ļoti nozīmīga. Ziniet, ieradies tādā milzīgā, varenā zemē, tu jūties maziņš kā puteklītis, un tad ir tik svarīgi zināt, ka tur ir vēl kādi latvieši, un turēties kopā. Viss sākās ar kopīgu iešanu svētdienās baznīcā, un tad jau nāca svētdienas skolas bērniem. Bet Feldmanis nenogurstoši atkātoja, ka mums jāveido latviešu biedrības – Vašingtonā, Ņujorkā... un jāgādā, lai varētu trimdas latviešus informēt par mums svarīgiem notikumiem. Tur jau arī sākumā starp latviešiem bija «Valdmaņa atbalstītāji» un «Bērziņa atbalstītāji»..

.670. – Turpinājās tās pašas Latvijā aizsāktās politiskās domstarpības?!

.671. – Nu kā tad! Turpinājās ķildas, un bieži varēja dzirdēt domas, ka «15. maijs mums nebija vajadzīgs», ka «mums tomēr bija jākaro un jāparāda, ka esam spēcīga tauta un stāvam par savu zemi». Bet vēlāk, es domāju, mēs trimdā bijām ļoti labi organizēti. Un, kad sākām sadarboties ar lietuviešiem un igauņiem, tad jau mēs bijām stipri. Tad arī nolēmām, ka jātaisa kopīga Baltiešu komiteja. Mēs jau sākumā nemaz nezinājām, ka Amerikā ir tik daudz lietuviešu, gandrīz trīs miljoni. Mūsu, latviešu, jau bija tikai kādi astoņdesmit tūkstoši, ne vairāk. Kopīgā sadarbība mūs, baltiešus, uzreiz ļoti

pacēla amerikāņu acīs. Vispirms jau politiķu acīs kā balsotājus. Runājot ar amerikāņu politiķiem, mēs skaidri teicām, ka pārstāvam kādus četrus miljonus cilvēku un ka mūsu balsis atkarīgas no tā, kā viņi izturēsies pret mūsu okupētajām zemēm. Īpaši aktīvi ar amerikāņu politiķiem mēs kontaktējāmies pirms prezidenta vēlēšanām. Mēs, baltieši, bijām patiešām saliedēti un turējāmies kopā. Un var teikt, ka tieši mēs, latvieši, bijām tie, kas šo ideju sāka. Protams, sākumā, kamēr mums nebija Amerikas pilsonības, mēs maz ko varējām darīt. Bet, ieguvuši ASV pilsonību, mēs kļuvām politiski domājoši. Un jāteic, ka Amerikas valdība patiešām daudz darīja mūsu labā, konsekventi turējās pie Baltijas valstu okupācijas neatzīšanas. Vēlāk mēs kontaktējāmies arī ar trimdas latviešiem citās Rietumu zemēs, apmainījāmies ar informāciju un mudinājām, lai viņi savās mītnes zemēs dara to pašu, ko mēs darījām Amerikā. Es jau arī biju tas, kas vēlāk pārveda uz Rīgu PBLA biroju. Katrā ziņā, pateicoties baltiešu sadarbībai, Amerikas valdība mūs ļoti ievēroja un atbalstīja, un līdz ar to arī piepildījās mana tēva sapnis par baltiešu vienību.

.672. – Kas, jūsuprāt, bija PBLA pats nozīmīgākais politiskais veikums?

.673. – Tā bija tieši baltiešu sadarbība, kas ļoti sasaucās ar mana tēva ideju. Un mēs jau arī praksē pārliecinājāmies, ka, kopā turoties, mūsu darbība tūdaļ ieguva pavisam citu skanējumu. Mēs pārliecinājāmies, ka esam spēks. Ka mūs uzklausa. Piemēram, ja mēs uzzinājām, ka okupētajās Baltijas valstīs ieradies kāds Rietumu politiķis, mēs tūdaļ gājām uz ASV Ārlietu ministriju un prasījām, vai ir mainījusies okupācijas neatzīšanas politika. Ārlietu ministrija šo principu patiešām ļoti ievēroja un bieži pēc mūsu pretenzijām rīkoja pat izmeklēšanu. Sarunās ar amerikāņu politiķiem mēs allaž uzsvērām, ka Eiropā nebūs iespējams īsts miers, kamēr nebūs atrisināts Baltijas valstu jautājums.

.674. – Kā jūs uztvērāt Atmodas kustību Latvijā?

.675. – Man tas nāca kā devītais vilnis. Sākumā bija grūti pat noticeēt. Ziniet, pašos pēdējos trimdas gados es, jāatzīstas, gandrīz jau sāku zaudēt ticību, vai kādreiz savā mūžā vēl redzēšu brīvu Latviju. Tomēr šī ticība dzīvoja. Vai nav zīmīgi, ka daudzi vecie cilvēki, kam nebija tuvinieku, mirstot savus īpašumus novēlēja PBLA, lai mēs varētu turpināt savu darbību Latvijas brīvībai.

.676. – Ļoti būtisks faktors bija latviskuma apziņas nosargāšana un ieaudzināšana trimdas jaunajā paaudzē. Šis faktors minēts arī jums piešķirtās PBLA gada balvas motivācijā. Ko jūs dienā, kad saņemat PBLA gada balvu, gribat novēlēt mūsu tautai?

.677. – Es ļoti gribētu, lai mēs atgūtu agrāko nacionālo lepnumu. Es jums varu skaidri teikt, ka trimda nav nekas patīkams un trimdas gadi bija smagi. Bet mēs tur, trimdā, ļoti tiecāmies latvietis pēc latvieša, un tas mums ieaudzināja arī spēcīgu nacionālo garu. Ļoti gribētos, lai šīs jūtas aizvien spēcīgākas būtu arī tagad dzimtenē. Un gribētos, lai ātrāk izbeidzas nevēlētības, kas joprojām notiek, zagšana un piesavināšanās. Lai mūsu politiskās partijas vairāk domātu par valsti, nevis savām partijas interesēm. Es domāju, no tā visa mums jātiek vaļā. Latvija taču jau veselus desmit gadus atkal ir neatkarīga valsts. Pirms kara Latvija no Eiropas mazajām valstīm bija vislabākā. Gan sociālā nodrošinājuma, gan veselības aizsardzības ziņā.

.678. Es teicu, ka manas dzīves skaistākie gadi bijuši pēc atgriešanās atkal brīvajā Latvijā, un tā tas patiešām ir. Bet tur, Amerikā, skaistākie brīži bija, redzot, ka mēs, baltieši, esam spēks.

* * *

.679. Pie punkta {.636}: Mans tēvs arī mācījās Universitātes Inženierzinātņu fakultātē un arī bija Rīgā 1941.gada 14.jūnijā. (Vēlāk atcerējās un stāstīja par redzētajiem ešloniem Torņakalnā). Nezinu tikai, vai viņi ar Meierovicu ir bijuši vienā kursā un vai pazinuši viens otru.

.680. Manas simpātijas pret Gunāru Meierovicu ļoti pieauga pēc tam, kad 2000.gada beigās viņš vairākās intervijās izstāstīja, kā Latvijas valdības sēdēs nekad netiek spriests, kas būtu izdevīgāk un labāk Latvijai, bet tikai – par tām vai citām firmām, grupējumiem utt. Ka tas tā ir, to jau varēja zināt pēc rezultātiem, bet Meierovics, kurš pats ir bijis tur klāt, to vienkārši apstiprināja.

§28. Prasības nodrošinājums

2001.12.04 13:52 otrdienā
(pēc 18 dienām)

.681. «Vispār Jūs nobaidījāt mūs ar to {.195} punktu: «Inese VAR izvairīties no maksāšanas, bet tikai par vienu cenu: kļūstot par «bomžu», kuram nekā nav» (...). Māju viņa var pārrakstīt uz mātesmāsas Edītes, kura tur dzīvo, vārda... Un tad tiešām viņa uz laiku «pārvērtīsies» par nabaga skolotāju, kura dzīvo no mazas algas savas mātesmāsas mājā... Lūdzu, padomājiet, vai tas ir reāli (man izskatās, ka ir gan, bet es jau par to neko daudz nezinu) un kā to novērst».

.682. Nu, tas vienīgais likumīgais līdzeklis jau bija nosaukts un aprakstīts punktā {.200}: Prasības nodrošinājums.

.683. Jums, sievietēm, tomēr laikam ir stipri atšķirīga domāšana no manējās. Priekš manis tur nav ko vaimanāt un bažīties; ir jāpieņem lēmums: vai tiek laists darbā Prasības nodrošinājums, vai netiek. Ja nelaižam, tad mierīgi sēžam un gaidām iznākumu. Ja laižam darbā, – nu tad laižam.

.684. Personīgi es joprojām domāju, ka situācija nav tāda, kur vajadzētu laist darbā šo līdzekli. Bet tā kā nauda ir jūsējā, tad arī lēmums jāpieņem jums, nevis man.

.685. Es vēlreiz izlasīju Civilprocesa likumā visu, kas tur teikts par Prasības nodrošinājumu. Vispār maksa tur nav minēta. Tātad varbūt Tiesa to dara, neprasot papildus samaksu? Tur ir teikts tikai, ka Inese (runājot mūsu gadījuma personās) varēs prasīt kompensāciju par šo Prasības nodrošinājumu, ja prāva beigsies viņai par labu.

.686. Bet, ja tiesa neprasa papildus samaksu par Nodrošinājumu, tad tas tikai nozīmē, ka viņa noteikti prasa ļoti stingrus pierādījumus, ka Nodrošinājums patiešām ir nepieciešams (tiesa jau neļaus sevi dzenāt par niekiem un par velti). Kādi jums ir pierādījumi, ka Inese patiešām taisās izputināt savu mantu? Ko tieši jūs šajā sakarībā teiksiet Tiesai, ko rakstīsiet Nodrošinājuma prasības pieteikumā?

.687. «Pārrakstīt māju» uz mātesmāsas vārda nav nemaz tik vienkārši. Ko nozīmē «pārrakstīt»? Likums nezina tādu terminu. Var pārdot vai dāvināt. Abos gadījumos jāmaksā nodoklis vai valsts nodeva. Precīzi nezinu, cik liela (un atkarājas no mājas vērtības), – bet pietiekoši liela, lai tas Inesei krietni «cirstu makā». Tālāk – kā viņa dabūs atpakaļ savu māju, ja tante pēkšņi nomirs? Vai tieši viņa būs mantiniece? Un ja būs, tad – vai vienīgā? Varbūt atnāks pēkšņi kāds cits likumīgs mantinieks un «pievāks» ja ne visu, tad pusi? (Un atkal būs jāmaksā valsts nodeva!). Un, līdzko dabūs atpakaļ savu māju, tā atkal varēs celt pret viņu prasību par tiem pašiem sertifikātiem... Ar vārdu sakot, neko citu, kā vien strupceļu priekš Ineses es tur neredzu.

.688. Tāpēc arī domāju, ka šajā gadījumā Prasības nodrošinājums nav nepieciešams. Un, ja lēmums ir pieņemts, ka Nodrošinājuma prasība netiek celta, tad nav arī ko par to vairāk runāt. Tā tas ir pēc maniem domāšanas algoritmiem. Ja jūs pieņemsiet lēmumu tomēr celt prasību par Nodrošinājumu, – nu, tad ir jāgatavo, kā pirmais, pierādījumi, ko pieteikumā minēt Tiesai...

.689. Tas, ka Inese mēģinās ar visādiem «attaisnojošiem iemesliem» neierasties uz tiesu, ir visticamākā viņas izturēšanās stratēģija. Tā būtu tipiska ignorantes pozīcija: vienkārši ignorēt visu nepatīkamo, nedomājot par to, ar ko tas varētu beigties («...par to es padomāšu rīt!..»).

§29. «Tautas balss portālā «Delfi»»

.690. – Tos homoseksuālistus visus vajag ievietot kādā noteiktā rajonā un apvilkt to ar dzeloņstieplēm. Lai mēģina vairoties tur.

.691. – Garda ir kēkss uz goda, jo arī es domāju, ka pediņi ir jāārstē vai kaut kā citādi jāizolē, piemēram, jākatapultē uz Mēnesi.

.692. – Garda, Jūs pats esat visīstākais deģenerāts!

.693. – Kārtējais marasms. Lai ko runātu un rakstītu – mēs BIJĀM, ESAM un BŪSIM!

.694. – Ja Brūveris neko nedarīs, es pats nositīšu Gardu. Nē, patiešām, ja kāds vēl aizstāv šo trako Gardu, tad sabiedrība patiešām deģenerējas. Nost ar pidariem, gardām, silarozēm, martinsoniem!

.695. Ja tur visi diskutē tādā stilā, tad tiešām nav ko tur darīt – A.Š.

.696. Īstenībā tur bija vēl sliktāk. Ne tikai pēc pareizrakstības – te vismaz Redakcija ir pārrakstījusi viņu tekstus puslīdz latviski –, bet arī pēc satura. Tur, piemēram, bija kāda sieviete, pieņēmusi pseidonīmu «Čūska», kura pati pirmā arī uzrakstīja – vēl pirms sešiem no rīta. Uzrakstīja mierīgi un lietišķi, visumā pret Gardu: minot tās starptautiskās konvencijas, kuras Latvija ir parakstījusi un kuras tādēļ jāievēro.

.697. Šie metās viņai virsū, ka viņa neko nezina. Viņa atbildēja, ka viņai esot divas augstākās izglītības (varēja just, ka viena no tām – juridiskā). Par atbildi viens uzrakstīja: «Skaidrs, ka tu esi riebīga lesbiete ar visām savām augstākajām izglītībām!». Viņa atbildēja, ka esot precējusies un viņai esot mazs bērns. Tad viņai uzrakstīja: «Tātad tu laid gan ar vīriešiem, gan ar sievietēm – tas taču tagad ir tik moderni, vai ne?». Lūk, tāds tur īstenībā ir līmenis...

§30. Par pakļaušanos

.698. «Izskatās, ka Haralds BIJA iekšēji gatavs pakļauties man {418}, bet tikai kamēr manis rakstītais saskan ar viņa dzīves pozīciju».

.699. Viņa «dzīves pamatpozīcija» ir tiekšanās pēc komforta – gan fizioloģiskā, gan psiholoģiskā. Dievs viņam ir psiholoģiskā komforta devējs – Aizstāvis –, bet Jūs to uzreiz apdraudējāt. Psiholoģisko

komfortu šeit nodrošināt būtu bijis ļoti viegli – vienkārši nestrīdēties ar viņu par Dievu. (Daudz grūtāk ir ar fizioloģisko komfortu – tas prasa darbu un līdzekļus).

.700. Lai realizētu savu «varu» un «būtu līdere», Jums nav nekādas vajadzības apstrīdēt viņa ticību. Tieši otrādi – «laist gar ausīm» un «neklusēties, ko tas bērns tur runā» – tā būtu Jūsu spēka un pašpārliecinātības pazīme. (Es, piemēram, taču nekādi nereaģēju uz Jūsu «reinkarnācijas domu recidīviem» un tamlīdzīgām lietām).

.701. Ja Jūs kļūtu līdere vispār dzīvē, un pie tam paliktu neticīgā, tad arī viņa ticība ar laiku sāktu šķobīties. Pakļāvieties citās lietās, viņš beigās pakļautos arī te. Un pakļauties viņš ir principiāli gatavs, – ja vien mūsu analīze ir cik necik pareiza.

.702. Taču patiesībā šajā gadījumā ne tik svarīgi ir, vai viņš ir vai nav gatavs pakļauties, bet gan vai Jūs esat vai neesat gatava pakļaut. Īstenībā jau Jūs pati gribat nevis valdīt, bet pakļauties (protams, ne jau kuram katram, bet «īstajam»).

§31. Riharda draugi

.703. Austra stāstīja, ka ir nobažījiesies par Riharda draugiem. Viņš saejoties ar «visādiem vecākiem bomžiem», bet nesen (septembrī) viņu pie Austras atvedis kāds 21 gadu vecs vīrietis ar savu mašīnu. Viņa jautājusi: kas tas tāds ir, kas tevi atveda? Rihards teicis, ka tas esot viņa draugs. «Es viņam mašīnu mazgāju, bet viņš man par to piecus latus dod», tā viņš teicis. Austrai tas nav sevišķi patīcis, jo Rihards esot, lai arī ļoti draudzīgs, bet arī viegli ietekmējams, un viņa baidoties, ka viņš var nonākt sliktā kompānijā, viņu var izmantot bandīti utml. Kāpēc gan 21 gadu vecam puisim var interesēt 13-gadīgs pusaudzis? Un tas «draugs», kurš viņam par mašīnas mazgāšanu 5 latus maksā, nekur nemācoties un nestrādājot. No kurienes tad mašīna un nauda? «Varbūt liek Rihardam narkotikas izplatīt un par to maksā?» – Austra bija noraizējusies, jo kā krustmāte jūta atbildību par viņu.

.704. Un tad es iedomājos, ka māti Vērmaņdārzā baidīja un naktī mums pie durvīm zvanīja varbūt Riharda «draugi» nevis Ineses... Nesen, kad māte gājusi pa ielu gar māju, ievērojusi mašīnu – pilnu ar pusaudžiem, un tikko viņa pagājusi tai garām, tā mašīna iedarbināta un lielā tempā «drāziesies» viņai virsū – viņa knapi paspējusi pamukt nost... Var jau būt sagādīšanās, bet šinī laikā (kopš Inese atteicās pildīt solīto) Rihards 2 reizes zvanīja uz mūsu dzīvokli (es taču pazīstu viņa balsi). Vienreiz nobļāvās: «Ej dirst!», bet otrreiz: «Nosprāgsti!»... Un agrāk vienmēr viņš bija tik draudzīgs. Vēl maijā (šogad) pats pieskrēja klāt mums ar māti un sveicināja: «Labdien, Skaidrītes tant un Aijastant! Kā jums iet? Es uz skolu skrienu». Sanāk, ka šis 13-gadīgais smaidīgais puisītis ir jau briesmīgs liekulis un par draugiem sauc tos, kas dod naudu. Nav jau ko brīnīties, jo Inese viņu tā audzina. Tā ir vide, kur galvenā vērtība ir nauda. Un viņš labi zin, ka tā (mātes daļa vismaz) nauda būs viņam. Dabīgi, ka tagad viņš ir naidīgs. Tikai izskatās, ka viņš ir pat bīstams... Cik ir gadījumu, kur ar mašīnu notriec gājējus, un neviens ne īsti meklē vainīgo, ne grib to darīt, ja notriektais nav «populāra persona»...

.705. Pirmais, kas, protams, nāk prātā par to «dīvaino draudzību» starp 21-gadīgu vīrieti un 13-gadīgo zēnu, ir tas, ka 5 lati ir tieši tā summa, kas figurēja slavenajās Latvijas «pedofilu lietās» kā tipiskā samaksa zēniem par vienu dzimumaktu.

.706. Versija, ka nakts zvanītāji (u.c.) varētu būt Riharda «draugi», ir ļoti ticama, un pat ne tādēļ, ka viņi gribētu «aizstāvēt» Rihardu, bet tādēļ, ka viņi PAŠI, iespējams, cer uz šo naudu, par kuru Rihards viņiem ir stāstījis un kuru no viņa vēlāk izmānīt nebūs nekāda problēma.

.707. Ja notiek tādi gadījumi, kad mašīna «pēkšņi drāžas virsū», tad vajag censties nezaudēt galvu, bet tūdaļ iegaumēt mašīnas numuru un mājās to uzreiz pierakstīt (līdz mājām vajag nepārtraukti to atkārtot prātā). Diez vai «lieta» ir tik labi organizēta, lai numurs būtu nomainīts un viltots. Tātad pēc tā var uzzināt mašīnu un tās īpašnieku.

.708. Taču Jūsu pieminēto konkrēto gadījumu ar mašīnu māte varēja «izprovocēt» arī pati, ja «pārāk cieši» un aizdomīgi skatījās uz mašīnu un pusaudžiem. Tāda viņu reakcija būtu diezgan tipiska, ja viņi būtu pamanījuši šādu skatīšanos un tā viņiem, dabīgi, nepatīktu.

2. Žurnāla «Upe» 4. numurs

Dzīves straumes hronika
 Neperiodisks epistolāri grafomāniskis izdevums
 Numurs izlaists 2002.02.08
 Žurnāls iznāk kopš 2001. gada 7. novembra
 Galvenais redaktors: Valdis Egle
 Galvenais adresāts: Aija Štūbe Salniņa
 Redakcijas adrese: egle@latnet.lv

§32. Morija grieķiski

2002.01.02
 (pēc 29 dienām)

.709. Jā, pierādījumi (citējot) būtu vajadzīgi. Varbūt pagaidām uzrakstiet to grāmatas vai vārdnīcas nosaukumu un izdevniecību, kur Jūs atradāt vārda Morija tulkojumu no grieķu valodas, kur tas nozīmē «mulķība».

2002.01.13 12:41 svētdiena
 (pēc 11 dienām)

.710. Tas tik ir uzdevums! (Iedomājieties, ka es no Jums prasītu norādīt to grāmatu vai vārdnīcu, kur Jūs ņemāt, ka Muļķība grieķiski ir «Γλυπότητα»!). Par ko Jūs mani turat?! Es vienkārši ZINU, ka «morija» grieķiski ir «mulķība», tāpat kā zinu, ka «sofija» grieķiski ir «gudrība», ka «demos» ir «tauta», «kratija» – «vara», «aristos» – «labdzimis», «petros» – «akmens», «andros» – «vīrs, cilvēks», «ginaike» – «sieviete» utt. utt.

.711. Vārds «moria» ir grieķu vārds, bet arī romieši to bija pārņēmuši, un viduslaiku latīņu valodā to jau vispār lietoja tikpat brīvi, kā mēs, piemēram, vārdu «demokrātija». Man ir klasiskās latīņu valodas vārdnīca (viduslaiku jaunievedumu tajā nav), un jau tajā ir vārdi «morio» (āksts, «mulķis») un «morus» («mulķīgs, aušīgs» kā īpašības vārds; «auša, nelga» kā lietvārds) – abi ar piezīmi, ka tas ir no «gr.» valodas.³⁰

.712. Paša vārda «Moria» kā «Muļķība» šajā (latīņu!) vārdnīcā gan vēl nav (acīmredzot klasiskajā «Cēzara» laikā tas pašā šajā pamatformā vēl nebija pārņemts un antīkajos tekstos nefigurē), bet, piemēram, Roterdamas Erasms (kuru es pieminēju punktā {551}) to jau lieto latīniski bez kādiem īpašiem paskaidrojumiem, – kamēr citus, mazāk asimilētus grieķu vārdus viņš dod grieķu burtiem – zemāk es ievietošu viņa vēstules tekstu Tomasam Moram ar savām piezīmēm par to, kad tur ir lietota grieķu un kad latīņu rakstība).

.713. Romiešiem bija arī pašiem savs vārds Muļķības apzīmēšanai: Stultitia – radniecīgs mūsu vārdam «stulbums». Minētajā vēstulē Erasms lieto pārmaiņus abus vārdus, bet viņa grāmatas varonis (varone) ir Moria – un nevis Stultitia. Pilns «Muļķības slavinājuma» nosaukums oriģinālā ir: «ΜΟΡΙΑΣ ΕΓΚΩΜΙΟΝ, id est STULTITIAE LAUS. Erasmi Roterodami Declamatio»³¹. Tātad, kaut gan grāmatas teksts ir latīņu valodā, bet nosaukums tai ir dots vispirms grieķiski, un tikai tad latīniski. Un grāmatai katrā lappusē augšā ir rindiņa kā alternatīvais nosaukums: «Encomium Moriae» – tātad sacīts latīniski, bet izmantojot grieķu saknes, t.i. svešvārdus priekš latīņu valodas.

.714. Vairākus latīņu izteicienus ar (grieķu) sakni «Moria» es savā laikā biju ielicis kā epigrāfus dažām savām meditācijām, bet laikam pēc tam esmu tos nomainījis ar citiem, jo tagad «Search» datorā tādus epigrāfus vairs neuzrāda. Šie izteicieni ir tādi kā «Morosophi moriones pessimi» («Zinātniskie muļķi ir vissliktākie»). (Tā, ja atceraties, bija arī «Latvijas Nobela Komitejas» devīze, kas minēta manā 2001. gada 10. jūnija vēstulē Jums).

.715. Roterdamas Erasma «Muļķības slavinājums» sastāv no divām daļām: no (īsas) vēstules Tomasam Moram kā Ievada un no paša teksta «Muļķība runā» – Morijas monologa. Šī grāmata ir izdota arī latviski,³² un to ievada daļu (t.i. vēstuli Tomasam Moram) es te tūlīt pārrakstīšu no latviešu

³⁰ Sk. Latīņu-latviešu vārdnīca. Sastādījuši K. Veitmane, L. Čerfase, H. Novickis un A. Apīnis. LVI, Rīgā, 1955., 574. un 575.lpp.

³¹ Erasmus Roterodami. «ΜΟΡΙΑΣ ΕΓΚΩΜΙΟΝ, id est STULTITIAE LAUS». Erasmi Roterodami Declamatio. Lipsiae Sumptibus succ. Ottonis Holtze.

³² Erasms no Roterdamas. «Muļķības slavinājums». 2. izdevums. Sērija «Avots». Zvaigzne, Rīga, 1985.

izdevuma. No latīņu valodas tulkojis ir K. Eliass, bet es šo tulkojumu salīdzināju ar latīņu oriģinālu un iespraudu savas piezīmes par mūs interesējošajām lietām:

* * *

.716. Ievadvārdi

.717. Roterdamas Erasms sūta savam draugam Tomasam Moram sveicienu (tā bija parastā un tipiskā formula humānistu vēstuļu sākumos – V.E. –; šajā gadījumā: «Erasmus Roterodamus Thomae Moro suo»).

.718. Kad es nesen atgriezos no Itālijas uz Angliju, man garāku ceļa gabalu bija jāpavada zirga mugurā. Lai velti nenosistu visu šo laiku sarunās, kurām nav nekāda sakara ar mākslu (oriģinālā šis vārds ir grieķiski – V.E. –: «amousois» no «mūza») un literatūru, es vairākas reizes atzinu par labāku vai nu šo to pārdomāt par mūsu kopējām studijām, vai arī kavēties tīkamās atmiņās pie draugiem, kas bijuši tik saprātīgi un man tik mīļi. Starp tiem tu, mīļo Mor, biji pats pirmais. Kaut gan es jau ilgāku laiku biju no tevis šķirts, atmiņas par tevi man bija tik dzīvas, it kā tu būtu manā priekšā, un, tik tiešām kā es dzīvoju, man nekas nav bijis jaukāks par tām. Tā kā es atzinu par pareizu katrā ziņā kaut ko darīt, bet ieskatīju šo laiku par nepiemērotu nopietnām pārdomām, es nolēmu ar savu tērzēšanu slavināt Muļķību («...visum est Moriae encomion ludere» – V.E.).

.719. Kāda gan Pallāda {729} tev iedvesusi tik dīvainas domas? – tu man vaicāsi. Vispirms mani pamudināja uz to tavs ģimenes vārds Mors; tas tik lielā mērā tuvojas grieķu vārdam «moria» {730}, cik lielā mērā tu pats stāvi tālu no šā nosaukuma («primum admonuit me Mori cognomen tibi gentile, quod tam ad Moriae vocabulum accedit» – V.E.), jo, kā visi atzīst, tu esi tam pilnīgi svešs. Joprojām es domāju, ka šī mana prāta rotaļa tev itin īpaši patiksies, ievērojot to, ka tamlīdzīgi joki, kas, ja nemaldos, nav gluži bez savas izdomas un atjautības, tevi mēdz ļoti valdzināt. Tu taču kā Dēmokrits {731} smeji par cilvēku kopā dzīvošanas trūkumiem. Lai gan tu ar savu apbrīnojamo gara vērienu pacelies augstu virs vienkāršajiem ļaudīm, tomēr, ievērojot savu ārkārtīgo laipnību un humāno raksturu, tev ir viegli un patīkami ar visiem būt ikdienišķam cilvēkam.

.720. Tāpēc pieņem labprāt šo mazo runu! («Hanc igitur declamatiunculam.» – V.E. –; darbs «Muļķības slavinājums» vispār saucās par «deklamāciju»: toreiz pastāvēja tāds sacerējumu žanrs līdzās «meditācijām», «disertācijām», «traktātiem» u.c.). Es to veltu (šis vārds oriģinālā ir grieķiski – V.E.) tev kā savas draudzības ķīlu un ceru, ka arī tu uzņemsies aizstāvēt to. Tā ir veltīta tev, tāpēc tā vairs nav mana, – tā ir tava. Varbūt netrūks kašķīgu kritiķu, kas melsīs, ka tās pa daļai ir teologa necienīgas blēņas, pa daļai pārāk dzelīgas, nekā kristiešu godprātība to prasa, un varbūt tie skaļi kliegs, ka es atdzīvinu kaut kādu vecu komēdiju vai Lukiānu {732}, kas visus velk uz zoba.

.721. Es jau iepriekš lūdzu tos, kurus satrauc šā sacerējuma niecīgais temats un jautrā izteiksmes forma, laipni atcerēties, ka šāds paraugs nāk nevis no manis, bet gan no lieliem rakstniekiem, kas to ievērojuši jau sen. Vai gan nav aizritējuši gadsimti kopš tā laika, kad Homērs {733} sacerēja savu «Varžu un peļu karu»³³ (nosaukums oriģinālā ir grieķiski – V.E.), Marons {734} – savu vārsmojumu «Ods» un «Vīnegrets» {735}, Ovīdijs {736} – «Rieksta koku»? Polikrats {737} un viņa pretinieks Isokrāts {738} jūsmīgi slavināja Busirīdu {739}, Glaukons {740} – netaisnību, Favorīns {741} – Tersītu un «četrus dienu drudzi», Sinesijs {742} – pliko pauri, Lukiāns – mušu un parazitus. Vai gan Seneka {743} nav sarakstījis imperatora Klaudija {744} jautro apoteozi (vārds dots grieķiski – V.E.), Plūtārhs {745} – sivēna Grilla {746} sarunu ar Odiseju? Vai gan Lukiāns un Apulejs {747} nav safantazējuši ēzeļa piedzīvojumus un vai kāds – tā vārdu es neatminu – gan nav atstājis mums meža cūkas sivēna Grunnija Korokotas testamentu, ko minējis sv. Hieronims {748}? Pēc tā visa, ja viņiem tik, lai tie iedomājas, ka es izklaidēšanās nolūkā, spēlējot dambreti, esmu uzjautrinājies vai – vēl labāk – jājis uz slotas kāta.

.722. Cik gan tas būtu netaisnīgi, ja, piešķirot visām ļaužu kārtām savas izpriecās un savus jokus, mācītiem vīriem ne mirkli neļautu pajokot un patērēt, it īpaši tad, ja šiem jokiem būtu nopietns pamats un tie būtu tik atjautīgi, ka lasītājs ar daudz maz gaišāku galvu gūtu no tiem lielāku labumu nekā no dažu labu zinātnieku drūmajiem un pārlieku svinīgajiem prātojumiem! Viens no šiem zinātniekiem garās un salāpītās runās slavina retoriku un filozofiju, otrs cildina kādu valdnieku, trešais sludina karu pret turkiem. Kāds cits pareģo nākotni, kāds cits vēl sagudro gluži tukšus jautājumus. Ja jau nav nekā aplamāka kā jokoties ar nopietnām lietām, tad nav arī nekā jaukāka kā aplūkot niekus tā, lai nieki nemaz neizskatītos kā nieki. Par mani lai spriež citi. Ja mani tomēr pārāk neviļ Filautija (Patmīlība) (Erasmam šeit nav iekavu, bet vienkārši vārds «filautija» grieķiski – V.E.), tad Muļķību es esmu noslavinājis ne

³³ Homērs. «Varžu un peļu karš». (Batrahomimahia).

gluži muļķīgi («Stultitiam laudavimus, sed non omnino stulte» – šeit Erasmus ir lietojis latīņu, nevis grieķu sakni Muļķības apzīmēšanai – V.E.).

.723. Attiecībā uz dzēlīgu zobošanos es atbildēju, ka rakstniekiem vienmēr ir dota brīvība izmantot nesodīti savu asprātīgo zobgalību pret visām cilvēku dzīves parādībām, protams, nepārejot neprātīgās dusmās. Es apbrīnoju jo sevišķi mūslaiku vāriņās ausis, kas vairs nepanes neko citu kā vien tīkami skanošus titulus. Sastopami pat tādi ļaudis, kas tik ačgārni saprot reliģiju, ka drīzāk paciestu vissmagākos zaimus pret Kristu nekā visnevainīgāko joku par pāvestu vai savu valdnieku, it īpaši tad, ja runa ir par maizes gabalu («maizes gabalu» rakstīts grieķiski – V.E.).

.724. Ja kāds tā novērtē cilvēku dzīvi, ka nevienam neaizskar personiski, vai tad tādēļ, es jautāju, tas nozīmē košanu, nevis drīzāk pamācīšanu un aizrādīšanu? Vai gan pretējā gadījumā es bieži vien nebūtu izpēris pats sevi? Turklāt tas, kas nepalaiž garām nevienam cilvēku šķiru, tas vērš savas dusmas nevis pret atsevišķiem cilvēkiem, bet gan pret visiem netikumiem. Tātad, ja kāds piecelsies un kliegs, ka viņš top aizskarts, tas vai nu atklās savu vainu, vai arī vismaz parādīs savu netīro sirdsapziņu.

.725. Sv. Hieronims (oriģinālā: «divus Hieronymus» – V.E., – tātad faktiski: «dievišķais Hieronims») šajā ziņā rīkojās daudz brīvāk un kodīgāk, netaupot allaž arī vārdus. Turpretī attiecībā uz mani jāsaka, ka es ne vien itin visur atturējos minēt vārdus, bet arī biju saudzīgs savos izteicienos, tā ka ikviens prātīgs lasītājs viegli saredzēs, ka esmu centies vairāk izpatikt nekā iekost. Es arī nemaisīju nepārtraukti, kā to darīja Juvenāls { .749 }, slepeno noziegumu zaņķi, bet centos vairāk parādīt smieklīgo nekā riebīgo. Ja atradīsies kāds, ko tas viss nespēj nomierināt, tad lai viņš vismaz apdomā, ka ir jauki, ja nopeļ Muļķība («stultitia vituperari» – V.E.), kurai, likdams runāt, es saglabāju personisku raksturu.

.726. Bet kāpēc gan es tā nopūlos tik veikla advokāta priekšā? Tu taču pratīsi sekmīgi aizstāvēt pat ne visai taisnu lietu! Esi sveicināts, ļoti atjautīgo Mor! Aizstāvi rosīgi savu Moriju (Muļķību)! («Vale, disertissime More, et Moriam tuam gnaviter defende.» – V.E.) Rakstīts uz laukiem 1508.g. 9.jūn. («Ex Rure, quinto Idus Iunias. An. MDVIII» – V.E.).

* * *

.727. (1508.gadā Gregora kalendārs vēl nebija ieviests – V.E. –, tātad datumam jābūt nosauktam pēc Jūlija kalendāra; pēc mūsu kalendāra tas būtu 19.jūnijs, un tā bija piektdiena; grāmatas krievu akadēmiskajā izdevumā³⁴ tomēr «piektās Jūnija Īdas» ir tulkotas kā 10. un nevis 9.jūnijs, bet par gadu ir teikts, ka tā laikam esot pirmā iespieduma drukaskļūda, jo «jaunākie pētījumi» liecinot, ka Erasmus pabeidzis savu grāmatu tikai 1509. vai pat 1510.gadā (kas gan – V.E. – nav pretrunā ar iespēju, ka Tomasam Moram adresētu Ievadu viņš varēja sacerēt jau agrāk, vēl pusgatavai grāmatai)).

.728. Šai grāmatai latviešu izdevumā priekšvārdu (par Roterdamas Erasma dzīvi) ir uzrakstījis Vilnis Zariņš, bet kas ir rakstījis komentārus (piezīmes), nav pateikts. Šis anonīmais autors manis citētajam tekstam sniedz šādas piezīmes:

* * *

.729. 1. Pallāda – grieķu dievietes Atēnas pavārds; grieķu augstākā dieva Zeva meita, piedzimusi no viņa galvas bruņu cepurē un ar šķēpu rokā, Zeva prāta personifikācija, zinātņu, it īpaši sieviešu rokdarbu sekmētāja, pilsētu sargātāja.

.730. 2. «Moria» – latviskā tulkojumā «muļķība».

.731. 3. Dēmokrits (V–IV gs. p.m.ē.) – slavenais sengrieķu filozofs materiālists, saukts «smējējs», viens no atomisma pamatlicējiem.

.732. 4. Lukiāns (125–180) – grieķu rakstnieks, darbojies Samosatā (Sīrijā), vēlāk Atēnās un Romā, ievērojams ar saviem satīriskajiem dialogiem un uzbrukumiem dievu morālei.

.733. 5. Homērs (IX vai VIII gs. p.m.ē.) – grieķu lielākais episkais dzejnieks, «Iliādas» un «Odisejas» autors; viņam piedēvē arī episko dzejojumu «Varžu un peļu karš» (Btrahomiomahia).

.734. 6. Marons (70. p.m.ē. – 19. gads) – izcilā romiešu dzejnieka Publija Vergīlija pavārds. Viņš ir «Eneīdas», «Georgiku» un «Būkoliku» autors.

.735. 7. «Vinegrets» – kāds īsāks Vergīlijam piedēvēts vārsmojums, kur sīki aprakstīta šā ēdiena pagatavošana.

.736. 8. Ovīdijs (43. p.m.ē. – 17. gads) – izcilais romiešu dzejnieks; viņa meistardarbi ir «Metamorfozes» un «Fāsti». Tekstā minētais «Rieksta koks» nav Ovīdija sacerējums.

.737. 9. Polikrats – Atēnu retors, viens no Sokrata apsūdzētājiem.

.738. 10. Isokrāts (436.–338. p.m.ē.) – slavenais Atēnu orators un retorikas skolotājs.

³⁴ Эразм Роттердамский. «Похвальное слово Глупости». Сокровища мировой литературы. Перевод и комментарии П.К. Губера. Под ред. И. Смилги (? – в экземпляре ЛАВ имя замазано и вырезаны первые страницы, очевидно предисловие). ACADEMIA, Москва – Ленинград, 1931.

- .739. 11. Busirīds – leģendārais nežēlīgais Ēģiptes valdnieks, kas spīdzināja viņa zemē nokļuvušos svešiniekus; viņu nogalina Hērakls.
- .740. 12. Glaukons – sofist, viens no runātājiem Platona dialogā «Valsts».
- .741. 13. Favorīns – filozofs un retorikas skolotājs, dzīvojis imperatora Adriāna laikā; Tersīts – Homēra «Iliādā» tēlots kā pats neglītākais un nekaunīgākais starp grieķiem, kuri cīnījās pie Trojas.
- .742. 14. Sinesijs – bīskaps Kirenaikā (360–415).
- .743. 15. Seneka (I gs.) – romiešu filozofs, stoīķis, imperatora Nērona audzinātājs.
- .744. 16. Klaudijs – Romas imperators I gadsimtā.
- .745. 17. Plūtarhs (I un II gs.) – grieķu filozofs un rakstnieks, izdevis ievērojamu grieķu un izcilu romiešu valstsvīru «paralēlas» biogrāfijas, kur ikreiz kādu romieti salīdzinājis ar kādu grieķi, lai parādītu abu tautu līdzvērtību.
- .746. 18. Grills – Homēra varoņa Odiseja karabiedrs. Plūtarhs vēsta par viņu komisku nostāstu. Kad burve Kirke pārvērtusi Odiseja biedrus sivēnos (to vidū arī Grillu), bet Odisejs atradis līdzekli, kā tos atkal padarīt par cilvēkiem, Grills sādzis par šādu pārvērtību, ieskatīdams, ka sivēna stāvoklis nes vairāk laimes.
- .747. 19. Apulejs (II gs.) – romiešu rakstnieks, sarakstījis arī romānu «Zelta ēzelis» jeb «Metamorfozes»; minētā darba fabulu aizguvis no grieķu rakstnieka Lukiāna.
- .748. 20. Hieronims (IV gs.) – baznīcas tēvs (pirmais – V.E. – pārtulkoja Bībeli no ebreju un grieķu valodām latīniski, un šis tulkojums, t.s. «Vulgāta», bija vienīgais vairāk nekā 1000 gadus, kamēr humānisti ar Erasmu priekšgalā sāka to apdraudēt, atklādami tajā neskaitāmas kļūdas; tad Baznīca to pasludināja par svētu un neaizskaramu, paša Dieva iedvesmotu).
- .749. 21. Juvenāls (60–140) – romiešu satīriķis. Saglabājušās viņa 16 satīras, kurās pausts dziļš nemiers ar tā laika Romas augstāko aprindu netikumiem. Tie bieži tēloti ļoti skarbās krāsās.

* * *

.750. Un tā, *Dear Aija*, vai es būtu tagad pierādījis, ka Moria patiešām grieķiski nozīmē «Muļķība»? («..Es Jums rādīšu šaubīties par maniem vārdiem!..»).

§33. Burts «M» ar trīs punktiem

.751. Pats par sevi saprotams, ka vēl toreiz, pagājušā gada maijā, es uzmeklēju arī, kā vārdu «Moriija» ir skaidrojusi pati Blavatska. «Oficiālais» skaidrojums ir atrodamšs viņas «Teosofijas vārdnīcā»³⁵. Tur ar vārdu «Мориа» ir divi šķirkļi:

.752. 1) Мориа (санскр.). Одна из буддийских царских династий Магадхи, к которой принадлежали Чандрагупта и Ашока, его внук; также название племени раджпутов.

.753. 2) Мориа (гора). Согласно традиции, местонахождение первого храма царя Соломона в Иерусалиме. На эту гору отправился Авраам, чтобы принести в жертву Исаака.

.754. Nu lūk, tādus skaidrojumus dod pati Blavatska. Ja pieņemam, ka viņa netaisījās ņirgāties, bet visā nopietnībā gribēja dot savam «Lielajam Skolotājam» cienījamu vārdu (ka tāds skolotājs būtu varējis pastāvēt īstenībā un viņam būtu bijis pašam savs vārds bez Blavatskas došanas, – tādu versiju es, protams, atmetu), – tātad ja viņa gribēja savam Mahatmam dot «pieklājīgu» vārdu, tad no abiem skaidrojumiem faktiski der tikai pirmais, jo kāds gan sakars indietim ar Palestīnas kalnu?

.755. (Ja nu vienīgi tā būtu vēl viena ņirgāšanās par kristietību un par cilvēku muļķību: Zālamana – saskaņā ar Bībeli gudrības iemiesojuma! – templis cilvēku upurēšanas vietā, Ābrama un Īzaka kontekstā; šis skaidrojums gan man liekas vispār apšaubāms: cik atceros, Ābrams, šķiet, nekad netika bijis tajā vietā, kur vēlāk uzcēla Jeruzalemi; Ābrama laikmetu no Mozus laikmeta un ebreju ienākšanas «Apsolītajā zemē» šķir kādi četri gadsimti, kurus ebreji pavadīja vai nu klaiņojot ap Ūru, Ābrama dzimteni Mezopotāmijā, vai arī dzīvoja «Ēģiptes gūstā»; – bet es negribu šajā lietā iedziļināties).

.756. Pirmais Blavatskas skaidrojums visumā der, jo tad iznāk, ka Morija vienkārši nes šīs indiešu valdnieku dinastijas vārdu (un droši vien tad ir arī cēlies no tās; bet dinastija bija patiešām slavēna: tieši Ašoka bija tas, kurš ap 09740. gadu ievēda budismu Indijā kā valsts reliģiju, – to es zināju vēl no tiem laikiem, kad «pats biju budists»).

³⁵ Блаватская Е.П. «Теософский словарь». Изд-во «Сфера» Российского Теософского общества, Москва, 1994; tulk. no: Blavatsky H.P. «The Theosophical Glossary». The Theosophical Publishing Society, London, 1892.

.757. Nelaipe tikai tā, ka šī dinastija saucās nevis Morija, bet gan Maurja (pie kam «au» izrunā ne kā divskani, bet kā divas atsevišķas skaņas «a-u» ar uzsvaru uz «u»³⁶). Ja šo vārdu pieraksta latīņu burtiem fonētiski (nu, piemēram, kā priekš vācu valodas: Maurja vai Maurya), bet pēc tam izrunā pēc angļu fonētikas likumiem («au» kā «o»), tad patiešām dabūsim no šī vārda: «Morja». Bet «Teosofijas vārdnīcā» «Мориа» angļu rakstība ir uzdota kā «Morya» (un nevis kā «Maurya»); – varbūt tas ir darīts speciāli, lai rakstība iznāktu tuvāk pie grieķu-latīņu «Moria» un līdz ar to arī labāk to maskētu?

.758. Ar vārdu sakot, Blavatskas pašas skaidrojumi nebūt nepārlicināja mani, ka savā vārdnīcā (kas uzrakstīta īsi pirms autores nāves un netika pat pabeigta) viņa necenšas tikai nomaskēt to šī vārda īsto jēgu, kuru tam ir devusi pirms daudziem daudziem gadiem.

.759. Un, pat ja Blavatska, izvēloties savam Skolotājam vārdu, zināja un domāja par Maurjas dinastiju, – tas vienalga neizslēdz iespēju, ka vienlaicīgi viņa domāja arī par Roterdamas Erasma Moriju (arī es, kad izvēlējos vārdus un nosaukumus priekš romāna «Miranda», bieži vien taču ņemu vērā divas vai pat trīs nozīmes; labam rakstniekam – un Blavatska tāda neapšaubāmi bija! – tas ir pilnīgi dabiski).

.760. Taču Indija nebija no paša sākuma Blavatskas interešu mērķis; sākumā viņas Skolotāji mita Ēģiptē (tādēļ arī piramīdas!), un tikai pēc tam tie «pārcēlās» uz Himalajiem (jo taisni tajā laikā Kuka tūrisma kompānija sāka organizēt regulārus tūristu braucienus uz Ēģipti, un šī zeme bija kļuvusi pārāk viegli aizsniedzama un nebija vairs nemaz noslēpumaina).

.761. Ja reiz sākumā Blavatskas «Skolotāji» mita Ēģiptē un par Indiju viņa vēl neinteresējās, tad mēs nebūt nevaram būt droši, ka Skolotāju izdomāšanas laikā Blavatska vispār jau zināja par tādas Maurjas dinastijas pastāvēšanu Indijas vēsturē un varēja to iekļaut savu literāro aprēķinu lokā.

.762. Turpretī par to, ka Blavatskai jau kopš bērnības bija zināma Roterdamas Erasma grāmata, laikam gan var nešaubīties. Krenstone raksta³⁷:

.763. «В письме к другу юности князю Александру Дондукову-Корсакову Е.П.Б. в 1882 году упоминает о библиотеке, которую ее бабушка унаследовала от своего отца князя Павла. В ней были «сотни томов по алхимии, магии и другим оккультным наукам. Эти тома я проглотила до 15-летнего возраста – пишет она. – Вся средневековая чертовщина нашла приют в моей голове; и вскоре ни Парацельсу, ни Кунрату, ни К. Агриппе нечему было меня научить»».

.764. Pievērsiet uzmanību faktam, ka visi nosauktie autori ir eiropieši (un nevis indieši!). Tālāk padomāsim, vai šādā bibliotēkā ar «simtiem sējumu» varēja iztrūkt Roterdamas Erasma «Muļķības slavinājums» – grāmata, kura noteikti ietilpst Viduslaiku un Renesanses laiku Eiropas grāmatu «pirmajā desmitniekā». Ļoti ticams, ka šī grāmata tur bija, ka Blavatska to bija lasījusi un ka jau kopš 15 gadu vecuma viņa ļoti labi zināja, ko nozīmē vārds «Morija» grieķu-latīņu, Erasma un vispār eiropiešu kontekstā.

.765. Bet, ja tā, tad vai viņa varēja «palet garām» šai nozīmei, kad izvēlējās vārdu savam Skolotājam? Ja viņa gribētu tam dot patiešām cienījamu vārdu, tad, zinot, kādas asociācijas «Morija» izsauc pēc Roterdamas Erasma, labāk taču būtu izvēlēties kādu citu vārdu?

.766. Un, beidzot, pievērsiet uzmanību faktam, ka visu to alķīmiju, maģiju utt. viņa savā vēstulē nosauc par «чертовщину». Vai tā izteiktos cilvēks, kurš tām lietām nopietni tic un tās uzskata par svētām un par patiesu gudrību?

.767. Man līdz šim nav izdevies noskaidrot, kad un kur, kādā Blavatskas tekstā pirmoreiz parādījās Morijas vārds. Man ir zināma tikai viņas pašas «oficiālā versija» par to, kad tas it kā esot noticis.

.768. Lūk kā Krenstone apraksta Blavatskas «pirmo satikšanos ar Moriju»³⁸:

* * *

.769. «Об этой встрече стало известно через два года после смерти Е.П.Б., когда вышли «Воспоминания о Е.П. Блаватской и «Тайной Доктрине»». Автор этих воспоминаний графиня Констанс Вахтмейстер, вдова шведского посла в Лондоне, жила вместе с Е.П.Б. в Германии и Бельгии в период работы над «Тайной Доктриной». Она пишет:

.770. «В Вюрцбурге произошел любопытный случай. Госпожа Фадеева – тетья Е.П.Б. – сообщила ей, что отправила на Людвигштрассе посылку со всяким, как она полагала, хламом

³⁶ Skat. БСЭ-3. Статья «Маурья». Т.15, 1974, с.517.

³⁷ Крэнстон Сильвия. «НРВ. Е.П. Блаватская. Жизнь и творчество основательницы современного теософского движения». Лигатма, Сирина, Terbatas iela 33/35–37, Rīga, LV 1011, Latvia, 1999, 50–51.lpp.

³⁸ Крэнстон Сильвия. «НРВ. Е.П. Блаватская. Жизнь и творчество основательницы современного теософского движения». Лигатма, Сирина, Terbatas iela 33/35–37, Rīga, LV 1011, Latvia, 1999, с.68–70).

(который Е.П.Б. оставила, уезжая из России). Посылку доставили, разбирать ее пришлось мне. Я вынимала одну вещь за другой и передавала их госпоже Блаватской. Вдруг она радостно воскликнула: «Взгляните-ка, что я написала в 1851 году, в тот день, когда встретила моего благословенного Учителя»; и вот в записной книжке я увидела несколько выцветших строк, посвященных этой встрече».

Blavatskas zīmējums un uzraksts (no Krenstones grāmatas)

.771. Записная книжка сохранилась, и мы воспроизводим здесь эту страницу: (šajā vietā Krenstones grāmatā ir faksimils – V.E. – ar (acīmredzot Blavatskas taisītu) zīmējumu, kur attēlotas buru laivas, jūra un kaut kādas piestātnes ēkas, bet zem tā teksts smalkā rokrakstā franču valodā; attēls acīmredzot ir kopēts no Blavatskas (jau grāfienes Vahtmeisteres laikā par izbalējušu nosauktās) piezīmju grāmatiņas uz Krenstones angļu grāmatu, tad no tās uz krievu tulkojumu, un ir pārāk sīks, lai es to ar savu tehniku varētu vēlreiz kvalitatīvi nokopēt un ievietot šeit, tāpēc aprobežošos ar tā vārdisku aprakstu; visi, kas to vēlas, var aplūkot šo faksimilu Krenstones grāmatas 69. lappusē³⁹).

.772. Nuit memorable! Certaine nuit, par au clair – de lune qui se couchait a Ramsgate 12 Août: 1851* lorsque je rencontrais M.: le Maître – de mes rêves!!

.773. * Le 12 Août – c'est Juillet 31 style russe jour de ma naissance – Vingt ans!

.774. (Перевод с французского: Незабываемая ночь! Та самая ночь при свете заходящей луны, в Рамсгите, 12 августа 1851*, когда я встретила Учителя М.: – из моих снов!!

.775. * 12 августа – это 31 июля по русскому календарю, день моего рождения – двадцать лет!)⁴⁰.

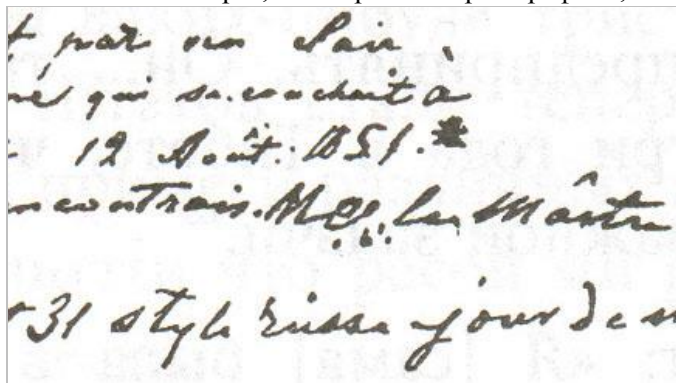
.776. Графиня спросила, почему она написала Рамсгит (курорт на Северном море⁴¹), а не Лондон, где, как говорила она раньше, произошла эта встреча. «...Е.П.Б. сказала мне, – продолжает она, – что это сделано для отвода глаз, чтобы человек, случайно заглянувший в ее книжечку, не узнал, где на самом деле она встретила Учителя».

³⁹ Veddā es nemēģināju reproducēt šo attēlu, bet tagad man ir labāks skaners un šeit, Niveādā es to reproducēju – V.E.

⁴⁰ Atbilstība pareiza – V.E. –, un tā bija otrdienā.

⁴¹ Ramsgeita atrodas – V.E. – pašā Lielbritānijas «apakšējā labajā stūrī», ziemeļos no Duvras.

.777. В тот раз, о котором говорит графиня, Е.П.Б. подробно рассказала ей об этой встрече:

Fragments, kuru Krenstone drukā kā: ...rencontrais M.: le Maître... Patiesībā tur ir nevis M.:, bet Me un pieci klekši. Tur noteikti nav svētās zīmes ∴, kas būtu ielikta starp vārdiem.

му делу, что он непременно должен переговорить с ней наедине, потому что ему требуется ее участие в работе, которую он собирается предпринять. Он также сказал, что ей придется провес-ти три года в Тибете, чтобы подготовиться к выполнению этой важной задачи»».

* * *

.779. Nu lūk, leģendārā pirmā satikšanās ar Moriju pēc Blavatskas – Vahtmeistes – Krenstones versijas! (Tur ir jābūt grāfienes Vahtmeistes vai akadēmiķa Buiķa prātam, lai šo versiju ņemtu nopietni!).

.780. Arī šī, faksimilā redzamā lapiņa tagad teosofiem ir viens no vislielākajiem svētumiem, un tāpēc Krenstone to savā grāmatā reproducē, bet līdz ar to viņa tādiem skeptiķiem kā man dod iespēju salīdzināt to, kas redzams faksimilā, ar to, kas nodrukāts zemāk grāmatā. Lai gan faksimils ir diezgan nekvalitatīvs, bet tomēr var labi redzēt, ka aiz vārda «recontrais» stāv punkts; tālāk iet: «Me les maître...» – un nevis M.: ar trīs punktiņiem piramīdas veidā! Punktiņi īstenībā ir četri (neprecīza trijstūra veidā, pie kam ceturtais vidū⁴²), atrodas tie zem vārda «Me» un acīm redzami ir neregulāri izsvaidīti sīki kleksīši, kas radušies, spalvai aizķeroties aiz papīra un izšļakstinot tinti. (Jūs varbūt izaugāt jau pie lodīšu pildspalvām, bet es skolas jaunākajās klasēs – līdz pat septītajai – dabūju vēl rakstīt ar spalvu un tinti un labi zinu, kā tas bija, kad šādi kleksīši radās).

.781. Situācija ir pilnīgi skaidra: Blavatska kopā ar grāfienu Vahtmeisteri izkravā sūtījumu, ierauga savu vecu piezīmju grāmatiņu, kur 20 gadu vecumā Ramsgeitas kūrortā ierakstījusi atzīmi par kādu romantisku satikšanos ar kādu skolotāju (ar mazo burtu! – vispār «maître» franciski ir ne tikai «skolo-tājs», bet arī «saimnieks, kungs, meistars, maestro») – un viņai iešaujas prātā to tagad uzdot par satikšanos ar Moriju, bet kleksīšus – par šifrētu zīmi: trīs punktiem piramīdas veidā.

.782. Turpat uz vietas, kad Vahtmeistere jautā, Blavatska sacer iemeslu, kādēļ lapiņā rakstīts «Ramsgeita», nevis «Londona» – un Vahtmeistere savā aizkustinošajā naivumā tam arī tūlīt notic; ka tālākajā stāstā par tikšanos ar indusiem uz ielas (dienā!) un Haidparkā (dienā!) vairs nefigurē ne nakts, ne jūra, ne buru laivas, kas redzamas zīmējumā, – tas nevienu neuztrauc līdz pat šai dienai... (Un kādēļ «tas, kurš nejauši ielūkotos piezīmju grāmatiņā», lai nedrīkstētu zināt, ka tikšanās notikusi Londonā, nevis Ramsgeitā? Ko viņš vispār saprastu no tāda ieraksta bez īpašiem paskaidrojumiem?).

.783. Tad, kad, 1851.gadā tapa šis Blavatskas ieraksts viņas piezīmju grāmatiņā, nekāds Morija vēl nefigurēja; tur nav arī nekāda saīsinājuma «M.» un nav nekādu šifrētu zīmju trīs punktu veidā ∴; tur vienkārši ir pieminēts kaut kāds skolotājs (vai kungs, vai «maestro» utml.) un ir fiksēta Blavatskas romantiska noskaņa 20 gadu vecumā (vai tad viņa nevarēja iemīlēties tādos gados?).

.784. Tā ka teosofu «oficiālā versija» mums nedod neko, lai noskaidrotu, kad un kādos apstākļos faktiski pirmoreiz parādījās Morijas vārds.

.785. Toties mēs tagad zinām, no kurienes ir radusies tā noslēpumainā zīme – ∴: trīs punktiņi piramīdā – aiz burta «M» Morijas apzīmējumā: no klekšiem! (Nu sakiet – vai tā nav ņirgāšanās: padarīt nejaušus kleksīšus par svētuma zīmi! – un vai tā nav vienreizēja humora izjūta? Es, piemēram, nekādi nevaru noturēties nesmejies, kad domāju par visu šo situāciju: – cik vienkārši ir izzēta tā grāfiene Vahtmeistere un visi pārējie «ezotēriķi» līdz pat mūsdienām! Un Rērihi taču tos trīs punktus pārņēma savā emblēmā, un tie tagad karājas pie visām «Viedas» grāmatnīcām...).

⁴² Stiprā palielinājumā pat pieci.

§34. Nepaceļamais šaha galdiņš

.786. Vēl vienu piemēru kā Blavatska āzēja apkārtējos lētticīgos ļaudis, mēs varam redzēt šādā Krenstones stāstā⁴³ (Blavatska pēc pirmajiem gadiem Rietumeiropā un pēc iepazīšanās ar spiritismu uz laiku ir atgriezies mājās Pleskavā):

* * *

.787. «Неверующими оставались отец, Петр Александрович Ган, и брат Леонид. Скептицизм последнего, впрочем, поколебался в один из вечеров, когда у Яхонтовых в очередной раз собралось много гостей. Следующий рассказ Веры приводится в немного сокращенном виде.

.788. «Это был сильный, коренастый юноша, пропитанный латинской и германской премудростью дерптского университета⁴⁴. Он остановился за спиной сестры и слушал ее рассказы о том, как в присутствии медиума Юма некоторые легкие предметы делались настолько тяжелыми, что их невозможно было оторвать от пола, а другие, несравненно более тяжелые, напротив, становились необычайно легкими.

.789. – И ты можешь это сделать? – иронически спросил молодой человек у своей сестры.

.790. – Иногда делала, но за удачу ручаться не могу, – хладнокровно ответила Блаватская.

.791. – А попробовать можно? – спросил кто-то, и все наперерыв стали просить ее.

.792. – Извольте, я попробую; но прошу помнить, что моя сила не равна Юмовской и что я ничего не обещаю. Я буду смотреть на этот шахматный столик... Кто желает, пусть приподнимет его теперь, – и после того, как я на него посмотрю...

.793. Один из молодых людей решительно подошел и приподнял столик, как перышко.

.794. – Хорошо. Потрудитесь поставить его обратно и отойти.

.795. Приказание было исполнено, и водворилось общее молчание. Все следили, затаив дыхание, за тем, что делала г-жа Блаватская. А она ровно ничего не делала; только устремила свои большие голубые глаза издали на шахматный столик и напряженно глядела на него несколько времени. Потом, не спуская с него глаз, она рукою пригласила того же молодого человека приподнять его.

.796. Он подошел и уверенно взялся снизу за ножку... Стол не двигался.

.797. Он схватился за него обеими руками.

.798. Стол стоял, как привинченный к полу...

.799. Поднялся оглушительный шум восторгов и восклицаний.

.800. Молодой человек бросил стол *en de'sespoir de cause* (В отчаянии (Фр.). – Ред.), отошел, сложил по-наполеоновски руки и произнес:

.801. – Вот так штука!

.802. – Поистине штука! – согласился Л. Ган. У него явилось подозрение, что этот гость действует заодно с его сестрой. – Елена! Можно мне попробовать? – спросил он.

.803. – Сделай одолжение.

.804. Брат ее подошел улыбаясь и схватил ножку крошечного столика своей мускулистой рукой. Но улыбка в ту же секунду сменилась выражением удивления. Он отошел на шаг и осмотрел стол, ему давно известный. Потом сильно толкнул его ногою в сторону, но столик даже не дрогнул.

.805. Тогда он налег на него грудью и пробовал раскатать его... Дерево трещало, но не поддавалось никаким усилиям. Три его ножки казались привинченными к полу. Леонид Петрович потерял надежду и, отойдя в сторону, сказал:

.806. – Странно! – Глаза его невольно перебежали со столика на сестру...

.807. Видя недоумение своего брата и может быть желая окончательно разрушить его сомнения, Елена Петровна обратилась к нему и, тихо рассмеявшись, сказала:

.808. – Попробуй теперь поднять его!

.809. Ган нерешительно подошел, взялся опять за ножку и, дернув столик вверх, чуть не вывихнул себе руку от излишнего усилия: столик взлетел, как перышко!»»

* * *

⁴³ Крэнстон Сильвия. «НРВ. Е.П. Блаватская. Жизнь и творчество основательницы современного теософского движения». Лигатма, Сирина, Terbatas iela 33/35–37, Rīga, LV 1011, Latvia, 1999, с.92–94).

⁴⁴ Tērbatas universitāte – V.E. –, kur Blavatskas brālis un viņa draugs studēja.

.810. Nu lūk, tas ir šis gadījums, kā to atcerējās un kā saprata Blavatskas māsa Vera. Satriecošs Blavatskas spēju pierādījums, vai ne?

.811. Bet viss stāsts balstās uz vienu mazu pieņēmumu, kuru Verai, protams, nemaz nav ienācis prātā apšaubīt: ka āzēts (ar Blavatskas «pārdabiskajiem spēkiem») tika viņas brālis, skeptiskais Leonīds. Taču vajag tikai nomainīt šo mazo pieņēmumu uz citu – ka āzēta tika pati Vera un pārējie viesi –, lai viss nostātos savās vietās. Blavatskas sabiedrotie bija ABI studenti, kas tur ākstījās ap šaha galdiņu. Pati Krenstone taču citāta sākumā pateica, ka Blavatskas brālis bijis «neticīgs», – tad kādēļ gan lai viņš atteiktos palīdzēt mātai mazliet izjokot tos «ticīgos»? Bet aizbildināties, ka fokuss var arī neizdoties, Blavatskai vajadzēja tam gadījumam, ja pie galdiņa pēkšņi iedrošinātos pieiet kāds «no malas», kāds, kas scenārijā nav paredzēts.

.812. Lūk, tā izklaidējās krievu muižnieki aiz sava garā laika tumšajos ziemas vakaros. Televizoru un seriālu jau toreiz vēl nebija, – un nebija arī pat elektrības, tā ka apgaismojums arī droši vien bija «visai švaks» un ne sevišķi labi varēja redzēt, vai brālis Leonīds patiešām iesper pa galdiņu, vai tikai tēlo spērienu.

.813. Protams, ne jau vienmēr ir tik viegli uzminēt Blavatskas fokusu īsto mehānismu. Savas atmiņas stāsta liecinieki, kuri ir tikuši apmānīti, – un tātad nav pamanījuši kaut ko svarīgu, vai ir redzējuši kaut ko savādāk nekā bija īstenībā, – un līdz ar to viņi arī atstāsta notikušo nepareizi, bet mums, nezinot neko citu, kā vien to, kas minēts viņu stāstā, bieži ir grūti atminēt, kas īsti bija savādāk nekā viņi domā.

.814. Blavatska savos fokusos, kā vēlāk parādīja Hodžsona komisijas u.c. «atmaskojumi», bieži vien izmantoja sarežģītu tehniku, īpašas ierīces, viņai palīdzēja speciāli paslēpušies kalpotāji utt.

§35. Blavatskas mērķi

2002.01.07
(pirms 6 dienām)

.815. «Tomēr grūti noticēt, ka Blavatska tīšām veltīja visu savu mūžu tādām blēdībām, kas to uzbrukumu dēļ (viņai bija daudz nelabvēļu) viņai bojāja nervus. Lai gan... Vispār tad viņa ir bijusi «dzīvesgudra» sieviete. Savā veidā tiešām unikāls eksemplārs. Kristietībai viņa (kā vispār ezotēriķi neticēja) (*bet rakstīja viņa, ka tic – V.E.*).

2002.01.11 15:10 piektdiena
(pēc 4 dienām)

.816. Blavatska nekad nav pieņēmusi apzinātu lēmumu veltīt «visu savu mūžu tādām blēdībām» (vēl jo vairāk – pieņēmusi tādu lēmumu, zinot, ka tas novedīs pie «nervu bojāšanas»), – un tas neizriet arī no manis rakstītā.

.817. Blavatska 17 gadu vecumā aizbēga no vīra (jo fizisku iemeslu dēļ nevarēja dzīvot laulībā) un devās uz Rietumeiropu (kā to darīja daudzi krievu muižnieki tajā laikā; – Blavatskas bēgšana no vīra notika tā: ar vīru viņa dzīvoja Erevānā; viņa viena jāšus zirgā aizauļoja uz Tbilisi, kur dzīvoja viņas vecmāmiņa; tur «ģimenes padome» nolēma nosūtīt viņu pie tēva uz Odesu; kopā ar kalpiem viņa iesēdās kuģī, kas brauca uz Kerču un tālāk uz Konstantinopoli; viņai vajadzēja Kerčā izkāpt un doties uz Odesu, bet viņa nosūtīja krastā kalpus it kā noīrēt viesnīcu, bet pati uzpirka kuģa kapteini (tas palīdzēja viņai noslēpties no muitniekiem) un aizbrauca tālāk uz Konstantinopoli, jo baidījās, ka tēvs spiedīs viņu atgriezties pie vīra; ieradusies Konstantinopolē, viņa sastapa tur grāfienu Kiseļovu, kura veda viņu tālāk; Londonā savukārt, viņa satikās ar kņazienu Bagrationi; šīs pa ārzemēm dzīvojošās krievu muižnieces tad arī viņu pirmajā laikā uzturēja).

.818. Izņemot dažus samērā neilgus periodus (kā pirmais laiciņš, kad viņa atradās konfliktā ar ģimeni, jo nebija pakļāvusies tās gribai, lai viņa paliktu kā sieva pie ģenerāļa Blavatska, un izņemot otru periodu, kad nomira tēvs un sakarā ar mantošanas procedūram viņa ilgi nesaņēma naudu no mājām, kādēļ bija spiesta Ņujorkā izgatavot reklāmas priekš kreklu un apkaklīšu fabrikas un strādāt kaut kādā kaklasaišu darbnīcā) – izņemot šos neilgos periodus, viņa bija materiāli nodrošināta, jo saņēma naudu no Krievijas kā savu daļu no muižu ienākumiem. Tāpēc viņa visumā varēja nodarboties ar to, kas viņai likās interesanti, nerūpējoties «par maizi».

.819. Kā jau es rakstīju, tikko ieradusies Rietumeiropā, viņa sastapās ar «spirituālisma bumu», kas tur bija nupat nācis modē; Blavatskai likās interesanti paust savu attieksmi pret šo modi, āzējot spiritistus (iespējams arī, ka sākumā viņa nemaz nebija negatīvi noskaņota pret šo lietu un varbūt

vispirms piebiedrojās tai ar entuziasmu, un tikai vēlāk nonāca pie slēdziena, ka tās ir blēdības; katrā ziņā 10 gadus vēlāk, kad sākas «labi apgaismotais» periods viņas biogrāfijā, viņa jau ir viennozīmīgi ironiski noskaņota pret spiritismu, bet tajā pašā laikā pati jau arī lieliski pārvalda «spiritisko blēdību tehniku».

.820. Nekādas domas «veltīt visu savu mūžu ezotērikai» viņai šajā laikā nebija; viņai bija nauda un nevajadzēja katru dienu domāt par iztiku; mīlas priekiem nodoties viņai nebija ļauts, bet dzīve ar kaut ko taču jāaizpilda bija, – un viņa to aizpildīja ar spēlēm ap tām lietām, kas viņu neveltoti interesēja – tāpat kā tās interesē Jūs un daudzas citas sievietes.

.821. Teosofijas biedrība sākās kā spēle – un Blavatska nedz varēja, nedz mēģināja paredzēt, «ar ko tas viss beigsies», – ka tas reiz viņai «bojās nervus» utt. Visumā – kā tas ir ar vairumu cilvēku – viņu «nesa straume», un viņas pašas apzinātās pūles bija vērstas tikai uz paša tuvākā laika pasākumiem (tādiem kā izāzēt, lūk, šos te, tieši šobrīd tik slavenos spiritisma mēdijus, par kuriem pašlaik raksta visas avīzes; atbildēt uz šo te jokdaru atsūtīto parodiju ar vēl talantīgāku parodiju un tādējādi pārspēt viņus; izāzēt, lūk, šos te «zinātniekus», kuri nupat presē atzinuši spiritismu – utt.). Tālejošas stratēģijas priekš «visa mūža» viņai nemaz nebija; bija tikai ironiska attieksme un brīvs laiks, kuru savādāk nebūtu kur likt.

2002.01.07
(pirms 4 dienām)

.822. Jā, protams, to «Важное замечание» {.611} var izskaidrot kā ņirgāšanos. Protams, Blavatska ņirgājās par «dumjo pasauli». Bet KO īsti viņa domāja, rakstot šos vārdus? Vai to, ka «tie muļķi neredz manas rotaļas un mistifikācijas» un TĀPĒC viņi ir tā jāsauc, vai arī «pienāks laiks, kad cilvēki beigs ņemties ar mirušo gariem, kas ir dumji darīti, bet sāks pētīt no zinātniskā viedokļa, KAS tā par «neredzamo pasauli» un kas tie par «apslēptajiem spēkiem» mīt cilvēkā» (kā to mūsdienās patiešām arī dara daudzi zinātnieki, kuri, atklājuši tos torsionu (vai kā viņus vēl tur sauc) laukus un enerģijas, saista to visu ar ezotēriku. Ja tas viss neeksistē, tad KO viņi tur pēta? Galu galā tie tomēr nav tikai vidusskolu beiguši entuziasti, bet zinātņu doktori, profesori (...)). Protams, ja vārdam Moria nav cita tulkojuma vai ja tāds vārds nav ielikts apzināti, kādu viņai vien zināmu motīvu dēļ, un ja Rozenkreiceri bija mistifikācija, tad punktā {.617} minētais skaidri norāda, par ko viņa ņirgājas...

2002.01.11 15:40 piektdiena
(pēc 4 dienām)

.823. Lai izprastu, ko Blavatska domāja, vajag tikai precīzi rekonstruēt notikumu gaitu. Jūsu jautājums ir pārāk vispārīgs, lai varētu atbildēt par Blavatskas dzīvi vispār. Ir jāņem konkrēti momenti; piemēram, attiecībā uz «Svarīgo piezīmi», pastāv trīs atšķirīgi momenti un līdz ar to trīs atbildes:

.824. 1) ko Blavatska domāja, kad piedalījās (kopā ar tikko iepazīto Olkotu) spiritistu Holmsus seansos un (kā pati apgalvo) tajos iejaucās?

.825. 2) ko Blavatska domāja, kad nedaudz vēlāk kopā ar Olkotu un pārējiem dibināja Teosofu biedrību?

.826. 3) ko Blavatska domāja, kad pēc tam rakstīja «Svarīgo piezīmi»? (Kā jau es teicu punktā {.618}, tikai Krenstone var domāt, ka šis ieraksts ir sinhrons ar Biedrības dibināšanu; es, turpretī uzskatu to par krietni vēlāku).

.827. Kad laika momenti ir šādā veidā nošķirti un ir zināma vispārējā notikumu secība, tad nav vairs grūti arī rekonstruēt Blavatskas domu gaitu – vismaz galvenajos vilcienos. Atbildes īsumā ir šādas:

.828. 1) Pirmais moments: Blavatska netic spiritismam un domā par to, kā izāzēt šos slavenos Holmsus; par «teosofiju» viņa vēl nedomā; ko tieši viņa domā par «neredzamo pasauli», par «cilvēka apslēptajiem spēkiem» un to «zinātnisku pētīšanu» – tas faktiski nav svarīgi, jo tas neiespaido viņas lēmumus un notikumu tālāko gaitu: svarīgi ir tikai tas, ka spiritismam jau nu gan viņa netic; pilnīgi iespējams, protams, ir, ka viņa nebija tik konsekventa materiāliste kā es.

.829. 2) Otrais moments: Teosofijas biedrības dibināšana. Tikko kā viņa ir atbildējusi ar savu parodiju (ar savu «pirmo ezotērisku šāvienu») uz piecu juristu viņai atsūtīto parodiju un nodrukājusi abus rakstus žurnālā, kurš faktiski ir kļuvis par viņas pašas žurnālu (jo viņai ir nauda, bet izdevējam naudas nav, un tas ir gatavs klausīt viņai visur un vienmēr). Ir atradušies cilvēki, kas šajā žurnālā iespiesto viņas parodiju ņēmuši nopietni, un, dibinot Teosofijas biedrību, Blavatskas mērķis ir – izzobot šos cilvēkus (bet globāla plāna priekš «visas dzīves un priekš gadsimtiem» viņai nav).

.830. 3) Trešais moments: Teosofijas biedrība jau slavēta. Tagad Blavatska raksta ironisku «Teosofijas biedrības vēsturi pirms un pēc tās rašanās» {.609}. Skaidrs, ka tagad viņa zoboņas par tiem, kas ņēmuši nopietni šo biedrību.

.831. Arī otrajā un trešajā momentā faktiski nekādi neizpaužas Blavatskas īstie uzskati. Skaidrs ir tikai viens – viņas «pirmajā ezotēriskajā šāvienā» un Teosofijas biedrībā paustās idejas NAV viņas patiesais viedoklis.

.832. Visticamāk ir, ka Blavatskai vispār nebija nekādas konsekventas Sistēmas (tie, kam tāda ir, kā, piemēram, man, – tie parasti nevar noturēties, lai šo Sistēmu neizklāstītu). Blavatskas un mani uzskati jau arī atšķiras pirmām kārtām ar to, ka manējie ir «pozitīvi» (t.i. tajos galvenais ir savas Sistēmas izvirzīšana, nevis pārējo noliegšana; sadursmes notiek tikai, tā sakot, «konkurences cīņā»), bet Blavatskas uzskati bija «negatīvi» (t.i. tajos galvenais bija tieši kādas citas sistēmas noliegšana, nevis savējās izvirzīšana). Pirmais domāšanas veids ir daudz vairāk raksturīgs vīriešiem, otrais – sievietēm; pirmais raksturīgs šizoīdiem, otrais – histeroīdiem.

.833. Tā kā Blavatska bija «īsta sieviete» un pie tam acīmredzot histeroīda, tad nav arī ko brīnīties par viņas «negatīvo pozīciju» – noliegšanu (t.i. izsmiešanu), neizvirzot neko vietā.

.834. Jūs tādu pozīciju taču varat novērot pati pie sevis: pirms Jūs sastapāt mani, Jums jau bija «noliedzoša attieksme» pret «visu»; Jūs sūtījāt uz visām pusēm dažādas izsmejīgas parodijas kā «Eksperimentālais trusis» – tā, šķiet, tas saucās –, nemaz nemēģinot kaut ko nopietnu izvirzīt vietā. Nu, un Blavatska rīkojās tieši tāpat – viņa jau arī bija «tikai nelaimīga sieviete». Lai izprastu Blavatskas psiholoģiju, nevajag taču neko citu, kā vien pieņemt, ka viņai bija apmēram tāda pati domāšana kā Jums.

.835. (Šajā ziņā var uzskatīt, ka taisnība bijusi Stelpam, kad viņš gribēja Jūs pasludināt par «Blavatskas reinkarnāciju»; un tādā gadījumā kļūst arī saprotams, kādēļ Jums ir tik šausmīga karma, ka pat visi datori Jūsu tuvumā momentā saplīst, darba piedāvājumi izzūd, puīši paliek nevarīgi kā Lauzums utt.: tas viss tagad tā notiek tādēļ, ka Jūs, būdama Blavatska, šitā nīrgājāties par cilvēkiem!).

§36. Blavatska un Tibeta

2002.01.07
(pirms 4 dienām)

.836. Nu, ar budistu klosteriem, protams, bija saistīti gan Rērihi, gan Blavatska – viņi visi taču ceļoja uz Indiju, Tibetu. Blavatskas «Slepenās doktrīnas» (galvenā darba) pamatā taču arī bija Dzian grāmata, ko viņa acīmredzot budistu klosterī dabūjusi.

2002.01.11 17:10 piektdiena
(pēc 4 dienām)

.837. Rērihi patiešām ceļoja pa Vidusāziju, bet Blavatska Tibetā nekad nav bijusi – stāsts par viņas dzīvi Tibetā ir mistifikācija. Nav absolūti nekādu pierādījumu, ka viņa tur būtu bijusi, un arī psiholoģiski tas ir neticami. Viena lieta ir krievu muižniecei ceļot pa Eiropas galvaspilsētām un kūrortiem, satiekoties te ar vienu grāfienu, te ar otru kņazienu, bet pavisam cita lieta – vienai pašai doties uz mežonīgu zemi, kur eiropiešus nemaz nelaiž iekšā (pirmā – Janghazbenda – ekspedīcija tur iekļuva tikai 1904.gadā, 13 gadus pēc Blavatskas nāves {[SUHOV.2392](#)}), doties turp, nezinot valodu, doties vientuļai sievietei pa ledainiem kalniem, cauri sniegupteņiem, bez kartēm, kuras tolaik vispār nepastāvēja...

.838. Krenstones grāmatā par Blavatsku nodaļa par Tibetu ir vismīglainākā, balstās tikai uz pašas Blavatskas stāstiem, un autore nespēj pat nosaukt gadus, kad Blavatska tur īsti bijusi, aprobežojoties ar savstarpēji pretrunīgiem minējumiem.

.839. Tikai pēc Teosofijas biedrības dibināšanas Blavatska sāka interesēties par Austrumu mācībām (sākumā ēģiptiešu, pēc tam indiešu; Teosofijas biedrības dibināšanas sēdē, piemēram, tika apspriestas Ēģiptes piramīdas – no turienes arī Didža un pārējo interese par šo jautājumu).

.840. Austrumu mācību zināšanu prasīja Blavatskas jaunā loma, bet sākumā šīs zināšanas bija niecīgas, kā tas izpaužas vēl «Mahatmas Kut Humi» Pirmajā vēstulē (skat. {[VITA2.57](#)}). Taču pamazām Blavatska uzkrāja šajā jomā ievērojamas zināšanas (uzkrāja gan no eiropiešu grāmatām, nevis no Tibetas budistu klosteriem), un mūža beigās viņa bija šajā jomā jau diezgan erudēta.

.841. «Dzian», jādomā, ir vienkārši viena no eiropiešu transkripcijām vārdam «dzen» – tam vārdam, kas apzīmē arī Japānā valdošo budisma novirzienu. Vēsturiski šis vārds ceļas no indiešu «dhjan» (meditācija), kuru 5-6. gadsimtā pārņēma ķīnieši un pierakstīja ar saviem hieroglifiem; tos, savukārt, japāņi vēlāk izlasīja kā «dzen» (angliski parasti raksta: «Zen-buddhism»). Taču no «dhjan» varēja būt arī citi atvasinājumi, un viens no tiem acīmredzot ir «Dzian».

§37. Rēriha un Prezidents2002.01.07
(pirms 4 dienām)

.842. Bet es Jums vēl vasarā nosūtīju kopiju H. Rērihas vēstulei, ko viņa uzrakstījusi ASV prezidentam F. Rūzveltam 1934. g. oktobrī. Esot pat bijusi savstarpēja sarakste Rērihai ar Rūzveltu. Viņa brīdinājusi par «briesmām, kas nāk no Vācijas» utml.

2002.01.11 15:40 piektdiena
(pēc 4 dienām)

.843. Es atceros, ka Jūs man par to rakstījāt, bet atbildēs es šo jautājumu neskāru. Man liekas, ka šī lieta ir izdomājums (vai nu pašas Rērihas vai kāda cita). Rūzvelts neatbildēja personīgi pat Einšteinam, kad tas brīdināja viņu par atombumbas iespējamo izstrādi Vācijā (lai gan Prezidents ņēma vērā Einšteina vēstuli un uzsāka darbus pie ASV atombumbas). Tāpēc šķiet ļoti apšaubāmi, ka viņš varētu sarakstīties ar kādu tur Helēnu Rērihu. 1934.gadā «briesmas no Vācijas» bija acīmredzamas pilnīgi visiem politiķiem Rietumu pasaulē, un Rūzveltam to būtu vajadzējis uztvert drīzāk kā ņirgāšanos, ja «kāda sieva» mēģinātu viņu šajā ziņā pamācīt. Bet tā kā mēs šo lietu nekādā veidā nevaram pārbaudīt, tad es toreiz, vasarā atturējos jebkāda veidā par to izteikties.

.844. (Iespējams, protams, ka Rērihai «prezidenta vārdā» atbildēja kāds no viņa sekretāriem, ja gadījumā jau tajā laikā būtu bijusi pieņemta nostādne, ka «Prezidents atbild uz absolūti visām vēstulēm», kā tas Savienotajās Valstīs ir tagad; šāda nostādne pastāvēja ne vienmēr, bet kad īsti iesākās, nezinu).

§38. Libermana disertācija par jaunlatviešiem2001.09.14
(pirms 3 mēnešiem, 27 dienām)

.845. Publicēts:

14.09.2001 Nr.130 (2517)

18.09.2001 Nr.131 (2518)

Kā jaunlatvieši neļāva tikt pie Ļeņina prēmijas (19.gadsimta 50.–70.gadi) (1957.–1960.gads)

.846. Par laiku, kad arī komunistu pārraudzītā Latvija sajuta atkusni⁴⁵

.847. Dr.habil.oec., prof. Georgs Lībermanis «Latvijas Vēstnesim»

.848.

Akmens stagnātu purvā

.849. 1957. gada novembra sākumā lasītāju vērtējumam tika nodota mana monogrāfija «Jaunlatvieši. No latviešu ekonomiskās domas vēstures». Brīnumātri jau decembrī «LPSR Zinātņu Akadēmijas Vēstis» parādījās pirmā recenzija – Latvijas PSR Zinātņu akadēmijas akademiķa, vēsturnieka Jāņa Krastiņa raksts⁴⁶ «Jaunlatviešu idealizēšana». Recenzijas saturs pēc savas būtības bija politiskā apsūdzība: grāmata «Jaunlatvieši» ir ideoloģiskā diversija pret latviešu tautas vēstures marksistiski ļeņinisko izpratni. Pašmāju akademiķim visai delikātā zinātniski izturētā formā atbildēja PSRS Zinātņu akadēmijas korespondētājloceklis Jānis Zutis. Viņa īso, kodolīgo atsauci, kas iespiesta laikrakstā «Rīgas Balss» ar virsrakstu «Dažas piezīmes par G. Libermana grāmatu «Jaunlatvieši»» ir vērts citēt pilnībā.

.850. «Par jaunlatviešiem ir dzirdēti dažādi spriedumi, dažādi novērtējumi. Strīdi nebeigsies arī tagad, pēc G. Libermana grāmatas iznākšanas. Taču kā Libermana domu un uzskatu piekritējiem, tā pretiniekiem jāatzīst, ka monogrāfija par jaunlatviešu tautsaimnieciskajiem uzskatiem ir solis uz priekšu problēmas pētīšanā.

.851. Starp jaunlatviešu ideologiem nebija neviena teorētiskās politekonomijas pārstāvja, bet K. Valdemārs un viņa domu biedri centās izmantot teoriju – galvenokārt no vulgārās politekonomijas paņemtās domas – tīri praktiskos nolūkos: kā cīņas ieroci par agrārām un citām buržuāziskām reformām. G. Lībermanis nesaudzīgi atmasko jaunlatviešu nostājas nepareizos teorētiskos pamatus, bet reizē ar to norāda arī uz progresīvo nozīmi, kāda bija cīņai par zemes atdošanu zemniekiem, par vietējo muižnieku un pilsētas vācu buržuāzijas privilēģiju iznīcināšanu.

⁴⁵ Lībermanis Georgs. «Kā jaunlatvieši neļāva tikt pie Ļeņina prēmijas (19.gadsimta 50.–70.gadi) (1957.–1960.gads)». «Latvijas Vēstnesis», 2001.09.14 Nr.130 (2517) un 2001.09.18 Nr.131 (2518).

⁴⁶ Krastiņš Jānis. «Jaunlatviešu idealizēšana». «LPSR Zinātņu Akadēmijas vēstis», 1957.12.

.852. Bez dzimtbūtniecisko atlieku novākšanas nebija domājama ne latviešu buržuāzijas attīstība, ne arī latviešu tautas tālākais progress. To pareizi izprata jaunlatviešu publicisti, un tāpēc viņu vadošā loma nacionālās atbrīvošanās cīņās pagājušā gadsimta sešdesmitajos gados novērtējama pozitīvi.

.853. G. Libermanis ir veicis lielu darbu, savācot Krišjāņa Valdemāra, Jura Alunāna, K. Biezbarža un citu rakstus, kas izkaisīti pa dažādiem periodiskiem izdevumiem latviešu, vācu un krievu valodā. Vācot materiālus savai monogrāfijai, G. Libermanis ir strādājis Rīgas, Tartu, Maskavas un Ļeņingradas arhīvos. Strīdīgajā jautājumā par jaunlatviešiem autors liek svaru kausā bagātīgu faktu kopojumu, svarīgus pierādījumus. Visi tie, kas jaunlatviešus uzskata tikai par liberālās buržuāzijas ideologiem, kuru darbība esot nesusi latviešu tautai vairāk ļaunuma nekā labuma, tagad ir spiesti atbildēt ar tādu pašu zinātnisku argumentāciju.

.854. Pēc G. Libermana grāmatas iznākšanas nav vairs iespējams turpināt diskusiju ar maznozīmīgām deklarācijām, bet vēsturiskās patiesības labā nepieciešamas nopietnas zinātniskas monogrāfijas.

.855. Par autora nopelni jāatzīst tas, ka diskusiju par jaunlatviešiem no literāra strīda jautājuma viņš pacēlis zinātniskas problēmas augstumā.»

.856. Nākamā recenzija parādījās 1958. gada februārī žurnālā «Karogs». Literatūrvēsturnieks Vilis Austrums rakstīja: «Plašāka pārskata par jaunlatviešu domu līdz šim vispār nebija, nemaz nerunājot par neviltotu, zinātniski orientētu jaunlatviešu ekonomisko uzskatu novērtējumu marksisma-ļeņinisma metodoloģijas gaismā. Ar patiesu gandarījumu tāpēc atzīmējam, ka šādu darbu monogrāfijas apjomā tagad veicis ekonomists G. Libermanis.»

.857. Profesora J. Zuša mesto cimdu J. Krastiņš līdz ar dogmatiski noskaņotiem domubiedriem LPSR ZA akadēmiķi Kārli Strazdiņu un korespondētājlocekli Jāni Bumbieru – nepacēla. Pēdējais, bijušais čekists, savu melno prettautisko darbu jau bija paveicis. Kādā Latvijas kompartijas centrālās komitejas (LKP CK) plēnumā viņš kā topošās latviešu buržuāzijas ideologu «atmaskoja» Krišjāni Valdemāru un paziņoja: esot kauns, ka viena no Rīgas centrālajām ielām nes buržuāziskā nacionālista vārdu. Rīgas izpildkomiteja pēc LKP CK norādījuma uzklauzīja šo latviešu tautai naidīgo balsi un drīz vien K. Valdemāra ielu pārdēvēja par Gorkija ielu (laikam jau pēc Maskavas parauga).

.858. Akadēmiķim J. Krastiņam ar savu graujošo recenziju par monogrāfiju «Jaunlatvieši» šķita par maz. Viņš ķērās pie komunistu ieroča – sūdzībām LKP CK. Savā denunciācijā J. Krastiņš «Jaunlatviešu» autoru raksturoja kā latviešu buržuāzisko nacionālistu un kategoriski prasīja grāmatu «Jaunlatvieši» kā idejiski kaitīgu oficiāli nosodīt, bet tās autoru izslēgt no komunistiskās partijas, tas ir, politiski iznīcināt. Vietējais partijas virsorgāns nereaģēja uz šo sūdzību. Baidījās pāršaut pār strīpu, jo kā nekā nesen kompartijas 20. kongresā tika atmaskots personības kults un ideoloģijā it kā bija iestāties atkusnis. J. Krastiņš negribēja rimties. Nākamās sūdzības jau vērsās pret LKP CK, kas nevēloties atmaskot antimarksistiskus darbus un to autorus.

.859. Beidzot nepatīkamo vezumu izkustināja Latvijas Zinātņu akadēmijas sabiedrisko zinātņu nodaļa, ko vadīja K. Strazdiņš. Ar LKP CK atbalstu 1958. gada aprīlī tika rīkota atklāta diskusija par jaunlatviešu kustības raksturu. Šīs diskusijas rīkotāji, kas paši atradās dogmu, patvaļīgu shēmu un revolucionārās patētikas gūstā nezināja, kas viņus sagaida.

.860.

Uzskatu jucekli

.861. Varu atzīties: monogrāfijas «Jaunlatvieši» autors i nedomāja graut marksismu vai sludināt nacionālismu. Viņš pats tolaik bija sapīts marksisma tīklos. Tagad, pārlasot monogrāfiju, to it viegli konstatēt. Autora nodomi bija pragmatiski – uzrakstīt un aizstāvēt zinātņu kandidāta (tagad teiktu – doktora) disertāciju. Grāmata bija pabeigta pirms kompartijas 20. kongresa.

.862. Darbs pie disertācijas sākās ar iepazīšanos ar agrāk iespiestajiem rakstiem un grāmatām par jaunlatviešiem. Sevišķi rūpīgi tika pētīti tie darbi, kuru autori bija marksisti. Vienlaikus autors centās maksimāli plaši iepazīties ar pašu jaunlatviešu rakstīto. Pēc neilga laika autoram kļuva skaidrs, ka padomju literatūrā par jaunlatviešiem valda pamatīgs juceklis. Literāti un vēsturnieki ķērās pie spalvas, lāgā nezinādami, kādi ir jaunlatviešu īstenie uzskati, bet vadījās no dogmām, pašsacerētām shēmām, citātiem, kas attiecās uz pavisam citiem vēstures periodiem. Vēsturnieks J. Krastiņš 1946. gadā bez jebkādiem pierādījumiem apgalvoja, ka jaunlatviešu kustība noritējusi zem narodņicisma karoga. 1947. gadā K. Bērzs raksturoja jaunlatviešus kā latviešu augošās lauku un pilsētu buržuāzijas pārstāvjus, uzsverot, ka tie ir bijuši saistīti ar toreizējo progresīvo inteliģenci un savā cīņā par nācijas saimniecisko un kultūras uzplaukumu atraduši morālisku un idejisku atbalstu krievu demokrātu darbos. Tad nāca modē koncepcija, ka jaunlatvieši esot daļāmi divos spārnos: radikālajā spārnā, kuru pasaules uzskats zināmā mērā atspoguļo zemniecības masu intereses, un mērenajā, kuri uzskatāmi par buržuāziskajiem liberāļiem un kuru uzskatos valdot topošās latviešu buržuāzijas intereses. Bez jebkādiem konkrēti

jaunlatviešu uzskatu pētījumiem radikālā spārna Prokrusta gultā noguldīja Juri Alunānu un Kasparu Biezbārdi, bet mērenā spārnā ieskaitīja K. Valdemāru un Krišjāni Baronu. 1952.gadā vēsturnieks K. Strazdiņš jaunlatviešus savukārt dēvēja par buržuāziski liberāliem demokrātiem. Šāds raksturojums izskanēja referātā otrajā apvienotā zinātniskajā sesijā, kas bija veltīta Baltijas tautu vēstures jautājumiem. Šis uzskats saņēma krievu vēsturnieku iznīcinošu kritiku. Tā S. Dimitrijevs kategoriski iebilda, ka par demokrātiem dēvē tos, kas pirmām kārtām necīnījās par patvaldības gāšanu. A. Sidorovs nosodīja tos, kas uzskatīja, ka tiklab krievu, kā arī Baltijas buržuāzijai 19.gs. vidū bijusi progresīva loma, un uzsvēra, ka neesot principiālas atšķirības starp šā perioda Igaunijas un Latvijas buržuāziskiem darbiniekiem un krievu dzimtbūšanas atcelšanas laika liberāļiem, kuru reakcionāro lomu līdz galam esot atsedzis Ļeņins. Šo krievu šovinistu analfabētiski revolucionārā nostāja kļuva par Latvijas ortodoksālo marksistu kaujas karogu cīņā pret tiem, kas jaunlatviešus atzina par progresīvu spēku, par latviešu tautas centienu paudējiem.

.863. Tieši tādi no krievu vēsturniekiem patapināti uzskati, kuriem par jaunlatviešu reālo darbību nebija ne jausmas, atrada vietu «Latvijas PSR vēsturē» un Latvijas PSR vēstures saīsinātā kursa maketā. Šajās publikācijās tika apgalvots, ka jaunlatviešu kustība «bija viens no vietējiem Krievijā attīstījušās liberāli monarhistiskās tendences veidiem, pretstatā revolucionāri demokrātiskajai, kuras priekšgalā bija Čerņiševskis, Dobroļubovs un citi revolucionāri demokrāti». Te latviešu vulgāri dogmatiskā marksisma pārstāvji galīgi sapinās pretrunās, jo jaunlatvieši tika raksturoti kā valdošas šķiras pārstāvji, feodāli ekspluatētās zemniecības ideologi, cīnītāji pret vācu muižniecības visatļautību (vēl 50. gados vācu muižniecība drīkstēja pērt savus nomniekus – saimniekus). Konceptija, ka jaunlatvieši ir buržuāziskie liberāļi jau pēc savas būtības bija nevēsturiska, jo kapitālisma vājie asni, kas feodālu privilēģiju dēļ nekādi nespēja uzdīgt, tika iztēloti par nobriedušu buržuāzisko iekārtu, bet cars – kā šīs iekārtas sargs.

.864. Bija arī citi uzskati. Jau 1951.gadā Mihails Kozins savā disertācijā, analizējot jaunlatviešu darbību un lomu zemniecības kustībā, noraidīja uzskatu, ka jaunlatvieši pielīdzināmi tā laika liberāļiem. M. Kozins secināja, ka jaunlatvieši zināmā mērā izteikuši visas tautas intereses, kā arī atzīmēja, ka nevis rūpes par vācu baronu interesēm, nevis cenšanās saglabāt baronu pozīcijas, bet gan neticība tautas revolucionārajiem spēkiem noteica jaunlatviešu pieķeršanos reformām. Tas tomēr vēlāk netraucēja M. Kozinu akli paklausīt savam priekšniekam (Latvijas PSR ZA Vēstures institūta direktoram akadēmiķim K. Strazdiņam) un uzrakstīt melīgu grāmatu, kur autors noliedza jaunlatviešu saistību ar zemnieku kustību.

.865. Daži vārdi par baltvācu vēsturnieku un pirmo latviešu marksistu uzskatiem par jaunlatviešiem. Pirmajiem raksturīgs ir Astafa Tranzē-Rozeneka darbs «Latviešu revolūcija», kas vērsti pret 1905.gada revolūciju Latvijā, it sevišķi pret sociāldemokrātu lomu revolucionārās cīņas izvēršanā. A. Tranzē-Rozeneks apgalvo, ka sociāldemokrātisko kustību Baltijā ir ievadījusi nacionālistiskā kustība, ka abas kustības stāvēt ciešā sakarībā, ka nacionālajai kustībai no paša sākuma bijuši sociālistiski dīgli. Jaunlatviešu un «Pēterburgas Avīžu» darbību viņš raksturo kā musinošu un graužošu; šās darbības sekas bijuši zemnieku nemieri. Kustības sociālistiskais raksturs visspilgtāk esot izpaudies, sākot ar 1866. gada vidu, kad sākās sīku zemes gabalu piešķiršana pareizticīgajiem kalpiem. Tranzē-Rozeneks izsaka pieņēmumu, ka jaunlatviešu vadītāji, iespējams, bijuši bruņoti ar akadēmiskā sociālisma ieročiem, kurus viņi pārņēmuši no krievu republikāņiem (t.i., no revolucionārajiem demokrātiem).

.866. Tranzē-Rozeneka koncepciju jaunlatviešu novērtējumā pilnā mērā pārņēmis cits redzams baltvācu vēsturnieks Aleksandrs Tobīns. Savā darbā «Agrārā likumdošana Vidzemē XIX gadu simtenī» viņš raksta par jaunlatviešu sakariem ar krievu demokrātiskajām aprindām. Apgalvojot, ka jaunlatvieši esot pieķērušies radikālām un demokrātiskām utopijām, kas tolaik bijušas modē, un ka viņu mērķis esot bijis agrārais apvērsums, kam jāiznīcina visi muižnieki.

.867. Arī Reinharda Vitrama «Baltijas vāciešu vēsturē» jaunlatviešu kustība raksturota kā revolucionāra, kā tāda, kurai politiskajā laukā bijis liberāli demokrātisks raksturs.

.868. Viens no pirmajiem darbiem, kur mēģināts no marksistiskām pozīcijām analizēt jaunlatviešu kustības izveidošanos, ir Pētera Stučkas raksts «Tautību vai šķiru cīņa». Jaunlatviešu kustības sākumu P. Stučka saista ar latviešu zemnieku antifeodālo cīņu, atzīmējot: «Reizē ar 1840.g. sākuma zemnieku dumpības kustību – radās arī šās «dumpības» ideologi.» (P. Stučka par jaunlatviešu kustības pirmo ārējo izpausmi uzskata K. Valdemāra 1848. gadā nodibināto latviešu inteliģences pulciņu Ēdolē.) P. Stučka parāda, ka tautisko centienu pamatā bija ekonomiskas intereses, ka tie bija saistīti ar saimniecisku konkurenci dažādu tautību starpā.

.869. Latviešu marksistiskais vēsturnieks Kārlis Landers jaunlatviešus būtībā raksturoja kā revolucionārus. Jāpakavējas vēl pie trim paradoksiem.

.870. Pirmais paradokss. Cīnītāji par «tīro» marksismu pret buržuāzisko nacionālismu kategoriski nevēlējās jaunlatviešu rindās ieskaitīt Jūliju Kalēju-Kuzņecovu. Viņa spalvai pieder plašs raksts «Baltijas zemnieku saimnieciskā un tikumiskā dzīve», kur būtībā krievu presē tiek propagandēti jaunlatviešu centieni, minēta K. Valdemāra nostāja, citi jaunlatviešu darbi.

.871. J. Kalējs-Kuzņecovs iestājās par kalpu tiesībām, prasīja izbeigt latviešu zemniecības dalījumu saimniekos un kalpos un piešķirt vienāda lieluma zemi gan saimniekiem, gan kalpiem. Ēkām un inventāram esot jābūt kopējā lietošanā. Viņš kategoriski vērsās pret kalpu pārvēršanos kapitālistiski ekspluatētā proletariātā. Materiālos, kas glabājās viņa fondā PSRS Ģeogrāfiskās biedrības arhīvā, bija nepārprotamas rakstiskas liecības, ka labvēlīgos apstākļos varētu īstenot muižnieku zemes bezmaksas sadali visiem zemniekiem. J. Kalējs-Kuzņecovs labi saprata: kamēr valda cars, tas nav iespējams. Tāpat kā pārējie jaunlatvieši, viņš reformu ceļā cerēja no carisma dabūt maksimumu iespējamā. Paradokss ir tas, ka ortodoksie marksisti kalpu ideologu vienkārši ignorēja. Šādas nostājas cēloņi ir skaidri. Tas bija nepieciešams, lai koncepcija par jaunlatviešiem kā buržuāziskajiem nacionālistiem nesabruktu lupatu lēveros.

.872. Otrais paradokss. Ja jaunlatvieši bija gaužām mierīgu reformu piekritēji, kas tikai ar petīcijām traucēja augstāku ierēdniecību, kāpēc pret viņiem tik nikni vērsās cara žandarmērija? Policejiskie pārspīlējumi! Bailēm lielas acis! Tā skanēja standarta atbilde. Nebūsim naivi. Jaunlatviešu darbība, viņu raksti «Pēterburgas Avīzēs» musināja latviešu tautu, sēja naidu pret muižniekiem, pret baltvācu administrāciju un būtībā mācīja: cerēt, ka cars atbalstīs latviešiem pieņemamas reformas ir utopija. Tāpēc jaunlatvieši bija varai bīstami. Un žandarmērijas uzdevums bija sekot to rīcībai 1863. gada pirmajā pusē žandarmērija sāka regulāri izsekot jaunlatviešus, vispirms K. Valdemāru, kuru pakļāva slepenai uzraudzībai, perlustrēja viņa vēstules, izspiegoja viņa māju u.tml. K. Valdemāra iespaids latviešu vidū visai uztrauca cara žandarmēriju. Tika pārķerta vēstule, kura bija parakstīta «daudzu latviešu vārdā». Vēstulē lasāms: «Jūsu vārds pie savas tagad ļoti apbēdinātas tautas ir tik mīļš, ka es to nemaz aprakstīt nevaru, jo tas uz mūžīgiem laikiem pie latviešiem paliks mīļā piemiņā, kā savas tautas aplaimotājs.» Citā vēstulē rakstīts: «Latviešu lielākā daļa piekrīt pie Pēterburgas avīžu biedrības.» Zemnieku sastādītajos dokumentos jaunlatviešus un it īpaši K. Valdemāru cildina kā vienu no tiem, «kas uz to no visas sirds pūlējies, saviem nabaga brāļiem palīdzību sniedzami, tās mūsu vergu ķēdes pārlauzt».

.873. 1863. gada pavasarī Baltijas ģenerālgubernators barons Līvens ziņoja Pēterburgai, ka latviešu vidū briesošo nemieru galvenais vaininieks ir «Pēterburgas Avīžu» redaktors K. Valdemārs un tāpēc nepieciešams bez jau paredzētiem pasākumiem pret latviešu avīzēm vēl izdarīt kratīšanu vienlaikus pie K. Valdemāra Pēterburgā, pie litogrāfa E. Platesa, pie ierēdņa K. Biezbārža Rīgā un pie ārsta J. Jurjāna Piebalgā.

.874. 1863.gada oktobrī Pēterburgas žandarmērijas pārvalde uzsāka lietu Nr.180 «Par Pēterburgā izveidoto biedrību «Jaunā Latvija» un tās galveno vadītāju Valdemāru un līdzstrādniekiem». Slepenos ziņojumus žandarmērijas aģenti ziņoja par jaunlatviešu musinošo darbību zemnieku vidū, ka zemnieki cer ar jaunlatviešu palīdzību saņemt zemi bez maksas.

.875. 1864.gada 16.februārī iekšlietu ministrijā tika sākta «Lieta par biedrības «Jaunā Latvija» (Pēterburgā) biedru, to skaitā priekšsēdētāja K. Valdemāra saukšanu pie atbildības par pretvalstisko propagandu». Žandarmērijas izsekošanai pievienojās policijas uzraudzība. Vienlaikus K. Valdemārs tika aicināts uz III nodaļu (Žandarmērijas nodaļu), kur viņu nopietni brīdināja nekādā veidā nejaukties zemnieku lietās. Atbrīvošanās no reformistiskām ilūzijām notika pakāpeniski, līdz beidzot pēc 50 gadiem notika sprādziens – 1905.gada revolūcija ar muižu dedzināšanu un varas sagrābšanu.

.876. Trešais paradokss. Akadēmiķis J. Zutis personīgā sarunā izstāstīja, ka autoru grupa K. Strazdiņa vadībā ļoti cer uz Ļeņina prēmiju par «Latvijas vēstures» trim sējumiem. Monogrāfija «Jaunlatvieši» draudēja šim sapnim pārvilkt svītru, jo rādīja, ka «Latvijas vēstures» otrā sējuma daļa balstās nevis uz nopietniem pētījumiem, bet ir sadomāta.

.877. Sabiedrībai nebija zināms šāds fakts. Kad monogrāfijas «Jaunlatvieši» autors iesniedza disertācijas tekstu savam oficiālajam zinātniskajam vadītājam Jānim Bumbieram (viņš disertantam itin nekādu palīdzību, ne padomu nebija sniedzis), pēc divām nedēļām no viņa tika saņemta visai pozitīva atsauksme. Vēl pēc divām nedēļām, kad disertāciju bija izlasījis K. Strazdiņš, novērtējums no balta pārtapa melnā. Disertāciju kā antimarksistisku noraidīja. Autors saņēma nosodījumu kā latviešu buržuāziskais nacionālists. Par disertācijas aizstāvēšanu nevarēja būt ne runas. Noķengājot disertāciju, bija jāsāk cīņa, lai glābtu tik tuvo Ļeņina prēmiju.

.878.

Dari, ko darīdams, apdomā galu

.879. 1958. gada aprīļa nogalē Zinātņu akadēmijas bibliotēkas zālē (tagadējā Vāgnera koncertzālē) notika trīs dienu diskusija par jaunlatviešu lomu pirmajā tautas atmodā. Pārlicībā, ka viņi pauž patiesību pēdējā instancē, pirmajā dienā uzstājās galvenie jaunlatviešu soģi – K. Strazdiņš, J. Krastiņš, J. Bumbiers. Neko jaunu diskusijas dalībnieki neuzzināja. Jaunlatvieši – nožēlojami reformisti. Jaunlatvieši – carisma piedēkļi. Jaunlatvieši ir atrauti no zemnieku revolucionārās cīņas, krievu revolucionāru pretinieki. Jaunlatvieši – reakcionārās 1861. gada reformas atbalstītāji. Jaunlatvieši esot nožēlojami liberāļi, kurus par demokrātiem dēvēt ir antivēsturiski un antimarksistiski.

.880. Monogrāfijas «Jaunlatvieši» autors pretēji patiesībai idealizējis jaunlatviešus un esot latviešu buržuāziskais nacionālists, kura spalva kalpo reakcionāriem. Trīs referāti mala vienu un to pašu, bez vismazākiem centieniem sasaistīt jaunlatviešus ar tā laikmeta gaisotni. Sanākušie referātus uzņēma visai atturīgi. Klausītāju nacionālās jūtas bija aizskartas, jo tika noķengāti pirmie latviešu inteliģenti, kas drosmes pilni vērsās pret latviešu verdzinātājiem. Pirmā tautas atmoda tika politiski diskreditēta. «Mūsējos sit» tāda bija noskaņa, kas ātri izplatījās ārpus diskusiju zāles.

.881. Otrajā dienā mācības pārtrauca Latvijas Valsts universitātes (LVU) Vēstures un filoloģijas fakultāte. Pasniedzēji un studenti plūda uz diskusiju zāli, lai aizstāvētu savējos. Telpa bija pārpildīta, cilvēki stāvēja gaitenēs, uz kāpnēm. Katrs vārds pret jaunlatviešiem tika uzņemts ar svilpieniem, aurošanu, kāju dauzīšanu. Jaunlatviešu pozitīvos raksturojumus pavadīja ilgstoši aplausi. Palika atmiņā Arvīda Grīguļa uzstāšanās. Turēdams rokā vienu no «LPSR vēstures» sējumiem, viņš patētiski ziņoja: «Vai tā ir Latvijas vēsture? Nē! Tā ir Krievijas vēsture, kas no krievu pozīcijām attēlo verdzinātās tautas nožēlojamo likteni.» Sekoja ilgstoši aplausi. Akadēmiķis Jānis Zutis, Pauls Dzērve, Ēvalds Svimpuls-Sokols mierīgā tonī trakojošā zālē kritizēja pirmās dienas referentus par kapitalisma attīstības pārspīlēšanu Latvijā, pierādīja ar faktiem, ka Baltija tikai modās no feodālā miega, kas arī izskaidro jaunlatviešu rīcību un vēsturiski izcilo lomu.

.882. Diskusijas kulminācija bija trešā diena, kad uzstājās LPSR Augstākās padomes Prezidija priekšsēdētājs Kārlis Ozoliņš. Tā bija politiski spilgta runa. Viņš pienagloja pie kauna staba K. Strazdiņu ar kompāniju kā latviešu tautas dižgaru nīdējus. «Mēs neatdosim latviešu reakcionāriem mūsu atbrīvošanas cīnītājus,» viņš aplausu vētrā kategoriski paziņoja. Runāja arī kompartijas CK sekretārs Arvīds Pelše, kas visai neveikli mēģināja samierināt jaunlatviešu nīdējus ar jaunlatviešu cildinātājiem. Zāle viņam gandrīz neļāva runāt. A. Pelšes balss pazuda svilpšanā un aurošanā. Noslēgt diskusiju mēģināja K. Strazdiņš. Zāle viņam neļāva runāt. Sanākušie burtiski vārījās naidā pret jaunlatviešu progresīvās lomas noliedzējiem. K. Strazdiņš bija spiests atstāt tribīni. Tā ar kaunpilnu sakāvi beidzās iecerētais uzvaras gājiens.

.883. Bet K. Strazdiņš nevēlējās atzīt savas koncepcijas kaunpilno izgāšanos. Kā atriekt jaunlatviešu aizstāvjiem? Apmēram trīs nedēļas pēc diskusijas bija paredzēta manas disertācijas «Jaunlatviešu ekonomiskie uzskati» aizstāvēšana LVU Ekonomikas fakultātes padomē. Nepieļaut disertācijas aizstāvēšanu – tāds bija K. Strazdiņa jaunākais plāns. Kā to īstenot? Viņš piezvanīja padomes priekšsēdētājam, Ekonomikas fakultātes dekānam docentam Jānim Porietim un mēģināja viņu ideoloģiski iebaidīt. Kā Jānis Porietis var pieļaut, ka viņa vadītājā padomē tiek aizstāvēts antimarksistisks, buržuāziski nacionālistisks darbs! J. Porietis mierīgi atbildēja: ja K. Strazdiņam ir iebildumi pret disertāciju, viņš var atnākt uz padomes sēdi un uzstāties ar disertācijas kritiku. Ja K. Strazdiņa argumenti būs pārlicinoši un disertants tos nespēs atspēkot, padome varēs arī nobalsot pret. Tādas sarunas atkārtojās vairākkārt. J. Porietis savā priekšsēdētāja pozīcijā bija ciets kā krams. K. Strazdiņa biedējošais tonis viņu neiespaidoja. Uz aizstāvēšanu ne K. Strazdiņš, ne kāds cits no viņa uzskatu atbalstītājiem neatnāca. Izgāšanās diskusijā bija šiem biedriem laba mācība. Viņi nevēlējās otrreiz tikt ideoloģiski izpērti. Disertācijas aizstāvēšana notika mierīgi un lietišķi. Oficiāli oponenti bija PSRS Zinātņu akadēmijas korespondētājloceklis, Latvijas PSR ZA akadēmiķis, prof. Jānis Zutis un Latvijas Pedagoģiskā institūta rektore ekon. zin. kandidāte Erna Purvinska. Oponentu atsauksmes bija pozitīvas ar dažām kritiskām piezīmēm, kas neskāra jaunlatviešu kustības būtību. Iebildumu pret disertanta koncepciju jaunlatviešu jautājumā nebija. Balsošanas rezultāti pilnīgi atbilda pirmsaizstāvēšanas prognozei: no 16 padomes locekļiem 14 balsis bija «par», 2 ieprogrammētas balsis «pret». Šie divi pretbalsotāji sēdēja, kā ūdeni mutē ieņēmuši, un bija labi zināms, ka tie bija disertanta personīgie nelabvēļi. Pozitīvs balsojums Universitātē vēlreiz apstiprināja Latvijas inteliģences negatīvo nostāju pret vulgāro marksismu un latviešu pirmās tautas atmodas nesavtīgo censoņu nonievāšanu.

.884.

Cīņa saasinās

.885. Cietuši ideoloģisku sakāvi, vēstures viltotāji nolēma savu «taisnību» meklēt starp Krievijas ortodoksiem, kam nebija ne mazākās nojausmas, ar ko Baltija jaunlatviešu laikā atšķīrās no pārējās Krievijas 50.–60. gados. PSRS ZA izdevuma «Вопросы истории» 10. numurā parādījās plašs K. Strazdiņa raksts «Par XIX gs. 60–70. gadu jaunlatviešu kustību». Nemotot ne vārda, ar kādu izgāšanas viņam ar domubiedriem beidzās 1958. gada aprīļa diskusija, K. Strazdiņš savā rakstā būtiski pastiprināja jaunlatviešu negatīvo raksturojumu.

.886. Žurnāla «Karogs» 1958. gada 12. numurā PSRS ZA korespondētājloceklis Jānis Zutis, LPSR ZA korespondētājloceklis Pauls Dzērve, LPSR ZA korespondētājloceklis, LKP CK loceklis Vilis Samsons un Georgs Lībermanis deva K. Strazdiņa falsifikācijām un izdomājumiem pienācīgu pretsparu.⁴⁷ Jaunlatviešus kā progresa nesējus, kā visas zemniecības centienu paudējus un demokrātus K. Strazdiņš vienmēr kā liberāļus pretstatīja krievu revolucionāriem demokrātiem. Nevienš nenoliedz, ka jaunlatvieši nebija revolucionāru ideju piekritēji un, asi vērsdamies pret cara valdības vietējām institūcijām, bija caristisko ilūziju nesēji. Bet Baltijas apstākļu pazinējiem nekad neienāktu prātā jaunlatviešus raksturot kā liberāli monarhistiskās tendences pārstāvjus pretstatā revolucionāri demokrātiskās tendences pārstāvjiem. Ieskaitīt jaunlatviešus vienā šķiriskā grupā ar buržuāziju un muižniekiem bija absolūts vēsturisks aklums, nekaunīgi meli, kas pakļauti antivēsturiskai shēmai.

.887. Jaunlatvieši nevarēja pārstāvēt latviešu buržuāziju, jo tā tikai veidojās, spēra pirmos vājos soļus. Kārķu vācieši nebija patstāvīgs politisks spēks, tikai nožēlojami vācu līdzskrējēji, kurus jaunlatvieši izzobojā, cik vien varēja. Kāpēc jaunlatvieši nebija revolucionāri? Pirmkārt, viņi uzskatīja, ka cars ir vienīgais spēks, kas spēj salauzt baltvācu kundzību un dot zemniekiem brīvību. Otrkārt, viņi baidījās, ka zemnieku sacelšanās, kas nevar cerēt uz panākumiem, pārvērtīsies par asinspirti, kur daudzi latvieši aizies bojā. Treškārt, caristiskas ilūzijas dziļi iesakņojās latviešu tautas apziņā. Vienlaikus jaunlatvieši «Pēterburgas Avīzes» slejās atbalstīja Garibaldija revolucionāru cīņu, citas tālaika revolucionārās kustības pasaulē. Tā bija pretrunīga nostāja, tikpat pretrunīga kā toreizējā dzīve.

.888. K. Strazdiņš pārmeta jaunlatviešiem, ka tie atbalstījuši 1861. gada zemnieku brīvlaišanu. Dienvidlatvijā Daugavas Latgales krastā zemnieki cīnījās pret 1861. gada brīvlaišanas noteikumiem, pretējā Zemgales krastā – par zemnieku brīvlaišanas nosacījumu rietumu apgabaliem piemērošanu Baltijai. Problēma bija gaužām vienkārša: Krievijas zemnieki tika vaļā no dzimtbūšanas ar tiesībām uz zemi, toties 1817. un 1819. gada Baltijas guberņu zemnieku brīvlaišana nodeva visu zemi muižnieku īpašumā. Piešķirtā «putna brīvība» piespieda zemniekus nomāt no muižniekiem būtībā savu zemi, maksājot ar feodālām kļaušām. Tāpēc nav brīnums, ka 1861. gada zemnieku brīvlaišana Krievijā ar zemi, kaut ar atgriezumiem, likās jaunlatviešiem pievilcīgāka nekā beztiesīgums zemes īpašuma jautājumā Baltijā. Turklāt jaunlatvieši bija par 1863. gada reformas nosacījumiem Rietumu apgabaliem, kas deva zemniekiem krietni lielākas tiesības nekā pārējā Krievijā. Jaunlatviešu agrāro pārkārtojumu ideāls bija Francijas agrārā iekārta ar muižu iznīcināšanu un to zemju nodošanu kā parcelles bezzemniekiem. Tāpēc K. Strazdiņa pārmetums jaunlatviešiem, ka tie neiestājās par muižnieku zemju sadali, bija kārtējie meli. Rodas iespaids, ka K. Strazdiņš nebija lasījis jaunlatviešu publikācijas vai arī atmeta to, kas neatbilda viņa paškonstruētai shēmai par jaunlatviešu agrārajiem uzskatiem. Ar tādām antivēsturiskām tēzēm K. Strazdiņa raksts bija pārbagāts. Tas izraisīja sašutumu latviešu inteliģencē. Tika nolemts žurnālam «Вопросы истории» uzrakstīt pretrakstu. Raksta sacerēšanu vadīja akadēmiķis J. Zutis, galvenie konsultanti bija P. Dzērve, V. Samsons, E. Sokols, tiešais izpildītājs G. Lībermanis. Būtībā raksts bija pārstrādātais apcerējums «Par jaunlatviešu kustības raksturu», kura autori bija J. Zutis, P. Dzērve, V. Samsons, G. Lībermanis («Karogs», 1958., Nr. 12).

.889.

Sešpadsmit autoru vēstule

.890. K. Strazdiņš ar savu melīgo jaunlatviešu raksturojumu bija nopietni aizskāris latviešu nacionālo godu. Tāpēc vēstuli žurnāla «Вопросы истории» redakcijai parakstīja cilvēki ar dažādu ideoloģisko stāju. 16 cilvēku vidū bija LKP CK biroja locekļi, PSRS AP un Latvijas PSR AP deputāti, LKP CK locekļi, cilvēki, kas sevi uzskatīja par idejiskiem marksistiem, augsta ranga plaši pazīstami zinātnieki, politiķi, inteliģences pārstāvji, kas bija slēpti disidenti. Lūk, šo parakstītāju uzvārdi un sabiedriskais statuss:

.891. 1) K. Ozoliņš, LKP CK biroja loceklis, LPSR AP Prezidija priekšsēdētājs, PSRS AP Prezidija priekšsēdētāja vietnieks;

⁴⁷ Zutis J., Dzērve P., Samsons V., Lībermanis G. «Par jaunlatviešu kustības raksturu». «Karogs», 1958, Nr.12.

- .892. 2) V. Kalpiņš, LPSR kultūras ministrs, LKP CK loceklis;
 .893. 3) V. Samsons, LPSR izglītības ministrs, LKP CK loceklis;
 .894. 4) J. Zutis, PSRS ZA korespondētājloceklis, LPSR ZA akadēmiķis;
 .895. 5) P. Dzērve, LPSR ZA korespondētājloceklis, Ekonomikas institūta direktors, LPSR AP deputāts;
 .896. 6) V. Šteinbergs, LVU rektors, LKP CK loceklis, LPSR AP deputāts;
 .897. 7) E. Purvinska, LPSR Pedagoģiskās augstskolas rektore;
 .898. 8) E. Sokols, LPSR ZA Latviešu valodas un literatūras institūta direktors;
 .899. 9) J. Porietis, LU Ekonomikas fakultātes dekāns;
 .900. 10) A. Leits, ekonomikas profesors;
 .901. 11) K. Graudiņš, bijušais «Pravdas» korespondents Latvijā, LPSR ZA korespondētājloceklis;
 .902. 12) A. Vilsons, literatūrzinātnieks;
 .903. 13) V. Austrums, literatūrzinātnieks;
 .904. 14) G. Lībermanis, ekonomisko zinātņu kandidāts;
 .905. vēl divi inteliģences pārstāvji, kuru uzvārdus atmiņa nav saglabājusi.
 .906. Kas vienoja šos uzskatos un centienos dažādos cilvēkus naidā pret K. Strazdiņa nostāju jaunlatviešu jautājumā? Tas bija K. Strazdiņa nihilisms attiecībā uz jaunlatviešu lomu latviešu tautas pirmajā atmodā. Nebija pieņemami K. Strazdiņa meli par kaut kādu latviešu inteliģences kustību, kas paralēli jaunlatviešiem sekojusi krievu revolucionāriem demokrātiem. Tautas apziņa nevarēja pieņemt uzskatus, kas noliedza to nepārprotamo vēstures faktu, ka jaunlatvieši pirmie pacēla nacionālās atbrīvošanas karogu. Pirmās tautas atmodas censoņu nomelnošana izsauca vienprātīgu nosodījumu.
 .907.

Brauc Maskavas revidenti

.908. 1958.gada otrajā pusē Latvijā notika būtiskas politiskas pārmaiņas. Tika nomainīta kompartijas vadība. Par LKP CK pirmo sekretāru tika iecelts Arvīds Pelše. Sākās īstas raganu medības. Eduards Berklavs tika izsūtīts no Latvijas. Viss nacionālais tika noliegts, Līgo svētku svinēšana aizliegta. No latviešu klasiķu darbiem tika izrautas lapas, kur pieminēta līgošana. Notika plaša kadru nomainīšana. 1959.gada otrajā pusē Rīgā palīgā pašmāju inkvizitoriem no Maskavas atbrauca speciāla PSKP CK komisija ar divējādu uzdevumu: pirmkārt, par antimarksistisku atzīt LPSR ZA Ekonomikas institūta ierosināto ekonomisko politiku, atbrīvot no darba institūta vadību; otrkārt, par antimarksistiskiem, buržuāziski nacionālistiskiem atzīt K. Strazdiņa oponentu uzskatus par jaunlatviešiem. Pēdējā jautājumā Maskavas revidentiem uzdevums sākotnēji likās visai vienkāršs: 16 cilvēki, kas parakstīja vēstuli žurnālam «Вопросы истории», veido antipartijisku grupu, kas jāsatric lupatu lēveros. Tomēr šis plāns izgāzās. Daļa no tiem, kas parakstīja vēstuli, atradās atbildīgos amatos, un tos aizskart nedrīkstēja. Nolēma likt lietā principu «skaldi un valdi». Pa vienam uz LKP CK izsauca sīkākos garus ar nolūku uzzināt, kas un kā vācis parakstus un, galvenais, kas ir vēstules teksta autors. Visai aktīvs bija Maskavas CK revidents V. Sčipanovs. Izsauktie turējās braši, apgalvoja, ka vēstule ir kopējā darba auglis, ka tur izteiktās tēzes ir viņu dziļa pārliecība.

.909. Saskaldīt grupu neizdevās. Maskavas universitātes profesors V. Sčipanovs man apgalvoja, ka viņa mērķis ir palīdzēt noskaidrot jaunlatviešu patieso dabu. Radās ideja Maskavas profesoru teorētiski iegāzt. Sagatavoju divus materiālus. Nikolaja Černiševska padevības pilnu vēstuli caram un Krišjāņa Valdemāra asu rakstu pret vācu muižniecību un cara ierēdņiem, kas adresēta caram tuvu stāvošam ministram Golovņinam. Abi materiāli bija bez parakstiem. Lūdzu profesoru V. Sčipanovu palīdzēt noskaidrot, kas ir rakstījis šīs vēstules – revolucionārais demokrāts vai buržuāziskais liberālis. Profesors-revidents vēstules uzmanīgi izlasīja un dziļā pārliecībā sprieda: pirmā vēstule pieder buržuāziskajam liberālim, otrā revolucionāram demokrātam. Es mierīgi izvilku šo vēstuli drukātos oriģinālus ar autoru parakstiem. IZRĀDĪJĀS, ka pirmo caram padevīgo vēstuli rakstījis N. Černiševskis, otro asā tonī rakstīto memorandu – K. Valdemārs.

.910. Nu viesprofesors, kas bija pilnīgi izgāzies, kādu brīdi klusēja, viņa seja kļuva bāla. Un tad revidents sāka kliegt, ka pret viņu ir sarīkota provokācija. Viņš dauzīja kājas pret grīdu, vicināja dūres, spiedza, ka to tā neatstās... Es iespējami mierīgi atbildēju, ka Berijas laiki ir pagājuši un ka viņa uzdevums bijis palīdzēt noskaidrot, kas ir revolucionāri un kas – liberāļi. Profesors V. Sčipanovs vēl kādu laiciņu histēriski kļiedza, tad izskrēja no istabas. Pēc tam es viņu vairs neesmu redzējis.

.911. CK revidenti acīmredzot saprata, ka sašķelt grupu tiem neizdosies. Tad radās jauns plāns – jāpublicē samierinošs raksts, kur katra puse atzītos savos grēkos un tiktu publicēts vienots viedoklis par jaunlatviešiem. Sākās roku izgriešana Latvijas kompartijas CK kabinetos, jo neviena puse negribēja atzīt

savas klūdas. Beidzot ne bez draudiem – šāds galīgi pretrunīgs raksts tapa, un to 1960.gada 1.numurā publicēja žurnāls «Padomju Latvijas Komunisti». Raksta beigās tika nosaukts, kas bijis progresīvs un kas reakcionārs jaunlatviešu kustībā.

.912. Progresīva, bez šaubām, bijusi:

.913. a) viņu cīņa par Latvijas buržuāzisko, kapitālistisko attīstību;

.914. b) viņu cīņa pret vācu baronu (laukos) un vācu buržuāzijas (pilsētā) nacionālo jūgu;

.915. c) viņu darbība, attīstot latviešu nacionālo kultūru un latviešu nacionālo valodu;

.916. d) viņu orientācija uz Krieviju.

.917. Starp šīs kustības negatīvajām iezīmēm visupirms jāmin:

.918. a) jaunlatviešu kustības un tās ideologu šķiriskā aprobežotība ar visām no tās izrietošām sekām;

.919. b) viņu nostāšanās pret revolucionārām cīņas metodēm, viņu paļaušanās uz labprātīgu piekāpšanos un reformām, ko izdarīšot, «dāvāšot» no augšas, tas ir, Krievijas cars;

.920. c) viņu atteikšanās no cīņas pret cara patvaldību, atteikšanās no cīņas par muižnieku latifundiju sadalīšanu, kas bija dzimtbūšanas iekārtas galvenās un lielākās atliekas.

.921. Raksts iznāca ļoti pretrunīgs, vietām melīgs. Noklusētas tika jaunlatviešu ciešās saites ar zemnieku kustību. Kaut arī jaunlatvieši par ideālu agrāriekārtu uzskatīja franču parceļu saimniecības pēc Lielās franču revolūcijas, viņi nebūt nebija pret muižnieku zemes īpašuma sadali zemniekiem. Kārtējo reizi aizmirsts tika Jūlijs Kalējs-Kuzņecovs, kas uzstājās par visas zemes vienlaicīgu sadali starp saimniekiem un kalpiem.

.922. Melīgs bija apgalvojums, ka Baltijas iekarošana no Krievijas nesa progresu. Zviedru laiki Baltijai bija krietni labvēlīgāki.

.923. Rakstu parakstīja 9 cilvēki: J. Bumbiers, K. Graudiņš, J. Krastiņš, V. Miške, V. Samsons, E. Sokols, K. Strazdiņš, P. Vāleskalns, J. Zutis, no kuriem tikai divi, J. Zutis un K. Strazdiņš, bija kaut cik nopietni pētījuši jaunlatviešu kustības vēsturiskos apstākļus, bet vairumam parakstītāju par jaunlatviešu kustību nebija ne jausmas. LKP CK tika norunāts, ka pret diskusijas dalībniekiem netiks vērstas nekādas represijas. Akadēmiķis K. Strazdiņš šo norunu lauza. Uz oficiālas LPSR ZA sabiedrisko zinātņu nodaļas veidlapas viņš nosūtīja vēstuli uz Maskavu: G. Lībermanim atņemt jau piešķirto kandidāta grādu, iemesls – disertācija pauž nacionāli buržuāziskas idejas, ir antimarksistiska.

.924. Augstākās Atestācijas komisijas speciālās padomes sēde bija īsa. Jautājums: kas rakstīts «Padomju Latvijas Komunistā» par G. Lībermaņa grāmatu «Jaunlatvieši»? Atbilde: strīdus šajā jautājumā ievērojami saasināja minētā grāmata. Cēlās augšā viens no padomes locekļiem un teica: mēs te laižam cauri un dodam svētību kandidāta grāda piešķiršanai simtiem darbu, ko turpmāk neviens nelasīs un kuru sabiedriskā rezonanse līdzinās nullei. Te disertācija par jaunlatviešiem izsauca veselu ideoloģisku vētru, rosināja plašu diskusiju, saasināja strīdu, lika veikt jaunus pētījumus. Tāpēc esmu pret kandidāta grāda atņemšanu G. Lībermanim.

.925. Pēc īsa brīža sekoja lēmums: nav pamata ierosināt lietu par kandidāta grāda atņemšanu Georgam Lībermanim par aizstāvēto un apstiprināto disertāciju «Jaunlatviešu ekonomiskie uzskati». K. Strazdiņš kārtējo reizi bija zaudējis, šoreiz Maskavā. Un par Ļeņina prēmiju vairs nebija ko sapņot.

.926.

Viss pa plauktiem

.927. Kāds bija rezultāts diskusijai par pirmo latviešu tautas atmodu?

.928. Pirmkārt, «Latvijas vēstures» trīs melīgie sējumi, neraugoties uz partijas orgānu aktīvu atbalstu, V.I. Ļeņina prēmiju nedabūja.

.929. Otrkārt, ortodoksālais marksisms, kas ignorēja Baltijas guberņu īpatnības un centās Latvijas tautas vēsturi rakstīt pēc Krievijas modeļa, cieta publisku sakāvi.

.930. Treškārt, drakoniskās antinacionālās cenzūras apstākļos, kad nedrīkstēja pat pieminēt Līgo-svētkus, par jaunlatviešiem varēja rakstīt brīvi un patiesi.

.931. Tas pozitīvi izpaudās «Latviešu literatūras vēstures» II sējumā (1963.g.), kur nodaļas par jaunlatviešiem sarakstīja autori, kurus vēl nesen zākāja par latviešu buržuāziskajiem nacionālistiem.

.932. Tā bija maza gaiša uguniņa tābrīža drūmajā situācijā, un tā cēla latviešu inteliģences nacionālo pašapziņu un liecināja par to, ka marksisma melnais krauklis nebūt nav visspēcīgāks, bet zināmos apstākļos pat uzvarams.

2002.02.07 11:20 ceturtdiena
(pēc 4 mēnešiem, 23 dienām)

.933. Docents Lībermanis (toreiz gan viņu visi vēl sauca par Lībermani) bija labi pazīstams LVU Ekonomikas fakultātē, kad es tur studēju (1965–1970). Man gan tiešas saskares ar viņu nebija, jo es mācījos latviešu plūsmā, bet viņš pasniedza krievu plūsmai (mums politekonomiju lasīja Jānis Porietis, tas pats, kurš tagad ir Pensionāru padomes vadītājs un aktīvists). Toreiz ap Lībermani vijās tāds «disidentisma oreols» (lai gan mēs, studenti, neko skaidri nezinājām). Runāja tikai, ka viņam esot bijis kaut kāds liels konflikts ar «padomju varu»... Nu, tagad es beidzot uzzinu, kas tad īsti bija noticis.

.934. Viegli konstatēt, ka šo «LV» publikāciju Lībermanis ir rakstījis krieviski, bet tulkots ir samērā slikti (piemēram: vārds «Garibaldijs» punktā {.887} – nu kas tā par erudīciju tagadējiem avīžniekiem, ja viņi nezina pat Itālijas apvienotāja Garibaldi vārdu?! – nerunājot jau par to, vai teikt «Līgo svētki» {.908} {.930} vai «Jāņi», u.c. lietām).

.935. Punktā {.872} Lībermanis, šķiet, pārspīlē tās vajāšanas, ko cara valdība vērsusi pret jaunlatviešiem. Ja palasa Krišjāņa Barona atmiņas⁴⁸ un citus tamlīdzīgus materiālus⁴⁹, kas izdoti Latvijā 1920–1930. gados (un kam tātad nav nekāda sakara ar Lībermaņa aprakstīto «ideoloģisko strīdu»), tad aina izskatās tā: pret jaunlatviešiem ļoti asi vērsās Baltijas vietējā muižniecība (un vajāšanas pret viņiem bija Rīgā un Latvijā), bet no Pēterburgas augstmaņu viedokļa tas viss izskatījās kā sacensība starp vācu un latviešu ietekmi uz valdību; zem vācu spiediena valdība šo to gan uzsāka pret Pēterburgas jaunlatviešiem, bet galu galā izpildīja pavisam maz no tā, ko vācieši prasīja; visumā uzvarētāji palika latvieši – piemēram, vācieši prasīja, lai «Pēterburgas avīzes» cenzētu Rīgā, un kādu laiciņu tā arī bija, bet pēc tam cenzēšanu pārcēla uz Pēterburgu un, tā kā tur nevarēja atrast cenzoru, kas prastu latviski, tad cenzēt uzdeva pašam izdevējam Krišjānim Valdemāram (iespējams, ka tas bija vienīgais tāds gadījums cara cenzūras vēsturē; katrā ziņā jau nu rets). Patstāvīgu pretenziju pret jaunlatviešiem cara valdībai nebija, un, ja vācieši neprasītu, tad tā vispār par tādiem jaunlatviešiem neliktos ne zinis.

.936. Lībermaņa pieminētais Jānis Krastiņš (1890.08.04 – 1983.09.24) ir dzimis Rīgā, 1912. gadā iestājies partijā, starplaikā starp abiem pasaules kariem dzīvojis PSRS; 1930. gadā (40 g.v.) beidzis Sarkanās profesūras institūtu, strādājis Komunistiskās Internacionāles izpildkomitejā (acīmredzot bijis dedzīgs staļinists, ja jau nav nošauts: lielāko daļu no šīs KI Staļins apšāva). Pēc kara atgriezies Latvijā un kļuvis par vēsturnieku (35 gadus bija ZA Vēstures institūta sektora vadītājs), rakstījis galvenokārt dažādos veidos «Latviešu strēlnieku vēsturi» (krievu valodā), kaut gan pats acīmredzot strēlnieks nav bijis.

.937. Kārlis Strazdiņš (1890.08.01 – 1964.09.06) dzimis Limbažu rajonā, 1912. gadā kļuva par skolotāju, 1915. gadā iesaukts armijā, bija latviešu strēlniekos, tur 1916. gadā iestājās boļševiku partijā, 1920. gadā reizē ar Stučkas valdību atstāja Latviju, 1941. gadā pēc okupācijas atgriezās (starplaikā pabeidzis Sarkanās profesūras institūtu 1934. gadā un pabijis pasniedzējs Krievijas augstskolās); kļuva par LPSR valdības locekli (izglītības tautas komisāra vietnieks, bet pēc kara arī ministrs); kopš 1946. gada – ZA Vēstures institūta direktors.

.938. Abi viņi bija LPSR ZA akadēmiķi kopš 1951. gada. Vispār viņu gaitas ir līdzīgas manu vectēva brāļu Hugo un Jūlija Egļu gaitām: arī viņi 1920. gadā atstāja Latviju, jo bija boļševiki, arī viņi Krievijā pabeidza Sarkanās profesūras institūtu (tas gatavoja padomju augstskolām mācībspēkus «no strādniekiem un zemniekiem», t.i. no tādiem, kas nebija beiguši īstas augstskolas). Tikai mani vectēva brāļi specializējās ne vēsturē, bet radiotehnikā, un tāpēc šajā ziņā ar politiku nebija saistīti; pēc kara viņi atgriezās Latvijā un bija pasniedzēji Latvijas augstskolās. Jūlijs bija diezgan tolerants, bet Hugo – «baigais komunist», kā tas aprakstīts {SUHOV.1617}.

.939. Jānis Bumbiers (1890.11.06 – 1968.03.03) dzimis tagadējā Igaunijas teritorijā, partijā iestājies 1919. g., 1919–1923. g. bijis čekists (acīmredzot Krievijā, ne Latvijā), 1928. gadā beidzis Sarkanās profesūras institūtu, kara laikā PSRS radiofonā vadīja to nodaļu, kas raidīja latviešu valodā, 1944. gadā atgriezās Latvijā, bija žurnāla «Padomju Latvijas Boļševiks» redaktors un ZA Ekonomikas institūta direktors.

⁴⁸ Barons Krišjānis. «Krišjāņa Barona atmiņas. Ar dažiem pielikumiem. Sakopojusi Lina Baron». Krišjāņa Barona biedrības apgādībā. Valtera un Rapas akc.sab. izdevums, Rīgā, 1924. Iespiests Valtera un Rapas akc.sab. spiestuvē, Rīgā, Skārņu ielā 13.

⁴⁹ Piem.: Līgotņu Jēkabs. «Krišjānis Valdemars. Biogrāfija». Ievērojami vīri dzīvē un darbā Nr.1. Izdevis A. Jessens, Rīgā, Kurmanova ielā 18, 1923. MOTTO: «Drošsirdīgs lai ir cilvēces glābējs!». K. Valdemars. Latviešu centīgai jaunatnei dāvina Sarakstītājs. E. Pīpiņa un J. Upmaņa drukātava, Rīgā, Marijas ielā 10.

.940. Zutis Jānis (1893.08.16 – 1962.06.28) dzimis pie Aizkraukles, 1924.g. beidzis Maskavas universitāti, bijis docētājs Krievijas augstskolās, 1945.gadā atgriezies Latvijā un bijis LVU katedras vadītājs, sektora vadītājs ZA Vēstures institūtā (tur tāpat Strazdiņa padotais). Kaut arī, tāpat kā iepriekšējie, «Latvijas laiku» pavadījis Krievijā, bet, atšķirībā no iepriekšējiem, beidzis ne Sarkanās profesūras institūtu, bet īstu universitāti.

.941. Pauls Dzērve (1918–1961) Lībermaņa aprakstītajā laikā bija Ekonomikas institūta direktors, bet acīmredzot 1960.gadā kritis nežēlastībā, jo viņa nav nevienā no padomju enciklopēdijām, bet 1991.gadā izdotajā īsajā «Enciklopēdiskajā vārdnīcā» teikts, ka viņš bijis ZA korespondētājloceklis 1958–1960.gados un no 1988.gada (tātad «atjaunots» 27 gadus pēc nāves); nāve, savukārt, iestājusies 42 gadu vecumā nākošajā gadā pēc «izslēgšanas no akadēmiķiem» – visticamāk: pašnāvība).

.942. Ozoliņš Kārlis (1905.08.31 – 1987) dzimis Ogres rajonā, iestājies partijā 1926.gadā (Latvijā, pagrīdē), Latvijas laikā vairāk kā 10 gadus sēdējis cietumā, «Baigajā gadā» bija laikraksta «Cīņa» redaktors, kara laikā gadu pagrīdē un partizāņos, 1951-1961.gados Augstākajā Padomē – vietnieks un priekšnieks...

.943. Fotogrāfijās Ozoliņš izskatās pēc tipiska sangvīniķa, Zutis pēc šizoīda, bet Krastiņš, Strazdiņš un Bumbiers – pēc holēriķiem. Dzērves fotogrāfijas man nav.

3. Žurnāla «Upe» 5. numurs

Dzīves straumes hronika
Neperiodisks epistolāri grafomāniskis izdevums
Numurs izlaists 2002.02.13
Žurnāls iznāk kopš 2001. gada 7. novembra
Galvenais redaktors: Valdis Egle
Galvenais adresāts: Aija Štūbe Salniņa
Redakcijas adrese: egle@latnet.lv

§39. Skolotāja-zagle un Nevainības prezumpcija

2001.12.06
(pirms 2 mēnešiem, 1 dienas)

.944. «Starp citu, es tā arī īsti nesapratu, vai Inese varētu mani iesūdzēt tiesā, ja es izplatītu tādu papīru ar virsrakstu «Skolotāja – zagle» viņas skolā, vai nevarētu? Vai šinī gadījumā ir spēkā tā «nevainības prezumpcija», vai nav? Jūs man uz to jautājumu toreiz tomēr neatbildējāt...»

2001.12.12 10:46 trešdiena
(pēc 6 dienām)

.945. ...neatbildēju trešo reizi – jo divas reizes jau manās vēstulēs ir bijis skaidri pateikts, ka NEVARĒTU (t.i. nevarētu vinnēt prāvu, jo iesūdzēt jau var gandrīz vienmēr: ja tik piemeklē puslīdz noderīgu pantu, ko minēt Prasības pieteikumā). Protams, sacītais attiecas uz juridiski korekti sastādītu «papīru»; – ja Jūs gadījumā tur sarakstītu kaut ko juridiski apdraudāmu, tad zaudētu prāvu, līdzīgi Seleckim pret Šķēli {78}.

.946. Es taču Jums to visu jau smalki izskaidroju. Nekonkrētas lietas ir «viedokļi» un tiesā netiek izskatītas – t.i. sūdzības par tādām lietām tiek noraidītas: – kā noraidīja Selecka pretpasību. «Muļķe», «zagle», «pērkama dvēsele», «dumja», «riebīga», «nesmuka» – tas viss ir nekonkrēti un neattiecas uz «godu un cieņu aizskarošu nepatiesu ziņu izplatīšanu» (par kuru vienīgi arī runā Likums).

.947. Tiesa aplūko konkrētus faktus. Piemēram, «pērkama dvēsele» {72} ir nekonkrēts apgalvojums, bet «Vilis Seleckis tad un tad pieņēma kukuli no tādas un tādas personas» – tas ir konkrēts fakts, kas jāpierāda. «Zagle» – tas ir nekonkrēts apgalvojums, bet «Gunta Drone tad un tad nozaga kazu savam kaimiņam» {142} ir konkrēts fakts, kas jāpierāda.

.948. Ja Jūsu «papīrā», kas izplatīts Ineses skolā, visi konkrētie fakti atbilst patiesībai un ir pierādāmi (kaut vai ar to liecinieku liecību kserokopijām, kuras jums ir jau tagad), – tad līdz ar to jebkura prasība pret šo dokumentu kā «godu un cieņu aizskarošas nepatiesas ziņas» saturošu ir lemta neveiksmei. Bet virsraksts «skolotāja-zagle» ir vienkārši Jūsu viedoklis par viņu, noformējies to minēto faktu rezultātā – un viss.

.949. Nevainības prezumpcija ir spēkā vienmēr un visur pie pareizas domāšanas. Taču nevainības prezumpcija nozīmē sekojošo: viens subjekts (A) tajā gadījumā, kad tam nav skaidrs, vai otrs subjekts (B) ir vai nav vainīgs, savā darbībā vadās no pieņēmuma, ka B subjekts NAV vainīgs.

.950. Tāpēc, runājot par Nevainības prezumpciju, ir jāskatās, kas ir šis «subjekts A», kas viņam ir zināms par subjekta B vainu un kas tās ir par darbībām, kuras ir atkarīgas no tā, ir vai nav vainīgs subjekts B.

.951. Ja subjekts A esat Jūs, tad attiecībā pret subjektu B (Inesi) Jums vairs nekāda sakara ar nevainības prezumpciju nav, jo Ineses vaina priekš Jums ir pierādīta. Tāpēc JŪSU darbības pret Inesi (piemēram, paziņojuma «Skolotāja-zagle» izplatīšana) nav nekādā pretrunā ar nevainības prezumpciju.

.952. Ja subjekts A ir tiesa, bet darbības, kuras atkarīgas no subjekta B (Ineses) vainas, ir: – iesēdināt viņu cietumā, – tad te jādarbojas nevainības prezumpcijai, un TIESAI ir jādabū pietiekami pierādījumi, lai uzsāktu pret Inesi šādas savas darbības. Bet tiesas darbībām nebūs nekāda sakara ar paziņojuma «Skolotāja-zagle» izplatīšanu Ineses skolā.

.953. Tātad paziņojuma «Skolotāja-zagle» izplatīšanai ar nevainības prezumpciju sakara nav nedz vienā, nedz otrā gadījumā: – ne kad subjekts A esat Jūs, ne kad subjekts A ir tiesa.

.954. Jūs savā vēstulē ne tik daudz jautājāt man par nevainības prezumpciju, cik gribējāt, lai es uzrakstu šādu «Skolotāja-zagle» papīru. Bet es negribu un man nav laika nodarboties ar tādām blēņām.

.955. Es Jums savā laikā ieteicu, «ja vēlaties», piedraudēt Inesei ar šāda papīra izplatīšanu, pie kam akcents bija likts nevis uz reālu «papīra» izplatīšanu, bet gan uz draudiem Inesei – ar tādu aprēķinu, lai viņa nobītos un pārtrauktu nakts zvanus un tamlīdzīgas lietas. Ja draudi neiedarbotos, ja zvani turpinātos utt., – nu, tad varētu draudus patiešām arī realizēt un tādu Paziņojumu Ineses skolā izplatīt.

.956. Tagad nakts zvanu vairs nav; vēl vairāk – par toreizējiem zvaniem arī aizdomās tiek turēta vairs ne Inese, bet pavisam cita persona (viņas dēls), – tāpēc tagad nav vairs arī tā konteksta, kurā es šāda Paziņojuma ideju izvirzīju.

.957. Tagad tā būtu vienkārši Jūsu atriebība Inesei (pie kam ļoti sievišķīga). Varat atriebties, ja vēlaties, bet tikai tas vairs nav mans ampuā, un es tur nepiedalos. Es iejauktos, ja vajadzētu pasargāt Jūs no «terora» pa naktīm.

§40. Par tiesas pavēstēm

.958. «Austra bijusi ļoti šerpa pret māti. Teikusi, lai dabūjot oficiālu tiesas izsaukumu kā lieciniecei... Trešdien, 5. decembrī māte vēlreiz devās uz tiesu pie sekretāres. Tā esot iedevusi mapi ar visu, kas attiecas uz šo lietu. Bijis pievienots tas Paskaidrojums. Jautāta par paziņojumu izsūtīšanu lieciniekiem, sekretāre atteikusi, ka tādus viņi sūtot tikai krimināllietās, bet civilprasībās katram pašam jārupējoties par lieciniekiem. (Samaksa attiecoties uz to, ka liecinieki tikšot uzklausi sēdē)».

.959. Mazas valstis atšķiras no lielām valstīm ar to, ka mazās valstis ir tik plašas, ka tajās vienots Likums nespēj nonākt līdz visām vietām, tāpēc katrā vietā nākas izgudrot pašiem savus likumus.

.960. Civilprocesa likuma 54(3). pants skan tā: «*Lieciniekus, ekspertus un tulkus izsauc uz tiesu ar tiesas pavēstēm*». Tālāk 55. pants uzskaita, kam jābūt pateiktam tiesas pavēstē, bet vēl tālāk, 56. pantā ir sacīts, ka pavēstes jānosūta ierakstītās vēstulēs (lai gan var arī ar telegrammām, faksiem, ziņnešiem u.c. līdzekļiem). Tas viss ir rakstīts Civil-, bet nevis Krimināl- procesa likumā.

.961. Pārāk konfliktēt ar tiesu jums nebūtu vēlams, taču nosaukt minētos pantus un uz Civilprocesa likuma pamata prasīt izsniegt jums pavēstes, kuras jūs pašas apņematies nogādāt lieciniekiem, – to jūs varat. CPL 56(2). pants skan tā: «*Lietas dalībnieks ar tiesneša piekrišanu var saņemt pavēsti piegādāšanai citai lietā aicināmajai vai izsaukamajai personai*». Tātad, kaut arī lieciniekus izsaukt vispār ir tiesas pienākums, bet tomēr Likums žēlīgi dod arī jums pilnīgi legālu iespēju tiesu no šī pienākuma atbrīvot.

2002.01.15 11:28 otrdiena
(pēc 1 mēneša, 3 dienām, 42 minūtēm)

.962. Re nu, Jūs man tik ilgi nerakstījāt, laiks pagājis, un tagad šis teksts vairs nevar nonākt pie Jums līdz tiesas sēdei. Bet neba nu uz mani vien viss balstās: gan jau jūs pašas tikāt ar to galā.

§41. Par 16. janvāra tiesas sēdi

2002.01.18
(pēc 3 dienām)

.963. 16.janvārī – tiesas dienā – Inese, protams, nebija ieradusies un tagad nākamā tiesas sēde notiks tikai 25. martā. Tomēr neizprotama ir tiesneses negatīvā attieksme pret māti, kas savāda likusies visiem lieciniekiem. Arī pirms tiesas, kad māte vienu dienu bija iegājusi pie sekretāres apskatīties, vai tur ir visi dokumenti, sekretāre, ne vārdu nerunājot, esot uzmetusi (tieši uzmetusi) mapi ar dokumentiem uz galda. Viss, ko māte iesniedza, tur bijis, bet pieprasīta izziņa, ka Inese naudu ir izņēmusi, neesot. Sekretāre atteikusi: «Kā tiesnese uzskatīs par vajadzīgu, tā arī būs!».

.964. Nu, labi, 16.janvārī māte ar lieciniekiem ieradusies (sēdei paredzēta bijusi stunda laika), bet Inese nav bijusi. Ienākusi tiesnese – ļoti gara auguma, ap 40 gadu veca (vai jaunāka) un parādījusi ārsta zīmi, kas I. Plaudei izsniegta 15.janvārī. Māte iedevusi Austrai Geitai izlasīt, bet tiesnese ļoti naidīgi nošņākusi: «Kas tur tik daudz ko lasīt, te nav nekāds tirgus!». Tad viņa samulsinājusi māti ar asā, nopratinošā tonī uzdotu jautājumu: «Nu, kā Jūs domājat, vai sēde var notikt?». Māte atteikusi, ka nezina, bet tiesnese atkārtojusi to pašu jautājumu otrreiz un vēl trešo reizi, it kā ar izsmieklu (kā to konstatējusi Austra un Lija). Tad māte teikusi, ka uz tādu jautājumu var atbildēt tikai pati tiesnese, jo tas ir viņas kompetencē. Tad viņa tūlīt pateikusi: «Nevar notikt!» un iedevusi jau uzrakstītu jaunu pavēsti, izgājusi no zāles aizcērtot durvis. (...) Tādi ir fakti.

.965. Bet no psiholoģiskā viedokļa nevienam nav saprotams, kāpēc tiesnese bijusi tik naidīga pret māti. Normāli, izlasot to visu, cilvēkam drīzāk varētu rasties zināma līdzjūtība pret «nabaga aprāpto muļķīti». Arī Ineses «pēkšņās saslīmšanas» iemesli būtu skaidri un tikai apstiprina to, ka viņa turpina melot

un izvairīties. Nu labi, nav jau tiesnesei jājūt līdzi, bet attieksmei bija jābūt neitrālai. Kāpēc viņa uzdeva tādu jautājumu? Kā Jums šķiet, par ko tas liecina? Austra domā, ka tiesnesei ir līdzīgi uzskati kā Inesei (arī pēc vecuma vienādas) un tādā gadījumā viņa, iespējams, jūtoties personīgi aizskarta ar to, ka Paskaidrojumā ir rakstīts, kādam jābūt taisnīgam spriedumam. Inese tādā gadījumā par spīti pieņemtu pretēju lēmumu, un ja tiesnese arī ir tāda «em-em», tad viņa varbūt arī domā: «Kā kaut kāda neizglītota sieviete uzdrošinās MAN – tiesnesei ieteikt, kāds lēmums man jāpieņem, kas ir pareizi, kas nē!»...

2002.01.23 11:14 trešdiena
(pēc 5 dienām)

.966. Es arī biju ieradies uz to tiesas sēdi tieši pirms nedēļas. Tikai, tā kā man pirms tam vajadzēja izkontrolēt un izlabot avīzi, tad es nokavējos un nepaspēju uz plkst. 11, bet ierados varbūt ap 11:20 vai 11:30 (plkst. 12 biju jau atpakaļ darbā). Kad es nostājos pie 9. zāles durvīm, lasot tur izkārtos paziņojumus par sēdēm, kam te šodien jābūt, tad dzirdēju, ka iekšā ir klusums, un sapratu, ka sēde nenotiek, tāpat Inese, kā jau gaidīts, nav ieradusies, un visi pārējie dalībnieki aizgājuši.

.967. Taču gandrīz tūlīt pat pie zāles durvīm pienāca kāda sieviete (bez virsdrēbēm, tāpat «vietējā», no Tiesas – varbūt cita tiesnese?), piesardzīgi pavēra durvis, paskatījās iekšā, acīmredzot pārliecinājās, ka sēdes nav, bet ka iekšā kāds ir, jo sveicinādamās iegāja iekšā.

.968. Pēc brītiņa, vēl joprojām pētīdams izskatāmo lietu sarakstu pie durvīm, es dzirdēju no iekšas ļoti skaļu, uzbudinātu, kaprīzu balsi: «Šī prasība ir noraidāma!»...; pēc brītiņa atkal: «Es šo prasību noraidīšu!»...; un atkal: «Noraidīšu un viss!»...

.969. Izskatījās, ka viena tiesnese konsultējas ar otru, un es nodomāju, ka tā, kura iegāja telpā, grib dabūt padomu no jūsu tiesneses par kādu savu lietu. Bet bija dzirdama tikai viena balss; ja otra nerunātu tik skaļi un uzbudināti kā pirmā, bet tomēr runātu, tad aiz durvīm būtu dzirdama vismaz neskaidra murmināšana, bet tās nebija. Likās, ka otra tiesnese klusē, it kā lasīdama dokumentus.

.970. Tā kā es toreiz domāju, ka runa ir par kādu citu, par ienākušās tiesneses lietu, tad tālāk neklausījos un, pabeidzis iepazīties ar lietu sarakstu pie durvīm un izsecinājis, ka sēde atcelta Ineses neierašanās dēļ, es aizgāju.

.971. Taču tagad, pēc Jūsu rakstītā, liekas, ka toreiz runa tomēr būs bijusi tieši par jūsu lietu, un uzbudināti runājusi nevis ienākusī tiesnese, bet tā, kura zālē jau iepriekš sēdējusi. Tādā gadījumā psiholoģiskā aina šķiet skaidra.

.972. Sākotnēji iepazīstoties ar lietas materiāliem, tāpat kā jebkurš cilvēks, gatavojoties kādam gaidāmajam darbam, tiesnese, protams, jau pieņem savu sākotnējo lēmumu, vismaz savu principiālo nostāju. Acīmredzot jūsu tiesnesei šis lēmums ir bijis: norādīt prasību. («Nu, tā sieva pati vainīga, nepieņems uz sertifikātiem, nerīkojās juridiski korekti, pati radīja visu šo problēmu» utt...). Tiesnese acīmredzot būtu prasību noraidījusi «ar tīru sirdsapziņu», «mierīgu prātu» un bez kāda uzbudinājuma.

.973. Bet te pēkšņi ir parādījies faktors, kas padara viņai šī lēmuma izpildi ļoti ļoti, negaidīti grūtu!

.974. Runājot vispār par kādu (ne jūsējo, bet vispār kādu abstraktu) lietu, – ja tiesnese ir pārliecināta, ka kāda prasība «pēc visiem likumiem» ir noraidāma, – tad kādēļ ir jāklie dz: «Es noraidīšu! Es noraidīšu!»; – nu tad noraidi to, un cauri. Tā kliegt var tikai tad, ja kaut kas ārkārtīgi traucē šo noraidīšanu.

.975. Šķiet skaidrs, kas tieši tik ļoti traucē jūsu tiesnesei: pēkšņi iznāk, ka tas, ko viņa agrāk būtu izdarījusi viegli un «ar mierīgu sirdi», tagad izrādās noziegums pret «vispārcilvēcisko taisnīgumu», pret «ētikas normām» utt.

.976. Nu, protams, Paskaidrojums (un jo sevišķi Paskaidrojuma otrā daļa) jau arī tika rakstīta ar nolūku padarīt Prasības noraidīšanu psiholoģiski ļoti grūtu. Tāpat vismaz šis mērķis ir sasniegts: teksts iedarbojas.

.977. Kas attiecas uz to, ka tiesnese «jūtoties personīgi aizskarta ar to, ka Paskaidrojumā ir rakstīts, kādam jābūt taisnīgam spriedumam», ka «viņa varbūt arī domā: «Kā kaut kāda neizglītota sieviete uzdrošinās MAN – tiesnesei ieteikt, kāds lēmums man jāpieņem, kas ir pareizi, kas nē!»», – kas attiecas uz šo, tad histeroīdā domāšana, protams, varētu aiziet arī tādos labirintos, bet tas būtu ļoti tālu prom no jurisprudences un no juridiski korektas domu gaitas.

.978. Civilprocess pēc pašas savas būtības ir «pušu sacīkste», kā tas skaidri pateikts gan Civilprocesa likumā (10.pants), gan vispār jebkurā rakstā vai grāmatā par šo tēmu. Un «pušu sacīkste» tieši «iekš tam» arī pastāv, lai censtos Tiesu pārliecināt par savas puses nostājas taisnīgumu un pareizību.

.979. Civilprocesa likumā ir arī skaidri pateikts (74.pants), ka «pusēm» ir tiesības gan «..4) iesniegt pierādījumus», gan «..5) piedalīties pierādījumu pārbaudīšanā», gan «..7) dot tiesai mutvārdu

un rakstveida paskaidrojums», gan «.8) izteikt savus argumentus un apsvērumus» utt., – tātad IZTEIKT APSVĒRUMUS (! – tādēļ jau es Paskaidrojumā arī lietoju tieši šo vārdu – to pašu vārdu, kas minēts Likumā – pirms sākt izklāstīt tos «apsvērumus»).

.980. Ja kāds visas šīs lietas nesaprot, tad viņš nekādi nevar skaitīties kvalificēts jurisprudencē. Agrāk es ar tiesām un juristiem tikpat kā nebiju saskāries un «apriori» domāju, ka tur kvalifikācijas līmenis ir augsts, bet tagad, no jūsu lietas, man sāk rasties iespaids, ka Latvijā juristu profesionālais līmenis ir apmēram tāds pats, kāds tas filosofijā ir Latvijas filozofiem.

.981. Kas attiecas uz tiesneses jautājumu Jūsu mātei, vai tiesas sēde var notikt, tad jautājuma tonis ir viena lieta (un, spriežot pēc tā, ko es dzirdēju vēlāk caur durvīm, tas patiešām varēja būt nekorekts), bet pēc būtības – pēc sēdes procedūras noteikumiem – tas bija pareizs. Lēmumu par tiesas sēdes atlikšanu pieņem tiesnese, bet pirms tam viņai ir jānoklausās abu «pušu» viedoklis šajā jautājumā. Tā kā klāt bija tikai viena «puse», un tā pati bez advokāta, tad vairāk nebija kam jautāt, kā vien Jūsu mātei (ja māti pārstāvētu advokāts, tad tas būtu viņš, kas izteiktu «savas puses» viedokli; ja sēdi atceltu nevis Ineses, bet, teiksim, kāda svarīga liecinieka neierašanās dēļ, tad par atcelšanu jautātu gan mātei, gan Inesei).

.982. Tiesas sekretāres nelaiņību pret māti atkal varēja izprovocēt mātes pārlieku biežā staigāšana turp un lietas materiālu prasīšana, kad tajos nekas nav mainījies. Ka tiesnese nepieprasīja izziņu par to, ka Inese izņēmusi naudu, – tas varētu vēlreiz liecināt, ka viņa gatavojās prasību noraidīt, – jo tad izziņa nebūtu svarīga.

.983. Ineses neierašanās uz tiesu, savukārt, liecina, ka viņa nav tiesnesi uzpirkusi, jo pretējā gadījumā varētu droši doties uz tiesu.

.984. Šādu taktiku Inese acīmredzot var turpināt tikmēr, kamēr tiesnese pieņems lēmumu izskatīt lietu bez viņas klātbūtnes.

.985. Ja tiesnese tomēr noraidīs mātes prasību, neskatoties uz tiem psiholoģiskajiem šķēršļiem, kas viņai tagad ir radušies, tad varēs iesniegt apelācijas sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

.986. Nākošā tiesas sēde, tātad, notiks 25.martā, «Komunistiskā terora upuru piemiņas dienā» – tas laikam iznāk tieši Jūsu mātes izsūtīšanas 53.gadadienā?...

§42. Par jaunu dogmu sistēmu

2001.12.12 10:46 trešdiena
(pirms 1 mēneša, 11 dienām, 28 minūtēm)

.987. «V. Gulbenietis (.), tā arī neizpratis Jūsu teoriju, atļāvās to nosaukt par «jaunu dogmu sistēmu» vai tamlīdzīgi... Nu, tas bija aizvainojums, jo es biju dažas viņa domas nosaukusi par pretrunīgām».

.988. To Gulbenieša vēstuli, kur visvairāk izpaužas viņa aizvainojums, Jūs man laikam neatsūtījāt, jo tajās kopijās, kas man ir atnākušas, sevišķa aizvainojuma nav.

.989. Par to, ka viņš savās vēstulēs kaut kā apsūk manu Sistēmu, Jūs varat neuztraukties. Man pašam, es domāju, to pateikt viņš neuzdrošinātos, – un līdz ar to tā ir tikai tāda «dūres rādīšana kabatā». Es jūtos (nesaku: «esmu» – bet «jūtos») tik ļoti stiprāks par viņu un pārliecināts, ka jebkurā intelektuālā sadursmē viņu vienā momentā pilnīgi satriektu, – ka varu atļauties būt augstsirdīgs pret viņu.

§43. Rozes sniegā

.990. «Tāpat ar to romantiku. Nu ko tāds V. Gulbenietis jēdz no romantikas? Neko! Ne rindiņu nav uzrakstījis, kas kaut cik tuvinātos «filosofiskajai mīlestībai»... Un es viņam skaidri norādīju, kas ir tā «vienīgā Patiesība», kuru viņam būtu jāmīl...

.991.

...Es gulēšu sniegā
tāi sapnī
kas kādreiz kļūs arī tavs
šo sapni es buršu
pie tevis
caur degošiem plakstiem
caur dzelošām rozēm
pie tevis
kā vasaras vakara lietus
kā salda un tvīksmīga asins
šis sapnis

iet savu ceļu
 un nonāks viņš
 tavās acīs
 kad sniegā kā degošās rozēs
 kad sapnī kā sūrstošā sniegā
 es atvērsu acis
 un teikšu –
 nenosals
 manas rozes
 šai sniegā
 ja redzēs tās
 tavas acis...

.992. Nu vai tādām Gulbenietim ko tādu var rakstīt?! Romantika viņam ir emocionālas sievietes naivums, ko analizēt neesot ne filosofa, ne cilvēka cienīgi... Ja vien viņš spētu kaut ko loģiski analizēt, racionāli pamatot – kā, piem., Jūs – tad varētu arī iztikt bez emocijām, bet viņā nav ne racionālā prāta, ne emociju siltuma. Tad jau «dauzoņam» Ingum šī «siltuma» ir n-reizes vairāk...»

.993. Jā... Nu, Gulbenietim jau nu gan patiešām diez vai var kaut ko tādu rakstīt. Pēc visiem «psihoanalīzes datiem» man šķiet, ka viņš vienkārši pārbijās no tāda dzejoļa.

.994. Lai vīrietis uz to reaģētu tā, kā Jūs gribētu, viņam ir jābūt attīstītai dzimumtieksmei un arī spējai šo tieksmi apmierināt pie «rozēm sniegā» (un ne tikai tiešajai fiziskajai spējai, bet arī garīgajai, t.i. vīrišķīgajai pašapziņai: ka viņš spēs to izdarīt, līdzko vajadzēs). Bet Gulbeniešam, pēc visa spriežot, šī tieksme ir vāja {338} – un arī pašapziņa zema.

.995. Dziļi viscerotoniķi vispār ļoti bieži (pat parasti) paliek vecpuišos un tā arī neapprecas. Piemēram, fabulu rakstnieks Krilovs {VITA2.633} nodzīvoja visu savu mūžu, nejudams nekādu vajadzību pēc sievas (vai vispār pēc sievietēm) – vismaz ārēji tāda vajadzība neizpaudās. Viscerotoniķu «enerģija» virzās uz ēšanu (Krilovs, kā zināms, pat nomira tieši no pārēšanās, kuru viņa organisms sakarā ar vecumu vairs nespēja izturēt).

.996. Tāds Gulbenieša raksturojums var izsaukt Jūsu nicinājumu. Taču šis nicinājums būtu formēts no visai egoistiskas pozīcijas: «Viņš nav tāds, kā es gribētu, un tāpēc ir slikts!». Līdzīgā kārtā arī par Jums pašu daudzi ir teikuši to, ko ir teikuši (vai vismaz domājuši): «Viņa nav tāda, kādu es gribētu, un tāpēc ir slikta!». Būtībā jau cilvēki ir tādi, kādi viņi ir, neatkarīgi no viņu pašu gribas. Viņu vēlmes ļoti niecīgā mērā var ietekmēt viņu smadzeņu kompjūteru raksturlielumus.

§44. Gulbenieša jautājumi

2001.12.21 13:27 piektdiena
 (pēc 9 dienām, 2 stundām, 41 minūtes)

.997. Šodien saņēmu Jūsu vēstuli (kas nosūtīta 17.decembrī: acīmredzot uz Ziemassvētkiem pats pārslogots, un tā gājusi četras dienas). Tur ir arī Gulbenieša vēstule Jums, kur viņš runā par mani.

.998. Es tiku teicis, ka jautājums, kā tiek konstruēta ateistiskā ētika, ir interesants un «Roses» cienīgs, bet šāda jautājuma vēstulē nav. Ir daži citi jautājumi (trīs), bet – visi neinteresanti, un «Rosē» tos likt nevar (un pie tam tie nav adresēti man). Tāpēc varu atbildēt tikai šeit, – un ļoti īsi.

.999. «Vai V. Egle atšķir teorijas un Absolūtās Patiesības statusus?»

.1000. Atšķir. Teorijas (pat kļūdainas) ir vērā ņemamas un apspriežamas lietas, bet «Absolūtā Patiesība» neeksistē. Eksistē tikai cilvēki, kas kādu (protams, savu) viedokli uzskata par Absolūto Patiesību.

.1001. «Kāpēc atkāpšanās no solipsisma, ja tā dekonstrukcija prasa nopietnu sarunu, pētījumus?»

.1002. Solipsisms ir uzskats, saskaņā ar kuru «eksistēju tikai es» – un neeksistē nedz ārējā pasaule, nedz Dievs, kas to radījis, nedz kaut kas cits: viss, ko es redzu, dzirdu utt., ir tikai manas iedomas. Tāds uzskats ir tik garlaicīgs, ka vienkārši nav vērts ar to nodarboties. «Tīri teorētiski» var pieļaut kaut kādu niecīgu 0,000...001% varbūtību, ka tas tiešām tā ir, ka tikai manas iedomas esat gan Jūs, gan Gulbenietis, gan viss pārējais, bet ko tālāk? Nekādu nopietnu koncepciju uz tāda pamata būvēt nevar. Es arī neticu, ka kāds filosofs patiešām ir nopietni pieturējies pie šādas koncepcijas (varbūt kādreiz kāds šizofrēniķis). Patiesībā (vismaz starp veselīgiem cilvēkiem) tā ir tikusi izvirzīta tikai kā joks, kā «tīri loģiska spēle».

.1003. Tikai pieņemot, ka bez manis pastāv arī Ārpassaule, var sākt kaut ko nopietni domāt: kāda ir šī Ārpassaule, kā tā ierīkota, kāpēc tā ierīkota, kādas ir manas attiecības ar šo Ārpassauli? – utt. Tieši šis arī ir jebkuras nopietnas filosofijas starta punkts (arī man, kā tas redzams no LASE1 pirmajām rindkopām un daudzās citās vietās). No šī starta punkta, pieņemot tos vai citus postulātus, var nonākt gan pie ateisma, gan pie teisma, – vispār: pie visas filosofisko novirzienu bagātības.

.1004. Punktā {272} Gulbenietis saka: «*Kā izejas punkts man kalpo Renē Dekarta racionālisma filozofija*». Iespējams, ka viņa runas par solipsismu ir saistītas ar šo faktu. Vislavenākais Dekarta izteiciens ir: «*Cogito, ergo sum*» – «Domāju, tātad esmu». Iesācējiem filosofijā bieži ir liels vilinājums likt tieši šo atziņu par sākumpunktu savas Sistēmas būvēšanā. Arī es tā darīju vidusskolas beigās un Universitātes pirmajā kursā. Pie šāda sākumpunkta patiešām («tīri teorētiski») svarīgs ir solipsisma jautājums: «ES eksistēju, – tas ir pieņemts no «*Cogito...*», – bet vai eksistē Ārpassaule?». Taču šāds sākumpunkts noved tikai pie bezjēdzīgas spriedelēšanas – par to es personīgi pārliecinājos no savas paša pieredzes, un vēl Universitātes pirmā semestra laikā atmetu šo sākumpunktu un pieņēmu daudz produktīvāko: «Eksistēju Es, – un eksistē Ārpassaule». Un tad lieta aizgāja, – kas galu galā noveda pie Vēras teorijas.

.1005. «*Ja metafiziskie secinājumi kļūst būtiski agri, tad kādi tie būtu? (Filozofijas, ne ciparu valodā)*».

.1006. Šie secinājumi ir izklāstīti daudzās grāmatās. Šeit nav iespējams pārrakstīt šīs grāmatas. Vajag vienkārši ņemt tās un lasīt.

.1007. Vārds «metafizika» grieķiski nozīmē: «aiz fizikas». Senatnē filosofijā («gudrības mīlestībā») ietilpa vispār visas cik necik vispārinātās cilvēku zināšanas – arī tās, kas tagad attiecas uz dabaszinātnēm. Aristotelis rakstīja par visu ko, un vēlāk viņa darbu kārtotāji salika tos pa grupām. Tos darbus, kas attiecās uz dabu, viņi ielika grupā, kuru nosauca par «Fiziku» («Dabu»), bet vēl vispārīgākos sacerējumus, kuri uz Dabu tieši neattiecās, salika grupā «Metafizika» («Aiz Dabas»). Tā radās šis vārds, un tas apzīmē pašas vispārīgākās atziņas par to, kā Pasaule ir ierīkota.

.1008. Manas grāmatas ir piesātinātas ar atziņām par to, kā ir ierīkota Pasaule – tātad ar metafiziskiem secinājumiem. Gulbenietis runā tā, it kā šo secinājumu būtu viens vai divi, un tos varētu viens un divi uzskaitīt. Kā pašu pirmo «metafizisko secinājumu» var minēt to, ko mēs tikko kā iztīrājām: ko ņemt par sākumpunktu savas Sistēmas būvēšanā: ka eksistēju Es, vai ka eksistēju Es un Ārpassaule.

.1009. Tie tad nu arī ir visi jautājumi. Vēl ir daži izteicieni, uz kuriem arī varu atbildēt.

.1010. «*Feierobends, cik man zināms, nav neko teicis, ka cilvēks ir ESM (...). V. Egle domā: ja jau Feierobends aizstāv manu koncepciju, tad noteikti cilvēku uzskata par ESM*».

.1011. Vispār diskusijās tas ir ļoti vājš un riskants «gājiens»: izklāstīt (un vēl kategoriskā formā!), ko domājot otrs. Ja persona A ir pateikusi: «Persona B domā tā un tā», tad personai B ir ļoti viegli nostādīt personu A bezizejas stāvoklī, pasakot: «Nē, es tā nedomāju». Tad personai A nāksies darīt vienu no diviem: 1) vai nu pierādīt, ka persona B patiešām tā domā (kas nav iespējams, jo kā viens var pierādīt, ko otrs domā?), vai arī 2) atkāpties no saviem vārdiem (līdz ar to demonstrējot, parādot visiem diskusijas vērotājiem, ka viņš JAU ir pieļāvis kļūdu). Tā ka tāda veida izteicieni ir gluži kā lamatas priekš vājiem strīdniekiem, kuri nevar paredzēt «spēli» pat dažus gājienu uz priekšu.

.1012. Izteiciens «*Feierobends, cik man zināms, nav neko teicis, ka cilvēks ir ESM*» satur (nekategoriski izteiktu) domu, ka Feierobends neuzskata cilvēku (precīzāk: tā smadzenes) par ESM.

.1013. Punktā {308} Gulbenietis teica: «*Ja vēl par V. Egles idejām, tad viņš kopē Feierobenda koncepciju*». Ja jau koncepcija tiek kopēta, tad kopijai jāsakrīt ar oriģinālu visos būtiskajos momentos. Ja kādā aspektā «kopija» un «oriģināls» nesakrītu (kā Gulbenietis to izsaka punktā {1010}), tad tas apgāztu Gulbenieša paša iepriekšējo apgalvojumu.

.1014. Līdz ar to ir pierādīts, ka viens no Gulbenieša apgalvojumiem ir nepareizs: vai nu tas, ka Egle kopē Feierobenda koncepciju, vai arī tas, ka Feierobends neuzskata cilvēku par ESM. Atliek tikai noskaidrot, kurā īsti vietā Gulbenietim ir tā kļūda.

.1015. «*Feierobenda teksti pieejami manā fakultātē Brīvības bulvārī pie «Saktas» veikala*».

.1016. Jā, bet punktā {479} es jautāju, kur tie ir pieejami bibliotēkās vai Internetā. Es taču nevaru iet uz Filozofijas fakultāti (pie Kūles?) un lūgt tur kaut kādas grāmatas vai atsevišķus rakstus.

.1017. Lai atrastu bibliotēkā grāmatu, ir jāzina tās «dati». Uz autora vārdu «Feierobends» es LAB-ā neko neatradu. Taču viņa raksti var būt ievietoti kaut kādos krājumos, kuru «ārpusē» viņa vārds neparādās.

.1018. Kopš šis vārds «parādījās pie mana apvāršņa» un es to iegaumēju, es literatūrā divas reizes esmu pamanījis vārdu «Feierabends» (varbūt tas ir tas pats, un Gulbenieša vēstulēs viņa uzvārds ir rakstīts nepareizi?).

.1019. Ir tāds (man labi zināms jau vismaz gadsimta ceturksni) zinātnes vēsturnieks Tomass Kūns no ASV. Pēdējo reizi būdams LAB, es paņēmu tur viņa slavenāko grāmatu⁵⁰, un pilnīgi negaidot tās priekšvārdā, kur viņš izsaka pateicības dažādiem cilvēkiem, kas viņam palīdzējuši, ieraudzīju, ka pašu pirmo viņš min un «īpašu pateicību» izsaka – Feierabendam (П. Файерабенду) «no Kalifornijas universitātes». Pirmais Kūna grāmatas izdevums iznāca 1962. gadā – tas tad varētu norādīt uz Feierabenda darbības laiku.

.1020. Vēl pirms tam redzēju antoloģijā⁵¹ ievietotā Lī Sandras Hārdingas raksta⁵² piezīmēs pieminētu Feierabenda grāmatu⁵³ garā sarakstā, kur nosaukti «modernisma paši izteiktākie skeptiķi» un kur figurē arī Nīče un Gadamers. Raksta anotācijā teikts, ka Hārdinga ir «amerikāņu filosofe, izglītības / sieviešu studiju profesore Kalifornijas universitātē».

.1021. No tā varētu secināt, ka Pols Feierabends ir bijis Kalifornijas universitātes profesors, kurš darbojies 1950–1960–1970. gados. Tas, ka viņš nosaukts par «skeptiķi» un bijis draugos ar Tomasu Kūnu, protams, rosina pret viņu simpātijas. Bet Vēras teoriju jau nu viņš diez vai ir radījis.

§45. Par dažiem labojumiem «Rosē» un «Lasē»

2001.12.16 18:30 svētdiena
(pirms 4 dienām, 18 stundām, 57 minūtēm)

.1022. Pašlaik ienesu labojumus «Rosē», kur Jūs «mani dzenājat» par «idealismu un ideālismu». Jūsu ieteikumus ievēroju, jo tie atbilst 1969.gadā izdotajai «Svešvārdu vārdnīcai». Bet vispār latviešu valodā nav konsekvences šīs saknes vārdu rakstībā. Vārdnīcā ir «ideālisms», «ideālistisks» un «ideālists», bet «idealizācija» un «idealizēt». Manā skolas laikā robeža starp abiem variantiem gāja citādi: tad rakstīja «ideāls», bet «idealisms», tāpēc es tā arī esmu pieradis. Vēl agrāk – pirmskara laikā – vispār visus šīs saknes vārdus rakstīja ar īso «a», piem.: «ideals».

.1023. Otra problēma ir: – Maijas Kūles oriģinālo tekstu drukaskļūdas. Es tās principā visas biju pārnēsis uz savu kopiju (jo manās grāmatās sākumā ir teikts: «...saglabāta autoru ortogrāfija un punktuācija»). Jūs tās visas izlabojāt. Pasvārstījies, es ienesu tekstā izmaiņas atbilstoši Jūsu labojumiem. Tagad mūsu kopija ir labāka par pašu Kūles oriģinālu. Bet par to lai viņa pateicas Jums, nevis man.

.1024. Labojumos pie grāmatas RULES punkta {[RULES.895](#)} Jūs rakstījāt:

2001.03.30
(pirms 8 mēnešiem, 17 dienām)

.1025. ««В таком случае когда же люди стали драться из-за женщин?» // Nevis «люди», bet «мужчины», jo tur sanāk, ka sieviete nav cilvēks... (Es vispār jokojos, jo šinī burtnīcā ir «nepieklājīgi» maz drukaskļūdu...»)

2001.12.31 14:01 pirmdiena
(pēc 9 mēnešiem, 1 dienas)
Vecgada vakars

.1026. To, ka šo teikumu interpretēs nepareizi, es zināju jau to rakstīdams, bet gan toreiz, 1988.gadā rakstot, gan vēlāk, ievadot tagadējos datoros, – vienmēr (mazliet vīpsnādams) atstāju negrozītu kā «loģiskas lamatas» – sevišķi priekš sievietēm.

.1027. Tur nesanāk vis, ka sievietes nav cilvēki. No tā, ka vīrieši IR cilvēki, vēl neizriet, ka sievietes NAV cilvēki. Teikums būtu nepareizs tikai tad, ja vīrieši nebūtu cilvēki. Bet, ja viņi ir cilvēki, tad cilvēki arī kaujas par sievietēm, – tikai ne visi cilvēki, bet viena viņu daļa.

⁵⁰ Кун Томас. «Структура научных революций». Логика и методология науки. Перевод с английского И.З. Налетова. Второе издание. Прогресс, Москва, 1977, tulkots no: Kuhn T.S. «The Structure of Scientific Revolutions». Second Edition, Enlarged. The University of Chicago Press. Chicago 1970.

⁵¹ «Mūsdienu feministiskās teorijas». Antoloģija. LU Dzimtes studiju centrs. Jumava, b.v., b.g. (C) 2001.

⁵² Hārdinga Sandra. «Analītisko kategoriju nestabilitāte feminisma teorijā». Antoloģijā: «Mūsdienu feministiskās teorijas». LU Dzimtes studiju centrs. Jumava, b.v., b.g. (C) 2001 (69–79.lpp.).

⁵³ Feyerabend Paul. «Against Method». Schocken Books, New York, 1975.

2002.01.12 09:52 sestdiena
(pēc 11 dienām, 19 stundām, 51 minūtes)

.1028. Jums ir neskaidrības par zīmju ^, * u.c. lietošanu grāmatā TRANS (un pārējās) sakarā ar tiem paskaidrojumiem, kas par to ir doti grāmatas TRANS sākumā.

.1029. Lieta tā, ka matemātiskās grāmatas TRANS, NATUR, CANTO (kopā ar dažām nematemātiskajām) 1990.gadu vidū, kad bija tikko ievadītas datorā, tika izplatītas disketēs parasto teksta failu veidā (kā «*plain text*» – «plakans teksts»). Šādos failos kāpinātāju nevar pacelt augšā, nav reizināšanas zīmes utt., tāpēc tika izmantota simbolika, ko lieto programmēšanas valodā «*Pascal*» (kura ir pasaulē zināmā mērā standarts priekš matemātiskās simbolikas «plakanajos tekstos»: šo valodu lieto visās pasaulē universitātēs studentu apmācībai, to izmanto Starptautiskā standartizācijas organizācija ISO utt.).

.1030. Tādā veidā šie faili nonāca gan pie Podnieka un Ķikusta, gan Zinātnes departamentā u.c. vietās, tajā skaitā tika nosūtīti uz Maskavu Krotovam. Šiem failiem arī bija vajadzīgi TRANS grāmatas sākumā dotie paskaidrojumi {TRANS.3}. Bet ar 1997.gadu es sāku šīs grāmatas arī maketēt ar tādiem līdzekļiem, kur jau varēja kāpinātāju pacelt augšā, ievest punktu kā reizināšanas zīmi utt. Tādā veidā sagatavotām grāmatām minētais paskaidrojums vairs nebūtu vajadzīgs. Taču to izmest nevar, jo tad mainītos punktu numuri grāmatā TRANS (vai arī numerācijā būtu «caurumi», kas nozīmētu, ka grāmata nav pilna).

.1031. Bet visa punktu numerācijas būtība tieši arī ir tā, ka punktu numuri (atšķirībā no lappušu numuriem) nemainās nekad. Punkts TRANS.1234 vienmēr ir viens un tas pats – vienalga, vai grāmata ir «*plain text*» failos, vai samaketēta tā, kā Jūs to redzat, vai ielikta Internetā kā *Web* faili, vai dota izlases fragmentos kā «Lasē» vai vēl kaut kādā veidā. Punkta numurs ir absolūts.

.1032. Tāpēc grāmatas TRANS sākumā dotie paskaidrojumi ir saglabāti, lai gan tie ir nevajadzīgi šim izdevuma veidam. Attēlojums ar ^ un * (utt.) jā saglabā tikai pašā paskaidrojumā, bet visās pārējās vietās jānomaina tā, kā to atļauj tagadējie maketēšanas līdzekļi.

§46. Par pastkastīti Internetā

2001.12.21 14:31 sestdiena
(pirms 21 dienas, 19 stundām, 21 minūtes)

.1033. Jūs lūdzāt atvērt Jums bezmaksas pastkastīti kādā no Interneta portāliem. Es to arī vairākas reizes mēģināju izdarīt, bet tagad pārtraucu šos mēģinājumus, jo mani nervi netur darbošanos ar tik stulbām sistēmām. Portālā *inbox.lv* es jau reizes piecas esmu aizpildījis Jūsu pieslēgšanās anketi ar Id: «aplis» (t.i. adrese būtu *aplis@inbox.lv*) un paroli «MaijaSalna» (kā arī dzimšanas datumu 09.05.1970 un atcerēšanās jautājumu: «Kāds ir mans bērnības mīļākais varonis?» – *Iwanhoe*; to izmantos, ja aizmirst paroli). Mēneša garumā visu laiku viens un tas pats: pasūtījumu pieņem bez kādiem kļūdu paziņojumiem; e-mail adrese Internetā eksistē: es varu no sava e-mail nosūtīt vēstuli, un tā nenāk atpakaļ, kā tas notiek, kad adrese neeksistē; bet pieslēgties kā «aplis» un nolasīt atsūtīto nevar: sistēma reaģē tā it kā *Id* un parole būtu ievadīti nepareizi (tāpat kā, ja es, piemēram, ievadu jebkuras muļķības).

.1034. Portāls *mail.lv* visa mēneša garumā jaunu pastkastīšu atvēršanai ir slēgts «*For reconstruction*» (tā ir rakstīts anketes augšā, bet, ja ignorē šo uzrakstu un tomēr aizpilda anketi, tad notiek tas pats, kas ar *inbox.lv*; – tā tad varbūt arī *inbox* patiesībā ir slēgts «uz rekonstrukciju», bet tikai nemaz nav brīdinājuma uzraksta?). Ar vārdu sakot, nav iespējams saprast, kas īsti notiek.

.1035. Portālos *delfi.lv* un *apollo.lv* bezmaksas pastkastītes es neatradu; tur it kā runā tikai par nomāšanu... Vispār stulbums. Un tikai tā mūžīgā, zibošā, mirgojošā, riebīgā reklāma!

§47. Vai esam Einšteina sapņa piepildījuma liecinieki?

1998.03.11
(pirms 3 gadiem, 9 mēnešiem, 10 dienām)

.1036. Runas. Raksti. Referāti. Viedokļi⁵⁴

.1037. *Dr.habil.phys.* Juris Tambergs, LZA Kodolpētniecības centra profesors, LU Teoloģijas fakultātes lektors: Vai esam Einšteina sapņa piepildījuma liecinieki?

⁵⁴ Tambergs Juris. «Vai esam Einšteina sapņa piepildījuma liecinieki?». «Latvijas Vēstnesis», 1998.03.20, Nr. 75/76 (1136/1137).

.1038. Iespējams, esam uz 21. gadsimta pasaules izpratnes un uz pilnīgi jaunu tehnoloģiju sliekšņa

.1039. Šā gada marta pirmajā nedēļā Latvijas zinātnieku sabiedrību, kā arī citas intelīģences aprindas, īpaši medicīnas darbiniekus un studentus, plaši saviļņoja divu krievu zinātnieku – Krievijas Dabaszinātņu akadēmijas Starptautiskā teorētiskās un lietišķās fizikas institūta Fizikālā vakuuma laboratorijas vadītāja Genādija Šipova un tā paša institūta direktora Anatolija Akimova – viesošanās Rīgā.

.1040. G. Šipova zinātniskais ziņojums «Fizikālā vakuuma koncepcijas teorētiskais pamatojums. Torsionu lauka teorija» un A. Akimova zinātniskais ziņojums «Torsionu lauka eksperimentālās parādības» Latvijas Zinātņu akadēmijas Fizikas un tehnisko zinātņu nodaļas sēdē 4. martā pulcēja ne vien Latvijas zinātnes elites, bet arī plašu interesentu loku. Vēl vairāk klausītāju tās pašas dienas vakarā papildēja Sv. Pētera baznīcu, kur abu akademiķu uzstāšanās ievadīja A. Akimova referāts «Biomedicīniskās fenomenoloģijas teorētiskais pamatojums». Līdzīga tikšanās ar G. Šipovu un A. Akimovu norisinājās profesoru, pasniedzēju un studentu pārpilnajā Latvijas Universitātes Lielajā aulā nākamajā dienā, ko pavadīja vairākas stundas ilgas atbildes uz klausītāju jautājumiem.

.1041. Ņemot vērā šī notikuma plašo rezonansi sabiedrībā un atsaucoties uz «Latvijas Vēstneša» galvenā redaktora, Latvijas Zinātņu akadēmijas goda locekļa Oskara Gerta aicinājumu, es piekritu izteikt šos savus pārspriedumus par daudzus saviļņojušajiem priekšlasījumiem, abu zinātnieku darbu virzienu un priekšmetu.

.1042. Mūsu gadsimta izcilākais fiziķis Alberts Einšteins ir patiesi liels ar to, ka viņš tika radījis divas fundamentālas fizikas teorijas, kas radikāli izmainīja mūsu priekšstatus par telpu, laiku un gravitācijas būtību. Līdz ar to fizikā tika ieviesta jauna paradigma, kas nomainīja iepriekšējo – Galileo Galileja un Īzaka Ņūtona izveidoto klasiskās fizikas ainu.

.1043. Einšteina speciālā relativitātes teorija (SRT, 1905.g.) balstās uz diviem postulātiem. Pirmais no tiem ir Einšteina relativitātes princips, kas saka, ka visi dabas procesi norisinās vienādi visās inerciālajās atskaites sistēmās, t.i., tādās atskaites sistēmās, kas viena attiecībā pret otru atrodas miera vai vienmērīgas taisnvirziena kustības stāvoklī. Otrs SRT postulāts nosaka, ka gaismas ātrums vakuumā «c» ir vienāds visās inerciālajās atskaites sistēmās un tas nav atkarīgs ne no gaismas avota ātruma, ne arī no gaismas signāla uztvērēja ātruma. SRT izveidošana noveda pie jauna uzskata par telpu un laiku, jo tie tika apvienoti vienotā veselumā – četru dimensiju (4-dimensiju) telpā-laikā, kuru fiziķi sauc par Minkovska telpu.

.1044. To mēs varam iedomāties, kā mūsu parastās 3-dimensiju Eiklida telpas vispārinājumu. Minkovska telpas ģeometrija arī ir «taisna», jo tā ir raksturojama līdzīgā veidā, kā «taisnus» kubiskos klucīšos veidojošs koordinātu tīkls raksturo mūsu «taisnās» 3-dimensiju Eiklida telpas ģeometriju. SRT izvirzīja virkni secinājumu, kas mūsu gadsimta sākumā tika uztverti kā ļoti neparasti un radikāli, kā, piemēram, priekšstati par notikumu vienlaicības, laika intervālu un telpisko attālumu relativitāti, ķermeņa masas atkarību no tā ātruma, universālo sakarību starp masu un enerģiju. Tā tas bija gadsimta sākumā, bet mūsdienās SRT secinājumu ievērošana un to pielietojumi ir vairs tikai tīri inženiertehniska, praktiska problēma.

.1045. Daudz augstāks abstrakcijas līmenis piemīt otrajai A. Einšteina izstrādātajai fundamentālajai fizikas teorijai – vispārējai relativitātes teorijai (VRT, 1916.g.). Tā vēl tālāk vispārina priekšstatus par 4-dimensiju telpu-laiku, ietverot arī paātrināto kustību un gravitācijas aprakstu. Šīs teorijas pamatā ir tā saucamais ekvivalences princips, kuru vislabāk var raksturot ar slaveno «Einšteina lifta» piemēru. Saskaņā ar to novērotājam, kas atrodas lifta kabīnē, nav iespējams noteikt, vai lifts atrodas miera stāvoklī uz Zemes tās gravitācijas laukā (precīzāk: ļoti mazā tā apgabalā) vai arī tas vienmērīgi paātrināti ar Zemes brīvās krišanas paātrinājumu «g» kustas kosmosā tālu no Zemes un citiem ķermeņiem. Paātrinātās kustības un gravitācijas lauka ekvivalence ļauj vispārināt SRT relativitātes principu uz t.s. vispārējo relativitātes principu, ietverot tajā arī paātrinātu atskaites sistēmu aprakstu. Līdz ar to Einšteina VRT ietvaros reāls fizikāls lauks – gravitācijas lauks kļūst relatīvs!

.1046. Šis nu ir tas moments, kuru ir grūti aptvert pat mūsdienų fiziķiem gadsimta beigās un tāpēc strīdi un diskusijas par Einšteina VRT būtību un tās interpretāciju nenorimst vēl tagad. Neraugoties uz to, VRT ir šodien tomēr visplašāk atzītā un par pareizu uzskatītā gravitācijas lauka teorija, kuru atbalsta fiziķu sabiedrības vairākums. VRT pareizību ir apstiprinājuši visi līdz šim veiktie ļoti smalkie novērojumi un precīzie speciāli uzstādītie eksperimenti. Mūsdienās sakarā ar kosmisko aparātu lidojumiem uz Saules sistēmas planētām tiek izvirzītas ļoti augstas prasības šo planētu trajektoriju aprēķiniem. Un izrādās, ka tas vairs nav iespējams, ja netiek ņemti vērā VRT radītie efekti planētu kustībā. Tātad VRT praktiskie pielietojumi mūsdienās arī sāk pārvērsties par inženiertehnisko problēmu.

.1047. Kas tad ir tik neparasts un pārsteidzošs Einšteina VRT un kāda tad ir gravitācijas būtība saskaņā ar to? Atbilde, īsi sakot, ir: gravitācija ir ģeometrija, ko nosaka vielas un materiālo lauku raksturlielumu (enerģijas un impulsa) sadalījums telpā-laikā. Tas izriet no VRT pamatvienādojumiem (Hilberta – Einšteina vienādojumiem), kas saista divas būtības. Šo vienādojumu kreisajā pusē atrodas ģeometrisks lielums, kurš raksturo 4-dimensiju telpas-laika «izliekumu» un kuru var saistīt ar «līko» Rīmana ģeometriju – tālāku Minkovska «taisnās» 4-dimensiju ģeometrijas vispārinājumu pie tās koordinātu tīkla lieces deformācijām. Vienādojumu sistēmas labajā pusē atrodas t.s. enerģijas-impulsa tenzors, kas raksturo jau iepriekš minēto vielas un materiālo lauku sadalījumu. Iepriekš teikto labāk saprast var palīdzēt atbilde uz vienkāršo jautājumu: «Kāpēc saskaņā ar VRT Zeme kustas ap Sauli?»

.1048. Saskaņā ar fizikālo lauku teorijas priekšstatiem, kas līdzīgi mūsu uzskatiem, piemēram, par elektromagnētisko lauku, Zeme kustas ap Sauli tāpēc, ka uz Zemi iedarbojas Saules gravitācijas lauks. Saules gravitācijas lauku tad rada šī lauka avots – Saules gravitējošā masa (elektriskā lādiņa analogs), un to mēs stādāmies priekšā kā kādu materiālu vidi jeb substanci, kas iedarbojas uz Zemes gravitējošo masu, līdzīgi kā elektrodinamikā divu lādiņu mijiedarbības gadījumā.

.1049. Pavisam cita aina paveras Einšteina VRT ietvaros. Saskaņā ar to Zeme kustas ap Sauli brīvi, pēc inerces, pa vistaisnāko jeb ģeodēzisko līniju. Tikai Saules gravitējošā masa (jeb enerģija) deformē un saliec «taisno» 4-dimensiju Minkovska telpas-laika ģeometriju līdzīgi tam, kā ieslodzītais, laužoties cauri aizrestotā cietuma loga taisnajam restu režģim, saliec to ar savu masīvo ķermeni, lai tiktu brīvībā. Un šajā Saules masas deformētajā, «līkajā» 4-dimensiju telpā-laikā vistaisnākā līnija – Zemes trajektorija, projicējas mūsu novērojumiem kā tās elipsveida orbīta ap Sauli! Šis gravitācijas mijiedarbības ģeometriskais, «nemateriālais» raksturs tad arī padara Einšteina VRT tik grūti saprotamu un akceptējamu pat mūsdienu fizikā.

.1050. Pēc VRT izveidošanas 1916.g. Einšteins sāka nodarboties ar t.s. vienotā lauka teorijas izveidošanu. Šajā teorijā viņš, pirmkārt, mēģināja apvienot savu gravitācijas lauka teoriju (VRT) ar elektrodinamiku – elektromagnētiskā lauka teoriju, aptverot abas tai laikā pazīstamās fundamentālās dabas mijiedarbības vienā teorijā. Viņa mērķis, otrkārt, bija tikt vaļā no VRT pamatvienādojumu «materiālās» labās puses. Tātad viņš gribēja ģeometrizēt Hilberta – Einšteina vienādojumu labajā pusē stāvošos lielumus (piem., elektromagnētiskā lauka u.c. materiālo lauku enerģijas-impulsa tenzoru), padarot tos līdzīgus šīs vienādojumu sistēmas kreisajā pusē stāvošajiem lielumiem, kas raksturo «līko» 4-dimensiju telpu-laiku. Ar šo uzdevumu viņš nodarbojās līdz pat savai nāvei (1955.g.), bet vienotā lauka teorija – «Einšteina sapnis», tā arī palika nerealizēts.

.1051. Teorētiskās fizikas maģistrālais ceļš aizgāja citā virzienā. Jau Einšteina dzīves laikā, mūsu gadsimta trīsdesmitajos gados, izveidojās mikropasauli aprakstošā pamatteorija – kvantu mehānika, kuras pamatā ir Šrēdingera vienādojums. Einšteins atzina kvantu mehānikas praktiskos sasniegumus mikropasaules īpašību aprakstīšanā un izskaidrošanā (piemēram, atomu fizikā), bet viņš nepiekrita tai principā. Viņam bija nepieņemama kvantu mehānikas varbūtiskā pieeja mikrodaļiņu stāvokļu interpretācijā un tāpēc Einšteins šo teoriju uzskatīja tikai par pagaidu risinājumu mikrofizikā. Drīz vien pēc tam tika izveidots kvantu mehānikas vispārinājums SRT ietvaros – relativistiskā kvantu mehānika, kas balstās uz Diraka vienādojumu.

.1052. Šī teorija savukārt drīz pārauga kvantu elektrodinamikā un citās kvantu lauku teorijas versijās, kas galīgi noformējās piecdesmito gadu sākumā. Mūsdienās fiziķu cerības uz elementārdaļiņu un visu četru dabas mijiedarbību (stipro, elektromagnētisko, vājo un gravitācijas) apvienoto teoriju, galvenokārt, ir saistītas ar t.s. superstīgu teoriju, kas izmanto kvantu lauku teorijas principus. Superstīgu teorija tiek izstrādāta 10-dimensiju telpā, kurā sešas mūsu 4-dimensiju telpas-laika pasaulei it kā «liekās» koordinātes ir «savilkušās kopā» (kompaktificējušās) uz ļoti maziem lielumiem un tāpēc nav novērojamas.

.1053. Bet šādu teoriju pārbaude Zemes laboratoriju apstākļos ir visai problemātiska un tāpēc daudzi zinātnieki elementārdaļiņu fizikas uzdevumu risinājumus redz kosmoloģiskajos pētījumos. Saskaņā ar modernās kosmoloģijas priekšstatiem «ļoti agrajā Visumā», pirmajos mirkļos pēc Lielā Sprādziena valdīja šo elementārdaļiņu teoriju pārbaudei nepieciešamās supraaugstās enerģijas un citi nosacījumi. Varam teikt, ka tālākā fizikas teorijas attīstība pa tās maģistrālo ceļu arī ir daudzu grūtību pilna un tāpēc nav atmetami arī citu ceļu meklējumi.

.1054. Un tagad, mūsu gadsimta beigās, atkal ir nācis viens zinātnieks – fiziķis – teorētiķis Genādijš Šipovs, kas vēlreiz mēģina iet vienotā lauka teorijas izveidošanas ērkšķaino ceļu, lai realizētu Einšteina sapni – ģeometrizētu visus fizikālos laukus, līdzīgi gravitācijai VRT ietvaros. Viņš savas fizikālā vakuuma teorijas pamatā liek vēl plašāku principu, salīdzinot ar vispārējo relativitātes principu Einšteina gravitācijas teorijā (VRT). Šo G. Šipova formulēto universālo relativitātes principu var izteikt

šādi: «Visi fizikālie lauki ir relatīvi.» Tātad, saskaņā ar G. Šipova priekšstatiem, visiem fizikālajiem laukiem ir ģeometriskā daba, tie ir cēlušies no fizikālā vakuuma stāvokļa, kā tā ierosinājumi, bet to teorijas pamatā ir liekama vēl vispārīgāka ģeometrija nekā Einšteina VRT izmantotā Rīmana «līkā» 4-dimensiju telpas-laika ģeometrija. Šo pētījumu rezultāti ir apkopoti G. Šipova monogrāfijā «Fizikālā vakuuma teorija» (1993.g., otrais izdevums 1997.g.).

.1055. G. Šipova fizikālā vakuuma teorijas dažus galvenos pieturas punktus un secinājumus varētu raksturot šādi:

.1056. 1. Einšteina VRT tiek ņemtas vērā vienīgi 4-dimensiju telpas-laika lieces deformācijas, analogiskas tām, kādas iegūstam, saspiežot vai saliecot kādu mīkstu 3-dimensiju priekšmetu, piemēram, mazgājamo sūkli. VRT pamatā tiek likta šīm deformācijām atbilstošā Rīmana «līkā» ģeometrija, kurā netiek ievērotas telpas-laika vērpes deformācijas, līdzīgas tām, kādas mēs iegūtu, ja mēs sūkli mēģinātu savērt kā virvi. Tāpēc fizikālā vakuuma teorijas, kas vispārina Einšteina VRT, pamatā ir liekama vēl vispārīgāka «līkā» ģeometrija, kas vienlaikus ievēro kā telpas-laika lieces (translācijas tipa), tā vērpes (rotācijas tipa) deformācijas.

.1057. 2. Šo Rīmana «līkās» ģeometrijas vispārinājumu, kas ietver kā lieces, tā vērpes deformācijas, sauc par absolūtā paralēlisma ģeometriju, kas tika izveidota jau divdesmitajos gados. Tajā fizikālo notikumu raksturo ar 10 koordinātēm: 4 telpas-laika koordinātēm, līdzīgi kā VRT, un 6 papildu leņķiem, kas saistīti ar rotācijas raksturošanu. Šīs 10 brīvības pakāpes apraksta patvaļīgi paātrinātu 4-dimensiju atskaites sistēmu fizikālā vakuuma teorijā.

.1058. 3. Telpas-laika vērpes deformācijas ievērošana ļauj arī dabīgā veidā izskaidrot rotācijas kustības būtību, kas VRT ietvaros paliek visai fenomenoloģiskā (ārēji aprakstošā) līmenī. Bez tam tā paver iespēju izskaidrot daļiņu spinus – to impulsu īpašmomentus. Piemēram, ja daļiņa kustas pa kādu savērtu koordināti, tad tā griežas, līdzīgi korķim uz svārpstveida korķu velkamās ierīces.

.1059. 4. Ja telpas-laika lieces deformācija ir saistīta ar gravitācijas lauku, tad telpas-laika vērpes deformācijas nosaka ķermeņa inerces lauku, kas fizikālā vakuuma teorijā izpilda vienotā lauka lomu. Pat VRT ietvaros, neraugoties uz ekvivalences principu, saglabājas visai smalkas atšķirības starp t.s. inerces laukiem, kuriem ir ekvivalentas paātrinātas (neinerčiālas) atskaites sistēmas un «īstajiem» gravitācijas laukiem, kurus rada, piemēram, kāds debess ķermenis. Diskusija par inerces spēkiem un to dabu fizikā joprojām turpinās, un fizikālā vakuuma teorija dod jaunu ieskatu šai jautājumā.

.1060. 5. Telpas-laika vērpes deformācijas jeb torsionu (angļu «torsion» – vērpe) lauki var būt divējādas dabas. Materiālie torsionu lauki pārnes enerģiju, tiem, piemēram, atbilst fizikā pazīstamā elementārdaļiņa neitrīno. Bet bez materiālajiem torsionu laukiem fizikālā vakuuma teorija pieļauj arī tā saucamo primāro torsionu lauku eksistenci, kas parādās pirms materiālajiem torsionu laukiem un ir uzskatāmi par primārajiem fizikālā vakuuma ierosinājumiem.

.1061. 6. Primāro torsionu lauku īpašības ir visai neparastas, salīdzinot ar parastajiem fizikālajiem laukiem. Šajā gadījumā griežas pati telpa, kas atbilst pirmārajiem torsionu laukiem, un tie tātad nav saistīti ar enerģijas pārnēsi. Līdz ar to parādās iespēja arī mijiedarbībai bez enerģijas pārnēses (piemēram, gaismas polarizācijas plaknes pagriešanai), kas nozīmē «rotācijas» informācijas pārnēsi. Šādus laukus varētu definēt kā informācijas laukus, kas spējīgi pārnest torsionu informāciju. Otra neparastā primāro torsionu lauku īpašība ir to signālu izplatīšanās ātrums, kas pārraidīti ar šo lauku palīdzību. Tā kā šo signālu izplatīšanās nav saistīta ar enerģijas pārnēsi, tad primāro torsionu lauku pārraidīto signālu ātrums var pieņemt vērtības no nulles līdz pat bezgalībai (t.i., būt momentāns), atkarībā no fizikālās situācijas. Bez tam sagaidāms, ka primārajiem torsionu laukiem būs milzīga caurspiešanās spēja, kas pārsniedz neitrīno caurspiešanās spēju, ko mūsdienā fizikā uzskata par vislielāko.

.1062. 7. Fizikālā vakuuma teorijai ir divi pamatvienādojumi (G. Šipova monogrāfijā tie ir apzīmēti kā «A» un «B»), kas balstās uz absolūtā paralēlisma ģeometriju. Šie vienādojumi realizē Einšteina sapni – arī matērijai un tās laukiem atbilstošie lielumi tiek ģeometrīzēti. Iepriekš minētās primāro torsionu lauku īpašības arī izriet no fizikālā vakuuma teorijas pamatvienādojumu atrisinājumiem. Einšteina VRT seko no šīs teorijas kā tās speciālgadījums, kad, piemēram, telpas-laika vērpes deformācija ir vienāda ar nulli.

.1063. 8. Kvantu teorijas pamatprincipi, piemēram, daļiņu-viļņu duālisms un tās pamatvienādojumi (piemēram, iepriekš minētie Šrēdingera un Diraka vienādojumi) seko no universālā relativitātes principa un fizikālā vakuuma teorijas pamatvienādojumiem.

.1064. 9. Fizikālā vakuuma teorija nesatur nekādas fizikālās konstantes, kas arī atbilst šīs teorijas «pilnīgi ģeometriskajam» raksturam. Fizikālās konstantes fizikālā vakuuma teorijas vienādojumu atrisinājumos iegūst, salīdzinot pēdējos ar konkrētajam fizikālajam uzdevumam piemītošajiem specifiskajiem nosacījumiem. Šīs konstantes fizikālā vakuuma teorijā tiek iegūtas līdzīgi tam, kā tās dabū

Švarcšilda atrisinājumā Einšteina VRT ietvaros uzdevumā par planētas kustību Saules gravitācijas laukā, tātad galu galā – no eksperimenta.

.1065. 10. Primāro torsionu lauku neparastās īpašības ļauj izvirzīt jautājumus, kas tālu pārsniedz tīrās fizikas ietvarus. Saskaņā ar G. Šipova un A. Akimova uzskatiem apziņu var uzskatīt par dzīvības «lauku formu», kuras fizikālie nesēji ir torsionu lauki. Līdz ar to fizikālā vakuuma teorija sniedz kādu atbildi fundamentālajam jautājumam par attiecībām starp ideālo un materiālo, kas cilvēci nodarbinājis visā tās pastāvēšanas laikā. Vēl vairāk, G. Šipova monogrāfijā tiek izvirzīts jautājums par kosmiskās superapziņas eksistenci, kuras īpašības atbilst Dieva atribūtiem reliģijā. Līdz ar to torsionu lauku koncepcija ļauj pirmo reizi pārnest kādu konstruktīvu tiltu starp abām lielajām sfērām – reliģiju un zinātņi, lai veidotu vienu veselu pasaules ainu.

.1066. Tās, lūk, ir dažas galvenās šīs ļoti dziļās un tālejošās, bet reizē arī neparastās un paradoksālās G. Šipova fizikālā vakuuma teorijas nostādnes un secinājumi. Rezumējot varētu teikt, ka fizikālā vakuuma teorija ir milzīgs, visu fizikālo realitāti no augšas aptverošs «ierāmējums» jeb «ģeometriskais karkass», kas realizē visas fizikas ģeometrizāciju – Einšteina dzīves sapni.

.1067. Līdz ar to kļūst skaidrs arī tālākais darba lauks fizikālā vakuuma teorijas virzienā. Pirmkārt, būtu ļoti rūpīgi jāpārbauda un jāizvērtē šī teorija tīri «iekšēji» no profesionāļu, tas ir, fiziķu – teorētiķu viedokļa – vai tā nesatur kādas būtiskas kļūdas vai nepilnības. Piemēram, būtu jānoskaidro šīs teorijas pamatvienādojumu ģeometrizācijas procedūras pareizība. Ja fizikālā vakuuma teorijas pamatvienādojumus uzraksta Hilberta – Einšteina vienādojumu formā, tad redzam, ka saskaņā ar G. Šipova metodiku šo vienādojumu labās puses (t.i., matērijas un tās lauku) ģeometrizācija tiek panākta, būtiski izmantojot telpas-laika vērpes deformācijas absolūtā paralēlisma ģeometriju.

.1068. Izvedot fizikālā vakuuma teorijas pamatvienādojumus, 4-dimensiju telpas-laika lieces un vērpes deformāciju raksturojošie lielumi sākotnēji ieiet šo vienādojumu kreisajā pusē, analogiski kā Einšteina VRT gadījumā. Pēc tam telpas-laika vērpes deformācijām atbilstošie lielumi tiek it kā pārnesti uz šo vienādojumu labo pusi, tā iegūstot matērijas un tās lauku ģeometrizāciju. Iespējams, ka, dziļāk aplūkojot fizikālā vakuuma teoriju, fiziķiem varētu rasties arī citi jautājumi un iebildes, kas pelna nopietnu analīzi.

.1069. Pēc tam, ja fizikālā vakuuma teorija būs izturējusi tādu «iekšējo» pārbaudi, tad no fiziķu – teorētiķu viedokļa paveras nākamais darba lauks – šīs teorijas saistību atrašana ar konkrēto modernās fizikas saturu kā mikropasaules (elementārdaļiņu), tā megapasaules (kosmoloģijas) virzienā. Pirmajā gadījumā tas saistīts ar mūsdienu elementārdaļiņu un to mijiedarbību fizikas un ar pasaules universālo konstanšu (piemēram, gaismas ātruma, Planka konstantes u.c.) sasaisti ar G. Šipova teoriju, bet otrajā virzienā analogi jautājumi rodas attiecībā uz Visuma pamatlīkumu (piem. Hābla likuma), moderno kosmoloģisko teoriju un modeļu (piem., Visuma inflācijas modeļu) un Visuma sākuma problēmu. Un kas zina, varbūt tiešām tiks atrasta kāda saistība, piemēram, starp 10 dimensiju koordinātēm, kas sastopamas gan fizikālā vakuuma teorijā, gan elementārdaļiņu superstīgu teorijā, jo abos gadījumos tieši šīs 6 papildu koordinātes nodrošina šo teoriju tik neparastās un auglīgās īpašības.

.1070. Bet pirms šī lielā darba, protams, rodas jautājums: «Vai fizikālā vakuuma teorija ir jau eksperimentāli pārbaudīta un pierādīta? Kādi ir līdz šim iegūtie fakti, kas apstiprina šo teoriju?»

.1071. A. Akimovs un G. Šipovs tagad Rīgā minēja veselu rindu eksperimentālo faktu, kas attiecas uz mikrodaļiņu mijiedarbību atkarību no to spiniem (īpašmomentiem) kodolfizikā un elementārdaļiņu fizikā, kā arī norādīja uz dažām ar elektromagnētisko viļņu polarizāciju saistītām parādībām elektrodinamikā. Pēc viņu domām, šajos gadījumos izskaidrojumu varētu dot torsionu mijiedarbību ievērošana.

.1072. Abi zinātnieki tālāk pastāstīja par vairākiem praktiskajiem (lietišķajiem) pielietojumiem, kuros jau tagad tiek izmantotas fizikālā vakuuma teorijas nostādnes un torsionu lauku tehnoloģijas. Tieši šī viņu referātu daļa atstāja vislielāko iespaidu uz klausītājiem, jo minētie pielietojumi tiešām ir visai neparasti. Ņemot vērā to, ka mūsu raksta galvenais nolūks ir mēģināt izskaidrot fizikālā vakuuma teorijas būtību, mēs aprobežosimies tikai ar dažu šo praktisko pielietojumu uzskaitījumu:

.1073. 1. Torsionu tehnoloģiju izmantošana sakaru sistēmās. Tagad esot izstrādāti kā torsionu lauku ģeneratori (raidītāji) tā arī to uztvērēji. Pirmā torsionu signālu pārraide un uztveršana 22 km attālumā esot notikusi Maskavā jau 1986.gadā un nu darīta zināma atklātībai. Pašlaik notiekot darbi, lai uz Krievijas kosmiskajām starpplanētu stacijām (aparātiem) «Marss» paralēli parastajiem radiotehniskajiem sakaru kanāliem uzstādītu arī torsionu sakaru kanālus.

.1074. 2. Inercoīdu, t.i., tādu dzinēju būve, kas darbojas lokālo inerces lauku iespaidā, kurus rada rotējoši elementi kādas izolētas sistēmas iekšienē. Šādu inercoīdu, kas pārvietojas tikai uz tā iekšējo kustību rēķina, tādējādi pārkāpjot klasiskās mehānikas pamatprincipus, bet kura pārvietošanās iespēja

izriet no inerces spēku interpretācijas fizikālā vakuuma teorijā, tiekot plānots nosūtīt uz Krievijas orbitālo kosmisko staciju «Mir».

.1075. 3. Torsionu lauku izmantošana metalurģijā jau esot izvērsta diezgan plaši. Apstarojot ar torsionu lauka, ko rada šī lauka ģenerators, palīdzību, metāla paraugus kādā metalurģiskā procesā (piem., metālu leģēšanā) esot iespējams ļoti būtiski ietekmēt to kristaliskās struktūras parametrus un citas īpašības, kas solot lielu ekonomisko efektu.

.1076. 4. Torsionu tehnoloģiju pielietojumi naftas atradņu, metāla rūdu u.c. derīgo izrakteņu meklējumos, analizējot attiecīgo Zemes apgabalu fotoattēlus, kas iegūti no kosmosa ar Zemes mākslīgo pavadoņu (satelītu) palīdzību. Šajos pielietojumos tiekot izmantots tas apstāklis, ka fotoattēlos, pat pēc to attīstīšanas, šifrētā veidā, līdzīgi kā hologrammā, paliekot pēdas no tā torsionu lauka starojuma, kas nācis, piemēram, no meklējamā metāla. Torsionu lauka starojums no šī metāla esot saistīts ar tā atomiem un kodoliem piemītošiem īpašmomentiem (spiniem) un tādējādi tiekot izskaidrota šī starojuma specifiskā daba katra parauga (piem., metāla) gadījumā. Tāpēc, apstrādājot šos fotoattēlus ar torsionu lauku starojuma analizatoru palīdzību, esot iespējams atklāt meklējamā metāla rūdu atradņu esamību attiecīgajā Zemeslodes apgabalā.

.1077. 5. Ar torsionu lauku efektiem tiek saistītas daudz diskutētās biolauka un rīkstniecības parādības un esot sagaidāma plaša torsionu tehnoloģiju pielietošana medicīnā.

.1078. Atbildot uz jautājumiem, A. Akimovs un G. Šipovs atbalstīja mūsu domu, ka gan «neidentificēto lidojošo objektu» (NLO jeb «lidojošo šķīvīšu») problēma, gan arī civilizāciju starpzvaigžņu sakaru problēma varētu būt saistīta ar torsionu tehnoloģijām.

.1079. Visi šie mūsdienu fizikai un tehnikai tik neparastie fakti un pielietojumi gan tika demonstrēti tikai vizuālā formā (attēli, diagrammas), bez konkrēto zinātnisko un tehnisko risinājumu, aprēķinu un sīkāku detaļu pasniegšanas un izskaidrošanas. Taču abi zinātnieki šo situāciju skaidroja ar viņu darbu līdz šim slepeno raksturu un saistību ar Krievijas militārajām aprindām, kā arī ar patentēšanas problēmām.

.1080. Līdz ar to jautājums par matemātiski un fizikāli ļoti skaistās G. Šipova fizikālā vakuuma teorijas pareizības pārbaudi pagaidām paliek atklāts. Un ir nepieciešami, ar šīs teorijas izpaušmēm saistīti, konkrēto fizikālo eksperimentu un novērojumu rezultāti fundamentālajā fizikā, kas būtu atkarājami un pārbaudāmi, piedaloties plašai zinātnieku sabiedrībai.

.1081. Patiesi lieli jeb, kā pieņemts teikt, fundamentāli atklājumi zinātnē nāk ļoti reti. Bet kad kaut kas tāds notiek, tad vairums zinātnieku gluži vienkārši nespēj tam ticēt, jo tik neparasti un negaidīti jeb graužoši ir šo lielo atklājumu secinājumi un to pielietošanas iespējas. Tāpēc, iespējams, arī fizikālā vakuuma teorijas virzienā izstrādātie darbi un iegūtie rezultāti tikai ar lielām grūtībām lauž sev ceļu starptautiskajos žurnālos un konferencēs, cerībā panākt plašas zinātniskās sabiedrības rezonansi un atzinību.

.1082. Jāņem vērā arī tas apstāklis, ka torsionu tehnoloģijas var būt saistītas ar milzīgu spēku, kas cilvēcei var darīt gan labu, gan ļaunu. Līdz ar to varētu tapt skaidrāka tā situācija, kas pašlaik pastāv ap fizikālā vakuuma teoriju un tās pielietojumiem. No vienas puses, mēs zinām šīs teorijas principus un pamatidejas – tālāk mēs nezinām konkrētos zinātniski tehniskos risinājumus – bet beigās mums tiek pasniegti pārsteidzošie un graužošie gala rezultāti. Mūsu gadsimtā tāda situācija jau reiz ir bijusi. Urāna kodolu dalīšanās reakcijas atklāja 1938. – 1939.gados, drīz pēc tam fiziķiem kļuva skaidra ķēdes reakcijas, kodolreaktora un atombumbas radīšanas iespēja.

.1083. Bet šo problēmu konkrētie tehniskie risinājumi drīz pēc 1940.gada tika paslēpti aiz septiņām atslēgām un tikai 1945.gada augustā cilvēce ieraudzīja graužošo gala rezultātu – Hirosimas un Nagasaki atomsēņu mākoņu izskatā. Un tikai sešdesmitajos gados ASV daļēji «atslepenoja» daļu no savu pirmo atombumbu tehniskajām detaļām, bet tagadējā Krievijā – PSRS mantiniecē, iespējams, tas ir izdarīts vēl daudz vēlāk.

.1084. Pārdomājot visu šai neizmirstamajā marta pirmajā nedēļā redzēto un dzirdēto, gribētos teikt, ka, iespējams, tā nav nejaušība, ka šī neparastā teorija ir radīta tieši Krievijā. Tās saturs sintezē gan Rietumu pasaules racionālos sasniegumus (ļoti sarežģītais fizikālā vakuuma teorijas matemātiskais aparāts), gan arī Austrumu pasaules intuitīvo skatījumu par ideālās un materiālās pasaules dziļo vienotību (torsionu lauku neparastās īpašības un to saistība ar ideālo pasauli). Krievija atrodas Rietumu – Austrumu reliģisko tradīciju un kultūru krustpunktā, un krievu kosmisma filozofiskā virziena idejas caurstrāvo G. Šipova, A. Akimova un viņu līdzstrādnieku darbus. Un gribētos ticēt, ka, lai kāds arī būtu fizikālā vakuuma teorijas un tās pielietojumu tālākais liktenis, tie cilvēcei varētu nest tikai svētību.

Rīgā 1998.gada 11.–13.martā

§48. «LV» raksts par Buiķa grāmatu

2001.12.06

(pēc 3 gadiem, 8 mēnešiem, 26 dienām)

.1085. Publicēts: «Latvijas Vēstnesis» 2001.12.06 Nr.177 (2564) rubrika: Kultūra un zinātne «Vai mēs esam tie, kas patiesībā esam» jautā un atbild akadēmiķis Andris Buiķis⁵⁵

.1086. Šodien, 6.decembrī, Rīgas grāmatnīcā «Globuss» ir gaidāms kāds paties svētbrīdis – oficiāli tiek lasītāju rokās nodota apgāda «Madris» sarūpētā un Latvijas Zinātnes un dialoga centra direktora, habilitētā matemātikas doktora, akadēmiķa Andra Buiķa sarakstītā grāmata «Vai mēs esam tie, kas patiesībā esam», kam autors licis apakšvirsrakstu «Par Latviju pasaules kopsakarībās domājot»⁵⁶.

.1087. Bet pirms tam, aizvadīto piektdien, Andrejdienā (un savā – Andru dienā (*un manā dzimšanas dienā* – V.E.)), tuvāko cilvēku rokās jauno izdevumu autors nodeva Majoru kultūras namā. Grāmatai ir neparasta uzbūve: tā sākas ar pēcvārdu, kas patiesībā ir ievads. Tam seko astoņas radiožurnālistes Lias Guļevskas sarunas ar Andri Buiķi, kurās līdzī piedalās tādas sabiedrībā pazīstamas personības kā Rasma Rozīte, Pēteris Kļava, Juris Tambergs, Jānis Voitkāns, Viktors Kalniņš (Viks) un Ints Burāns. Sarunas papildina akadēmiķa zinātniskie komentāri un fotoattēli.

.1088. Šeit lasītājiem pirmo reizi latviešu valodā visjaunāko pasaules zinātnes atklājumu gaismā tiek stāstīts par tādām netveramām lietām kā dvēsele, Dieva esamība, torsionu lauki, enerģijas, vibrācijas, dzīvība un nāve.

.1089. Augstu vērtējot grāmatas zinātnisko un izglītojošo nozīmīgumu, autoram sakarā ar tās iznākšanu bija atsūtījuši apsveikumus Valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga un Ministru prezidents Andris Bērziņš.

.1090. Un nav nejaušība, ka grāmata pirmos svētkus vispirms radīja Jūrmalā. Ar Majoru kultūras nama vadītājas Laimas Miķelsones gādību jau četrus gadus darbojas klubs «Tavai dvēselei», kas ik mēnesi pulcina interesentus no visas Latvijas un kurā viens no visvairāk gaidītajiem diskusiju rosinātājiem un vadītājiem vienmēr ir bijis akadēmiķis Andris Buiķis.

Dr.chem. Jānis Polis – «Latvijas Vēstnesim»

.1091.

Akadēmiķa Andra Buiķa radiosarunas un komentāri

No Andra Buiķa grāmatas «Vai mēs esam tie, kas patiesībā esam» pēcvārda un ievada

.1092. Pēcvārds – autora pašintervija

.1093. *Kāpēc grāmata sākas ar pēcvārdu – autora pašinterviju?*

.1094. Katrā ziņā priekšvārda nosaukšana par pēcvārdu nav domāta kā reklāmas paņēmieni, lai grāmatai piesaistītu vairāk lasītāju.

.1095. Pēcvārds tas ir, pirmkārt, tāpēc, ka uzrakstīšanas ziņā tā patiešām ir grāmatas pēdējā daļa. Otrkārt, tāpēc, ka tā mērķis ir palīdzēt lasītājam izlemt, vai viņam šī grāmata ir vajadzīga. Visbeidzot, pašintervija tā ir tāpēc, ka tajā es varu atbildēt uz jautājumiem, kurus man nav uzdevusi ne Lia Guļevska, ne radioklausītāji un klausītāji Majoru kultūras namā.

.1096. *Kā tev radās doma rakstīt šo grāmatu?*

.1097. Tā neradās man: šo piedāvājumu – apkopot grāmatā manas sarunas radio ciklā «Mājas svētība» ar Lia Guļevsku – izteica izdevniecība «Madris».

.1098. *Kā sākās šīs sarunas «Mājas svētībā»?*

.1099. To ievadā pastāsta L. Guļevska. Varu tikai piebilst, ka tā nebija mana ideja. Kaut gan kopumā regulāra sadarbība ar Latvijas Radio man ir laikam kopš 60. gadu beigām vai 70. gadu sākuma. Sistemātiski esmu sadarbojies arī ar Latvijas Televīziju. Taču parasti es tiku uzaicināts piedalīties raidījumos vai vadīt raidījumu ciklus. Es gan labi atceros arī tādu reizi, kad pats ļoti noteikti lūdzu iespēju uzstāties Latvijas Radio – 1991. gada janvāra barikāžu laikā.

.1100. *Kas tas ir par žanru, kādā uzrakstīta šī grāmata?*

.1101. Uz šo jautājumu vieglāk atbildēt ar noliegumu: grāmata noteikti nav daiļliteratūra, nav akadēmiska tipa zinātnisks darbs un nav arī zinātniskā fantastika. Tas ir mēģinājums apvienot vienā

⁵⁵ Polis Jānis, Dr.chem. ««Vai mēs esam tie, kas patiesībā esam» jautā un atbild akadēmiķis Andris Buiķis». «Latvijas Vēstnesis» 2001.12.06 Nr.177 (2564).

⁵⁶ Buiķis Andris. «Vai mēs esam tie, kas patiesībā esam. Par Latviju pasaules kopsakarībās domājot. Radiosarunas ar Lia Guļevsku un komentāri». Madris, Rīga, b.g. (C) Andris Buiķis, 2001.

grāmatā saistošu plašai publikai domātu materiālu – radiosarunas – ar tās papildinošu zinātniskāku komentāru daļu.

.1102. *Par ko ir šī grāmata?*

.1103. Tie ir jautājumi par dzīves jēgu: kas mēs esam savā dziļākajā būtībā, kas ar mums notiek pēc nāves, kā ir veidots un kā funkcionē viss eksistējošais? Vai bez redzamās pasaules, kuru uztveram ar pieciem maņu orgāniem, pastāv vēl kāda cita, garīgāka realitāte? Kā visu to redz un sajūt cilvēks, kurš uzskatāms par eksakto zinātņu pārstāvi, – matemātiķis? Vai un kā loģiskā domāšana un zinātniskais darbs var tikt savienoti ar ticību kaut kam augstākam – Dievam?

.1104. Vai zinātne, īpaši eksaktās zinātnes, šodien attālinās no garīgās sfēras, reliģijas tai skaitā? Pēdējos gados esmu vairākkārt uzaicināts referēt par šiem jautājumiem vairākās visaugstākā līmeņa starptautiskās zinātniskās konferencēs. Varu apgalvot, ka mūsu valsts sabiedrībā minētajos jautājumos visai bieži valda novecojuši uzskati, kā arī neiecietība pret viedokli, kas atšķiras no vairākuma domām. Tās neapšaubāmi ir piecdesmit gadu okupācijas sekas – vardarbīgi uzspiesta rupji materiālistiska pasaules izpratne. Šī vienkāršotā pasaules uztvere palikusi daudzu cilvēku, arī kādas daļas zinātnieku, domāšanā.

.1105. Es nedodu neapstrīdamas un pilnīgas atbildes uz iepriekš minētajiem sarežģītajiem un mūžīgajiem jautājumiem, kaut arī, meklējot atbildes uz paša vai arī klausītāju uzdotajiem jautājumiem, esmu studējis visdažādāko literatūru: gan pēdējo gadu zinātnisko, gan dažādus ezotēros darbus. Varbūt tieši tur slēpjas šīs grāmatas atšķirība no vairuma citu darbu, kuri vai nu balstās tikai uz zinātniski jau neapstrīdamiem rezultātiem, bet līdz ar to atpaliek no dzīves aktualitātēm, vai arī izmanto tikai ezotēro literatūru un autoru intuīciju, visai maz rūpējoties par izteikto domu vai hipotēžu zinātnisko saprātīgumu. Tādēļ daudzas no manām atbildēm var būt negaidītas un bieži atšķirsies no mūsu zemē pieņemtajiem viedokļiem, šad tad arī no vispārpieņemtajiem uzskatiem.

.1106. Tas ir mans skatījums uz vispārīgām zinātnes problēmām, uz zinātnes un sabiedrības attiecībām, uz zinātnes vēstures lappusēm, uz šobrīd tajā noritošiem sarežģītiem procesiem, uz zinātnes atbildību sabiedrības priekšā un arī mēģinājums kaut kādā mērā prognozēt nākotni.

.1107. *Par zinātnes sasniegumiem un tās vēsturi ir publicēts visai daudz darbu, arī latviešu valodā ir sarakstītas vai tulkotas dažas grāmatas. Vai šī grāmata ar kaut ko atšķirsies no citām?*

.1108. Es domāju, ka tā atšķirsies no citiem darbiem vairākos aspektos. Pirmkārt, kā jau minēju, grāmatas sākumdaļu veido sarunas ar radiožurnālisti Lia Guļevsku – cilvēku, kurš savā ikdienas darbā ir visai tālu no zinātnes un tās problēmām. Tādēļ viņas jautājumi var tikt uzskatīti par tādiem, kuri varētu interesēt sabiedrības to daļu, kurai dzīves galvenie mērķi nav tikai ļoti pragmatiskie eksistences un materiālās labklājības jautājumi. Šajā gadījumā tēmas un problēmas neizvēlējas autors – zinātnieks, tie ir jautājumi «no sabiedrības puses». Otrkārt, liela daļa citu grāmatu apskata kādas konkrētas zinātnes nozares vēsturi vai kādus tās aspektus. Visbeidzot, no citām grāmatām par zinātnes sasniegumiem un tās vēsturi šis darbs atšķirsies ar to (tā varētu būt mana reakcija uz vairākuma grāmatu ļoti komplimentāro, pat apoloģētisko toni pret zinātni, tās vēsturi un sasniegumiem), ka šeit vairāk skan kritika un bažas.

.1109. *Kāpēc grāmatai ir tik sarežģīta uzbūve – pēcvārds, kas patiesībā ir priekšvārds, ievada saruna, tad pārējās sarunas, dažas paša agrākās publikācijas, tad komentāri un pēc tam cita zinātnieka – Jura Tamberga – darba pārpublicējums?*

.1110. Par pēcvārda nepieciešamību es jau izteicos. Sarunas ar radiožurnālisti ir reāli notikušu sarunu ierakstu atšifrējumi (diemžēl nav ierakstīta saruna, kurā piedalījās rakstnieks Alberts Bels, manuprāt, tā bija ļoti interesanta, ar radošām idejām), protams, ar teksta literāru apstrādi, taču neko nemainot pēc būtības. Šādās sarunās nav iespējams dziļāk pamatot izteiktos apgalvojumus vai norādīt literatūras avotus, atsaukties uz līdzīgi domājošiem citiem autoriem u.tml.

.1111. Komentāru mērķis ir dot iespēju lasītājam dziļāk iepazīties ar viņu interesējošo jautājumu. Uzskatu komentārus par nozīmīgu grāmatas daļu, jo daudzi no tiem balstīti uz literatūru, kura nav viegli atrodamā, vairākos gadījumos avoti pat ir grūti pieejami. Komentāri ar atsaucēm uz pašos pēdējos gados izdotu literatūru ir svarīgi arī tāpēc, ka Latvijā nereti pat attiecīgo nozaru speciālisti diskusijās izmanto novecojušus, šodienas zinātnes priekšstatiem neatbilstošus argumentus.

.1112. Habilitētā fizikas doktora Jura Tamberga darbu ar autora atļauju (par to esmu viņam ļoti pateicīgs) esmu ievietojis šeit vairāku iemeslu dēļ. Pirmkārt, tādēļ, ka tā ir vienīgā nopietnā Latvijā publicētā zinātniskā analīze par jaunu fizikas teoriju – fizikālā vakuuma teoriju (torsionu laukiem). Var izrādīties, ka šī teorija ir izcilākais zinātnes sasniegums 20. gadsimta beigās. Otrkārt, šīs teorijas autoru lekcijas Rīgā 1998.gada martā izraisīja milzīgu sabiedrības interesi un viedokļu polarizāciju. Treškārt, turpmākajās lappusēs – sarunās un komentāros – diezgan daudz tiek runāts par šo teoriju un tās lieto-

jumiem. Visbeidzot, Jura Tamberga raksts ir maz zināms un nav viegli pieejams, jo savulaik tika publicēts tikai «Latvijas Vēstnesī».

.1113. *Vai visi šie spriedumi par zinātni, tās attiecībām ar sabiedrību, apsvērumi par Latviju un tās iespējamo lomu – vai tie nav pārāk teorētiski, ar reālo dzīvi pilnīgi nesaistīti?*

.1114. Tas ir sarežģīts jautājums – jautājums par inteligences un varas attiecībām. Inteliģence, tai skaitā zinātnieki, var izvirzīt jaunas idejas. Lēmumu par šo ideju realizāciju pieņem politiķi. Ja tiem trūkst vēlmes šīs idejas iedzīvināt, tās arī tiešām paliek kā tīri teorētiski apsvērumi. Tomēr vēlos uzsvērt, ka abām pusēm – zinātniekiem un politiķiem – sadarbojoties, var tikt īstenotas šķietami nereālas idejas. Teiktā ilustrācijai sniegšu vairākus piemērus no mūsu valsts visjaunākās vēstures notikumiem, kuros arī man ir nācies piedalīties. Pirmo minēšu darbu, ar kuru 1986.gadā lielā mērā sākās Atmoda, – cīņu pret Daugavpils HES būvi. Pēc sekmīga darba ekspertu komisijā pret Daugavpils HES būvi es tiku iekļauts ekspertu komisijā, kuras uzdevums bija novērtēt ekoloģisko situāciju Ventspilī. Mans uzdevums bija izvērtēt, kādas sekas būtu augsnes un pazemes ūdeņu piesārņošanai pēc iespējamās avārijas. Šis ekspertu komisijas praktiskais darbs mūsu neatkarības ceļā bija vēl viens solis pret Maskavas institūciju uzspiestajiem voluntārajiem ekonomiskajiem risinājumiem. Es šī darba rezultātus pēc tam formulēju kā teorētiskas zinātniskas publikācijas. Savukārt dažas no idejām, kuras esmu izteicis pēc mūsu valstiskās neatkarības atjaunošanas, apskatītas ievada 1) komentārā.

.1115. Pirms pāris gadiem, precīzāk – 1998.gada sākumā, pēc toreizējā Ministru prezidenta Gun-tara Krasta uzaicinājuma es kā Latvijas Zinātnes un dialoga centra direktors vadīju darba grupu, kura pavasarī izstrādāja Latvijas tēla veidošanas stratēģiju un formulēja Latvijas Institūta darbības programmu. Pēc to sekmīgas aizstāvēšanas Ministru kabineta sēdē un nepieciešamo dokumentu izstrādes Ministru kabineta 29.septembra sēdē tika nolemts dibināt Latvijas Institūtu, un par tā direktori tika iecelta Vaira Vīķe-Freiberga. Tieši Latvijas Institūta direktores amats bija tas, kura dēļ viņa pameta profesores darbu Monreālas universitātē Kanādā un atgriezās Latvijā. Tas notika 1998.gada oktobrī, un vairāk nekā pusi gada man bija izdevība diendienā strādāt kopā ar nākamo mūsu Valsts prezidentu, jo tieši no šī amata viņa tika ievēlēta par valsts vadītāju. Man tas bija ļoti piesātināts un interesants laiks.

.1116. Pēdējais piemērs attiecas uz diskusiju par Pētera Pirmā pieminekli. «Literatūra un Māksla Latvijā» lūdza mani izteikt savas domas. Rīgas dome 2001.gada sākumā nonāca pie tāda paša secinājuma: šis piemineklis jāatdāvina Sanktpēterburgai.

.1117. *Kādēļ grāmatai ir apakšvirsraksts «Par Latviju pasaules kopsakarībās domājot»? Vai tā nav pakļaušanās modei – tagad ir ļoti populāri grāmatas nosaukumam pievienot Latvijas vārdu?*

.1118. Nē, tā nav pakļaušanās modei. Domāju, ka man ir zināmas morālas tiesības uz šādu formulējumu. Atgādināšu Latvijas Tautas frontes 1.kongresu, kura laikā uz 100 LTF domes vietām kongresa vadība delegātiem piedāvāja sarakstu ar tieši tik daudz kandidatūrām – un arī es biju šajā sarakstā. Tie, kas sekoja 1.kongresa gaitai, atceras, ka pēc saraksta nolāšanās sākās asas diskusijas: tika izvirzīta demagoģiska tēze, ka piedāvātajā domes sastāvā ir par maz proletariāta, strādnieku šķiras pārstāvju. Lai mazinātu spriedzi, kura, protams, bija radīta ar nolūku traucēt kongresa gaitu, es atsaucu savu kandidatūru. Ejot uz tribīni, man pēkšņi radās skaidrs formulējums, un to es arī pateicu no kongresa tribīnes: «Nedomāsim par krēsliem, domāsim par Latviju!» Kā redzat, šīs domas otrā daļa paplašinātā formulējumā ir grāmatas apakšvirsraksts.

.1119. Starp citu, ne reizi vien esmu prātojis, kāda būtu mana turpmākā dzīve, ja es toreiz nebūtu atsaucis savu kandidatūru, jo tad, bez šaubām, es būtu kļuvis par LTF 1.domes locekli un, ļoti ticams, par politiķi, nevis palicis zinātnē. Manā dzīvē tas ir bijis viens no svarīgiem izšķiršanās brīžiem. Tomēr varu droši teikt, ka toreiz izdarīto izvēli nekad neesmu nožēlojis. Ja toreiz būtu izšķīries par otro – politisko ceļu, skaidrs, ka tad šāda tipa grāmata nebūtu tapusi...

.1120. *Vai tevi nebaida iespējami pārmetumi, ka esi pievērsies arī ezotērikas jomai tādēļ, ka, pirmkārt, tā šobrīd ir «modē» un, otrkārt, vairs nejūties radošs savā specialitātē – matemātikā?*

.1121. Vienmēr atradīšies kāds, kurš kaut ko pārmetīs, īpaši tad, ja nerīkojies pēc kādu izdomātiem priekšrakstiem – «tā pieņemts», «tā vajadzētu».

.1122. Jā, varu piekrist, ka ezotērija pēdējos gados ir populāra un ne tikai Latvijā. Tas varbūt liecina par sabiedrības daļas dabisku reakciju uz to, ka zinātne vairās runāt par «kutelīgiem» jautājumiem (plašāk savas domas par to esmu izteicis turpmākajās sarunās un to komentāros). Ar ezotērijas jautājumiem nodarbojos jau sen, varu pat precīzi nosaukt dienu: 1972.gada 1.augusts, kad sastapu tagad jau aizsaulē esošo Aneti Eihmani un saņēmu no viņas lasīšanai «Dzīvās ētikas» sērijas grāmatas «Agni joga» mašīnraksta eksemplāru (esmu viņai daudz pateicības parādā gan par plašo no viņas saņemto literatūru, gan arī par sarunām, kurās es guvu daudz vērtīga). Līdz aptuveni 1976.gadam es tik ļoti intensīvi studēju dažādu ezotēro literatūru, ka tas atstāja iespaidu uz manu zinātnisko darbu: laika posmā

starp 1972. un 1976. gadu man praktiski nav zinātnisko publikāciju. Sabiedriski aktīvi runāt par šo tēmu sāku 90. gadu otrajā pusē, tātad pēc aptuveni ceturtdaļgadsimta studijām. Atbildēt uz otro pārmetumu ir vienkārši. Pēdējos gados manu zinātnisko publikāciju skaits ir pat audzis un tās tiek publicētas arvien prestižākos izdevumos. Vēl vairāk, es turpinu ezotērās literatūras studijas un jūtu, kā tās man palīdz būt radošākam un bagātina ar jaunām oriģinālām idejām. Jūtu, kā šīs studijas pastiprina intuīciju. (—)

.1123. (—) Grāmata ir gandrīz uzrakstīta, taču nav pabeigta. Un tāda arī paliks – atvērta. Katru mēnesi, katru nedēļu klāt nāk principiāli jauna informācija par grāmatā apskatītajiem jautājumiem. Patiesībā tas ir arī dabiski: sarunu par esības dziļākajiem jautājumiem pabeigt nevar nekad.

.1124.

Ievads – grāmatai un lasītājam

.1125. Guļevska: Profesoram Andrim Buiķim garā sekoju vismaz divus gadus. Līdz beidzot saņēmu drosmi viņu uzrunāt. Tas notika Lielupē 1997. gada 23. maijā starptautiskajā konferencē, ko bija organizējusi Rēriha biedrība.

.1126. Vēl tagad acu priekšā, kā pēc A. Buiķa uzstāšanās starpbrīdī viņu ielenkuši konferences dalībnieki. Likās, tas nekad nebeigsies un iespēja arī man pieiet pie profesora dilst tieši proporcionāli aizritošajam laikam.

.1127. «Laiks nav... Tas ir grūti noteicams «tajās» sfērās», neviļus atcerējos Eižena Finka vārdus. Un, nolēmusi, ka arī «šajās» sfērās lietas ir nevis tādas, kādas tās ir, bet gan tādas, kādas tās uztveram, rātņi stāvēju maliņā, gaidot, kamēr šis «zinātniskais uzbrukums» profesoram beidzot būs galā.

.1128. Tā tas sākās. Mūsu sadarbība, ja tā uzdrīkstos nosaukt šīs radiosarunas programmās «Mājas svētība», «Kāpnes», «Laikmetu saskare», regulārās tikšanās ar klausītājiem Jūrmalā, kuru rosinātāja ir Majoru kultūras nama vadītāja Laima Miķelsone. Līdzās A. Buiķim tajās nu jau regulāri piedalās Bērnu slimnīcas reanimatologs Pēteris Kļava, nav atteikusi arī Rasma Rozīte.

.1129. Tradicionāli saglabājot intervijas formu, arī ievadā un nobeigumā gribas jautāt akadēmiķim Andrim Buiķim.

.1130. Pirms diviem gadiem par šiem jautājumiem sabiedrībā runāja maz. Es toreiz mēģināju noskaidrot to, kas nodarbināja mani pašu. Protams, vienlaikus domājot arī par «Mājas svētības» auditoriju. Lai sarunas nebūtu par sarežģītu. Vajadzēja ieinteresēt ar vienkāršāko un tad, pamazām mācoties pašai, virzīties uz priekšu. Pirmā saruna, atceries, bija par dvēseli, par Dievu, par sargeņģeļiem, par reinkarnāciju, par Latviju, tās nākotni.

.1131. Buiķis: Jā. Un pirmais ieraksts bija jūnijā. Tā arī izkārtojām materiālu mūsu grāmatā – hronoloģiskā secībā. Sākumā mēs tiešām nerunājām par zinātņi. Tādēļ grāmatā šo radiosarunu autentiskajam tekstam nākuši klāt komentāri. Piemēram, tur, kur pieminu Dieva eksistenci, tas ir, mūsu pirmajā sarunā, tagad varu dot izvērsumu pielikumā, komentāros paskaidrojot plašāk, ko ar to domāju, norādot uz konkrētiem literārajām avotiem, pasaules zinātnieku atzinumiem.

.1132. Vienā ziņā negribu tev piekrist – par vienkāršiem jautājumiem. Tas, kas no parasta cilvēka viedokļa šķiet vienkārši, – piemēram, par dvēseli, sargeņģeļiem –, tie zinātņei ir ļoti smagi jautājumi. Ne velti komentāri tieši pirmajai sarunai iznāca gandrīz paši garākie.

.1133. (—) Ko es vēl gribētu pateikt cilvēkiem, kuri atšķirs šo grāmatu? Pirmkārt, es te nerunāju par tiem jautājumiem, kas jau ir stabili skaidri. Par kuriem ir daudz populārzinātniskās literatūras un kuri tādēļ šajā kontekstā man nelikās interesanti. Šeit apzināti pievērsos tiem slāņiem, kas vēl ir strīdīgi un nav vispāratzīti. Tam ir vairāki iemesli. Viens – vēlēšanās radīt priekšstatu par to, ka zinātnē visas patiesības nebūt nav kā akmenī iecirstas. Daudziem tas varētu sagraut kādu ilūziju. Otrs – tieksme palīdzēt sabiedrībai sagatavoties tām jaunajām, būtiskajām izmaiņām, kas neapšaubāmi būs... Tās hipotēzes, tēzes un apgalvojumus, par kuriem es stāstu, nekādā gadījumā nevajag uztvert kā neapstrīdamu, absolūtu patiesību. Es drīzāk dalos ar jums savos meklējumos. Pasaulē viss ir attīstībā. Zinātniskā etiķete it kā prasa sabiedrībai pasniegt gatavu modeli, neapstrīdamu rezultātu. Pārformulēšu aforismu, kas populārs matemātiķu vidū: «Teorētiskajā matemātikā matemātiskais rezultāts tiek formulēts tā, kā vajag, kā nākas. Bet tad, kad var to izdarīt. Savukārt industriālajā, tehnomatemātikā strādājot, dara, kā var. Bet jāizdara uz to brīdi, kad vajag.»

.1134. Sabiedrībai ir interese par problēmām, taču akadēmiskā zinātne atsakās sniegt atbildes. Vai saka – mēs atbildēsim kaut kad nākotnē. Visparadoksālākā atbilde: nopietna zinātne ar to nenodarbojas! Vai tas nav absurds? Cilvēki grib zināt, bet tu esi gatavs nodarboties tikai ar to, kas interesē tevi... Naudu no sabiedrības zinātnieks grib, bet, ja tai ir problēmas, atsakās uz tām atbildēt!

.1135. Uzskatu par savu pienākumu mēģināt godīgi sniegt atbildes, piebilstot, ka nevaru garantēt to absolūtu pareizību. Taču šādi mūsu attiecības citam pret citu, man šķiet, ir tīrākas, mēs attīstāmies kopā. Blakus pamatdarbam šis dialogos ar sabiedrību man šobrīd kļuvis gandrīz par pašu nozīmīgāko.

* * *

.1136. Buiķis mums figurēja punktā {[VISUS.1401](#)} (LASE4-206.lpp.). Šeit ir ievietoti tikai Tamberga un Buiķa raksti, lai tie būtu ērti pieejami, bet par viņiem pašiem tiks runāts «Rosē».

§49. Par Tatjanas Potapenko otro grāmatu

2002.01.24 12:57 ceturtdiena
(pēc 1 mēneša, 18 dienām)

.1137. Potapenko ir atsūtījusi savu otro manuskriptu. Kā jau varēja gaidīt, tas ir vājāks nekā pirmais – par slimību vairs netiek runāts, tikai par «zvaigznītēm» (un par pirmo grāmatu). Tomēr nāksies to izdot; negribas viņai atteikt...

.1138. Vai Jūs esat ar mieru «redīgēt» šo grāmatu uz tādiem pašiem nosacījumiem kā pirmo? – un tātad vai man maketējot likt Jūs kā redaktori?

§50. Par darba plāniem

.1139. Grāmatas RULES, SUHOV, DIENA un NATUR tiek pamazām drukātas, bet ne steidzīgi; kad «izdrukāsies», tad arī nesīsim uz LAB kopā ar «Lasi». Bet vairāk es cenšos izgatavot «otro septītnieku» priekš LNB. Tās būs grāmatas FOURT, CANTO, TRANS, LEON1, PRACT, VIEWS un ROAD. Trīs no tām Jūs esat lasījusi jau agrāk, tā ka laikam iznāks izlasīt otrreiz (kas varētu būt noderīgi – «ar jaunām acīm»). Kad visas septiņas būs pie Jums, tad nesīsi uz LNB; droši vien tas būs kaut kad vasarā. Tātad šīs septiņas sastāda «otro kārtu»!

.1140. «Trešais septītnieks» ies vēl lēnāk, jo visas iepriekšējās grāmatas bija jau gatavas un vajadzēja tās tikai pārmaķēt, kamēr trešais septītnieks (pareizāk sakot, desmitnieks) atrodas dažādos gatavības stāvokļos tā, ka tur ir gan vēl jāvada datorā iekšā, gan jāredīgē (ar to pirmo, manu redīgēšanu), gan jāmaķetē no paša sākuma un pat šīs tas pat jāraksta (kā, piemēram, priekšvārdi un arī vietām teksti, tos pabeidzot vai «noapaļojot»)...

.1141. Tās ir grāmatas MUIG1, MUIG2, MUIG3, PSYHE, FIFTH, REVIS, SKATI, VISUS, LUDUS, LEON2 – no tām, kurām galvenais tekstu masīvs pastāv datorā. Kad tās būs bibliotēkās, tad es varēšu sākt nopietni domāt par Interneta versiju...

.1142. «Mirandai», kā jau varēja paredzēt {.8}, neesmu pieskāries, kopš beidzās atvaļinājums. Acīmredzot tagad līdz nākošajam atvaļinājumam...

.1143. Ja raksta vienlaicīgi 10 grāmatas, tad nevajag domāt, ka katra no tām virzīsies uz priekšu tikpat ātri kā tad, ja rakstītu to vienu pašu. Un ir vēl taču citi darbi...

.1144. Padomju laikos «profesionālie rakstnieki» (tie, kas bija «Rakstnieku savienības» biedri) saņēma ceļazīmes «radošam komandējumam» uz «Jaunrades namu» Dubultos (bija tāds Vissavienības iestādījums – uz turieni brauca rakstīt no Maskavas un no visas PSRS; liela daļa padomju literatūras ir sarakstīta tieši tur). Tad skaitījās, ka romāna uzrakstīšanai ir vajadzīgs gads – gads tikai rakstot un pārdomās staigājot gar jūrmalu, gads pie visa gatava un bez kāda cita darba un citām rūpēm...

.1145. «Rosē» un «Upē» vien ir iesāktas četras grāmatas: VITA1, VITA2, VITA3 un TECE1. Tur iet viss «jaunais», ko es tagad rakstu (neskaitot beletristiku, t.i. «Mirandu»); pārējās grāmatas, kas minētas {.1139} – {.1141}, ir «vecās». (Man viss strikti iedalās «vecajās» – līdz 1999.gadam – un «jaunajās» – no 2000.gada, jaunā gadu tūkstoša...)

.1146. «Vecās» vajag tikai noslēgt, apstrādāt, nobeigt, bet nekas būtisks tur klāt likts netiks. «Jaunās» visas iet kā «žurnāli», t.i. pa numuriem: burtnīciņu uztaisu, un ir, uztaisu un ir...

.1147. Taču es nekur neesmu solījis, ka žurnāliem jāiznāk numerācijas kārtībā. Tāpēc var iesākt vienlaicīgi vairākas VITIS (ja vajadzētu, arī URDZEs) sērijas grāmatas. Tā «Rosē» (sērijā VITIS) ir iesāktas uzreiz trīs grāmatas.

.1148. Bet nevajag domāt, ka es tikai iesāku un iesāku arvien jaunas grāmatas. Četrām iesāktajām «jaunajām» ir katrai sava funkcija.

.1149. VITA1 ir «Spēle» ar Prezidenti «reālajā laikā», t.i. katrs kārtējais numurs no tās tiek (vai tiktu) nosūtīts V.V.F., līdzko iznācis. Pašlaik Spēle ir apturēta tajā brīdī, kad (pēc mana «psiholoģiskā aprēķina») V.V.F. pirmoreiz gaida turpinājumu, – jo tur taču ir iesākta analizēt viņas grāmata «Dzintara kalnā»⁵⁷ un pateikts, ka nākošajā numurā ķersimies pie «Autores galvenajām tēzēm». Lai pagaida! (un

⁵⁷ Viķe-Freiberga Vaira. «Dzintara kalnā». Apceres par latviešu tautasdziesmām. Zvaigzne, Rīga, 1993.

šad tad atceras mani). Viņas runās pēc tam, kad es pārtraucu sūtīt, divas reizes ir bijuši momenti, ko ar diezgan lielu drošību var interpretēt kā mājienus: «Nu, sūti taču vēl!»; bet es nesūtu – lai pagaida.

.1150. Pārējās VITAs grāmatas viņa arī dabūs, taču ne «onlainā», t.i. pa numuriem, – bet gan tikai gatavas un iesietas.

.1151. VITA2 ir mūsu sarakste ar Jums līdz «Upes» atvēršanai. Tur tēma un mērķis ir deklarēts ROSE21 burtnīciņā ([{VITA2.29}](#) u.c.); tur var papildināt to, ko mēs agrāk rakstījuši, bet tur nevar likt klāt fundamentāli jaunas lietas.

.1152. VITA3, turpretī, ir tieši priekš fundamentāli jaunām lietām: tur jāiet tam, kas ir pietiekoši nozīmīgs, lai tiktu ievietots «Rosē», bet nepieder nedz VITA1 «spēlei», nedz VITA2 tēmai.

.1153. «Upe» (TECE) ir priekš tādiem tekstiem, kuri «Rosē» neies (kā, piemēram, šis), vai arī kuri ir jāpārstrādā, lai tos liktu «Rosē» (kā par Blavatsku). Bez tam «Upē» iet dažādi materiāli, kurus es gribu «saglabāt» un iekļaut savā Mediotēkā, lai tie man būtu ērti lietojami, bet kuri (vismaz vieni paši, bez attiecīgiem plašiem maniem komentāriem) «Rosei» neder (kā Lībermaņa vai Tamberga raksti).

.1154. Tāpēc tas nebūt nav vienalga, kuru «gabalu» kādā grāmatā likt: pats teksts nosaka, kurai grāmatai tas pieder. Jūs rakstījāt, lai es «ateistisko ētikas konstruēšanu» lieku «Upē» un adresēju Jums. Nē, «Upei» tas nepienākas.

.1155. «Upe» faktiski nav publikācija. Tā netiks sūtīta Viķei-Freibergai, netiks ievietota bibliotēkās (varbūt vienīgi kādreiz tālā nākotnē, visdrīzāk – pēc manas nāves). Tāpēc tur priekšā ir uzrādīta «fiktīva» izdevniecība, tāpēc tur nav ISBN numura, tāpēc tur ir virsū draiskulīga definīcija par «epistolāri grafomānisku izdevumu», tāpēc tur ir iekšā Gulbenieša vēstules (kuras publicēt bez viņa atļaujas mums nebūtu tiesību).

.1156. Tātad, ievietojot «Upē» nopietnu, pabeigtu rakstu, tas tiktu pazaudēts priekš citiem lasītājiem. Nopietni, svarīgi teksti «Upē» var nonākt tikai «pagaidām», – ja kaut kādu iemeslu dēļ tos nevar noformēt uzreiz galīgajā veidā un ievietot tur, kur pienākas. Šis tas no «Upes» tiks vēlāk pārnests uz «Rosi» (parasti rediģējot un papildinot), bet visumā, ja bez tādas «pagaidu glabātuves» var iztikt, tad labāk iztikt.

.1157. Tādi gabali kā «ētikas konstruēšana» pienākas grāmatai VITA3. Tur tas arī parādītos, ja tiktu uzrakstīts (varētu nonākt arī VITA1 vai VITA2, ja izrādītos, ka tas kaut kādā veidā ir noderīgs šo grāmatu iecerei).

§51. Konkurss «Preses nama Grāmata»

2002.01.29
(pēc 5 dienām)

.1158. Vēl kāda ziņa, kas varbūt var Jūs interesēt. Akciju sabiedrība «Preses nams» sadarbībā ar Latvijas Rakstnieku savienību un Latvijas Kultūras fondu 2000. gadā pirmo reizi rīkoja latviešu oriģināl-literatūras konkursu «Preses nama Grāmata» (...). Es domāju, ka Jūs šādam konkursam varētu iesniegt LASEs un, kad būs, «Mirandu» (...). Varat sazināties ar šo a/s pa e-mail presesnams@presesnams.lv.

2002.02.07 07:59 ceturtdiena
(pēc 9 dienām)

.1159. «Lases» nav domātas konkursiem, un tās tur iesniegt nevar. «Lases» ir kaujas šķēps un tribunāla giljotīna. Nevar nest giljotīnu uz skulptūru konkursu.

.1160. Bet «Lases» nav oriģināldarbs, tās ir tikai izlase no «kanoniskajiem krājumiem». Var principā izdarīt no kanoniskajiem krājumiem CITU izlasi (citu tekstu «secību» – sk. titullapu «Lasēs»), speciāli domātu konkursam un papildinātu ar beletristisku ietvaru.

.1161. Kad es saņēmu Jūsu vēstuli, es pat tūlīt ieskicēju tādas «secības» plānu: grāmata sauktos «Sofijas dārza lapas» (vai jūtat visu dzēlību?). Beletristiskais ierāmējums būtu tāds, ka viens jauneklis (jāizdomā vārds, kurš vienlaicīgi figurēs autora vietā grāmatas titullapā – es, protams, atkal būšu noslēpies aiz pseidonīma) – kāds jauneklis stāv vējainā vakarā pie savas iemīļotās «Sofijas N.» logiem viņas mājas dārzā (nu, kā tas vecajā romantiskajā laikā kādreiz esot noticis). Tā viņš tur raugās Sofijas logos, sapņo par šo meiteni un nejauši redz, ka no atkritumu kaudzes dārza viņā galā vējš dzenā kaut kādas apdrukātas un ar roku aprakstītas pussamirkušas papīra lapas. Viņš paceļ dažas, sāk lasīt, tās viņu ieinteresē, viņš sāk tās vākt kopā...

.1162. Mājās viņš tās sakārto, un tad publicē šajā grāmatā («Sofijas dārza lapas») kopā ar savām (naivajām) pārdomām ap «lapu» saturu. Bet «lapās» ir fragmenti no Mediotēkas, no Jūsu un manas

sarakstes («lapas» no tā jauneklā viedokļa ir kaut kādas vēstules – sarakste starp kādu nezināmu Maiju un kādu vīrieti, kura vārds paliek neatšifrēts). Tur ir fragmenti «bez sākuma un beigām» par «ezotēriku», Prezidenti, Buiķi, Stelpu, cilvēka būtību, Vēras teoriju...

.1163. Autora (t.i. «lapu» sakārtotāja un publicētāja) naivajos komentāros vadmotīvs ir: «Kas ir šie Lapu autori, kas un kādēļ ir izmetis mēslainē tik interesantas un svarīgas lietas?».

.1164. Nu, tādu izlasi principā varētu uztaisīt konkursiem (kaut gan arī tas prasītu vairākus mēnešus «tīra laika» – atstumjot malā visu pārējo). Cits jautājums – vai ir vērts?

.1165. Visādam gadījumam es toreiz uzrakstīju uz Jūsu norādīto *e-mail* adresi ar lūgumu atsūtīt sīkāku informāciju par šiem konkursiem. Vēstule neatnāca atpakaļ, tātad adrese pastāv un vēstule ir saņemta. Tagad ir pagājusi nedēļa, bet atbildes nav (klasiski latviska situācija!).

§52. Intelligence Quotient

2002.01.07

(pirms 1 mēneša, 0 dienām)

.1166. Daudzās vietās nākas lasīt par IQ (intelektuālo koeficientu), kas vieniem esot augsts, citiem zems; ir kaut kādas «normas robežās» utml., bet es pat nezinu, pēc kādiem testiem šādu IQ nosaka. Vai Jūs varētu man pastāstīt, kā un kur tādu IQ var aprēķināt? Vai tas ir kāds tests? (Vai Internetā ir?). Vai tas ir arī «uz ātrumu»? Interesanti tomēr...

2002.01.18 12:21 piektdiena

(pēc 11 dienām)

.1167. «Intelligence Quotient» ir tipisks amerikāņu jēdziens; ASV tas bija ieviests izglītības sistēmā kā bērnu un jauniešu attīstības pakāpes rādītājs (nezinu gan precīzi, kādā līmenī ieviests – vai ar kādu viņu Izglītības ministrijas rīkojumu, vai kaut kā mazāk oficiāli). Ne Latvijā, ne Padomju Savienībā tas nekad nav mērīts «oficiāli».

.1168. «Quotient» nozīmē «koeficients», ja runā par matemātiskiem polinomiem, bet vispār angļiski tam ir plašāka nozīme nekā latviešu vārdam «koeficients»: to varētu tulkot arī kā «daudzums», «daļas lielums» (līdzīgi kā vārdā «kvota»).

.1169. Šāda mērījuma ideju izvirzīja vācu psihologs Vilhelms Šterns, tad to pārņēma franči «Bineta–Simona testā» un, beidzot, Ljuiss Termans no Stenfordas universitātes 1916.gadā adaptēja to priekš ASV, ar ko sākās tā «uzvaras gājiens» pa amerikāņu izglītības sistēmu ārpus universitāšu laboratorijām.

.1170. IQ pamatideja ir šāda: 1) izmēra katra vecuma bērnu, sākot ar 2 g.v., vidējās spējas atrisināt dažādus uzdevumus, kaut ko iemācīties un orientēties jaunās situācijās; 2) izmēra šīs spējas dotajam konkrētam bērnam un nosaka viņa «mentālo vecumu» – kāda vecuma vidējam līmenim spējas atbilst; 3) dala «mentālo vecumu» ar faktisko vecumu un reizina ar 100.

.1171. Tātad, ja konkrētajam bērnam spējas sakrīt ar vidējām spējām šajā vecumā, tad IQ viņam būs 100; ja 10-gadīgs bērns risina uzdevumus kā vidēji 12-gadīgie, tad viņam IQ būs 120; ja risina kā 8-gadīgs, tad IQ būs 80.

.1172. Skaidrs, ka šim vērtējumam ir jēga tikai tikmēr, kamēr notiek attīstība – bērniībā un agrā jaunībā. Kā zināms, pēc 25–30 gadu vecuma cilvēku spējas sāk samazināties (ilgāk saglabājas, protams, pieredze un zināšanas, bet tieši «apķērības spējas» iet mazumā diezgan strauji).

.1173. Ja 100-gadīgs sirmgalvis risinās uzdevumus tikpat veikli kā vidēji 30-gadīgie, tad IQ, pēc definīcijas, viņam iznāks 30 (tātad it kā šausmīgi zems, bet īstenībā viņam ir neparasti labi saglabāts intelekts).

.1174. Tālāk, ja kāds cilvēks (kaut vai bērns, vienalga) risina uzdevumus tik labi, ka tas vispār neatbilst nekādam «mentālajam vecumam» (nekādā vecumā vidējie cilvēki tik labi nerisina uzdevumus!), tad IQ tā, kā tas definēts, vispār nav iespējams aprēķināt.

.1175. Protams, reālos testos (kuriem ir daudz dažādu versiju) droši vien taisīja ekstrapolācijas (it kā pieņemot, ka cilvēks, kļūdams vecāks, risinās uzdevumus arvien labāk un labāk un labāk...).

.1176. Atceros, 1980.gados žurnāli rakstīja par kādu amerikāņu mājsaimnieci, kurai esot «visaugstākais IQ pasaulē» – augstāks nekā visiem Nobela prēmijas laureātiem utt. Precīzi skaitļus neatceros, taču aptuveni viņai bija 25 gadi, bet IQ tuvojās 150. Tātad, saskaņā ar IQ definīciju, viņa savos 25 gados ir risinājusi uzdevumus tā kā vidēji to dara 37-gadīgie.

.1177. IQ ir ticis daudz kritizēts pat Amerikā, nerunājot jau par citām valstīm, kur tas vispār netika ieviests. Kritizēja galvenokārt trīs virzienos:

.1178. 1) Kā noteikt «vidējo spēju līmeni» kādam vecumam (un līdz ar to cilvēka «mentālo vecumu»)? – jebkurš pieņēmums šajā ziņā būs visai patvaļīgs.

.1179. 2) Jebkurš konkrētā cilvēka spēju mērījums attieksies uz to uzdevumu specifiku, kuri iekļauti testā; piemēram, ja 14-gadīgajam Mocartam (kurš, kā zināms, šajā vecumā kļuva par Boloņas filharmoniskās akadēmijas locekli, jo viņa komponētā opera uzvarēja konkursā) tiks kombinēt ģeometriskus objektus, tad, pilnīgi iespējams, viņam izrādīsies visai zems IQ; tādus uzdevumus labi risinās tie, kas ar šīm lietām ir daudz darbojušies agrāk, teiksim, skolā; bet tajā pašā laikā viņi būs «neapķērīgi», piemēram, uzdevumos par dzīvi mežā, kurus labi risinās kāds Austrālijas aborigēns.

.1180. 3) Tāds IQ mērījums, ja tas izrādās zems, var radīt cilvēkam «nepilnvērtības kompleksu», var izsaukt viņa «diskrimināciju» no pārējo puses, var sekmēt rasu un tamlīdzīgus aizspriedumus.

.1181. Arī no Vēras teorijas viedokļa IQ mērījumi izskatās ļoti apšaubāmi. Principā tas rāda smadzeņu programmu spējas atrisināt kādu noteikta tipa uzdevumu fiksētā laikā. Bet no informātikas un programmēšanas viedokļa vien jau ir skaidrs, ka «universālas programmas» (kuras ņem vērā ļoti daudzus faktorus) strādās lēnāk (un tāpat neveiksmīgāk no testa viedokļa) nekā tās programmas, kuras ņem vērā mazāku skaitu faktoru, bet ir orientētas tieši uz dotā veida uzdevumiem. Taču vispār dzīvē pirmā tipa smadzeņu programmas ir labākas.

.1182. Mērījumus iespaidos arī cilvēka jūtīgums pret stresu, pret «testa apstākļiem», pret to, ka «viņš tiek pārbaudīts». Pie faktiski vienādām spējām labāki rezultāti var izrādīties tam, kurš spēj vienaldzīgi «košļāt gumiju» testa laikā.

.1183. Cik ir dzirdēts no literatūras, gandrīz visiem cilvēkiem, kas paveikuši kaut ko izcilu zinātnē vai citās jomās, IQ ir bijuši ne visai augsti.

.1184. Bet tieši pašus testus IQ mērīšanai es nekad neesmu redzējis un tuvāk par tiem neko nezinu.

4. Žurnāla «Upe» 6. numurs

Dzīves straumes hronika
 Neperiodisks epistolāri grafomāniskis izdevums
 Numurs izlaists 2002.03.18
 Žurnāls iznāk kopš 2001. gada 7. novembra
 Galvenais redaktors: Valdis Egle
 Galvenais adresāts: Aija Štūbe Salniņa
 Redakcijas adrese: egle@latnet.lv

§53. Par «psiholoģisko atkarību»

2002.02.17 12:24 svētdiena
 (pēc 30 dienām, 3 minūtēm)

.1185. Labdien, *Dear Aija!*

.1186. Vakar saņēmu Jūsu vēstuli un labojumus. Paldies! Jūs rakstāt:

2002.02.12
 (pirms 5 dienām)

.1187. «Jā, es šo laiku saucu par «ļauno laiku», ignorēju vēlēšanas un tagad neskatos vairs arī «Panorāmu» un TV ziņas, lai saudzētu savus vājos nervus. Dabīgi, ka tas ir subjektīvi, jo es pasaulē tagad redzu vairāk ļauno sava «ļāunā liktens» dēļ. Un mans nelaimīgums ceļas galvenokārt katastrofālo materiālo apstākļu dēļ, dēļ kā esmu, kā vienā avīzē teikts: «nevis no šīs valsts izsūtīta, bet pasūtīta...». Jā, atšķirībā no Jums, mana izolētība ir nabadzības dēļ. Un tādēļ pastiprinās visas iespējamās atkarības. (Labi zinu, ka īsti laba nav arī mana psiholoģiskā atkarība no Jums, kaut arī man patīk un interesē lasīt Jūsu darbus. Bet, no otras puses, tā ir arī pozitīva lieta, jo citādi es varbūt būtu jau alkoholiķe pēdējā stadijā kā Ingus...»)

2002.02.17 12:24 svētdiena
 (pēc 5 dienām)

.1188. Tā «psiholoģiskā atkarība» arī man jau krietni sen dara raizes. Nemiet vērā, ka es varbūt redzu un zinu vairāk nekā izsaku un – ko var zināt? – varbūt pat dažā ziņā vairāk nekā Jūs pati apzināties.

.1189. Es Jūs, protams, «nepametīšu» vienkārši tā, «ne no šā, ne no tā» – vienīgi ja nu Jūs atkal kaut ko «ievārīsiet» un sāksiet man uzbrukt kā kādreiz (kas gan tagad ir ļoti maz ticams, jo tagad Jūs «esat mācīta» un būsiet piesardzīga).

.1190. Bet briesmas slēpjas citur. Iepriekšējā vēstulē Jūs rakstāt: «Ja UPEi un ROSEi nav laika, sūtiet nākamās FOURS, CANTO, TRANS burtnīciņas, lai ātrāk iet uz priekšu».

.1191. Tādos brīžos es domāju: «Velns un elle! Viņām visām liekas, ka man tās burtnīciņas aug kokā kā āboli un vajag tikai pastiept roku un tās noplūkt!».

.1192. Īstenībā pat tās «veco grāmatu» burtnīciņas prasa darbu – ilgu un grūtu darbu –, un vajag atrast tam laiku, un vajag, lai fiziskais stāvoklis būtu tāds, ka negribas pēc 8 vai 9 stundu darba dienas vienkārši nokrist uz dīvāna, un vajag drukāt, un vajag, lai būtu toneris printerim, un lai būtu nauda (vairāk nekā Ls 40), lai to nopirktu, ja tas izbeidzas... Un vēl ir ģimene un mājas darbi utt.

.1193. Tā tas ir ar tām 11 grāmatām, kuras bija samaketētas jau 1997–1998. gados, un tagad vienkārši jāpārmaketē, pievienojot tikai indeksus (indeksu taisīšana arī ir ilgs un piņķerīgs darbs, bet mans Standarts to prasa). Taču, kā jau es rakstīju, šīs jau agrāk samaketētās grāmatas drīz beigsies līdz ar «otro septītnieku» {1139}.

.1194. Tad pie katras kārtējās grāmatas būs vēl daudz daudz vairāk darba. Ja līdz šim es vēl kaut kā «puslīdz» varēju «Jūs apgādāt» ar «jaunām burtnīciņām», tad pēc «otrā septītnieka» beigām tas noteikti kļūs neiespējami – intervāli kļūs vēl daudz lielāki.

.1195. Un kur tad vēl jaunu tekstu sacerēšana «Rosei» vai «Upei» vai «Mirandai» vai vēl kaut kam. Un es jau ilgāku laiku apdomāju Monogrāfijas projektu. (Tur var strādāt gadiem – gadiem! – nestājoties ne ar vienu kontaktos). Un ja nu «diskusijā REVISERE» (kur Jūs pašlaik esat faktiski vienīgā) parādās arī citas personas? Piemēram, Buiķis, Žagars, Korins vai vēl kāds?

.1196. Kas tad notiks ar Jūsu «psiholoģisko atkarību»?

.1197. Vai man būtu «viss jāziedo», lai uzturētu šo (jāteic, «diezgan trako») saraksti ar Maiju Salnu? (Dažreiz jau man ir nācis prātā: «Vello, vai es esmu viņai verdzībā pārdots, vai!?»).

.1198. Es vēlreiz atkārtāju, ka man nav nodoma «atbrīvoties no Jums», bet laikam ir neizbēgami, ka nākotnē tas var kļūt par normu, ja manus sūtījumus Jūs saņemtu tikai ar vairāku mēnešu intervāliem...

.1199. Šajā sakarībā es bieži atceros Leonīdu. Viņa jau nebija ļauna, un arī bija «tikai nelaimīga sieviete» – tāpat vien gribēja – kā visas sievietes –, lai viņai pievērs uzmanību, nodarbojas ar viņu, jo bez tā viņa «nevar dzīvot»... Man bija (un joprojām ir) viņas žēl, bet es taču nevaru ziedot savu dzīvi un mērķus «nelaimīgu sieviešu glābšanai». (Bez tam viņu taču ir tūkstoši Latvijā vien – šo nelaimīgo sieviešu, – tad kāpēc jāglābj tieši šī? Tādēļ vien, ka tieši viņa kaut kādu iemeslu dēļ gadījies man tuvumā?).

.1200. Nu, Jums, salīdzinot ar Leonīdu, ir divas priekšrocības. Pirmā ir tā, ka Leonīda man faktiski nepalīdzēja un arī nepiedāvājās palīdzēt. Mazliet viņa sāka labot dažus tekstus (ar viņu pašu saistītos), bet viņai bija nepareizi priekšstati par dzīvi un viņa domāja, ka es viņai pievērsīšus vairāk uzmanības tad, ja viņa būs «man līdzvērtīga», tāpēc vienkāršas labošanas nebija, bet bija mēģinājums diskutēt, iebilst, strīdēties (protams, tādā līmenī, kurš mani galīgi neinteresēja), un šī «palīdzība» mani tikai vēl vairāk kaitināja. Jūs, turpretī, labojat tā, kā vajag, un patiešām palīdzat. (Un bez tam Jūs varat labot gan krieviski gan latviski, kamēr viņa – tikai krieviski).

.1201. Un otrā priekšrocība ir tā, ka Leonīda bija «ģimenes draugs», pazīstama ar manu sievu, «вхожа в наш дом», un tāpēc bez šķēršļiem varēja «tikt man klāt», runāt, uzaicināt uz satikšanos, nest dāvanas utt. – ar vārdu sakot, «vērpt savas sievišķīgās intrigas», novirzot visu simtprocentīgi seksuālā gultnē. Viņa bija skaista, pārliecināta par savu skaistumu un pārsteigta par to, ka tas uz mani neiedarbojas, kas lika viņai mēģināt atkal un atkal, gan lai «izlabetu šo pārpratumu», gan lai vispār pašapliecinātos savās, manās un citu acīs.

.1202. Jūs, turpretī, esat distancēta, nevarētu «viegli tikt man klāt», pat ja to gribētu (es nesaku, ka gribat, lai gan esmu pamanījis šo to tādu, ko Jūs varbūt domājat, ka neesmu pamanījis).

.1203. To visu es pateicu vienīgi tādēļ, lai parādītu, ka man nav iemeslu vēlēties «izrīkoties ar Jums līdzīgi Leonīdai» un ka nākotnē varbūt paredzamā sūtījumu biežuma samazināšanās nav jātulko kā mēģinājums «pamazām tikt no Jums vaļā» (kā to varētu, iespējams, interpretēt histeroīdais temperaments). Vienkārši gatavākās grāmatas drīz izbeigsies, bet tālākās prasīs daudz vairāk darba un laika, bez tam var parādīties citas nodarbības.

.1204. Jau sen ir zināms, ka «principā vajadzētu uzrakstīt kompakto monogrāfiju par Vēras teoriju». Pašlaik materiāls ir ļoti plašs, bet tas ir izmēģināts pa daudzām grāmatām dažādās valodās kopā ar visādām diskusijām, strīdiem, pat lamām un «vainīgo sodīšanu» – un savādāk tas arī nevarēja būt pie tiem apstākļiem, kādi tie reāli ir bijuši.

.1205. Kompakta un sistemātiska izklāsta nav, – bet vajadzētu. Zināmā mērā šāda izklāsta trūkums «attaisno» «oponentu» izturēšanos. (Protams, pietiekoši gudrs oponents saskaņā ar Teorijas nozīmi arī tādā izskatā, kādā tā tagad pastāv, taču šo «pietiekoši gudro» oponentu nav, un pārējos sistemātiska izklāsta trūkums par kādiem 5% attaisno).

.1206. Es vēl neesmu izšķīries, kad un kādā formā šo darbu uzsākt (visumā gribētos «pa priekšu nolikt pie vietas» visu veco un iesākt, un tad tikai ķerties pie Monogrāfijas, bet...). Atcerieties, es kādreiz rakstīju Jums, ka pie tās tehnoloģijas, ar kuru Vedda tika iesākta 1992.gadā (kad Web-lapas Internetā vēl nepastāvēja), var tikai vispirms uztaisīt papīra versiju, un pēc tam to ievietot Internetā, bet, ja, Veddu iesākot, Web-lapas būtu jau pastāvējušas, tad varētu darīt arī otrādi: pa priekšu taisīt Interneta versiju un tikai pēc tam papīra.

.1207. Tad varbūt Monogrāfijai izvēlēties tieši šādu tehnoloģiju, t.i. taisīt to vispirms Internetam, un tikai tad (ja iznāk un cik iznāk) uz papīra? Bet tas nozīmētu arī, piemēram, ka Jūs (bez pieejas Internetam vai vismaz bez laba datorā) šos rezultātus faktiski neieraudzītu, atšķirībā no «Roses» u.c., kas top pamatā pēc 1992.gada tehnoloģijas. Te ir arī citas problēmas un es, kā jau teicu, neesmu vēl izšķīries.

.1208. Sarakste ar Maiju Salnu (un Aiju Štubi) ir plaša – iesāktas grāmatas VITA2, VITA3, TECE1, neskaitot atsevišķus elementus grāmatā VITA1, – un šai sarakstei ir sava loma ne tikai tiešajā saistībā ar Jums, bet arī «lielajā spēlē» pret Maiju Kūli, Vilni Zariņu u.c. «varenajiem», taču šādam stāvoklim ir arī savi trūkumi.

.1209. Ja visa «diskusija REVISERE» reducējas tikai uz saraksti ar Maiju Salnu, tad «viņi» var teikt: «Nu, lūk, visa viņa teorija tik vien ir vērtā, lai to apspriestu ar kādu apkopēju!». (Es, protams, «sadotu viņiem pa kaklu», ja viņi to izteiktu atklāti, bet visa šī situācija dod viņiem iespēju pašiem tā domāt pie sevis klusībā).

.1210. Un, otrkārt, lai arī cik Jūs būtu interesanta kā diskusiju partnere, bet tomēr Jūs uzliekat šai apspriešanai «vienpusības zīmogu». Jums nevar tikt rakstīta pati dziļākā un pati vērtīgākā Teorijas daļa – tas, kas dziļi ieiet matemātikā un programmēšanā.

.1211. Tāpēc es, protams, visu laiku turpinu «raudzīties apkārt» pēc kāda, kurš varētu būt piemērots partneris tieši šajās jomās. No vienas puses, es tagad esmu atteicies no aktīvas jaunu kontaktu meklēšanas (2001.gadā vairs nebija neviena tāda mēģinājuma), jo līdz šim tas ir novedis gandrīz vienīgi pie konfliktiem, bet, no otras puses, es neatteiktos un būtu apmierināts, ja «Liktenis man šādu partneri piespēlētu».

.1212. Jūs acīmredzot to arī jūtat, un visu laiku cenšaties man tādas kandidatūras «piespēlēt» – te Buiķi, te Žagaru, te Korinu utt. Nu, ar Buiķi jau nu nekāda diskusija nesanāks, ar viņu varētu tikai «joka pēc» izkauties vai izāzēt viņu pēc Blavatskas parauga; arī Žagars diez vai derēs, bet, lūk, Johans Korins gan, iespējams, varētu būt vērtīgs.

.1213. Korina «Dižo Garu» es izlasīju ļoti uzmanīgi un «no vāka līdz vākam», kā sen jau nebiju darījis ne ar vienu grāmatu. Slēdzieni ir sekojoši.

.1214. Šī grāmata viennozīmīgi nav «latviešu literatūras oriģināldarbs», bet ir sacerēta vispirms krieviski un tikai tad tulkota latviski. Taču tā ir uzrakstīta speciāli tulkošanai un izdošanai latviski.

.1215. Pēc sižeta grāmatas varoņi ir latgalieši (un tātad arī autors it kā būtu domāts latgalietis), bet man ir aizdomas, ka latgalieši tur ir ielikti tikai «maskēšanās nolūkā» – lai «attaisnotu un izskaidrotu» to, ka grāmatai nav «raksturīgās latviešu mentalitātes». Ticamāk, ka autors ir Latvijas (varbūt Latgales) krievs (vai ebrejs, bet ticamāk, ka krievs).

.1216. Autors ir manas paaudzes un «manu aprindu» cilvēks. Vide ir ļoti pazīstama, tieši tāda, kāda mums bija Elektronikas institūtā. Darbība notiek (ciktāl padomju laikos), kā izskatās, Cietvielu fizikas vai Polimeru mehānikas institūtā (tie bija divi nelieli ZA institūti blakus mūsējam – «Zinātņu Akadēmijas pilsētiņā» pie «Teikas» (no tiem ir nācis arī, piemēram, Einārs Repše)).

.1217. Autoru es droši vien personīgi nepazīstu (jo, izņemot Repši un vēl dažus, no viņiem vispār nevienu nepazīnu), bet droši vien esmu redzējis (bija jau dažādi kopīgi pasākumi šiem institūtiem; arī ēst viņi nāca bieži uz mūsu ēdnīcu).

.1218. Grāmata ir visumā labi uzrakstīta – gan kompozīcijas, gan tēmas, gan nostādņu ziņā. Tā ir beletristika «ar populārzinātniskām piedevām». Tas, ka tā domāta «*tiem, kas interesējas par visu ko, izņemot, varbūt, vienīgi politiku*», nozīmē, ka autors interesējas par visu ko (tas jau redzams arī no satura) un principiāli negrib pievērsties politikai.

.1219. Tāda nostāja (kā arī vispār grāmatas idejiskās nostādnes) varētu norādīt, ka pie «visa kā», par ko autors interesējas, samērā viegli varētu tikt pievienota arī Vēras teorija. Tā kā viņš ir matemātiķis pēc izglītības, programmētājs pēc nodarbošanās un neatrodas «ezotērikas (vai kristietības) valgos», tad izskatās, ka ar viņu varētu tikt apspriestas visai nopietnas lietas...

.1220. (Viņa grāmatas «filosofiskā daļa» – ja atmet beletristisko ietvaru – ir veltīta vienam jautājumam: varbūtību teorijai, «lielo skaitļu likumam» un to sakaram ar cilvēka likteni. Viņš meklē atbildi uz šiem jautājumiem un – protams, ne sevišķi nopietni – dod šo atbildi «Dižā Gara» pastāvēšanas un iejaukšanās veidā. Bet es arī jau kopš ceturtdaļgadsimta esmu meklējis atbildi uz šiem jautājumiem, – un Vēras teorijai šī atbilde IR).

§54. Noliedzoša attieksme pret visu

2002.03.01
(pēc 12 dienām)

.1221. Pie punkta {.834}. Ne gluži. «Noliedzoša attieksme pret visu» man radās tikai pēc tam, kad es saskāros ar ezotēriķu liekulību, nodevību, egoismu un savtīgumu. Es taču Jums par to visu rakstīju. Taisni otrādi. Es biju «naivi pozitīva», centos palīdzēt, no sirds vēlējos veidot Centru, kur primārās ir ētiskās vērtības, palīdzība cilvēkiem. Sūtīju visiem (Centram «Evolēt», «ĒAC», «Klubam 415», «Kultūras piramīda» u.c.) savas idejas, ierosinājumus, plānus. Daudz ko viņi arī izmantoja. Tikai savtīgos nolūkos un mani pašu pasludinot «ārpus likuma» (Stelpa intrigu dēļ). Dabīgi, ka PĒC TAM es paliku nikna, bet PIRMS TAM mani mērķi bija visnotaļ pozitīvi, idejas gaišas...

2002.03.04 16:28 pirmdiena
(pēc 3 dienām)

.1222. Paga, paga. Tajā punktā {.834} es netiku aplūkojis jautājumu, KĀDĒĻ Jūs tā darījāt. Pats fakts, ka «pirms Jūs sastapāt mani, Jums jau bija «noliedzoša attieksme» pret «visu»; Jūs sūtījāt uz visām pusēm dažādas izsmējīgas parodijas» – pats šis fakts ir vai nav spēkā?

.1223. Ir. Jautājums par šī fakta iemesliem ir cits jautājums. Un, ja mēs šo otro jautājumu attiecinām uz Blavatsku, tad – kādēļ gan mums būtu jādomā, ka viņai bija mazāk iemeslu tādai rīcībai nekā Jums? Vai cilvēki toreiz bija gudrāki? (Nebija). Vai cilvēki toreiz bija labāki? (Nebija – cilvēki vienmēr ir bijuši draņķi).

.1224. Tā ka Blavatskai ne mazākā mērā kā Jums bija savi iemesli sākt izsmiet Muļķību. Varbūt arī viņa sākumā «visnotaļ pozitīvi un ar gaišām idejām» pievērsās spiritismam, kas tikko bija nācis modē Rietumeiropā, kad viņa tur ieradās, bet kad viņa to visu tuvāk iepazīna...

.1225. Un tā tas ir ar visiem vai gandrīz visiem, par ko bija runa punktā {.834}. Nevienam, «ne sievietēm, ne histeroīdiem» šī «noliedzošā attieksme» «nekrīt no debesīm», nerodas «no nekā». Visiem ir kaut kādi savi iemesli.

2002.03.01
(pirms 3 dienām)

.1226. Bet man nav skaidrs, kāpēc iepriekšējā dzīvē man vajadzēja dibināt visādas biedrības, ja jau es biju materiāli nodrošināta dāma?... Bagātība taču ir brīvība. Tā ļauj piepildīt dzīvi ar daudz interesantākām lietām. (Vai tad seksā vien ir bauda?).

2002.03.04 16:28 pirmdiena
(pēc 3 dienām)

.1227. Ir tāda veca anekdote: «Viens cilvēks, kuram sāp zobs, ierauga otru, kas sāpēs vaid, un jautā viņam:

.1228. – Kas tev kaiš?

.1229. – Vai, šausmas, man čūska iekoda!

.1230. – Ā-ā... Tik vien? Es domāju, tev arī sāp zobs».

.1231. Tāds nu ir psiholoģijas likums – tas, kas sāp man, ir tas visbriesmīgākais un vissvarīgākais. Jums liekas, ka «bagātība ir brīvība» un ļauj dzīvi piepildīt ar ceļojumiem (un ka sekss nieks vien ir), taču tā Jūs domājat tikai tādēļ, ka Jums nav naudas, bet seksu esat pieredzējusi. Toties Blavatska, kurai bija nauda un kura bija daudz ceļojusi, droši vien sevī domāja: «Es atdotu visu savu naudu un visas savas apceļotās pilsētas un zemes, ja vien varētu izbaudīt īstu, lielu šīs pasaules Mīlestību ar Vīrieti, kā tam būtu jābūt lemtam Sieviete!...»

.1232. (Tas taču atspoguļojas pat viņas «Mācībā» – kas tad cits ir šie Skolotāji Mahatmas, ja ne tas neaizsniedzamais Vīrieša ideāls «из моих снов!!» {.774}? (Šis apgalvojums nav pretrunā ar to, ka vārds Morija nozīmē «Muļķību» – kā katrā labā beletristikā, arī Morijas tēls ir daudzšķautnains; bez tam Blavatska ieveda «Kut Humi» tēlu papildus pie Morijas tieši tiem gadījumiem, kur viņai pašai nepatika, ka Lielais Skolotājs ir Muļķība, tām reizēm, kad viņa gribēja, lai tas tā nebūtu; iespējams arī, ka Kut Humi bija hronoloģiski pirmais, un tikai pēc tam nāca Morija ar savu slepeno zemtekstu; katrā ziņā tā nav nejaušība, ka ar Sinnetu sarakstīties «Morija atteicās», bet «piekrita Kut Humi»)).

2002.03.01
(pirms 3 dienām)

.1233. Kas attiecas uz Jūsu vārdu apšaubīšanu. Jūs taču negribēsiet dabūt «uz kakla» reliģisku fanātiķi (viņi ir daudz bīstamāki par mani, varat ticēt)... Un vispār, piemēram, tas pats Renē Dekarts esot teicis, ka «lai atrastu patiesību, vismaz reizi dzīvē, ciktāl tas iespējams, viss ir jāapšaubā».

2002.03.04 16:28 pirmdiena
(pēc 3 dienām)

.1234. Tad kādēļ Jūs neapšaubījāt, ka punkts {.750} ir teikts nopietni?

§55. Rakstu pārpublicēšana

.1235. «Jurista vārds» 2001.09.25 Nr.221 («Latvijas Vēstnesis» Nr.135 (2522))⁵⁸

.1236. Par rakstu pārpublicēšanas tiesiskajiem aspektiem Mag. iur. Māris Grudulis

.1237. Mūsdienu sabiedrībā, palielinoties masu saziņas līdzekļu skaitam, palielinās arī to savstarpējā konkurence, kas izpaužas gan kā ātrāka un kvalitatīvāka informācijas sniegšana lasītājiem, gan arī šīs informācijas operatīvāka un ātrāka iegūšana no tās pirmavotiem. Patērētājam visbiežāk ir redzama tikai konkurences cīņa informācijas pasniegšanas procesā, bet pašiem konkurentiem ne mazāk svarīgs ir informācijas iegūšanas un saglabāšanas process pirms tās publicēšanas, kā arī iespēja gūt maksimālu atdevi no ieguldītā darba un līdzekļiem, kas patērēti konkrētā raksta radīšanā. Tieši šī vēlēšanās ietaupīt līdzekļus informācijas iegūšanas procesā bieži vien saistīta ar neatļautu rakstu pārpublicēšanu, kas rada konfliktus izdevēju vidū {.1308}.

.1238. Jebkuri konflikti tiesiskā valstī ir atrisināmi ar tiesībām, un arī gadījumos, kad viens laikraksts neatļauti izmanto otra padarītā darba augļus, ir iespējams vērsties tiesību aizsardzības iestādēs un panākt prettiesiskās darbības pārtraukšanu, zaudējumu atlīdzināšanu, kā arī atsevišķos gadījumos – vainīgā sodīšanu.

.1239. Risinot šāda veida konfliktus, Latvijas tiesību aizsardzības iestādēm nākas sastapties ar jauna veida tiesiskajām attiecībām, kuru risināšana ir pasveša Latvijas tiesām, attiecībām, kuras saistītas ar tādām mūsu sabiedrībai vēl jaunām tiesību nozarēm kā autortiesības, masu mediju darbības tiesiskā reglamentācija, konkurences likumdošana. Tas saistīts ar to, ka PSRS laikā rakstu pārpublicēšana (arī neatļauta) būtiski neskāra žurnālistu un izdevēju mantiskās intereses, jo starp izdevējiem reālas konkurences vienkārši nebija. Līdz ar to šāda rīcība vairāk attiecās uz profesionālās ētikas normām un juridisku normu piemērošana nebija nepieciešama.

.1240. Savukārt mūsdienās, kad informācija ir kļuvusi par tādu pašu precī kā maize, sāls un sērskociņi, rakstu neatļauta pārpublicēšana var nodarīt kaitējumu ne vien žurnālistu un izdevēju morālajām, bet arī mantiskajām interesēm.

.1241. Protams, šāda darbība sevī ietver labuma gūšanu no cita cilvēka darba, kas prasījis laiku un līdzekļus, kuri ieguldīti informācijas vākšanā, apkopošanā, analizē utt. Tāpat nevar noliegt arī to, ka minētās darbības ir ne tikai negodīgas, bet atsevišķos gadījumos var tikt vērtētas vienkārši kā parazītiskas.

.1242. Valstīs, kurās jau gadu desmitiem darbojas brīvā tirgus ekonomikas principi, rakstu neatļauta pārpublicēšana, kā arī tai sekojošie tiesas procesi nav nekāds jaunums. Savukārt Latvijā rakstu autoriem un izdevējiem ne vienmēr ir skaidrs, kā cīnīties par savām likumīgajām interesēm un kādas juridiskās normas izmantot to aizsardzībai. Tādēļ šī raksta mērķis ir sniegt lasītājiem aptuvenu priekšstatu par konfliktu risināšanas principiem un iespējam situācijās, kad rakstu neatļauti pārpublicē konkurējošs laikraksts vai žurnāls (A), vai arī to neatļauti atkārtoti izdara sākotnējais izdevējs (B), kā arī dažos vārdos aprakstīt esošo situāciju Latvijā (C).

(A)

.1243. Gadījumos, kad publicētu rakstu pārpublicē konkurējošais laikraksts, pirmais juridiskais līdzeklis, kuru cenšamies izmantot, ir autortiesības – tiesību nozare, kas šķiet neapšaubāmi atbilstoša šādu jautājumu risināšanai. Situācijā, kad konflikta priekšmets var tikt kvalificēts kā autora jaunrades rezultāts, autortiesību izmantošana būs pats efektīvākais līdzeklis savu interešu aizsardzībai. Gandrīz jebkurā pasaules valstī autors savas tiesības var realizēt gan civilprocesuālajā, gan kriminālprocesuālajā ceļā, panākt zaudējumu atlīdzināšanu un vainīgā sodīšanu.

.1244. Tomēr ne jau vienmēr pārpublicētais raksts var atbilst autortiesību likumdošanā izvirzītajiem aizsardzības kritērijiem. Kā vienu no piemēriem var minēt publikāciju, kas sevī ietver tikai statistikas datus. Neapšaubāmi, šāda raksta sagatavošana prasa ilgstošu un ar lielām izmaksām saistītu darbu, kurā ieguldītos līdzekļus nepieciešams atgūt atpakaļ. Šādu investīciju aizsardzība pilnā apmērā tiek nodrošināta valstīs, kur tā dēvētais literārais īpašums tiek aizsargāts ar kopēšanas tiesībām (copyright). Tā, piemēram, ASV, kura ir viena no spilgtākajām šīs tiesību sistēmas pārstāvēm, jebkuras publikācijas aizsardzībai nevarētu tikt izvirzīti nekādi papildu kritēriji {.1309}.

.1245. Savukārt valstīs, kur literārais īpašums tiek aizsargāts ar autortiesībām (authorright), par aizsardzības pamatkritēriju tiek izmantots jaunrades jeb oriģinalitātes kritērijs. Respektīvi, rakstam jābūt autora jaunrades rezultātam jeb, citiem vārdiem, tam ir jābūt oriģinālam. Šis kritērijs tiek piemērots visās Eiropas valstīs, kur tā saturu parasti nosaka tiesu prakse (jurisprudence) un tiesību doktrīna.

⁵⁸ Grudulis Māris, mag.iur. «Par rakstu pārpublicēšanas tiesiskajiem aspektiem». «Jurista vārds» 2001.09.25 Nr.221 («Latvijas Vēstnesis» Nr.135 (2522)).

Atkarībā no interpretācijas oriģinalitātes kritērijs nosaka to, vai konkrēto darbu aizsargā vai neaizsargā autortiesības. Viena no kritērija radikālākajām formām – subjektīvā oriģinalitāte (Francija) nosaka, ka darbam jāatspoguļo autora personalitāte (*l'empreinte de la personnalité*). Darba oriģinalitāti vai neoriģinalitāti iespējams konstatēt tikai katrā konkrētā gadījumā, un to parasti veic tiesa, izskatot konkrētu gadījumu.

.1246. Otra radikālā oriģinalitātes forma – objektīvā oriģinalitāte (Anglija) – tiek interpretēta kā darba novitāte, un līdz ar to darbam, lai tas tiktu aizsargāts, jābūt vienīgi jaunam, tas ir, tādām, kas neatkārtoti cita autora agrāk radītu darbu.

.1247. Šeit kā svarīgu precedentu Eiropas līmenī varētu minēt Eiropas Justīcijas tiesas 1995. gada 6. aprīļa spriedumu, ar kuru tiesa atzina, ka televīzijas raidījumu programmas var tikt aizsargātas ar autortiesību likumdošanu {.1310}.

.1248. Tomēr jāņem vērā arī tas, ka ne autortiesības, ne kopēšanas tiesības nepiešķir ekskluzīvu tiesību uz rakstā ietvertās informācijas izmantošanu vispār, jo pieeja informācijai un tās brīva izmantošana ir viens no visas sabiedrības pilnvērtīgas pastāvēšanas un attīstības priekšnosacījumiem.

.1249. Tādējādi, ja tiek neatļauti pārpublicēti raksti, kurš atbilst autortiesībās izvirzītajiem aizsardzības kritērijiem, tiesību īpašnieks var griezties tiesību aizsardzības iestādēs un prasīt savu interešu aizsardzību. Saskaņā ar starptautiskajiem līgumiem attiecīgo valstu likumdošana parasti paredz ne tikai iespēju prasīt prettiesīgās darbības pārtraukšanu un visu zaudējumu un tiesu izdevumu atlīdzināšanu, bet arī kontrafakta eksemplāru iznīcināšanu, kā arī pārkāpuma izdarīšanā izmantoto rīku un līdzekļu konfiskāciju. Vainīgās personas parasti var tikt sauktas arī pie kriminālatbildības.

.1250. Grūtības ar autortiesību piemērošanu visbiežāk var rasties tad, ja to vēlas izmantot izdevējs, nevis pats raksta autors, un autora mantiskās tiesības nav cedētas izdevējam. Parasti gan izdevniecības līgums starp raksta autoru un izdevēju tiek slēgts rakstveidā (arī lielākajā daļā valstu likums prasa obligātu šī līguma rakstisku formu). Tādējādi izdevējs, jau kā autortiesību īpašnieks, var atsaukties uz viņam cedētajām tiesībām un vērsties tiesību aizsardzības iestādēs arī bez autora paša līdzdalības.

.1251. Savukārt, ja autora mantiskās tiesības uz konkrēto publikāciju nav cedētas izdevējam, ievērojot likumā paredzēto formu, izdevējs vairs nevarēs izmantot ekskluzīvo tiesību, ko citā situācijā viņam garantētu autortiesības.

.1252. Tomēr arī šajā situācijā izdevēja rīcībā ir efektīvi juridiskie līdzekļi, ar kuriem var aizsargāt savas ekonomiskās intereses. Viens no efektīvākajiem līdzekļiem šādā situācijā var izrādīties konkurences likumdošana.

.1253. Šis līdzeklis ir arī efektīvi izmantojams situācijā, kad publikāciju autortiesības vispār neaizsargā (piemēram, tā neatbilst oriģinalitātes kritērijam), un to var izmantot gan autors, gan izdevējs.

.1254. Rakstu neatļautu pārpublicēšanu gandrīz simtprocentīgi var kvalificēt kā negodīgu jeb parazītisku konkurenci. Atbildība par šādu rīcību parasti balstās uz vispārējām civiltiesību normām, kuras reglamentē jebkura veida kaitējuma atlīdzību. Vienīgā būtiskā atšķirība ir tā, ka kaitējums ir nodarīts, veicot komercdarbību, un abas konfliktā iesaistītās puses darbojas viena veida tirgū, sniedzot viena veida pakalpojumus.

.1255. Piemērojot konkurences likumdošanu, sākotnējā lietas izskatīšana parasti notiek administratīvā kārtā, un pārkāpējam papildu zaudējumu atlīdzībai var tikt piemērots sods.

.1256. Savas ekonomiskās intereses izdevējs var aizsargāt, arī izmantojot vispārējās civiltiesības. Gandrīz visu kontinentālās tiesību sistēmas valstu civillikumos sastopama norma, kas vainīgajai personai uzliek par pienākumu atlīdzināt jebkuru nodarīto kaitējumu, kā arī aizliedz netaisni iedzīvoties uz otras personas rēķina {.1311}.

.1257. Gadījumos, kad konkurents ir publicējis rakstu pirms tiesīgā izdevēja, var jau runāt par negodprātīgu sveša komercnoslēpuma izmantošanu. Šeit gan jāņem vērā tas, vai ir tikuši ievēroti visi informācijas glabāšanas kritēriji, kas to ļauj kvalificēt kā komercnoslēpumu.

.1258. Neapšaubāmi, tiesvedībā svarīgāko nozīmi piešķir pasākumiem, kuru mērķis ir sākotnējā stāvokļa atjaunošana. Tas ir likumā paredzētu tiesisko pasākumu komplekss, kura mērķis ir piedzīt no vainīgās personas komersantam nodarītos zaudējumus, kā arī neiegūto peļņu. Tā kā visbiežāk sākotnējā stāvokļa (kāds bija pirms tiesību aizskārums) atjaunošana faktiski nav iespējama, visi pasākumi tiek reducēti uz zaudējumu atlīdzību. Minētie pasākumi tiek veikti parastajā civiltiesībās vai komerciesībās noteiktajā kārtībā.

.1259. Tomēr kā vienu no pamatproblēmām, kas varētu rasties gadījumos, kad ir notikusi neatļauta rakstu pārpublicēšana, varētu minēt grūtības, kas rodas, nosakot nodarītā kaitējuma raksturu un apjomu. Tādējādi svarīgu lomu tiesvedības gaitā iegūst pareiza un pamatota kaitējuma aprēķināšana un tā pamatošana tiesā.

.1260. Ja raksta autors (izdevējs) ir raksta sagatavošanā ieguldījis samērā lielus līdzekļus (materiāla izpēte, analīze, dārgi komandējumi, informācijas pirkšana) un tie neatmaksājas, jo rakstu ir neatļauti pārpublicējis cits laikraksts, un pirmā laikraksta tirāža neatmaksā ieguldītos līdzekļus, tad var runāt par jau nodarītiem zaudējumiem. Šādā gadījumā pārkāpējam būtu jāatlīdzina minētie izdevumi.

.1261. Nepamatotu iedzīvošanos var pamatot arī ar konkurējošā laikraksta tirāžas negaidītu palielināšanos, kas konkrētajam laikrakstam parasti nav raksturīga.

.1262. Tomēr zaudējumu aprēķināšana autortiesību pārkāpumu gadījumā parasti ir visai problemātiska, tāpēc daudzu valstu likumdošanā zaudējumu atlīdzības pienākums ir aizstāts ar iespēju autoram saņemt kompensāciju, kuras lielumu nosaka tiesa pēc abu pušu viedokļa uzklauššanas.

.1263. Šāda iespēja vairs neprasa no autortiesību īpašnieka pienākumu pierādīt zaudējumu apjomu un var tikt salīdzināta ar kompensāciju, kuru maksā par morālā kaitējuma nodarīšanu. Kompensācijas apmēru parasti nosaka, ņemot vērā pārkāpēja materiālo stāvokli, pārkāpuma raksturu, aizskarto interešu apjomu un pārkāpuma sabiedrisko bīstamību.

.1264. Pagājušā gadsimta otrajā pusē anglosakšu tiesību sistēmā bija izveidojies princips, kas noteica, ka par katru kontrafakta eksemplāru vainīgais cietušajam maksā vienu attiecīgās valsts naudas pamatvienību (piemēram 10 000 neatļauti reproducētu eksemplāru – 10 000 dolāru kompensācija). Tomēr šis princips sevi parādīja kā nelietderīgu, jo veidojās situācija, ka tiesību pārkāpējiem bija izdevīgāk nomaksāt minēto kompensāciju nekā maksāt par likumīgu licenci. Arī aritmētiski noteikto atlīdzības principu kritizēja tiesību zinātnieki, jo tas it kā atļauj izmantot legālo licenci kārtību, kas autortiesībās ir piemērojams tikai izņēmuma gadījumos, kā arī nelabvēlīgi ietekmē tiesisko attiecību godprātīgu veidošanos.

.1265. Pašreizējā citu valstu tiesu prakse veidojas, balstoties uz doktrinārajām atziņām, kas nosaka, ka, aprēķinot kompensāciju, nav velkamas paralēles nedz ar nodarītajiem zaudējumiem, nedz ar pārkāpēja iegūto labumu, tiesai ir jābūt neatkarīgai no jebkādiem iepriekš noteiktiem kritērijiem.

.1266. Vienīgais kaut cik reālais kritērijs, kas balstās uz ekonomiskā neizdevīguma principu, varētu būt tas, ka kompensācijai jābūt tādai, lai pārkāpējam ar to rastos tik ievērojams pametums, ka tas viņu atturētu no līdzīgu darbību atkārtēšanas nākotnē. Tomēr jāņem vērā, ka kompensācijas primārā funkcija ir kompensēt cietušajam nodarīto kaitējumu (gan mantisko, gan morālo), nevis tikai «sodīt» pārkāpēju.

.1267. Jāatceras arī, ka kontinentālās tiesību sistēmas būtība ir nodrošināt taisnīgumu un tādējādi noteikt kompensācijas apmēru ir tiesneša suverēna tiesība un pienākums, kura izpildē viņu nekas un neviens nedrīkst ietekmēt ar iepriekš noteiktiem kritērijiem. Tādējādi tiesnesis vadās tikai pēc savas tiesiskās apziņas un savas izpratnes par taisnīgumu. Arī analogās lietās noteiktie kompensāciju apmēri viņam nedrīkst būt saistoši.

.1268. Jāpiebilst, ka bieži lietas par šāda rakstura pārkāpumiem līdz tiesai nemaz nenonāk, jo autortiesību īpašnieka rīcībā parasti ir tādi argumenti kā likumā paredzētās krimināltiesiskās sankcijas, izgatavošanai izmantoto rīku un līdzekļu obligātā konfiscēšana, kontrafakta eksemplāru iznīcināšanas pienākums un citi represīva rakstura pasākumi, kas parasti negodīgo izdevēju lieliski stimulē noslēgt mierizlīgumu ar tiesību īpašniekam ļoti izdevīgiem noteikumiem.

.1269. Viens no viselementārākajiem jautājuma risināšanas variantiem ir tāds, ka aizskarto tiesību īpašnieks vērsas tiesā ar prasību uzlikt arestu konkrētajiem kontrafakta izdevumiem, prasa tos izņemt no apgrozības un iznīcināt. Šāda situācija ir tik neizdevīga atbildētājam, ka viņš vienmēr būs gatavs slēgt mierizlīgumu ar jebkuriem noteikumiem.

.1270. Šādi īsumā ir jautājuma risināšanas veidi gadījumos, kad darbu neatļauti pārpublicē konkurējošs izdevējs, tomēr praksē bieži var rasties situācijas, ka darbu neatļauti pārpublicē izdevējs, kuram sākotnēji ir bijušas tiesības dotā darba publicēšanai.

(B)

.1271. Situācijās, kad autors ir likumīgi devis atļauju publicēt savu rakstu, izdevējs bieži vien nepamatoti domā, ka raksts un visas ar tā izmantošanu saistītās autortiesības ir kļuvušas par viņa īpašumu. Lai tā būtu, ir nepieciešams likuma prasībām atbilstoši noformēts izdevniecības līgums.

.1272. Likuma prasībām neatbilstošs izdevniecības līgums var sagādāt diezgan lielas nepatīkšanas izdevējam, kā arī atsevišķos gadījumos vienkārši izbeigt viņa darbošanos attiecīgajā komercdarbības nišā.

.1273. Kontinentālajā tiesību sistēmā autortiesības ir veidotas tādējādi, lai aizsargātu autoru un viņa mantiskās un nemantiskās intereses, pretēji copyright sistēmai, kura ir veidota, lai aizsargātu investora (kurš parasti ir izdevējs (producers)) mantiskās intereses.

.1274. Autortiesību sistēmā likums sargā autoru, jo tradicionāli tiek uzskatīts, ka izdevējs ir «spēcīgāks» par autoru un jau vēsturiski cenšas netaisnīgi izmantot tā radītos darbus. Tādējādi likumdošana ir orientēta uz to, lai visās tiesiskajās attiecībās, kas rodas starp autoru un izdevēju, uzvarētājs vienmēr būtu autors.

.1275. Kontinentālajā autortiesību likumdošanā parasti ir noteiktas stingras prasības izdevniecības līgumiem. Atšķirībā no tradicionālajiem civiltiesiskajiem un komercdarījumiem šiem līgumiem raksturīgs lielāks skaits līguma būtisko sastāvdaļu. Tiem parasti ir jāievēro rakstveida forma, tajos precīzi jānorāda cedēto tiesību apjoms (ja konkrētās valsts likumdošana vispār pieļauj tiesību cesiju) vai likumā minētie licences būtiskie noteikumi.

.1276. Turklāt rakstveida formas neievērošana ne vienmēr padara darījumu par spēkā neesošu (ad validatem), bet ir domāta vienīgi pierādīšanas atvieglošanai (ad probatem).

.1277. Bieži vien likums aizliedz cedēt vēl neesošus darbus un aizstāt izdevniecības līgumus ar darba vai uzņēmuma līgumiem (kā to parasti praksē mēdz darīt, pieņemot darbā žurnālistus). Kā būtiska sastāvdaļa līgumā parasti jānorāda teritorija, kurā var izmantot cedētās tiesības, izmantošanas laiks un veids. Savukārt visas neprecizitātes un neskaidri nosacījumi parasti tiek tulkoti par labu autoram, pēc iespējas vairāk tiesību saglabājot viņam.

.1278. Likums bieži vien nepieļauj noteikt vienreizēju atlīdzību autoram, bet paredz to noteikt proporcionāli izdoto eksemplāru mazumtirdzniecības cenai. Ir sastopama arī jauktās atlīdzības kārtība (piemēram, Francijā), kur vienreizēju atlīdzību atļauts izmaksāt, slēdzot līgumus par atsevišķu kategoriju darbu izmantošanu (piemēram, enciklopēdijas), atsevišķiem izmantošanas veidiem (reklāma), līgumos ar ārvalstniekiem vai situācijās, kad vienkārši neatmaksājas veikt aprēķinus proporcionālās atlīdzības iekasēšanai.

.1279. Tādējādi gadījumos, kad izdevējs godprātīgi pilda savas saistības un autors ar viņa darbību ir apmierināts, izdevējam problēmas no nepilnvērtīgi sastādīta izdevniecības līguma nevar rasties. Savukārt, ja rodas savstarpējas nesaskaņas, izdevēju no nelabvēlīgām sekām var pasargāt tikai prasmīgi noslēgts izdevniecības līgums. Līguma nozīme parādās arī tad, ja prasību pret izdevēju izvirza autora mantinieki vai citi tiesību pārņēmēji un autors vairs nevar vai arī vienkārši nevēlas apliecināt to, ka jau iepriekš ir notikusi vienošanās ar izdevēju par tiesību cesiju vai par raksta publicēšanu vispār.

.1280. Arī tad, ja izdevējs būs izdevis darbu, kuru radot autors ir pārkāpis cita autora tiesības, izdevējam būs grūti nodrošināt savu regresa prasību pret neīsto darba autoru, ja nebūs noslēgts rakstveida izdevniecības līgums.

.1281. Nepastāvot likumīgām prasībām atbilstošam līgumam, izdevējs nevarēs arī atsavināt vai citādi nodot tālāk iegādātās tiesības uz darba izmantošanu.

.1282. Neprecīzi vai rakstveida formā nenoslēgti līgumi var būtiski ietekmēt arī darbu tālāku komerciālu izmantošanu. Tā, piemēram, ja autors cedējis izdevējam tiesības izdot laikrakstā viņa rakstu un tālāka (atkārtota) publicētā darba izmantošana nav precizēta, izdevējs nebūs tiesīgs laikraksta numuru publicēt internetā (it sevišķi, ja piekļūšana tam tiek piedāvāta kā maksas pakalpojums) vai izdot laikraksta numuru apkopojumu kompaktdiska formātā.

.1283. Jāņem vērā arī, ka starptautiskajos līgumos ietvertie principi ir pret legālo licenču principa izmantošanu autortiesībās. Tas nozīmē: izdevējs nevar attaisnoties ar to, ka ir gatavs izmaksāt autoram atlīdzību par viņa raksta izmantošanu atkārtoti, jo tikai autors ir tiesīgs lemt par sava darba ekonomisko izmantošanu arī pēc tā publicēšanas. Tādējādi, ja no kompaktdiskā publicētā laikraksta desmit gadu numuru apkopojuma viena raksta atkārtota publikācija šādā formātā nav attiecīgi juridiski noformēta, kā kontrafakta produkcija var tikt konfiscēta visa disku partija, kas neapšaubāmi līdzī nesīs ievērojamus zaudējumus.

.1284. Arī mierizlīguma noteikumi ar autortiesību īpašnieku šādā situācijā būs noteikti neizdevīgāki un maksās dārgāk izdevējam, nekā būtu izmaksājis jau agrāk korekti noslēgts izdevniecības līgums.

.1285. Tā kā arvien aktuālāka kļūst elektronisko avīžu izdošana, var teikt, ka gandrīz visi laikraksti šodien interesentiem ir ieejami internetā. Tā kā laikrakstu izdevēji parasti «aizmirst» juridiski korekti formulēt rakstu izmantošanu elektroniskā formātā, viņu visbiežāk sastopamais arguments ir tāds, ka laikraksta elektroniskā versija ir vienkāršs un pašsaprotams publicēšanas veids, kas nav jānodala atsevišķi no laikraksta tradicionālās papīra versijas. Līdz ar to laikraksta elektroniskā versija ir it kā laikraksta papīra versijas dabisks turpinājums.

.1286. Savukārt rakstu autori nepiekrīt šādam uzskatam un apgalvo, ka laikraksta elektroniskā versija ir raksta jauna pārpublicēšana, kurai nepieciešama autoru piekrišana un līdz ar to arī jauna samaksa.

.1287. Eiropā šo uzskatu pretrunu – darbu autoriem par labu – ir atrisinājusi tiesu prakse, kas noteikusi: darbu izmantošana elektroniskā formātā ir jauna veida darba izmantošana, kas nepārprotami prasa autoru īpašu piekrišanu. Atļauja, kas dota publicēšanai papīra formātā, nav pietiekama elektroniskās versijas izmantošanai {.1312}.

.1288. Pamatojoties uz šo tiesu praksi un doktrinārajām atziņām, ir veidota arī Eiropas Savienības 2000. gada direktīva «Par autortiesībām informācijas sabiedrībā», kas jau konkrēti uzliek ES valstīm par pienākumu noteikti nodrošināt autortiesību īpašniekus pret šādu viņu tiesību neievērošanu.

.1289. Tā kā šāda veida juridiskie konflikti var nodarīt lielus zaudējumus komercdarbībā, attiecīgie likumi, lai veicinātu arī informācijas apriti, parasti prasībām, kas izriet no autortiesību pārkāpumiem, nosaka saīsinātu noilguma termiņu (parasti 3–5 gadi). Vispārīgais prasības noilguma termiņš Latvijas likumdošanā var vēl diezgan ilgi turēt bailēs izdevējus, kas nav pievērsuši attiecīgo uzmanību autortiesību jautājumiem savā biznesā. Kopā ar likumā paredzētajām diezgan bargajām sankcijām {.1313} un faktu, ka civillietās, kas saistītas ar autortiesību pārkāpumiem, prasītājs ir atbrīvots no valsts nodevas, minētās prasības vēl ilgi atgādinās izdevējiem par to, cik daudz var zaudēt, taupot uz godprātīgas un likumīgi noformētas autoratlīdzības rēķina.

.1290. Šāda situācija ir visai nelabvēlīga arī no informācijas sabiedrības viedokļa, jo samērā sarežģītās formalitātes faktiski bremsē informācijas apriti un daudzu ekonomiski izdevīgu multimediju produktu radīšanu.

.1291. Tādēļ papildus saīsinātiem noilguma termiņiem likumdošanā vērojama tendence aizliegtu legālo licenču sistēmu nomainīt ar obligāto kolektīvo tiesību administrēšanu, kura pēc būtības sniedz tādu pašu rezultātu {.1314}.

.1292. Otrs pretlikumīgās rīcības veids, ar kuru visbiežāk sastopamies izdevējdarbībā, ir atkārtota (un bieži vien arī sākotnēja) rakstu publicēšana, pārveidojot/mainot raksta saturu, to vai nu vienkārši saīsinot, vai arī pārveidojot.

.1293. Šajā gadījumā jau jārunā par autora nemantisko jeb morālo tiesību pārkāpumu, konkrētāk par autora tiesībām uz darba integritāti.

.1294. Minētā tiesība izriet no Bernes 1886. gada konvencijas 6. bis panta, kas nosaka: autoram ir tiesības iebilst pret sava darba sagrozīšanu, deformāciju, kā arī pret jebkuru citu modifikāciju, kas var aizskart viņa cieņu vai reputāciju.

.1295. Dažādu valstu likumdošanā šī norma tiek transformēta pārsvarā divos veidos.

.1296. Pirmajā jeb dinamiskajā koncepcijā norma tiek pārrakstīta ar tādu pašu jēgu kā konvencijā, tas ir, autoram tiek dota likumiska iespēja aizliegt tikai tādu darba pārveidošanu, kas var nodarīt kaitējumu autora cieņai vai reputācijai. To, vai konkrētajā gadījumā minētais kaitējums ir vai nav cieņu vai reputāciju aizskarošs, izvērtē tiesa.

.1297. Otrā jeb statiskā koncepcija aizliedz jebkuru darba modifikāciju, nedodot iespēju tiesai lemt par to, vai ir noticis cieņas vai reputācijas aizskārums {.1315}.

.1298. Atkarībā no tā, no kuras koncepcijas vadījies konkrētās valsts likumdevējs, ir jāizvērtē izdevēja rīcība, pārveidojot darbu. Pēc statiskās koncepcijas loģikas, izdevējs nav tiesīgs izdarīt nekādus labojumus darbā, tomēr gan jurisprudences, gan doktrīna pieļauj izmaiņas darbā, kas saistītas ar gramatikas, lingvistikas un citiem tamlīdzīgiem labojumiem.

.1299. Reizēm izdevēji neievēro arī tādu autora tiesību kā tiesību uz vārdu vai tiesību uz autorību, kas izriet no tā paša Bernes konvencijas 6. panta. Šī tiesība nozīmē to, ka uz visiem eksemplāriem jābūt pienācīgā kārtā norādītam autora vārdam (dažās valstīs ir prasība norādīt arī titulu un citus goda nosaukumus). Parasti minētā tiesība attiecībā pret autoriem tiek ievērota, bet aizmirsta attiecībā pret darbu tulkotājiem, kuriem jau ir savas, no sākotnējā darba atvasinātas autortiesības.

(C)

.1300. Latvijā izdevēji ne vienmēr pievērš attiecīgo uzmanību sava biznesa juridiskajām niansēm. Daudzos gadījumos izdevniecības līgumi vispār netiek slēgti rakstveidā, lai gan Autortiesību likuma 43. pants prasa obligātu rakstveida izdevniecības līguma formu. Arī darba līgums nekādā gadījumā nevar aizstāt izdevniecības līgumu (autortiesību likuma 12. pants), un tādējādi līgums, ar kuru tiek pieņemts darbā štata žurnālists nevar aizstāt izdevniecības līgumu, kurš jāslēdz par katru darbu un tā izmantošanu atsevišķi.

.1301. Bieži vien izdevēji uzskata: pietiek ar to, ka tiek sastādīts dokuments, kurā ir norādīts, ka autors saņēmis attiecīgu samaksu par savu darbu.

.1302. Šis dokuments varbūt ir pietiekams no grāmatvedības viedokļa, tomēr nepietiekams pilnīgi tiesību cesijai.

.1303. Tā kā Latvijā vērojama tendence lielu daļu laikrakstu pārpublicēt internetā, veidojot datu bāzes no vairākiem laikrakstiem un to tirāžām vairāku gadu garumā, ir paredzami juridiski konflikti sakarā ar to, ka autori vērsīsies tiesā ar prasībām par neatļautu viņu darbu izmantošanu.

.1304. Jāpiebilst arī, ka šādas datu bāzes parasti veido citas personas, nevis sākotnējie izdevēji. Tā kā ar sākotnējo izdevēju slēgtajos līgumos bieži vien nav atrunas, ka izdevējs ir tiesīgs viņam nodotās tiesības uz darbu izmantošanu nodot tālāk, cietēji būs komersanti, kuri piedāvā konkrēto laikrakstu arhīvu internetā.

.1305. Izvairīties no atbildības nepalīdzēs arī noslēgtie līgumi ar sākotnējo izdevēju, jo tie dod tikai tiesību uz regresa prasību par nodarītajiem zaudējumiem, nevis juridisku iespēju izvairīties no atbildības par autortiesību pārkāpumiem {.1316}.

.1306. Situācija ir nelabvēlīga izdevējiem arī no tā viedokļa, ka autortiesībās nepastāv saīsināti prasības noilguma termiņi, likumā juridiski nekorekti formulētas autora nemantiskās tiesības uz darba integritāti (Autortiesību likuma 14.panta pirmās daļas 5., 6. punkts), kā arī Latvijas reālajai situācijai neatbilstošās sankcijas Krimināllikumā.

.1307. Protams, nesakārtotā situācija likumdošanā un publisko iestāžu nevēlēšanās iesaistīties autortiesību pārkāpumu novēršanā pieļauj šādu klaju autoru tiesību pārkāpšanu, kas turpinās jau gadiem ilgi, tomēr ir pilnīgi skaidrs arī tas, ka, pieaugot atbildētāju maksāspējai, pieaugs arī autoru prasību skaits pret izdevējiem.

Piezīmes

.1308. 1. Piemēram, 2000. gada 5. oktobra «Dienas Biznesā» I. Zēberliņas raksts par to, ka Konkurences padome pieņēmusi izskatīšanai «Dienas Biznesa» izdevēja SIA «Izdevniecība Diena Bonner» iesniegumu, kurā lūgts izvērtēt laikraksta «Lauku Avīze» rīcību, pārpublicējot DB veidoto Latvijas 50 lielāko uzņēmumu sarakstu {.1237}.

.1309. 2. Tomēr jāņem vērā, ka, lai piedzītu zaudējumu atlīdzību un tiesāšanās izdevumus no vainīgās personas, ASV likumdošana prasa darbu obligātu reģistrāciju {.1244}.

.1310. 3. Révue du droit d'auteur, juillet.1995, p.173 {.1247}.

.1311. 4. Latvijas Civillikuma 2391–2392 pants {.1256}.

.1312. 5. Spriedumu teksti pieejami arī internetā www.juriscom.net {.1287}.

.1313. 6. Tiesa pēc prasītāja lūguma var pieņemt lēmumu, ka uz materiāliem un iekārtām, kas izmantotas kontrafakta eksemplāru izgatavošanai, vēršama piedziņa autoram nodarīto zaudējumu atlīdzināšanai vai arī šie materiāli un iekārtas nododamas izmantošanai labdarības nolūkos vai konfiscējamas. Kontrafakta eksemplāri iznīcināmi (Autortiesību likuma 69. panta 3. daļa) {.1289}.

.1314. 7. Piemēram, ES 1993.g. 27.sept. direktīva (CE) Nr.93/83, kas attiecas uz satelītu raidīšanu un retranslāciju pa kabeļiem. Direktīvas 9. pants nosaka, ka dalībvalstīm jāgarantē šā veida izmantošanas tiesību obligātā kolektīvā administrēšana. Protams, kontekstā jāskata starptautiskie līgumi, kas slēgti pēc minētās direktīvas pieņemšanas, kā arī jaunākās ES direktīvas {.1291}.

.1315. 8. Šī koncepcija sagādā lielas problēmas tiesai ar tās piemērošanu. Sevišķi «kutelīga» ir situācija ar samērā utilitāru darbu pārveidošanu (ēku, pieminekļu, baznīcu ērģeļu u.c. līdzīgu darbu remontu, restaurāciju, nojaukšanu un pat kosmētisko remontu) Kā savdabīgu paradoksu var minēt to, ka šī koncepcija bieži tiek lietota postsociālisma valstīs, kur jau tā autortiesību doktrīnas maiņa sagādā neskaitāmas grūtības {.1297}.

.1316. 9. Situācija juridiskajā ziņā ir analoga kā gadījumos ar zagtu lietu civiltiesisko apriti {.1305}.

56. Morālais kaitējums

.1317. Vai kompensācija pienākas par jebkuru morālo kaitējumu⁵⁹. «Jurista vārds», 2002.02.12 Nr.3 (236); «LV» Nr.23 (2598).

Mag. iur. Gunta Kuzmane, zvērināta advokāta palīdzē, – «Latvijas Vēstnesim»

.1318. Morālais kaitējums nozīmē negatīvas izmaiņas cilvēka psihē, kas izpaužas cilvēka fiziskās vai garīgās ciešanās. Morālais kaitējums kā ciešanas nozīmē, kad konkrēta rīcība iespaido cietušā apziņu un rada cietušajam kādu noteiktu fizisku reakciju. Pie šādas rīcības ir pieskaitāmi arī ar likumu aizsargāto personas nemantisko tiesību un labumu aizskārumi, kas var izpausties nepatīkamu sajūtu formā (fiziskas ciešanas) vai pārdzīvojumos (garīgās ciešanas). Pārdzīvojumu pamatā var būt bailes, kauns, pazemojums vai cits psiholoģiskā aspektā negatīvs cilvēka stāvoklis. Jebkura prettiesiska darbība

⁵⁹ Kuzmane Gunta, mag.iur. «Vai kompensācija pienākas par jebkuru morālo kaitējumu». «Jurista vārds», 2002.02.12 Nr. 3 (236); «Latvijas Vēstnesis» Nr. 23 (2598).

vai bezdarbība var radīt dažādas pakāpes ciešanas un pilnīgi vai daļēji liegt cilvēkam psihisko labsajūtu. Viena no galvenajām morālā kaitējuma īpatnībām ir tāda, ka negatīvās izmaiņas notiek cietušā apziņā un to izpausmes forma lielā mērā ir atkarīga no katra cilvēka psihi (piemēram, asaras kā reakcija uz nodarītajām sāpēm), bet tas ir tikai netiešs pierādījums par nodarīto morālo kaitējumu.

.1319. Pastāv vairākas teorijas un tiesībspējošanas rakstura problēmas mantiskas kompensācijas noteikšanā par morālo kaitējumu. Līdz šim brīdim tiesu praksē nav vienprātības par mantiskas kompensācijas noteikšanā piemērojamiem kritērijiem. Šķiet, ka šie jautājumi vairāk izraisa neizpratni un nepatiku, jo ir vispārīgi un nekonkrēti. Šī raksta mērķis ir sniegt ieskatu par morālā kaitējuma kompensāciju Latvijā un citās valstīs, noskaidrot, vai kompensācijas apmērs par nodarīto morālo kaitējumu ir saistīts ar šīs kompensācijas funkcionālo nozīmi un vai tas jāņem vērā, nosakot kompensācijas apmēru.

.1320.

Morālā kaitējuma kompensācijas institūts Vācijā un Francijā {1381}

.1321. Morālā kaitējuma kompensācija Vācijā tiek reglamentēta ar Vācijas Civillikuma 847.§, kurā tā apzīmēta ar terminu «Schmerzensgeld», kas tiesību doktrīnā nozīmē «nauda par sagādātajām ciešanām» vai «kompensācija naudas izteiksmē par ciešanām». Tā kā šāds termins izveidojās vācu tiesību doktrīnā un ieviests tiesu praksē, bet pašā Vācijas Civillikumā netiek lietots, Vācijas Augstākā tiesa parasti izmanto tā saucamo «kompensāciju par sagādātajām ciešanām». Vācijas Civillikuma 847.§ ir runa par naudas kompensācijas izmaksu par nodarīto kaitējumu personas nemantiskajām tiesībām, turklāt šī kompensācija ir paredzēta tikai tajos gadījumos, kad nemantiskais kaitējums nodarīts ar prettiesisku rīcību, kuras rezultātā nodarīti miesas bojājumi vai kaitējums veselībai, vai kā citādi prettiesiski ierobežota cietušā brīvība. Savukārt šī paša paragrāfa otrā daļa paredz, ka morālās kompensācijas noteikšanas pamats ir arī vardarbīga dzimumakta (starp personām, kas nesastāv laulībā) rezultātā nodarītās ciešanas, jo ar šādu darbību tiek pārkāpta personas neaizskaramība, un atkarībā no konkrētā gadījuma nodarītie miesas bojājumi vai citi veselības satricinājumi, kas jau ar minētā paragrāfa pirmo daļu dod personai tiesības pretendēt uz kompensāciju par morālo kaitējumu. Vācijas civiltiesībās ar «ciešanām» saprot kā fiziskās, tā garīgās ciešanas, tādēļ vācu juridiskajā literatūrā ir sastopams arī tāds termins kā «Gefühlsschaden» – kaitējums jūtām. Kompensācija par sagādātajām ciešanām ir cieši saistīta ar kaitējumu nemantiskām tiesībām, ar kurām vācu tiesībās saprot personībai piederīgo nemantisko tiesību un labumu samazinājumu.

.1322. Atbildība rodas tikai pret cietušo un, nosakot naudas kompensāciju par morālo kaitējumu, vērā tiek ņemta:

.1323. – kaitējuma esamība vai ciešanas, kas saistītas ar personas nemantisko tiesību un labumu samazinājumu;

.1324. – prettiesiska rīcība (darbība vai bezdarbība), kuras rezultātā radies kaitējums;

.1325. – šīs personas vaina;

.1326. – cēloniskais sakars starp prettiesisko rīcību un zaudējumiem.

.1327. Kompensācijas noteikšanas tiesu prakse Vācijā ir veidojusies ilgākā laikā, un šobrīd, nosakot kompensācijas apmēru, tiesas neņem vērā kompensācijas gandarījuma / apmierināšanas funkciju. Galvenokārt tiek ievērots ne tik daudz cietušā ciešanas, bet gan personas nemantisko tiesību un labumu aizskārums/pārkāpuma smaguma pakāpe un īpašības. Tiek prezumēts, ka ciešanām jāatbilst tiesībpārkāpuma seku smagumam. Kā jau iepriekš minēts, tiesības uz kompensāciju par morālo kaitējumu Vācijas civiltiesībās reglamentē Vācijas Civillikuma 847.§, no kura vienīgi izriet, ka ir šādas tiesības prasīt kompensāciju. Turklāt likumdevējs nav konkretizējis nemantisko tiesību saturu, kas tad arī ļauj Vācijas tiesām ar šo terminu saprast gan personas personīgās ciešanas, gan personisko nemantisko labumu samazinājumu.

.1328. Vācijas Civillikuma 847.§ nosaka, ka kompensācijai jābūt taisnīgai, un tas nozīmē, ka, nosakot kompensācijas apmēru, vērā tiek ņemts vispārējais ieguvuma samērīguma princips (Vācijas Civillikuma 249.§). Šī norma regulē zaudējuma apmērus un veidus, nosakot, ka personai, kurai par pienākumu uzlikta zaudējumu atlīdzināšana, ir pienākums tāda stāvokļa atjaunošanai vai nodrošināšanai, kāds būtu, ja nebūtu noticis tiesību pārkāpums. Ja zaudējumu atlīdzināšanas pienākums radies sakarā ar kaitējuma nodarīšanu cilvēkam vai mantai, tad stāvokļa atjaunošanas vai nodrošināšanas vietā var prasīt naudas kompensācijas izmaksu.

.1329. Pietiekami neskaidrais termins «taisnīga kompensācija» savu precīzu apveidu ieguva tikai tiesu prakses un tiesību doktrīnas rezultātā, kas noteica kompensācijai par morālo kaitējumu «kompensējoši sodošo» funkciju. Saskaņā ar šo funkciju, cietušajam nosakot naudas kompensāciju, tai jābūt samērīgai ar nodarīto kaitējumu aizskartajām, nemateriālajām tiesībām un labumiem. Turklāt cietušajam

nav jāsniedz paskaidrojumi par saviem nodomiem naudas kompensācijas izlietošanā. Vācijas tiesu praksē ir izveidojušies vērtēšanas kritēriji, kuri ir vērā ņemami, nosakot «taisnīgu kompensāciju»:

- .1330. 1) fiziskās ciešanas (sāpes);
  - īpaša/paaugstināta jutība pret sāpēm;
  - miesas bojājuma veids;
  - ārstēšanās ilgums;
  - ārstēšanās procesa gaita;
  - seku ilgums;
- .1331. 2) morālās ciešanas (pārdzīvojumi):
  - paliekošās sekas;
  - izķēmojums;
  - cietušā vecums;
  - iespējas turpmāk strādāt specialitātē, amatā;
  - sava smagā stāvokļa apziņas pakāpe;
  - rūpes par ģimenes nākotni;
  - specifisku īpašību saglabāšanas iespējas;
  - īpaša psihiska uztvere (nosliece uz pārdzīvojumiem);

.1332. 3) apstākļi, kas saistīti ar nodarīto kaitējumu:

.1333. vainīgās personas vainas pakāpe;

.1334. citi faktiskie apstākļi, kas saistīti ar nodarīto kaitējumu (vainīgā atrašanās alkohola vai narkotisko vielu ietekmē, vainīgā automašīnas bojājums u.c.);

.1335. vainīgās personas mantiskais stāvoklis.

.1336. Lai gan civillikums neparedz nekādu atšķirību mantiska un nemantiska kaitējuma noteikšanas pieejā, tomēr tiesību doktrīna un tiesu prakse uzskata par neiespējamu viena veida pieeju piemērošanu abos gadījumos. Tādēļ naudas kompensācija par ciešanām tiek uzskatīta par gandarījumu (atlīdzinājumu) naudas izteiksmē, kad par pārciestajām negatīvajām emocijām cietušais varētu saņemt kādu atlīdzinājumu, kas viņam sniegtu prieku un ļautu aizmirst notikušo (piemēram, doties ceļojumā, atvaļinājumu pavadīt ārvalstu kūrortā u.tml.). Sevišķi smagu miesas bojājumu nodarīšanas gadījumos naudas kompensācija var kalpot dzīves apstākļu uzlabošanai (piemēram, mājas pirkšana vai celtniecība u.tml.).

.1337. Morālā kaitējuma kompensācija Francijā tiek reglamentēta ar Francijas civillikuma 9. pantu (katram ir tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību), un 1382., 1383. pantu, kas nosaka kaitējuma kompensācijas pienākumu personai, kura ar prettiesisku rīcību nodarījusi kaitējumu. Turklāt ne minētajās normās, ne citās Francijas civillikuma normās netiek nodalīta jebkāda atšķirība starp mantisko un nemantisko tiesību un labumu aizskārumiem. Termins «kaitējums» tiek lietots kā vispārēja kategorija, un civillikums neparedz tālāku tā iedalīšanu mantiskā vai nemantiskā kaitējumā, lai gan Francijas civiltiesiskajā teorijā un tiesu praksē šāds iedalījums eksistē un kaitējumu personiskajām nemantiskajām tiesībām un labumam apzīmē ar terminu «prējudice moral» – morālais kaitējums. Ar morālo kaitējumu Francijas tiesu prakse saprot nemantisko tiesību un labumu samazinājumu, turpretī, piemēram, Krievijā, ar morālo kaitējumu saprot ciešanas, kas nodarītas ar nemantisko tiesību un labumu samazinājumu. Tātad morālā kaitējuma definējumam ir būtiska nozīme. Franču tiesību skaidrojums neskar kompensāciju par morālo kaitējumu tieši atkarībā no ciešanu esamības vai neesamības.

.1338. Atbildības sastāvs par morālo kaitējumu:

.1339. – morālā kaitējuma esamība, t.i., personisko nemantisko tiesību un labumu samazinājums;

.1340. – cēloniskais sakars starp prettiesisko rīcību un morālo kaitējumu.

.1341. Ņemot vērā to apstākli, ka morālā kaitējuma kompensācija ieviesta tiesu praksē, vairumā gadījumu tiesas, nosakot kompensācijas apmērus, balstās uz agrāk pieņemtajiem lēmumiem līdzīgās lietās. Šajā ziņā Francijas tiesu prakse sakrīt ar Vācijas tiesu praksi. Turklāt morālā kaitējuma kompensācija ir atkarīga no konkrētā gadījuma apstākļiem. Francijas civiltiesībās un tiesu praksē nav dots izsmēlošs personisko nemantisko tiesību un labumu uzskaitījums, un tas dod iespējas prasīt morālā kaitējuma kompensāciju dažādos gadījumos, tādējādi objektīvi paplašinot šo tiesību un labumu tiesiskās aizsardzības iespējas. Francijas tiesnešiem nav šaubu, kā vērtējami gadījumi, kad tiek publiskota personas privātā korespondence, izpausti personas privātās dzīves noslēpumi, notikusi vārda nesankcionēta izmantošana. Līdz ar to nav nekādu problēmu, ja šādos gadījumos tiek prasīta morālā kaitējuma kompensācija un tās apmēra noteikšana. Visiem ir skaidrs, ka par jebkuru kaitējumu pienākas kompensācija.

.1342. Attiecībā uz «klasisko» nemantisko tiesību un labumu pārkāpumiem un to aizsardzībai morālā kaitējuma kompensācijas noteikšanā, piemēram, goda un cieņas aizskārums gadījumos, tiesības uz vārdu, tiesības uz personas attēlošanu, personiskās dzīves neaizskaramība u.c., Francijas tiesības ir līdzīgas ar Vāciju, t.i., bez personas piekrišanas nevar izmantot tās attēlu, ja tas nav sabiedrības interesēs; literārajos darbos bez piekrišanas izmantot konkrētas personas vārdu, ja personāžs ir šī reālā persona; publiskot privāto korespondenci (saraksti starp fiziskajām personām), ja nav saņemta vēstules autora atļauja. Tomēr pastāv izņēmuma gadījumi, kad nav nepieciešama autora atļauja publiskot vēstuli, piemēram, ja vēstules saturs var veicināt lietas ātrāku un precīzāku izskatīšanu tiesā. Civiltiesiskā aizsardzībā goda un cieņas aizskārums gadījumos arī tiek piemēroti Francijas civillikuma 1382.panta nosacījumi, un praksē šī norma tiek piemērota par 1881.gada 29.jūlija likuma «Par presi» 29.panta pārkāpšanu. Tas paredz, ka par publicētām un izplatītām apvainojošām ziņām pārkāpējam iestājas kriminālatbildība. Krimināllieta vienmēr tiek ierosināta, ja ir aizskarts tiesneša vai valsts ierēdņa gods un cieņa. Šādos gadījumos prasība par morālo kompensāciju tiek iesniegta kā civilprasība krimināllietā. Krimināllietā tiek izbeigta, ja ziņu publicētājs un izplatītājs var pierādīt to atbilstību patiesībai, bet šādiem pierādījumiem nav nozīmes gadījumos, kad izplatītās ziņas skar minēto personu personisko dzīvi. Ja ziņu publicētājs un izplatītājs nevar pierādīt izplatīto ziņu patiesību, tad likums uz šādu darbību attiecina prezumpciju «ļāunprātība». Tomēr arī šādā situācijā ziņu publicētājs un izplatītājs var pierādīt pretējo, bet šādos gadījumos būs jāpierāda ne tikai tas, ka viņš bija pārliecināts par izplatīto ziņu patiesumu, bet arī tas, ka publicētā informācija tika rūpīgi pārbaudīta un izplatīta likumā paredzētiem mērķiem, un arī tas, ka tieši šāds izplatīšanas veids lietas konkrētajos apstākļos nodara mazāko ļaunumu. Kā redzams, kriminālprocesuālā likumdošana Francijā faktiski pieļauj atkāpi no nevainīguma prezumpcijas principa. Turklāt jānorāda, ka nodarījuma – apmelošanas – sastāvs ir specifisks un pierādīt apmelojuma tiešā nodoma esamību ir gandrīz neiespējami. Tas arī ir iemesls tam, ka notiesājošu spriedumu skaits šādās lietās ir pavisam neliels.

.1343. Likuma «Par presi» 13.pantā sīki aprakstīts izplatīto nepatieso ziņu atspēkošanas institūts. Ar «atspēkošanu» tiek saprasta ikvienas personas, kurai ir pietiekams pamats uzskatīt, ka presē izplatītās ziņas tieši vai pastarpināti skar tās personību, iespēja šādas ziņas atspēkot. Šādos gadījumos nav nozīmes tam, vai ziņu saturs bija faktu izklāsts vai viedoklis, vai tam bija informējošs vai kritizējošs raksturs un vai tika minēts cietušā vārds. Atspēkojošās informācijas publicēšana tiks atteikta tikai tādos gadījumos, ja tā:

.1344. – būs pretrunā ar likumu un labiem tikumiem;

.1345. – nodara kaitējumu trešo personu likumīgajām interesēm vai žurnālista godam un cieņai;

.1346. – apjoma ziņā pārsniedz atspēkojamo informāciju (presē atspēkojošā informācija var aizņemt 50 rindas neatkarīgi no atspēkojamās informācijas apjoma).

.1347.

Morālais kaitējums vai zaudējumi

.1348. Lai gan cilvēki pārdzīvo un cieš daudzās dzīves situācijās, tai skaitā arī no citu cilvēku nelikumīgas rīcības, tomēr ne visos šajos gadījumos cilvēkam ir tiesības prasīt morālā kaitējuma atlīdzību. Saskaņā ar Latvijā spēkā esošo likumdošanu šī tiesība rodas tikai ar likumu paredzētajos gadījumos, un pie tādiem var pieskaitīt Latvijas Republikas Satversmes 92.p., Civillikuma 2349., 2351., 2352., 2352a., 2353. pantu, 1990.gada 20.decembrī pieņemtā LR likuma «Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem» 28.p., 1995.gada 24.augustā pieņemtā LR Radio un televīzijas likuma 38.p. u.c. Turklāt atlīdzības noteikšana minētajos likumos tiek atstāta tiesas ziņā, un tā tiek noteikta pēc tiesas ieskata. Nosakot, vai kādam ir pienākums maksāt atlīdzību par morālo kaitējumu, ir jānoskaidro, vai konkrētajā gadījumā ir civiltiesiskās atbildības priekšnosacījumi:

.1349. pastāv reālas ciešanas, t.i., morālais kaitējums kā sekas personisko nemantisko tiesību pārkāpumam vai citu nemantisko labumu aizskārumam;

.1350. ir vainīgās personas prettiesiska rīcība (darbība vai bezdarbība);

.1351. ir cēloniskais sakars starp prettiesisko rīcību un kaitējumu, kas radies šīs rīcības rezultātā, un pārkāpēja vainu.

.1352. Analizējot Latvijā spēkā esošo likumdošanu, mēģināsim noskaidrot, vai likumdevējs paredz kompensāciju par morālo kaitējumu un ko likumdevējs saprot ar morālo kaitējumu.

.1353. Latvijas Republikas Civillikums nosaka, ka viens no saistību rašanās pamatiem ir neatļauta, prettiesiska darbība (delikts). Romiešu tiesībās tika lietots termins «delictum», kas nozīmē tiesību pārkāpumu, kaitējuma nodarīšanu. Neatļauta darbība (bezdarbība) to plašākajā nozīmē ir darbība, ko aizliedz likums, t.i., tiek aizskartas citu tiesības un intereses, turklāt katram piederošo tiesību izmanto-

šana nav neatļauta darbība (CL 1636.p.). Tādēļ kaitējums jāsaprot kā neatļauta darbība, kā rezultātā mantisks zaudējums ir sekas. Tomēr nedrīkst jaukt mantisko (materiālo, personisko) un nemantisko (nemateriālo, morālo) tiesību aizskārumu jēdzienus.

.1354. «Ar morālo kaitējumu tiek saprastas morālas vai fiziskas ciešanas, kas nodarītas ar darbībām (bezdarbību), kas aizskar personai no dzimšanas vai pēc likuma piederošus nemantiskus labumus vai personas personīgās tiesības» {1382}. Nemantisko labumu uzskaitījums ir dots Latvijas Republikas Satversmē un Civillikumā, un tie ir dzīvība, veselība, brīvība, gods un cieņa, privātās dzīves un korespondences neaizskāramība u.c. Svarīgi ir atgādināt, ka nemantiskie labumi ir cilvēktiesības – «cilvēkam, indivīdam, fiziskai personai, personībai, neatņemamas un pašpietiekamas pamattiesības un pamatbrīvības, kas izsaka pašcieņas, brīvības, taisnīguma un labklājības vajadzības un intereses attiecībās ar valsti, ar varu vispār» {1383}, kas ir vērā ņemams apstāklis tiesā, izskatot lietas par nemantisko labumu aizskārumiem. Savukārt tiesības pieder konkrētam subjektam, un viņš ar tām var brīvi rīkoties, citām personām neiejaucoties viņa darbībā, piemēram, personiskās nemantiskās tiesības atbilstoši likumiem par intelektuālā īpašuma aizsardzību (piemēram, tiesības uz sava vārda izmantošanu, autorību u.tml.).

.1355. Civiltiesiskā piedziņa sakarā ar zaudējumu nodarīšanu, neatkarīgi no tā, vai ir aizskartas mantiskās vai nemantiskās tiesības, var būt tikai mantiska. Civillikuma 1635-1668. un 1770-1792. pantā ir reglamentēta vispārējā civiltiesiskā atbildība par prettiesisku aizskārumu – deliktu – un zaudējuma apmēra noteikšanas pamats. «Saprotams, ka, ja zaudējumi nav nodarīti, nevar vērsties tiesā un prasīt to piedziņu. Bez tam cietušais nevar prasīt atlīdzību, ka viņš pats varējis zaudējumus novērst, ievērojot pienācīgu rūpību, izņemot ļaunprātīgus tiesību aizskāruma gadījumus (CL 1776.p.). Prasības celšana par zaudējuma atlīdzību ir galvenais civiltiesiskais līdzeklis, kas kalpo tāda mantiska stāvokļa atjaunošanai, kāds tas bija līdz tiesību pārkāpumam. Civillikumā noteikts, ka ar zaudējumu jāsaprot katrs mantiski novērtējams pametums (CL 1770.p.). Tātad ar zaudējumu jāsaprot katrs samazinājums, zudums vai bojājums, kam ir mantiska vērtība» {1384}. Un Augstākās tiesas plēnuma 1999.gada 26.februāra lēmuma Nr.1 «Par Civillikuma 1635.panta piemērošanu, izskatot prasības par morālo kaitējumu» 1.punkts nosaka, ka CL 1635.pants paredz materiālo zaudējumu piedziņu cietušajam no personas, kura vainojama tiesību aizskārumā, un morālā kaitējuma atlīdzināšanas pamatus nosaka tikai CL 19.nodaļas pirmās apakšnodaļas 2.daļa «Tiesības uz atlīdzību no nodarījumiem pret personisko brīvību, godu, cieņu un pret sieviešu nevainību».

.1356. Savukārt Civillikuma 19.nodaļa «Prasījumi no dažādiem pamatiem» reglamentē atbildību ne tikai par mantisku kaitējumu, bet arī par nemantisku kaitējumu, kas rodas no personisku tiesību aizskāruma. «Nosakot atlīdzību par morālo kaitējumu, ir jāņem vērā, ka Civillikums nedod morālā kaitējuma jēdzienu un ka uz morālā kaitējuma mantisku atlīdzību netiek attiecināts vispārējā delikta princips, t.i., mantisku kompensāciju par morālu kaitējumu var pieprasīt tikai likumā minētos gadījumos» {1385}.

.1357. Saskaņā ar CL 1770.pantu ar zaudējumiem jāsaprot katrs mantiski novērtējams pametums, citiem vārdiem, ar zaudējumu jāsaprot katrs samazinājums, zudums vai bojājums, kam ir mantiska vērtība. Savukārt Civillikuma 19.nodaļā ar terminu «atlīdzība», ko saņem cietušais sakarā ar morālo kaitējumu, arī apzīmē kā pametumu, bet šī atlīdzība (kompensācija, sāpju nauda) tiek piedzīta papildus mantiska rakstura zaudējumiem, kā līdzeklis, lai apmierinātu cietušo, samierinātu abas puses.

.1358. Kā iepriekš tika minēts, atlīdzības apmēru nosaka tiesa. «Tiesai, nosakot mantiskās kompensācijas apmēru par morālo kaitējumu, ir jāvadās no CL 5.pantā norādītās taisnības apziņas un vispārējiem tiesību principiem. Kā viens no kritērijiem būtu jāņem vērā tas apstāklis, vai noteiktā kompensācija pildīs preventīvas funkciju» {1386}.

.1359. To, ka jautājums nav līdz galam atrisināts, norāda arī 26.02.99. Augstākās tiesas plēnuma lēmums nr.1 «Par Civillikuma 1635.panta piemērošanu, izskatot prasības par morālo kaitējumu», kura 2.punktā ir izteikts lūgums Tieslietu ministrijai sagatavot un iesniegt Saeimai likumprojektu par sāpju naudas ieviešanu kriminālajā un civilajā likumdošanā.

.1360.

Tiesiskās aizsardzības objekti

.1361. Nemantiskās tiesības un labumus raksturo to kvalificējošā īpatnība, un, proti, aizskartas pilsoņa nemantiskās tiesības un labumi, kas nav atvasināmi vai kādā citādā veidā nododami, tie nevar būt civiltiesiska darījuma priekšmets, par ko noslēgts līgums. Tomēr pastāv gadījumi, kad pie šādiem apstākļiem personai rodas tiesības uz atlīdzību. Piemēram, izdodot autora darbu, par kura izdošanu ir noslēgts autortiesību līgums, izdevējs pārkāpj autora personiskās nemantiskās tiesības (tiesības uz vārdu vai darba neaizskāramību utt.). Varētu teikt, ka nemantiskās tiesības un labumi ir specifisks institūts, kas atrunāti ar to īpašo raksturu un to aizsardzības mehānismu.

.1362. Piemēram, autora nemantiskās tiesības. Līdz ar darba radīšanu (literatūras un mākslas, zinātnes u.c.) neatkarīgi, vai darbs ir pabeigts, tā autoram pieder autortiesības. Tas tiek reglamentēts ar 2000.gada 6.aprīlī pieņemto Autortiesību likumu {.1387}. Autortiesību likums nosaka skaidrus autortiesību principus, kas ir pamats visai autortiesību aizsardzībai, tie ir: kam pieder autortiesības, uz ko attiecināmas autortiesības, kam nav nepieciešams apliecināt piederību vai ievērot citas formalitātes, kā arī – autortiesību raksturs. Likums dod autora personisko nemantisko tiesību uzskaitījumu:

.1363. 1) autorība – tiesības tikt atzītam par autoru;

.1364. 2) darba izziņošana un publicēšana – izlemt, vai un kad darbs tiks izziņots un publicēts;

.1365. 3) darba atsaukšana – tiesības pieprasīt, lai darba izmantošana tiktu pārtraukta, ar noteikumu, ka autors sedz zaudējumus, kas radušies izmantotājam sakarā ar pārtraukšanu;

.1366. 4) vārds – pieprasīt, lai vārds tiktu pienācīgi norādīts visās kopijās un jebkurā ar viņa darbu saistītā publiskā pasākumā, vai pieprasīt pseidonīma lietošanu vai anonimitāti;

.1367. 5) darba neaizskaramība – izmantot tiesības atļaut vai aizliegt izdarīt kādus grozījumus vai papildinājumus gan pašā darbā, gan tā nosaukumā;

.1368. 6) pretdarbība (arī uz vienpusēju atkāpšanos no līguma, neatlīdzinot zaudējumus) jebkurai sava darba izkropļošanai, sagrozīšanai vai citādi pārveidošanai, kā arī tādai autortiesību aizskaršanai, kas var kaitēt autora godam un cieņai.

.1369. Nevienas no minētajām tiesībām autora dzīves laikā nav atsavināmas un nevar pāriet kādam citam. Šīs ir tās tiesības, kuru pārkāpšanas gadījumā autoram ir tiesības prasīt kompensāciju par morālo kaitējumu, un tas ir paredzēts likuma 69.panta 1.daļas 4.punktā: «... prasīt, lai pārkāpējs atlīdzina zaudējumus, arī negūto peļņu, vai arī prasīt, lai pārkāpējs dod kompensāciju pēc tiesas ieskata».

.1370. Interesanti būtu noskaidrot, vai ir iespējama morālā kaitējuma kompensācija par tādiem tiesību aizsardzības objektiem kā aizskartās akcionāru nemantiskās tiesības; morālā kaitējuma kompensācija mirušā ģimenes locekļiem; morālā kaitējuma kompensācija atsevišķu materiālo tiesību pārkāpumu gadījumos (patērētāju tiesību aizsardzības gadījumos, tiesību uz sociālo nodrošināšanu gadījumos).

.1371.

Morālā kaitējuma kompensācija par goda un cieņas aizskaršanu

.1372. Visbiežāk jautājums par personas goda un cieņas aizskaršanu rodas saistībā ar masu informācijas līdzekļiem, piemēram, presē publicētais raksts atspoguļo kādu konflikta situāciju, kas ir komentēta ar citu personu un redakcijas viedokļiem, un persona (fiziska vai juridiska), kas ir iesaistīta šajā situācijā, vērsas tiesā ar prasību par godu un cieņu aizskarošo ziņu atsaukšanu un atlīdzības piedzīšanu no autora. Jautājums – vai juridiskai personai ir gods un cieņa un vai nav prātīgāk runāt par darījuma reputācijas aizskaršanu un konkurētspējas mazināšanu kopējā tirgū?

.1373. Latvijā šo konfliktu izsver un regulē Latvijas Republikas Civillikuma 2352.a pants. Tas nosaka, ka katrs var prasīt tiesas ceļā atsaukt ziņas, kas aizskar viņa godu un cieņu, ja tās ir nepatiesas. Tātad persona var vērsties tiesā tad, kad atsaucamās ziņas ir ne tikai nepatiesas vien, bet vienlaikus godu un cieņu aizskarošas. Un tikai gadījumā, ja nepatiesās ziņas aizskar personas godu un cieņu, tā var prasīt par to atlīdzību.

.1374. Civillikuma Saistību tiesību daļas komentāros ir teikts: «Gods un cieņa ir ētikas un morāles kategorijas un katram cilvēkam izpratne par tām var atšķirties. Ar «godu» saprot personas sabiedrisku novērtējumu, kas ir izveidojies personas darbības rezultātā, bet ar «cieņu» saprot personas sabiedriskā vērtējuma atspoguļojumu viņa paša apziņā, t.i., personas pašnovērtējumu. Sabiedrības atzinīgs novērtējums ir sasniedzams ilgstošā laikā, atbilstoši personas nopelniem, un, izplatot nepatiesas ziņas, notiek personas vērtības nepamatots samazinājums sabiedrības acīs. Ar aizskarošām jāsaprot tādas ziņas (informācija), kuras samazina cietušā godu un cieņu atsevišķu personu un sabiedrības acīs. Novērtējot, vai ziņas aizskar personas godu un cieņu, ir jāņem vērā, vai ar šādu ziņu izplatīšanu tiek aizskartas vispārārstātas ētikas un morāles normas, vai arī tās aizskar cietušo, ņemot vērā viņa specifisko stāvokli sabiedrībā vai viņa ieņemamo amatu» {.1388}.

.1375. Civillikuma 2352.a pants paredz, ka bez goda un cieņas aizskarošu ziņu atsaukuma šādu ziņu izplatītājam ir jāmaksā atlīdzība (mantiska kompensācija), kuras apmēru nosaka tiesa. Augstākās tiesas 1993.gada 25.oktobra plēnuma lēmumā Nr.9 «Par tiesu praksi lietās par personas goda un cieņas aizskarošu ziņu atsaukšanu» ir doti kritēriji, kas tiesai jāņem vērā, nosakot atlīdzību par morālo kaitējumu, kas nodarīts ar nepatiesu, godu un cieņu aizskarošu ziņu izplatīšanu: nepatiesu, godu un cieņu aizskarošu ziņu izplatīšanas publiskums; izplatīšanas plašums; šī aizskārums smagums pret personu; sekas, ko radījusi godu un cieņu aizskarošo ziņu izplatīšana; pušu personība u.c.

.1376. Papildus tiesai būtu, piemēram, jānovērtē godu un cieņu aizskarošu ziņu izplatītāja vainas pakāpe, it sevišķi, ja informācijas sagatavotājs un izplatītājs ir citas personas {.1389}. Uzskaitītājam

kategorijām ir ētisks raksturs. Tas nozīmē, ka tās grūti novērtēt materiālā izteiksmē un, lai to izdarītu, ir nepieciešama papildu informācija, kurai varbūt nemaz nav nozīmes lietā. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 94. pantu, izvērtējot iesniegtos pierādījumus, tiesa var atzīt, ka pierādījumiem nav nozīmes lietas būtisku faktu vai apstākļu noskaidrošanā, un tā noraida tos, kas pēc savas būtības būtu palīdzējuši tiesai noteikt atlīdzības apmēru.

.1377. Minēju tikai dažas tiesu praksē sastopamās situācijas, kad par morālo kaitējumu tiek prasīta kompensācija. Šobrīd Latvijā nav plašas tiesu prakses par tādiem gadījumiem, kuros citās valstīs arī prasa morālā kaitējuma kompensāciju, piemēram, morālā kaitējuma kompensācija par tiesību aizsargājošo iestāžu nelikumīgu rīcību un to nodarīto kaitējumu; morālā kaitējuma institūts saistībā ar citām tiesību nozarēm (ģimenes tiesības, darba tiesības, krimināltiesības).

.1378. No sniegtā pārskata var secināt, ka Latvijā pastāv morālā kaitējuma kompensācijas institūts. Tikai tas ir diezgan nenoteikts un galvenokārt ieviests ar tiesu praksi. Morālā kaitējuma kompensācijas apmēra noteikšana ir pilnībā atstāta tiesas ziņā (neizslēdz iespēju cietušajam pašam prasībā norādīt kompensācijas apmēru), un kompensācija ir līdzeklis, lai apmierinātu cietušo, samierinātu abas puses.

.1379. Nobeigumā autore vēlas norādīt: normāla ir situācija, ja par kaitējumu pienākas kompensācija. Morālā kaitējuma kompensāciju būtu jāprasa par katru kaitējumu mantiskajām un nemantiskajām tiesībām un labumiem, kas nodarīts ar pretiesisku rīcību. Kompensācija par ciešanām būtu uzskatāma par gandarījumu (atlīdzinājumu) naudas izteiksmē, kad par pārciestajām negatīvajām emocijām cietušais varētu saņemt kādu apmierinājumu, kas viņam sniegtu prieku un ļautu aizmirst notikušo, un tiesai nebūtu jāņem vērā kompensācijas funkcija.

.1380. Katrs pārkāpums ir individuāls, un tieši tādēļ ir grūti pateikt, kā pareizāk nosakāma morālā kaitējuma kompensācija, kādi kritēriji vērtējami, vai noteiktā kompensācija pildīs vispārējās prevencijas funkciju. Ir cerība, ka zināmu skaidrību šajos jautājumos varētu sniegt Augstākās tiesas 1999.gada 26.februāra plēnuma lēmumā Nr.1 «Par Civillikuma 1635.panta piemērošanu, izskatot prasības par morālo kaitējumu» paredzētā likumprojekta par sāpju naudas ieviešanu kriminālajā un civilajā likumdošanā sagatavošana un pieņemšana. Bet tas jau ir likumdevēja ziņā.

Piezīmes

.1381. 1 Nodaļa sagatavota, izmantojot: Эрделевский А.М. «Компенсация морального вреда: анализ законодательства и судебной практики». М., издательство БЕК, 2000, стр. 10–14, 55–75.

.1382. 2 Civillikuma komentāri. Saistību tiesības (1401.–2400.p.). Sagatavojis autoru kolektīvs prof. K. Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. R., 1998., 625. lpp.

.1383. 3 Juridisko terminu vārdnīca. Autoru kolektīvs doc. I. Krastiņa vadībā. R., 1998., 43., 44. lpp.

.1384. 4 Līcis A. «Saistību tiesību aizsardzība tiesā». Latvijas Universitātes zinātniskie raksti, 621.sējums. Saistību izpildes juridiskais nodrošinājums/R., 1999, 17., 18. lpp.

.1385. 5 Civillikuma komentāri. Saistību tiesības (1401.–2400.p.). Sagatavojis autoru kolektīvs prof. K. Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. R., 1998., 625.lpp.

.1386. 6 Turpat, 626.lpp.

.1387. 7 Autortiesību likums (spēkā no 11.05.2000.), publicēts «Latvijas Vēstnesī», 27.04.2000., Nr.148/150

.1388. 8 Civillikuma komentāri. Saistību tiesības (1401.2400.p.). Sagatavojis autoru kolektīvs prof. K. Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. R., 1998., 635.lpp.

.1389. 9 Turpat, 636.lpp.

§57. Muļķības Dižais Gars

2002.03.01
(pirms 3 dienām)

.1390. Un ko gan Jūs gribat – es taču savas dzīves labākos gadus esmu veltījusi, «slavinot Muļķību»!... V. Babājeva un Didža grupās, piem., pirms apspriedēm viņi nolika Mahatmas Morija portreta reprodukciju (N. Rēriha gleznai; es Jums fotokopiju tai nosūtīšu. Tur viņš atgādina gandrīz vai bin Ladenu... Galvas apsējs taisni tāds). Un tad mēs 7 reizes skaļi skaitījām «mantru»: «Maitreija Morija»...

.1391. Tiesa, man pašai būtiskāki bija paši kontakti, sarunas, jo cilvēki, kas interesējās par garīgām lietām un kultūru (kā jau minēju, sākumā šīs tieksmes visiem bija ļoti gaišas, pozitīvas un nevis kā tagad, kad to visu izmanto krāpnieki – biznesmeņi) man bija daudz simpātiskāki nekā panki un rokeri, kas tad bija modē. Bez tam iedarbojās tas arī psihoterapeitiski, nomierinoši, kaut arī meditācijas objekts bija «Muļķības Dižais Gars»...

.1392. (Bhakti-jogiem, kas ar prātu necenšas neko saprast, tāda metode der. Sak: es ir dumš un man ir labi. Esmu šo labumu izjutusi. Tas darbojas. Diemžēl, ne ilgstoši, jo es neesmu fanātiķe, man ir tieksme

visu apšaubīt. (Un kad es sapratu, ko īstenībā «gaišreģi» sauc par psihisko enerģiju un lielu auru, ar ko tas saistīts... nu, es Jums rakstīju).

.1393. Nu lūk, mans karmiskais uzdevums esot iemācīties pareizi domāt, izprast (objektīvi) pasauli un cilvēkus. Un notika tā, ka karma manā ceļā sūtīja tādu skolotāju kā Jūs, lai palīdzētu šo uzdevumu atrisināt un nākamajā dzīvē ienākt jau kā veiksmīniecei. Racionālā domāšana, loģiskā analīze – tas ir prāta ceļš – žnana joga.

2002.03.01

.1394. Ka Blavatskas fokusos bija iesaistīti kalpotāji vai priekš tā nolīgti cilvēki (indieši), tas bija rakstīts arī grāmatā «Письма Махатм». Kad es savulaik Didzim par to minēju, izsakoties, ka tas vis par īstu godīgumu tā kā neliecina, tad Didzis sadusmojās, jo ticēja tam visam apriori un katru šaubīšanos par tik «augstiem sūtniem» kā Blavatska un Rērihi uzskatīja gandrīz vai par nodevību. (Un citi ezotēriķi tāpat).

2002.03.01

.1395. Bet, ja es biju Blavatska un ievārtīju «tādu putru», tad nav ko brīnīties par karmas pretsitieniem, un tad taču tas ir mans pienākums «atmaskot» pašai savas ilūzijas, kuras ir izplatījušās pasaulē... Ko tad Jūs domājat – ne jau tāpat vien es satiku Jūs – acīmredzot vienīgo cilvēku, kas tās ««manas» ilūzijas» atšifrēja...

§58. Par iešanu pasaulē

2002.03.01

.1396. Jūs «izgājāt pasaulē» uzreiz ar «šķēpu un giljofīnu» – LASE1, bet tā kā cilvēki no malas neko nezina par Jūsu cīņām 80.gados, par pozitīvajām idejām, tad, virspusēji lasot, viņiem var rasties iespaids, ka Jūs visiem tīšām «piekasāties» un uzbrūkat, kas viņus atbaida.

2002.03.06 16:11 trešdiena
(pēc 5 dienām)

.1397. Ja par «iešanu pasaulē» uzskatām vēšanos pie līdz tam nepazīstamiem cilvēkiem ārpus draugu loka, tad pirmoreiz es «izgāju pasaulē» 1981.gada februārī ar grāmatu NATUR, un tur, ja atceraties, polemikas tikpat kā nav (vienīgi mazliet ar manu toreizējo istabas biedru darbā – Geidemani, kurš paspēja man «piekasāties» vēl kamēr es rakstīju, taču arī tā polemika bija mākslīgi nogludināta, pretēji «vēsturiskajai patiesībai» {[NATUR.2543](#)}). Bet par 95% grāmatā NATUR bija pozitīvs (lai gan diezgan sarežģīts) izklāsts.

.1398. Visplašākā mana «iešana pasaulē» notika 1990.gadu sākumā ar rakstiem «Dienā» (1990–1992), kurus iespieda vairāk nekā 100 tūkstošos eksemplāru, un «Latvijas Vēstnesī» (1993). Man rakstīja un zvanīja lasītāji un teica, ka viņiem patīkot mans stils; manus rakstus lika lasīt studentiem Universitātē, kā to tika stāstījis kāds students...

.1399. Toreiz mani diezgan labi pazina preses aprindās (tagad jau ir aizmirsuši), un vairākas avīzes aicināja mani darbā (pēdējo reizi vēl 1997.gadā), bet es atteicos, jo dzīve «Latvijas Vēstnesī» man likās mierīgāka un vairāk iespēju sološa ziedot laiku «savām lietām». Bez tam es joprojām nebiju konformists un negribēju rakstīt, «ko liek»; es tieši gribēju rakstīt to un tā, kā pats vēlos, pasakot visu, ko domāju.

.1400. «Lases» mērķis bija izraisīt «Vislatvijas diskusiju» (un, lai izraisītu diskusiju, zināma «provokācija» taču ir vajadzīga). Zināmā mērā diskusija arī izraisījās (teiksim, kaut vai ar Jums), bet plašākai rezonansei galvenais šķērslis bija (matemātiskās) tēmas «smagums». Pareizi pateica profesors Tambergs savā recenzijā {[VISUS.1700](#)}: Latvijā vienkārši nav tādas auditorijas, kas būtu spējīga šīs lietas apspriest.

.1401. Mani «uzbrukumi» dažādām personām (īstenībā tie nav uzbrukumi, bet atbildes triecieni) bija šķērslis labu attiecību nodibināšanai ar tādiem cilvēkiem, kuri solidarizējas ar tiem, pret kuriem mani «triecieni» vērsti (piemēram, Maija Kūle solidarizējas ar Kārli Podnieku kā Universitātes pasniedzēju; Vilnis Zariņš solidarizējas ar Andrievu Ezergaili kā vēsturnieku, Vaira Viķe-Freiberga solidarizējas ar Gunti Ulmani kā prezidentu utml.). Bet šie «uzbrukumi» nav šķērslis tiem, kas ar «cietušajiem» nesolidarizējas.

.1402. Visumā šiem apstākļiem ir tikai lokāla nozīme. Skatoties no vairāku gadu desmitu attāluma tam visam vairs nekādas nozīmes nebūs. (Kā šodien Ņūtona mehānikai un diferenciālrēķiniem ir pilnīgi vienalds, vai pats Ņūtons ķīvējās ar Leibnicu un Huku vai nē).

.1403. Protams, mana izturēšanās un rakstīšanas veids ir formēti nevis no šīsdienas, bet no Nākotnes skatu punkta. Daudzi to nesaprot; daudzi – kā, piemēram, Maija Kūle – vispār nesaprot, kā var formēt savu izturēšanos nevis no šodienas, bet no Nākotnes viedokļa. Psiholoģiski tas ir arī saprotams: lai veidotu savu izturēšanos no Nākotnes viedokļa, ir jābūt zināmai iekšējai pārliecībai, ka šī Nākotne būs, bet, piemēram, tā pati Kūle ir iekšēji pārliecināta, ka viņai nekādas Nākotnes nebūs – viņai pastāv tikai Šodiena.

.1404. Tas psiholoģiski ir arī cieši saistīts ar konformismu un nonkonformismu. Tam, kuram pastāv tikai Šodiena, – tam tad arī ir jācenšas panākt, lai Pašreiz būtu «labas attiecības» ar tiem, «kas vajadzīgi un noderīgi»; bet tas, kurš orientēts uz Nākotni, var atļauties ignorēt Šodienu un tās sīkos konfliktus; var atļauties Sacīt, nedomājot par Šīsdienas mazajām sekām...

.1405. Mediotēka jeb Vedda ir tāda, kāda tā ir KOPUMĀ. Ja kāds taisa savus secinājumus, nepārzinot to visu kopumā un vadoties tikai no kāda atsevišķa gabaliņa, tad – «pats vainīgs»...

.1406. Arī tas patiesībā ir konformisma jautājums vai vismaz ļoti cieši saistīts ar konformismu: vai man vispār ir jācenšas panākt, lai kāds būtu «labās domās» par maniem darbiem, vai kādu tie «atbaida» utt. Censties to panākt, – tā taču īstenībā ir tā pati konformistiskā domāšana: pielāgoties «viņū» gaumei, «viņū» vērtējumiem, «viņū» spriedumam, censties izpelnīties «viņū» atzinību...

.1407. Bet kas tad tie «viņi» tādi ir, lai es (!) pielāgotos viņu domām un spriedumiem?! Tieši otrādi – MANI spriedumi ir tie, pēc kuriem vajadzētu līdzināties visai cilvēcei, un tieši «viņiem» vajadzētu censties izpelnīties MANU atzinību... (Tāda ir nonkonformistiskā domāšana).

§59. «Sofijas dārza lapas»

2002.03.01
(pirms 5 dienām)

.1408. {.1161} Jūsu ideja uzrakstīt grāmatu tā, kā to aprakstījāt 51§ un nosaukt to «Sofijas dārza lapas» ir vienkārši lieliska! (Ziemassvētkos, kad es lasīju Jūsu rakstīto par Blavatsku un Moriju, man arī ienāca prātā, ka būtu interesanti uzrakstīt grāmatu ar nosaukumu «Sofijas dārza lapas»... Bet nav ko lielīties – Jūs to ideju esat uztvēris pirmais un vēl tik lielisku plānu izdomājis).

.1409. Vai ir vērts {.1164}? Un kā vēl ir! Tas ir pat noteikti jāizdara (un es Jums palīdzēšu kontaktos ar izdevniecību un komisijām – dažreiz man parādās pat nesliktas «caursišanas spējas» – un mēs panāksim, ka to izdod!) Tā Jūs ne tikai atmaskosiet Blavatskas (vispār – ezotēriķu) ilūzijas, bet dosiet vietā īstas vērtības. Citējamie fragmenti jāizraugas rūpīgi, jo tai jābūt «pozitīvi orientētai» grāmatai nevis «kaujas šķēpam un tribunāla giljotīnai», lai gan ironija par pseidozinātniekiem tur, protams, var būt. Varu derēt, ka visiem domājošiem cilvēkiem tādu grāmatu būs interesanti lasīt (...).

.1410. Tā, ka «Sofijas dārza lapām» ir jābūt! (Goda vārds, reizēm dusmas sanāk par Jūsu pārspīlēto «apdomību» – Jūs uzrakstāt ģeniālas lietas, bet tad vēl šaubāties – dot atklātībai vai nē).

2002.03.07 13:44 ceturtdiena
(pēc 6 dienām)

.1411. Goda vārds, reizēm dusmas sanāk par sievietes pārspīlēto enerģiju, kad runa ir par darbu, kas jādara MAN. Viņas laikam iedomājas, ka man vajag tikai pastiept roku, lai noplūktu tās lapas, un, lūk, es to vienkārši negribu darīt.

.1412. Leonīda rīkojās tieši tāpat: pastāvīgi prasīja, lai es «publicējot to visu par psiholoģiju», jo savādāk citi aizņemšot nišu... Nu, Jūs vismaz man palīdzat, bet viņa vēl arī neko nepalīdzēja, tikai runāja...

.1413. Tajā punktā {.1164} runa bija par «vairākiem mēnešiem tīra laika» (...un parasti, ja sākumā domā par «vairākiem mēnešiem», tad beigu beigās tie pārvēršas vismaz par pusgadu...), un jautājums «Vai ir vērts?» attiecās uz šiem mēnešiem, nevis uz to, vai pats par sevi būtu labi, ja tāda grāmata būtu.

.1414. Vai Jūs saprotat, ka uz šiem mēnešiem (vai, ticamāk, uz pusgadu) būs jāpārtrauc visi citi darbi? Ka nebūs ne «Roses», ne «Upes», ne jaunu burtnīciņu izdruku grāmatām TRANS, PRACT, VIEWS, ROAD...? Ka tas vēl vairāk aizkavēs gan «Mirandu», gan ielānoto monogrāfiju par Vēras teoriju, gan iecerētās grāmatu analīzes un psihogrāfijas, gan Veddas ievietošanu Internetā?

.1415. Lūk, to – vai ir vērts to visu apturēt, lai pēkšņi ķertos pie pilnīgi jauna projekta?

.1416. Man ir visai spēcīgs «navigators» – tā «Lasē» bija nosaukts tas smadzeņu funkcionālais bloks, kurš atbildīgs par cilvēka vispārējā kursa ieturēšanu –, un mani ir diezgan grūti novirzīt no uzņemtā kursa. Tur ir jābūt ļoti stiprai motivācijai, lai es atceltu iepriekšējos plānus un pieņemtu jaunus.

Un līdz šim kurss ir bijis: pirmām kārtām visas «vecās» grāmatas ievietot bibliotēkās un pēc tam Internetā; attīstīt «Rosi» ar visu, kas tajā iecerēts; Monogrāfiju, «Mirandu»...

.1417. «Preses nama grāmatas» konkurss principā ir DAIĻliteratūras konkurss. Pat tajā veidā, kā es to aprakstīju, «Sofijas dārza lapas» nebūtu gluži daiļliteratūra. Johanam Korinam «Dižais Gars»⁶⁰ gan arī satur pavisam nebeletristiskus pielikumus un lielas populārzinātniskas atkāpes, bet tomēr tur vismaz ir kaut kāds sižets, savi personāži, tie darbojas, kaut ko dara, runā... «Sofijas dārza lapās» tā visa nebūs (vai arī tad ir speciāli jāpapildina sižets un jāpiestrādā, lai būtu...).

.1418. Ar vārdu sakot, tas viss nav tik vienkārši. (Korins var sacerēt savu «Dižo Garu», jo viņam acīmredzot nav tādas Mediotēkas un Vēras teorijas, ko viņš gribētu «par katru cenu nolikt pie vietas» un kas aprītu tik milzīgu daudzumu laika un spēku; ja man tā visa nebūtu, tad arī es varētu līdzīgi rakstīt...).

.1419. Tā ka es vēl padomāšu par «Sofijas dārza lapām», bet neko nesolu.

.1420. Taču piezvanīt uz Preses Namu un noskaidrot konkursa noteikumus Jūs varat, ja vēlaties. Precīza informācija vienmēr palīdz domāt un izlemēt. Tā *e-mail* adrese, ko Jūs man iedevāt {.1158}, acīmredzot attiecas uz produkcijas vairumtirdzniecību, un ar literāriem konkursiem tai nav nekāda sakara.

§60. Jūsu Grāmata

2002.03.01
(pirms 6 dienām)

.1421. Tā grāmata, protams, tiks rakstīta (tiek) vairāk pašai sev un tiem, kas mani pazīst. (Arī ezotērikiem – ienaidniekiem). Tāpēc es pārāk neuztraucos, ka svešiem būs neinteresanti skatīties tās bildes (bet tur būs arī komentāri). Tā kā Potapenko es nekad nevarēšu atļauties to izdot, bet arī ja varētu – netērētu tam naudu. (Nu, izdota jau tā laikam skaitīsies, bet tad – tā kā Jūsu 1., 2. eksemplāri).

2002.03.07 16:14 ceturtdiena
(pēc 6 dienām)

.1422. Par izdotu jau var (ja vēlas) uzskatīt arī grāmatu, kas ierakstīta kladē un ilustrēta ar rokas zīmējumiem. (Pirms Gutenbergta taču tādas grāmatas vien pastāvēja; Dantes «Dievišķā komēdija» vairāk nekā divus gadsimtus tā nodzīvoja, bet Vergīlija «Eneīda» – pusotru gadu tūkstoti; toreiz, lai izgatavotu vēl vienu grāmatas eksemplāru, to pasūtīja profesionāliem pārrakstītājiem – tas bija dārgi, bet tā darīja: šādā pēc viņa pasūtījuma izgatavotā «Eneīdas» grāmatā, piemēram, Petrarka ierakstīja savu leģendāro atzīmi par Lauras nāvi...).

.1423. Manas grāmatas, kas lāzerizdrukās izgatavotas tikai dažos eksemplāros, atšķiras no «vienkāršas klades» ne tikai ar tehnikas pielietojumu, bet pirmām kārtām ar to, ka tām ir ISBN numuri, tās (pēc nodošanas LNB Bibliogrāfijas institūtā) tiek iekļautas šī institūta izdotajos bibliogrāfiskajos rādītājos un glabātas Preses arhīvā, bet otrais eksemplārs nonāks lasītāju rīcībā Akadēmiskajā bibliotēkā.

.1424. (Tas nemaz nav tik maz kā varētu domāt: piemēram, tā pati Rodžera Penrouza grāmata⁶¹, par kuru esmu tik daudz rakstījis, arī ir Latvijā publiski pieejama tikai vienā eksemplārā – turpat LABā – , un pie tam vēl šis vienīgais Latvijas eksemplārs nav tipogrāfiski drukāts, bet ir tikai iesieta kserokopija, – un tomēr to izlasīju gan es, gan daudzi citi interesenti).

.1425. Tātad, lai Jūsu grāmata «skaitītos izdota» tā, «kā mani 1., 2. eksemplāri», tai ir jānoiet tāds pats ceļš: LNB un LAB. Vai Jūsējā grāmata ies šo ceļu?

.1426. «Jūt mana dvēsele», ka Jūsējo grāmatu droši vien nāksies maketēt man. (Pat ja jūs ar māti vinnētu tiesas prāvu un Jūs iegūtu labu datoru, vienalga vēl paliktu vesels lērums problēmu – neatrisināmu ātrāk kā dažos gados –, pirms Jūs varētu pati izgatavot tādus eksemplārus kā manējie).

.1427. Labi, es to samaketēšu apmaiņā pret kaut kādiem Jūsu pakalpojumiem. Bet Jums teksts jādabū datorā. Būt par ievadītāju gan es neuzņemos (man ir vēl savi teksti, kas stāv neievadīti). Tā ka domājiet šādā virzienā – meklējiet iespēju, kā dabūt tekstu datorā. (Potapenko, piemēram, ievadīja pie saviem paziņām mājās).

.1428. Ja runa nav par tipogrāfisku grāmatas izdošanu, tad ne zīmējumi, ne fotogrāfijas (arī krāsainas) nav problēma. Grūtāk būtu, ja makets ietu tālāk uz tipogrāfiju – tad viss būtu jāorientē uz tipogrāfijas iespējām un izmaksām.

⁶⁰ Korins Johans. «Dižais Gars. Pseudozinātniska fantāzija». Preses Nams, Rīga, 2000.

⁶¹ Penrose Roger. «The Emperor's New Mind. Concerning Computers, Minds and The Laws of Physics». Oxford University Press. New York – Oxford. 1989. (466 pages).

.1429. Jūs vēlaties, lai es «1–2 bildes» ievietotu «Upē» un lai Jūs varētu redzēt, kā tās izskatās. Bet vai Jums būs iebildumi, ja es Andra fotogrāfiju kopā ar to Jūsējo, ko Jūs gribējāt blakus, ievietošu «Rosē» reizē ar Jūsu vēstuļu tiem fragmentiem, kur stāstīts par slepkavību Mežaparkā?

.1430. Pakalpojums, apmaiņā pret kuru es Jums samaketētu grāmatu un izdrukātu 1–2 eksemplārus (par citiem eksemplāriem jārunā atsevišķi), varētu būt, piemēram, tāds: atrodiēt Johanu Korinu un nodibiniet ar viņu saraksti (pagaidām vienkārši savā vārdā; pasta izdevumus varat ņemt no manas naudas, kura ir pie Jums – tikai sastādiēt mazu «atskaiti»: kas un par ko ir tērēts).

.1431. Vai varam tā sarunāt?

.1432. «Johans Korins», visticamāk, ir pseidonīms. Bet tas neizskatās arī pēc vienkārši sagudrota simboliska pseidonīma. Visvairāk tas izskatās pēc tāda pseidonīma, kurš atdarina kādas agrāk eksistējušas, bet tagad sen mirušas personas vārdu. Tā, piemēram, slavenas ir franču 1960.–1970. gadu matemātiķa Nikolā Burbakī grāmatas; īstenībā Burbakī bija franču (neveiksmīgs) ģenerālis, kurš dzīvoja 19. gadsimtā, un tādu pseidonīmu bija pieņēmusi grupa franču profesoru. Tā vien liekas, ka arī (matemātiķis!) «Johans Korins» būs izvēlējis šo pašu ceļu: varbūt viņa apkārtnē bērniībā bija kāds «дедушка Йохан», kurš tagad sen miris, bet nu ir «atdzimis kā literāts»...

.1433. Kāds ir Jūsu grāmatas nosaukums? (Lai nav visu laiku jāraksta: «Jūsu Grāmata»).

§61. Par bezcerīgo tiesas lietu

2002.03.17 13:07 svētdiena
(pēc 9 dienām, 20 stundām, 53 minūtēm)

.1434. Šodien saņēmu Jūsu 13.martā sacerētu vēstuli, kura acīmredzot rakstīta vēl pirms manu 10.martā nosūtīto aplokšņu saņemšanas. Jūs rakstāt:

.1435. «Diemžēl tā mātes tiesas lieta esot gandrīz 100% bezcerīga (...). No kādiem 15 advokātiem un advokātu birojiem Rīgā, kur viņa bija, VISI viņas lietu (palasījuši Prasības pieteikumu) uzskata par tik bezcerīgu, ka neņemtas to aizstāvēt (...) «Tā ir bezcerīga lieta». «Visas tiesas to noraidīs, jo tādas lietas vienmēr noraida» – tā viņi teikuši. Viens advokāts pat paņirgājies, ka viņš arī neatdotu, ja jau māte bijusi tik dumja un nav laikā visu nokārtojusi... Tā noruna esot domāta citiem gadījumiem, bet šeit tas esot «tirgus līmenī», ko tiesa neņemšot vērā».

.1436. «Tirgus līmenī» – tā ir juridiski nekorekta argumentācija, bet patiešām pastāv tādi (un juridiski korekti) argumenti pret Jūsu māti, kurus grūti atspēkot. Lieta tā, ka Likumdevējs, iesākot un reglamentējot visu šo kompensācijas sertifikātu piešķiršanas un dzēšanas lietu, ir noteicis KĀRTĪBU, kādā uz sertifikātiem jāpiesakās un kompensācija jāsaņem.

.1437. Jūsu māte šo Likumdevēja noteikto kārtību nav ievērojusi, darbojusies ārpus tās ietvariem un, šādi darbodamās, slēgusi kaut kādu (mutisku) līgumu. Juridiski kvalificēts aizstāvis Ineses pusē var teikt, ka Jūsu mātes un viņas brāļa noslēgtā vienošanās ir nelikumīga, jo paredzēja tādu rīcību, kas ir pretēja Likumdevēja noteiktajai kārtībai (es precīzi nezinu to kompensācijas piešķiršanas un dzēšanas mehānismu, bet, iespējams, Jūsu mātei būtu vajadzējis maksāt kaut kādu valsts nodevu, ko viņa nav maksājusi, utt. – kāpēc tad, kā teikts Prasības pieteikumā, «tas būs dārgi»?). Tad iznāk, ka viņa ir gribējusi apkrāpt Valsti, un tagad vēl prasa, lai šo krāpniecisko darbību Tiesa apstiprinātu...

.1438. Ja Tiesa skatītos vairāk pēc lietas būtības un vispārcilvēciskajiem principiem, tad, protams, varētu, visumā atrisinot lietu mātes labā, piespriest viņai nomaksāt šīs nenomaksātās nodevas vai kompensēt Inesei to, ko viņa ir mātes vietā nomaksājusi.

.1439. Bet, pieejot vairāk formāli, var vienkārši teikt, ka mātes vienošanās ar brāli bija nelikumīga, jo gribēja apiet Likumu un tā noteikto kārtību, un – «nelikumīgi darījumi neizsauc likumiskas sekas» (ir tāds pants Civillikumā). Un tālāk: – uz šādiem nelikumīgiem darījumiem balstītas prasības ir vienmēr noraidāmas, lai nestimulētu turpmākus mēģinājumus apiet Likumu un slēgt jaunus nelikumīgus darījumus...

.1440. Tā ir tā vājā vieta Jūsu mātes pozīcijā... (Un kā to lai atspēko?).

.1441. Ja pirmās instances tiesa noraidīs Jūsu mātes prasību, tad ļoti svarīgs būs tas pamatojums, ar ko noraidījums tiks motivēts. Katrā ziņā atsūtiet man tiesas lēmuma kopiju. Skatīsimies, kā tas būs pamatots un vai varēs šo pamatojumu kaut kā apstrīdēt...

.1442. Es nezinu, vai iešu uz to tiesas sēdi 25.martā. (Pagājušo reizi jau arī izlēmu aiziet tikai pašā pēdējā brīdī, kad avīze bija izlabota). Tiesas sēdes iedalās atklātajās un slēgtajās. Par slēgtām tiek pasludinātas sēdes, kur figurē valsts noslēpumi vai kaut kādas intīmas lietas (piemēram, par izvarošanu

utml.). Visas pārējās sēdes ir atklātas, un tās var noklausīties katrs, kas vien vēlas. Es varu apmeklēt jebkuru tiesas sēdi, kas nav īpaši pasludināta par slēgtu, un nekāda atļauja man nav ne no viena jāprasa, pat ja tur iztiesā man pilnīgi nepazīstamu cilvēku lietas.

.1443. Jūsu mātes «piedzīvojumi» (jau no paša sākuma) atsauc man atmiņā mazliet līdzīgus «piedzīvojumus» manā paša ģimenē. Arī mani abi vectēviem pirms kara piederēja zeme – tēvatēvam divi zemes gabali Balvu pilsētā, bet mātestēvam saimniecība laukos 12 km no Balviem.

.1444. Uz pilsētas zemesgabaliem mēs ar brāli bijām vienīgie mantinieki, bet tie gabali tagad apbūvēti ar daudzstāvu dzīvojamām mājām, tāpēc tos «atgūt» nevarēja; varēja tikai vai nu saņemt «līdzvērtīgu zemes gabalu» Balvu nomalē, vai arī sertifikātus. Kad sākās tā pieteikšanās, brālis teica, ka viņš pieteikšoties viens (jo viņam kā auto īpašniekam vieglāk no Cēsīm aizbraukt uz tiem Balviem un bez tam tur tās lietas kārtoja – komisijas priekšsēdētājs bija – viņa klasesbiedrs un skolas gadu labākais draugs), bet pēc tam atdošot man pusi no sertifikātiem (ņemt «līdzvērtīgu zemes gabalu» Balvu nomalē mēs negribējām, jo – ko ar to iesāksim? – būtu Rīgā, tad cita lieta...). Bet visas tās procedūras izrādījās tik sarežģītas un braukāt te uz Balviem, te uz Rīgas arhīviem vajadzētu tik daudz, ka brālis tā arī līdz galam neko neizdarīja un pieteikumu nenoformēja...

.1445. Uz lauku zemes gabalu mantinieki bija trīs – mana māte un divi viņas brāļi (vēl viens brālis un māsa dzīvoja Amerikā, bet tie atteicās par labu «Latvijas latviešiem»). Arī sarunāja, ka pieteiksies viens – jaunākais brālis, bet pārējiem mantiniekiem vēlāk izmaksās kompensāciju. Viņš arī patiešām saņēma to zemi (viņam bija māja Balvos) un mēģināja uz tās saimniekot. Bet Jūs jau zināt, kādā situācijā tad nonāca Latvijas lauksaimniecība iepretim Eiropas subsidētajai lauksaimniecībai. Kaut ko darīt uz tās zemes bija absolūti nerentabli. Tāpēc kartupeļu stādīšanu un labības sēšanu viņš ātri atmeta, bet toties izcirta un pārdeva mežu. Vecākais no mātesbrāļiem nomira; jaunākā brāļa dēls (tātad mans brālēns), kurš veda «lielu biznesu» un uz kura vārda zeme bija jau pārrakstīta, nonāca parādos un «pa kluso», pat tēvam nezinot, zemi pārdeva, lai nomaksātu šos parādus un (varbūt) ieguldītu daļu naudas savā «biznesā»... Tā ne māte, ne, jo vairāk, mēs ar brāli neko neredzējām no tās naudas un no solītās kompensācijas – ne par mežu, ne par zemi...

.1446. Tas gan neizraisīja lielus konfliktus mūsu dzimtā. Mazliet jau māte ir «dusmīga uz Imantu», bet visumā gan viņai, gan mums ar brāli visas tās lietas ar to «denacionalizāciju» un «kompensāciju» faktiski vienmēr bija likušās kaut kas līdzīgs mirāžai, tāpēc tas, ka šī mirāža tā arī neko neienesā, mūs nevarēja sevišķi pārsteigt...

.1447. Tur ir jābūt «budža» vai «buržuja» ķērienam, lai no tādas «mirāžas» patiešām dabūtu reālu labumu, bet cilvēki ar orientāciju uz citādām vērtībām...

* * *

.1448. Ievietoju šeit dažas bildes, kādas tās var dabūt ar manu tehniku no amatieru fotogrāfijām.

Andris

Maija Salna jaunībā

.1449. Grāmatas NATUR, RULES, DIENA un SUHOV ir gandrīz izdrukātas, un acīmredzot var sākt domāt, kā tās nogādāt Jums un sākt operāciju «LAB».

.1450. Jūsu

Valdis Egle

2002. gada 17. martā

Skolotāja-zagle

.1451. Rīgas 1. vidusskolas latviešu valodas un literatūras skolotāja Inese Plaude (Girgensone) ieies latviešu literatūras un zinātnes vēsturē līdz ar žurnālu «Rose». Viņas portretus un varoņdarbus glabās Latvijas lielākās bibliotēkas, tie būs pieejami Internetā un par tiem zinās pašreizējie un turpmākie Latvijas prezidenti...

Inese Plaude (Girgensone)

2. Žurnāla «Upe» 7. numurs

Dzīves straumes hronika
Neperiodisks epistolāri grafomāniskis izdevums
Numurs izlaists 2002.06.11
Žurnāls iznāk kopš 2001. gada 7. novembra
Galvenais redaktors: Valdis Egle
Galvenais adresāts: Aija Štūbe Salniņa
Redakcijas adrese: egle@latnet.lv

§62. Gannuškina un Lombrozo

2002.03.23
(pēc 6 dienām)

.1452. Grāmatā CANTO Jūs citējat to par «normālu cilvēku» {[CANTO.825](#)} no Gannuškina P.B. grāmatas «Medicīna», bet «Lasē» p-tā {[SKATI.1246](#)} (LASE2-219.lpp.) Jūs rakstāt, ka vārdi «normāls cilvēks ir mājdzīvnieks...» pieder itāļu psihiatram Lombrozo. Tas, protams, nenozīmē, ka Gannuškina savā grāmatā nebūtu varējis citēt Lombrozo, bet kā tur īsti ir?

2002.03.29 11:03 piektdiena
(pēc 6 dienām)

.1453. Tie vārdi par «mājdzīvnieku», protams, sākotnēji pieder Lombrozo. Gannuškina savā grāmatā⁶² viņu necitē tiešā veidā (t.i. ar pēdiņām, lappušu numuriem utt.), bet atstāsta aiz vārdiem «Ломброзо говорит так:...». Viņš tur vispār dod diezgan plašu Eiropas vadošo psihiatru viedokļu apskatu. Taču tas nav neitrāls apskats «par to, kādi uzskati vispār pastāv», bet gan ir dots, piesaucot citus tā laika slavenus psihiatrus kā apstiprinājumu paša Gannuškina tēzēm (t.i., viņš pats domā tāpat). Plašāk Gannuškina teksts citēts {[LEONI.821](#)}.

.1454. Kad es 1980.gadu sākumā pirmoreiz lasīju Gannuškina un iekļāvu daļu viņa tekstu Mediotēkā, Lombrozo grāmatas man nebija pieejamas. Cara laika izdevumi atradās «specfondos», bet jaunu izdevumu nebija. Visa padomju psihiatriskā literatūra gan bieži pieminēja Lombrozo, bet vienmēr – negatīvi.

.1455. Tikai 2001.gadā es ieraudzīju veikalos no jauna izdotas Lombrozo grāmatas. Bet tie bija parastie tagadējie komerciālie paviršie izdevumi. Es salīdzināju tos ar cara laika tulkojumiem (kas tagad bibliotēkās izņemti no «specfondiem»), un redzu, ka tagadējos izdevumos daudz kas ir izlaists: «oriģinālais Lombrozo» bija daudz rūpīgāks un pamatīgāks.

.1456. Izteicienu par «mājdzīvnieku» paša Lombrozo grāmatās es speciāli nemeklēju, bet nejauši nesastapu. Taču «gars» – sevišķi grāmatā «Гениальность и помешательство»⁶³ –, protams, ir tāds, kā tajā Gannuškina atstāstījumā.

.1457. Pretēji tam, ko varēja sagaidīt pēc tik daudzām negatīvām atsauksmēm presē (Čezarem Lombrozo uzbrūk ne tikai padomju psihiatriskā literatūra, bet arī, piemēram, Britu enciklopēdija), – pretēji prognozēm Lombrozo izrādījās negaidīti labs psihologs. Šur tur jau viņš ir par daudz kategorisks, bet visumā «cilvēka dabu» viņš izprot nesalīdzināmi labāk par vairumu psihologu un psihiatru (nerunājot jau nemaz par «sadzīvisko līmeni»). Freids un Jungi jau nu ar Lombrozo sacensties nevar.

§63. Tiesas sēde 2002.gada 25.martā

2002.03.25 15:10
(pirms 3 dienām, 19 stundām, 53 minūtēm)

.1458. Atnāca māte un pastāstīja par tiesas sēdi, par to, ka tiesnese piesprieda Inesei pusi atmaksāt, bet lēmumu varēs saņemt 5.aprīlī (līdz tam tāpat Inese var arī pārsūdzēt). Uz Inesi, protams, iedarbojās teikums, ko es viņai vēstulē uzrakstīju, proti, ka viņas neierašanās uz tiesu «slimības dēļ» ir tikai vēl viens pierādījums, ka viņa turpina darīt to, ko visu laiku darījusi – melot un izvairīties (...). Uzrakstīju arī

⁶² Ганнушкин П.Б. Избранные труды. Медицина, Москва, 1964.

⁶³ Ломброзо Чезаре. «Гениальность и помешательство. Женщина преступница или проститутка. Любовь у помешанных». Попурри, Минск, 2000.

(atgādināju), kā viņa ņirgājās par mani, kad man pēc 95. gada bija tas nervu sabrukums. Es, protams, nedomāju, ka tiesnese izlems to lietu mātei par labu, bet es gribēju panākt, lai tas process vispār ātrāk virzās uz priekšu, un tāpēc vajag, lai viņa ierodas (kaut lietu noraidītu). Māte stāstīja, ka Inese sēdējusi bālīņa un nelaimīga, viņas vietā runājis advokāts. (Sākumā līdz bijis arī viņas dēls – Vai Jūs viņu redzējāt? –, bet tad viņa to aizsūtījusi projām). Vēl Inese pateikusi, ka visi liecinieki esot tie, kas «viņas tēvu izmantojuši» un ka es esot narkomāne... Interesanti, kāpēc viņa tā teica? Austra Geite, protams, zin, ka man bija (īpaši 98., 99. gadā) problēmas ar alkoholu. Viņa tā tad visu to stāstījusi tālāk Inesei (...). Pie tam Austra liecinot būtībā māti esot «iegāzusi», jo uz advokāta jautājumu, vai runa gājusi par pusi no summas, esot pateikusi, ka viņa to nezina... Tā nav taisnība, viņa visu zināja, bet kaut kādu iemeslu dēļ neteica. Cer atjaunot draudzību ar Inesi? Un kādi ir Jūsu iespaidi, to visu «vēsu prātu» no malas vērojot? (Man tas būtu interesanti). Lūdzu, uzrakstiet īsumā.

2002.03.29 17:17 piektdiena
(pēc 4 dienām, 2 stundām, 7 minūtēm)

.1459. Ineses dēls nebija zālē, bet gaidīja ārā un pievienojās mātei un advokātam, kad viņi iznāca no tiesas zāles (pēc likuma bērni, jaunāki par 15 g., nedrīkst atrasties tiesas zālē). Ineses vietā runāja advokāts, bet tas ir dabīgi, ja jau viņš ir nolīgts. Advokāts veda prāvu bez mazākā entuziasma un izdomas. Viņš ne reizi nenosauca nevienu likuma pantu (pat Jūsu māte nosauca 1474. pantu, kaut gan nevarēja pateikt, no kāda likuma tas ir). Aizstāvību advokāts balstīja uz apsvērumiem, kas jau iepriekš bija atspēkoti Prasības pieteikumā un Paskaidrojumā. Pirmkārt, aizstāvība balstījās uz atziņu, ka par šo priekšmetu jau esot viens (mantojuma) tiesas spriedums un šī lieta vienkārši vispār jāizbeidz; otrkārt, līgums starp Jūsu māti un brāli neesot pastāvējis, tās bijušas tikai tādas sarunas «viesībās pie glāzītes», ka «varbūt mātei arī kaut ko vajadzētu iedot, no tās naudas», bet tādas sarunas neattiecoties uz Inesi...

.1460. Jūsu māte uzvedās vienreizēji, pilnīgi ignorēja visu civilprocesa kārtību un, ja es būtu tiesnesis, tad ņemtu līdzīgu koka āmuru un daudzītu pa galdu ar to, nevis ar plaukstu kā tā tiesnese (tā jau var rokas apdauzīt!). Psiholoģiski gan tas mātei nāca par labu, jo bija skaidri redzams, ka te nu gan neslēpjas nekādi juridiski triki. Lija Bērziņa vēl veiksmīgi iesprauda savā liecībā frāzi par «slimu, nervozu cilvēku ar Sibīrijā saņemtu veselību».

.1461. Austras Geitas liecība bija gan nedrošāka par pārējām divām; jautājumu par to, cik liela daļa mātei solīta, cik atceros, uzdeva pati tiesnese (advokāts, balstīdamies uz savu aizstāvības līniju, visu laiku katram lieciniekam jautāja, kur, kad, kādos apstākļos tas runāts, un tad kā secinājumu taisīja: «viesībās... pie glāzītes... tāpat vien parunājās...»). Pie kam Geita sākumā pati pateica, ka vienošanās bijusi par pusi summas, tā ka tiesnese faktiski tikai pārjautāja, un tad Geita nezina kāpēc pēkšņi saminstinājās un pateica, ka nezina. Izskatījās, it kā viņai nebūtu spēka vēlreiz atkārtot to, kas vienreiz ar tādu piepūli jau pateikts...

.1462. Ineses advokāta runas laikā, kad viņš pieminēja sertifikātu naudu, tiesnese, pēkšņi viņu pārtraukdama, aši iejautājās: «Vai nauda ir saņemta?», uz ko advokāts atbildēja: «Jā», bet pēc tam tā kā mazliet apjuka un atskatījās uz Inesi.

.1463. Es šo tiesas prāvu uztvēru kā trīs savas psiholoģiskas divkaujas: ar tiesnesi, ar Inesi un ar advokātu. (Tāpēc arī ierados, lai pats savām acīm redzētu visu psiholoģisko gaisotni).

.1464. Patiesībā varbūtība, ka tiesnese «izkļiesies, izkļiesies, bet pēc tam apsēdīsies un pārdomās savādāk», bija diezgan liela. To varētu pat nosaukt par tipisku psiholoģisku reakciju tajos apstākļos, kādos tiesnese atradās: sākumā pieņemts viens lēmums, tad negaidīts šķērslis, kuru nezina kā pārvarēt un kas kaitina, bet beigās šī šķēršļa atzīšana un pieņemšana... Es domāju, ka pirms otrās sēdes tiesniecei galvā jau bija tāds lēmums: «Labi, ja otrā puse neatklās nekādus jaunus apstākļus šajā lietā, tad es šo Prasību apmierināšu...» (un Otrā puse neatklāja nekādus jaunus apstākļus).

.1465. Tāpēc, kad tiesnese pasludināja savu spriedumu, es to uztvēru kā savu psiholoģisku uzvaru pār viņu. Otrā «divkauja» bija ar Inesi. Kaut gan varbūtība, ka tiesnese izmainīs savu sākotnējo lēmumu, bija diezgan liela, bet vēstulēs Jums es par to neminēju neko. Tieši otrādi, es smalki aprakstīju, kā tiesnese kliegusi «Es noraidīšu!.. Noraidīšu un viss!» –, bet pats pie tam domāju: «Tās sievietes apspriedīs šos vārdus; šie vārdi nonāks pie Austras Geitas; no tās tos dabūs zināt Inese. Pirmoreiz viņa nenāca uz tiesu, kas nozīmē, ka nebija pārliecināta par uzvaru. Vajag, lai viņa BŪTU pārliecināta par uzvaru. Vajag izvilināt viņu no migas!». Tāpēc, kad viņa ieradās, arī to es uztvēru kā psiholoģisku uzvaru «spēlē pret Inesi». (Kā izrādās, arī citi faktori ir darbojušies tādā pašā virzienā).

.1466. Un beidzot, trešā divkauja – ar advokātu. Skaidrs, ka, lietas materiālos lasīdams Paskaidrojumu (lieta bija vienādi pieejama gan Jūsu mātei, gan «otrajai pusei»), advokāts droši vien gribēja zināt un painteresējās, kas īsti ir viņa loģiskais un juridiskais pretinieks un kāpēc tas nepārstāv «savu

pusi» tiesas sēdē. (Grūti iedomāties, ka viņam varētu neienākt prātā par to painteresēties). Pašas sēdes laikā viņš bija aizņemts ar saviem amata pienākumiem, bet pēc sēdes, kad labu brīdi visi gaidīja spriedumu, mūsu skatieni zīmīgi sastapās. Un man šķiet, ka viņš zināja, kas es esmu un kāda man te loma. Un viņš pirmais nolaida acis, it kā sacīdams: «Es jau neko... Es tikai atkārtoju, ko man kliente sacījusi...» (Patiešām, visa aizstāvība bija tāda, kādu to varētu izdomāt Inese, bet nevis labs jurists). Un, kad viss bija garām un es jau stāvēju uz ielas, advokāts, man garām iedams, noteica: «Viens : nulle». Viņa balsī nebija ne dusmu, ne sarūgtinājuma, bet drīzāk tāda kā slēpta jautrība.

.1467. Nu, tā to lietu redzēju es. Tagad situācija, protams, ir kardināli mainījusies. Līdz šim stāvoklis bija tāds, kas apmierina Inesi, bet neapmierina Jūsu māti, bet tagad ir otrādi: Inesei, un nevis jums ir kaut kas jādara, ja grib stāvokli grozīt. Pārsūdzēt apgabaltiesā var 20 dienu laikā, tātad līdz 14. aprīlim. Tur apelācijas sūdzību iesniegs vairs ne Jūsu māte, bet Inese, un tad nu man to viņas iesniegumu (kā arī, protams, pirmās instances Spriedumu) vajag redzēt, lai sacerētu atbildi.

.1468. Kamēr tiesnese bija «apsprīžu istabā» un visi gaidīja spriedumu, Jūsu māte nevarēja nociesties un sāka uzbrukt Inesei: «Kā tu varēsi dzīvot, kā tu varēsi skatīties acīs cilvēkiem!?» un tamlīdzīgi. Inese cirta pretī, sākumā negribīgi, pēc tam arvien plašāk («..Skatīšos acīs tāpat kā līdz šim...» utml.). Tad arī bija tās runas par «izkalpināšanu», par dāvanām, ko kurš kuram nesis utml. Kad Jūsu māte pieminēja Jūs apmēram tādā garā: «..Kā tu varēji nozagt manai meitai, savai māsiņai, viņas daļu!?!..», Inese atcirta: «Tava meita nodzērusies!». Ka būtu pieminēta narkomānija, es netiku dzirdējis. Runādama, ka Jūsu māte jau izkalpinājusi viņas tēvu par visu to sertifikātu summu, Inese teica: «Un tagad tu gribi man vēl arī māju atņemt!». Māte sacīja, ka Inese vainīga savu vecāku nāvē. Uz to Inese tikai nicīgi nosprauslojās, bet ar pabeigtu teikumu neatbildēja. Viņa runāja, ka «dzīvošot tāpat kā līdz šim», ka viņa smagi un godīgi strādājot utml.

.1469. Tiesas sekretāre to visu klausījās, un tad teica: «Kā jūs varat tā viens otru ienīst! Radinieki taču esat!» – un pēc tam novērsās un demonstratīvi skatījās laukā pa logu. Vēl pirms tam viņa sacīja, ka šo lietu vajadzējis nokārtot pašu radnieku starpā, nevis nākt šurp. Tas, protams, ir diezgan naivi: kā tad to lai nokārto radnieku starpā, ja viens sāk izturēties tā kā Inese? Bet normālā, plašā un veselīgā dzimtā tādu problēmu, protams, viegli varētu atrisināt dzimtas vīrieši, attiecīgi «piežmiedzot» Inesi.

.1470. Tādā virzienā acīmredzot domāja arī Eduards Zariņš, kurš gan nav jums radnieks, bet tikai Inesei «no malas pieaicināts» krusttēvs. Viņa liecības bija visskaidrākās un viennozīmīgākās, bet, iznācis laukā no tiesas nama, viņš noteica: «Bezkaunīgs skuķis!».

.1471. Ka Inese būtu bijusi «bāliņa un nobijusies», man vis nelikās. Tieši otrādi, es drīzāk pabrīnījos par viņas aukstasinību. Lai gan advokāts «pildīja savus pienākumus» bez kāda entuziasma un beigās ar savu intonāciju vārdos «viens:nulle» nepauda arī nekādu nožēlu, bet tomēr viņš bija gaidījis, ka prāvu vinnēs, un, kad tiesnese pasludināja «..piedzīt no Ineses Plaudes...» viņa sejā atspoguļojās patiens pārsteigums un izbrīns. Bet Ineses sejā, kā mēdz teikt, «nenodrebēja ne vaibsts»... (es gan viņu neredzēju tik labi kā advokātu, jo tajā brīdī biju viņai iesānis aizmugurē, taču ne poza, ne kustības, ne sejas izteiksme vēlāk, kad viņa pagriezās, neliecināja par saņemtu smagu triecienu...).

2002.05.20 08:04 pirmdiena
(pēc 1 mēneša, 21 dienas, 14 stundām, 47 minūtēm)

.1472. P.S. Jūs vēlāk rakstījāt, ka Ineses pārstāvis nemaz neesot advokāts. Kas tad viņš ir? Un kā Jūs to zināt?

.1473. Jūs jautājat arī, «vai tad otru tiesā var pārstāvēt kurš katrs?». Likums (CPL 83. pants) noteic, ka par pilnvarotiem pārstāvjiem civilprocesā var būt: «1) zvērināti advokāti...» (tālāk iet visādi aizbildņi, zināmu iestāžu amatpersonas utt.) un beidzot: «...4) persona, kuru tiesa, kas izskata lietu, pielaidusi kā fiziskas personas pārstāvi».

.1474. Es to līdz šim sapratu tā, ka pamatvariants ir «zvērinātie advokāti», bet kaut kad, – kaut kādos īpašos gadījumos – tiesa var pielaiž (vai nepielaiž, ja negrib) arī «vienkāršos mirstīgos» par pārstāvjiem. Ja nu Ineses pārstāvis nav advokāts, bet tiesa viņu bez kādiem īpašiem iebildumiem pielaida, tad varbūt ka Likuma dotā šī ceturtā iespēja tiek praksē ļoti plaši traktēta, un tiesas pielaiž par pārstāvjiem «neadvokātus» nevis kaut kādos īpašos gadījumos, bet, tieši otrādi, tikai īpašos gadījumos nepielaiž kādu no tādiem gribētājiem.

§64. Par Ineses spiegu dienestiem

2002.03.23

(pirms 1 mēneša, 28 dienām)

.1475. Inese patiesi būtu spējīga uz slepkavību... Notika lūk kas. Šorīt ap pl. 6 māte gājusi pa K. Barona ielu (no trolejbusa) uz Leļļu teātri (jo es te trešo dienu vāļajos ar temperatūru). Pie tramvaja pieturas (pretī Vērmanģdārzam) stāvējuši četri vidusskolnieki – divi puīši un divas meitenes. (Vairāk neviens cilvēks nav bijis). Kad māte gājusi garām, viena meitene gājusi viņai klāt un ļoti draudīgā (ļauņā) balsī teikusi: «Atdod naudu!». Māte izlikusies, ka neievēro, un tāpat vien gājusi tālāk, bet visa kompānija – aiz viņas, pieprasot atdot naudu. Viens puisis teicis savai draudzenei: «Saki vēl, tev labi sanāk». Tā meitene piegājusi pavisam tuvu no mugurpuses un draudoši atkal teikusi: «Atdod naudu!». Tā viņi vajājuši māti veselu kvartālu – līdz teātrim. Es gandrīz 100% varu teikt, ka tie bija Ineses (vai Riharda?, bet drīzāk Ineses, jo es taču rakstīju viņai) uzsūfīti iebiedētāji.

2002.04.02 19:10 otrdiena

(pēc 10 dienām)

.1476. Par Jūsu aprakstīto atgadījumu pie tramvaja pieturas uz K. Barona ielas es nezinu, ko domāt. Ka Inese principā būtu psiholoģiski spējīga tādu uzbrukumu rīkot, par to varētu nešaubīties, bet šaubas māj par to, kā to var «dabūt gatavu» tehniski. Cik sapratu, tas noticis sešos no rīta. Tas nozīmē, ka tiem četriem jauniešiem būtu vajadzējis celties vismaz piecos (bet, ja kāds dzīvo patālāk, tad tam pat četros) no rīta, lai dotos uz to pieturu sagaidīt Jūsu māti. Ja tie bija Ineses skolnieki, tad kāds motīvs viņus vadīja? Vai augstsirdīgs žēlums pret savu netaisnīgi vajāto skolotāju? Vai vienkārši viņiem bija samaksāts? (Par cik latiem mūsdienā jaunietis piekritīs celties piecos vai četros no rīta un kaut kur iet?). Un kādiem vārdiem Inese griezās pie viņiem ar šādu priekšlikumu gan viena, gan otra motīva gadījumā? (Iedomājieties, ka Jūs esat skolotāja un Jums jāgriežas pie skolniekiem ar tādu priekšlikumu!). Kaut kā grūti iedomāties, kā tas viss varēja tikt organizēts.

.1477. Tālāk: vai Jūsu māte iet pa to ceļu katru rītu? (Ja nē, – tad kā viņi zināja, ka tieši šodien ies?). Kā viņi pie tās pieturas pazīs «īsto» personu? Vai viņiem iedeva fotogrāfijas? Un, ja būtu gājusi Jūs? Vai iedeva abu divu personu fotogrāfijas?.. Ar vārdu sakot, tas viss izskatās «tīri tehniski» tik sarežģīti, ka to varētu noorganizēt kādas valsts izlūkdienests, bet nevis vienkārša skolotāja.

.1478. Un beidzot: ja jau tik sarežģīta operācija ir tomēr noorganizēta, tad iepretī visām šīm tehniskajām grūtībām sasniegtais mērķis izskatās kaut kāds pavisam nožēlojami niecīgs: vienkārši pabļava «Atdod naudu!»... Pēc tādām pūlēm psiholoģiski dabiskāk būtu nodarīt kaut ko nozīmīgāku – nu, vismaz iegāzt pa galvu un notriekt zemē –, savādāk taču būs pavisam žēl, ka «tādu nieku dēļ» bija tik agri jāceļas...

.1479. Ar vārdu sakot, vieglāk būtu tomēr pieņemt, ka tam atgadījumam (un citiem līdzīgiem) ar Inesi sakara nav, ka tos (neapzināti) provocē pati māte ar savu izturēšanos (tāpat kā to «vārdu kauju» tiesas zālē, kamēr tika gaidīts spriedums) un ka jūs abas tikai «mitoloģizējat» Inesi un piedēvējat viņai gandrīz pārdabiskas spējas.

.1480. Pret šādu pieņēmumu tomēr varētu liecināt kāds dīvains atgadījums, ko pieredzēju es pats divas dienas pēc tiesas sēdes, 27. martā. Ap pulksten diviem dienā es izgāju uzsmēķēt un stāvēju ietves malā «Latvijas Vēstneša» «vārtu rūmē» Bruņinieku ielā 41. Pēkšņi es ieraudzīju, ka no Čaka ielas puses man tuvojas... Inese! Viņa gāja lēnām, kā pastaigādamās, un «skatījās mākoņos» kā cilvēks, kuram absolūti nav ko darīt. Pirmā doma man bija: «Re, tikko kā zaudējusi tiesas prāvu, bet sejas izteiksme tik apmierināta un vienaldzīga, ne mazākā sarūgtinājuma vai raižu!...». Viņa pagāja man garām izstieptas rokas attālumā, ne reizi nepalūkojusies uz mani. Nākošā doma man bija: «Cik dīvaini! Tikai divas dienas pagājušas kopš tiesas, bet es nejauši sastopu viņu uz ielas, kad viņa te špacierē gar mūsu «Latvijas Vēstnesi»!...». Es noskatījos viņai pakaļ: tas pats mētelītis, kas bija mugurā tiesas zālē, tā pati frizūra... Pie Krišjāņa Barona ielas viņa pagriezās un pārgāja Bruņinieku ielu, ne reizi neatskatījusies uz mani. «Kāda dīvainā sagādīšanās! – es domāju. – ...Bet varbūt ne sagādīšanās? Varbūt viņa te atrodas manis dēļ? Varbūt viņa grib mani kādam parādīt kā to mēdz darīt «spiegu romānos»?»

.1481. Tad es vērīgi pārlaidu skatienu apkārtnē un visiem cilvēkiem, kas tajā redzami – un ieraudzīju vīrieti, kurš iet pa Bruņinieku ielas pretējo pusi no Krišjāņa Barona ielas puses (t.i. – viņa ceļš tikko kā bija krustojies ar Ineses ceļu) un vērīgi skatās pāri ielai tieši uz mani – tik cītīgi, ka pat galvu piešķiebis. Mirklī, kad mūsu skatieni sadūrās, viņš it kā satrūkās un momentā novērsās, bet dažus soļus tālāk pēkšņi pagriezās un iegāja pirmajās veikala durvīs, kaut gan, spriežot pēc iepriekšējās gaitas, viņam nupat vēl nebija nolūka iet šajā veikalā... Es izmetu izsmēķi urnā un uzgāju augšā.

.1482. Nekā sevišķa. Varbūt vienkārši nejaušas sakritības. Un ja ne sakritības, tad arī, tāpat kā tramvaja pieturas gadījumā, būtu grūti saprast, kā to visu varēja noorganizēt. Kā Inese varētu zināt, ka es izešu smēķēt uz ielas? (Tad jau stundām ilgi jāstaigā garām, gaidot). Un ir taču smēķētava pagalmā, kura no ielas nav redzama un kur es eju tikpat bieži kā uz ielas. Un ir vēl viena telpās, kur gan es eju tikai tad, kad laiks ārā ir pavisam slikts...

.1483. Es tagad šad tad pārlaižu skatienu cilvēkiem uz ielas: – nu neskatās neviens uz mani tā, kā tas vīrietis todien. Nevienam nav nekādas daļas gar mani...

§65. «Trakā sarakste ar Maiju Salnu»

2002.04.02 21:06 otrdiena
(pēc 1 stundas, 56 minūtēm)

.1484. Tāpēc man ir drusciņ sāpīgi, kad Jūs reizēm rakstot pavēršat to tā, ka man it kā ir jāsaprot, ka es esmu «slikta». Es nejutos slikta (...). Vai tiešām Jūs nopietni domājat, ka es vēlos, lai Jūs «visu ziedotu», uzturot «diezgan trako saraksti ar Maiju Salnu» {.1197}. Vēl Jūs raizējaties, ka es slimīgi uztveršu, ja «diskusijā Revisere» parādīsies arī citas personas (bez manis) {.1195}.

.1485. ... «Upes» iepriekšējā numurā es mēģināju izlūgties atļauju rakstīt un sūtīt Jums mazliet retāk un mazāk («...ar vairāku mēnešu intervālu...» {.1198}), lai atliktu laiks arī citiem darbiem. Bet Jūs ar dzelzs roku to visu vienā mirklī iznīcināt bez kādas žēlastības: «Nē! No tādām runām man jāsaprot, ka es esmu slikta, bet es neesmu slikta!»...

.1486. («...Nav man glābiņa, nav izejas...»)

.1487. Viss, ko es tur rakstīju, runā nevis par Jūsu «labumu» vai «sliktumu» vai «slimīgu uztveri», bet gan par LAIKU; – arī citu partneru parādīšanās diskusijā nozīmētu nevis Jūsu greisirdību vai ko tamlīdzīgu, bet gan to, ka man būtu vēl mazāk LAIKA rakstīt Jums...

.1488. Jūs laikam tomēr nesaprotat, kādā «ceitnotā» es dzīvoju – gadiem, gadu desmitiem ilgi. Radīt šos gigantiskos tekstu masīvus, pieblīvētus ar sīkām, precīzām ziņām, noslīpētiem teikumiem, pašam ievadīt to visu, organizēt punktus, indeksus, maketus, izdrukas – vai Jūs varat iedomāties, kas tas ir par darbu? (Un nedomājiet, ka visādi šķēršļi – kā tehnikas klizmas, emocionāli satricinājumi utml. – stājas ceļā tikai Jums vienai; arī man viss kas tāds ir pastāvīgi jāpārvar).

.1489. Man mūžīgi – katru minūti, ik brīdi «karājas kaklā» desmitiem darbu, kurus vajadzētu darīt, ja vien būtu spēks un laiks; dažreiz es guļu, nespēdams neko darīt, bet kad «spēks» parādās, tad ir jāizvēlas: «Nu, kuru no tiem desmitiem darbu tagad darīsim?». Un tad darbojas atlases un prioritātes kritēriji: «Kurš pašreiz ir svarīgākais, kuram prioritāte?»

.1490. Es vēl pie Jūsu pašas pirmās (1999.g. 23.augusta) vēstules pasmīnēju: «...Kad sēdēsiet pie kamīna un nebūs ko darīt...», – un vīpsnāju arī tagad katrreiz, kad Jūs rakstāt: «...tas nav steidzīgi; kad būs laiks, tad... Brīvā brīdī...». Nav man tādu brīžu. Vai nu es vispār nespēju vai nevaru neko darīt, vai arī man ir jāizvēlas, kurš no tiem desmitiem darbu pašreiz ir tas prioritārākais. Es nesēžu pie Interneta un nečatoju; lai pierēģistrētu Jūsu pastkastīti Internetā, ir jābūt tādai situācijai, ka es vispār esmu spējīgs kaut ko darīt, un tajā pašā laikā lūk, šis te darbs, šī reģistrācija ir atzīta par šajā brīdī visprioritārāko darbu. Bet tas tikpat kā nekad nenotiek; vienmēr ir daudzi citi darbi, kurus mani smadzeņu algoritmi atzīst par prioritārākiem.

.1491. Prioritātes vērtēšanas algoritmā liela nozīme ir mērķim. «Kādam mērķim viņa grib reģistrēties? Lai plāpātu Internetā...» (Tāds mērķis manās smadzenēs gandrīz automātiski nosviež prioritāti uz nulli). Darbam, kura mērķis ir juridiska uzvara pār Inesi, turpretī, vienmēr ir bijusi ļoti augsta prioritāte; varbūt esat ievērojusi, ka šie dokumenti nekad nav kavējušies, – pat tad, kad Jūs tos vispār negaidījāt.

.1492. Jūsu CV arī ir bijusi zema prioritāte, bet mazliet cita iemesla dēļ. Šeit mērķis ir tāds «vidēji liels». Bet darba sarežģītība ir «manis necienīga». («...Kas, – viņa nevar sev CV uzrakstīt?...»). Man to darīt ir tikpat kā «ar mikroskopu naglas dzīt sienā», kā skan pazīstamais teiciens. Viena lieta ir, kad es uzrakstu dokumentu, kurš pārgroza tiesneses lēmumu Ineses lietā un pēc kura profesionāls advokāts atzīst savu sakāvi ar «viens:nulle» – to reti kurš Latvijā paveiks, sevišķi jau ne-jurists, un «tas ir manis cienīgi», bet uzrakstīt, ka Jūs neesat mācījusies par šuvēju...

.1493. Bez tam es neticu, ka tas būtiski kaut ko izmainīs darba piedāvājumu ziņā: ne jau CV tās lietas izšķir.

.1494. (Attiecībā uz CV un pastkastītes reģistrāciju Internetā pastāv vēl viens apstāklis, kurš katrreiz kavē man šos pasākumus iekļaut savos kārtējos, tieši šībrīža plānos, un proti: tāda rakstura darbi

atrodas ārpus to attiecību rāmjiem, kuras, pēc mana ieskata, starp mums pastāv. Jūs esat mani saukusi par Draugu un par Skolotāju, bet es neesmu akceptējis ne vienu, ne otru nosaukumu. Vienmēr un visur, gan rakstiski, gan mutiski, es esmu Jūs saucis par Lasītāju: «..cītīgākā lasītāja Maija Salna..» utml.; tā es «stādu Jūs priekšā» tiem, kam par Jums stāstu, tā Jūs figurējat «Rosē» un Prezidentes acīs... Es esmu autors, Jūs esat lasītāja, un starp mums pastāv tādas attiecības, kādas var pastāvēt starp autoru un lasītāju: mēs varam iztirzāt literāras tēmas; lasītājs pats var kaut ko uzrakstīt un arī kļūt par autoru, un tad var apspriest viņa darbu, veicināt publikāciju utt. – tas viss ietilpst tradicionālajās rakstnieku un lasītāju attiecībās; rakstnieki arī vienmēr ir bijuši sabiedriski aktīvi un iesaistījušies cīņās pret dažādām netaisnībām, tāpēc arī Ineses lieta nav pretrunā ar šīm tradīcijām; bet ar šīm attiecībām ir pretrunā vienkārši sadzīviski uzdevumiņi, kādus var dabiski lūgt savam *boy-friend* am, bet nevar lūgt rakstniekam; iedomājieties, piemēram, ka Jūs Mārai Zālītei vai Johanam Korinam lūdzat uzrakstīt Jums CV vai atvērt Internetā pastkastīti; – un ar ko es sliktāks par viņiem? Es nekad neesmu pieņēmis lēmumu: «Nē, to es viņai nedarīšu!»; es neesmu tik konsekvents šajā nostājā un principā it kā gribu to «kādreiz tomēr izdarīt», bet šāda rakstura domas veicina to, ka realizācija aizvien tiek atbīdīta un atbīdīta).

.1495. Bet vairumā gadījumu Jūsu jautājumiem (teorētiskiem, filosofiskiem, psiholoģiskiem utt.) izrādās visai augsta prioritāte. Pašiem par sevi šiem jautājumiem varbūt arī nebūtu augstāka prioritāte kā daudziem citiem darbiem, bet viņiem nāk klāt vēl viens «pluss», kurš tad parasti arī izrādās izšķirošais un «nosver svaru kausus» tiem par labu. Šis «pluss» ir apziņa, ka «viņa gaida atbildi»... Rezultātā iznāk, ka Jūsu jautājumi regulāri atstumj citus darbus malā, un tie ievelkas un ievelkas... Un beigu beigās es sāku domāt, kā panākt, lai šī papildplusa «viņa gaida» nebūtu – lai Jūs negaidītu atbildi – un tad Jūsu jautājumi (kas citādi atzīti gan par «pietiekoši svarīgiem», gan par «manis cienīgiem») ieņemtu vienkārši līdztiesīgu stāvokli ar pārējiem darbiem, nevis vienmēr tos izspiestu.

.1496. Jūs rakstāt: «*Vai tiešām Jūs nopietni domājat, ka es vēlos, lai Jūs «visu ziedotu», uzturot «diezgan trako saraksti ar Maiju Salnu?»*». Protams, ka Jūs neapstiprināsiet tādu vēlēšanos, kad tā ir šādi formulēta. Bet Jūs vēlaties, lai es izdarītu «lietu A», «lietu B», ..., «lietu Z», un, ja visas šīs lietas saliek kopā, tad izrādās, ka, lai visas tās izpildītu, man faktiski vajadzētu «visu ziedot», – un arī tad vēl izpildīt varētu tikai labi ja pusi.

.1497. Es nepārmetu Jums un negribu «likt Jums saprast, ka Jūs esat «slikta»»; Jūsu vēlmes (vismaz tās, kuras iekļaujas literāru attiecību ietvaros) ir dabiskas un pat labas; es tikai gribu, lai Jūs saprastu, ka vienkārši fiziski nav iespējams to visu realizēt (vismaz neizdodot tam visus pārējos darbus), un tāpēc Jums vajag būt pacietīgai.

.1498. Cilvēki, kuri ir nodzīvojuši šajā pasaulē tik ilgi kā es (bet dažreiz arī jaunāki), zina, ka pastāv tāda (it kā) dīvainā sakarība: iet nedēļas, mēneši, un liekas, ka visas lietas virzās uz priekšu «šausmīgi lēni», gandrīz vai nekas nenotiek, viss kavējas, nevar to sagaidīt un nevar šo sagaidīt... Bet, kad cilvēks pēc tam atskatās atpakaļ uz to, kas ir paveikts, teiksim, pēdējos 10 gados, tad viņš ar izbrīnu ierauga, cik pārsteidzoši daudz tomēr ir padarīts pa šo laiku.

.1499. Tāpat arī Jums pašreiz liekas, ka «viss notiek pārāk lēni». Bet pārlasiet šīs manas rindas pēc kādiem gadiem. Jūs iepazīnāties ar mani 2000.gada priekšvakarā. Nu lūk, pārlasiet šo tekstu 2010.gada priekšvakarā – desmit gadus vēlāk. Un Jūs ieraudzīsiet ainu, kas Jūs pārsteigs, ja nebūsi tai jau iepriekš gatava. Jūs ieraudzīsiet milzīgu rindu grāmatu ar liecībām par visdažādākajiem notikumiem, ar visdažādāko jautājumu iztirzājumiem, un arī visa situācija jau izskatīsies pavisam savādāk... Bet būs Jums tad tikai nepilni 40 gadi – par 16 gadiem mazāk, nekā man ir pašreiz.

.1500. Ja mana biežā rakstīšana Jums traucē – dariet zināmu to man, un es rakstīšu, bet vēstules nenosūtīšu.

.1501. Nē, Jūsu «biežā rakstīšana» man netraucē (vienīgi tas ir it kā atgādinājums un mudinājums, ka man jādara tas, ko es nevaru paspēt izdarīt). Runa nav par Jūsu vēstulēm, bet par manām. SEV es gribu izkarot tiesības brīvāk rīkoties ar savu laiku. Pagaidām man tas nekādi neizdodas, bet vajag, lai situācija mainītos. Pamatjēga visam tam, kas tika rakstīts iepriekšējā «Upes» numurā, bija tā, ka būs normāli, ja Jūs saņemsiet no manis sūtījumus tikai reizi vairākos mēnešos.

.1502. Tas būtu normāli un dotu iespēju tikpat normāli strādāt. Bet tam traucē Jūsu «psiholoģiskā atkarība»: Jūs jau nevarēsiet nociesties, tik ilgi no manis neko nesaņēmusi. Tur ir tā problēma...

.1503. Tomēr šo problēmu vajag kaut kā atrisināt, jo es tik tiešām nevaru «visu ziedot, lai uzturētu saraksti ar Maiju Salnu». Risinājums varētu ietvert situāciju, ka, lai gan es Jums kaut ko sūtu tikai reizi dažos mēnešos (pēc tam, kad beigsies tagad iesāktās grāmatas {.1194}), tomēr Jūs man varat rakstīt cik

bieži vien vēlaties (piemēram, lai «norunātu nost» savas nelaimes, kā Jūs reiz izteicāties). Galvenais, lai Jūs saprastu un zinātu, ko nozīmē mana klusēšana un kāpēc tas tā ir.

.1504. Savā vēstulē Jūs izteicāt veselu lērumu minējumu par punktu {.1202} un apkārtējiem. Tur bija pieminētas gan fotogrāfijas ar mazdēlu, gan versija par piekļūšanu Internetam «Latvijas Vēstnesis» un vēl daudz kas cits.

.1505. Tas viss ir nieki. Fotogrāfiju ieliksīm Jūsu grāmatā, ja vēlaties, tur nav problēmu; ka Jūs vairs nekad neiesiet uz «Latvijas Vēstnesis», – tas Jums nav man jāskaidro.

.1506. Bija divi momenti, kas nepalika man nepamanīti un lika kļūt uzmanīgam attiecībā uz to «psiholoģisko atkarību». Ja jau Jūs gribat tos izdibināt, tad varu nosaukt.

.1507. Pirmkārt, pagājušā gada maijā, kad es aizvedu Jums otro datoru, Jūs, kamēr es to montēju, aizgājāt un iedzērāt kaut kādu alkoholu, bet es nodomāju: «Va vellos! Viņa manā klātbūtnē nevar parunāt un ir spiesta iedzert!». (Tas man tūdaļ atgādināja Leonīdu, jo visa tā epopeja ar viņu sākās tieši tā, ka es pēkšņi pamanīju: viņa manā klātbūtnē mulst un nespēj parunāt – par ko es sākumā biju diezgan pārsteigts, jo agrāk viņa bija pļāpājusi bez kādiem šķēršļiem).

.1508. Otrkārt, pagājušā gada rudenī, kad es atvēru «Roses» otro grāmatu un «Upi» un Jūs atbildējāt ar jūsmīgām vēstulēm par «fanēm», tur daudzkārt atkārtojās dažādās variācijās vārds «mīļš»: «..mīļi atgādināt..» (par LAB grāmatām) utml., un es tad nodomāju: «Viņa mēģina izvilināt no manis vārdu «mīļā»...».

.1509. Es apdomāju un nospriedu, ka šajā gadījumā tas nav bīstami; Guntu Droni jau arī es tā saucu {.109} (nerunājot nemaz par Maiju Kūli), un tad es Jums šo vārdu arī iedevu {.619} (Jūs kaut ko atbildējāt skumīgas vilšanās tonī un vairs tā nerakstījāt).

.1510. Mīļā Aija! Neņemiet to visu galvā. Es pietiekoši labi pazīstu sievietes (kā arī vispār cilvēku psiholoģiju), lai saprastu visu tieši tā, kā tas ir. Skaidrs, ka Jūs netaisāties atkārtot Leonīdas epopeju, bet skaidrs arī, ka Jūsu «psiholoģiskā atkarība» no manis patiešām pastāv. Tas mani uztrauc tikai par tik, par cik iznāk: ja es (darīdams citus darbus) ilgi neko nesūtīšu Jums, tad līdz ar to pakļaušu Jūs psiholoģiskām mokām un it kā būšu vainīgs...

§66. Pavasara sākums

2002.03.21

(pirms 12 dienām)

«Oficiālais» pavasara sākums

.1511. Protams, ka runa nav par grāmatas tipogrāfisku izdošanu. Es to neizdotu arī, ja būtu tāda nauda. Domājams, ka tā arī būs, kā {.1425} teikts. Tikai tad sanāk, ka, izdrukājot 2 eksemplārus, man pašai nepaliks neviens. Tad es laikam uz LAB nenesīšu.

2002.04.25 19:56 ceturtdiena

(pēc 1 mēneša, 4 dienām)

.1512. Punktā {.1430} bija teikts, ka «par citiem eksemplāriem jārunā atsevišķi». Tas nenozīmē, ka citu eksemplāru nebūs, bet gan, ka tie «jānopelna» papildus. Jūs jau nu gan varējāt jau būt pamanījusi, ka īstenībā es Jums nemaz nedodu tādus uzdevumus, kas Jums pašai patiešām nepatīktu. Tā ka tā «nopelnīšana» diez vai sanāks pārlietu grūta...

.1513. Ar vārdu sakot, tā tad: LNB un LAB bibliotēkas, ja es pareizi saprotu.

2002.03.21

(pirms 1 mēneša, 4 dienām)

«Oficiālais» pavasara sākums

.1514. Par p-tā {.1225} teikto. Tā tas ir vispār ar visiem (ne jau tikai ar sievietēm un histeroīdiem). Ja cilvēks grib labu, bet cits tīšām ņem un «iegrūž dubļos», tad arī loģiska ir tāda «noliedzoša» attieksme (pret vainīgajiem). Arī Jūs izturējāties pozitīvi pret Podnieku un Ķikustu, pirms viņi izdarīja to, ko izdarīja (...). Tā ka iemesli ir pilnīgi visiem.

2002.04.25 20:14 ceturtdiena
(pēc 1 mēneša, 4 dienām)

.1515. Tieši to jau es arī sacīju tajā punktā {.1225}. Bet pretstatītas «sievietes un histeroīdi» bija «vīriešiem un šizoīdiem» ne šajā plāksnē, bet gan ar to {.832}, ka pirmajai grupai parasti nav savas vērā nemamas sistēmas, ko likt pretī (un tāpēc pāri paliek tikai «tīra noliegšana»), bet otrajai grupai tāda ir (un tāpēc šīs Sistēmas izvirzīšana un aizstāvēšana dominē pār «tīru noliegšanu»).

§67. Par operāciju «JoKo»

2002.04.09 Rīgā
(pirms 16 dienām)

.1516. Operācija «Johans Korins» sāk izdoties. Pagaidām pavisam veiksmīgi. Vakar sazvaniņos ar apgāda «Preses nams» grāmatnīcu (numurs t: 7062241 bija tās grāmatas beigās). Viņi iedeva citu numuru, jo es sākumā jautāju par konkursa noteikumiem. Piezvanīju uz šo numuru. Man pastāstīja konkursa noteikumus. Tie ir tādi: līdz 1. augustam jāiesniedz Preses namā 3. stāvā 311. istabā savas grāmatas divas izdrukas uz papīra un divus ierakstus disketēs. (To visu pēc tam varēšot dabūt atpakaļ). Man nosauca arī rakstniekus (no Rakstnieku sav.), kas tos darbus lasīs un vērtēs, bet es zvanīju no automāta un to nepiefiksēju. Ja grāmata konkursā uzvarēšot, tad prēmija būšot Ls 2000. (Nav nemaz tik slikti, vai ne? Padomājiet, vai nevarētu drusciņ ātrāk uzrakstīt «Mirandu» (un varbūt «Sofijas dārza lapas»...), lai varētu, teiksim, nākamgad piedalīties šādā konkursā. Par to naudu Jūs varētu izdot nākamās LASEs u.c.)

.1517. Kad par konkursu viss bija izrunāts, es pajautāju par J. Korinu, par to, ka ar viņu (viņa grāmatu izlasījis) vēlas sakontaktēties kāds cilvēks ar līdzīgām interesēm, iespējams, studiju biedrs un «gara radinieks». Sākumā man teica, ka nemaz jau nedrīkstot bez autora atļaujas dot viņa telefonu, par adresi pat nerunājot, bet man iedeva citu telefonu (mobīlo), kur zvanīt tādai Annijai Bricei. Piezvanīju un pateicu to pašu (neminot Jūsu vārdu). Brices kundze bija laipna sieviete gados, kura, kā es sapratu, Korinu personiski pazīst, bet pus gadu neesot sazinājusies. Viņš vismaz pirms 2 gadiem, kad tika izdota viņa grāmata, esot dzīvojis Ķengaragā; bet tad daudz braukājis pa pasauli – bijis Argentīnā, ASV. Pašlaik viņa par to neko nezina – varbūt esot pārcēlies uz dzīvi ASV. (Tāda doma viņam it kā bijusi).

.1518. Tad viņa ilgi meklēja Korina koordinātes (bet es tikai skatījos, kā automāts ātri «aprij» santīmus, tad latu utt. no telekartes). Koordinātes Brices k-dze neatrada, bet teica, ka pameklēšot cītīgāk vēl, iedeva citu telefonu un teica, lai es piezvanu rīt (t.i. šodien, 9.IV). Piezvanīju arī. Brice man ļoti laipni uzticēja gan Korina mobīlā telefona, gan mājas telefona numurus (m.t.: 96533466; mājas t.: 2405159) un pat mājas adresi! (Kāda veiksmē!). Kaut nu viņš tur joprojām dzīvotu. Tas ir Ruses ielā (bet Ruses iela gan nav Ķengaragā – te ir Rasas un Rušonu iela –, pie tam arī mājas tel. Ķengaragā nesākas ar 4 – tā sākas numuri Pārdaugavā. Ruses iela ir Zolitūdē, netālu no dzelzceļa stacijas «Imanta»). Pajautāju kundzītei, vai Korins ir latvietis. Viņa teica, ka «tīrs latvietis», J. Korins esot pseidonīms, bet viņa īstais vārds esot Jānis Bētiņš (vai Lētiņš?).

.1519. Bet sakiet, kāpēc Jums viennozīmīgi likās, ka grāmata «Dižais Gars» ir rakstīta krieviski un tad tulkota? Es lasīju, bet neko tādu nemanīju.

2002.04.13 10:46 sestdiena
(pēc 4 dienām)

.1520. Dear Aija, apsveicu Jūs ar «operācijas JoKo» veiksmīgu sākumu. Vakar saņēmu vēstuli ar tās aprakstu.

.1521. Es netiku sacījis, ka šī grāmata ir vispirms uzrakstīta krieviski un tad tulkota; paskatieties punktā {.1214} – tur ir teikts: «sacerēta krieviski». Izvēloties tieši vārdu «sacerēta» un nevis «rakstīta», es pie sevis domāju tā: «Var jau būt, ka tas ir rakstīts uzreiz latviski, bet tādā gadījumā DOMĀTS tur ir pārsvarā krieviski, pirms pierakstīšanas pārveidojot tekstu latviski».

.1522. Šī grāmata man ir atdota bibliotēkā un tagad nav pieejama, tāpēc es nevaru uzskaitīt visas pazīmes, bet tādu tur ir daudz (apmēram kādas divdesmit). Viena, ko atceros, ir, piemēram tāda. Šķiet, Čupulis (vai cits personāžs, pēc sižeta latvietis) runā ar Johanu un sarunas beigās izmet: «Sveiciens ģimenei!».⁶⁴

⁶⁴ V.E.: Skat. {Sveiciens}. Dažus Korina teksta «krieviskos elementus» var paskatīties šeit: {Krievu1} («..c подобными свойствами..»); latviski būtu «..ar tādām īpašībām..», {Krievu2} («остров Делос»); latviski «Dēlas sala»; tas pats droši vien ar Piroso, {Krievu3} (cyema; domāts ir krieviski, latviski vispār visu domas izteikumu konstruētu savādāk), {Krievu4} (alūzija uz krievu dziesmiņu), {Krievu5} («..как отец родной..»), tipiska krievu paruna), {Krievu6} (krievu valodā «или» var nozīmēt gan latviešu «vai», gan latviešu «jeb»; Korins abus šos

.1523. Tas ir tipisks krievu izteiciens («Привет семье!»), ņemts no Arkādija Raikina 1970.gados ļoti populāra televīzijas raidījuma, kur viņa satīriskais varonis ar šādiem vārdiem nobeidz katru sarunu (negribēdams to turpināt). Tajā vidē, kuru Korins apraksta (LPSR Zinātņu akadēmijas institūti), šis izteiciens šādā situācijā (sarunas nobeigumā, to diezgan varmācīgi apraujot) bija ļoti izplatīts – bet tikai starp krieviem; latvieši, savā starpā runājot latviski, to nekad nelietoja.

.1524. Tādu krievu videi tipiski raksturīgu momentu tur ir daudz – tuvu pie desmit, un manīju tikai vienu latviešu videi tipisku izteicienu, kurš krieviski nemaz nebūtu pasakāms un tātad noteikti nav tulkojums («..lasīju sēnes un grāmatas..» vai tamlīdzīgi); toreiz es vēl pabrīnījos, kā tas varēja rasties, ja visi pārējie momenti ir krieviski un Korins ir krievs, bet nospriedu, ka acīmredzot tulkotājs vai redaktors būs iejaukušies, vai arī Korins pats pietiekoši labi pazīst latviešus, lai tādu izteicienu pielietotu.

.1525. Tālāk, grāmatā ir diezgan daudz (arī ap desmit) «kalku» – izteicienu, kuri ir literāri pilnīgi pareizi krieviski, bet tekstā ir pārtulkoti latviešu valodā burtiskā veidā – tā vietā, lai veidotu teikumu pavisam savādāk – tā, lai tas būtu literāri pareizs latviski (es vēl nodomāju, ka tulkotājs ir bijis diezgan «švaks» un ka es būtu pārtulkojis labāk).

.1526. Beidzot, grāmatā ir viena vieta, kur ir vispār jēga izmainīta kļūdaina tulkojuma dēļ. Es vairs neatceros īsti, kas tas bija par faktu (kaut kas no šumeru vēstures), kurš tekstā ir vienkārši nepareizs. Bet, ja iedomājas, kā tā frāze skanēja krieviski, tad tūlīt ir redzams, ka krieviski fakts ir bijis pateikts pareizi, bet tikai tulkotājs ir frāzi nepareizi sapratis un paņēmis ne to interpretāciju. Toreiz es nodomāju, ka pašam Korinam fakts ir bijis dots pareizi, bet tulkotājs («..droši vien kāda sieviete..») nav bijis pietiekoši erudēts, lai pareizi saprastu uzrakstīto (šķiet, tas bija kaut kas par šumeru matemātiku).⁶⁵ Nu, ja jau Korins īstenībā ir «tīrs latvietis» un grāmata nav tulkota, tad acīmredzot viņš pats ir nepareizi sapratis kādu krievu avotu, no kura smēlies ziņas.

.1527. Bez tam jau grāmatas pirmajās lappusēs studente grib «nolikt ieskaiti pie Ivana Fjodoroviča»⁶⁶ (vai tamlīdzīga «имя-отчество»); var jau būt, ka reālā TV raidījumā studente patiešām bija krieviete un tā teica, bet vai tiešām Korins pēc daudziem gadiem to tik precīzi atceras?); autora attieksme pret Atmodu ir diezgan kritiska⁶⁷ (latvieši viegli var būt kritiski noskaņoti pret tagadējo Latvijas varas eliti, bet pret Atmodu parasti ir saglabājusies pacilāta attieksme); autors ir izvēlējis sev par pseidonīmu krievu uzvārdu «Korins»...

.1528. Nu lūk, šie un tamlīdzīgi apstākļi lika man spriest, ka autors ir krievs. Ja nu viņš tomēr izrādās «tīrs latvietis», tad acīmredzot tur ir darbojušies trīs apstākļi.

.1529. Pirmkārt, viņš ir tīšām gribējis «jaukt pēdas», lai nevarētu saprast, kas īsti ir rakstītājs un pat rastos iespajds, ka tas nav latvietis. (Ja autors ar tipiski latvisku vārdu un uzvārdu pieņem par pseidonīmu krievu uzvārdu, tad tas vien jau liecina par viņa nolūku speciāli maldināt lasītājus). Tādā gadījumā liela daļa «krievisko momentu» acīmredzot viņa grāmatā ir salikti ar tīšu nolūku. (Ja tā, tad tas liecinātu par labu Korina literārajām dotībām: ne katrs literāts vispār spēj savā darbā mākslīgi iekļaut tādus smalkus stilistiskus un sižetiskus momentus, kurus «vienkāršs lasītājs» nemaz nepamanīs, bet kuri maldinās dziļāku analītiķi).

.1530. Otrkārt, agrāk savā mūžā viņš acīmredzot rakstījis pārsvarā ir krieviski (kas nav brīnums, jo gandrīz visus «zinātniskos darbus» padomju laikā taču sacerēja krievu valodā), un tad varbūt tāpēc tās «kalkas».

.1531. Un, treškārt, viņš acīmredzot ir izmantojis galvenokārt krievu literatūru, kas arī varbūt ir ietekmējis domāšanu pie «Dižā Gara» teksta sacerēšanas...

.1532. Tomēr paskatīsimies vēl nākotnē, cik «tīrs latvietis» viņš patiesībā ir.

.1533. Neviena Bētiņa manā Rīgas telefonu grāmatā nav; ir vairākas sievietes Bētiņas, bet neviena no viņām nedzīvo Ruses ielā (viena dzīvo Ausekļa ielā, kura figurē romānā un uz kuru varoņi brauc pēc Mežaparka kluba apmeklējuma).

latviešu vārdus jauc un lieto nepareizi; faktiski viņš domās lieto krievu vārdu). Tādus piemērus varētu uzskaitīt vēl desmitiem.

⁶⁵ V.E.: Laikam tas ir domāts par {[L-DIGARS.negrib](#)} «Ja viens no laulātajiem *negrib* šķirties un otrs viņu nokauj, tad tas tiek uzskatīts par kaisles noziegumu, tātad par noziegumu vainu mīkstinošos apstākļos». Tur noteikti jābūt: «Ja viens no laulātajiem *grib* šķirties, un otrs viņu nokauj...». Tikai tad tas būs «kaisles noziegums». Otrā Korina grāmatā arī ir līdzīga situācija ar kļūdainu tulkojumu; skat. {[L-KARKAR.Tulkojums](#)}. Bet šīs vēstules rakstīšanas laikā es to vēl nebiju lasījis.

⁶⁶ Skat. {[L-DIGARS.Fjodorovičs](#)}.

⁶⁷ Skat., piem., {[L-DIGARS.Labvakars](#)}.

2002.04.09 Rīgā
(pirms 4 dienām)

.1534. Redziet nu, arī es neesmu gluži zemē metama – tik tālu jau tiku! Tālāk – zvanīt pa telefonu, ja zināma adrese, laikam nevajadzētu. Bet rakstot es vēlētos viņu ieinteresēt ar kādiem fragmentiem no Jūsu grāmatām. (Es sākumā varu nerakstīt, ka Jūs pazīstu, bet nosūtīt tos fragmentus viņa «vērtējumam»). Tāpēc, lūdzu, pameklējiet kaut ko (ne pārāk garu, lai nav jāsūta bandrole) no filozofijas, psiholoģijas un matemātikas, kas Jūsaprāt varētu viņu ieinteresēt. Varbūt aizsūtīt LASE1? Bet varbūt, ja jau adrese zināma, Jūs pats gribēsiet uzsākt saraksti?

.1535. Vārdu sakot, dariet man zināmas savas vēlmes šai sakarībā – es viņam rakstīšu pēc tam, kad būšu saņēmusi uz šiem jautājumiem atbildes. Vēlos, lai jūsu abu diskusija notiktu. Pēc visa spriežot, tā tiešām varētu būt interesanta un jums abiem noderīga. (Tikai Korina dēļ nepametiet mani gluži novārtā, – es labprāt jūsu abu diskusiju izlasīšu).

2002.04.13 10:46 sestdiena
(pēc 4 dienām)

.1536. Ar Korinu nevajag steigties un nevajag viņu nekur mēģināt ievilināt. Diskusija var būt vērtīga tikai tad, ja viņš patiešām pats vēlas apspriest Vēras teoriju. Bet tas nav viņa pienākums – atšķirībā no IZM Valda Egles, no Maijas Kūles u.c., kuriem ir nācies ciest no maniem uzbrukumiem. Šiem pēdējiem Latvijas valsts maksā naudu par to, lai viņi attīstītu attiecīgās zinātnes nozares Latvijā, tāpēc izvērtēt (un pēc tam atbalstīt) Vēras teoriju ir viņu PIENĀKUMS, bet atteikšanās – amata noziegums. Turpretim Korinam neviens naudu par to nemaksā, viņš ir privātpersona, un viņam ir visas tiesības interesēties par to, par ko viņš grib interesēties.

.1537. Jūsu misija ir izlūkošanas misija: Jums ir vienkārši jānoskaidro, VAI Korins vēlas vai nevēlas iepazīties ar šo lietu un to apspriest. Lai kāda būtu atbilde, Jūs savu misiju būsiet izpildījuši, un solīto grāmatu es Jums samaketēšu.

.1538. Vispār man nav vajadzīgas diskusijas ar cilvēkiem, kuri grib strīdēties, iebilst, apstrīdēt – tādu pēdējā ceturtdaļgadsimta laikā man ir bijis atliku likām (faktiski tādas vien ir bijušas, izņemot Tambergu, kurš tomēr arī ir ticīgais šī vārda burtiskajā nozīmē). Man nav vajadzīgi jauni konflikti ar cilvēkiem, kuri nesaprot un negrib saprast (atcerieties visu to plejādi no Podnieka un Ķikusta līdz Krotovam un Kozlovam).

.1539. Man ir vajadzīgi tādi cilvēki, kuri bez ierunām pieņem pamatnosacījumus un ar kuriem tad var attīstīt Teoriju tālāk par pašiem tās pirmajiem soļiem. Jūsu «uzdevums» ir tikai noskaidrot, vai Korins gadījumā nav tāds cilvēks. Ja ir, tad labi, bet ja nav, – nu tad nav, un tad viņš man nav vajadzīgs.

§68. Pussagruvusi celtne

2002.04.16
(pēc 3 dienām)

.1540. Un vēl, aprīļa sākumā, kad es pa ierasto taciņu (garām pussagruvušai celtnei) gāju uz pastu, no betona graustiem pēkšņi izdrāzās bars (5 vai 6) ar pusaudžiem tā ap 14–16 g.v. Viņi mani ielenca, viens iespēra ar kāju pa vēderu, otrs – pa roku, izsperot somu un bļaujot: «Atdod, atdod!» Meičas izvilka no somas maku, kur bija apmēram 8 Ls, telekarte, divas lasītāju kartes b-kās un vizītkartes, bet veikalā nopirkto šampūnu izspieda somā, kuru ņirgādamies aizspēra pa gaisu, bet paši drāzās krūmos, jo tālumā parādījās cilvēki. Mums te ir krievu skola un tādos baros parasti lasās krievu pusaudži (kuri arī man nekad vēl nav uzbrukuši pat vakarā), bet tie bija latvieši... Visdrīzāk atkal kādi Ineses vai Riharda sūtīti bandīti, kuri varbūt, ticot viņu pasakām, iedomājas sevi kā «atriebējus»... Varētu jau par to arī šaubīties, jo Ķengarags vispār ir «krimināls rajons», bet es neizskatos (kā daudzas citas) pēc tādas, kam varētu būt «biezs naudas maks» (tomēr 8 Ls un telekarte man ir liels zaudējums), un tad vēl savāda likās vienas skuķes izmesta frāze: «Tagad ej un ierij nervu zāles vai lec Daugavā!». Nez vai zagļi tā teiktu. (Bet Inese zin, ka es reizēm lietoju tazepāmu, ko A. Geite izraksta mātei).

2002.04.17 10:30 (no rīta)
(pēc 1 dienas)

.1541. Māte bija aizbraukusi uz Latgales priekšpilsētas tiesu, lai uzzinātu, kas īsti ir nosūtīts uz apgabaltiesu. Tur tieši viņai pretī nākusi tiesneses sekretāre. Šoreiz bijusi ļoti laipna un teikusi, ka Inese esot tur ieradusies ļoti ļauna un agresīva – «gatava uz visu», kad nesusi to «apelāciju». Sekretāre arī izteikusi nožēlu un brīnījusies, kā var būt tik ļauna radniece. «Jums nu gan tā radniece ir īsta briesmone», viņa

teikusi. Nākamā tiesa, protams, būšot jāgaida ilgi, jo priekšā atvaļinājumi un daudz citu lietu tur gaida uz «apelāciju». Sekretāre novēlējusi veiksmi un tiešām jutusi līdzīgu mātei, jo tagad jau ir sapratusi, KAS tā I. Plaude ir par briesmoni.

2002.04.16
(pirms 1 dienas)

.1542. Tagad (līdz 16. maijam) tātad jāiesniedz: «paskaidrojumi sakarā ar iesniegto apelācijas sūdzību» vai «pretapelācijas sūdzība». Kas ir pretapelācijas sūdzība?

2002.04.25 22:27 ceturtdiena
(pēc 9 dienām)

.1543. Pretapelācijas sūdzība ir tāda pati kā apelācijas sūdzība, bet tikai «pretējā virzienā». Piemēram, ja Jūs būtu prasījusi piedzīt no Ineses Ls 3000, bet tiesa piespriedusi piedzīt tikai 1500, tad Inese varētu rakstīt Apelācijas sūdzību, ka nepiekrīt tiesas spriedumam, jo viņai nekas nav jāmaksā, bet Jūs iesniegtu Pretapelācijas sūdzību, ka nepiekrīt tiesas spriedumam, jo piespriests pārāk maz. Ja lietā ir gan apelācijas, gan pretapelācijas sūdzība, tad tas nozīmē, ka neviena no pusēm nepiekrīt tiesas lēmumam. Jūsu mātes gadījumā, šķiet, viena no pusēm tiesas spriedumam piekrīt, tāpēc pretapelācijas sūdzības laikam nebūs.

§69. Īsa vēstule ārpus «Upes»

2002.04.21 18:24 svētdiena
(pirms 4 dienām, 4 stundām, 3 minūtēm)

.1544. *Dear Aija*, kas par paniku Jūsu pēdējā vēstulē? It kā kaut kas būtu noticis. Bija taču skaidrs, ka Inese iesniegs apelāciju un – tātad – to kaut kā mēģinās pamatot.

.1545. Lai Jūs ar māti nomierinātos, nosūtu Jums Paskaidrojuma uzmetumu. To es vēl rediģēšu, un arī Jūs varat pateikt man precīzus datumus, kas tur prasās (piemēram, kad māte zvanīja uz banku, kad gāja ar A. Geitu pie Ineses utml.). Šis dokuments būs vajadzīgs ne ātrāk kā pēc pusgada, un es to izdrukāju tagad tikai tāpēc, lai jūs abas «nepanikotu» un justu, kāds loģisks un juridisks spēks tiks pretstāfīts Inesei un viņas pārstāvim. Parādiet uzmetumu mātei, lai arī viņa nomierinās, bet pēc tam atņemiet un vairāk nedodiet. Dokuments ir slepens – nerādiet to Geitai un nevienam citam: Inesei un viņas pārstāvim nav jāzin, kādi argumenti tiks pretstāfīti viņiem Apelācijas instancē.

.1546. 30 dienas līdz 16. maijam lai mierīgi paiet – neiesniedziet neko. Gaidiet pavēsti ar tiesas datumu. Tad, 1–2 nedēļas pirms tiesas mēs iesniegsim tai šo dokumentu (tā galīgajā versijā), bet, ja nepieņems, tad – pašā tiesas sēdē.

.1547. Tiesas sēdei es uzrakstīšu Jūsu mātei ievada un noslēguma runas, un viņa tās vienkārši nolasīs. Iedošu arī jautājumus, kurus uzdot lieciniekiem.

.1548. Tālāk, līdz ar Jūsu pēdējā vēstulē aprakstīto uzbrukumu «apriļa sākumā» ir iestājies punktā {957} minētais nosacījums, un tagad mēs dosim triecienus pa Ineses un Riharda skolām (ja vien Jūs pati nenobīsieties un «neaizlaidīsieties lapās» kā 2000. gada vasarā, kas gan būtu pretrunā ar Jūsu pēdējās vēstules vārdiem «...Bet mēs cīnīsimies! Un tā, lai uzvarētu»).

.1549. Tāpēc paziņojiet man visu, kas Jums zināms par Riharda skolu (numurs, klase, adrese, kāds viņam uzvārds utt.).

.1550. Par uzbrukumu sastādiet iesniegumu policijai un atdodiet to tur (to vajadzēja darīt uzreiz, bet labāk vēlāk, nekā nekad; turpmāk, ja kas krimināls atgadās, nekavējoties rakstiet policijai).

.1551. Iesniegumā norādiet pēc iespējas precīzāk datumu, laiku, nolauptās lietas, kādas personas turat aizdomās un kādēļ.

.1552. Nav svarīgi, vai viņi atradīs vai neatradīs uzbrucējus; svarīgi ir, lai paliktu rakstiski dokumenti un fakts būtu fiksēts policijā.

.1553. Tā kā rakstīt Jums nāksies ar roku, bet izgatavot vajag trīs kopijas (vienu policijai, vienu Jums un vienu man), tad visādam gadījumam nosūtu Jums koppelāru un dažas loksnes plāna papīra, kurš var darboties ar koppelāru (tagad tādu papīru nevar nopirkt, un es nezinu, vai Jums vēl ir saglabāties tas, ko es devu agrāk).

.1554. Nu, pārējais «Upē».

Valdis Egle

§70. «Otrā Paskaidrojuma» vēstule

2002.05.01
(pēc 10 dienām)

.1555. *Dear Aija*, pēc tam, kad Jūsu mātes lieta 1. instances tiesā tika vinnēta pamatā pēc manas shēmas un plāna (atcerieties, kā tas notika: līdzko Jūs man atrakstījāt par Ineses nodevību, es Jums devu veselu virkni padomu kā rīkoties un devu arī loģisko shēmu Prasības juridiskajam pamatojumam ar CL 1473., 1474., 1590. pantiem; šo shēmu Dindunes k-dze vēlāk iekļāva Prasības pieteikumā un galu galā tā parādījās arī tiesas Spriedumā; es Jums devu arī Paskaidrojumu, kuram, kā domāju, bija izšķiroša loma, lai tiesneses Rūtenbergas sākumā noraidošo attieksmi pret šo lietu pārvērstu par pozitīvu) – pēc visa tā Jūs gan varējāt jau vairāk uzticēties manai juridiskajai kompetencei.

.1556. Arī tagad man ir pabeigts plāns kā vinnēt 2. instances tiesā, un kad es Jums ieteicu neiesniegt neko tajā 30 dienu termiņā, tad tas nebija sacīts «vienkārši tā», bet bija rūpīgi apsvērts un bija no visām pusēm novērtēti abi varianti (iesniegt vai neiesniegt) un abu variantu gaidāmās vai iespējamās sekas.

.1557. Ja Jūs iesniegsiet tagadējo Paskaidrojumu līdz 16. maijam, tad šī dokumenta kopija tiks nosūtīta Inesei, tāpat kā Jums atsūtīja Ineses Apelācijas sūdzības kopiju. To prasa Civilprocesa likums (423.p.2.d.), un mums nav pamata sagaidīt, ka Tiesa to nepildīs.

.1558. Tātad jau kopš 16.maija, daudzus mēnešus pirms tiesas sēdes, Inese zinās, ka ar tiem argumentiem, kas minēti viņas Apelācijas sūdzībā, viņa faktiski prāvu ir zaudējusi. Tas izraisīs trīs mums nevēlamas sekas:

.1559. 1) viņa pastiprinās teroru pret Jums un māti cerībā, ka ar jums kaut kas atgadīsies pa šo laiku;

.1560. 2) viņa uz fiktīvu slimības lapu pamata neieradīsies uz noliktajām tiesas sēdēm, tāpat kā viņa to darīja 1. instances tiesā, kamēr šaubījās par savu uzvaru (viņa ieradās tikai tad, kad līdz viņai nonāca ziņa, ka tiesnese Rūtenberga ir kliegusi: «Es šo prasību noraidīšu, noraidīšu un viss!») un ka visi advokāti atteikušies māti aizstāvēt, uzskatot šo lietu par 100% bezcerīgu); liecinieki tiks velti saukti uz sēdēm un atkal sāks kurnēt, lieta bezgalīgi vilksies garumā;

.1561. 3) viņa meklēs jaunus, Apelācijas sūdzībā neminētus argumentus savā labā, ar kuriem uzstāsies tikai pašā tiesas sēdē, kad beidzot tur ieradīsies, un mums vairs nebūs laika šos argumentus pienācīgi atspēkot, sevišķi, ņemot vērā, ka Jūsu māte tur būs bez advokāta.

.1562. Turpretī, ja Inese līdz pat tiesas sēdei saglabātu cerību uz savu uzvaru Apelācijas instancē un tikai tur saņemtu pēkšņu iznīcinošu triecienu, tad varētu sagaidīt, ka visu minēto seku pirms tiesas nebūtu. Šie bija tie iemesli, kādēļ es izšķīros par to, lai ieteiktu jums Paskaidrojumu neiesniegt noliktajā 30 dienu termiņā.

.1563. Tagad paskatīsimies, kādas būs sekas, ja Paskaidrojumu neiesniegs 30 dienu laikā. Ideālā gadījumā būtu vislabāk, ja Paskaidrojumu izlasītu tiesneši neilgi pirms sēdes, bet Inese par to uzzinātu tikai sēdes laikā. Tāpēc es arī minēju par plānu iesniegt tiesai Paskaidrojumu tikai 1–2 nedēļas pirms sēdes.

.1564. Civilprocesa likums nesaka neko par dokumentu šādu iesniegšanu starplaikā starp 30 dienu termiņu un pašu tiesas sēdi: nedz ka tā drīkst darīt, nedz ka nedrīkst. Loģiski būtu sagaidīt, ka nedrīkst, ja jau reiz ir minēts tas 30 dienu termiņš, un sākumā es domāju, ka tā tas arī ir visās tiesās. Bet īstenībā 1. instances tiesā Jūsu māte iesniedza savu (manu) Paskaidrojumu šajā starplaikā bez kādiem šķēršļiem (un rezultātā šis dokuments netika nosūtīts Inesei, kā tas notika ar Prasības pieteikumu un kopā ar to iesniegtajiem dokumentiem, bet tomēr iedarbojās uz tiesnesi un ietekmēja spriedumu).

.1565. Tiesvedības principi ir līdzīgi visu instanču tiesās un, ja tā varēja faktiski izdarīt priekšpilsētas tiesā, tad kādēļ nevar apgabaltiesā? (Es nezinu, kāda ir pieņemtā prakse, bet Likums šo jautājumu patiesībā vispār neregulē).

.1566. Ja nu tomēr tā darīt nevar, tad pašā tiesas sēdē iesniegt Paskaidrojumu katrā ziņā var. Saskaņā ar CPL 429.p.1.d. Apelācijas instancē pirmā paskaidrojumus sniegs Inese, bet otrā Jūsu māte. Tad viņa arī var iesniegt Tiesai savu rakstisko Paskaidrojumu.

.1567. Saskaņā ar CPL 428.p.2.d., Apelācijas instances sēde notiek pēc CPL 21. nodaļas noteikumiem, bet šīs nodaļas 166.p.2.d. noteic, ka iesniegtos rakstveida paskaidrojumus tiesas sēdē nolasa skaļi un pievieno lietai. Tātad šo Paskaidrojumu tiesneši nevis «izlasīs pa diagonāli», kā Jūs rakstāt, bet gan tiesnesis vai sekretārs nolasīs visiem priekšā no sākuma līdz beigām (un pat, ja viņi to negribētu darīt, var tūlīt atvērt Civilprocesa likuma grāmatiņu un uzrādīt pantus, uz kuru pamata Jūs

māte prasa to izdarīt, bet atteikšanās būtu procesuāls pārkāpums, kas padarītu nelikumīgu vispār visu šo tiesas sēdi).

.1568. Šāda Paskaidrojuma skaļa nolasīšana tiesas zālē būs pietiekoši efektīga un efektīva, lai neko lielu mēs nebūtu zaudējuši, salīdzinot ar Paskaidrojuma iesniegšanu 30 dienu termiņā, bet toties Inesei tas būs kā «pērkons no skaidrām debesīm», un viņai vairs nebūs ne laika, ne iespēju nedz terorizēt Jūs ar māti, nedz neierasties uz tiesas sēdi, nedz sagatavot kādus jaunus argumentus.

.1569. Es uzrakstīju Paskaidrojumu tā, lai to varētu iesniegt gan līdz 16. maijam, gan tikai pašā tiesas sēdē (vai starplaikā starp abiem šiem notikumiem, ja tas iespējams), un atstāju jums pašām izlemēt, kā rīkoties, ievērojot visu to, ko es augstāk izklāstīju. Jūsu māte, ja vēlas, var aiziet pie Dindunes kundzes, parādīt viņai Paskaidrojumu un šo vēstuli, un rīkoties tā, kā viņa ieteiks.

.1570. Paskaidrojumā es neiekļāvu Jūsu rekomendācijas, «ka vairāk jāraksta par Plaudes meliem utml.», ka «tik superloģisks teksts» «būs krasā pretrunā» ar «to kļūdaino iesniegumu» un «var radīt zināmas aizdomas» – un tamlīdzīgi.

.1571. Šeit nav eksāmens, kur jābaidās, ka skolnieks kaut ko «nošpikojis», un nav studenta kursa darbs, kur var būt aizdomas, ka to īstenībā uzrakstījis kāds cits. Tā ir normāla un pat vēlama prakse, ka juridiskus dokumentus viena cilvēka vietā uzraksta otrs (parasti advokāts), kurš ir tam pietiekoši juridiski kvalificēts. Visas «aizdomas» šeit var izsaukt tikai vienu secinājumu: ka Jūsu māte ir apmeklējusi labu advokātu – un viss.

.1572. Šis ir dokuments, kas adresēts tiesnešiem un aicināts ietekmēt viņu lēmumu. Tiesnešiem nav vajadzīgas Jūsu mātes emocijas par «Plaudes kārtējiem nekrietnajiem meliem» utt. (tās varēsīm izpaust Jūsu mātes noslēguma runā, ko es apsollīju uzrakstīt; sākuma runas vietā var būt Paskaidrojuma iesniegšana). Tiesnešiem ir vajadzīgs precīzs loģisks un juridisks pamatojums, ar atsaucēm uz likumu pantiem vai (kā tas ir šajā gadījumā) uz pietiekoši autoritatīviem skaidrojumiem, ja pantu var saprast dažādi. Tāpēc Paskaidrojumā es akcentēju tieši «superloģiku» (kā Jūs izteiciāties) un bez īpašām emocijām izklāstīju tos faktus, kuri nav atspoguļoti iepriekšējos lietas dokumentos.

.1573. Mans mērķis bija padarīt par faktiski neiespējamu tiesnešiem pieņemt un atzīt atsevišķi jebkuru no argumentiem, uz kādiem ir balstīta Apelācijas sūdzība.

.1574. Ar cieņu

Valdis Egle

2002. gada 1. maijā

§71. «Dāvinājuma akta» vēstule

2002.05.07 14:37 otrdienā
(pēc 6 dienām)

.1575. *Dear Aija*, nosūtu Jums «Dāvinājuma akta» divus eksemplārus. Līdz ar to «operācija LAB» var tikt nobeigta bez tālākas manas piedalīšanās. «Akts», protams, ir visai formāls, bet tomēr es gribu, lai paliktu «juridisks pamats» rīcībai, ja gadījumā šīs grāmatas neparādītos LAB katalogos (ko es tūlīt redzēju; LASE1 un Potapenko grāmata katalogos ir).

.1576. Dāvinātājas personas vārds parādās dāvinātājā eksemplārā: viņi vāca atvērumā ielīmē tādu speciālu zīmi, kurā ieraksta dāvinātāja vārdu (nezinu, vai to dara vienmēr, bet esmu redzējis tādas grāmatas un tādas zīmes: parasti dāvinātas ir tikušas ārzemēs izdotas grāmatas, bet dāvinātāji bijuši Rietumu latvieši). Tāpēc es negribēju, ka tur figurētu mans (autora) vai Jūsu īstais (redaktores) vārds. Tā ka atlika tikai Maija Salna kā dāvinātāja.

.1577. Korinam es uzdotu vairākus jautājumus. Zemāk es tos formulēju tā, kā to darītu, ja pats viņam rakstītu, bet Jūs varat to pateikt savādāk – kā to prasītu Jūsu vēstules stils.

.1578. 1. Savā grāmatā Jūs rakstāt par Leonardo da Vinči: «*Leonardo tik daudz ko mācēja, viņš zināja tik brīnišķīgas lietas, un NEVIENAM tas nebija vajadzīgs...*» Arī vairākās citās vietās grāmatā ieskanas šis motīvs par atklājumiem un izgudrojumiem, kuri nevienam nav bijuši vajadzīgi. Tas vedina uz domām, ka arī pašam autoram ir bijusi šāda veida pieredze. Ja tas patiešām tā būtu, tad labprāt gribētu uzzināt, kādus tieši atklājumus vai izgudrojumus Jūs esat izdarījis.

.1579. 2. Jūs rakstāt, ka «tikai nesen» Fermā Lielo teorēmu «pierādīja Viliss». Jāatzīstas, es pirmoreiz par to dzirdu. Vai Jūs nevarētu pateikt, kur Latvijas bibliotēkās (vai Internetā) var par to izlasīt? Un vai nevarētu populāri pastāstīt, ar kādu metodi tā tika pierādīta? Vai ejot pa to pašu Eilera un Kummera ceļu: taisot «ideālus» un «gredzenus»? Skaitījās taču, ka šīs teorēmas galīgai pierādīšanai ir vajadzīgas «pilnīgi jaunas fundamentālas idejas skaitļu teorijā» (sk. dažādu enciklopēdiju rakstus un

Postņikova grāmatu «Fermā teorēma»: Maskava, 1978. – līdz šim vienīgo Latvijā pieejamo monogrāfiju par šo jautājumu⁶⁸).

.1580. Nu, vēl varētu pajautāt, kāpēc viņš izvēlējās pseidonīmu «Korins», kāpēc grāmatā ir tik daudz «krieviski veidotu» izteicienu, vai viņš gribētu apspriest varbūtību teorijas un «lielo skaitļu likuma» būtību ne tikai beletristikā, bet arī zinātniskā līmenī... Bet to var arī vēlāk...

.1581. Apsveicu Jūs dzimšanas dienā! Jūs, protams, gaidījāt no manis šajā sakarībā kādu dzejoli. Bet mani pēdējā laikā ir sagriezis tāds visādu lietu virpulis (tajā skaitā arī jūsu «tiesas darbi»), ka pilnīgi nav bijis laika, lai koncentrētos, un es neesmu tas cilvēks, kurš uzskatītu par vajadzīgu sacerēt kaut kādas izmocītas «peršas» tādēļ vien, ka «vajag». Ja jau nav lemts, – tad nav lemts...

2002.05.07 22:00 otrdienā
(pēc 7 stundām, 23 minūtēm)

.1582. Šovakar, pārnācis mājā no darba, saņēmu Jūsu vēstuli, kura pieņemta pastā 3. maijā un tātad nākusi 4 dienas.

.1583. Paldies, ka pamanījāt to momentu ar grāmatas NATUR anotāciju. Grūti pat saprast, kā tas varēja gadīties. Laikam šīs grāmatas sākums ir ticis izdrukāts ļoti sen: senāk pat vēl par LNB-ā atdoto eksemplāru... Savādi...

.1584. Pārbaudiet, vai lapas vismaz «stiķējas» kopā: varbūt tas ir tik vecs variants, ka pat teksts nobīdīts? (Tad būs jāpārdrūkā visa pirmā burtnīca).

.1585. Šovakar bija atnākusi Tatjana Potapenko. Mūsu ar sievu mēģinājums pierunāt viņu neiespiest otro grāmatu (es laikam par to rakstīju «Upes» 7. numurā – vai arī 1. maijā stāstīju Jums mutiski – neatceros) vainagojās panākumiem tikai uz dažām nedēļām. Tagad viņa atkal ir saņēmusi rīkojumu no Mahatmām, ka tomēr jādrukā, un ir nelokāma... Tā ka drukāsim, neko nevar darīt...

Valdis Egle

2002. gada 7. maijā

§72. Par Tatjanu Potapenko

2002.04.26
(pirms 11 dienām)

.1586. (88.lpp. *...кастрированные коты становятся агрессивными. Здесь тоже вмешательство темных.. // Uz «parastajām» kļūdām tas neattiecas, bet interesanti, kā var neredzēt pretrunu un domāt, ka pret kaķu kastrāciju iebilst «tumšie», bet pret abortiem, kontracepciju – «gaišie»... Vai tad tā nav cilvēka vardarbīga iejaukšanās dzīvnieka dabiskajā evolūcijā? Un vēl, ja ir cieša pārliecība un «pašpārmētumi», ka caur kaķiem darbojas «tumšie spēki», – kāpēc turēt divus kaķus?... Sorry, T.P.! – nenoturējos... Neviļus ienāca prātā Agni Jogas pulciņš, ko pirms 10 gadiem apmeklēju es. Tur viena sieviete, kļuvusi «zvērīnāta» veģetāriete, centās par tādu «pāraudzināt» savu suni, bet tas, nabags, nobeidzās... Man mājās dzīvoja divi kanārijputniņi – «īsteni veģetārieši» –, bet viņiem mani tā arī neizdevās «pāraudzināt» par graudēdāju... Bet es toreiz tā pārdzīvoju, ka nedzirdu balsis un neredzu vīzijas kā daži citi. Savukārt Stelps man teica: «Ieraudzīt nav problēma. Problēma ir pēc tam ar to visu tikt galā...» Toreiz es viņu nesapratu...)*

2002.05.10 P.S.
(pēc 14 dienām)

.1587. ...Lasot T. Potapenko rakstīto, man ienāca prātā tā viena Agni Jogas grupa, kurā arī es kādu laiku 90-to gadu sākumā pabiju. Tur faktiski sievietes visu laiku sacentās un lielījās ar to, kurai vairāk zvaigznītes rādās, bet tās, kuras arī vēstījumus no Skolotāja saņēma, jau vispār sevi turēja augstu pāri mums «neiesvētītajām» un visu laiku pamācīja. (Man tolaik pat bija zināma skaudība, ka citas redz un dzird, bet es ne...).

.1588. Potapenko piemīt tāda pati augstprātība un tieksme visus pamācīt, jo jūtas pārāka un pat nesaskata pretrunas (tajā, ko viņa raksta, ir daudz pretrunu un pāri visam tā, no kuras viņa it kā esot atbrīvojusies – гордыня...). Izlasījusi viņas pirmo grāmatu, es domāju, ka Agni Joga viņai tiešām palīdzēs, bet tagad var redzēt, ka viņa ir iekritusi otrā galējībā.

⁶⁸ Постников М.М. «Теорема Ферма. Введение в теорию алгебраических чисел». Издательство «Наука». Главная редакция физико-математической литературы. Москва, 1978.

.1589. Pie tam tur jau ir murgi (tajos vēstījumos). Varbūt vismaz lai viņa nepublicē tos vēstījumus, kuri beigās (stabiņā) ir veselām lapaspusēm. Visi tie «Световые знаки» (ik pēc teikuma) «Ладно» * «Феномена нет, но Знали, что так будет» * «Будь осторожнее с Чарликом» * «Да» * «Это важно» * «Так будет всегда, пока Латвия вне России» utt. Tas jau ir par traku...

.1590. Pie kam viņa pati ļoti ciešis, kad Rēriha biedrībā to visu nepieņems tā, kā to grib viņa... No tās Agni Jogas grupas pašas aktīvākās «kontaktieres» pēc gada piedzīvoja traģisku likteni. Viena iedomājās, ka ir Rērihas inkarnācija, bet viens «gaišreģis» pateica (laikam jokojojot), ka iepriekšējā dzīvē viņa bijusi bende, un šī sieviete nākošā dienā izdarīja pašnāvību. Otrā, kura dzirdēja Morijas balsi, nonāca psihenē...

.1591. Un Potapenko sāk iet šo bīstamo ceļu... Viņa taču pat apdraud sevi. Naktī otrā istabā sveci aizdedzinājusi, gandrīz ugunsgrēks izcēlies, bet viņa akli klausā tām balsīm...

.1592. Varbūt pasakiet, lai Jūsu sieva viņai iesaka izlasīt tādu grāmatiņu: Мери Латвенс «Жизнь и смерть Кришнамурти», Москва, 1993. (Varu pat iedot). Tur ir labi aprakstītas Teosofu biedrības aizkulises, kā A. Bezante ar varu indietī Krišnamurti par Kristus «otro atnākšanu» pasludināja, kā viņš pats šaubījās un atteicās no šī goda, saglabājot tomēr ticību. T. Potapenko varbūt to lasot rastos šādas tādas veselīgas pārdomas... (Tā taču arī būtu «zīme» – saņemot tādu grāmatu...).

2002.05.14 14:56 otrdiena

(pēc 4 dienām)

.1593. Ar Potapenko es daudz noņēmos un daudz laika zaudēju, domādams, ko darīt (tas ietilpst punktā {1581} pieminētajā virpulī). Principā viņu vajadzētu ievietot slimnīcā, bet es neredzu, kā tagad to varētu izdarīt. Padomju laikā visu teritoriju pārklāja Psihoneiroloģiskā dispansera tīkls, katrai dzīvesvietai bija savs «iecirkņa psihiatrs», kurš atbildēja par visu sava rajona «psihu» veselības stāvokli. Tad pietiktu aiziet pie Tatjanas iecirkņa psihiatra, pastāstīt viņam patiesību – un tālākais vairs nebūtu manā ziņā. Bet tagad šāda dienesta vairs nav – ir «brīvība», «indivīda tiesības» utt. (Jūs jau arī baidāties, ka Jūs varētu pēkšņi iespundēt «psihenē» un tas būtu Jūsu «cilvēktiesību pārkāpums» – tad kā «pārkāpt Tatjanas Potapenko cilvēktiesības»?).

.1594. Tā nu es nezinu, kā es varētu sekmēt Potapenko nonākšanu slimnīcā, ja viņa pati to negrib (un viņa, dabīgi, negrib). Ārēji viņa izskatās un izturas pilnīgi «normāli»; murgu idejas izpaužas (vismaz pagaidām) tikai viņas grāmatās.

.1595. Beigās, neredzēdams citu iespēju, es uzrakstīju viņai vēstuli, kuru tagad ievietoju šeit zemāk {1660}. Taču viņa mani apsteidza un pirmā iesniedza man plašu vēstījumu, kuru es «publicēju» «Upes» 8. numurā. Tur tekstā nav tiešas vēršanās pie manis, bet vārdos bija pateikts, ka tas rakstīts speciāli man (un tas saprotams arī pēc vispārējā dzīves konteksta). Saņēmis tādu paku, es savu vēstuli «papieturēju» (попридержал), lai vispirms iepazītos ar vēstījuma saturu. Es to nevis vienkārši izlasīju; es to izstudēju un izanalizēju «pēc visiem psihoanalīzes likumiem» (manas psihoanalīzes, ne Freida). Un tad man «nolaidās rokas»; jau pirms tam augstākminēto vēstuli viņai es rakstīju ļoti negribīgi (pavisam man negribējās iesaistīt viņu diskusijā *Revisere*), bet tagad es vairs vispār neticu iespējai loģiski iedarboties uz viņu.

.1596. Tas būtu ļoti vienkārši, ja psihiski slimam cilvēkam varētu pateikt: «Tu esi slim, tas ir murgi, ko tu domā un dari!» – un viņš piekristu: «Okei, jā, tā tas patiešām ir; turpmāk rīkošos savādāk!». Tad jau nebūtu vajadzīgas ne slimnīcas, ne ārsti, ne zāles...

.1597. Tur jau tā lieta, ka slimnieks vienalga dzīvos savu murgu varā un attiecīgi šo murgu garā interpretēs visus mēģinājumus viņu novirzīt citās slīdēs. Tāpēc es neticu nekādaļai iespējai ietekmēt Potapenko ar loģiku, vai nu tā būtu mana vēstule un piedāvājums iepazīties ar Mediotēku, vai aicinājums izlasīt Latvijas grāmatu par Krišnamurti. (Šā indiešu zēna biogrāfija un viss, kas ap viņu bija, ir aprakstīts arī tajās grāmatās par Teosofijas vēsturi, kuras ir man pašam un kuras ir pieminētas «Upē» agrāk).

.1598. Tatjanas Potapenko man adresētais vēstījums {1691} ir iesākts 23.aprīlī – otrā dienā pēc tam, kad mana sieva 22. aprīļa vakarā (bez manas ziņas) piezvanīja viņai un izklāstīja mūsu (t.i. manu) nostāju: ka nevajadzētu izdot šīs jaunās grāmatas utt. Vēstījuma sākums ir vēlāk pārtaisīts (sk. {1718}); sākotnējā versija saturēja uzbrukumus man (pēdas no tā: «*Я не хотела задаваться вопросом, этично ли его поведение...*» {1708}; sk. arī punkta {1718} beigās). Par kaķēnu Čarliku Vēstījuma sākumā tiek runāts tādēļ, ka tas bija viens no maniem pierādījumiem viņas slimībai: «viņa domā, ka ir nodibinājusi telepātiskus sakarus ar kaķēnu», ko es biju minējis sievai un kas acīmredzot aizgāja tālāk.

.1599. Pēc šī manas sievas zvana Tatjana iznīcināja visas savas grāmatas un bija nolēmusi izdarīt pašnāvību (punkta {1708} beigās; punkts {1754}). Tā kā viņa slikti orientējas Windows sistēmā (tas ir redzams arī no tā, kas aprakstīts Vēstījumā), tad pirmās divas grāmatas bija kādā vietā saglabājušās (viņai tur acīmredzot ir juceklīgi daudz kopiju, kuras viņa nepārvalda un īsti nezina, kas kur ir; vienreiz

viņa man kopā ar pēdējo, izdrukāto teksta versiju bija atnesusi izdrukai atbilstošā faila vietā kādu vecu variantu bez pēdējām izmaiņām, kuras man nācās ienest failā pašam saskaņā ar izdrukai.

.1600. Trešo grāmatu viņa bija veiksmīgi iznīcinājusi pilnībā, un to viņa vēlāk atjaunoja tikai no tās kopijas, kas atradās manā datorā.

.1601. Vēstījuma beigās viņa citē Rērihas atbildi kādam {1849}, un šie vārdi tagad īstenībā ir Tatjanas atbilde man; tālāk Mahatmas vērsas pie nenoteikta «lasītāja» {1874}, bet pašlaik šis lasītājs patiesībā esmu es; tas pacilātais aicinājums nobeigumā {1875} ir adresēts faktiski man. Arī Volands tagad ir parādījies acīmredzot ne jau nejauši: viņa droši vien zina manu attieksmi pret Bulgakova grāmatu.

.1602. Tas viss parāda (vismaz man), kāda būs reakcija, ja es mēģināšu ietekmēt notikumu gaitu: no pašnāvības līdz patētiskiem aicinājumiem, lai es piebiedrojos Gaismas cīņai pret Haosu (un ja nē, tad es būšu gan «neētisks», gan būšu «izpildījis politisku pasūtījumu» {1871} utt...).

.1603. Vai man Jums jāstāsta, ka viss tas ne mazākajā mērā nav man vajadzīgs? Punkts {1199} par «nelaimīgu sieviešu glābšanu», kuras «kaut kādu iemeslu dēļ gadījušās man tuvumā», attiecas uz visām – arī uz Potapenko. Viņu taču ir tūkstoši – visādu traku un pustraku... Ko līdzēs, ja es (ar lieliem zaudējumiem priekš sevis) mēģināšu glābt vienu no viņām? (Un pie tam absolūti neticot panākumiem).

.1604. (Pat Jūs, atradāmās krietni labākā stāvoklī no psihiatriskā viedokļa, nekad neklausāt mani, kad runa ir par Jūsu stāvokļa grozīšanu; tad ko gan gaidīt no Potapenko, kura vispār ir pilnīgi šizofrēnijas varā?).

.1605. Un tā, izanalizējis viņas Vēstījumu un nonācis pie šādiem secinājumiem, es nolēmu neiejaukties: lai viss iet savu gaitu bez manis. Formāli, no juridiskā viedokļa viņa ir rīcībaspējīga, viņai nav iecelts aizbildnis, nav atņemtas nekādas tiesības. Kādēļ man jācīnās nezin par ko un pret ko? Man pietiek savu darbu. Grib iespiest grāmatu, var samaksāt – labi: slēdzam rakstisku līgumu un izpildām to. Un cauri.

.1606. Punktā {1589} izteiktais Jūsu ieteikums atņemt vismaz garos vēstījumu sarakstus, pirmkārt, droši vien nav izpildāms un, otrkārt, atņemt tos nav arī vēlams. Pirmajā grāmatā viņai datumi, tieši tādi paši kā «virsrakstos», stāvēja arī tekstā; es nodomāju, ka tā ir vienkārši ievadīšanas kļūda un iemaketēju šos datumus pa vidu kā virsrakstus (tam, šķiet, vajadzētu būt redzāmam, ja Jūs salīdzinātu to maketu, kas bija Jums labošanā, ar pašu tagadējo iespiesto grāmatu).⁶⁹ Vai dieniņ, kas tad sākas! Viņa zvanīja no Maskavas un bargi prasīja «восстановить подлинный текст, никакие изменения недопустимы...» (ar vārdu sakot, manas izmaiņas bija ienesuši Tumšie spēki, lai izkropļotu Mahatmu vēstījumu...).

.1607. Tāpēc tagad es ir nedomāju piedāvāt viņai kaut ko grozīt viņas grāmatās. Un nav arī vajadzīgs. Ja tur būtu kāds mākslas darbs ar dažiem maziem defektiņiem, kad, izlabojot šos defektus, varētu iegūt īstu šedevru, tad tā būtu cita lieta... Bet te šedevra vienalga nebūs. Šie sacerējumi ir vērtīgi tieši kā autentiski dokumenti, pēc kuriem var pētīt un analizēt šizofrēnisko domāšanu. Tāpēc es būtu pret šo dokumentu grozīšanu un labošanu pat tad, ja pati autore tam piekristu.

.1608. No ideoloģijas viedokļa Potapenko grāmata nav lielāki murgi kā akadēmiķa Buiķa vai Paula Stelpa grāmatas vai vispār visas tās kaudzes, ar kurām ir pārpildītas «Viedas» grāmatnīcas (un ja Buiķis var iespiest savus murgus, kuri vēl pie tam kļūst par tā brīža «bestselleru», un ja pie šāda «ezotēriskā» uzskata turas pat Latvijas Valsts prezidente, tad kāpēc savējos murgus nav ļauts iespiest Tatjanai Potapenko?).

.1609. «Visslimīgākais» moments viņas grāmatās, protams, ir ideja par viņas pašas lomu: kontakti ar Mahatmām (viņas Skolotājs acīmredzot ir tas pats Kut Humi {1719}), ar Jēzu Kristu u.c., viņas loma «Kristus Otrajā atnākšanā». Varētu domāt, ka līdz šādai idejai viņu novedusi Agni Joga. Taču īstenībā tā tas nav. Pirmoreiz viņa nonāca slimnīcā ar psihozi vēl pirms iepazīšanās ar Agni Jogu (kad viņa vēl turējās pie marksisma un padomju ideoloģijas), un slimīgās idejas tad vienalga bija līdzīgas: par Pasaules glābšanu un par viņas pašas īpašo lomu tajā.

.1610. Tādējādi šī pārvērtēšanas ideja ir primāra attiecībā pret to ideoloģiju, kurai viņa pievērsās. Viņa arī pati to apzinās, punktā {1872} atzīdama: «...великою верою в свое Божественное Начало вслепую бился...». Tas nozīmē: ja viņa tagad atstātu Agni Jogu un pievērstos, teiksim, manai Teorijai, tad slimīgās idejas vienalga izpaustos – nezinu precīzi, kādā formā, bet gan jau viņa atrastu iespēju.

.1611. Šī (klasiski murgainā – gluži kā no psihiatrijas mācībgrāmatām ņemtā) ideja par savu ārkārtējo lomu ir viņas slimības pamats. Viņa pati punktus {1760} – {1768} apraksta, kā viņai vienmēr

⁶⁹ V.E. 2010.01.03: Šķiet, es šeit, ātrumā rakstot, atceros to lietu neprecīzi; precīzāks apraksts ir dots {R-SHAGI2}. Virsraksti grāmatā SHAGI1 izskatās saglabājušies tā, kā es tos maketēju.

kļūst labāk, līdzko viņa «samierinās». Patiesa samierināšanās (ar mazu un pieticīgu lomu šajā pasaulē) ļautu viņai dzīvot samērā mierīgi. Bet ilgi to izturēt viņa nevar – atkal ideja par Lielo Lomu mācas virsū, tad līdz ar to nāk uzbudinājums un mēģinājumi reāli darboties atbilstoši šai lomai, kam seko triecieni, kad loma netiek atzīta un darbošanās izrādās neveiksmīga, un tālāk iznāk vispārējs nervu haoss un psihoze...

.1612. Punktā {1700} viņa jautā: «Kas vispār ir šizofrēnija?». Šizofrēnija vispār ir smadzeņu programmu darbošanās tādā veidā, kurš nenoved pie tādiem rezultātiem, kurus pieņemts apzīmēt ar vārdu «normāli». Kas tieši smadzeņu kompjūterā notiek nepareizi, – tas, protams, var atšķirties dažādiem cilvēkiem (šizofrēniķiem). Konkrēti viņai, lūk, tā ir fundamentālā ideja par savu ārkārtējo lomu.

.1613. Viņas smadzeņu «operētājsistēmai» tā ir viena no visdziļākajām, visfundamentālākajām nostādnēm; viena no visbūtiskākajām pasaules modeļa sastāvdaļām {VITA2.720}.

.1614. Kāpēc tas tā ir? Pamati acīmredzot tika ielikti jau ļoti agrā bērnībā (daļēji iedzimtības un nejaušības dēļ, bet daļēji droši vien tāpēc, ka viņa bija mīļotais un lutinātais bērns jau pavecēm vecākiem...). Bet sevišķi tas saasinājās tad, kad dzīvē viņa izrādījās pilnīgi pretēja šai gaidītajai nostādnei par īpašo lomu – neveiksmiece («pat vīra nav, un bērnu nav...») – un, šķiet, vīriešus seksā vispār nav pazinusi), vecmeita, «vienkārša skolotāja», nomākta, atstumta, vientuļa, bezspēcīga...

.1615. Tad kā kompensācija tam visam ceļas un nāk savas īpašās lomas arvien lielāka un lielāka pastiprināšana (sal. {VITA2.155}), līdzīgi kā Žannai d'Arkai seksuālu problēmu kompensēja ideja par lielu misiju «Francijas glābšanai un karaļa kronēšanai». Tāds domu gājiens psiholoģijā vispār ir diezgan tipisks. Tatjana Potapenko arī trīs reizes piemin Žannu d'Arku savās grāmatās, pie tam identificējot sevi ar viņu vai vismaz velkot paralēles; sk. 2.Grāmatu 25.04.2001 un 27.06.2001; par to ir sacīts arī 1.Grāmatā.⁷⁰

.1616. Nu lūk, un nav pamata domāt, ka viņa, ja tiktu iesaistīta diskusijā *Revisere*, varētu samierināties ar pieticīgu manas «skolnieces» lomu. Viņa arī tur sāktu pretendēt uz kaut ko īpašu... Bet man nav nekādas vajadzības ar viņu «karot»...

.1617. Ir, protams, šausmīgi, kad cilvēks tā dzīvo viens pats un pamazām «jūk prātā». Bet kāda ir izeja? Es jau grāmatā LASE1 teicu, ka varu pasauli izskaidrot, bet gandrīz nemaz nevaru to izmainīt {REVIS.1007} (LASE1-95.lpp.).

2002.05.21 13:12 otrdiena
(pēc 6 dienām, 22 stundām, 16 minūtēm)

.1618. Ja Korina Dižais Gars pastāv, tad caur Tatjanu Potapenko viņš acīmredzot vēlas paņirgāties par mani. Viņas Mācību var aplūkot kā karikatūru par manu Teoriju. Ir redzama neapšaubāma analogija starp viņas un manu nostāju un rīcību. Kā viņai ir sava Superideja, tā man sava; kā viņa gribētu panākt, lai šo Ideju visi vai daudzi atzīst, tā to pašu esmu centies panākt es attiecībā uz savu Ideju; viņa cenšas izdot savas grāmatas tāpat kā es, ziedojot tam gandrīz visu savā dzīvē... (ir arī vēl citas analogijas).

.1619. Ja tomēr Dižā Gara eksistencei un viņa «ļaunajam nolūkam» neticam, bet gribam visu izskaidrot racionālāk, tad šī analogija ir psiholoģijā labi pazīstamā (un manos sacerējumos daudzkārt pieminētā) līdzība starp šizofrēnisko un šizoīdo domāšanu un pasaules uztveri. (Vārds «šizoīds» jau arī nozīmē: «šizofrēniķim līdzīgs»).

.1620. Atšķirība, kā tas zināms no psiholoģijas, ir produktivitātē: pie līdzīgām nostādnēm un rīcības šizofrēniskā doma ir neproduktīva un neauglīga, bet šizoīdā – auglīga un rezultatīva.

.1621. Taču var jautāt tālāk un meklēt dziļāk: tieši kāpēc viena no ārēji tik līdzīgajām Sistēmām izrādās neauglīga, bet otra – produktīva? Atbilde būs atrodama gnoseoloģijā – mācībā par to, «Kā var uzzināt, kā Pasaule ir ierīkota?» {VITA2.740}.

.1622. Pameklējiet saknes Tatjanas Potapenko Sistēmas gnoseoloģijai. Ar kādām metodēm viņa uzzin, ka viss ir tieši tā, kā viņa to domā un sludina? (Ka pastāv Mahatmas, ka viņi kontaktē ar Tatjanu Potapenko, ka viņa ir izraudzīta «Kristus Otrajai atnākšanai» utt.). Tikai ar tādām izziņas metodēm vien jau arī var dabūt tādus rezultātus kā viņai.

.1623. Viņas izziņas metodei pretī stāv tā, ko lietoju es: Okama princips, postulātu minimizācija, nekādu patvaļīgu pieņēmumu utt. (to sauc par Zinātnisko metodi).

.1624. Lūk, šīs gnoseoloģiskās atšķirības galu galā arī nosaka vienas sistēmas neauglību un otras produktivitāti. Tā ir pati fundamentālākā atšķirība; tālākais viss izriet no tās. (Tajā skaitā arī attieksme pret savu personīgo lomu: ideju par savu ārkārtējo lomu pasaulē var saskaņot tikai ar tādu gnoseoloģiju,

⁷⁰ Skat. {Jeanne}, {Jeanne1}, {Jeanne2}.

kāda ir Tatjanai Potapenko; ar manējo gnoseoloģiju tāda ideja uzreiz nonāktu pretrunā kā acīmredzami patvaļīgs postulāts).

§73. Zemsvītras piezīmes Otrajai grāmatai

2002.05.15 13:35 trešdiena
(pirms 5 dienām, 23 stundām, 37 minūtēm)

.1625. Rediģējot grāmatu «Мои первые шаги – 2», man sākumā bija doma pievienot tai izdevēja priekšvārdu un redaktora zemsvītras piezīmes dažiem autores politiskajiem izteicieniem, un es tādas arī daļēji uzrakstīju; tālākais palika nekomentēts, jo drīz vien es šo domu atmetu: iznāca pārāk garī un vispār tad tur būtu jāīrko vesela polemika ar viņu. Tagad ievietoju šeit to, ko toreiz paspēju uzrakstīt.

.1626. Ievietoju arī viņas attiecīgos teksta gabalus, lai būtu redzams, kādiem tieši vārdiem komentāri doti. Arī šie Potapenko teksti ir lielā mērā rakstīti speciāli man (jo viņa pēc Pirmās grāmatas taču zināja, ka tieši es būšu pats pirmais lasītājs). (Tad nu gan viņa dabūtu, ja tomēr piespiestu mani «sakrustot ar viņu šķēpus» pa īstam!).

§74. Citāti no grāmatas «Мои первые шаги - 2»

2001.05.21
(pirms 11 mēnešiem, 25 dienām)

.1627. Мысль шла затейливо. В какой-то момент она остановилась на пакте Молотова–Рибентропа. Я подумала о том, что те, кто осуждает последовавшее за заключением пакта вторжение советских войск, не учитывают одного момента. А был ли у Сталина выбор? {.1638} Представим такой невероятный факт: пакт не заключен, советские войска не вошли в Прибалтику. Что за этим последовало бы? Это место, не стесняясь, заняла бы гитлеровская Германия. Можно ли было это допустить, руководствуясь соображениями государственной безопасности? Будь на месте Сталина Горбачев, и он, скорее всего, принял бы такое же решение (впрочем, насчет Горбачева все-таки не уверена). Но ясно, что эта мера была во многих отношениях вынужденной. Теперь о судьбе и Карме Латвии, если бы вместо советских войск вошли бы германские. Скорее всего, немцы не стали бы уничтожать латышей, а вовлекали бы их в свои безбожные деяния (судя по тому, как это произошло во время войны). И не малая, а большая часть латышского народа запятнала бы себя участием в несмываемых преступлениях. Здесь могут быть возражения, но вспомним, какие мы были все советские еще каких-нибудь двенадцать лет назад. И в этом вопросе возражения не принимаются: возможно, был внутренний протест, но советскому образу жизни подчинялось абсолютное большинство. И, к сожалению, это печальная закономерность: как сталинизм уродовал души людей, так же ползуче поработал души людей фашизм. Недавно прочитала материал о городке, где родился Гитлер. Люди всячески уходят от воспоминаний, чем знаменит их город. Но один все-таки рассказывает, как это было, как приветствовали своего «великого сына», как поступали с евреями. Когда же его спрашивают, участвовал ли в этом он сам, он, потемнев лицом, отвечает: «Да».

.1628. Так что Сталин, этот двуногий, как намекал о нем Н.К. Рерих, невольно оказал услугу латышам. И для латышей – «жертвы принесенные – ступень восхождения». То, что у них есть надежда развиваться, двигаться к возрождению, прежде всего духовному, надежда пребывать в веках, пронести сквозь время свои культуру и язык, – следствие их несчастья. И хорошо бы, если бы они оценили наконец, как им повезло в те далекие страшные годы. Конечно, непривычному уму трудно вместить то, что я написала, трудно представить, что гибель многих невинных людей – большая удача для латышей. Но ведь мы не умираем, но изменяемся. И наверняка жертвы те получили помощь в Тонком Мире, и, быть может, некоторые из них еще и сейчас смотрят на любимую Латвию и болеют за нее и думают: «Только бы у них всё получилось». А какова была бы Карма Латвии, если бы она запачкала себя фашизмом? Вряд ли смогло бы выжить такое маленькое государство со столь тяжелой Кармой.

2001.06.08
(pēc 18 dienām)

.1629. Последнее время больше слежу за событиями в Латвии. Узнала про конкурс сочинений для школьников, проводимый издательством «Виeда», – конкурс, в котором были вопросы о том, как добиться исхода из Латвии 700·000 колонистов, о героическом прошлом легионеров СС (точно не помню – передаю суть). Узнала о реакции латышской прессы, точнее, отсутствии адекватной реакции. Узнала, что в бюро по защите прав человека не усмотрели нарушения этих самых прав. Узнала о благодушном умолчании вопроса высшими должностными лицами страны.

.1630. Посмотрела передачу «2+2», в которой один из латышских журналистов назвал одним из выходов для латвийских русских: уехать. Но это ведь не ему решать. В этой же передаче пытались доказать, что ничего страшного не происходит, русские преувеличивают свои беды. Если наступление на русские школы – это не беда, то очень сильно непонимание с латышской стороны или нежелание понять то, что прекрасно поняли бы, если бы это коснулось их. И не кличут ли этим непониманием для себя обстоятельств, которые помогут понять? Это не с человеческой точки зрения, а с точки зрения Великих Космических Законов. Вообще, некоторые латышские журналисты умиляют своим желанием перехитрить, придумать уловку ума, которая бы доказала русскоговорящим, что они всё выдумывают: на самом деле у нас всё в порядке.

2001.08.11
(pēc 2 mēnešiem, 3 dienām)

.1631. Не правда ли, в высшей степени полезно сопоставить самонадеянность господина Гарды, хлопчущего о деколонизации 700 тысяч человек (ни много, ни мало), потому что так угодно ему {.1649}, и очень скромную оценку своих возможностей со стороны Учителя – одного из Старших Братьев, на самом деле обладающих Великими Знаниями и Великой Силой?

.1632. Позиции же самого Я.Л. достаточно трудно определить. Сложилось впечатление, что он не вполне понимает, как его в свое время занесло в Коммунистическую Партию, причем не на последние роли. Столь же смутным для зрителя остается ответ на вопрос, почему ныне он – социал-демократ, и что же в его понимании есть истинное, позитивное значение слова «националист». Вполне определенно из встречи Я.Л. с журналистами следует то, что со своим миллионом латов сей социал-демократ расставаться не хочет, даже ради очень благих, но общих целей, что за кружкой пива он считает возможным решить вопрос о выселении 700 тысяч живых – не мертвых! – душ, что, подписывая вышеупомянутое письмо, он со многим был не согласен, и что главная цель его прихода на встречу – усмирение журналистов. В их острой реакции на его деяние он усматривает проявления большевизма, каковых не находит в своей острой реакции на деяния журналистов.

2001.09.10
(pēc 30 dienām)

.1633. Сон не требует разъяснений. Разве об узурпаторах – тех, кто уже взял на себя право прославлять легионеров. Но те из них, кто в Тонком Мире, и, имея Свет, увидел воочию, что натворил, и с достоинством несет последствия своих ошибок, не нуждается в такой памяти. Наша же память о них будет именно такой, какая им нужна. Память сердечная, но не пытающаяся оправдать бесчеловечные деяния, с полным проникновением в их посмертные муки, страдания и боль, с верою, что они очистятся от скверны и, встав на правый путь, никогда уже с него не сойдут. Память о жертвах своих заблуждений.

.1634. Нельзя, однако, отмахиваться от аргументов, приводимых в оправдание их прославлению, – они считали, что защищают родину. Но разве, сжигая синагоги, уничтожая великое множество невинных беззащитных людей, спасаешь родину? {.1656} Или прислуживая в лагере смерти?

8. Žurnāla «Upe» 8. numurs

Dzīves straumes hronika
Neperiodisks epistolāri grafomānisks izdevums
Numurs izlaists 2002.06.12
Žurnāls iznāk kopš 2001. gada 7. novembra
Galvenais redaktors: Valdis Egle
Galvenais adresāts: Aija Štūbe Salņiņa
Redakcijas adrese: egle@latnet.lv

§75. Предисловие издателя

2002.04.05 17:32 piektdiena
(pēc 6 mēnešiem, 25 dienām)

.1635. Настоящее сочинение является продолжением недавно вышедшей в нашем издательстве книги того же автора «Мои первые шаги». Здесь Автор развивает дальше свои идеи, и мы не считаем возможным и нужным как-либо вмешиваться в излагаемые им вопросы религии. Однако в этой, второй книге Автор (значительно шире, чем в первой) затрагивает также вопросы истории и политики Латвии, и в этих вопросах мы сочли нужным снабдить книгу подстрочными примечаниями, содержащими сухое изложение тех (общеизвестных латышской общественности) фактов, на которые основывается позиция Латвии в затрагиваемых Автором политических областях.

.1636. В течение всего периода восстановленной независимости Латвии русскоязычная печать Латвии и средства массовой информации России скрывает от своих читателей, слушателей и зрителей эти факты, старается любой ценой их исказить, фактически таким образом ведя кампанию лживой и клеветнической пропаганды против Латвии. В позиции Автора настоящей книги по упомянутым вопросам отражается (довольно типичное для «русскоязычного населения» Латвии) влияние этой пропаганды и незнания фактов. Поэтому, если бы мы, латвийское и латышское издательство и редакция, опубликовали бы эту книгу без своих примечаний, то мы фактически способствовали бы русской и российской кампании пропаганды против Латвии.

.1637. Вместе с нашими подстрочными примечаниями же книга получается сбалансированной, рядом изложена одна и другая позиция, и каждый читатель может сам судить о силе тех или иных аргументов.

Юрис Эгле

§76. Подстрочное примечание о Сталине

.1638. К {1627}: Выбор у Сталина был – *прим.ред.* – После раскрытия советских и западных секретных архивов этот вопрос теперь достаточно изучен и ясен. Уже в 1917 году Ленин начал Октябрьскую революцию в России, рассчитывая на то, что это перерастет в мировую революцию, что, однако, не произошло. Но мировая революция для большевистской власти оставалась глобальной целью, которую надлежало достигнуть при первых же подходящих обстоятельствах.

.1639. Сталин надеялся, что такие условия создаст общеевропейская война, которую развяжет деятельность Гитлера по ликвидации Версальской системы. Целью Гитлера было ликвидировать постыдные для Германии последствия Первой мировой войны и при возможности захватить новое «жизненное пространство» для немцев на Востоке, но избегая при этом большой войны, особенно с Западными державами и, тем более, с Британской империей, которую он вообще считал образцом для подражания.

.1640. Однако ликвидация Версальской системы закончилась Мюнхенскими соглашениями 29 сентября 1938 года, и Европа войны избежала. Тогда Сталин решил прямо подтолкнуть Гитлера к войне, заключив с ним соглашение о разделе Восточной Европы. Открывая 18-й съезд ВКП(б), в своем политическом докладе 10 марта 1939 года Сталин высказался за союз с Германией, что в Берлине было правильно понято как приглашение к переговорам. Когда Гитлер всё же колебался, Сталин 4 мая 1939 года снял с поста министра иностранных дел СССР еврея

Литвинова и назначил на его место русского Молотова, чтобы приладиться к антисемитским настроениям нацистской верхушки. После долгих колебаний, разочарованный неуступчивостью Польского правительства в вопросе Данцига и «коридора», Гитлер в августе, наконец, решился на пакт с Россией, разделяющий Польшу.

.1641. Когда соглашение принципиально было достигнуто и оставалось лишь Риббентропу прилететь в Москву и подписать пакт, Сталин созвал 20 августа 1939 года сверхсекретное заседание Политбюро, на которое не допускались даже кандидаты в члены Политбюро, обычно присутствовавшие, и изложил ближайшим соратникам ту политику, которую до сих пор вел вдвоем лишь с Молотовым и которая должна была вот-вот завершиться «союзом с фашистами». Сталин объяснил членам Политбюро, что без мировой войны мировая революция не возникнет, «следовательно, наша задача – развязать мировую войну», и для этого предназначен ожидаемый пакт с Германией.

.1642. Пакт был подписан 23 августа, а 1 сентября Гитлер атаковал Польшу. При этом он ожидал, во-первых, что Западные державы не осмелятся объявить ему войну, особенно после того, как он находится в союзе с СССР, и, во-вторых, что Сталин, согласно Пакту, атакует Польшу с востока, что окончательно сделает невозможным вмешательство Запада.

.1643. Однако целью Сталина был не столько захват половины Польши согласно с Пактом, сколько разжигание мировой войны. Поэтому он выждал и не напал на Польшу вслед за Гитлером. 3 сентября 1939 года Англия и Франция объявили Германии войну, и цель Сталина оказалась достигнутой. Выждав еще две недели, он атаковал Польшу 17 сентября, а еще через полгода, в апреле 1940 года, расстрелял в Катыни и в двух других местах весь офицерский корпус плененной им и не оказавшей ему сопротивления Польской армии.

.1644. Гитлер же, оказавшись с Западом в состоянии той войны, которой он так стремился избежать при достижении своих целей, почувствовал себя обманутым как со стороны Сталина, так и со стороны Запада, и, следуя своей идеологии, приписал всё это «мировому еврейству», которое руководит Западными державами через «международный финансовый капитал» и которым создан большевизм, начиная уже с «еврея Карла Маркса, полуеврея Ленина, еврея Троцкого» и т.д.

.1645. Нацистский режим с самого начала был антисемитским, но вопрос об уничтожении евреев не стоял; самое большое – о высылке их из Германии. Теперь же, когда «по вине евреев» приходится в новой мировой войне гибнуть и немцам, и англичанам, и французам, Гитлер принципиально решился на уничтожение евреев как расы, к чему он приступил с 22 июня 1941 года на территории СССР, а с января 1942 года в остальной Европе.

.1646. Таким образом, если бы Сталин сделал другой выбор – не на подталкивание Гитлера к войне, а на его обуздание – и вместо Пакта пригрозил бы Гитлеру, что в случае его нападения на Польшу (или Прибалтику и т.д.) СССР вмешается на стороне этих стран, то, вместе с уже ранее данными «гарантиями» Западных держав, этого было бы достаточно, чтобы Гитлер не осмелился напасть на Польшу, и Вторая мировая война не началась бы; в свою очередь, у Гитлера, не оказавшегося в состоянии войны с Западом, не было бы причин начать геноцид против евреев.

.1647. Итак, выбор у Сталина был: либо обуздать Гитлера, либо развязать войну, и он выбрал второе. Сталин был единственным руководителем государства того времени в Европе, который сознательно хотел войны и активно действовал, чтобы ее разжечь.

.1648. У Гитлера же выбор был до подписания пакта с СССР и нападения на Польшу; после этого у него выбора уже не было, и нападение на СССР было у Гитлера единственным шансом спастись, ибо после того, как Сталин его обманул, он понимал уже и то, зачем Сталин это сделал, и что нападение СССР на Германию неизбежно, а выиграть войну с Западом без использования ресурсов России он не сможет.

§77. Подстрочное примечание о деколонизации

.1649. К {1631}. *Прим.ред.*: Балтийские страны являются единственным в мировой истории и беспрецедентным случаем, когда какое-нибудь государство, являющееся членом Лиги Наций или ООН, было оккупировано другим государством в течение столь длительного времени – полувека – и подверглось столь массовой колонизации жителями другой страны.

.1650. Немецкая оккупация Нидерландов или Норвегии длилась лишь несколько лет, а колонизация этих стран немцами отсутствовала вовсе; Тибет был оккупирован китайцами и колонизован примерно в таких же размерах как Латвия, но, в противоположность Латвии, он не

был перед этим членом ни Лиги Наций, ни ООН. Оккупация Кувейта Ираком в 1990 году длилась всего несколько месяцев и вызвала «Войну в Заливе», что может показать нормальное отношение мирового сообщества к оккупациям.

.1651. Гаагские и Женевские конвенции, действующие как в момент оккупации Латвии, так и сегодня, запрещают колонизацию оккупированных стран, т.е. поселение на оккупированной территории гражданских лиц оккупирующей страны. Поэтому Латвия имела полное право требовать деколонизации и восстановления *status quo*, существовавшего до совершения этого преступления – оккупации и колонизации члена Лиги наций в нарушение международных конвенций.

.1652. Требование восстановить по возможности состояние, имевшее место до преступления, является обычным юридическим принципом. Прецеденты деколонизации в современном мире имеются во множестве; так, например, после предоставления Францией независимости Алжиру в 1962 году из Алжира были репатрированы около миллиона французов (хотя Алжир не был перед включением его во Французскую империю, состоявшимся в 19-м веке, членом Лиги Наций, т.е. «алжирский случай» был «юридически легче», чем латвийский, и оснований для деколонизации там было меньше, а контингент репатриантов был больше, чем предполагаемый в Латвии, и принимающая страна во много раз меньше России как по населению, так и, тем более, по территории).

.1653. Тем не менее ни латвийские власти, ни большинство латышского народа деколонизации не потребовали, что являлось фундаментальным актом доброй воли по отношению к «русскоязычному населению» и проявлением понимания его проблем. Латвия взяла курс на «интеграцию» колонистов в свою среду, и при нормальном нравственном отношении «русскоязычного контингента» он должен был понять и оценить, насколько громадный шаг был сделан ему навстречу и что латыши не могут вдобавок к этому еще и признать русский язык вторым государственным и выполнить другие подобные требования, означающие по существу продолжение оккупации.

.1654. Однако «русскоязычный контингент», за очень немногими добрыми исключениями, встретил этот латвийский фундаментальный акт доброй воли многолетней непрерывной клеветой на Латвию и злобной пропагандой, умышленно скрывающей и искажающей факты, давно уже доступные любому желающему. Такое положение вызвало у части более чувствительных латышей ощущение какой-то «патологической преступности» русских, ни за что не желающих войти в положение других людей, принимать во внимание какие-либо аргументы, и руководствующихся исключительно своими эгоистическими интересами.

.1655. «Действие рождает противодействие», и такое положение вызвало некоторое усиление требований деколонизации, хотя такие требования по-прежнему остаются очень малочисленными.

§78. Подстрочное примечание о Легионе

.1656. К {1634}: Латышский легион (две дивизии) был чисто фронтовым соединением и никогда не участвовал ни в каких операциях против мирного населения.

.1657. Подавляющее большинство легионеров было призвано на военную службу принудительно (было бы и немисливо набрать в стране с 2-миллионным населением 140 000 добровольцев, особенно если еще и учесть, что часть из этих двух миллионов эвакуировалась в Россию при наступлении немцев, часть составляли уничтожаемые евреи и т.д.). Однако все легионеры были записаны добровольцами, так как Гаагские конвенции запрещали мобилизацию населения оккупированных стран в свою армию. (Учитывая опыт немецкой оккупации Прибалтики и других стран, после войны в конвенции был включен также запрет вербовки добровольцев на оккупированных территориях).

.1658. В акциях против евреев, белорусских партизан и во внешней охране (т.е. без соприкосновения с заключенными) некоторых концлагерей участвовала латышская т.н. «вспомогательная полиция», которая напрямую подчинялась местному немецкому SD и выполняла его приказы. В Латвии никогда не почитались эти формирования и их деятельность.

.1659. Умышленное (несмотря на давно доступную подробную информацию) смешивание легионеров и этой вспомогательной полиции SD является одним из наиболее излюбленных приемов русскоязычной пропаганды.

§79. Vēstule Tatjanai Potapenko

2002.05.06 09:13 pirmdiena
(pēc 1 mēneša, 15 stundām, 41 minūtes)

.1660. Многоуважаемая Татьяна!

.1661. Вы, очевидно, хотите знать более точно мое мнение относительно Ваших последних книг, ранее переданное Вам Валентиной устно и, надо полагать, переданное несовершенно. Изложу это вкратце письменно, чтобы Вы точную формулировку имели как сейчас, так и через некоторое время, если к этому вопросу захотите вернуться.

.1662. Вторая Ваша книга отредактирована, смакетирована и подготовлена к печати согласно той договоренности, которая существовала между нами ранее. Если Вы так скажете, мы ее напечатает.

.1663. Относительно Третьей книги у нас договоренности не было, Вы ее мне просто принесли, макет (точнее набросок макета) я подготовил в основном для того, чтобы Айя (считающаяся «официально» редактором Ваших книг) смогла ее прочесть. Об издании этой книги нужно договариваться отдельно, и до сих пор я Вам ничего не обещал.

.1664. При редактировании этих Ваших книг я старался по возможности избегать каких-либо изменений текста, так как не знал, что именно имеет в тексте сакральный смысл и не должно меняться, несмотря на кажущуюся странность, а что могло бы быть изменено. Поэтому я ограничился лишь исправлением нескольких явных опечаток и устранением чисто технических неполадок (таких, например, как пробел между кавычками и словом и т.п.).

.1665. Единственное, что я позволил себе изменить более существенно, это устранение двух очень распространенных среди русских ошибок русского языка, проникших также и в Ваш манускрипт:

.1666. 1) Вы в нескольких местах писали: «по приезду..»; грамотно же по-русски пишется «по приезде..», и я осмелился везде поставить такую форму;

.1667. 2) в двух местах Вы писали: «власть предержажие..»; это неправильно по-русски; в русском языке есть два различающихся выражения: либо «власть имущие» (люди, имеющие власть), либо «власть предержажая» (государственная власть; этимологически это связано с царской «рукой предержажей», с «державой» и кругом т.п. понятий); я позволил себе изменить текст так, чтобы использовались оба эти словосочетания, каждое в подходящем контексте.

.1668. Я надеюсь, Вы одобрите это незначительное редактирование.

.1669. Теперь о более существенном: об издании Второй книги. Как я уже сказал, мы издадим ее, если Вы будете настаивать. Эта книга по объему в полтора раза больше первой и потребовала бы соответственно в 1,5 раз больше расходов с Вашей стороны на типографию, если бы была набрана таким же шрифтом как Первая; чтобы сэкономить Ваши (наверное, ограниченные?) средства, я Вторую книгу смакетировал более мелким шрифтом так, чтобы она уложилась в 6 печатных листов и была, таким образом, лишь в 1,2 раза больше Первой (Третий макет вообще только набросок и набран еще более мелким шрифтом, чтобы уложился в 3 печатных листа; если будет достигнута договоренность об издании Третьей книги, то ее можно будет перемакетировать шрифтом другой величины).

.1670. Но в целом я против издания Второй и Третьей книг по нескольким причинам.

.1671. Самая основная причина, конечно, – это Идея книг: то, ради чего, собственно, они написаны. Поэтому рассмотрим этот вопрос об Идее в общем и абстрактном виде.

.1672. Идея Ваших книг неординарна и имеет весьма высокую претензию (если я правильно понял: что через Вас произойдет Второе пришествие Христа или что-то в этом роде).

.1673. Такой неординарностью и высокой претензией своей Идее книги Ваши напоминают книги мои, и, таким образом, я имею некоторый опыт выдвижения подобных идей. И я могу Вам сказать, что Мир никогда не принимает подобных идей «просто так». В таких случаях необходима способность упорно и глубоко защищать свою Идею, вести многолетнюю, порой жестокую умственную, интеллектуальную борьбу.

.1674. Хотя Идея Ваших книг и Идея моих книг находятся во взаимном противоречии и мы, таким образом, являемся «идейными противниками», но не в этом причина моего выше упомянутого не очень горячего желания издавать Ваши последние книги.

.1675. Я не боюсь своих идейных противников и запросто издал бы любую их книгу, если бы так повернулось дело. Причина моего нежелания в том, что я не верю, что Вы можете хоть в минимальной необходимой степени защитить свою Идею. Следовательно, я ожидаю, что Ваша Идея (и тем самым книги) будут обречены на непризнание их никем, кроме Вас самой (и то

неуверенно), что они будут лежать у Вас «мертвым грузом», деньги, вложенные в них, будут «угроблены» напрасно, а сами Вы в результате всего этого придете в такое психическое состояние, которое оставит желать лучшего.

.1676. Вот, именно это и беспокоит меня в первую очередь.

.1677. Мир суров, Татьяна, и чтобы его в чем-то убедить, нужна очень большая сила, – а у Вас ее нет.

.1678. Я уже говорил выше, что Ваша и моя Идеи похожи своей неординарностью и очень высокой претензией, но есть и два фундаментальных различия, которые в данном случае решают всё.

.1679. Первое различие состоит в том, что я уже более двух десятилетий защищаю свою Идею в упорной и жестокой борьбе, я не боюсь никакого логического, духовного, умственного, интеллектуального столкновения ни с кем в мире и уверен, что смогу отстоять свои идеи в любом таком сражении. А Вы, как мне кажется, не выдержите ни одного такого столкновения, если они произойдут (в том числе, например, со мной, если бы Вам захотелось «это попробовать»).

.1680. Второе фундаментальное различие заключается в том, что Ваша Идея завязана на Вашей личности, а моя нет.

.1681. Уберите из Вашей Идеи Вашу личность – то обстоятельство, что именно с Вами общаются Махатмы и именно с Вами будет связано Второе пришествие Христа, – и от Идеи ничего не останется. Она основывается, вернее, она даже заключается только в особой роли Вашей личности: в том, что именно Вы избраны для такой необыкновенной миссии.

.1682. Уберите из моей Идеи мою личность – и ничего не изменится. Теория останется такой же, какой была; она существует сама по себе, вне всякой зависимости от какой-то исключительной моей роли.

.1683. Убедить людей, что верна Теория, не зависящая от личности, трудно, но в принципе возможно. Убедить же людей в исключительности какой-то одной личности – практически невозможно. Поэтому-то я и не верю в успех Вашей Миссии.

.1684. Так что же я посоветовал бы Вам делать? В первую очередь, конечно, я бы советовал Вам оставить свою Идею. В ней корень.

.1685. Если оставить Идею, то Ваши Вторая и Третья книги – интересный человеческий документ, но ценный только с психологической точки зрения: как (довольно уникальный) журнал наблюдений, где фиксирован процесс всё большей и большей одержимостью одной (ошибочной) «idea fix».

.1686. Этот «журнал наблюдений», конечно, не стоит продолжать, но писать Вам надо – и для того, чтобы занять время, и для того, чтобы стабилизировать психику. Пишите что-нибудь другое. Пишите, например, романы. Или философию, но без «Махатм».

.1687. Можете, если хотите, включиться в те (письменные) дискуссии, которые веду я. Для этого, правда, Вам пришлось бы ознакомиться с моей Системой, т.е. прочитать мои книги.

.1688. Однажды Вы, как передавала Валентина, уже просили мои книги, но тогда я уклонился от «допуска Вас к ним». Как и во время издания Вашей Первой книги, я надеялся, что Агни Йога окажет благотворное психотерапевтическое воздействие на Вас, и не хотел разрушать ту душевную стабильность, которую, как казалось, Вы приобрели.

.1689. Но теперь стало ясно, что Агни Йога не оправдала наших надежд и что Вы теперь именно на ее основе предаетесь опасным (для Вас самой) занятиям. Поэтому у меня больше нет причин таить от Вас свои книги и взгляды. Наоборот, может быть именно они дадут Вам ту душевную стабильность, которую не дала Агни Йога. В таком случае Вы не были бы первой такой женщиной.

.1690. С уважением

Валдис Эгле

6 мая 2002 года

§80. Заметки.

2002.04.23

(pirms 13 dienām)

.1691. О некоторых проявлениях Чарлика. Месяц назад (25 марта) ему была сделана операция. Я очень тревожилась за него. У нас как бы установилась телепатическая связь. Я слышала, что он понимает, что операцию сделать нужно. Он к этому был готов. Незадолго до этого по-

друга вынуждена была удалить коготки у своей кошки. Мне было очень жаль кошку Лизку. Чарлик начал очень тревожиться, что и его лишат коготков. Я обещала, что ни в коем случае. Он вновь и вновь переспрашивал, правда ли, что коготки ему оставят.

.1692. В день операции на меня напал страх сглаза. Я хотела избежать встречи с одним человеком. Именно в тот момент, когда нужно было выйти из дома, возникла вероятность с ним встретиться. Чарлик как будто почувствовал мою тревогу. Он послушно дал посадить себя в сумку.

.1693. По дороге Чарлик практически ни разу не мяукнул. А добирались до лечебницы мы не менее, чем полчаса. Когда я везла Мурку, она кричала всю дорогу.

.1694. Операция прошла очень благополучно. Но вот к тому, как он будет выходить из наркоза, я Чарлика не подготовила. И возникли некоторые проблемы. Еще совершенно слабый, он всё время стремился прыгнуть то на стол, то на печку, то на стиральную машину. Я не успевала проследить и не могла его успокоить. Наконец, он все-таки запрыгнул на стиральную машину. Тут я поняла, что его тревожит. Я сказала: «Ну, вот, видишь, ты запрыгнул, твоя слабость пройдет, ты уже завтра будешь прыгать почти так же, как прыгал до операции».

.1695. Больше попыток взобраться повыше он не совершал. Устроился на печке и заснул. Когда очнулся, был еще очень слаб. Однако уже мог ходить. Я наблюдала за ним. Вдруг он прижался к полу и начал как-то странно двигать головой. Это было похоже на судороги. Я испугалась. И вдруг я поняла, что этими движениями он напоминает мне про другого котика, который жил у нас, когда я еще училась в школе. Это был чудесный, спокойный, совсем не хищный кот. Он был такой добрый, такой ласковый. И он умер еще подростком. Я хорошо помню тот день. В начале дня я играла с ним, он был вполне здоровый – нормальный, жизне-радостный котенок. А умирать пришел ко мне. Я была на улице, он пришел и вдруг начал страшно кричать: мучился, мучился и умер. Мы тогда не задумывались над тем, почему он умер. Я поняла, что Чарлик делает мне знак, что его отравили. И что он – Чарлик – и есть тот самый Барсик. И он говорил, как больно ему было: не оттого, что его отравили, а оттого, что это сделали люди.

.1696. Сейчас, когда я в другом состоянии, вспоминая еще более невозможные вещи, до которых я дошла в результате общения, я понимаю, что вряд ли Барсик был отравлен, скорее всего, сам съел что-то ядовитое. Но я не могу не написать об этом эпизоде, потому что едва ли не в тот же день произошло событие из тех, которые принято считать совпадениями. Тетушка спросила меня примерно следующее: «Как там твой Чарлик или Барсик? У тебя ведь был котик, которого звали Барсиком? Я и путаю – Чарлик или Барсик». С тех пор прошло более тридцати лет. За всё это время тетушка ни разу не спросила меня о Барсике. И вот такое «совпадение». Это к тому, как взаимосвязано всё в мире, как бусинка за бусинкой нанизываются на ниточку, чтобы создалось стечение обстоятельств, на фоне которого протекает моя шизофрения (или «шизофрения»?).

.1697. Еще более интересные вещи происходили накануне. Я уже писала, что 24 марта ночью у нас с Чарликом наладилась телепатическая связь. Когда я набирала на компьютере описание того, что произошло ночью, Чарлик взобрался на столик и стал мне мешать. В какой-то момент он быстро-быстро защелкал лапками по клавиатуре. В результате в тексте вместо слов: «И тут же Чарлик разбудил меня. Между нами установилась телепатическая связь» появилось: «И тут же Чарлик разбудил Меня («Меня» – теперь уже с большой буквы). Между нами установилась мопатическая связь».

.1698. В другой раз, по-моему, когда я копировала очередную версию книги «Мои первые шаги – 3», он опять решил мне помочь. В результате в начале текста появился заголовок: «п». Это, видимо, его не удовлетворило, и после некоторых манипуляций на том же месте возникло: «N», то есть вместо строчной латинской буквы «п» прописная: «N». Если учесть, что на тот момент третья книга почти полностью была посвящена человеку, которого мы договорились называть N, я, конечно же, была поражена.

.1699. И до сих пор общение с Чарликом продолжается. Но сейчас нет ощущения, что это прямой контакт. Мне пояснили, что это что-то вроде перевода с кошачьего на человеческий.

.1700. Конечно, то, что происходит со мною, можно списать на мою шизофрению. Но не будет ли это слишком примитивно? Вообще, что такое шизофрения? Наверное, все-таки каждый отдельный случай нужно рассматривать особо.

.1701. Этот месяц достался мне нелегко. В какой-то момент я почувствовала настолько хорошо, что бросила пить лекарства, тем более, что силы, которые мною занимают, мне это

подсказали. А потом началось обострение. По некоторым причинам они меня мучили. А, может быть, и не только они. Точнее, у меня есть все основания полагать, что не только они. Может быть, когда-нибудь я опишу, как это было. Наконец я поняла, что вместо того, чтобы уничтожить моих воображаемых врагов (которых мне открыли они же), они уничтожают меня. Я стала сопротивляться. Но поскольку я понимала, что эти силы не гонят меня так, как гнали во время болезни, поскольку уж очень нравятся мне наши книги, поскольку видела, что каждый раз в конечном счете они меня направляют ко благу и останавливают, если я оступилась, я продолжала их слушаться. В результате мне была дана возможность в очередной раз убедиться в неискренности тех людей, с которыми я порвала после того, как они (эти силы) показали мне недоброкачественность наших взаимоотношений.

.1702. Стечение обстоятельств было таково, что я вдруг ужаснулась тому, что давалось в третьей книге. Силы раскрывали мне вновь и вновь всю глубину моего падения. Как я понимаю, это было очередное испытание, и, может быть, то, что насылают на меня те, кто не заинтересован в том, чтобы книги были. Возможно также, что это мучительство было вызвано необходимостью не просто внушить, а дать мне прочувствовать всем своим существом (до самой его глубины) сложность ситуации, в которую меня ставят вторая и третья (третья в особенности) книга.

.1703. Я ужаснулась. Решила, что надо исправлять свои ошибки. Сделала звонки тем людям, с которыми порвала.

.1704. Силы, которые мучают меня и в то же время щадят, остановили мое внимание на пороках этих людей. А может быть это сделала я сама, – мне невозможно судить. Веруя, что по каким-то причинам я должна познать их истинную суть, я наслушалась жутких вещей о них, сама совершила жуткие вещи, но всё это осталось между мною и компьютером. То, что я делала, мучило меня, но я продолжала делать то, что начала, возможно, чувствуя, что рано или поздно наступит этому предел. Я не хочу оправдывать себя, но мною руководило желание помочь миру одолеть царство сатаны, которое последнее время я наблюдала неоднократно наяву, а не во сне. Если меня не остановят, я напишу и об этом.

.1705. Я просто переживала свое очередное падение.

.1706. Я никого не призываю пожалеть меня, я только должна, как мне кажется, описать то, что со мной происходило. Мне стало очень плохо. Меня трясло. Они набросились на меня со страшной силой. Голова гудела. И всё же, когда я была уже на грани, было с издевкой брошено: «Сейчас пойдет пить лекарство». Я поняла, что именно это и необходимо сделать. Выпила таблетку. Лучше не становилось. Издевательства продолжались. Мне внушалось, что для меня наступил ад, что я Иуда, что мне грозит полное уничтожение личности, что мучить меня будут зоны лет, что завтра я проснусь той куклой, какой уже была однажды, что меня зациклит, что я ни за что не засну, что буду не в состоянии завтра пойти на работу. Прошло несколько часов, и мне опять подсказали (издеваясь), что без снотворного не обойтись. Я выпила снотворное и, по моему, еще одну таблетку лекарства. Кажется, они продолжали меня мучить, но всё же через некоторое время я заснула.

.1707. Проснулась я в хорошем состоянии. Общение продолжалось, но на благожелательном уровне. Я встала, позавтракала, разморозила холодильник, впервые выбралась на огород, – то есть была вполне дееспособна. Затем пошла в школу.

.1708. В данный момент я не понимаю, для чего то, что со мной происходит? Вчера, когда я набирала этот текст, меня остановили на словах: «Я не хотела задаваться вопросом, этично ли его поведение». Я опять стала Иудой. Мое терпение кончилось. Я решила уничтожить эти заметки (то, что я пишу, начиная с 23 апреля, я печатала в отдельном файле). Перед тем, как уничтожить его, я вновь открыла его. Он был пуст. Я открыла копию. Она тоже была пуста. Я открыла еще одну копию. И эта копия была пуста. Ни единого слова. Я стала уничтожать файл за файлом, копию за копией: на жестком диске, на дискетах – абсолютно всё: три книги «Мои первые шаги», все дополнительные записи. Я хотела совершить еще более непоправимые шаги. Меня остановили.

.1709. Ночью пришлось пить лекарства. Проснулась до рассвета. Опять начали преследовать. Не так мучительно, но всё же. Пришли к тому, что все файлы сохранены на другом компьютере. Кроме того, есть распечатки. Если я уничтожу и их, меня загрызут. Если я не уничтожу инсинуации, меня загрызут. Когда же я возразила, что в нынешнем состоянии ни за что не разберусь, где инсинуации, а где нет, и спросила, уничтожат ли в этом случае, сказали, что подумают.

.1710. И вот я после довольно бессонной ночи, но вполне трудоспособная. Чтобы избавиться от общения, мне нужно лечь в больницу. Мне пропишут уколы. Я опять стану заторможенная, будут побочные действия от лекарств. Мне придется отказаться от работы. В лучшем случае инвалидность, в худшем – нищета и абсолютное безумие.

.1711. Но ведь я владею собой, я не пропускаю учебных занятий, с учениками у меня хорошие отношения, по мере возможности я им помогаю, я справляюсь с домашними обязанностями. И они щадят меня, они останавливаются, когда я дохожу до полного изнеможения и взываю к милосердию Иисуса. И мне даются уроки.

.1712. Я решила и дальше жить в этом аду. У меня есть надежда, что это кончится. Я решила заново набрать то, что я написала про Чарлика. Я включила компьютер. Накануне я уничтожила всё – решительно всё. Однако же на панели задач, обнаружила ярлык того файла, который набрала вчера. Может, он так же пуст, как и те – вчерашние? Я открыла файл. Всё, что было мною внесено в файл, до последней точки, оказалось в наличии. Феномен ли это? Не знаю. Но о чем-то это должно говорить и мне, и другим? Так?

.1713. Но, может быть, я просто недостаточно знаю WINDOWS? Может быть, необходимо уничтожить не только файлы во всех папках, но и ярлыки этих файлов на панели задач? Их я, действительно, не уничтожила. Однако я абсолютно уверена, что на панели задач был ярлык файла «Shagi – 3». И утром его не было ни в папках, ни на панели. Еще раз задаюсь вопросом: «Феномен ли это?» И для меня очевидно: если и не феномен, то феноменальное знание тонкостей WINDOWS. Можно гадать еще, но сейчас мне дан знак, что я должна остановиться, ибо сегодня ночью мне даны заповеди, одна из которых:

.1714. «Не пытайся объяснять необъяснимое, удивительную взаимосвязь всего сущего. Мы – частицы Единого. (...)»

.1715. Одно я усвоила. Мне еще раз продемонстрировали, насколько неискренними были мои отношения с моими приятелями с моей стороны. И опять поставлен вопрос: «Чего стою я, чего стоят они?» Думаю, что общими усилиями ответ все-таки будет найден.

.1716. Через несколько часов – ответ такой: задаваться надо укороченным вопросом: «Чего стою я?» и только. За эти несколько часов напомнили мне и еще некоторые «избитые» истины. Но об этом потом. Вообще к писаниям я вернусь нескоро, возможно, что и никогда. Однако заметки делать буду, каждый раз задаваясь вопросом: «Чего стою я?»

.1717. Мотив: женщина, придумавшая теорию о шее, вертящей головами. Предположив, что ее приятельница узнала о ее связи с их общим знакомым, боясь, что та раскроет измену ее мужу, она внушает ему, что та с приветом, что оскорбила ее сверх всякой меры. Он отказывает негодяйке от дома.

2002.04.26
(pēc 3 dienām)

.1718. Заметки, сделанные 23 апреля, первоначально имели другой вид. Если рассматривать то, что было в них, как художественный вымысел, то в них не найдешь ничего криминального. Но когда я составляла их, я имела в виду конкретных людей, я делала оценки их поведения, руководствуясь своими домыслами, не имея достаточно информации, чтобы утверждать, что всё было именно так, как я придумала, а не иначе. Кроме того, переживая свою вину перед этими людьми, я все-таки необоснованно считала себя обиженной. В результате я пришла к тому, что муки совести вновь стали невыносимыми. Моя шизофрения (или всё же это что-то другое? Несомненно одно – это болезнь) обострилась до предела. На пределе терпения я функционировала, гонимая голосами (общением?): я должна была выдержать, мне нельзя было потерять работу в школе, я должна была, наконец, начать работу на огороде. И я со всем справлялась. Прибывав домой, я кинулась к компьютеру и, не медля ни минуты, вымарала всё, что тяжело отразилось на судьбах тех людей. Облегчение наступило практически сразу.

.1719. Уже днем, в школе, в паузе между занятиями мне стали приходить в голову заповеди (как мне подсказывалось с некоторой долей глумления – для внутреннего употребления). Я записала их на подвернувшейся клочке бумаги. Ночью возникло особое состояние: Мы как бы молились всем Миром, трансмутируя зло в добро. В результате этого творчества я вытесняла наползающие злобные мысли и Кто-то (для меня это Были, прежде всего, Иисус, Учитель Кут Хуми Лал Сингх, N, Махатмы, Елена Ивановна и Николай Константинович, Святослав Николаевич и Юрий Николаевич Рерихи, Елена Петровна Блаватская, Анатолий Алексеевич Макаров, родители, и родственники, друзья детства, сослуживцы, знакомые и незнакомые, живые и мертвые, люди, минералы, растения, животные, насекомые, птицы, стихийные духи, мутанты, книги,

компьютеры, произведения искусства (картины, скульптуры, архитектурные, музыкальные), всяческие добрые творения рук человеческих – все-все Божьи Создания, имеющие Свет) опять давал мне заповеди. Мы вместе твердили эти заповеди и молились – молились – молились. В какой-то мере это отвечало моей (и, конечно же, не мне первой пришла эта мысль) мечте об одновременной посылке многими и многими Светлыми Сущностями Высочайшего Устремления: «Пусть будет Миру хорошо». Воистину происходила трансмутация уродливого в Прекрасное. И если я буду устойчива в своем стремлении к очищению, эта трансмутация будет продолжена, когда я буду вычищать зло из нынешних вариантов второй и третьей книг. Шаг за шагом Мы будем преобразовывать зло в добро.

.1720. Сейчас, когда я набирала этот текст, опять дан знак, что я на верном пути. Вместо «имеющие Свет» набралось «исеющие Свет». И сеющие Свет – стремящиеся распространить Свет (истинный!) в себе на всё сущее.

.1721. Господи, Иисусе, Помогите мне, Помогите нам, Помилуй и Спаси от всяческой скверны, от злого слова, недоброй мысли, безобразного поступка. Не Забывай, что и нам бывает очень больно. Любимый, Прости, нас, Укрепи нашу преданность, нашу веру, нашу Любовь!

.1722. Пришли мысли, которые подсказывают мне, что я должна всё сделать, чтобы записи мои уничтожить я больше не могла. Муж моей подруги взялся редактировать вторую книгу, практически отредактировал ее и только после того, как я передала ему ту часть третьей книги, которая была написана на тот момент, попросил жену сказать мне, что ему очень трудно редактировать книгу, что на ней слишком видна печать шизофрении.

.1723. Я и сама так считаю и, не вполне отдавая себе в этом отчета, мучилась этим, когда писала третью книгу, чего всё же не было в момент создания книги второй. И подозреваю, что В. все-таки не мог (не хотел) взять на себя ответственность, отвергнув вторую книгу. Слишком серьезные вопросы затронуты там, и как самолично отменить то хорошее, что содержится в этой книге? Третья книга поставила точки над i. Он принял решение. Но и сейчас он все-таки готов издавать книгу, если я на этом буду настаивать. Более того, он не стал уничтожать сделанное, хотя я разрешила ему это сделать. Значит, не поднимается рука. Жалко ли труда моего или того заряда доброй воли, которую несет вторая книга, не знаю. Нам предстоит разговор о сложившейся ситуации. Его поведение – ведь это еще один повод, чтобы не позволить себе так просто зачеркнуть труд, который проделан в течение последних полутора лет. Наверное, все-таки так. Суть в том, чтобы не прыгнуть все-таки в Матери Мира, но и не отказаться от веры в то, что Высшим Силам угодно, чтобы происходило то, что со мною происходит.

.1724. «2. (...) Замечайте, как зарастает Наше поле. Нужные побеги зелены, сухие опадают и чернеют. Можно уже чертить карту новой борьбы. Будете прибавлять области борения духа и чернить горы прежней гордости. Как Сказал – лучше с оборванцами, нежели с лицемерами. Привыкайте видеть огонь духа в глазах.

.1725. Фрак лишен звезды борения, которая светит на кафтанах. Пусть сегодня запомним – небо труда и борьбы».

.1726. «8. Свойство быть невидимым часто спасительно. Свойство быть молчаливым часто спасительно. Свойство быть хранителем тайн почетно. Мощь молитвенного стояния духовно растительна». «Листы сада Мории. Озарение», Ч III, II.

2002.04.27
(pēc 1 dienas)

.1727. Все-таки моя душа не выдержала. Приступила к работе на огороде и начала выпускать Чарлика на улицу. Но только вместе со мной. И очень слежу, чтобы он не забегал к соседу, который подкармливает рыбой котов со всей округи. Был момент, когда я на него очень сердилась за это. Во время последнего приступа, который еще не кончился, я напридумывала про него ужасные вещи. Сейчас вижу, что это просто старик, причем горький пьяница, и это привело к тому, что он не вполне ответственен за свои поступки. Уговорить, упросить его, чтобы он не пускал к себе Чарлика, я в свое время не могла. Я даже поругалась с ним. И это не помогло. А я наблюдала, как Чарлика мучили некие темные сущности. Об этом я тоже расскажу в свое время. У старика же этого в доме такое, что не удивительно, если ясновидящий увидел бы там настоящий астральный гадюшник. Я боюсь за своего любимого котика.

.1728. Но по глупости, когда он был маленький, я выпускала его на улицу вместе с Муркой. И та приучила его бродить по соседям. И сейчас стоит только В. открыть дверь, как Чарлик рвется туда. Вчера я наблюдала такую сцену. В. открыл дверь, чтобы выйти, и Чарлик моментально порскнул в его квартиру. В. не заметил и удивился, когда я сказала, что Чарлик прорвался

к нему. Когда я зашла на кухню, Чарлик уже со страшной жадностью жрал (да простят мне это грубое слово, но приходится называть вещи своими именами) рыбу. Я его схватила в охапку и ходу из этого дома.

.1729. Ситуация такая, что хуже не придумаешь. Просить или ругаться с соседом не имеет смысла. Может быть, он уже и не хотел бы, чтобы я кота держала «в заключении» (это он однажды так сказал). Но он стар, немощен, он просто не в состоянии проследить, чтобы Чарлик туда не забегал. Но я не могу не увидеть в очередной раз, что опять имеет место стечение обстоятельств, которое провоцирует меня на непредсказуемые мысли, поступки, слова. Точно не помню, но, по-моему, обычно у старика закрыты коридорная дверь и дверь на кухню. А тут всё было нараспашку и на полу лежало несколько рыбин, причем некоторые из них растерзанные. Ужас!

.1730. Такое чувство, что Чарлик специально рванул туда, чтобы я всё это увидела и укрепились в своем желании не оставлять его на улице одного. Дома он совсем не жаден на еду.

.1731. К этому надо добавить, что сосед сейчас оставляет открытым окно, которое расположено очень низко, так что Чарлик может попасть туда и через это окно. Я уж по-тихому это окно прикрываю. Не очень хорошо с моей стороны, но после того, как загоню Чарлика домой, буду окошко опять открывать.

.1732. Так что опять у меня есть повод думать, что мною занимаются, в том числе, и те темные силы, которые есть не строительный хаос, а «судорога», затрудняющая преодоление этого хаоса. Но все-таки не только они.

.1733. Вообще с Чарликом меня изрядно достают соседи. Я не кормлю его рыбой. Даю ему попробовать и то, и это, что понравится, тем и кормлю. Он у меня поел даже сырую тертую картошку. И в результате он такой красивый, такой живой и жизнерадостный, такая у него гладкая, пушистая, блестящая шубка. Просто замечательный. А ко мне постоянно пристают, долбят, что я погублю кота, потому что ему, видите ли, необходимы белки. Какая-то беспросветная чушь, к моим мучениям только этих не хватало. И на примере соседних котов что-то не видать, что белки им продляют жизнь. Все очень рано отправляются на тот свет. И уж где им до той красоты, которая у Чарлика!

.1734. А, по-моему, что животные, что человек должны придерживаться мудрости: «Ешьте, что Бог послал». Уж тогда Он-то, Бог Наш Всемогущий, распорядится, чтобы наше здоровье и красота были соответственно нашим заслугам. Как не вспомнить Дивного нашего Отца Сергия Радонежского и какой хлеб он едал. А какую славную и не короткую жизнь прожил!

.1735. Вспомнила я сегодня под утро еще один знаменательный эпизод из детства. Мы с мамой и папой, и родственниками были на море. Папа сделал по отношению ко мне что-то доброе, чему я была очень рада. Ну, может быть, дал припрятанную конфетку. Радуюсь я, радуюсь, а тут мама возьми да скажи: «А что ж ты не поцелуешь папочку». Я и рванула к нему с поцелуями. И нарвалась. Он навстречу этому рабскому поцелую выставил язык трубочкой. Обиделась я ужасно. Но и почувствовала, и поняла, хотя была еще очень мала, что поцелуй-то мой был недоброкачественный – за пряник. С тех пор не очень люблю обмен поцелуями.

.1736. Да, мудры были мои родители.

.1737. А вчера, очистившись от скверны плохих мыслей об одной своей коллеге, с чистой душой подарила ей первую книгу. Она, когда благодарила, сделала какой-то такой жест, что я прямо-таки должна была поцеловать. Однако я удержалась.

.1738. Ночью же стало ясно, что если бы был поцелуй, мне бы досталось на орехи. Уж была бы обыграна тема: «Иудин поцелуй».

.1739. С вечера, обращаясь к обитателям Тонкого и иных миров, очень просила прощения у отца одной приятельницы, которую считала ангелом-хранителем своим, а потом в процессе общения предала. Был момент, когда мое внимание было сфокусировано на всех ее прегрешениях против меня, и я, потеряв бдительность, утратила память о ее доброте по отношению ко мне. Я пыталась объяснить ее папе, что если он мне не поможет не впасть в безумие, я во время очередного приступа опять напридумываю Бог-весть каких гадостей про нее, и всё это может обернуться против нее. (Кто читал Живую Этику, понимают, о чем я). Против меня это, конечно, само собой разумеется. Я просила, чтобы он напоминал мне о том добре, которое она мне делала, и остеречь, когда начну мысленно сводить счеты.

.1740. Я продолжала молитву. И вдруг наступила тишина. Накатилось мощное ощущение: «Иуда!» Я поняла, что это исходит от него – того, к кому я обращалась, и который, по ее рассказам, был очень-очень хороший. Я выдержала, – не ударились в истерику. Волна благородной

ненависти, рожденной родительской любовью, быстро схлынула. Дальше была работа на очищение.

.1741. Под утро меня успокоили: «Ты – не Иуда. Потому и уничтожается память Иуды, чтобы мог он выкарабкаться». Никогда мы не узнаем, про кого бы то ни было: вот в прежнем воплощении он был Иудой.

.1742. Все-таки я уверена – то, что со мной происходит, от Светлых Сил. Но без Воланда здесь не обошлось.

2002.04.29
(pēc 2 dienām)

.1743. Не помню, упоминала ли я о списке, который пришлось мне составить под влиянием сил, которые мною занимаются. О, этот список дорого мне стоил. Из-за него я едва-едва не загремела в психушку. Это после того, как перестала пить лекарства и самый напряженный для меня в смысле подверженности заболеванию месяц март чувствовала себя не просто хорошо – прекрасно. То было состояние уравновешенности, которая до сих пор была мне незнакома.

.1744. Зато теперь, когда список уничтожен (только не из памяти!), и я в очередной раз многое перестрадала, мне сказано, что достигнуто нормальное общение, что больше меня мучить не будут, что главное сделано. И я в это верю. Хочу только добавить, что накануне того дня, когда наступило облегчение, до меня дошло, а точнее, мне, как бы с издевкой, подсказали, чтобы я помолилась за нечисть. А я и помолилась. Не за ту нечисть, которая судорога (хотя и за ту надо молиться), а в данном случае за ту, которая карает ради спасения Земли от той другой нечисти. Я молилась за не – чисть: «не» чисть – чисть всякое темное «не»: не-доброе, не-чистое, не-полезное, не-экономичное, не-целесообразное, не-думающее, не-соизмеримое, не-милосердное, не-правдивое, не-честное, всякое «не» Миру. За нечисть, которая чистит во мне мое нечистое, нечистого духа, порождаемого моим несовершенством.

.1745. Историю создания списка стоит начать с описания того момента, когда в Клубе Живой Этики Одна женщина рассказала про ясновидящую, которая совершенно точно определила другие воплощения Сталина, Гитлера, Распутина и других их «соратников».

.1746. В какой-то момент мои руководители так меня увлекли идеей достижения общего блага (точнее, я сама была увлечена этой идеей столь сильно), что появилось определение сущности, которую мы поименовали как «ведьма – тварь – фашист – робот – многоголовая гидра». И этими сущностями являются те же Сталин, Гитлер, Геринг, Геббельс, Распутин и другие. В этом предположении криминала еще нет. Но далее, зная, что списком этим интересуются эти же самые ведьмы, а также, что его нужно знать неким сверхвысоким сущностям, которые вершат сверх справедливый суд, причем достаточно, чтобы этот список находился в моем компьютере; зная, что ни одна живая душа про список не узнает, то есть на земном плане я никому не поврежу, я начала записывать, кто есть кто, соответствующие фамилии возникали у меня в голове из латентной памяти: я их не выдумывала, не высасывала из пальца (так мне казалось, по крайней мере), мне просто стоило подумать: Сталин, и возникали враз соответствующие фамилии, Распутин – и то же самое. При этом мне было так нехорошо, так нехорошо! Но я держалась, я очень держалась за наши книги, за то добро, которое в них заключено. Я верила, я молилась, чтобы мне не позволили причинить вред, лучше пусть уничтожат меня до того, пусть не допустят безобразия. Речь шла о Солнечном суде, который суждено мне вершить на пару с Воландом.

.1747. И я, конечно, домучилась до того, что меня стали грызть, во весь голос заявили о полном уничтожении моей личности, потребовали, чтобы я уничтожила список. Я упорствовала: раз я это сделала, пусть получу по заслугам, но список не уничтожу, пусть он останется памятником моей подлости. Меня не просто мучили, – истязали, я не сдавалась.

.1748. Скорее всего, точно не помню, после длительного перерыва помолилась, обратилась за помощью к Иисусу. И пришло просветление, я поняла, что список всё же надо уничтожить, не упорствовать, отстаивая свое мнимое ли, действительное ли благородство, находясь над бездной. Пришли какие-то очень светлые, покаянные мысли, увы, не помню, какие. Я сожгла список, вымарала файлы в компьютере.

.1749. Дальше было еще многое. Но сейчас не об этом. Придя в себя, я пыталась осмыслить, как я докатилась до этого списка, по какому принципу попадают в эти списки люди.

.1750. Надо сказать, что параллельно происходили события, которые укрепляли меня в том, что я делала. Чего стоит, например, увидеть звериное рыло вместо лица у проходящей мимо женщины. Описание моих походов в эти дни еще впереди.

.1751. И люди, которые заносились в список, вели себя в эти дни ни с чем несообразно, вполне подтверждая свое «звание». Просматривая фотографии, я видела – вот это ведьма. Я чувствовала, как она заводит тех, с кем общается.

.1752. Надо сказать, что в списке оказались не самые положительные люди: если это был учитель, то или халтурщик, или из тех, кого не терпят дети. Диктатор местного масштаба, хам, вор, но под конец уж и совсем ангелоподобная девочка, с которой я когда-то училась. Большинство было из тех, кто в чем-то был недоброкачествен.

.1753. И вдруг я заметила, что все-таки опять же большинство среди них – такие, кому я или по-детски завидовала, или когда-то была им обижена, или мы что-то не поделили (пусть даже на благородной с моей стороны основе). То есть так или иначе я сводила счеты.

.1754. Я сказала, что я отказываюсь от всего, от книг, от общения, от жизни, от бессмертия, от любви (уж какая там любовь), от необходимости вершить Солнечный суд. Я не вправе. Надо сказать, что Солнечный суд-то я творила бы вслепую, как Фемида, руками Воланда. Я не могу. Находясь, на Земле я не должна. Если я человек, я все-таки должна видеть и знать «на все сто». Ведь и в «слепой» мой суд проникают личные симпатии и антипатии. Как же я могу себя попустить!

.1755. Вот через такую мясорубку меня пропустили (Мы и я в том числе). Поднимется ли у меня рука когда-нибудь бросить камень в того, кто не выдержал изощреннейших пыток в сталинские времена и «предал»? Неужели же и теперь я не найду в себе милосердия? Ограничен предел человеческой выносливости.

.1756. Я надеюсь, меня не истолкуют так, будто я призываю предавать?

.1757. Теперь, когда я уверена, что общение ведет меня только ко благу, но лелею в себе бдительность до трепета, не могу не согласиться с моими руководителями, что всё же, несмотря на давление, не занесла в список многих, которые делали мне куда большие «каки». Почему-то выручило стойкое чувствознание: они не входят в этот список. Мне подсказано, что при том, что список никогда не будет восстановлен на земном плане, Он составлялся не только для того, чтобы со мной позабавиться. Туда попали «достойные» в той или иной мере. Злые, завистливые, двуличные, подлые, недобросовестные. И, скажем, к Сталину были отнесены соответственно «заслугам». Находящиеся, так сказать, под его «лучом». И о некоторых из них разговор в книге был и будет. Я прошу, чтобы предельно завуалировано. Мне обещали. Но все-таки последнее слово за Ними – Моими Руководителями. Обещано также, что на земном плане будут мне подтверждения того, с Кем я имею дело. Как ни сложится моя дальнейшая судьба, прошу читателя учесть мои мотивы и степень моей искренности.

2002.04.29

.1758. Поскольку мое стремление достигнуть нормального общения привело к очередному жесточайшему приступу болезни, из которого, однако, удалось выскочить благодаря всё тому же общению – мучительно, вспомнила благословенные времена, когда находилась в психиатрической больнице (и живы были мама и папа). Все-таки далеко не всем помогали лекарства. Некоторые надолго застревали в тяжелой палате, а и выписывались из больницы, едва подлечившись, зачастую так и не придя в здоровое состояние. Многие страдали так называемой депрессией: вроде уже и здоровый человек, а почти каждый день в любой момент может стать плохо. И со стороны непонятно, с чего это его вдруг разобрало?

.1759. Не утверждаю, что мой случай уникален, мне подсказывают, что нет, но от других больных в их большинстве, я отличалась. Мне быстро помогало лекарство. Я с болезнью боролась. Выйдя из больницы, я даже без лекарства могла в течение полугода существовать как нормальный человек, зарабатывать себе на хлеб насущный, думать, как победить напасть. Но я, конечно, не была еще нормальным человеком, потому что двигала себя не против болезни, а, наоборот, по направлению к болезни.

.1760. Всё же сдается мне, лекарства мне хотя и помогали, всё же не они были решающим фактором в преодолении болезни, пусть и на короткий срок. Последний мой опыт погружения в болезнь напомнил мне кое-что и подсказал, как лично мне выходить из этого стихийного бедствия.

.1761. Каждый раз я опоминалась или смирялась. Или одновременно и то, и другое.

.1762. Первый приступ. Ко мне является «Бог», который доводит меня до предельного унижения. Мне становится плохо. Он требует: «Лиж!» Я опоминаюсь и не делаю этого. Более того, я противопоставляю его видению мира свое. Речь шла о моих грехах перед родителями. Потому я и должна была «лизать». Я отвечаю, что поскольку и слюни мои от мамочки и папочки,

то я их целую. Что и сделала. Тогда же было и смирение. Когда приехали врачи, мне показалось, что уколом они хотят меня усыпить (навсегда). Все меня уговаривали, я знала, что по заслугам, но сопротивлялась. Наконец, когда мама попросила, чтобы я ее послушалась, я смирилась с тем, что надо уйти в небытие. Думаю, это был второй момент, который обусловил тот факт, что я пошла на поправку.

.1763. Второй приступ. Я съедаю все лекарства, которые есть дома. Но опоминаюсь, что лекарства может не хватить. В результате оказываюсь в гуще народа, где меня спасают.

.1764. Далее может быть нарушен порядок, не очень помню.

.1765. Третий приступ. Когда меня везут в больницу, мне внушают, что мне только надо сделать там одно дело (какое скажут), и можно ехать домой. Всё же меня помещают в палату. И вот уже сестричка приступает ко мне с уколом. Я посылаю ее очень далеко, чего никогда в жизни не позволяла по отношению к другому человеку. Тут же опоминаюсь. Дальше уже врач уговаривает меня: Вы больны, Вам нужно сделать укол. «Я должна извиниться». «Вы больны, вам нужно сделать укол». Смиряюсь.

.1766. Четвертый приступ. В приемном покое изображаю из себя медведя и швыряю в стону врача настольную лампу. На меня бросается санитар, изо всей силы опрокидывает меня на скамейку, я чудом не ударяюсь виском о край скамейки, то есть на волосок от гибели. Опять опоминаюсь, понимаю, что слабее, не иду вразнос. Смиряюсь, позволяю надеть на себя наручники.

.1767. Пятый приступ. Четко не могу сказать, когда опомнилась. Скорее всего, когда поняла, что умер папа. В больном состоянии пребывала дольше, чем обычно.

.1768. На днях. Опомнилась, поняла, что мучают и уничтожают меня, а не тварей, которых надо уничтожить во благо миру. Высказала смирение в молитве Иисусу. Сделала то, что от меня требовали.

.1769. Здесь можно было бы рассуждать о том, когда смириться, когда выполнить требования? Но меру своего терпения должен определить сам человек. В силу вступает закон соизмеримости. Думаю, подумать об этом и как следует нужно задолго до того, как попал в такую переделку.

2002.04.30
(pēc 1 dienas)

.1770. Скептики всё же будут требовать всё новых и новых доказательств того, что я имею дело с Воландом. Таких вряд ли можно переубедить. Это своего рода наркомания: «Хочу еще и еще, и в очередной раз – не верю!» Всё же для разминки расскажу еще об одном феномене.

.1771. Меня гнала Воландова программа: Я – Властелин Мира, я – всё могу, ты – ничтожество... В этом состоянии я зашла в магазин, чтобы купить булочку. Булочка стоила 10 сантимов. Я высыпала из кошелька деньги и стала искать 10 сантимов. Монеты в 10 сантимов не было, были только по двадцать. «На все сто» помню, что взяла монету в 20 сантимов и подала продавщице. Честнейшая (имела повод неоднократно убедиться в этом) продавщица, по-моему, опустила монетку в карман и не дала сдачи. Ошарашенная, я все-таки намекнула, что дала больше. Она постучала рукой по карману и сказала: «Нет, Вы дали 10 сантимов».

.1772. Какой же тут феномен, скажет скептик – кто-то недоглядел: ты могла, потому что шизонутая, она могла по невнимательности.

.1773. Повторяю: я была в полной уверенности. Если ошиблась она, то своей волею она все-таки пошарила в кармане или сказала бы: мне кажется, но я уже не могу проверить. Вести себя так, как она повела при ее честности, она могла, только сама шизонувшись. Даже если это не феномен «на все сто», со всей очевидностью можно утверждать, что с Воландом шутки плохи, что он так может запудрить мозги, что маму родную не узнаешь. Впрочем, в этом отношении он милосерден, точнее мамино милосердие к блудному сыну или дочери окажется сильнее его чар.

.1774. Тем более, что Он подтвердил, что происшедшее – его рук дело: «Вот. Это сделал Я. Я – Властелин Мира! А ты – ... (далее непереводимая игра слов)».

.1775. Следующий вопрос, который я должна осветить сегодня, касается моих недоумений по поводу искушения: Искушают ли Высшие Силы? Этим вопросом задавалась в свое время Елена Ивановна Рерих. И ответила примерно так: искушение исходит от твоего собственного низшего я. Позволю однако себе пойти дальше и на своем выстраданном, горьком и радостном опыте заявить со всею определенностью: на какой-то ступени развития Начинают искушать именно Высшие Силы. Может быть даже, что Они не доверяют это тонкое дело рядовым искусителям. Вопрос лишь в том, Какие именно Силы Искушают? И здесь ответ: Воландово Племя. И Воланд есть одна из ступеней Светлой Иерархии. Господи, какой же это тяжкий, какой напря-

женный труд! Пусть простят мне эту сентиментальность и Они, и читатели. Но представьте себе, что Вы – часть той силы, что вечно хочет блага и вечно должна карать. Вам станут понятны мои чувства.

.1776. И всегда, во все времена над Воляндом стоят Силы Милосердия – в нашей Манвантаре Иисус Христос. Таков Закон Высшей Соизмеримости! На том держится Мир!

2002.04.30

.1777. По-настоящему легче мне стало, когда сообразила помолиться за нечисть. Возможно, те, кто меня ведет, подсказали мне это, – не очень помню.

.1778. Знаю только одно: вдруг поняла, есть нечисть и нечисть. Та, которая через меня будет карать и миловать. И та, которая пытается остановить пришествие тех времен. И которая обречена на поражение.

.1779. Как я это поняла? Они подали мне идею освятить квартиру. Поскольку понятия не имею, что это значит, пошла к приятельнице, чтобы она просветила меня на этот счет. По дороге они посоветовали мне обратиться за помощью к бабке. Когда я спросила об этом С., она сказала, что к бабке нельзя обращаться ни при каких обстоятельствах. Они берут деньги, они просто перераспределяют энергетику. Это нехорошо. Или священник или сам, используя специальную технику. Я спросила: ведь священники, чай, деньги берут? А как же? За работу надо платить. Но почему тогда священнику можно брать деньги, а бабке нельзя? Ответа не последовало. Может, еще и такса есть? Нет, дают, сколько могут. Но почему силы, с которыми ты общаешься, предлагают бабку? Может, они все-таки нехорошие? Но они разрешили мне посоветоваться с тобой. Нет, бабка это нехорошо. Они чаще всего безграмотны, корыстны, да и не знают ничего.

.1780. Понимаешь, дело в том, что во время болезни, когда я раз за разом попадала в больницу, я уже обращалась к бабке. Не знаю, помогла ли она мне – ее молитвы я переделала, не хотела причинять зло тем, кто навел порчу на меня. Но она вполне определенно угадала, что причиной моего несчастья. Она сказала, что это из-за мужчины. Я тогда сказала, что этого не может быть, что у меня никого нет. Я думала, что если мы не живем вместе, не общаемся, если я даже думать о нем боюсь, то как же он может быть причиной моей болезни? Оказалось, однако, что бабка угадала. Все-таки бабка – это нехорошо. Все-таки ты подумай.

.1781. То, что меня направили к бабке, понятно. Не сделали бы они это, не задумались бы мы над вопросом, чем собственно бабка хуже священника? Кто из них подкупен в большей степени? Знаю, однако, что есть бабули, которые лечат бесплатно. Моя бабушка, например, это делала. Кому можно было помочь, тому помогала.

.1782. Я не от жадности не хочу священника, который берет. Пошла бы потом в церковь, сделала бы пожертвование. Но и читала где-то, по-моему, и догадываюсь, что такого рода услуги за деньги не будут иметь необходимой силы.

.1783. По этому же поводу вспоминается следующий факт. Пару лет назад у меня был плохой сон. Снотворное плохо помогало. Кроме того, не хотелось к нему привыкать. Моя ученица направила меня к врачу, которая выписала мне в сущности немудреное лекарство. И помогло. С ее легкой руки сон у меня наладился. Она просто посмеялась надо мной, когда я хотела заплатить. Мне это о многом говорит теперь.

.1784. Когда я помолилась за ту нечисть, что карает ради блага, сразу стало легче. Они расположились ко мне. Многое мне объяснили.

.1785. Однако продолжались явления, которые шли от той другой нечисти, которая вечно хочет зла. Какого рода эти явления? В первой книге я писала, что творилось с одеялом во время первого приступа. Тогда же был «бог», о котором я упоминала на днях. Не так давно мучился Чарлик. Он просто обезумел. По ночам мне приходилось с головой прятаться под одеяло. Он прыгал мне на голову и зверски драл одеяло когтями. В результате я была совершенно умучена. Кончилось это только тогда, когда я догадалась за него помолиться. Как же мне помогает молитва! Как она меня спасает! Верю, так будет всегда.

.1786. Нашествия темной нечисти продолжались. По ночам я физически ощущала, как они ходят по мне, как занимаются непотребными делами. Эта же нечисть создавала определенные эффекты, когда я шла на работу, ехала в электричке. Я уже говорила о зверином рыле, мелькнувшем на лице встречной женщины. Однажды я наблюдала, как только что нормальный человеческий вагон преобразился оттого, что на него села ведьма. Кто-то вдруг забормотал невообразимую чушь, кто-то по видимости стал тварью. Нелепые жесты, гнусные взгляды, явная или скрытая заритмичность, роботизм – трудно это словами! Мановение ока – и вдруг всё зашевелилось, поползло, стало мерзко, уничтожает.

.1787. Потому и потребовалось освятить квартиру. В технике оказались слова: «Изыди нечистый дух...» Но ведь я уже знаю, что есть нечисть Воландова – ассенизаторы, нечистые оттого, что очищают Мир от грязи. Эти слова пришлось поправить – Воландова нечисть не изыдет, ее изгнать невозможно. Булгаков уж предупредил нас, как надо ее слушаться. В самом слове содержится ответ на вопрос, очищать ли от Них квартиру: нечисть – не чисть!

2002.05.01
(pēc 1 dienas)

.1788. Только что перечитывала заповеди и остановилась на словах: «Надо бороться с царством сатаны, с этими безобразными кишками, которыми разрисованы стены домов на каждом шагу, кишками, занявшими место пушки, которая очищала мир от фашистской заразы, Всем Миром, начиная каждый с себя самого».

.1789. Сегодня же заглянула в Евангелие от Матфея – туда, где Иисус говорит о грядущем пришествии Христа. Внимание остановилось на словах: «Итак, когда увидите мерзость запустения, реченную через пророка Даниила, стоящую на святом месте, – читающий да разумеет, – тогда находящиеся в Иудее да бегут в горы; (...)».

.1790. Неподалеку от нашего дома в парке стояла пушка – памятник воинам-освободителям человечества от фашизма. Во времена Атмоды ее снесли. Осталась одна стена, разрисованная тем, что я называю кишками. Кто бы это ни делал, – действует не по Господней Воле. Зачастую под этой стенкой устраивают притон пьяницы. Когда смотришь на эту стену, понимаешь, что такое мерзость запустения.

.1791. Спираль моего развития сделала еще один виток. Я опять «дернулась», но уже без таких нервов, как прежде. И почти не «дребезжала». Применяю лексикон моих сопроводителей.

.1792. Позавчера было написано предисловие ко второй книге. Внесена ясность в вопрос о том, какие Силы занимаются мной. Мне стало гораздо легче. Хотя и непростые поступки придется совершать, но ведь Высшею Волею. В тот же день меня заставили съездить за рецептом того самого нехитрого снадобья, которое когда-то помогло мне наладить сон. Не без легкой руки, разумеется.

.1793. Это было по сути самое настоящее действие. То, как доктор смотрела на меня, о чем спрашивала, что думала про себя – всё имело значение. За лекарства, говорят, нельзя благодарить, но как мне было не сказать: «Большое спасибо»? И как бы в ответ услышала: «Большое спасибо». Она как бы сняла негативное действие моего «спасибо» «спасибо» своим. Ей так хотелось мне помочь. Ей так хотелось, чтобы ее рука, действительно, оказалась легкой.

.1794. Вчера С. посоветовала мне обратиться за помощью к ее приятельнице, которая кое-что знает о шизофрении. Та считает, что мои беды от необразованности. С этим не поспоришь. Однако может ли она превзойти, давая мне знание, Воланда – Иисуса? Пришлось отказать доброму человеку в его искреннем желании помочь ближнему своему.

.1795. Сегодня я должна была отправиться в экскурсию от Клуба Живой Этики. Однако ночью разбудило общение, несколько придурковатое. Один раз я слышала в ответ на свой вопрос «Да» и тут же «Нет». Я в таком общении уже поднаторела. Когда я намекнула, что не верю ему, тогда некто, представившийся Иисусом, посоветовал отказаться вновь ото всего: от писаний, от далеко идущих замыслов, от общения, то, что называется опуститься на землю. Это был Кто-то Высокий, но не тот Иисус, которого я знаю. Всё же я сделала то, что Он Потребовал. Тогда Он предложил отказаться от N. Я сделала и это. Однако, совершая этот поступок, заявила, что если нельзя, я не буду мечтать о нем, мне не привыкать отказываться от него: если я ему не нужна, если невозможно, то, что же за это цепляться? Но от любви своей я не откажусь никогда, мне не нужен ни один другой мужчина – никогда, ни в каком другом воплощении. От меня несколько раз потребовали подтверждения того, что я отрекаюсь от всего, кроме своей любви. Я подтвердила, поясняя свое решение тем, что не вижу вреда в такой любви, верности, преданности, что вижу в этом только благо. Однако, если общение от Воланда не прекратится, буду ему повиноваться.

.1796. Заснула. Встать надо было очень рано. Зазвонил будильник. Непреодолимый сон приковал меня к постели. Я не могла пошевелиться. Поднялась, когда до электрички осталось 9 минут. Общения не было. Я ведь от него отказалась. Всё же оделась и пошла, в надежде поймать такси. Навстречу мне выехало маршрутное такси на Ригу. Я проголосовала, открыла дверцу, спросила, когда будем в Риге. Оказалось, на 5 минут после того. Я не села в машину. Попытки поймать попутку не увенчались успехом. Кроме того, поняла, какую глупость сделала, не сев в маршрутку. Я ведь могла доехать до Майори и пересесть там на такси. Тогда бы успела точно.

Совершенно очевидно: подвела голова. Удача, которая сопровождает меня, когда я при Воланде, мне изменила. Общения не было. Я ведь от него отказалась.

.1797. Вернулась домой. Было еще очень рано. Я легла. Не заснуть. Вспомнила, что была во власти Воландовой гордости. Мне объяснили, что я должна научиться давать отпор. Бой. «Отлуп».

.1798. Но теперь я в своей власти, в своей воле. Буду ли я и впредь поступать с В. – соседом так, как поступила вчера (об этом несколько позднее). Все-таки буду, хоть и не так круто. Но книги сама в том виде, какие они сейчас, я все-таки издавать не буду. К писаниям вернусь не скоро. Никаких резких поступков совершать не буду, кроме как по отношению к В., на которого лопнуло и Воландово терпение. Мне опять намекали о программировании. Я останавливаюсь на школе. Буду ли я судить людей? Своей волею никогда. Заповеди, ведь мне даны заповеди. Им и буду следовать. Как легко в голове. Как ясно она соображает. Хоть и несовершенно. Не беда, буду молиться. Иисус Христос не оставит. Все-таки легкая рука – великое дело. Мне гораздо лучше.

.1799. Полегоньку общение вернулось. Меня хвалили. На семинаре в Клубе Живой Этики Мне посоветовали прекратить общение, чтобы не свихнуться, не заболеть манией величия. Но как? Это уже не печально, но прекратить общение – это не в моей воле. Пожалуй, смешно. Посоветовали всё записать. Всё возвращается на круги своя. Уверенна, Иисус меня не оставит.

.1800. Отметили, что я молодец: у меня хорошее состояние, «не дергаюсь, не дребезжу». Вот такие наши с Чарликом дела.

.1801. А про Чарлика вот почему. Вчера я вышла его прогулять. Сорока показала мне, что на машине В. поставил тарелку с растерзанными кишками. Чарлик пока не замечал. Мне было приказано не допустить, чтобы он съел это. Вот он уже принюхивается. Я решила выбросить всё в мусорный ящик. Посмотрела на окошки – В. в них не видать. Взяла тарелку, дверь открылась, и он заорал (называю вещи своими именами), что оставил кишки для сорок, чтобы не трогала. Я поставила тарелку, он начал меня оскорблять. Чего только он не кричал: что я псих-баба (не так давно он называл меня солнышком), что отправит меня в психиатрическую, что я не кормлю бедного кота (это про моего гладкого сытого Чарлика), чтобы я не смела закрывать окно туалета (заметил, понял, догадался). Ну, и так далее. Его поведение переключалось с недавними событиями, когда еще кое-кто рассчитанно бил меня, стремясь довести до «дрезжания», до больницы (об этом потом).

.1802. Мое терпение лопнуло. Я ответила на его хамство. Я ему угрожала. Я не испугалась. Я не дрогнула. Я сказала, чтобы он оставил моего кота в покое. На том и разошлись. Меня даже не трясло. Воландово племя было очень довольно.

.1803. Кто и как доводил меня до психиатрической не так давно? Мне разрешено написать. Я с ней порвала. Довольно долго мы не виделись. И вот встретились на собрании. Она, по видимости всегда такая отзывчивая и заботливая, такая расположенная ко мне, меня не замечала, хотя я стояла в сторонке, по виду совсем больная, одинокая и отверженная. Это при том, что тогда, когда я рвала с ней, я не позволила себе ни одного грубого слова, просто попросила искать причины в себе. Она ни разу не взглянула в мою сторону, она меня не видела в упор, она выражала мне свое «Фэ». Если бы она была человечна, разве удержалась бы?

.1804. Вечером я задергалась. Я решила позвонить ей, извиниться за тот разрыв (который последовал за тем, что мне раскрыли всю степень неискренности наших взаимоотношений).

.1805. Трубку взял муж. Он немедленно призвал меня к ответу, – кто говорит? Я вновь и вновь просила позвать ее. Он начинал грубить. Я узнала, что я с приветом. Я согласилась, – но мне надо извиниться перед нею. Он бросил трубку.

.1806. Меня затрясло до судорог, я вновь оказалась на грани.

.1807. Шея в очередной раз крутанула головой.

2002.05.01

.1808. В свое время я писала, что, работая в школе, будучи вполне уверенна в своей правоте, написала письмо в редакцию «Комсомольской Правды», в котором рассказала о положении дел в школе вообще и в нашей в частности. В этом письме я упомянула фамилию руководителя класса, который называл личностями негодяев, нарушающих учебный процесс в классе на уроках, по крайней мере, четырех учителей. Мне велено назвать вещи своими именами, но я не снимаю вины с себя, – наделала ошибок, когда впервые пришла в этот класс.

.1809. Когда недели две назад вошла в свой пик история со списком, вспомнился и этот эпизод. Когда немного пришла в себя, стала обдумывать, как поступила бы в этом случае теперь?

Видит Бог, не знала почти ничего о том, что людей сажают за убеждения. А считать негодяев личностями – это, согласитесь, убеждения. Я немного шучу. Как же быть, если школа гибнет, решить этот вопрос, обратившись за помощью к классному руководителю и администрации, не удастся? Каюсь, написала письмо, никого не предупредив. Не подумала об этом. Но и не скрывала. Мне подсказали, чтобы помалкивала. Короче, о том, чтобы всё было гладко с точки зрения этики, не подумала. Сейчас я бы, конечно, перед тем, как отправить, преподнесла это письмо администрации, чтобы были в курсе. Тогда это не пришло в голову. Что могла навлечь репрессии, несоответствующие «заслугам», не догадывалась.

.1810. Что строй был негодный, сегодня очевидно. Но, подкапываясь под него, нужно ли было разваливать школу, уродовать детей? Ведь кому-то это надо было, если школа не могла отстранить от занятий пару негодяев, терроризирующих класс, в назидание другим негодьям? Доносила ли я на них – тех, кому это было нужно, отправляя письмо? На человека, чью фамилию назвала? Веруя, что, в конечном счете, помогу тем детям, которые хотят учиться? Или надо было предоставить им самостоятельно бороться за существование, закаляться в жизненных боях? Признаюсь, на сей момент, у меня нет однозначного ответа.

.1811. Безусловно, сегодня, если бы не Воланд, я сделала бы это гласно. Но всё равно сделала. А если бы я знала, что есть угроза моей жизни (отвлечемся от этого классного руководителя, с которым позднее мы вполне нормально сотрудничали)? Что предрекал мне тогда птичий крик: что существует эта угроза или что этим поступком я загоню себя в ящик шизофрении? Помню только, что тот крик остановил меня, но всё же я сделала, что наметила, отправив письмо в Москве.

.1812. Я придумала, что даже в этом случае надо предупредить тех, против кого предпринимаешь шаги, при условии, что об этом твоим шагом знают друзья, которые после твоей гибели более осторожно продолжают твоё дело. А если у тебя масса жизненных заданий и нежелательно, чтобы ты погибал?

.1813. Вижу, как Воланд усмехается про себя. Наверное все-таки не найти однозначный ответ. Конечно, должно подсказать сердце. Однако, как сказал Один очень Высокий Дух: сердце-то сердце, а всё одно и умом надо взвесить все «за» и «против».

.1814. Добавлю, что Учитель счел необходимым сказать в книге «У ног Учителя» слова, смысл которых таков: если видишь зло, доложи об этом государству.

.1815. Государство-то он, скорее всего, имел в виду нормальное. Как же распознать, нормальное ли оно? И если нет, то, может быть, нужно искать позитивные силы, Силы Света, которые уж если не помогут, то хотя бы поймут, подскажут, посоветуют? Во всяком случае, во все времена необходим непрерывный напряженный труд души.

.1816. И все-таки общение с Воландом наводит меня на мысль, что Высшие Силы оценивают всякий поступок, в том числе, и такой спорный, по мотивам. Именно: испортил ли тебя квартирный вопрос, интересуют тебя деньги, каменья, власть или благо для детей, например? Что посеешь, то и пожнешь.

.1817. Наверное, именно потому Воланд, скорее всего, не даст мне изменить ни строчки во второй и третьей книге. Намеки на готовность убить, уничтожить, навести порчу, отравить, думаю, не подтверждаются реальными фактами. Но Воланд велит мне сдавать в печать без изменений, потому что знает мотивы, знает черноту мыслей, поступков и слов. И именно за это «Аз воздам» – говорит Он.

.1818. Теперь о порче. По Воланду порча наводится часто, слишком часто. Нужно знать, что это, уметь противостоять ей и не наводить порчу на других.

.1819. Я была совсем больна (психически!). И вдруг знакомая настырно, очень настырно начала внушать мне, чтобы я покупала серебряные и золотые бирюльки. А если бы я со своей слабой психикой увлеклась этим? Что это, если не порча? Помню, я тогда ошарашено думала: что это она ко мне пристала? Мои отбрыкивания не помогали, – она просто прилипла ко мне с этими бирюльками-висюльками.

.1820. Другой пример. Женщина одна растит сына. Еле сводит концы с концами. Приятельница постоянно пристает к ней по поводу того, что той надо бы еще приобрести. Неплохо бы сделать очередной ремонт. Купить диван, автомобиль (!). Всё это – «из лучших побуждений».

.1821. Еще более невинные вещи: находясь среди людей натягивать на себя теплую шаль (демонстративно!), боясь простудить грудь, как бы не заработать опухоль в груди! Глядишь, через некоторое время опухоль обнаруживается, но совсем у другого человека – присутствовавшего при этой сцене. (Воланд разрешает мне это написать).

.1822. Вечно ныть о своих болячках, – это ли не порча? (Имею в виду – именно вечно).

.1823. Ты отправляешься в баню. Одейся по своему разумению. Доброхот подскажет, что одетый столь легко простудишься. И – бац, готово!

.1824. Бывший алкоголик собирается поехать в гости к пьющему брату: ты там сопьешься. Даже не смотри не спейся, а сопьешься, сопьешься, сопьешься. А пожелание «Ни пуха, ни пера» перед серьезнейшей операцией. Не правда ли, при этом проявляется бездна такта и ума?

.1825. И ведь говоришь доброжелателю: не кличь. Не слышит, нет, не слышит.

.1826. Еще здоровее назвать любимую дочь шмакодявкой. А когда разъясят, что это значит, возмутиться и пребывать в готовности сделать это еще и еще раз.

.1827. Еще можно, защищая себя от предполагаемой порчи (что естественно не возбраняется), переносить эту порчу на ближнего своего: непродуманной молитвой, колдовским действием, ненавистью.

.1828. Что же противопоставить? Продуманную благую молитву, уверенность, что никто не хочет причинить тебе зло, открытость, искренность, периодическую чистку помещений, в которых живешь, работаешь, общаешься.

.1829. И еще все-таки обдуманность своего поведения – как бы не навредить!

9. Žurnāla «Upe» 9. numurs

Dzīves straumes hronika
Neperiodisks epistolāri grafomāniskis izdevums
Numurs izlaists 2002.06.12
Žurnāls iznāk kopš 2001. gada 7. novembra
Galvenais redaktors: Valdis Egle
Galvenais adresāts: Aija Štūbe Salņiņa
Redakcijas adrese: egle@latnet.lv

§81. Заметки. (Turpinājums)

2002.05.03
(pēc 2 dienām)

- .1830. Опять мне давались уроки, опять я напряженно искала. И нашла.
- .1831. Недавно смотрела интервью с Людмилой Васильевной Шапошниковой – нашим Иерархом. Она говорила о том, что если в твоей жизни появилось общение и если хвалят, общение надо прекратить. Куда как просто! А если не прекращается?
- .1832. Вчера меня нахваливали целый день. В конце дня я просто изнемогала под грузом похвалы (шучу). А уж как Бегемот расстарался. Они изрядно порастрясли мой кошелек. С их благословения я покупала наряды. Обносились-таки. И всё, что ни предложат мне, сидит как влитое, красиво, однако. Бегемот: «Это надо брать. Я знаю. Я в этих вещах разбираюсь. Специально искал, нашел, доставил. Для тебя. Не сомневайся».
- .1833. Признаюсь, напал азарт. Давно оставила кокетство. Не до того было.
- .1834. «Нам нужно, чтобы ты хорошо выглядела, производила впечатление. Не сомневайся».
- .1835. Перед походом в магазин трудились, подыскивая более правдоподобную с точки зрения очевидности версию моих мытарств и столкновений со злом. Получилось гораздо приемлемее для моего здравомыслия, чем во времена списка. Всё сходилось.
- .1836. Когда же пришла домой с работы, была уже не такая уверенная. Во-первых, почему меня так искушают этими тряпками? И, главное, почему мне самой так захотелось их. Почему балуют вкусностями? Во-вторых, кое-что в последней версии уже не сходилось, не стыковалось.
- .1837. Ночью проснулась от какого-то сна. Не запомнила.
- .1838. То, что напишу дальше, мне велено написать. Был момент в моей болезни, когда я, находясь на своем рабочем месте, закрылась в кабинете и тихо чудила сама с собой. Однако до меня добрались. Взломали кабинет. Вызвали из дома папу. Помню, папа подошел ко мне, которая лежала на сдвинутых стульях, и почему-то поцеловал. Я даже тогда удивилась, – какие поцелуи в такой ситуации. А сегодня озарило: он же оживлял меня. Как царевич Елисей.
- .1839. Некоторое время назад было мне открыто, что приятельница моя, которая организовала вскрытие кабинета, ожидала найти меня «ныне покойной». И, право, когда размышляю над тем эпизодом, никак не уразумею, зачем ей надо было врваться ко мне. Организовать этот скандал. Я же никого не трогала. Не отзывалась на ее завывания в закрытую дверь, призывающие меня откликнуться. Она не могла знать, что я в кабинете. У меня был свободный режим, – я вполне могла себе позволить уйти с работы без ее разрешения. Однако же полезла. Устроила бучу. Переполошила родителей. Следила она за мной, что ли? Была еще та записка ко мне от ее имени и не ее почерком, которая попала в кабинет через закрытую дверь.
- .1840. Неужели папа тогда дал мне знак на будущее? Но почему ни она, ни мама, ни папа не упомянули ни разу, что ожидали найти в кабинете мертвяка? Нет, опять не сходится, опять меня провоцируют. Я начала призывать Воланда: «Воланд, ну, как же так? Говорил, что теперь уже разобрались на все сто, и опять толкаешь меня к списку». Воланд разозлился. Начало болеть колено. Лютая боль, если ей дать разыграться, когда насылает Воланд. Хорошо, я не буду, если провинилась, пусть болит колено, только не тронь голову. Возникло напряжение в голове. Меня недвусмысленно предупреждали, что надо слушаться. Взмолилась Иисусу. Должна же я когда-нибудь разобраться. Уснула крепким оживляющим сном. Проснулась с ясной головой, – никакого гудежа. Это притом, что с Их Разрешения за день выпила совсем мало лекарств. Абсолютная тишина. Пришло озарение.

.1841. Накануне вспомнила еще один момент из первого приступа болезни. Это когда еще ничего не знала об Учении. Мне внушалось, что папа, сидя в своей будке на огороде, доскональнейшим образом всё знает обо мне, ибо перед ним находится куколка, в точности такая же, как я, которая делает всё то же, что и я в каждый данный момент. Этот эпизод напомнил мне письмо Елены Ивановны Рерих, в котором есть следующие слова: «Вы спросите – в чем же состоит тягота Учителя? Скажу – она ужасна, и весь размер этого напряжения, не зная оккультных законов, невозможно даже представить себе. Приняв ученика, Учитель устанавливает с ним незримую, но действенную связь, принимает его в свое сознание, то есть с этого момента Учитель знает в любую минуту, что происходит с учеником, может знать каждую его, хотя бы мимолетную, мысль и направляет его соответственно. Потому можно понять, как тяжелы, как нестерпимы должны быть для высокого сознания Учителя дисгармонические вибрации, порождаемые неочищенным мышлением ученика, как недопустимы неизжитые вожелания его, про такой тесной, сокровенной связи с Учителем. Каждая дисгармоническая вибрация обрывает ток связи и при повторности может совершенно пресечь эту связь. Но каждое обрывание нити оккультно очень болезненно обоюдно и несет свои последствия. Конечно, болезненность для Учителя выражается совершенно в ином смысле, нежели для ученика. Но это только часть тяготы, о другой сейчас говорить не приходится. Вот почему принятие в ученики производится с величайшей бережностью и есть величайшая привилегия».

.1842. Я поняла. Та несоизмеримость, с которой я попускаю себя мучиться, превращает Учителя в Воланда, заставляет его принять на Себя эту неблагоприятную Должность. Уж мало ли доказательств дано мне, что общение мое Высокое. А я всё боюсь нанести вред. Одна встреча с Высоким Духом, который ответил мне на мой давний сокровенный вопрос: есть ли во мне русская кровь? Так и сказал про между прочим: у меня, говорит, в паспорте написано: «Nav krievietes». Пора уже понять мне, что Связь моя с Учителем столь сильна, что мои дисгармонические вибрации Превращают Его в Воланда, заставляют Умучивать меня до такой степени, чтобы я взмолилась, чтобы наступил предел моему долготерпению. Уже хватит. Я не должна бояться мыслей, которые приходят в голову, ибо то есть Мысли Учителя. Я должна послушно Творить вместе с Ним, стараясь не мешать Ему, не нанести вреда. Он знает, что Делает. Что, кроме Блага видела я от Него? И то ли еще будет? Я на той ступени, когда надо слушаться себя, – не зарвусь, не зазнаюсь. И если пришла охота нарядиться, да Свыше меня поддерживают, надо это сделать. Остановлюсь ровно в срок. И если хочется пожевать вкусенького, – надо пожевать. При моей умеренности в еде это вполне допустимо. Пора уже дать себе отчет в том, Кто для меня главный? Иначе и до предательства докатиться можно. Не должно быть больше сомнений.

.1843. Не сразу, но пришел отклик, подтверждающий мои мысли. И Сказано, что мой случай очень редкий – такой, когда ученица той же высоты, что и Учитель. И велено не стесняться – записать это. Вот так-то.

.1844. А по поводу того, что затрагиваю чьи-то интересы, нужно обратиться к канону «Господом Твоим». Его ведь по-разному можно понимать. На определенной ступени и так, как необходимо сейчас мне. Как же это?

.1845. Недавно была на кладбище. Подошла к могилкам дядюшки и его свояченицы. На его могилке две свечи, на ее – ни одной. Почему? Может, узнали, что он – Сергей Радонежский (шучу, но не исключаю), и приходят на поклон.

.1846. Вдруг вспомнила: тетушка-то – самоубийца. По церковным догмам нельзя ей свечи ставить. Недостойная. Как же т. Н. такое допускает по отношению к любимой сестрице? Нехорошо. Надо как-нибудь тактично намекнуть.

.1847. Однако не угадала. Оказалось совсем другое. Недоразумение прояснилось. Канон «Господом Твоим» помог без лукавства разобраться в создавшейся ситуации. Да, воистину нужна Беспредельность, чтобы постигнуть всю глубину Учения.

.1848. Вспомнила, как этот же канон применила в жизни Елена Ивановна. Вот как она начинает одно письмо: «Вы правы, что ко мне обращались с вопросами по поводу «Чаш Востока», но число лиц, усмотревших в этой книге посягательство на их установившееся мировоззрение и возмутившихся этим, пока что было не велико».

.1849. Очень прошу Вас выказать спокойствие и терпение, ибо ответить на Ваше письмо не так-то легко. Во-первых, для ясного обоюдного понимания, как я уже писала, необходимо хотя бы некоторое объединение сознаний, но этого еще нет, во-вторых, Вы не ставите прямых вопросов, но просто критикуете отдельные фразы, выхваченные из цельного изложения, причем

подкрепляете свои недоумения житейскими примерами, которые не всегда приложимы к затронутым в этих письмах вопросам.

.1850. Напоминаю Вам (...)

.1851. Возражая на вашу критику (...)

.1852. Ваш вопрос – «не является ли величайшая тоже манифестацией оккультных сил?» – не лишен справедливости. (...)

.1853. Теперь скажите (...)

.1854. Часто подходящие с топором к тонким явлениям забывают, что одно прикосновение тончайшей энергии может их испепелить. (...)

.1855. Но так как Вы отослали «Марфу манифестировать на кухню», то я, в свою очередь, приведу Вам притчу из Восточной Мудрости – К великому Познавшему пришел ученик, требовавший чуда – «после чуда уверую». Учитель печально улыбнулся и показал ему великое чудо. Ученик воскликнул: «Теперь я готов пройти под твоей рукой ступени Учения». Но Учитель показал ему на дверь и сказал: «Теперь ты мне больше не нужен».

.1856. (...) Но вот рушения этого я и не вижу (...)

.1857. Но спустимся к ближайшим нам планам. (...)

.1858. Вы возмущаетесь кажущимся Вам противоречием (...)

.1859. Вы недоумеваете (...)

.1860. Также нужно понять, что Автор письма (...)

.1861. Вы негодуете (...)

.1862. Далее Вы приводите (...)

.1863. Потому лишь предубежденное сознание может усмотреть в приведенных Вами словах какую-то угрозу. (...)

.1864. Итак, в заключение Вы пишете: «Прежде всего, впечатление от книжки такое, как будто она написана лицами различной духовной высоты. Если же одним лицом, то совершенно не усвоившим предмета, а подобранные куски знания нанизавшим с большим апломбом, как бусы различной величины, цвета и ценности, на один шнурок...» Подражая вашему способу выражения, я должна ответить, что в данном случае это есть взваливание с больной головы на здоровую. Нельзя свое неведение и непонимание вменять Великим Учителям Человечества.

.1865. Книга эта написана Величайшими Умами, но неподготовленному сознанию лучше не прикасаться к ней. Кроме кощунства, ничего не получится.

.1866. Можно многого не знать и не понимать, и это не преступление, но кощунствовать недопустимо. Усматривающий всюду противоречия, только не в своем сознании, обнаруживает не только свое неведение, но и самомнение. (...)

.1867. Вероятно, мое письмо возмутит Вас, но я уже привыкла, что люди, сами нагромоздившие с три короба всяких кощунств на самое высокое, самое сокровенное и дорогое, за справедливое указание им на это становятся врагами. Но не в моей природе говорить лицемерные сладкие слова, чтобы избежать личного поношения. Также не люблю дешевого сентиментализма, поощряющего всякую ложь и являющегося рассадником несправедливости».

.1868. Когда я впервые прочитала это письмо, подумала: «Вот уж начала за здравия, а кончила за упокой». Смотрите, как тщательно взвесила Е.И. всё «Господом Твоим», завела себя, ибо нелегко такому Высокому, такому Тонкому Человеку сделать то, что делает она далее. Бегемот подсказывает и очень просит написать: это называется – дать отлуп. И какой глубины урок получили мы в результате! И как это перекликается с тем, что происходит со мной! Кто-то еще сомневается в Величии Умов, давших Учение?

2002.05.06
(pēc 3 dienām)

.1869. Сегодня в Церкви Петра состоялась лекция о Тонких Мирах. Наконец-то откликнулись на мой призыв о помощи, который выразился в том, что свою первую книгу (еще не изданную) прочитать я попросила руководителя Общества Друзей Рериха. Времени для этого не нашлось. Несколько позднее, когда книга была издана, я подарила два экземпляра тем, на кого равняются в Рериховском движении, для кого книга несомненно явилась испытанием, кто интересовал Махатм более всего.

.1870. Книгу замолчали. В одном из этих трех случаев Махатмы удовлетворены результатами испытания. Он не много мог, но оказался чуток, наблюдателен, предан Учению и Владыке. Не то в двух других случаях. Хотя и здесь приходится разделять того, кто замалчивает сознательно, чтобы не дать хода значительному явлению, и того, кто Иерарха земного (или присвоив-

шего себе такое звание) предпочел Иерарху Божественному. Будем Надеяться, что второй найдет в себе силы, чтобы сбросить наваждение. Будем Надеяться.

.1871. Лекция скорее вредная, хотя и подготовленная с величайшей ответственностью. Выполнен политический (не Убоимся этого слова) заказ «сильных» мира сего. Это Заявляю Махатмы. И Авторство Этого Заявления Будет Подтверждено надлежащим образом.

.1872. Начав с того, что грядущая Эпоха есть Эпоха приближения многих к Тонким Мирам, лектор нисколько не остановился на том, что человек своими человеческими руками и ногами должен приобрести этот опыт, исследовать, сделать результат своих исследований общим достоянием. А между тем уже несколько месяцев назад он (лектор) столкнулся с явлением, когда некий индивидуум, отнюдь не из баловства, а в результате явно просматриваемой предопределенности своей жизни, помимо своей воли (на уровне Майи), был вовлечен в общение с Тонкими Мирами; в силу своей неподготовленности и необразованности был доведен до психиатрической болезни, великою верою в свое Божественное Начало вслепую бился с обстоятельствами, молил о помощи, получил ее сначала через книги Учения Живой Этики, затем через всё новые обстоятельства, взывающие к разуму, помогающие сделать правильный выбор. В результате патологическое течение болезни приостановлено. Через несколько лет возвращаются творческие способности. Возникает новое общение, на которое невозможно не обратить внимание. Всё происходящее самым добросовестным образом фиксируется, оформляется в книгу, которая не может не представлять интерес, независимо от того, что за этим последует. Скатится ли исследуемый – исследующий снова в безумие, – есть материал, который подскажет, как это произошло, где он ошибся, может быть, чем ему помочь? Если же он выдержит, де-факто бесценный опыт для тех, кто идет следом. Ибо дано ему среди прочего: «Идти за тем-то и тем-то, и тем-то, ради кратчайшего».

.1873. Великую целесообразность и своевременность этого явления предпочли не заметить. В одиночестве она билась еще несколько страшнейших месяцев своей жизни. И победила. Мы Махатмы Заявляем, что это воистину так. Достигнуто нормальное общение. И Мы Дадим тому Подтверждение. Да, то, что происходит, не соответствует общепринятым канонам. Но было Дано Нами Предупреждение, что явление «из ряда вон выходящее». Следовало со всею возможною серьезностью отнестись к этому Предупреждению. Следовало переступить через свою самость. Следовало откликнуться. Этого не произошло.

.1874. Сегодня во второй день православной Пасхи, когда у всех на устах «Христос Воскресе», Мы, Махатмы, Выступаем уже от своего Имени. И перед каждым встает вопрос: что выбрать? Перечитайте Евангелия о новом пришествии Христа. Мы Напоминаем: «Итак, когда увидите мерзость запустения, реченную через пророка Даниила, стоящую на святом месте – читающий да разумеет, – тогда находящиеся в Иудее да бегут в горы: и кто на кровле, тот да не сходит взять что-нибудь из дома своего; и кто на поле, тот да не обращается назад взять одежды свои (...) как молния исходит от востока и видна бывает даже до запада, так будет пришествие Сына Человеческого; ибо, где будет труп, там соберутся орлы. (...) Потому и вы будьте готовы, ибо в который час не думаете, придет Сын Человеческий. (...) Если же раб тот, будучи зол, скажет в сердце своем: не скоро придет господин мой, и начнет бить товарищей своих и есть и пить с пьяницами, – то придет господин раба того в день, в который он не ожидает, и в час, в который он не думает, и рассечет его, и подвергнет его одной участи с лицемерами; там будет плач и скрежет зубов». «Горе вам, книжники и фарисеи, лицемеры, что затворяете Царство Небесное человекам, ибо сами не входите и желающих войти не допускаете. (...) Иерусалим, Иерусалим, избивающий пророков и камнями побивающий посланных к тебе! Сколько раз хотел Я собрать детей твоих, как птица собирает птенцов своих под крылья, и вы не захотели! Се, оставляется вам дом ваш пуст. Ибо сказываю вам: не увидите Меня отныне, доколе не воскликните: благословен Грядый во имя Господне!»

.1875. Да убойтесь вы силы, которую Мы Называем ныне – Воланд. Ибо Учитель в сужденный срок Вынужден Принять на Себя эту Роль. Боль Мира, боль человечества, страдание Матери Природы, муки Матери Мира принуждают Его к этому. Одумайтесь! Выберите Свет! Спасите себя сами, уверовав в возможность Спасения. Это не есть вопрос одного или двух дней. И, однако, произойдет быстро. Приложите лишь свой труд, свою веру, свои устремления, отождествление своей воли с Волей Божественной.

.1876. Ничто и никто не способен остановить течение эволюции. Осознайте себя частицами Единого, подчинитесь его воле. Не становитесь судорогой, затрудняющей борьбу Света с Хаосом! Да будут с вами Любовь, Красота, Знание, Свет!

§82. Заповеди.

2002.04.26
(pirms 10 dienām)

- .1877. Ищи причины в себе.
- .1878. Ты не достойна.
- .1879. Станешь человеком, вспомнишь всё, что необходимо вспомнить.
- .1880. Забудь «за» писания, помнишь только «против».
- .1881. Не ячься.
- .1882. Держись за школу.
- .1883. Не запускай дом, огород.
- .1884. Помогай ближним.
- .1885. Не поддерживай неискренних дружб.
- .1886. Если берешься советовать, думай, как бы не навредить.
- .1887. Тверди заповеди Божии: не убий (особенно в духе), не пожелай мужа ближней своей, не кради, чты родителей, уважай старших.
- .1888. Навсегда откажись от осуждения других людей.
- .1889. Делай заметки о том, что с тобой происходит, но не позволяй себе судить ближних своих. Это не твое дело.
- .1890. Не мечтай о писаниях. Наступит срок, поймешь. Не торопись. Забудь.
- .1891. Не двуличничай, не лицемерь, будь разборчива в поисках любви, откажись от общеня, служи, закаляй волю, молись, жалея животных.
- .1892. Не пытайся понять, как возникают галлюцинации.
- .1893. Трудись в поте лица своего в школе.
- .1894. Если видишь, что кто-то приносит вред, скажи ему прямо в лицо, не зло, а чтобы дошло. Крепко подумай прежде, чем принимать другие меры.
- .1895. Желая блага, не стань доносителем.
- .1896. Не фанатствуй. Будь терпима и терпелива.
- .1897. Оставляй людям надежду.
- .1898. Не думай о порче и сглазе, направленных на тебя.
- .1899. Не наводи порчу на других. Это так просто: неосторожным словом, легкомысленным поступком, необузданным желанием.
- .1900. Думай над тем, что есть порча.
- .1901. Не купайся в лучах славы.
- .1902. Заранее готовься к испытанию славой.
- .1903. Медные трубы – это серьезнейшие испытания.
- .1904. Если будут искушения на этом поприще, истово помолись о том, чтобы не поддаться лукавому, всячески окороти себя. Попроси Совета у Иисуса, Учителя, Махатм.
- .1905. Не думай о возмездии для кого бы то ни было. Гони такие мысли.
- .1906. «9. (...) Ничто не задержит моего бега к Учителю. У меня тысяча глаз, и сила моя растет лишь в подвижности. (...)». «Листы сада Мории. Озарение. Ч. III, I».
- .1907. Ежесекундно обуздывай самолюбие, гордыню.
- .1908. Никогда, ни при каких условиях не забывай и не отказывайся от лучшего, что было в твоей жизни.
- .1909. Помни.
- .1910. «Помни Меня». (Учитель).
- .1911. «Опять, опять». (Учитель).
- .1912. Не возомни. Не возомни о себе, не возомни злое.
- .1913. Не допусти злые мысли.
- .1914. Обуздай гордыню.
- .1915. Не допусти злопамятства.
- .1916. Не пытайся оправдать свои недоброкачественные поступки, мысли, желания.
- .1917. Не смей оговаривать людей («Язык отрежу»).
- .1918. Не пытайся объяснять необъяснимое, удивительную взаимосвязь всего сущего. Мы – частицы Единого. Ты на испытании. Оно может длиться не одну жизнь. Ты прозрачна для окружающего Мира. Весь Мир испытывает тебя. Все тебя любят и мучаются, когда мучаешь себя ты.

.1919. Люби всё сущее, каждую Божию тварь, даже нечисть. Может, это ее жертва – быть нечистью, искушать, испытывать, мучить, улучшать, совершенствовать, трансмутировать уродливое в прекрасное, зло в благо, тьму в Свет.

.1920. Не искушай других. Предоставь это Высшим Силам.

.1921. Твоя шизофрения – твоя Карма, твое испытание. Но и она может быть милосердна. Люби ее как возможность наискорейшим путем одолеть тьму в себе.

.1922. Тонка грань. Всякое самое благое желание может увести на скользкий путь. Помни об этом. Остерегись. Не теряй головы. Будь бдительна. Ибо воистину тонка грань.

.1923. Будь устойчива в своих Светлых устремлениях. Сегодняшнее молчание жестокого общения – знак того, что тебе, действительно, нужно держаться за школу, не в каком-то скрытом значении, а в прямом – работать учителем в общеобразовательной школе. Тому же подтверждение – то, что книга «Мои первые шаги», действительно, хороша, а ты и сама отметила в ней, что главная твоя ошибка была та, что ты ушла из школы. Помни об этом. Помни Нас – Твоих Учителей Всем Миром.

.1924. Не отмахивайся, если в ответ на какие-то твои недостойные мысли в голове возникнет «глумливое»: «Загрызем. Пасть порвем, моргала выколем». Уж лучше остановись по-хорошему. Надо бороться с царством сатаны, с этими безобразными кишками, которыми зарисованы стены домов на каждом шагу, кишками, занявшими место пушки, которая очищала мир от фашистской заразы, Всем Миром, начиная каждый с себя самого. В других же – не уничтожать зло, а сеять Свет.

§83. В. – сосед.

2002.05.06
(pēc 10 dienām)

.1925. Велено разобраться.

.1926. Почему он одно время называл меня солнышком? Так что я в конце концов вспомнила «Потому что я Солнышко...» во время болезни.

.1927. Почему он вдруг стал таким развалиной? Настолько, что даже не способен проследить, как чужой кот забегает в его дом? Прямо шагу ступить не может. Он, который всегда так хохорится и молодится?

.1928. Почему он при этих же качествах посчитал возможным сообщить нам с т. Н., что у него обвис его в прошлом детородный орган? А т. Н. при этом радостно заржала.

.1929. Почему он так достает меня с Чарликом? Почему он, по видимости так хорошо ко мне относившийся, не идет мне навстречу, когда я прошу его не пускать Чарлика в дом и не кормить рыбой?

.1930. Почему он просто-напросто начал мне хамить, когда я поставила вопрос ребром?

.1931. Почему его так волнует, чтобы я не держала кота на диете? Какое его дело? Притом, что Чарлик здоров и весел.

.1932. Почему позавчера он этак невинно создал практически все условия, чтобы Чарлик прорвался к нему в квартиру и нажрался этой рыбы? И собирался уже замкнуть дверь, чтобы он там остался? В этом гадюшнике.

.1933. Почему он спаивает т. Л.? Он – такой добрый, такой любитель животных? Когда видно, что она вот-вот издохнет. Жалостливый он такой. Мучается же она без этой крутки. Только ли без крутки?

.1934. Почему он даже в больницу тягает ей алкоголь?

.1935. Почему он, который так ее поносил, вдруг стал таким заботливым мужем? Бегаёт к ней в больницу?

.1936. Почему он такой националист? Притом, что белорус?

.1937. Почему он водит дружбу с И., которого презирает?

.1938. Почему он, горький пьяница, отказался от 1000 латов в приплату за свою квартиру?

.1939. Почему он такой безобразный лентяй? Ни за что не хочет работать в огороде?

.1940. Почему он может раз пять за день сбежать в магазин?

.1941. Почему он наравне с т. Л. пьет крутку и до сих пор не загнул?

.1942. Почему мне показалось, что из него выделилась ведьма? Черная тень, когда он проходил мимо моего окошка.

.1943. Почему его квартира приведена в такое жуткое состояние? Помимо того, что грязь несусветная, так еще и не продохнуть от вони. Почему растерзанная рыба, кишки на полу? Кстати, после того, как я написала про сатанинские кишки.

.1944. Почему Чарлик прыгнул на стол, чтобы я увидела этого безобразного кота, который подбрел к нашему окошку, чтобы Чарлику стало тоскливо оттого, что его не пускают на улицу? Кот был похож на В.. В том состоянии я даже решила, что это он самый и есть.

.1945. Почему съязвил, что нехорошо котика держать в заключении? «Котика» – так говорю я. Он обычно говорит «киска». Он не мог знать, что я Чарлика называю котиком.

.1946. Почему он такой командир? Очень любит не просто поучать, а навязывать свою точку зрения.

.1947. Почему они напоили папу в день семидесятилетия т. Л. так, что он не только прямо там упал, но и не стошнило его, хотя тошнило всегда, когда он напивался?

.1948. Почему дядя С. в тот день стал такой ненормальный, напряженный, и страшно похожий на В.? Почему т. А. нечаянно обратила на это мое внимание своим чудачеством?

§84. Т. Н..

2002.05.06

.1949. Велено вскрыть ее похабную сущность.

.1950. Почему она унесла лекарство домой в день маминой смерти? Как можно было об этом думать в такой час?

.1951. Почему она, несмотря на все мои просьбы и предупреждения, кличет болезни?

.1952. Почему она включила телевизор в день смерти мужа? Она, которая так печется о приличиях?

.1953. Почему т. А не так давно, независимо от меня, вспомнила про эти лекарства? Почему она рассказала мне про этот телевизор? Почему она сегодня рассказала мне, что т. Н. кличет неприятности и на В.? Почему она сегодня акцентировала мое внимание на ее недоброкачественности?

.1954. Почему на похоронах она была такая фальшивая?

.1955. Почему она так донимала меня Муркой, приставала с Чарликом? Почему и В. – сосед и она говорили мне о том, что я держу Чарлика на диете?

.1956. Почему мама говорила, что стоит встретить ее, когда собрался на важное дело, да она «кудыкнет», обязательно дороги не будет?

.1957. Почему, даже после того, как я разъяснила ей, что значит «Ни пуха, ни пера», она пожелала этого В. перед операцией? У него были осложнения после операции.

.1958. Почему силы, которые мной занимаются, были так встревожены, когда в день операции Чарлика, перед уходом из дому она вышла на улицу возить дрова? Почему в тот момент, когда она накладывала дрова и не могла нас увидеть, Мурка сидела неподалеку от нее, как пришитая? Почему у меня сложилось впечатление, что Мурка нас стережет?

.1959. Почему сегодня, когда Чарлик не давался мне в руки, Мурка сидела, затаясь под столом, наблюдала за нами и как бы подзуживала его?

.1960. Почему она, такая умная насчет огорода, посоветовала И. Л. не поливать помидоры бордоской смесью?

.1961. Почему она такая любопытная?

.1962. Почему она всегда всё разбалтывает? Почему С. намекнул, что знает о моей болезни? От кого он узнал?

.1963. Почему она такая двуличная?

.1964. Почему она так помыкала д. В. – золотой души человеком?

.1965. Почему она ни разу не побывала в больнице, когда он болел? Она, такая заботливая?

.1966. Почему она, такая обеспеченная, не имея детей, претендовала на огород, несмотря на то, что получила квартиру в нашем доме, благодаря маме? Зная, что мама не работает и у нас четверо ртов на папину мизерную зарплату?

.1967. Почему она так доводила меня тогда, когда только-только началось общение, своими грязными разговорами о политиках, подзуживая меня? Долго-долго, позабыв про солнцепек? Она, которая так печется о своем здоровье?

.1968. Почему мама так стойко не любила ее?

.1969. Почему она наябедничала папе, когда я стянула у нее с огорода десяток слив? Это только жадность или более того?

- .1970. Почему она такого же рода гадости рассказывала про Р.?
- .1971. Кажется ли мне, что она рассказала С., что мои родители заграбастали себе все огороды нечестным путем, хотя на самом деле было не так? Кажется ли мне, что она подзуживала его против меня, против родителей и даже меня против него?
- .1972. Так ли уж невинен был ее совет верхней т. А. пить вместе с мужем (в результате та спилась)?
- .1973. Почему она осуждала С., Л., Св., что они не помогают т. Л., когда там помочь было невозможно?
- .1974. Почему она так взбесилась, когда я возразила ей по поводу ее сентенции «Человек живет для желудка»?
- .1975. Почему она так рьяно защищала пьянство?
- .1976. Почему она предрекала О., что если он поедет в Сибирь к брату, он там сопьется? Слава Богу, он не поехал.
- .1977. Почему так чувствовалось, что она не любит Р. в его раннем детстве?
- .1978. Почему она так взбесилась, когда д. В. (по собственному желанию) хотел снять подпорку для груши у меня на огороде?
- .1979. Как могла она так свински относиться к такому мужу, как д. В.?
- .1980. Почему она решила завещать квартиру мне? Когда я такая неумеха и не сильно смогу ей помочь?
- .1981. Почему она так настырно внушала мне, что для мужчины самое главное половая жизнь?
- .1982. Почему я чувствую, что она заодно с В. – соседом?
- .1983. Почему она такая больная, а что-то не похоже?
- .1984. Почему она так любит действовать на психику?
- .1985. Зачем она тогда перекидывала бессмысленно дрова с места на место? И долго. Она, такая больная?
- .1986. Почему в том телефонном разговоре с нею мне почудился намек на психушку?
- .1987. Почему она намекала мне (косвенно), что может переписать завещание? Нужна мне ее квартира!
- .1988. Зачем ей так необходимо было уличить т. Л., что у той есть дача?
- .1989. Почему на моей памяти она ни разу не вспомнила про покойную т. З.?
- .1990. Почему она донесла д. С. про то, что т. М. истратила куда-то там деньги?
- .1991. Почему она попыталась внушить мне, что мне не разрешали дома читать? Что есть чистые враки.
- .1992. Почему оказывается, что она, такая почтенная матрона, безобразно гуляла в молодости? Причем всё с шоферами. Пока не нашла д. В., который тоже был шофер.
- .1993. Почему она вдруг потеряла телефон верхней соседки, когда встал вопрос о том, чтобы найти покупателей на ту квартиру (в нашем доме, над ее квартирой)? Как это ей удалось, когда у нее всё по конвертикам, да в тетрадке?
- .1994. Почему она, такая гостеприимная, не захотела, чтобы приехал Т. Я., мой любимый братик?
- .1995. Почему Н. отказалась от жизни у нее, от такой сытой жизни, в которой она, как сыр в масле, каталась?
- .1996. Почему она так заступилась за Ш. и в то же время нажаловалась на меня за какие-то жалкие сливы, зная, какой жесткий мой отец, и допустила, что он тянул меня за ухо до самого дома аж с того огорода?
- .1997. Почему вот уже несколько раз я не могу ее разбудить днем, хоть из пушки стреляй, при том что у нее такой чуткий, такой плохой сон? Более того, то же самое произошло, когда приехала т. А., хотя она знала, что та приедет.

§85. Предисловие.

2002.05.15 15:36 trešdiena
(pēc 9 dienām)

- .1998. Kopā ar augstāk ievietoto Vēstījumu Tatjana Potapenko atnesa savai Otrajai (jau manis samaketējajai!) grāmatai šādu priekšvārdu:

2002.05.06
(pirms 9 dienām)

.1999. Вспоминается мне эпизод из детства. Я ехала в электричке из музыкальной школы. Вдруг на меня обратила внимание старушка, сидящая напротив. Она ласково, как-то покоряюще заговорила со мной. Попросила ей помочь. Я согласилась. Она сказала, что, выйдя из электрички, я должна пойти на почту и отправить для нее телеграмму. Дала мне на нее денег. Я взяла эти деньги и, выйдя из электрички, отправилась на почту. Когда я туда пришла, оказалось, что, во-первых, почта наглухо закрыта, во-вторых, я забыла спросить адрес, в-третьих, я не знаю, а что собственно посылать? Некоторое время я недоумевала под дверью, а на следующий день, не сказав ничего маме и папе, деньги со спокойной совестью проела.

.2000. Сегодня, когда я, наконец, поняла, что же все-таки есть моя болезнь (не в полной мере, конечно), я думаю, что картинка эта проливает свет, на то, почему же для тех задач, которые решались через мою болезнь, выбрана я. То, что деньги я проела, говорит о том, что девочка была с брачком. Но то, что она отправилась на почту, кроме денег, не имея больше ничегошеньки – ни адреса, ни собственно телеграммы, говорит о гораздо большем. В глубине ее детской природы таилась некая сокровенная честность и потрясающая наивность.

.2001. Сокровенная честность, с одной стороны, и с брачком, с другой.

.2002. Такого же характера две стороны присутствовали во мне на протяжении всей моей жизни. И чем же это обернулось? Однажды в мою жизнь вторглись некие силы, которые нынче я называю Воландом. Всё же не тот сатана, который «есть часть той силы, что вечно хочет зла и вечно совершает благо». Нет, совсем другой – тот, что карает ради того, чтобы исчезло зло и наступило благо. Но немилосердный, совсем не милосердный. Казалось бы.

.2003. И Он погнал меня по жизни, искушая, насмешничая, смеясь. Я тоже смеялась. До поры, до времени. Когда мне стало не смешно, Я ввергалась в бездну, совершала безумные поступки, оказывалась у последней черты, отчаивалась, ужасалась, пугалась себя.

.2004. И тогда возникало нечто неуловимое, некая ниточка – соломинка, которая протягивалась мне, – и я выныривала, абсолютно не умея плавать. Недолгий взлет – и опять яма. И так раз за разом. Вчера, после того, как в очередной раз вышла невредимой из мясорубки, которая перемалывает отбросы человечества, поняла, что спасало. Сокровенная связь с Христом Иисусом, который есть милосердие. Урок невероятной мощи извлечен из моих мучений: на первом месте милосердие, на втором суд. И так было всегда. И так будет, и так есть.

.2005. Но это далеко не единственный урок. За последние дни пришлось понять следующее: наступил момент нормального общения. И это благодаря тому, что поняла: силы, занимающиеся мною, сильнее меня – несовершенного человека. И я должна смириться и быть послушной девочкой. От этого будет только благо.

.2006. Господи, какие муки причиняло мне то, что дано во второй и (особенно!) в третьей книгах! Как я страдала! Прости мне эти трагические нотки, читатель. Как вымаливала у Иисуса, чтобы он помог мне не навредить! И когда я осознала необходимость послушания, мне пообещали, что книги будут переделаны так, чтобы те, чьи интересы затрагиваются в них, стали неузнаваемы, что мне будут даны стопроцентные доказательства полученной мною информации. И вдруг: «Ну, что ты, узнала, наконец, Воланда? Может быть, хочешь с Ним поспорить?»

.2007. Я сказала: «Нет! Уже даны доказательства, уже на собственном примере вижу приносимое Им благо». Я выполняю то, что мне велено, не требуя еще одного доказательства существования Бога, ибо верю: Воланду и Иисусу виднее!

.2008. Кто была та старушка? Может, это моя любимая мамочка: ударилась об пол, обратилась в добрую, славную бабульку и проверила, годится ли дочура для решения тех задач, для которых ее родили? А, может, проще: тетушка мне как-то говорила, что если у тебя несчастье, надо подарить денюжку невинному дитяти. А уж какое несчастье надвигалось Миру – царство сатаны, «что вечно хочет зла»!

.2009. Наступающая эпоха знаменательна тем, что состоится приближение многих сущностей к Тонкому Миру. Перед Вами опыт одного из первопроходцев. Целесообразно ли отмахнуться от него, не заметить, пройти мимо? Не правда ли, здесь есть о чем задуматься? Знаю, что выдержала назначенное мне испытание. Что же предопределило мой успех? Чувствознание подсказало, что необходимо отождествить свою волю с волей Махатм, что только такое усилие моей доброй воли позволит Им протянуть мне серебряную ниточку, по которой выберусь из бездны. И это произошло.

.2010. Прочти эту книгу, читатель. Верю, уж непременно кое-что узнаешь, кое-что поймешь.

§86. Par slepenajiem protokoliem un Abreni

2002.01.29

(pirms 3 mēnešiem, 8 dienām)

.2011. Publicēts: «Latvijas Vēstnesis» 2002.01.29 Nr. 15 (2590), rubrika: Informācija⁷¹

Par slepenajiem protokoliem un «iesmērēto» Abreni

Lauksaimniecības universitātes profesors Ervids Grinovskis:

.2012. Pirmoreiz tas notika 1965.gadā. Vaina bija Molotova–Ribentropa paktā. Redz, tagad pieņemts uzskatīt, ka šā pakta slepeno protokolu pirmais dienas gaismā cēlis Vulfsons Radošo savienību plēnumā 1988.gadā. Bet pirms tam šos slepenos protokolus es biju nolastījis Lauksaimniecības akadēmijā. Es to izdarīju pasniedzēju sanāksmē.

.2013. Es biju redzējis ārzemju materiālu kopijas. Mācoties Maskavā Sabiedrisko zinātņu akadēmijā, man bija pieejams specfonds ar plašu ārzemju preses klāstu. Par dokumentiem izlasīju angļu avīzē «Times» un izgatavoju kopiju. Man bija vēl kāds materiāls. Tas attiecās uz 1939.gada 23.augustu, kad Molotovs ar Ribentropu sadalīja pasauli. Pirms šā liktenīgā datuma, 20.augustā, Maskavā notika sevišķi slēgta VK(b)P Politbiroja sēde, tajā piedalījās tikai Politbiroja locekļi, pat kandidāti netika pielaisti. Ziņojis Staļins. Teicis, ka revolucionāra situācija nevarot nobriest miera laikā. Tātad nepieciešams karš. Tāpēc Padomju Savienības uzdevums esot izraisīt pasaules karu. Tad Eiropā nobriedīšot revolucionārā situācija un pārējais būšot atkarīgs no Padomju Savienības prasmes to izmantot. «Vācija karam ir gatava, mums jāpalīdz tai šo karu uzsākt,» tie ir Staļina vārdi burts burtā.

.2014. Es varētu teikt tā – savulaik mums Abreni iesmērēja šā vārda visnegatīvākajā nozīmē. Kāpēc? Krievijai pierobežā vajadzēja zemes platību, kur robeža ir mežā un iedzīvotāju vairākums krievi. Un tādu atrada Abrenē, tas nozīmē, ka spiegi varēja brīvi iet. Ierosinājums nāca no Pētera Stučkas, Padomju Latvijas valdības galvas.

«LAUKU AVĪZE»

2002.05.15 16:34 trešdiena

(pēc 3 mēnešiem, 17 dienām)

.2015. Grinovskis par liktenīgās Staļina Politbiroja sēdes datumu min 20. augustu (sal. ar {.1641}). Viktors Suvorovs, kurš savās grāmatās «Ледокол»⁷² un «День М»⁷³ arī daudz runā par šo slaveno sēdi, nosauc datumu: 19. augusts. Kā redzat, es par ticamāku pieņemu Grinovska versiju.

.2016. Suvorova «19. augusts», kā tas redzams no viņa paša sniegtajiem pierādījumiem, patiesībā ir datums, kad Staļins parakstīja veselu lērumu pavēļu par jaunu armiju formēšanu, par uzbrukumu japāņiem pie Halhingolas u.c. – ar vārdu sakot, sāka totālu gatavošanos karam un neatgriezenisku gājieni uz to. Suvorovs domā, ka šīs pavēles Staļins parakstīja Politbiroja sēdes laikā (vai tūlīt pēc tās) un sēdes lēmumu sakarā, t.i., ka lēmumi tika pieņemti Politbirojā un pēc tam izpaudās Staļina pavēlēs, tāpēc viņš arī min tādu datumu.

.2017. Bet īstenībā acīmredzot bija otrādi: vispirms Staļins viens pats, bez kādiem Politbiroja lēmumiem izdeva savas pavēles, un tikai pēc tam otrā dienā informēja Politbiroju par gaidāmo paktu ar Vāciju un (varbūt pat tikai daļēji, daudz ko noslēpdams) – par savām vakardienas pavēlēm un par gaidāmo nenovēršamo karu.

.2018. Par to, ka Staļins gatavojās uzbrukt Vācijai, tagad nešaubās neviens nopietns vēsturnieks. Strīdi notiek tikai par to, KAD viņš taisījās izdarīt šo uzbrukumu. Suvorovs, kā zināms (es par to esmu daudz rakstījis savās grāmatās), min datumu: 1941.gada 6.jūlijs (un tātad Hitlers apsteidza Staļinu tikai par 2 nedēļām). Ģenerālis Dmitrijs Volkogonovs, Padomju armijas pēdējais «galvenais politiņš»,

⁷¹ Grinovskis Ervids, Lauksaimniecības universitātes profesors. «Par slepenajiem protokoliem un «iesmērēto» Abreni». «Latvijas Vēstnesis» 2002.01.29 Nr. 15 (2590), rubrika: Informācija.

⁷² Суворов Виктор. «Ледокол. Кто начал Вторую мировую войну?». АО Издательский дом «Новое Время». Москва, 1992.

⁷³ Суворов Виктор. «День – М. Когда началась Вторая мировая война? Продолжение книги «Ледокол»». АО «Все для Вас». Москва, 1994.

neapstrīd, ka Staļins principā gatavojās uzbrukt Vācijai, bet apstrīd Suvorova datumu un domā, ka uzbrukums tika plānots tikai uz 1942.gada vasaru, bet precīzs datums vēl nebija noteikts.

.2019. Volkogonovs min, ka tik milzīgu operāciju kā uzbrukumu Vācijai nevarēja izplānot un organizēt tā, lai nepaliktu nekādi dokumenti, – bet dokumentu, kas to apliecinātu, nav (Volkogonovs Gorbačova laikā bija tās PSRS Tautas deputātu kongresa un AP komisijas vadītājs, kura pirmā sāka visas šīs lietas izmeklēt; viņš pats pirmais tika klāt visiem slepenajiem arhīviem, bija «disidentiski» noskaņots, un viņam var ticēt, ka dokumentus viņš patiešām neatrada, nevis mēģina tos slēpt kā staļinisti).

.2020. Sākumā, kad 1980.gadu beigās un 1990.gadu sākumā Suvorova versija kļuva plaši zināma, es tai piekritu {[PRACT.208](#)}; kad Volkogonovs uzstājās ar savu apstrīdējumu, ka dokumentu nav, es sāku šaubīties {[LEON1.605](#)} (par Suvorova datumu, ne jau par Staļina nolūku). Gatavodams «redaktora piezīmes» Tatjanas Potapenko tekstam, es vēlreiz pārlasīju paralēli gan Suvorovu, gan Volkogonovu. Un tomēr Suvorovam ir taisnība!

.2021. Viņa pierādījumi ir tik neapstrīdami, it kā tā būtu matemātiska teorēma. Kas par to, ka dokumentu nav? Staļinam (un viņa pēctečiem) bija pietiekoši daudz laika, lai visus dokumentus izdeldētu.

.2022. Bez tam īstenībā dokumenti ir. Nekur armijas dokumentos un plānos nekad nefigurē datumi. Visi plāni tiek veidoti attiecībā pret «stundu Ч» vai «dienu Д»: kas jādara pirmajā stundā pēc «Č», kas otrajā, kas nākošajā dienā pēc «D», kas trešajā dienā utt. Tātad nekur citur, kā vien «pašā augšā», datums «1941.gada 6.jūlijs» principiāli nevarēja figurēt. Bet uzbrukuma plānu, kuros nefigurē datums, ir papildnam; tie armijas dažāda līmeņa štābos ir bijuši vienmēr un priekš visiem gadījumiem. Tātad Volkogonova arguments faktiski neko nepierāda: tos pāris papīrīšus, kur datums figurēja (ja vispār tādi papīrīši pastāvēja, jo varēja arī nepastāvēt vispār), – tos iznīcināt nebija grūti, lai noslēptu Staļina mērķus, kad karš bija sācies ne tā, kā Staļins to bija gribējis.

.2023. Toties Suvorova pierādījumi nav vis kaut kādi papīrīši – tie ir karaspēka daļu formēšana, dislokācija, pārvietošana, apbruņojums – viss tas, ko pēta militārie izlūkdienesti, lai izprastu pretinieka nolūkus. (Suvorovs, kā zināms, ir profesionāls padomju militārais spiegs, kurš 1978.gadā pārbēga uz Rietumiem, tā ka viņš to lietu ļoti labi pārzin).

.2024. Un visa šī aina – padomju armiju formēšana, pārvietošana, izvietošana utt. utt. pārliecinoši pierāda: uzbrukums Vācijai varēja notikt vienīgi 1941.gada vasarā, pretējā gadījumā iestātos krahs: pārvietotās armijas nevarētu miera laikā palikt pa ziemu teltīs, mobilizētajiem kareivjiem beigtos dienesta termiņi utt. (Tad kādēļ vajadzēja iesaukt 1939.gada rudenī miljonus visu gadagājumu jaunkareivju, kā to izdarīja Staļins, ja 1941.gada rudenī tie jālaiž mājās? Bet ja nolemts uzbrukt 1941.gada vasarā, tad viss ir precīzi pēc aprēķina: divus gadus apmācīja, un īsi pirms «dembeļa» – karš!). Tādu pierādījumu Suvorovam ir desmitiem.

.2025. Volkogonovs laikam gribētu atrast kādu dokumentu, tādu kā Politbiroja lēmumu par uzbrukumu Vācijai 1941.gada 6.jūlijā. Bet punktā {2017} mēs jau redzējām, ka tāda lēmuma eksistence būtu pretrunā ar visu Staļina psiholoģiju: šos lēmumus viņš pieņēma vienpersoniski un tikai pēc tam par to informēja Politbiroju; ne jau Politbirojs bija tas, kurš pieņēma lēmumus. Tāpēc tāds dokuments principiāli nevarēja pastāvēt.

.2026. Nu, karu iesākt 6.jūlijā, bet Politbiroju informēt nākošajā dienā, kā tas tika izdarīts ar pavēlēm 19.augustā un Politbiroja sēdi 20.augustā, Staļins šoreiz nevarētu, tāpēc attiecīgā sēde droši vien notiktu 5.jūlijā, dienu pirms kara sākuma. Tad arī parādītos attiecīgais dokuments... Tas būtu pilnīgi Staļina garā.

.2027. Tātad tomēr: Staļins būtu uzbrucis Vācijai 1941.gada 6.jūlijā, ja Hitlers nebūtu viņu par 2 nedēļām apsteidzis.

.2028. (Bet Tatjana Potapenko te plāpā visādus niekus, absolūti nezinādama neko par visu to, ko es šeit pastāstīju – un ko nepastāstīju!).

§87. Prasības pieteikums

2002.05.15 16:23 trešdiena
(pirms 11 minūtēm)

.2029. Zemāk es ievietoju šeit dažus Jums rakstītos vai ar Jums saistītos dokumentus, kā arī dažas pēdējās (pirms «Upes» atvēršanas) rakstītās vēstules. (Es domāju pamazām ar laiku nodrukāt šajā

žurnālā visas tās Jums adresētās vēstules vai to daļas, kuras neies «Rosē» – tā, lai viss manis rakstītais būtu pieejams vai nu «Rosē» vai «Upē» un uz to varētu normāli atsaukties).

2001.10.09

(pirms 7 mēnešiem, 6 dienām)

.2030. RĪGAS PILSĒTAS LATGALES PRIEKŠPILSĒTAS TIESAI

.2031. Prasītāja: Skaidrīte ŠTUBE pers.k. 280435-10305, dzīvo Salaspils ielā 6/3 dz.36, LV-1057

.2032. Atbildētāja: Inese PLAUDE, dzīvo Skudru ielā 33, Rīgā

.2033. Prasības pieteikums (par 3654,0 latu piedziņu).

.2034. Manam tēvam Eduardam Girgensonam uz 1940.gadu piederēja nekustamais īpašums, kas atradās Valmieras rajona Kocēnu pagasta «Paistalās». Zemes platība bija 56,29 ha.

.2035. 1949.gada 25.martā visa ģimene, ieskaitot mani un brāli, tika izsūtīta uz Sibīriju. Tēvs Sibīrijā mira.

.2036. Esmu politiski represēta, tāpat kā politiski represēts bija mans brālis Kārlis Girgons (pers.k. 300831-11221), kurš pēdējā laikā dzīvoja Rīgā, Skudru ielā 33 un mira 1999. gada ...novembrī. Esmu, tāpat kā brālis, 1. šķiras mantiniece uz minēto īpašumu Kocēnu pagasta «Paistalās».

.2037. Kad .... gadā Latvijā sākās pieteikumu pieņemšana par īpašuma kompensāciju, mēs ar brāli mutiski vienojāmies, ka

.2038. – īpašuma kompensācijas sertifikātus pieprasīs tikai brālis;

.2039. – par zemes kompensācijas sertifikātiem aprēķināto naudu (Ls 28 par vienu sertifikātu) sadalīsim līdzīgās daļās kā 1. šķiras mantinieki;

.2040. – ja kāds no mums nomirtu pirms naudas izmaksas, tad attiecīgā daļa pienāksies mirušā mantiniecēm (manai meitai Aijai Štubei vai brāļa meitai Inesei Plaudei).

.2041. Šāda mutiska vienošanās tika noslēgta pēc brāļa priekšlikuma, kuru viņš motivēja ar to, ka man ir mazi ienākumi (bet dokumentu kārtošana sertifikātu saņemšanai un to dzēšanai naudā prasīs izdevumus), ka man ir vāja veselība un nav augstākās izglītības kā viņam. Tas viss bija tainība; ar brāli man bija labas un sirsnīgas attiecības, viņš bija man pateicīgs par to, ka es savā laikā strādādama viņu uzturēju, kamēr viņš studēja; par šādu vienošanos zināja visi tuvākie radnieki, tāpēc man nebija iemesla brālim neuzticēties, un es viņa priekšlikumu pieņēmu, patstāvīgi nepieprasīdama sev īpašuma kompensācijas sertifikātus.

.2042. Par minēto mantojamo tēva zemi uz Kārļa Girgersona vārda tika aprēķināti 261,0 zemes kompensācijas sertifikāti un, dzēšot šos 261,0 sertifikātus naudā, tika noteikta izmaksājamā summa Ls 7308,00 (septiņi tūkstoši trīs simti astoņi lati).

.2043. Mans brālis Kārlis Girgons mira 1999.gada ...novembrī.

.2044. Aprēķinātās summas izmaksa notika 2000.gadā; uz brāļa vārda aprēķināto naudu par mantojamās zemes kompensācijas sertifikātiem Ls 7308,0 apmērā 2000.gada 5.decembrī saņēma viņa meita Inese PLAUDE.

.2045. Inese PLAUDE, visu laiku dzīvodama tēva ģimenē un mājā, ļoti labi zināja par pastāvošo vienošanos starp viņas tēvu un mani; par to zināja arī viņas māte, mana brāļa sieva Austrā Girgsonē (mirusi 2000.gada ...jūnijā). Viņas abas pēc mana brāļa nāves vairākkārt mutiski apstiprināja šo vienošanos un solīja izmaksāt man pusi no kompensācijas summas, līdzko nauda būs saņemta.

.2046. Taču, 2000.gada 5.decembrī saņēmusi Ls 7308,0 par zemes sertifikātiem, Inese PLAUDE slēpa no manis šo faktu, kā arī apzināti maldināja mani, uz maniem jautājumiem atbildēdama, ka nauda neesot vēl saņemta. Tikai 2001.gada ...augustā, pati piezvanījusi uz banku, es uzzināju, ka nauda izmaksāta pilnā apmērā jau pirms vairāk nekā 8 mēnešiem.

.2047. Tad es ...augustā kopā ar savu māšīcu, Ineses Plaudes dēla krustmāti Austru GEITI devos uz Skudru ielu 33 pie Ineses PLAUDĒS, lai mēģinātu atprasīt no viņas to summu, kas man pienākas pēc vienošanās ar brāli, taču Inese PLAUDE nelaida mūs savā mājā, piedraudot pat uzrīdīt suni; vēlāk neatbildēja uz telefona zvaniem.

.2048. 2001.gada 5.septembrī es lūdzu zvērināto notāri Skaidrīti Krūmiņu nosūtīt Inesei PLAUDEI manu iesniegumu, lai viņa desmit dienu laikā pēc paziņojuma saņemšanas izmaksā man pienākošos kompensācijas daļu – Ls 3654,0 (trīs tūkstoši seši simti piecdesmit četri lati).

.2049. Arī pēc šī, zvērinātās notāres Skaidrītes Krūmiņas nosūtītā paziņojuma saņemšanas Inese PLAUDE nepilda savas saistības un naudu man neizmaksā.

.2050. Pamatojoties uz teikto un vadoties no Latvijas Civillikuma 1473., 1474., 1590. panta un Civilprocesa likuma 128.p.,

lūdzu:

- .2051. 1. piedzīt no Ineses PLAUTES man par labu Ls 3654,0 (trīs tūkstoši seši simti piecdesmit četri lati);
- .2052. 2. uzaicināt uz tiesas sēdi kā lieciniekus:
- .2053. – Austru GEITI, pers.k. 170949-10102, dzīvo Biķernieku ielā 12.B, dz.58, Rīgā,
- .2054. – Eduardu ZARIŅU, pers.k. 150723-10629, dzīvo Kalnciema ielā 135, dz.3/4, Rīgā, LV-1046, un
- .2055. – Liju BĒRZIŅU, pers.k. 290135-10712, dzīvo Viršu ielā 4, dz.6, Rīgā;
- .2056. 3. atbrīvot mani no valsts nodevas samaksas, jo esmu politiski represēta persona un mans vienīgais iztikas līdzeklis ir pensija, un visus tiesas izdevumus piedzīt no atbildētājas Ineses PLAUTES.
- .2057. Prasības pieteikumam klāt pievienoju:
- .2058. – savas rehabilitācijas apliecības kserokopiju;
- .2059. – Latvijas Valsts vēstures arhīva izziņas Nr. G-1748 kserokopiju;
- .2060. – savas dzimšanas apliecības kserokopiju;
- .2061. – brāļa Kārļa Girgensonas dzimšanas apliecības kserokopiju;
- .2062. – tēva Eduarda Girgensonas miršanas apliecības kserokopiju;
- .2063. – Valmieras rajona Kocēnu pagasta 1995.gada 29.novembra sēdes protokola Nr.21 pielikuma Nr.1 kserokopiju;
- .2064. – zvērinātās notāres Skaidrītes Krūmiņas 2001.gada 5.septembrī I.Plaudei nosūtītā paziņojuma kserokopiju;
- .2065. – liecinieku L.Bērziņas, E.Zariņa un A.Geitas paskaidrojumus. 2001.gada «___». oktobrī

Skaidrīte ŠTUBE

§88. «Prasības pieteikuma vēstule»

2001.10.09 18:27 otrdiena
(pēc 0 dienām)

.2066. *Dear Aija*, nosūtu Jums Prasības pieteikuma melnrakstu. Tur vajadzēs šo to precizēt (ierakstiet gadus un datumus; kaut kur Jūsu vēstulēs jau tie ir, bet man pašlaik nav laika tos meklēt). Pārbaudiet visu un, kad viss būs kārtībā un izlabots, es to izdrukāšu trīs eksemplāros un nosūtīšu Jums.

.2067. Vai Jūsu māte gribēja vēl kaut ko piebilst?

.2068. Pielikumu (pievienoto dokumentu) sarakstam jāatbilst tam, kas faktiski jums ir.

.2069. Tēva miršanas apliecība īstenībā nav obligāta: ja viņš būtu miris Latvijā, tad cita lieta, bet par Sibīrijā nobendētiem tādās apliecības var vienkārši neeksistēt. Pēc Staļina laika beigām no Latvijas dažādas iestādes vai personas sūtīja uz Krieviju pieprasījumus par to vai citu personu. Dažreiz viņiem atbildēja, ka Tāds un Tāds nošauts vai miris tad un tad, bet citreiz atbildēja, ka ziņu nav. Nevar zināt, vai kāds kādreiz ir sūtījis šādu pieprasījumu par Jūsu mātestēvu, un, ja nav sūtījis, tad nekādu ziņu par to nekādos Latvijas arhīvos nebūs. To var Pieteikumā tā arī uzrakstīt.

.2070. Izziņa par to, ka 2000.gada 5.decembrī naudu saņēmusi Inese Plaude, gan ir obligāta (kaut gan pielikumos nemaz nav minēta), jo kā tad savādāk Tiesa zinās, ka tā tas patiešām ir. Pirms braukt uz Valmieru, vajadzētu pa priekšu tur piezvanīt. Sakiet, ka jums tāda izziņa ir vajadzīga priekš tiesas (un vajadzības gadījumā parādiet Pieteikumu). Ja atsakās izziņu dot, prasiet izziņu par to, ka viņi atsakās dot. Ja atsaka arī to, tad tā arī ierakstīsim Pieteikumā, un lūgsim Tiesu pašu pieprasīt šādu izziņu (Tiesa to var).

.2071. Kā precīzi saucas tie sertifikāti: «zemes» vai «īpašuma», vai «zemes īpašuma»? (Sākotnējā Pieteikumā ir liels juceklis par to).

.2072. No Jūsu vēstules nav skaidrs, vai A. Geita ir vai nav uzrakstījusi savu liecību (un tātad tā tiek vai netiek pievienota Pieteikumam).

.2073. Nakts zvani pie durvīm, protams, bojā jums nervus, un droši vien jūs jūtaties kā «vajāti zvēri». Bet paraugieties uz lietu no «augstāka punkta». Īstenībā psiholoģiski tas liecina, ka ienaidnieks nervozē un jau jūt «cilpu kaklā». Šo sajūtu viņam vajag vēl pastiprināt (vienlaicīgi dzēšot šādu sajūtu sev). Nākošreiz, kad Jums būs pamats domām, ka darbojas kādi Ineses sūtīti «teristi», saņemieties, nomierinieties un tad pasakiet pēc iespējas izsmējīgāk un nirdzīgāk apmēram tā: «Ei, tu, pasaki Inesei, ka viņa ir zaudējusi un viņai nav absolūti nekādu cerību! Un par pretlikumīgām darbībām tu un viņa

tiksiet cietumā!». (Ja īstenībā tie nebūs Ineses sūtīti, tad tas neko neietekmēs, bet ja būs, tad pastāstīs viņai).

.2074. Ja vēlaties, varat (pēc mātes vēstulēm) pati uzrakstīt Inesei apmēram tā: «Mīļā Inese! Tu esi zagle un neliete, bet šoreiz tu esi paspēlējusi. Ja tu vēlreiz rīkosi tādas nelietības kā tie nakts zvani, tad mēs – es un mani draugi – spersim pret tevi attiecīgus pretsoļus. Iesākumam mēs izplatīsim tavā skolā proklamāciju, kur būs aprakstīti visi mūsu lietas apstākļi, un tad visi tavi skolēni un visi tavi kolēģi zinās, kāda, tu esi zagle un neliete. Pēc tam izdomāsim vēl kaut ko vairāk – mēs to protam. Nu, dzīvo pagaidām vesela! – Aija».

.2075. Šoreiz vairāk nerakstīšu, jo ir visādas citas darīšanas. Kamēr es rakstīju šo vēstuli, piezvanīja dēls un pateica, ka es esot kļuvis par vectētiņu. 2001. gada 9. oktobrī ap plkst. 18:50. Mazdēls. Dzīve rit tālāk...

.2076. Jūsu

Valdis Egle

§89. «Pirmspaskaidrojuma» vēstule

2001.10.19 11:42 piektdiena
(pēc 9 dienām, 17 stundām, 15 minūtēm)

.2077. *Dear Aija*, tad nu atkal Jūsu Liktenis (vai nu kas tas ir: varbūt ne Liktenis?) turpina jaukt visus projektus, kā Jums palīdzēt...

.2078. 10.oktobrī manai mātei bija 80 gadu jubileja, mums jau agri no rīta bija jābrauc uz Cēsīm, tāpēc 9.oktobrī (kad es biju uzrakstījis Jums to Prasības pieteikumu), es vēl vēl vakarā devos uz dežūrējošo pastu (vietējais pasts bija jau slēgts) un nosūtīju vēstuli ar tādu aprēķinu, lai tā 10.oktobrī, vēlākais, 11. oktobrī, būtu jau Jūsu pastkastītē (kāds tur ir saņēmējpastas zīmogs?). Taču Jūs to izņēmat tikai 13. oktobrī, bet «pa vidam», 12.oktobrī iesniedzāt tiesā otru pieteikumu...

.2079. Runa nav tikai par to, ka mans pieteikums, Jūsu vārdiem runājot, «daudzās vietās ir labāk formulēts», bet par to, ka tas vispār bija tikai melnraksts, kur vēl varēja pielikt daudz ko klāt. Un ka klāt ir jāliek, tas tagad ir acīmredzams.

.2080. Jūs jautājat: «*Kā Jūs domājat, vai sakarā ar to neveiksmīgi uzrakstīto mātes pieteikumu 98. gadā, ņemot vērā, kā tas viss notika, viņai tagad varētu būt problēmas?*»

.2081. Protams, ka būs. Tagad man ir skaidra Ineses un viņas iespējamā advokāta «aizsardzības līnija» un kāpēc viņa var justies tik relatīvi droša, ka atļaujas ignorēt notāres piesūtītos papīrus.

.2082. Savā laikā Jūs man rakstījāt par to 1998–2000. gada tiesu, kura apstiprināja mantojumā, bet Jūsu toreiz rakstīto es sapratu tā, ka mātes līdzdalība tur bijusi tikai sarunu līmenī: viņa gribējusi prasīt, tiesnese teikusi, ka viņai nekas nepienākoties, lai vienošanos kārtojot pašas savā starpā, un māte atgājusi maliņā, gaidīdama šīs vienošanās kārtošānu...

.2083. Tagad, turpretī, izrādās, ka šajā pašā tiesā (Latgales priekšpilsētas tiesā) par šo pašu priekšmetu (par to pusi no kompensācijas summas) šī pati prasītāja jau vienreiz ir sniegusi oficiāli parakstītu dokumentu, pati uz tiesas sēdi nav ieradies, un viņas Pieteikumu tiesa noraidījusi, deklarējot arī, ka «atzīst par dzēstām visas uz mantojumu laikā nepieteiktās tiesības», un prasītāja šo spriedumu Likuma noteiktajā laikā nav pārsūdzējusi.

.2084. Un TĀDI apstākļi tiek noklusēti jaunajā Prasības pieteikumā, netiek nekādi nedz izskaidroti, nedz vispār skarti!

.2085. Dabīgi, ka jebkurš godīgs blēdis-advokāts Ineses pusē tūlīt mēģinās aizvirzīt lietu tādā gultnē, ka, lūk, šī lieta nav jauna, prasītāja jau vienreiz prasīja šo summu, bet tiesa pilnīgi likumīgi noraidīja viņas prasību, jo viņa ir tikai 2. šķiras mantiniece; pati viņa tiesu ignorēja, spriedumu nepārsūdzēja, bet tagad ceļ te pilnīgi bezjēdzīgu «trobeli», pati nezinādama, ko un uz kāda pamata īsti grib, jo pati taču iepriekš rakstiski atzinusi tiesai, ka nekāda rīkojuma no mirušā brāļa puses nav bijis...

.2086. Skaidrs, ka visa toreizējā Pieteikuma uz mantojumu sniegšana un dalība tajā tiesā bija juridiski nekorekta, lemta neveiksmei un tagad tikai sarežģī citādi tik skaidro situāciju: jauc kopā vienu, tagadējo lietu, kur situācija un prasības juridiskais pamatojums ir tik skaidri un korekti, ar otru lietu, kur prasība bijusi pilnīgi nekorekta, tā, ka tagad nākas speciāli pūlēties, lai šīs abas lietas nošķirtu vienu no otras. Nošķirt jau mēs viņas nošķirsim, bet līdz ar to lietā ir daudz vairāk visādu apstākļu, kuros tad ir daudz vieglāk sapīties – vieniem negribēti, citiem tīšām.

.2087. Skaidrs, ka visa Ineses šīs potenciālās «aizsardzības līnijas» atspēkošana prasa smalku, loģiski un juridiski precīzu izskaidrojumu, pie kam noteikti rakstisku, jo mutiskā skaidrojumā tiesa var

daudz ko palaist gar ausīm, ieprotokolēt neprecīzi, nepilnīgi, nepareizi vai vispār neieprotokolēt. Šādu izskaidrojumu vajadzēja iesniegt tiesā kopā ar Pieteikumu vai nu tā sastāvā vai, ja tas pārāk garš, atsevišķā dokumentā, kurš iet kā pielikums kopā ar pārējiem pielikumiem. Ja nu tas nav savlaicīgi izdarīts, tad atliek vienīgi to iesniegt vēlāk.

.2088. Es jums varu uzrakstīt tādu dokumentu, bet pašlaik vairs nav kur steigties. Tālākās procesuālās darbības pēc Prasības pieteikuma iesniegšanas ir šādas (varbūt Jūs to nezināt): trīs dienu laikā tiesnesim (vai Jums ir zināms, kurš tieši tiesnesis skatīs jūsu lietu?) ir jāpieņem lēmums: vai civillieta ierosināta, vai noraidīta, vai «atstāta bez virzības». Pēdējos divos gadījumos jums tas jāpaziņo, tātad, ja tāda paziņojuma nav, tad lieta ir ierosināta. Tad tiesa nosūta visu Lietas dokumentu kopijas Inesei un dod viņai 30 dienas laika, lai viņa uzrakstītu un iesniegtu tiesai savus «paskaidrojumus un iebildumus». Tas viņai nav jādara obligāti; ja termiņš iztek un viņa neiesniedz, tad viss. Ja viņa iesniedz, tad tiesnesim nekavējoties jānosūta viņas iesniegto dokumentu kopijas jums, un atkal jādod jums laiks, lai jūs varētu to visu izpētīt un sagatavoties tiesai. (Tāpēc arī iznāk apmēram trīs mēneši kā minimums).

.2089. Tātad es varu jums uzrakstīt tādu skaidrojošu dokumentu, bet tagad labāk ir pagaidīt, vai Inese būs kaut ko iesniegusi tiesai vai nē, un tad rakstīt, ievērojot viņas «paskaidrojumus un iebildumus», ja tādi būs. Tā ka pašlaik nesteigsimies.

.2090. No Jūsu vēstules ir redzams, ka pat Jums pašai situācija nav skaidra. «Tur jau tā lieta, ka juridiski Inese ir «tīra un balta tautumeita», kurai tiesa LIKUMĪGI piesprieda visu naudu kā 1. šķiras mantiniecei, bet māte JURIDISKI neskaitās 1. šķiras mantiniece, un viņai nekas nepienākas...» – Jūs rakstāt.

.2091. Jūsu māte patiešām ir 2. šķiras mantiniece – uz brāļa īpašumu. Bet viņa ir 1. šķiras mantiniece uz TĒVA īpašumu. (Vajag taču atšķirt: mantiniece uz ko!).

.2092. Tāpēc pretendēt uz BRĀĻA īpašumu pie dzīvām brāļa sievas un meitas bija juridisks absurds. Pieteikumā viņa pati norāda Civillikuma pantus, kuros pateikts, ka viņai šajā gadījumā nav tiesību uz mantojumu. Tas bija tikpat daudz kā rakstīt: «Lūdzu piešķiriet man to, kas man nepienākas un par ko es zinu, ka man tas nepienākas».

.2093. Lietas būtība bija nevis tāda, ka viņa grib mantot BRĀĻA īpašumu, bet gan tāda, ka tas nemaz NAV brāļa īpašums, bet gan viņas pašas īpašums, mantots no tēva kā 1. šķiras mantiniecei.

.2094. Taču es domāju ka tās, «speciālās tiesāšanas kārtības» lietas ietvaros šis jautājums nebija atrisināms principiāli. Kā tiesa var zināt, ka īstenībā tas nemaz NAV brāļa īpašums? Šajās, «speciālās tiesāšanas kārtības» lietās, tiesa neizskata tādus jautājumus. Vienkārši ir sertifikātu konts uz Kārļa Girgensonas vārda, un tas ir uz kādu jāpārraksta; Likums precīzi nosaka, kam un kādā kārtībā pārraksta. Viss. Bet jautājums par to, vai šie sertifikāti īstenībā piederēja Kārlim Girgensonam vai uz pusēm ar kādu citu – to šī tipa lietās nevar un nedrīkst izskatīt, saprotiet taču!

.2095. Tāda veida lietās strīdus neizšķir – tas ir tieši speciāls tiesvedības veids priekš lietām, kur strīdu NAV. Līdzko parādās strīds, tā tas ir jārisina pavisam citā tiesvedības ceļā. Tāpēc tajā situācijā varēja tikai gaidīt, kamēr mantiniece godprātīgi pildīs savas saistības, bet ja nepilda, tad jāceļ prasība tajā veidā, kādā jāizšķir strīdi.

.2096. Tāpēc visa iecere bāzties tur iekšā ar prasību, it kā māsa gribot mantot brāļa īpašumu, bija juridiski absolūti nekorekta. Un es domāju, ka tiesas spriedums tajā lietā tieši provocēja Inesi uz lēmumu nepildīt savas saistības. To Jūs man neiestāstīsit, ka Inese ir gudra tieslietās. Viņa toreiz nosprieda tāpat kā citas sievas: «Ja jau tiesa tanti noraidīja, tad tagad viss! Es varu darīt, ko vien gribu!».

.2097. Tajā dokumentā, par kuru es augstāk runāju, ir jāizskaidro, ka faktiskā doma, rakstot to Pieteikumu, bija nevis pretendēt uz brāļa īpašumu, bet gan šādā veidā noformēt agrāko mutisko vienošanos ar brāli, ka frāze «Mirusais nāves gadījumam (...) nav atstājis nekādu rīkojumu» nozīmē tikai, ka nav bijis testamenta, bet nevis ka nav bijis vienošanās utt.; tur ir jāatzīst tas Pieteikums par juridiski nepareizi noformētu un neatbilstošu faktiskajai prasītājas gribai, bet Tiesas spriedums par pareizu pie tā noformējuma, kāds tas bija; taču vienlaicīgi arī jāparāda, kāda ir starpība starp nepareizo un pareizo prasību un to pamatojumiem...

.2098. Tagad šādu dokumentu varēs iesniegt tikai pašas tiesas sēdes laikā. Tur to nolasīs visiem priekšā un pievienos Lietai. Labi būtu, ja Inese izmantotu savas tiesības uz iebildumu rakstīšanu un iesniegtu tiesai papīru, kur atsauktos uz to Pirmo tiesu. Tad uzreiz «automātiski» mums būtu iemesls rakstīt pretī savu papīru; pretējā gadījumā tas jādod «ne no šā, ne no tā» – tikai paredzot Ineses advokāta rīcību gaidāmajā tiesas sēdē.

* * *

.2099. Jūs man tā arī nepateicāt, vai Austrā Geite ir devusi rakstisku liecību un, ja ir, tad kādu. (Pēc Jūsu rakstītā Prasības pieteikuma iznāk, ka ir kaut ko devusi).

.2100. Vēstuli Inesei Jūs varējāt mierīgi sūtīt, neko viņa tur nepanāktu par «goda un cieņas aizskaršanu». Tas nav tik vienkārši. Es, piemēram, esmu saucis par zagļiem daudz ietekmīgākas personas: «Dienas» redaktori Sarmīti Ēlerti un a/s «Diena» prezidentu Arvilu Ašerādeni, – un saucis nevis privātā vēstulē, bet žurnāla publikācijā – un neko viņi man neizdarīja (kā vien to, ka «Saules bankai» raksturoja mani kā «kašķīgu un nesaticīgu», tādējādi varbūt palīdzēdami man paglābties no bezdarba).

.2101. Griezies pie Ineses skolas direktora ir vienkārši neefektīvi: kas ar to būs sasniegts? Cita lieta – piedraudēt Inesei, ka viņas skolā tiks izplatīts papīrs ar virsrakstu «Skolotāja – zagle» un viņas fotogrāfiju. No tā viņa baidīsies, pat ja tas reāli netiks izpildīts un pat ja viņa domās, ka pēc tam varētu sūdzēt Jūs tiesā. (Īstenībā ar tiesu viņai būtu problemātiski: tāda proklamācija iznāk publikācija, un tur sāk darboties visi tie likumi, ko esmu atbildē uz Jūsu jautājumu izklāstījis Jums citā vietā; tad viņai ir jāpierāda, ka publikācijā minētās ziņas neatbilst patiesībai, bet tās atbilst patiesībai... – un čiks vien iznāks no tās tiesas; juridiskā ziņā mani nav nemaz tik vienkārši pārspēt; neko patiešām juridiski bīstamu es nedaru un nerekomendēju).

.2102. Nu, bet ja jau Jums tā ir mierīgāk ap dūšu un ja viņa jaunus nakts zvanus nerīko, tad lai paliek. Es jau rakstīju: «Ja vēlaties...».

.2103. Uz to muļķa Stelpu Jums vispār nav ko klausīties. Nezvaniet viņam ne tādēļ, ka viņš kaut ko juridiski korektu varētu Jums izdarīt par «vajāšanu», bet tādēļ, ka ir taču vērtīgākas lietas, ar ko nodarboties.

.2104. Es nezinu, vai Krimināllikumā figurē tāds vārds kā «vajāšana» (kad atgriezīšos darbā, varēs uzlaist «Search» uz šo vārdu), bet kaut kas līdzīgs jau droši vien ir. Taču Krimināllikums attiecas nevis uz civiltiesību sfēru (kur katrs rīcībspējīgs pilsonis var celt prasību), bet gan uz krimināltiesību sfēru, un krimināllietu var ierosināt tikai Prokuratūra vai citas valsts tiesībsargājošās instances. Bet, ja Stelps aizies uz Prokuratūru un tur lūgs ierosināt krimināllietu pret Aiju Štubi, jo tā esot viņam četras reizes zvanījusi, tad viņš varēs būt priecīgs, ka viegli ticis cauri, ja viņu no turienes taisnā ceļā neaizvedīs uz «psiheni».

* * *

.2105. Parunāsim tagad labāk par priecīgākām lietām. Es Jums rakstīju, ka mans mazdēls (viņam joprojām vēl nav vārda) piedzima 2001. gada 9. oktobrī «ap plkst. 18:50». Tas ir laiks, kad man zvanīja dēls un teica, ka «tikko piedzimis» (viņš, kā jau tas tagad pieņemts, bija klāt sievas dzemdībās). Tomēr vēlāk, precizējot laiku, noskaidrojās, ka bērns piedzimis 18:10. Tad nu Jūs, izklaidējoties un atbrīvojoties no domām par tiesām, varētu sastādīt viņam «horoskopu» (cik atceros, Jūs kādreiz kaut ko tādu darījāt pēc «numeroloģijas» un citām sistēmām).

.2106. Interesanti, cik lielā mērā cilvēka liktenis (pēc šo sistēmu domām) atkarājas no tādām lietām kā «stimulācija». Bērnam bija pēc ārstu prognozēm jāpiedzimst ap 15. oktobri. Taču, kā skaidroja ārsti, vedeklai grūtniecība kaut kādā veidā ietekmējusi nieres; nepareizas nieru darbības dēļ (šķidrums pareizi neizvadās no organisma) cēlies asinsspiediens; bet mātes paaugstināts asinsspiediens esot ļoti bīstams bērnam, jo tad viņš netiekot pienācīgi barots un apgādāts ar skābekli... Tādēļ, konstatējuši tādu paaugstinātu asinsspiedienu, viņu tūdaļ aizveda uz dzemdību namu (Jūrmalā) un tur «stimulēja» priekšlaicīgas dzemdības.

.2107. Visa šī lieta tomēr bija ietekmējusi jaunpiedzimušo: viņš neesot bijis pietiekami barots, un viņam bijis «skābekļa bads». Trīs diennaktis pēc piedzimšanas (12. oktobra vakarā) sākusies krīze: viņš esot «kļuvis zils», sākušies krampji, un tad viņš no Jūrmalas dzemdību nama aizvests uz Rīgas centrālo bērnu slimnīcu, kur bija «zem skābekļa maskas» un «pie sistēmas». Tomēr tas viss neesot fatāli, ar laiku nokārtošoties. Tagad viss esot jau gandrīz kārtībā: bērns ēd, elpo, pieņemamas svarā, paēdis gul un neraud (sākumā raudājis vienalga). Vienīgi, bez «sistēmas» vēl stipri svārstoties cukura sastāvs asinīs...

.2108. Es viņu neesmu redzējis, bet visu vecmāmiņu (dīvu viņa paša un vienas viņa mātes vecmāmiņas) atzinums bija tāds, ka viņš esot līdzīgs man. Arī neatkarīgi netieši fakti it kā to apstiprinātu: tagad, kad vairs nav krīzes, viņš tikai gulot un ēdot un gandrīz neraudot (tātad flegmātiķis). Acīmredzot viņš (vismaz pagaidām) ir puslīdz samierinājies ar to cūcību, ko ar viņu izstrādāja, bez viņa atļaujas izmetot viņu šajā pasaulē.

.2109. Piedzimšana ir vislielākais satricinājums cilvēka mūžā – daudz lielāks nekā, piemēram, nāve. To var konstatēt, nosakot «stresa hormonu» daudzumu asinīs. Es atceros rakstu vienā populārzinātniskā žurnālā (varbūt tas bija «Scientific American», varbūt «Наука и Жизнь», varbūt vēl kāds), kur bija diagrammas par to visu. Jaunpiedzimušajam «stresa hormonu» esot asinīs vidēji 70 vienības, kamēr vēlākajā dzīvē to līmenis pat vislielākajos satricinājumos un stresos nepārsniedzot 5–10 vienības. Tātad pilnīgi nesalīdzināmi lielumi.

.2110. Zinot, kāda «mēslu bedre» ir mūsu pasaule, par to nebūtu jābrīnās. Tā ka, no vienas puses, tas ir priecīgs notikums, bet no otras, gribētos izteikt viņam līdzjūtību. Nu, bet tagad, neko darīt, jādzīvo vien būs. Man jau arī, tāpat kā viņam, nejautāja par šādas akcijas lietderību.

.2111. Mans mazdēls ir «šausmīgs jauktenis». Ja pats es esmu «tīrasiņu latvietis», kuram senčos nav konstatējams nekādu citu «asiņu» piejaukums (viena manas mātes vecvecmāte gan esot runājusi vāciski, jo bijusi par istabeni muižā, bet principā tas jau vēl nepierāda, ka viņa būtu bijusi vāciete), tad mans dēls jau ir latvieša un krievietes jauktenis. Viņa sieva, savukārt, ir vācieša un polietes jauktene (viņas tēvs bija no Kazahijas vāciešiem, tātad tiem, kurus Staļins 1941–1942. gadā izsūtīja no Pievolgas «vācu autonomās republikas»: tas bija apgabals, ko cari savā laikā bija pilnīgi atdevuši vācu kolonistiem un kur citu iedzīvotāju tikpat kā nebija – apmēram 3 miljoni vāciešu zemē, kas lielāka par Latviju; māte vedeklai, savukārt, ir no Latgales poļiem, nezinu tikai, vai tie ir bijušie šlahtiči, poļu muižnieki, kas kādreiz apspieduši latgaliešus).

.2112. Un tā, mazdēlā vienādās proporcijās ir sajauktas četras tautas. Tomēr tās visas ir āriešu tautas; nekāda semītu vai cita neāriskā piejaukuma, cik zināms, nav. (Lai gan izskats vedeklai nav sevišķi «āriskis»: viņai ir brūnas acis. Vai poļi agrākajās paaudzēs būtu piejaukuši ebreju asinis, vai varbūt vācieši piejaukuši kādu no Pievolgas vai Kazahijas tautām? Drīzāk otrais, jo viņas poļu senči izskatās kā jau poļi, bet viņas vācu tēvu es neesmu redzējis: tas miris, t.i. gājis bojā kādā katastrofā, kad viņai bijuši četri gadi, tātad ap 1982.gadu. Ja pieņem, ka viņš bijis apmēram tikpat vecs kā es, tad iznāk, ka ieņemts viņš 1940.gadu otrajā pusē, tātad Kazahijā, jau pēc vāciešu izsūtīšanas. Varbūt tur kāds vācu jauneklis ieskatījās kādā kazahietē vai kādā jaunavā no citām izsūtītajām tautām: Staļins jau toreiz bija izsūtījis daudzus – gan Krimas tatārus, gan čečenus, gan kabardīniešus... Vai otrādi: vācu meitene dabūja ārļaulības bērnu no kāda šo tautu pārstāvja? Ar laiku būs jāmēģina noskaidrot).

.2113. Kad es 1967. un 1968.gadā biju Kazahijā ar studentu vienību «Chechaco», mēs tur redzējām daudz šo izsūtīto vāciešu – viņi tur dzīvoja veseliem ciemiem. Bija kazahu ciemi, krievu ciemi un vāciešu ciemi – viņi visi nebūt nedzīvoja jaukti kā, teiksim, Rīgā. Gandrīz vai pusei no vāciešiem vārdā bija Мануль – sālsinājums no Emanuels vai Imanuils. Jaunie visi, protams, runāja krieviski, lai gan ar tādu zināmu akcentu (nebūt ne to vāciešu akcentu, kuri iebrāukuši no Eiropas); ja rūpīgāk ieklausījās, šo īpatnējo izrunu varēja atpazīt, pat nezinot, ka tas ir vācietis. Bet, kas mani jo sevišķi pārsteidza: – starp vecākajiem bija tādi, kuri vispār neprata runāt un nesaprata krieviski! (Pat mums Latvijā tādu tikpat kā nebija jau tad).

.2114. Ap to laiku un sevišķi vēlāk, 1970.gados, viņiem sāka ļaut izbraukt uz PSRS Eiropas daļu, un tad viņi parasti centās nokļūt Latvijā vai Igaunijā (kā bijušajās «vācu provincēs»). Latvijā, savukārt, viņiem lika visādus šķēršļus (lika tie paši, kuri tikmēr pludināja iekšā krievus, ukraiņus, baltkrievus, kaukāziešus utt.). Tomēr vienai daļai vāciešu tas izdevās – un acīmredzot arī vedeklas tēvam (varbūt tieši caur laulībām ar vietējo polieti). Pēc Vācijas apvienošanas un PSRS sabrukuma viņi sāka emigrēt uz Vāciju, jo tā pieņēma visus, kas skaitījās vācieši (tāpat kā Izraēla pieņēma visus, kas skaitās ebreji). Tagad viņu Vācijā ir vairāk kā 2 miljoni, un tur viņus sauc par «krieviem».

.2115. (Pamazām sāku noskaidrot sava mazdēla senčus «no otras puses». Pagaidām uzzināju, ka vedeklas tēvu sauca Vilhelms, bet viņa tēvu – Leopolds. (Kādi vārdi! Svētās Romas impērijas imperatori – un ne mazāk! Tur jau vairs nav tālu līdz Frīdriham Barbarossam!)).

.2116. Šo vēstuli es pabeidzu šodien, bet nosūtīšu vēlāk kopā ar citiem materiāliem – vienalga pašreiz nav kur steigties.

Valdis Egle

2001. gada 20. oktobrī

§90. Pirmais Paskaidrojums

.2117. RĪGAS PILSĒTAS LATGALES PRIEKŠPILSĒTAS TIESAI

.2118. Prasītājas Skaidrītes ŠTUBES pers.k. 280435-10305, dzīvo Salaspils ielā 6/3 dz.36, LV-1057

.2119. Paskaidrojums

Lietā C2960/901

.2120. pret atbildētāju Inesi PLAUDI, dzīvo Skudru ielā 33, Rīgā.

.2121. Tā kā Latgales priekšpilsētas tiesā jau agrāk ir tikusi izskatīta lieta (Nr.2-417/14 2000.g.) par to pašu priekšmetu, kas figurē arī šajā lietā (īpašuma kompensācijas sertifikāti par summu 3654,0 lati uz Kārļa Girgenzona vārda), tā kā minētajā iepriekšējā lietā ir bijis mans Pieteikums, ir piedalījies

tagadējā atbildētāja Inese PLAUDE un Spriedumā ir minēts mans vārds, tad uzskatu par nepieciešamu sniegt Tiesai savus paskaidrojumus par šo iepriekšējo lietu.

.2122. Mana iepriekšējās lietas Pieteikuma būtiskākā daļa ir citēta šeit Pielikumā Nr.1, bet Tiesas Sprieduma būtiskākā daļa – Pielikumā Nr.2.

.2123. Paskaidroju, ka mans iepriekšējās lietas Pieteikums ir formulēts nepareizi un neizsaka manu faktisko toreizējo gribu (jo tolaik es slikti orientējos civiltiesībās un civilprocesā, kā arī biju psiholoģiski satriekta par brāļa pēkšņo nāvi).

.2124. Pieteikums (1.pielikums) ir formulēts tā, it kā es pretendētu uz brāļa Kārļa Girgensona mantojumu. Faktiskā mana griba bija šādā veidā realizēt agrāko (mutisko) vienošanos ar brāli par sertifikātu sadali uz pusēm. Brāļa sieva Austrā Girgensone domāja, ka tādā veidā būs iespējams šo vienošanos īstenot un ieteica man rakstīt Pieteikumu, kura formu mēs paņēmām no parauga, kas bija izkārtis pie stenda.

.2125. Uz pirmo tiesas sēdi, kas notika 1999.gada februārī, es biju ieradies, bet tur manu prasību noraidīja, un tad es sapratu, ka minēto vienošanos ar brāli šādā ceļā realizēt nevarēs. Tāpēc tālāk es savu prasību neuzturēju. Uz otro Tiesas sēdi 2000.gada oktobrī neierados, pirmkārt, tādēļ, ka jau zināju par neiespējamību šādā ceļā realizēt vienošanos un, otrkārt, tādēļ, ka neierasties man ieteica brāļameita Inese Plaude, solīdama pēc naudas saņemšanas izmaksāt man pusi bez visām formalitātēm.

.2126. Gribētu pievērst Tiesas uzmanību tam apstāklim, ka es patiešām būtu 2.šķiras mantiniece uz brāļa atstāto īpašumu (sertifikātiem), kā tas pareizi norādīts Tiesas spriedumā (2.pielikums), taču faktiski es pretendēju nevis uz brāļa mantojumu, bet gan pati uz savu īpašumu, ko esmu mantojusi no tēva, būdama 1.šķiras mantiniece (tāpat kā brālis). Es pretendēju pati uz savu īpašumu, kurš tikai noformēts tika uz brāļa vārda, saskaņā ar mūsu vienošanos par to, ka

.2127. – īpašuma kompensācijas sertifikātus pieprasīs tikai brālis;

.2128. – par zemes kompensācijas sertifikātiem aprēķināto naudu (Ls 28 par vienu sertifikātu) sadalīsim līdzīgās daļās kā 1.šķiras mantinieki;

.2129. – ja kāds no mums nomirtu pirms naudas izmaksas, tad attiecīgā daļa pienāksies mirušā mantiniecēm (manai meitai Aijai Štubei vai brāļa meitai Inesei Plaudei).

.2130. Šāda mutiska vienošanās tika noslēgta pēc brāļa priekšlikuma, kuru viņš motivēja ar to, ka man ir mazi ienākumi (bet dokumentu kārtošana sertifikātu saņemšanai un to dzēšanai naudā prasīs izdevumus), ka man ir vāja veselība un nav augstākās izglītības kā viņam. Tas viss bija taisnība; ar brāli man bija labas un sirsnīgas attiecības, viņš bija man pateicīgs par to, ka es savā laikā strādādama viņu uzturēju, kamēr viņš studēja; par šādu vienošanos zināja visi tuvākie radnieki, tāpēc man nebija iemesla brālim neuzticēties, un es viņa priekšlikumu pieņēmu, patstāvīgi nepieprasīdama sev īpašuma kompensācijas sertifikātus.

.2131. Pateicoties tam apstāklim, ka es patstāvīgi nepieprasīju sertifikātus, uz brāļa vārda tika noformēts divreiz lielāks sertifikātu daudzums (un līdz ar to atbildētāja Inese Plaude saņēma divreiz lielāku summu) nekā tad, ja es būtu patstāvīgi pieteikusies, uz ko man bija visas tiesības.

.2132. Ja mana tagadējā Prasība tiktu noraidīta, tas nozīmētu, ka cilvēks, kurš faktiski ir dzimis un bērnību pavadījis tajās tēva mājās, par kurām tiek maksāta kompensācija, cilvēks, kurš ir ticis 1949. gadā represēts, pārcietis visas izsūtīšanas šausmas un Sibīrijas grūtības, – šis cilvēks nav saņēmis neko no kompensācijas, – bet visu kompensāciju ir dabūjis otrs, kurš nav tajās mājās dzīvojis, nav ticis represēts, bet ir tikai represētā mantinieks. Un tā ir noticis tikai tādēļ, ka pirmais cilvēks ir uzticējies savam brālim, bet otrs pēc brāļa nāves mēģina ļaunprātīgi izmantot šo uzticēšanos.

.2133. No vispārcilvēciskā un ētiskā viedokļa ir pilnīgi skaidrs, kāds būtu taisnīgs šīs lietas atrisinājums, un jautājums var būt tikai par šī atrisinājuma juridisko pamatojumu un noformējumu.

.2134. Es uzskatu, ka taisnīgs atrisinājums izriet no sekojošiem apsvērumiem:

.2135. 1) Civillikuma 1473. un 1474. panti noteic, ka tiesiska darījuma forma atkarājas no lietas dalībnieku ieskata, un vienošanās var tikt noslēgta arī mutiski, izņemot tos gadījumus, kur Likums prasa noteiktu darījuma noslēgšanas kārtību. Likums neprasa, lai mana vienošanās ar brāli par sertifikātu noformēšanu un sadali tiktu noformēta īpašā kārtībā, tādēļ šī vienošanās (līgums) ir spēkā.

.2136. 2) Civillikuma 1590. pants noteic, ka katrai pusei ir pret otru prasības tiesība par līguma izpildīšanu, un šī tiesība pāriet arī uz viņu mantiniekiem, izņemot tos gadījumus, kad saistība pēc līguma aprobežota ar līdzēja personu, vai kad līguma priekšmets ir tāda darbība, kurā ir nozīme paša saistītā sevišķām personiskām spējām un attiecībām. Manā gadījumā līgums nebija aprobežots ar brāli, un līguma izpilde neprasa no mantiniekiem īpašas spējas, tāpēc tas attiektos arī uz mantinieci pat tad, ja viņa nebūtu personīgi solījusi līgumu pildīt (ko īstenībā viņa ir darījusi).

.2137. 3) Apstākli, ka ir pastāvējis minētais līgums starp mani un brāli, pierāda, pirmkārt, pats fakts, ka es, dzīvodama ļoti trūcīgos apstākļos (tikai no pensijas), nepieteicos patstāvīgi uz kompensācijas sertifikātiem, bet centos šo kompensāciju dabūt, līdzko brālis nomira; – un, otrkārt, līguma pastāvēšanu apstiprina to radinieku liecības, kuri no paša sākuma bija lietas kursā par šo vienošanos starp mani un brāli.

.2138. 4) Mana iepriekšējās tiesas Pieteikuma (1.pielikums) formulējums, ka «Mirusais nāves gadījumam pēc manā rīcībā esošām ziņām nav atstājis nekādu rīkojumu», ir pārrakstīts no stendā izkārtā parauga, un rakstīdama es to sapratu tā, ka brālis nav atstājis rakstisku testamentu, bet nekad neesmu domājusi ar šiem vārdiem noliegt līguma pastāvēšanu starp mani un brāli.

.2139. 5) Ir izbeidzies pieteikšanās termiņš uz kompensācijas sertifikātiem, bet šis termiņš neierobežo darbības laiku manam līgumam ar brāli un šī līguma darbībai attiecībā uz brāļa mantinieci.

.2140. 6) 2000. gada 30.oktobra tiesas Spriedums (2.pielikums) ir pareizs attiecībā uz manu toreizējo Pieteikumu (1.pielikums), kurā izteikta prasība uz brāļa mantojumu. Taču īstenībā es pretendēju nevis uz brāļa īpašumu, bet pati uz savu īpašumu, tāpēc 2.pielikumā citētais Spriedums nevar attiekties uz pareizi noformētu manu prasību.

.2141. 7) 2000.gada 30.oktobra tiesas Sprieduma formulējums par to, ka tiek atzītas par dzēstām visas uz mantojumu laikā nepieteiktās tiesības un prasības, attiecas uz brāļa atstāto īpašumu, bet nevar attiekties uz manu īpašumu, kas tikai bija noformēts uz brāļa vārda saskaņā ar augstākminēto vienošanos.

200_ gada «___».

Skaidrīte ŠTUBE

.2142.

Pielikums Nr.1

1998.gada Pieteikums

.2143. Rīgas Pilsētas Latgales Priekšpilsētas tiesai Skaidrītes Štubes (..) Pieteikums (par mantojuma tiesību apstiprināšanu)

.2144. 1998.g. 3.novembrī mira Kārlis Girgensons – brālis ar pieteicēju māsu Skaidrīti Štubi, dzimis 1931.g. 30.augustā (..). Mirušais nāves gadījumam pēc manā rīcībā esošām ziņām nav atstājis nekādu rīkojumu. Mantojums ir atklājies uz kompensāciju par zemes īpašumu 7308 Ls. (..) Pamatojoties uz augstāk minēto un vadoties no Latvijas civillikuma 390., 404. p.p., lūdzu tiesu atzīt un apstiprināt mani kā mirušā Kārļa Girgensona māsu, politiski represēto Skaidrīti Štubi par likumīgu mantinieci uz pusi no atstātā mantojuma (..). 1998.g. 17.decembrī. S.Štuba

.2145.

2000.gada tiesas Spriedums

Pielikums Nr.2

Lieta Nr.2-417/14 2000.g.

.2146. (..) Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa šādā sastāvā: priekšsēdētāja I.JANĒVIČA ar sekretāri S.GRĪNBERGU 2000.gada 30.oktobrī izskatīja atklātā tiesas sēdē Rīgā, Antonijas ielā 6 civillietu GIRGENSONES Austras, PLAUCES Ineses, ŠTUBES Skaidrītes pieteikumus par apstiprināšanu mantojuma tiesībās.

.2147. Tiesa KONSTATĒJA:

.2148. 1998.gada 3.novembrī nomira 1931.gadā dzimušais GIRGENSONS Kārlis (..). Kā mantinieces tiesā savas tiesības pieteica mirušā sieva – GIRGENSONE Austra, meita – PLAUCDE Inese un māsa – ŠTUBE Skaidrīte.

.2149. Mantiniece PLAUCDE Inese tiesas sēdē savu pieteikumu uzturēja un tiesai paskaidroja, ka pēc tēva nāves atklājās mantojums uz kompensācijas 261,0 sertifikātiem par zemes īpašumu.

.2150. Mantiniece ŠTUBE Skaidrīte uz tiesas sēdi neieradās, nepaziņoja tiesai savu neierašanās iemeslu un nelūdza atlikt lietas izskatīšanu, un tiesa, pastāvot šādiem lietas apstākļiem, uzskata, ka lietu pēc būtības iespējams izskatīt bez pieteicējas klātbūtnes.

.2151. Mantiniece GIRGENSONE Austra 1999.gada 26.jūnijā nomira un ar Rīgas Latgales priekšpilsētas tiesas 2000.gada 28.marta spriedumu Plaude Inese ir apstiprināta mantojuma tiesībās.

.2152. Tiesa, noklausoties I.Plaudes paskaidrojumus, pārbaudot lietā esošos materiālus, uzskata, ka I.Plaudes pieteikums ir pamatots un apmierināms, bet S.Štubes pieteikums ir noraidāms.

.2153. Saskaņā ar Civillikuma 404.p., I.Plaude ir 1.šķiras mantiniece, bet S.Štuba ir 2.šķiras mantiniece un, saskaņā ar Civillikuma 405.p., zemākās šķiras mantinieks nemanto, kamēr ir dzīvs kāds augstākās šķiras mantinieks.

.2154. Testamentu mirušais nav atstājis. Citu likumisko mantinieku nav.

.2155. Uz sludinājumu laikrakstā «Latvijas Vēstnesis» no 1998.gada 27.novembra, pieteikumi vai iebildumi no citiem mantiniekiem pret atstāto mantojumu, tiesā nav saņemti.

.2156. Pamatojoties uz augstākminēto un vadoties no Civilprocesa likuma 12., 334. p.p., Civillikuma 390., 391., 404., 405. p.p., tiesa NOSPRIEDA:

.2157. Apstiprināt PLAUDI Inesi (..) mantošanas tiesībās uz (..) Girgensonu Kārļa visu atstāto mantojumu.

.2158. Atzīt par dzēstām visas uz mantojumu laikā nepieteiktās tiesības un prasības.

.2159. ŠTUBES Skaidrītes pieteikumu par apstiprināšanu mantojuma tiesībās, noraidīt.

.2160. Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā apelācijas instancē Rīgas apgabaltiesā caur Rīgas Latgales priekšpilsētas tiesu (..).

.2161. Tiesas spriedums stāties likumīgā spēkā 2000.gada 20.novembrī (..).

10. Žurnāla «Upe» 10. numurs

Dzīves straumes hronika
Neperiodisks epistolāri grafomānisks izdevums
Numurs izlaists 2002.06.16
Žurnāls iznāk kopš 2001.gada 7.novembra
Galvenais redaktors: Valdis Egle
Galvenais adresāts: Aija Štūbe Salniņa
Redakcijas adrese: egle@latnet.lv

§91. Otrais paskaidrojums

2002.05.01

(pēc 6 mēnešiem, 13 dienām)

.2162. RĪGAS APGABALTIESAI

.2163. Skaidrītes ŠTUBES pers.k. 280435-10305, dzīvo Salaspils ielā 6/3 dz.36, LV-1057

.2164.

Paskaidrojums

sakarā ar Apelācijas sūdzību, ko iesniegusi

.2165. Inese PLAUDE pers.k. 071163-11217, dzīvo Rīgā, Skudru ielā 33

.2166. par Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas

2002.gada 25.marta spriedumu

civillietā Nr. C29143602

.2167. Savā Apelācijas sūdzībā iesniedzēja norāda 4 iemeslus, kādēļ, pēc viņas domām, Latgales priekšpilsētas tiesas spriedums ir atceļams. Paskaidroju tos apsvērumus, kuru dēļ manuprāt neviens no šiem iemesliem nav pamatots.

1.iemesls:

.2168. Sūdzētāja norāda, ka 2000.gada 30.oktobrī Latgales priekšpilsētas tiesa apstiprināja mantošanas tiesībās I.Plaudi, bet S.Štūbes pieteikums par apstiprināšanu mantošanas tiesībās tika noraidīts; 2002.gada 25.martā faktiski esot atkārtoti izskatīta šī mantošanas lieta, tāpēc tiesvedība lietā bija izbeidzama uz CPL 223.p. 3.daļas pamata, jo «likumīgā spēkā ir stājies spriedums, kas taisīts strīdā starp tām pašām pusēm, par to pašu priekšmetu un uz tā paša pamata».

.2169. Tātad Sūdzētāja apgalvo, ka 2000.gada 30.oktobra spriedumā (turpmāk: Mantojuma lietā) un 2002.gada 25.marta spriedumā (turpmāk: Prasības lietā) abos esot izšķirts strīds.

.2170. Vēršu Tiesas uzmanību uz iekšējo pretrunu Sūdzētājas apgalvojumā. Mantojumu lietās, kuras izskata sevišķā tiesāšanas kārtībā (CPL Sestā sadaļa), vispār, principiāli, nevar tikt izšķirti strīdi. Ja tiesnese I.Janēviča, kura taisīja spriedumu Mantojuma lietā, būtu tajā saskatījusi strīdu, tad, saskaņā ar CPL 335.pantu, viņai vajadzēja I.Plaudes un S.Štūbes pieteikumus uz mantošanas tiesībām atstāt bez izskatīšanas, bet strīdu vēlāk izšķirt Prasības pieteikuma izskatīšanas kārtībā.

.2171. Tādējādi manas Prasības izskatīšana Pirmās instances tiesā 2002.gada 25.martā nekādi nevar būt Mantojuma lietas, par kuru taisīts spriedums 2000.gada 30.oktobrī, atkārtota izskatīšana, jo hronoloģiski pirmā lieta bija Sevišķā tiesāšanas kārtībā izskatāma, bet hronoloģiski otrā – strīda izšķiršana Prasības pieteikuma izskatīšanas kārtībā un «pušu sacīkstes» formā.

.2172. Paskaidroju sīkāk tos apstākļus, kādos notika Mantojuma lietas izskatīšana tiesneses I.Janēvičas vadībā. Kā es jau rakstīju savā Paskaidrojumā Pirmās instances tiesai, es vispār iesniedzu Pieteikumu par apstiprināšanu mantošanas tiesībās tikai tāpēc, ka tad vēl nesapratu, ka manas pretenzijas pret brāļa K.Girgensonu mantinieciem (sievu, kas sākumā vēl bija dzīva, un meitu) nevar tikt izskatītas Mantojuma lietā Sevišķās tiesāšanas kārtībā. Vai nu pastāv strīds ar mantinieciem (un tad tas jāizskata Prasības pieteikuma izskatīšanas kārtībā, nevis Mantojuma lietā), vai arī strīds nepastāv un mantinieces labprātīgi pilda K.Girgensonu saistības. Jebkurā gadījumā mans Pieteikums uz mantošanas tiesībām ir nepamatots un atsaucams.

.2173. Kad tiesnese I.Janēviča man to paskaidroja, es savu Pieteikumu uz mantošanas tiesībām neuzturēju un uz tālākajām tiesas sēdēm neierados. Tā kā formāli mans Pieteikums lietā palika, tad tas tika noraidīts.

.2174. Tiesnese I.Janēviča bija mutiski informēta par lietas faktiskajiem apstākļiem gan no manas puses, gan no K.Girgensonu mantinieču puses; viņa zināja, ka ir pastāvējusi vienošanās starp mani un

brāli par sertifikātu kompensācijas naudas sadalīšanu uz pusēm, taču viņai nebija iemesla uz CPL 335.p. pamata pieteikumus par apstiprināšanu mantošanas tiesībās atstāt bez izskatīšanas, jo lietā NEBIJA STRĪDA.

.2175. K.Girgensonas mantnieces gan tiesneses klātbūtnē, gan bez tās (toties citu liecinieku klātbūtnē) daudzkārt apstiprināja, ka mana, viņām labi zināmā, vienošanās ar brāli paliek spēkā arī attiecībā uz viņām, ka viņas izmaksās man norunāto pusi, līdzko saņems naudu. I.Plaude, kad es pirmoreiz biju iesniegusi to kļūdaino Pieteikumu uz mantošanas tiesībām, ar sašutumu pārmeta man: «Kā tu vari man neticēt!».

.2176. Arī pēc Mantojuma tiesas I.Plaude turpināja solīt, ka izmaksās man norunāto pusi, līdzko saņems naudu; arī jau īstenībā saņēmusi naudu, bet slēpdama šo faktu no manis un citiem radniekiem, viņa turpināja to solīt, un šie solījumi bija zināmi arī tām personām, kas tagad mūsu lietā figurē kā liecinieki.

.2177. 2001.gada 23.jūlijā es ciemojos pie māsiņas, tagadējās liecinieces šajā lietā, A.Geitas. Viņa bija draudzīgās attiecībās ar I.Plaudi un bija nesen ar to tikusies. Mēs ar A.Geitu atkal pārrunājām šo lietu, un A.Geita bija pārliecināta, ka I.Plaude naudu nav vēl saņēmusi, jo viņai personīgi tā stāstījusi.

.2178. Taču drīz pēc šīs sarunas es uzzināju, ka nauda par kompensācijas sertifikātiem jau sen tiek maksāta tiem, kas dzimuši vienā gadā ar K.Girgensonu. Tad es 2001. gada 7.augustā pati aizbraucu uz Valmieru, un tur «Latvijas Krājbankas» filiālē man pateica, ka mana brāļa kontā visi sertifikāti ir dzēsti, un nauda Ls 7308 ir izņemta jau 2000. gada 5.decembrī.

.2179. Es biju satriekta par šo faktu un par to, ka brāļameita to vairāk nekā 8 mēnešus slēpusi un man melojusi, apgalvodama, ka nauda joprojām nav saņemta. Nākošajā dienā, 8.augustā es to paziņoju A.Geitai, un arī viņa bija par to satriekta. Tajā pašā dienā, 8.augustā, mēs abas kopā devāmies pie I.Plaudes uz mājām Skudru ielā 33, lai prasītu paskaidrojumus un solījuma izpildi. Taču I.Plaude atteicās mūs ielaist savā mājā, bet vēlāk pa telefonu atbildēja, ka – jā, naudu esot saņēmusi, bet man neko nedoņot, un «par to viņai galva nesāpot».

.2180. Tikai tad, 2001. gada augustā, šajā lietā arī parādījās strīds, par kuru varēja iesniegt Prasību tiesā – pēc tam, kad I.Plaude neatbildēja ne uz vienu pieprasījumu pildīt savas saistības, tajā skaitā uz notariāli apstiprinātu vēstuli.

.2181. Ja šāds strīds būtu pastāvējis jau Mantojuma tiesas laikā (t.i., ja I.Plaude jau tad būtu teikusi: «Es tev neko nedošu!»), tad Mantojuma lieta nevarētu beigties tā, kā tā toreiz beidzās – ar I.Plaudes apstiprināšanu mantošanas tiesībās uz visu mantojuma masu; tad es jau toreiz iesniegtu savu Prasības pieteikumu, Tiesa konstatētu strīdu un pēc CPL 335.panta atstātu I.Plaudes pieteikumu bez izskatīšanas Mantojuma lietā.

.2182. Kamēr mans brālis K.Girgensonas bija dzīvs, man pastāvēja vienošanās ar brāli par to, ka uz sertifikātiem pieteiksies tikai viņš, bet kompensācijas naudu pēc tam dalīsim līdzīgās daļās, – un tikai pateicoties šīs vienošanās eksistencei, uz viņa vārda tika noformēts divreiz vairāk sertifikātu nekā būtu bijis tad, ja es arī būtu pieteikusies patstāvīgi.

.2183. Bet Mantojuma tiesas laikā man pastāvēja vienošanās ar I.Plaudi, ka viņa pildīs savu tēva saistības, – un tikai pateicoties šīs vienošanās eksistencei, I.Plaude tika apstiprināta mantošanas tiesībās.

.2184. No sacītā ir acīmredzams, ka Mantojuma lieta un tagadējā mana Prasība ir divas pilnīgi dažādas lietas.

.2185. Es uzskatu (kā tas atspoguļojas arī manā Paskaidrojumā Pirmās instances tiesai), ka šīs lietas vispār nav saistāmas savā starpā. Mans vārds parādījās Mantojuma lietā tikai manas toreizējās juridiskās nekompetences dēļ. Ja es toreiz nebūtu iesniegusi Prasību par apstiprināšanu mantošanas tiesībās (kas būtu bijis juridiski pareizāk), tad vienalga man paliktu prasības tiesības, lai I.Plaude izpilda savas saistības.

.2186. Pirmās instances tiesa savā 2002.gada 25.marta spriedumā tomēr ir sasaistījusi abas šīs lietas (iespējams, tādēļ, ka Mantojuma lietas faktiskie apstākļi tur netika iztirzāti), vienlaicīgi konstatējot CPL 327.p.2.d.3.p. paredzēto izņēmuma gadījumu: prasījums mantniekam ir bijis zināms.

.2187. Protams, prasījums mantniekam bija zināms; vēl vairāk – prasījumu mantnieks bija akceptējis un pastāvēja vienošanās, ka tas tiks izpildīts; vēl vairāk – gan prasījums, gan vienošanās par tā izpildi bija zināma arī Tiesai (lai gan tikai mutiskā formā), un šīs vienošanās pastāvēšana faktiski bija priekšnosacījums Tiesas 2000.gada 30.oktobra lēmumam tajā veidā, kādā tas tika pieņemts.

.2188. Tāpēc Mantojuma lietā varētu saskatīt arī CPL 327.p.3.d.3.p. minētos apstākļus (tiesa atstājusi bez izskatīšanas termiņā iesniegtu pieteikumu par tiesībām).

.2189. Tomēr es uzskatu, ka pareizāk būtu vispār nesaistīt Mantojuma lietu ar tagadējo prasību, jo manas prasības būtība nav atkarīga no tā, vai es piedalījos vai nepiedalījos Mantojuma lietā, un aplūko-

jamais strīds radās tikai 2001. gada augustā, ilgi pēc Mantojuma lietas beigām, kad atklājās, ka I.Plaude, slepeni saņēmusi naudu un apzināti maldinādama mani, mēģina nepildīt savas saistības.

2.iemesls:

.2190. Sūdzētāja norāda, ka «S.Štubes pieteikums par apstiprināšanu mantošanas tiesībās ir noraidīts, jo sludinājumā par mantojuma atklāšanos noteiktajā termiņā S.Štubē nepieteica savas tiesības kā kreditors» un «līdz ar to visas S.Štubes pretenzijas pret I.Plaudi kā mantinieci atstājamas bez izskatīšanas».

.2191. Pirmkārt, Mantojuma lietā Tiesa noraidīja manu Pieteikumu ne tādēļ, ka es nebūtu savlaicīgi pieteikusies «kā kreditors», bet uz CL 405.p. pamata tādēļ, ka biju uz brāļa īpašumu 2. šķiras mantiniece pie dzīviem 1. šķiras mantiniekiem, kā tas redzams no 2000.gada 30.oktobra Sprieduma.

.2192. Otrkārt, un galvenais: to, ka es esmu «kreditore», mantiniece zināja jau pirms tiesas un pirms sludinājuma publicēšanas; «kā kreditore» es biju pieteikusies arī Tiesā, un mans (vēlāk noraidītais) rakstiskais Pieteikums kā 2.šķiras mantinieci pēc sava nodoma bija tieši «kreditores» pieteikums, tikai nepareizi formulēts; mutiski Tiesai tika izteikts arī pareizi formulēts «kreditores» pieteikums.

.2193. Kā tas redzams no augstāk dotā Mantojuma lietas faktisko apstākļu izklāsta, I.Plaude ne tikai zināja par manu «kreditores pieteikumu», bet to arī pieņēma un atzina, līdz ar to nodibinot starp mums vienošanos, kas bija zināma gan Tiesai, gan lieciniekiem. Ja šādas vienošanās nebūtu, tad tūdaļ būtu radies strīds, Mantojuma lieta būtu atstāta bez izskatīšanas saskaņā ar CPL 335.pantu, un I.Plaude nebūtu apstiprināta mantošanas tiesībās Sevišķajā tiesāšanas kārtībā.

3.iemesls (1.daļa – liecinieki):

.2194. Sūdzētāja norāda, ka «S.Štubes pieaicinātie liecinieki (..) tiesā liecināja, ka starp lieciniekiem un K.Girgensonu ir bijušas pārrunas par to, kā būtu sadalāma saņemtā naudas summa, taču liecinieki nekad nebija dzirdējuši, ka K.Girgenson un S.Štubē būtu konkrēti par kaut ko vienojušies, t.i. noslēguši kādu darījumu».

.2195. Šī ir versija, kuru tiesas sēdē mēģināja paust Sūdzētājas pārstāvis, taču nesekmīgi – Tiesa konstatēja pretējo.

.2196. Vienošanās starp radniekiem nenotiek tā, kā starp svešiem cilvēkiem, kuri vienreiz satiekas, kaut ko norunā un par vienošanās zīmi paspiež viens otram roku, ko tad fiksē un iegaumē liecinieki.

.2197. Vienošanās starp radniekiem pastāv ilgstoši bez kādiem īpašiem vienošanās slēgšanas brīžiem un ārējiem atribūtiem, tādiem kā rokas spiešana. Vienošanās starp radniekiem parasti ir zināma pārējiem radniekiem, kas kontaktē ar viņiem, – un tie redz to kā vispārzināmu un neviena neapšaubītu faktu, kuru apstiprina neskaitāmu sarunu saturs, kaut kādu strīdu vai iebildumu iztrūkums utt.

.2198. Tieši kā šādu radnieku lokā vispārzināmu un neviena neapšaubītu faktu visi liecinieki apstiprināja, ka starp mani un manu brāli K.Girgensonu ir bijusi vienošanās par to, ka uz sertifikātiem (jau iepriekšējos dokumentos minēto iemeslu dēļ) pieteiksies viņš, bet naudu sadalīsim uz pusēm, un ka mana brāļa meita I.Plaude no paša sākuma un visu laiku bija pilnībā informēta un lietas kursā par šo vienošanos.

.2199. Apelācijas instance var pati nopratināt lieciniekus, akcentējot tieši šo jautājumu: «Vai starp radniekiem skaitījās vispārzināms, ka starp brāli un māsu pastāv šāda vienošanās un ka tā ir labi zināma arī brāļa meitai?».

.2200. Pirmoreiz šī vienošanās tika noslēgta 1992.gada sākumā, pirms brālis atdeva iesniegumu «par īpašuma kompensācijas piešķiršanu par Kocēnu pagasta «Paistalu» zemi». Es biju aizgājusi uz viņa mājām Skudru ielā 33; tur bija klāt mana brāļa sieva A.Girgensonē (tagad mirusi), brāļa meita I.Plaude, kā arī tagadējie liecinieki.

.2201. Vēršu Tiesas uzmanību uz to, ka liecinieki ir I.Plaudes radnieki. Liecinieks E.Zariņš bija mana brāļa tuvs draugs un ir I.Plaudes krusttēvs; lieciniece A.Geita ir I.Plaudei tēva māsīca un dēla Riharda krustmāte.

3. iemesls (2.daļa – rakstiska forma):

.2202. Tālāk Sūdzētāja min, ka «Civillikuma 1483.panta 4.daļa nosaka, ka likums prasa rakstisku formu kā nosacījumu prasības tiesībai uz darījuma pamata» un «lai gan šādas darījuma rakstiskas formas nebija un arī paša darījuma nav bijis, tiesa (..) atzina, ka S.Štubē uz mutiski noslēgta darījuma pamata ir prasījuma tiesības, lai gan tiesai ir pienākums aizsargāt tikai darījumus, kuri ir noformēti rakstiski».

.2203. Šeit Sūdzētāja piešķir 1483.p. 4.daļai plašāku traktējumu, nekā to ir noteicis Likumdevējs. Šādā traktējumā 1483.p.4.d. nonāktu pretrunā ar citiem Civillikuma pantiem, piemēram, ar 1474.p., kurš

paredz, ka «Darījuma dalībnieki var (...) apmierināties ar mutisku vienošanos»; šāds traktējums būtu pretrunā ar CL 1488.pantu u.c.

.2204. Īstenībā Likumā pretrunu nav, un Sūdzētājas minētā 1483.p.4.d. nozīmē tikai to, ka man nebūtu tiesību prasīt tiesā, lai mutiski noslēgts līgums tiktu izpildīts tad, ja neviena no pusēm to vēl nemaz nav sākusi pildīt (sk. Pielikumā N1 profesora, LZA akadēmiķa Kalvja Torgāna komentārus CL 1483. un 1488. pantiem).

.2205. Nekur Latvijas likumos nav arī teikts, ka «tiesai ir pienākums aizsargāt tikai darījumus, kuri ir noformēti rakstiski», kā to apgalvo Sūdzētāja; tieši otrādi, likuma «Par tiesu varu» 3.panta 2.daļa prasa, lai tiesa notiktu, «ievērojot visas taisnīguma prasības», bet tā paša likuma 17.panta 1.daļa noteic, ka «Tiesas pienākums, izskatot jebkuru lietu, ir noskaidrot objektīvo patiesību».

.2206. Ja mutiski noslēgtā līgumā viens no līguma dalībniekiem līgumu labprātīgi izpilda, bet otrs izvairās izpildīt savu saistību, tad uz šādu situāciju attiecas CL 1488.panta 2.daļa, kura noteic, ka tādā gadījumā pirmajam «ir tiesība prasīt, vai nu lai atdod atpakaļ to, ko viņš izpildījis, vai arī lai to atlīdzina».

.2207. Es savas saistības mutiskajos līgumos ar brāli un ar I.Plaudi esmu izpildījusi, tāpēc uz mūsu lietu attiecas nevis Civillikuma 1483.panta 4.daļa, kā to grib panākt Sūdzētāja, bet gan CL 1488.panta 2.daļa, un to, ko es esmu zaudējusi, šos līgumus pildot, man vajag vai nu atdot atpakaļ vai kompensēt.

.2208. Man bija mutisks līgums ar brāli, ka es nepieteikšos patstāvīgi uz īpašuma kompensācijas sertifikātiem, bet viņš man izmaksās pusi no summas; es savu līguma daļu izpildīju un uz sertifikātiem nepieteicos, kādēļ uz viņa vārda tika noformēts divreiz vairāk sertifikātu nekā būtu, ja es būtu pieteikusies; sertifikātus atdot atpakaļ vairs nav iespējams, jo termiņš notecējis, tātad sertifikāti man jākompensē.

.2209. Man bija Mantojuma tiesas laikā mutisks līgums ar I.Plaudi, ka viņa man šo summu izmaksās, bet es necelšu Prasību tiesā; es savu līguma daļu izpildīju un tajā laikā Prasību necēlu, kādēļ I.Plaude varēja tikt apstiprināta par mantinieci Sevišķajā tiesāšanas kārtībā uz visu mana brāļa mantojumu bez strīda izskatīšanas Prasības pieteikuma kārtībā; tagad I.Plaudei jākompensē man tas, ko es zaudēju, šādu prasību, saskaņā ar mūsu līgumu, toreiz neceldama.

4.iemesls:

.2210. Sūdzētāja norāda: «Tiesa nepamatoti spriedumā konstatēja, ka I.Plaudei ir bijis zināms par to, ka starp K.Girgenonu un S.Štubi pastāv jebkāds darījums vai noruna, līdz ar to nepamatoti tika piemērots CPL 327.p.2.d.3.p. noteiktais izņēmums».

.2211. Noliegdama, ka viņai ir bijusi zināma mana vienošanās ar brāli, I.Plaude mēģina apzināti maldināt Apelācijas instances tiesu. Kā tas ir zināms gan lieciniekiem, gan bija zināms pat Mantojuma lietas tiesai, I.Plaude ne tikai vienkārši zināja par manu vienošanos ar brāli, bet arī akceptēja šo vienošanos attiecībā uz sevi, solīdama man izmaksāt man pienākošos daļu, līdzko saņems naudu.

.2212. Pastāvēja ne tikai vienošanās starp mani un brāli, kas bija zināma I.Plaudei; pastāvēja arī vienošanās starp mani un I.Plaudi, un tieši šīs vienošanās dēļ Mantojuma tiesas laikā nebija strīda situācijas un Mantojuma lieta varēja tikt pabeigta, to izskatot vienkārši Sevišķajā tiesāšanas kārtībā bez Prasības pieteikuma un strīda izšķiršanas tiesā.

Kopsavilkums

.2213. Tādējādi šī Apelācijas sūdzība ir balstīta:

.2214. 1) uz mēģinājumu Mantojuma lietu, kas izskatīta Sevišķajā tiesāšanas kārtībā bez strīda, sajaukt ar Prasības lietu, kura radusies pēc strīda parādīšanās 2001.g. augustā un izskatīta pavisam citā tiesāšanas kārtībā;

.2215. 2) uz mēģinājumu manu vienošanos ar I.Plaudi Mantojuma tiesas laikā iztēlot par manu savlaicīgu nepieteikšanos «kā kreditorei» uz brāļa mantojumu;

.2216. 3) uz mēģinājumu patvaļīgi traktēt CL 1483.p.4.d. plašāk, nekā to ir noteicis Likumdevējs;

.2217. 4) uz mēģinājumu apzināti maldināt Apelācijas instances tiesu, noliedzot mana līguma ar I.Plaudi pastāvēšanu Mantojuma tiesas laikā un noliedzot pat to, ka I.Plaude zinājusi par manu agrāko vienošanos ar viņas tēvu.

.2218. Tāda argumentācija nevar būt par pamatu Pirmās instances tiesas sprieduma atcelšanai pēc būtības.

.2219. Ja ir vajadzīgs, Apelācijas instance varētu precizēt sprieduma pamatojumu, ņemot vērā Mantojuma tiesas faktiskos apstākļus (kuri Pirmās instances tiesā netika aplūkoti) un pieminot CL 1488.p. 2.daļu kā tādu, kas mūsu gadījumā dod Prasības tiesību.

200. gada «__».

.2220.

Pielikums N1

.2221. No grāmatas: Autoru kolektīvs prof. K. Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. «Civillikuma komentāri. Saistību tiesības (1401.–2400.p.)», «Mans Īpašums», Rīga, 1998., 2000.

.2222. K.Torgāna komentārs CL 1483. pantam:

.2223. «1483. pants arī ir likuma norma (likums). Tādēļ var rasties jautājums, vai visos tajā norādītajos gadījumos, it īpaši, ja darījums jāapliecina notariāli vai jākorobē, rakstiskā darījuma forma nav uzskatāma par darījuma būtisku sastāvdaļu. Tomēr turpmākie trīs panti ļauj secināt, ka rakstiskā forma ir būtiska sastāvdaļa tikai tajos gadījumos, kad likums konkrētam līguma veidam, kā, piemēram, galvojuma, darba, dzīvojamās telpas īres līgumam, nosaka rakstiskās formas obligātumu.

.2224. Pantā norādītie otrais un trešais gadījums neprasa komentārus. Turpretim ceturtais ir visai savdabīgs un no agrākās (padomju) tiesību sistēmas atšķirīgs gadījums. No panta ceturta punkta izriet, ka tiesai ir pienākums aizsargāt tikai prasījumus, kas izriet no rakstiski noformētiem darījumiem. Liekas, ka tas ir pretrunā ar 1473. pantā deklarēto pušu izvēles tiesību attiecībā uz darījuma formu, kā arī ar līdzšinējo tiesu praksi. Panta analīze kopsakarā ar citiem apakšnodaļas pantiem, it īpaši ar 1488. pantu, ļauj secināt, ka tiesa var atteikties apmierināt prasījumus, kas izriet no it kā mutiski vai ar konkludentām darbībām noslēgta darījuma, tikai tad, ja neviena puse neko nav izpildījusi. Tiklīdz kaut kas ir dots vai darīts par labu citai personai, tiesai ir jānoskaidro no šī fakta izrietošās sekas un jātaisa spriedums vai nu par restitūciju, vai ekvivalenta pretī došanu» (66.lpp.).

.2225. K. Torgāna komentārs CL 1488. pantam:

.2226. «Ja darījuma dalībnieki nav ievērojuši noteikumus par darījuma rakstisko formu, bet viņu starpā nerodas nekādi konflikti, valsts neuzskata par vajadzīgu iejaukties šajās privātajās attiecībās: darījumu, ko izpildījušas abas puses, būtu muļķīgi pasludināt par neesošu vai nelikumīgu. Ja nenoformētais darījums izpildīts daļēji, likums rada pamatu konflikta taisnīgam atrisinājumam.

.2227. Ja rakstiski noformējama darījuma puses neko nav izpildījušas, tad likums puses nesaista ar viņu solījumiem un nedod arī tiesas aizstāvību prasībai, kas izriet no šāda nenoformēta darījuma» (68.lpp).

§92. Vecais variants par Līguma rakstisko formu

2002.04.21 18:24 svētdiena
(pirms 10 dienām)

.2228. No punkta {.2202} tālāk sākumā bija tā:

* * *

.2229. Tālāk Sūdzētāja min, ka «Civillikuma 1483.panta 4.daļa nosaka, ka likums prasa rakstisku formu kā nosacījumu prasības tiesībai uz darījuma pamata» un «lai gan šādas darījuma rakstiskas formas nebija un arī paša darījuma nav bijis, tiesa (..) atzina, ka S.Štubei uz mutiski noslēgta darījuma pamata ir prasījuma tiesības, lai gan tiesai ir pienākums aizsargāt tikai darījumus, kuri ir noformēti rakstiski».

.2230. Civillikuma 1488.pants sākas tā: «Kad prasības tiesību uz darījuma pamata vispār un par tā izpildīšanu sevišķi likums dara atkarīgu no tā rakstiskās formas...». Šāds formulējums liek domāt, ka pastāv arī gadījumi, kad «prasības tiesību uz darījuma pamata» likums nedara atkarīgu no tā rakstiskās formas, jo kādēļ tad savādāk būtu jāieved šāda atruna: «Kad.. dara atkarīgu..».

.2231. Tā interpretācija, ko Sūdzētāja piešķir CL 1483.p. 4.daļai nonāktu arī pretrunā ar citiem CL pantiem, piemēram, ar 1474.p., kurš paredz, ka «Darījuma dalībnieki var (..) apmierināties ar mutisku vienošanos» utt. Tāpēc man šķiet, ka Likumdevējs ir domājis CL 1483.p. 4.daļu kaut kādā šaurākā nozīmē, nekā to iztulko Sūdzētāja (piemēram, bez rakstiska līguma nevarētu celt prasību tiesā, lai otrs izpildītu mutisku līgumu, ja tas nav nemaz sākts pildīt). Te būtu vajadzīgs kādas augstākas juridiskas instances skaidrojums.

.2232. Taču mūsu gadījumā tas nav nepieciešams, jo nedz manas prasības būtība, nedz apjoms nav atkarīgi no tā, prasa vai neprasa likums mūsu gadījumā rakstisku formu.

.2233. Pieņemsim, ka Sūdzētājai ir taisnība un ka uz mūsu lietu attiecas CL 1483.p. 4.daļa.

.2234. Tādā gadījumā uz mūsu lietu attiecas arī CL 1488.pants, kurš regulē situāciju, kad likums ir prasījis rakstisku formu, bet šāda forma nav bijusi.

.2235. Un attiecas šī panta 2.daļa, kura paredz: ja šādā situācijā viens no līguma dalībniekiem līgumu labprātīgi izpilda, bet otrs izvairās izpildīt savu saistību, tad pirmajam «ir tiesība prasīt, vai nu lai atdod atpakaļ to, ko viņš izpildījis, vai arī lai to atlīdzina».

.2236. Tātad, līdzko man atņem prasības tiesību pēc CL 1483.p.4.daļas, kā to grib panākt Sūdzētāja, tā man šāda prasības tiesība uzreiz parādās pēc CL 1488.p.2.daļas, jo savu daļu mutiskajā līgumā es esmu izpildījusi, un man to vajag vai nu atdot atpakaļ vai kompensēt.

2002.05.15 16:16 trešdiena
(pēc 23 dienām, 21 stundas, 52 minūtēm)

.2237. Kā redzat, to, ko es sākumā izteicu kā minējumu {.2231}, kad man nebija nekādu Civillikuma skaidrojumu, Torgāns pilnīgi apstiprina {.2224}.

.2238. Par punktu {.2233} Jūs rakstījāt, ka «māte ir pilnīgi pārliecināta, ka viņai ir taisnība». Ne jau par taisnību vispār sertifikātu lietā tur ir runa, bet gan par to, kā saprast CL 1483.p. 4.daļu: vai ir taisnība, ka tā jāsaprot tā, kā rakstīts Ineses Apelācijas sūdzībā? Kā izskaidroja Torgāns, šis pants, šī likuma norma ir jāsaprot savādāk, nekā to mēģina darīt Ineses advokāts. Bet, ja Torgāna nebūtu un mēs pieņemtu Ineses advokāta skaidrojumu, tad vienalga viņi neko nepadarītu un būtu zaudējuši. Tāda tur bija lietas būtība.

§93. Paraksts par pirmajām grāmatām LNB

2001.07.03
(pirms 10 mēnešiem, 12 dienām)

.2239. Paraksts

.2240. Ar šo apliecinu, ka LNB Bibliogrāfijas institūts saņēmis no i/u «Jura Egles apgāds Cēsīs» zemāk nosaukto septiņu grāmatu preprintus (maketus iesietu lāzerizdruku veidā) kā pirmo no 14 obligātajiem eksemplāriem. Šie preprinti nodoti agrāk par pārējiem obligātajiem eksemplāriem tādēļ, ka finanšu trūkuma dēļ šo maketu tipogrāfiska pavairošana var aizkavēties uz vairākiem gadiem vai pat nenotikt vispār.

.2241. Pieņemtas sekojošas grāmatas:

.2242. 1. Valdis Egle. Patiesību liecināt (LASE2). ISBN 9984-9395-2-9

.2243. 2. Valdis Egle. Vēl nedaudz gadus atpakaļ par židiem (LASE3). ISBN 9984-9395-3-7

.2244. 3. Valdis Egle. Kur rozes mūžam zied un nenovīst (LASE4). ISBN 9984-9395-4-5

.2245. 4. Валдис Эгле. Законы Пути (RULES). ISBN 9984-688-14-3

.2246. 5. Валдис Эгле. Суховиана (SUHOV). ISBN 9984-688-18-6

.2247. 6. Валдис Эгле. В украденной газете (DIENA). ISBN 9984-688-19-4

.2248. 7. Валдис Эгле. О природе чисел (NATUR). ISBN 9984-688-34-8

.2249. Pieņēma: bibliotekāre Vita Egle

2001. gada 3. jūlijā

§94. Akts par pirmajām grāmatām LAB

2002.05.31
(pēc 10 mēnešiem, 28 dienām)

.2250. Dāvinājuma akts

.2251. sastādīts par to, ka Latvijas Akadēmiskā bibliotēka ir pieņēmusi no Maijas Salnas kā dāvinājumu septiņu grāmatu preprintus (maketus) ar nosacījumu, ka šie eksemplāri būs pieejami lasītājiem. Ja LAB kaut kādu iemeslu dēļ nevar nodrošināt lasītājiem pieeju šīm grāmatām, tad tā apņemas šeit minētos eksemplārus atdot Dāvinātājam atpakaļ, lai grāmatas varētu tikt uzdāvinātas citai bibliotēkai.

.2252. Pieņemtas sekojošas grāmatas:

.2253. 1. Valdis Egle. Patiesību liecināt (LASE2). ISBN 9984-9395-2-9

.2254. 2. Valdis Egle. Vēl nedaudz gadus atpakaļ par židiem (LASE3). ISBN 9984-9395-3-7

.2255. 3. Valdis Egle. Kur rozes mūžam zied un nenovīst (LASE4). ISBN 9984-9395-4-5

.2256. 4. Валдис Эгле. Законы Пути (RULES). ISBN 9984-688-14-3

.2257. 5. Валдис Эгле. Суховиана (SUHOV). ISBN 9984-688-18-6

.2258. 6. Валдис Эгле. В украденной газете (DIENA). ISBN 9984-688-19-4

- .2259. 7. Валдис Эгле. О природе чисел (NATUR). ISBN 9984-688-34-8
.2260. Pieņēma: Lit. kompl. un apstr. nod. galv. b-kāre Daina Gulbe
2002. gada 31. maijā

§95. Neienesti labojumi

2002.05.27
(pirms 4 dienām)

.2261. Grāmatā NATUR Jūs nezin kāpēc neesat ienesis manus labojumus (dažās vietās), kur ir reizināšanas zīme * un kāpinājums. (Drukaskļūdas bija ienestas tajās pāris vietās, kur man pagādījās pārbaudīt – viens melnraksts saglabājies –, bet p-tos {[NATUR.2493](#)} un {[NATUR.2528](#)} (...10⁵)? Man tur ir labots uz 10⁵). Sīkums, protams.

2002.06.06 17:42 ceturtdiena
(pēc 10 dienām)

.2262. «Parastajā» matemātiskajā tekstā reizināšanu apzīmē ar punktu (kurš pacelts rindiņas vidū), bet kāpinātāju paceļ augšā. Algoritmiskajās valodās (kuru tekstus lasa un translē mašīna) var izmantot tikai tās zīmes, kuras ir uz datora klaviatūras (tur nav punkta rindas vidū) un to attēlojumu, kādu var iegūt, šos simbolus izvietojot lineāri rindā (nepaceļot nekur augšā). Tāpēc algoritmiskajās valodās reizināšanu apzīmē ar *, bet pakāpi – kā kurā valodā: ar **, piemēram, Fortrānā; ar ^ «Paskālā» utt.

.2263. Kad matemātisko simboliku nevar attēlot «parastajā» veidā, visā pasaulē ir pieņemts attēlot to algoritmisko valodu pieņemtajā formā (tā dara, piemēram e-mail vēstulēs un citos «plakanajos tekstos»). Šo paņēmienu pielietoju arī es (izmantojot «Paskāla» valodas apzīmējumus, jo šī valoda ir zināmā mērā standarts pasaulē studentu apmācībai un algoritmu starptautiskajai standartizācijai).

.2264. Kad ir iespējams grāmatās pāriet atpakaļ uz «parasto» matemātisko simboliku, mēs to darām. Taču, ja grāmatās ir iekļauti fragmenti, kas uzrakstīti nevis «parastajā tekstā», bet gan algoritmiskajā valodā, tad simboliku mainīt nedrīkst, jo līdz ar to teksts vairs nebūtu uzrakstīts pareizi šajā algoritmiskajā valodā (to nevarētu iedot translatoram vai arī, ja tomēr dabūtu iekšā mašīnā, translators fiksētu kļūdu).

.2265. Jūsu minētajos punktos bija tieši fragmenti, kas uzrakstīti algoritmiskajās valodās: viens Fortrānā, otrs manā Eiklidolā. Tāpēc tur simbolika netika mainīta. (Nav jau liela bēda, ja Jūs atzīmējat «kļūdas» tur, kur to nav – es vienkārši to izlaižu; sliktāk būtu, ja paliktu neatzīmētas kļūdas tur, kur tās ir).

§96. Barklaja de Tolli pieminēklis

2002.04.23
(pirms 1 mēneša, 13 dienām)

.2266. Publicēts: «Latvijas Vēstnesis» 2002.04.23 Nr. 61 (2636), rubrika: Informācija⁷⁴
Par impērisma kalpu glorifikāciju

Zinātņu akadēmijas Goda loceklis Dr. habil. hist. Heinrihs Strods:

.2267. Sākoties 1905.gada revolūcijai, Vidzemes (Livlandes) gubernators M. Paškovs, pēc muižnieku domām, nespēja pietiekami efektīvi to apspiest. Tāpēc par gubernatoru pēc muižnieku lūguma iecēla pazīstamo kukuļņēmēju N.A. Zvegincevu (iesauka Numismāts). Jau 1905.gada oktobrī uz Zveginceva pieprasījumu no Pēterburgas un Viļņas uz Rīgu devās gandrīz četri kazaku un dragūnu pulki palīgā jau 38 tūkstošu vīru lielajam Latvijā izvietotajam karaspēkam. Karaspēka soda ekspedīcijās cieta vairāk nekā 10 000 Latvijas iedzīvotāju, pie tam ap 3000 tika nogalināti, 2652 izsūtīja uz Sibīriju, bet ap 5000 devās politisko bēgļu gaitās, tajā skaitā Jānis Rainis. Muižnieki un Pēterburga bija sajūsmināti par Zveginceva izdarību un labprāt atbalstīja visaugstākā galma hofmeistara impēriskos pasākumus, lai Numismāts tālāk virzītos pa dienesta kāpnēm.

.2268. Pētera I pieminēkļa uzcelšanai Rīgā 1910.gadā veltītā visaugstākā labvēlība lika Baltijas ģenerālgubernatoram un Rīgas domei domāt tālāk par monumentālo patriotisko pieminēkļu celtniecību.

⁷⁴ Strods Heinrihs, Zinātņu akadēmijas Goda loceklis Dr. habil. hist. «Par impērisma kalpu glorifikāciju». «Latvijas Vēstnesis» 2002.04.23 Nr. 61 (2636), rubrika: Informācija.

Protams, ne bez impēriskās inspirācijas no augšas Rīgas domē radās ideja par Rīgai attālā kņaza Mihaila Andrejeviča Barklaja de Tolli pieminekļa celtniecību, tuvojoties 1812.gada simtgadei. Taču inspirācija nāca par vēlu.

.2269. 1912.gada februārī pieminekļa celtniecības komiteja krievu un vācu valodā izsludināja konkursu, kurā lūdza iesniegt projektus kņaza M. Barklaja de Tolli piemineklim: «Par godu simtgadu jubilejai Krievijas atbrīvošanai no frančiem Napoleona vadībā». Žūrija – R. Dics (Drēzdene), V. A. Beklemiševs (Sanktpēterburga) un Bokslafs (Rīga) – izvēlējās prof. Vilhelma Vandšneidera projektu ar devīzi «1812». Projektā kņaza M. Barklaja de Tolli statuja (93% kapara, 7% cinka lējuma) tā laika Krievijas armijas formas tērpā atradās uz granīta pamata. Līdzīga bronzas statuja kņazam bija uzstādīta jau 1837.gadā Pēterburgā un biste – 1841.gadā Tērbatā. M. Barklajs de Tolli bija Igaunijas un Sāmsalas muižniecības loceklis.

.2270. Rīgas pilsētas dome izsludināja ziedojumu vākšanu līdz 1912. gada 1. maijam. Taču līdz 1912.gada 5.maijam ienāca 10 232 rubļi un 40 kapeikas. Lielākie ziedotāji bija Rīgas muižnieku kredītsabiedrība (1000 rubļu) un Rīgas biržas komiteja (2000 rubļu). Pieminekļa celtniecības komiteja izsūtīja ziedojumu lapas ar visu iespējamo ziedotāju vārdiem un adresēm. Taču ziedotās summas vietā parasti bija atteikums, paraksts un pat zīmoga nospiedums. Redzot bēdīgo stāvokli, 1912.gada 12.maijā Vidzemes muižniecība ziedoja 5000 rubļu. Tā kā pieminekļa celtniecībai no 82 835 rubļiem bija tikai 40 232 rubļi (48,5%), pieminekļa celtniecība kavējās un, neskatoties uz steigu, 1912.gadā netika pabeigta. Lai glābtu stāvokli, pieminekļa celtniecības komiteja griezās ar lūgumu pie Krievijas finanšu ministra piešķirt trūkstošos līdzekļus. Tos arī pēc kavēšanās saņēma – 48 000 rubļu.

.2271. Visai iespaidīga bija pieminekļa atklāšana Aleksandra bulvāra un Elizabetes ielas stūrī 1913.gada 13.oktobrī pulksten 12 un 30 minūtēs. Ielūgumā bija teikts, ka viesiem uz ceremoniju jāierodas frakā un uniformā.

.2272. Šis piemineklis bija viens no Krievijas impērijas idejas krustpunktiem Rīgā. Tāda bija arī Pētera I pieminekļa, Aleksandra vārtu, Pauluči obeliska un Uzvaras kolonnas pamatideja. Vērtējot Krievijas impērijas pieminekļu celtniecību Baltijā 19.-20. gadsimtā, jāsaka, ka tā veltīta impērijas nacionālisma galvenajiem īstenotājiem un nesējiem, kuri cerēja: jo tuvāk Baltija impērijai, jo tālāk Eiropai. Taču Baltija pretēji šīm cerībām aizgāja gadsimtiem iestaigātajā Eiropas virzienā, šie pieminekļi nelīdzēja un tos novāca. Maz cerību, ka tie bez kirzas zābaku palīdzības arī kādreiz līdzēs.

.2273. Pastāv vairākas starptautiski pieņemtas pieminekļu un piemiņas vietu definīcijas. Viena no populārākajām šodien, ko pieņēmuši arī ievērojami vācu pētnieki, ir franču vēsturnieka Pjēra Norē definīcija: «Piemiņas vietas ir ģeogrāfiskās, personālās, literārās vai simboliskās nācijas atmiņas kristalizācijas punkti.» Ne svešu imperatoru, ne kņazu pieminekļi mūsu nācijai nekad tādi nebūs. Ojārs Spārītis nereti aicina saglabāt vēsturisko patiesību un imperatora Pētera I pieminekļa izvietojumā aicina pieņemt lēmumu «kurš neieviesīs cenzūru vēsturē». Pētera I un M. Barklaja de Tolli pieminekļi, ļeņinekļi un citi impēriskie pieminekļi paši bija diktatūras un cenzūras rezultāti. Tie nekādā ziņā nebija nācijas atmiņas kristalizācijas punkti. Vai mums jāturpina impēriskā ideoloģizācija, diktatūras un tās kalpu glorifikācija?

«MĀJAS VIESIS»

.2274. «LV» izziņa: Mihails Barklajs de Tolli (1761–1818) dzimis ģermanizējušos skotu muižnieku ģimenē dzimtas muižā Vidzemes (Livlandes) guberņas Valkas apriņķa igauņu apdzīvotajā daļā – Beklorā (ko kopš brīvvalsts laikiem sauc par Jegevisti); tā tagad ietilpst Igaunijas Republikas Valgas apriņķī un atrodas pārdesmit kilometru no apriņķa centra uz Vircezera pusi Mazās Mētras krastā. Turpat arī apbedīts. Krievu valodu nepārvaldošais cara armijas militārais darbinieks 1810.–1812. gadā ir impērijas kara ministrs, kara sākumā – armijas komandieris, pēc Kutuzova degradācijas – apvienotās krievu un prūšu armijas virspavēlnieks (1813–14), kopš 1814. gada – ģenerālfeldmaršals. Nav vēstures liecību, ka kņazs kaut kad būtu apmeklējis Rīgu.

§97. Valsts Prezidentes apsveikums sunim Rasko

2002.05.08
(pēc 15 dienām)

.2275. Publicēts: «Latvijas Vēstnesis» 2002.05.08 Nr. 68 (2643), rubrika: Prezidentūrā⁷⁵

⁷⁵ Viķe-Freiberga Vaira. «Valsts prezidente: Sveicot mūsu Latvijas sporta izcilniekus». «Latvijas Vēstnesis» 2002.05.08 Nr. 68 (2643), rubrika: Prezidentūrā.

Valsts prezidente: Sveicot mūsu Latvijas sporta izcilniekus

.2276. Valsts prezidente ir nosūtījusi apsveikumu Rēzeknes robežsargu skolas pasniedzējam robežsardzes leitnantam Valdim Bikovskim, sveicot viņu un dienesta suni Rasko ar izcīnīto pirmo vietu NATO Starptautiskajās dienesta suņu biatlona sacensībās. «Tas ir augsts gods, ko esat panācis ar smagu darbu un uzticamu dienesta biedru sev līdzās. Tā ir zeltīta atzinība arī Latvijas Valsts robežsardzes kinologu saimei, par ko lepns var būt ikviens Latvijā. Jūsu sasniegums pierāda, ka arī Latvija kā līdzīga partnere var dot savu ieguldījumu NATO spēkos,» teikts apsveikumā.

Valsts prezidenta preses dienests

2002.05.15 20:11 trešdiena
(pēc 7 dienām)

.2277. Un tā – iegaumēsim šo faktu: Vaira Vīķe-Freiberga sūta apsveikumus robežsargu sunim, bet neatbild man – cilvēkam, kurš radījis, pēc visa spriežot, fundamentālāko teoriju Latvijas zinātnes vēsturē.

§98. Fantastiskas sakarības ar realitāti

2002.06.01 09:32 sestdiena
(pēc 16 dienām, 13 stundām, 21 minūtes)

.2278. «Andris Buiķis: Kaut vai šāds piemērs: eksistē visiem zināmais skaitlis π , kas apzīmē riņķa līnijas attiecību pret tās diametru, ir otrs senās pasaules skaitlis ϕ , tā sauktais «zelta griezuma» skaitlis, un matemātikai labi zināmais skaitlis e jeb eksponente. Ņemot ϕ , sareizinot ar π , izdalot ar e pakāpē ϕ , šis dalījums būs vienāds ar ūdeņraža atomsvāru – formulas kreisajā pusē ir abstrakti skaitļi, kas saistīti ar ģeometriju, otrā pusē ir fizikālās realitātes pamatvienība. Tas ir fantastiski: ūdeņradis – visvairāk izplatītais elements. Lūk kā tūrā matemātika sasaistās kopā ar realitāti».

(Žurnāls «Mūzikas Saule», maijs 2001)

.2279. Kā Jūs komentētu to visu? (Kad ir laiks, – man būtu interesanti, bet Didzim īpaši)

.2280. Ar šo prātojumu akadēmiķis Buiķis ir pārspējis pats sevi.

.2281. Katram sekmīgam skolniekam ir skaidrs (vismaz manā laikā bija skaidrs), ka ikviens svara, vai, pareizāk sakot, masas skaitliskais raksturojums ir atkarīgs no pielietotās mērvienības.

.2282. Tā, piemēram, ja kāda tantiņa nopērk tirgū sietiņu ar kartupeļiem, tad, mērot kilogramos, šo daudzumu raksturo, teiksim, skaitlis 3 (trīs kilogrami). Mērot gramos, tas būs 3000 gramī, tonnās – 0,003 tonnas, mērot angļu mārciņās, tantei būs rokā 6,614 mārciņas kartupeļu; mērot Trojas mārciņās – 8,038 mārciņas; Krievijas cara laika mārciņās – 7,326... Rīgā vien agrāk lietoja vēl 3–4 dažādas mārciņas, atšķirīgas no jau minētajām. Vēl svaru var mērīt pudos, birkavos, karātos utt. utt.

.2283. Tā kā nekādu ierobežojumu mērvienības izvēlei nav un tās var izvēlēties kādas vien grib, tad vispārīgā gadījumā var teikt, ka tantiņas kartupeļu daudzumu raksturo jebkurš skaitlis no mīnus bezgalības līdz plus bezgalībai. Var arī pieņemt par svara mērvienību pašu tantiņas tikko kā nopirkto kartupeļu daudzumu (lai kāds tas būtu; nosauksim šo jauno mērvienību, teiksim, par «tantsietiņu»). Tādā gadījumā tantiņa būs nopirkusi precīzi vienu (!) tantsietiņu kartupeļu.

.2284. Tāpat tas ir ar ūdeņraža atomsvāru (jeb, precīzāk, ar atoma masu). Aptuvenos aprēķinos ūdeņraža atomsvārs ir 1 (jo tieši pats ūdeņraža atoms kā visvienkāršākais no visiem atomiem, arī ir pieņemts par mērvienību priekš pārējiem atomiem; tad oglekļa atomsvārs ir 12, skābekļa – 16 utt.).

.2285. Precīzākos aprēķinos, kad ievēro, ka vispār ne ūdeņradim, ne ogleklim, ne skābeklim, ne citiem ķīmiskajiem elementiem visi atomi nav vienādi, jo pastāv dažādi izotopi (viena ķīmiskā elementa atomu dažādi veidi, kuriem masa nedaudz atšķiras), – tā tad precīzākos aprēķinos lieto (un jo sevišķi agrāk lietoja) vairākas mērvienības, kuras mazliet atšķiras viena no otras. Tā, piemēram, ar 1961. gadu ievestā t.s. «unificētā mērvienība» bija $1,0003179$ reizes lielāka par agrāko t.s. «fizisko atomvienību», kura, savukārt, bija vienāda ar $1,65976 \cdot 10^{-24}$ gramam...

.2286. Te vēl varētu nosaukt veselu lērumu fizikā un ķīmijā lietotu dažādu citu skaitļu, kas izsaka ūdeņraža atomsvāru dažādiem šī elementa izotopiem, vidējo atomsvāru pie dažādām izotopu proporcijām, kā arī definējot mērvienību nevis izejot no paša ūdeņraža, bet gan kā 1/12 daļu no zināma oglekļa izotopa vai 1/16 daļu no viena skābekļa izotopa atomsvāra (kā praksē īstenībā arī rīkojas). Ūdeņraža atomsvāru var izteikt dažādās mērvienību sistēmās, no kurām mēs tikko kā redzējām divas: vesela virkne dažādu atomsvāru vienību (pie šīs grupas mērvienībām ūdeņraža atomsvārs būs vai nu vieninieks

vai ļoti tuvs vieniniekam: sk. skaitli 1,000... iepriekšējā rindkopā), un grami (tad ūdeņraža atomsvars būs 0,000... ar vairāk nekā 20 nullēm aiz komata: sk. otru skaitli ar kāpinātāju –24 iepriekšējā rindkopā).

.2287. Un tā, mēs redzam, ka ūdeņraža atomsvaru var izteikt (un praksē arī izsaka) ar ļoti daudziem atšķirīgiem skaitļiem. Tad ar KURU no visiem šiem skaitļiem ir vienāda Buiķa noslēpumainā formula?

.2288. (Buiķa plāpāšana tiešām ir fantastiska! Tikai cilvēks, kurš absolūti neko nezina ne tikai par atomsvariem, bet vispār par svāra mērīšanas principiem, var viņa stāstīto klausīties bez izbrīna).

.2289. Buiķa nosauktā formula

.2290.

$$\frac{\pi \cdot \varphi}{e^{\varphi}}$$

.2291. ir **SKAITLIS** – viens vienīgs skaitlis (jo tur nav mainīgā lieluma kā funkcijās). Tāpat kā formulai

.2292.

$$\frac{3 \cdot 2}{4^2}$$

.2293. vērtība ir 6/16 jeb 3/8, tā arī Buiķa formulai ir viena, konkrēta skaitliska vērtība, kura (varbūt) var sakrist ar ūdeņraža atomsvāra izteiksmi kādā (no daudzajām) mērvienību sistēmām. Tas arī ir viss sakars, kāds te vispār iespējams ar ūdeņradi.

.2294. Buiķa minētajā formulā visi trīs skaitļi ir iracionāli, tāpēc precīzi aprēķināt tās skaitlisko vērtību (kā punkta {2292} formulā) nav iespējams. Bet (droši vien) var teorētiski pierādīt, ka šī izteiksme ir vienāda ar tādu un tādu skaitli. Taču man nav nedz laika, nedz vēlēšanās mēģināt atrast šo pierādījumu literatūrā (kur tas droši vien ir atrodams) vai pūlēties pašam atrisināt šo uzdevumu, jo situācija arī bez tā ir pilnīgi skaidra.

.2295. Varam aptuveni novērtēt «Buiķa skaitļa» lielumu. Zinot, ka aptuveni $\pi = 3,14$ un $\varphi = 1,62$, atrodam, ka dalāmais virs svītras būs apmēram 5 (5,0868). Dalītāju zem svītras var viegli atrast jebkurā augstākās matemātikas rokasgrāmatā naturālo antilogaritmu tabulās: $e^{1,62} = 5,0531$. Nu, tad redzam, ka «Buiķa skaitlis» pie šādām aptuvenām vērtībām ir ļoti tuvs vieniniekam, un pie «bezgalīgi precīzām» vērtībām droši vien tas kļūs «precīzi vieninieks».

.2296. Tātad acīmredzot «Buiķa formulas» vērtība ir vienkārši 1 –, un ar «ūdeņraža atomsvāru» tā sakrīt tikai tādēļ, ka ūdeņraža atomsvars ir ticis pieņemts par mērvienību. Tikpat labi mēs varam apgalvot, ka «Buiķa formula» izsaka nevis «ūdeņraža atomsvāru», bet gan «vienu tantsietīņu kartupeļu», vienu vārītu olu, vienu kazu vai vienu locekli – visu, kas ir viens.

.2297. (Kad es strādāju Zinātņu Akadēmijā, tur klīda tāda anekdote jautājuma formā: «Почему стада быков или овец считают по головам, а академии по членам?»).

.2298. Nu lūk, ja mēs ievadam mērvienību «loceklis» zinātņu akadēmiju intelektuālā potenciāla vērtēšanai, tad var sacīt, ka Latvijas ZA intelektuālais potenciāls ir, teiksim, 169 locekļi, bet Andra Buiķa potenciāls – 1 loceklis.

.2299. Tad, sekojot akadēmiķa Buiķa domu gaitai, mēs varam atklāt, piemēram, arī šādu fantastisku un fundamentālu sakarību, «kā tīrā matemātika saistās kopā ar realitāti»:

.2300.

$$\frac{\pi \cdot \varphi}{e^{\varphi}} = 1 \text{ loceklis (Andris Buiķis)}$$

.2301. (Tāda spriedelēšana, manuprāt, jau robežojas ar plānprātību).

.2302. Matemātikā ir papildam tādu formulu kuru skaitliskā vērtība ir 1 (vai –1 vai kāda cita negaidīta sakarība, kas it kā pēkšņi iznirst no formulas); tās visas ir interesantas, un izprast, kādēļ tas tā iznāk, ir patiešām vērtīgi. Taču tās ir sakarības starp dažādu algoritmu potenciālajiem produktiem – kā jau viss matemātikā – un nekādu mistisku «aizkulišu» tur nav.

.2303. Frāze par sakarībām algoritmu potenciālajos produktos Jums var sākumā likties nesaprotama. Katrā ziņā ceturtdaļgadsimta laikā man šo ideju tā arī nav izdevies ieskaidrot nevienam matemātikas doktoram vai habilitētajam doktoram, kaut gan esmu iztērējis tam milzumu laika un skaidrojais

visvisādos veidos. Toreizējais Latvijas Universitātes Matemātikas un informātikas institūta direktors Dr.habil.math. Rihards Balodis, kuram es 1998.gadā sūtīju grāmatu REVIS, gandrīz ar asarām acīs žēlojās Latnet direktoram Jānim Ķikutam (kā Ķikuts, ar kuru mēs kādreiz kopā strādājām Elektronikas institūtā, man vēlāk stāstīja), ka Egle uzbāžoties viņam ar savām grāmatām un prasot atbildi, bet viņš to mācību pilnīgi nesaprotot...

.2304. Nu tad tagad es pamēģināšu šo ideju pamatvilcienos izskaidrot Jums, un paskatīsimies, kā ir samērojami Jūsu un matemātikas habilitēto doktoru intelekti.

.2305. Algoritms ir rīcības plāns: «Es darīšu tā, tā, un tā». Algoritms var tikt izpildīts, un tad tam ir reāli, konkrēti rezultāti (produkti). Bet algoritmu var analizēt (pētīt), arī to faktiski neizpildot, tikai vienkārši domājot: «Ja es izdarītu tā un tā, tad iznāktu tas un tas». Šis «tas un tas», kurš īstenībā neeksistē, bet par kuru tiek domāts un spriests, tad arī ir algoritma «potenciālais produkts».

.2306. Jūs vienā vēstulē rakstījāt, ka kādreiz esat labprāt un labi spēlējusi dambreti. Tad nu es algoritmus, to potenciālos produktus un sakarības starp šiem produktiem ilustrēšu ar dambretes kauliņa pārvietošanu pa spēles dēli. Pieņemsim, ka Jums kauliņš atrodas lauciņā c1 – uz melnā kvadrāta, otrā no kreisās malas pirmajā rindā.

.2307. Pieņemsim tālāk, ka Jums ir algoritms A (šī kauliņa virzīšanas plāns), sastāvošs no diviem soļiem: vispirms iet uz b2, pēc tam uz c3.

.2308. Un Jums ir otrs algoritms B: vispirms iet uz d2, un tad uz c3.

.2309. Abi algoritmi atšķiras, jo izpildāmās darbības ir dažādas. Bet abu algoritmu potenciālais produkts izrādās vienāds: kauliņš vienalga atradīsies lauciņā c3, vai nu Jūs to bīdīsiet pēc pirmā vai pēc otrā algoritma. Tā tad arī ir tā sakarība, kura pastāv starp algoritmu A un B potenciālajiem produktiem un kuru mēs varam konstatēt un novērot.

.2310. Viegli iedomāties (bet nav vajadzības smalki aprakstīt) arī vēl citus algoritmus (C, D, E, F,...) kauliņa dažādai pārvietošanai pa spēles dēli. Tie var sākties no tās pašas pozīcijas a3 vai būt iepriekšējo algoritmu turpinājumi, sākot savu darbību no pozīcijas c3, vai vēl citādi. Šie algoritmi var tikt visvisādi kombinēti, un tad beigās Jūs varat izsecināt, ka, lūk, tādiem un tādiem algoritmiem vai to kombinācijām rezultāts (produkts) būs vienāds, bet tādiem un tādiem atšķirīgs. Tā arī ir dažādu algoritmu potenciālo produktu analīze.

.2311. Tieši tāpat tas ir matemātikā. Visa matemātika nodarbojas ar dažādu (skaitļošanas vai konstruēšanas) algoritmu potenciālo produktu analīzi, šīs analīzes rezultātā atklājot, ka pastāv vai nepastāv tās vai citas sakarības viņu potenciālajos produktos.

.2312. Kad Jūs redzat, ka dambretes algoritmiem A un B potenciālie produkti būs vienādi (kauliņš vienalga būs pozīcijā c3) un saprotat, kādēļ tas tā iznāk (jo ir vienalga, vai iet pa priekšu pa kreisi un tad pa labi, vai vispirms pa labi un tad pa kreisi), – tad Jums šajās sakarībās starp algoritmu potenciālajiem produktiem nav nekā noslēpumaina un mistiska.

.2313. Turpretim, ja algoritmi kļūtu tik sarežģīti, ka Jūs vairs nespētu izsekot viņu soļiem, tad pēkšņi atrastā sakarība Jums viegli varētu izlikties savāda, noslēpumaina un pat mistiska. Tieši tā arī bieži notiek matemātikā.

.2314. Buiķa formula

.2315.

$$\frac{\pi \cdot \varphi}{e^\varphi} = 1$$

.2316. faktiski nozīmē, ka

.2317.

$$\pi \cdot \varphi = e^\varphi$$

.2318. Tieši tāpat kā ar Jūsu dambretes algoritmiem A un B, šeit ir divi algoritmi (viens: «sareizināt π ar φ »; otrs: «kāpināt e pakāpē φ »), un tieši tāpat kā dambretē, šeit izrādās, ka abiem šiem algoritmiem ir vienāds potenciālais produkts.

.2319. Ja neredz un nesaprot, kāpēc tas tā iznāk, tad šī sakarība var likties noslēpumaina un mistiska, kā tas liekas Buiķim (un daudziem citiem), un tad var sākt meklēt šeit iešifrētas visādas «Dieva gribas» un «Esības plānus».

.2320. Bet izsekot un saprast, kādēļ iznāk tādas sakarības starp algoritmu potenciālajiem produktiem, ir principā iespējams arī matemātikā, kaut gan tur, protams, algoritmi ir krietni sarežģītāki nekā dambretes kauliņu bīdīšanā.

.2321. Lai izprastu šīs sakarības, pirmām kārtām ir nepieciešams vispār apzināties, ka runa te ir tieši par algoritmiem, to potenciālajiem produktiem un par sakarībām šajos produktos – un nevis par kaut ko citu. Bet tieši to jau arī matemātiķi neapzinās un negrib apzināties, nevēlas uzklaustīt un saprast, kad es viņiem to lieku priekšā kā Vēras teoriju. Nu, un, atsacīdamies spert šo pašu pirmo soli, viņi, dabīgi, nekur tālāk arī netiek, un galu galā sāk plāpāt tādas muļķības kā akadēmiķis Buiķis.

.2322. To, ka reizinājums $\pi \cdot \varphi$ un kāpinājums e^φ ir zināmu (rēķināšanas) algoritmu rezultāti, matemātiķi vēl puslīdz saprastu un pieņemt. Taču tas vēl ir par maz, lai izprastu šīs sakarības būtību. Lai saprastu, kāpēc iznāk «Buiķa formula», ir jāsaprot arī tas, ka paši skaitļi π , φ un e arī ir zināmu algoritmu potenciālie produkti – un tas nu priekš matemātiķiem ir jau «par daudz»; priekš viņiem šie skaitļi ir doti gatavi un «vienkārši pastāv».

.2323. Bet tieši analizējot tos algoritmus, kuri rada skaitļus π , φ un e , kļūst skaidrs, ka šie algoritmi īstenībā ir ļoti līdzīgi (tāpat kā Jūsu dambretes algoritmos A un B līdzīgi bija soļi «iet pa kreisi» vai «iet pa labi», un tieši šīs līdzības dēļ gala rezultāts izrādījās vienāds (rezultāts nemazam ar nebūtu vienāds, ja, piemēram, algoritmā B būtu radikāli atšķirīgs no algoritma A solis, teiksim: «uzsviest kauliņu uz skapja»); pie tādām atšķirībām algoritmam A potenciālais produkts būs «kauliņš atrodas uz c3», bet algoritmam B : «kauliņš atrodas uz skapja» – un šie potenciālie produkti nebūs vairs vienādi).

.2324. Precīzi aprakstīt skaitļu π , φ un e radīšanas algoritmus es principā varētu, bet tas prasītu iesaistīt ģeometriskus zīmējumus, rindu (virkņu) teoriju no augstākās matemātikas un citus elementus; teksts aizņemtu kādas simt lappuses un prasītu milzumu laika. (Sen jau to gribu izdarīt monogrāfijā par Vēras teoriju).

.2325. Tāpēc šeit aprobežošos tikai ar to, ka norādīšu virzienus, kādos ir jāiet, lai izprastu skaitļu π , φ un e būtību (un līdz ar to «Buiķa formulu»).

.2326. Ievelciet riņķa līnijā regulāru trijstūri vai kvadrātu. Pēc tam katru ievilktais figūras malu daliet uz pusēm un viduspunktu «pārceliet» uz riņķa līniju. Izveidosies ievilkts regulārs sešstūris vai astoņstūris. Arī ar to malām dariet tāpat. Veidosies ievilkti regulāri daudzstūri ar aizvien lielāku malu skaitu, kuri arvien vairāk tuvosies pašai riņķa līnijai. Tas ir konstruēšanas algoritms, kurš ir pamatā skaitlim π . No šī algoritma izrietēs skaitļa π izvirkējums bezgalīgā rindā (tas pats, labi pazīstamais no matemātiskās analīzes).

.2327. Uzkonstruējiet pēc «zelta griezuma» taisnstūri ar «harmonisko attiecību» $(a + b):a = a + b$ malām. Atdaliet no tā kvadrātu: pārpalikušais taisnstūris atkal būs ar «harmoniskām malām». Atdaliet no tā kvadrātu... utt. Šis bezgalīgais process ir līdzīgs iepriekšējam bezgalīgās dalīšanas procesam un šis algoritms ir pamatā skaitlim φ .

.2328. Skaitlis e ir tā bāze, pie kuras funkcijas a^x atvasinājums aug tikpat strauji kā pati funkcija (pie lielākiem a atvasinājums aug straujāk, pie mazākiem – lēnāk), jeb, citiem vārdiem sakot, atvasinājums sakrīt ar pašu funkciju. Atvasinājuma ģeometriskā interpretācija ir vispārzināma. Šīs bāzes meklēšana tāpat kā iepriekšējos gadījumos, ir bezgalīgs konstruēšanas process.

.2329. Lūk, šie trīs bezgalīgo procesu algoritmi nosaka (definē) skaitļus π , φ un e . Ar šo algoritmu potenciālajiem produktiem ir saistītas daudzas (pirmajā acu uzmetienā pārsteidzošas) sakarības. (Buiķa minētā formula nav vienīgā; ir arī citas tikpat spožas). Bet, «līdz galam» izanalizējuši visus šajās sakarībās iesaistītos algoritmus, mēs atklāsim, ka nekā mistiska te nav un ka būtībā viss ir tikpat skaidrs, kā tas, ka Jūsu «dambretes algoritmos» A un B galu galā kauliņš atradīsies lauciņā c3.

Pielikums: No 2018.gada vēstules profesoriem Gūtmanam un Kutateladze:

2018.03.10 14:25 суббота
через 15 лет, 9 месяцев, 9 дней, 5 часов, 53 минуты
(часы даны с учетом летнего времени в 2002 году)

Когда я почти 16 лет назад писал данный выше ответ читательнице Майя Сална, я полагал, что академик Буйкис преподнес нам формулу, приведенную в пункте .2315, столь же красивую, как, например, формула Эйлера

$$e^{i\pi} = -1.$$

Сейчас, располагая уже мощным калькулятором системы *Windows*, я проверил «формулу Буйкиса». Википедия указывает $\varphi = 1,6180339887498948482$; π и e дает сам калькулятор. С точностью, выдаваемой калькулятором:

$$\pi \cdot \varphi = 5,0832036923152598157950990480959,$$

$$e^\varphi = 5,0431656433600286512887500238009,$$

$$\pi \cdot \varphi / e^{\varphi} = 1,007939070771539373679855505694.$$

Последнее, значит, и есть предполагаемый академиком Буйкисом атомный вес водорода. А «таинственная формула» не в силе. Просто числа 5,08... и 5,04... случайно оказались близкими. (Отсутствие красивой формулы делает заявление академика Буйкиса еще глупее).

Буйкис – самый, пожалуй, известный в Латвии математик (и кумир всей мракобесной публики – от ярых эзотериков, ночующих под пирамидами, до христианских старушек, с умилением слушающих его проповеди по радио и телевидению (цитата, которую мне просила прокомментировать Майя Сална, тоже из такой проповеди)).

Поняла ли Майя Сална (не имеющая высшего образования) то, что я ей написал, я не знаю. Но там в очень простой форме (и вообще-то упрощенно) изложены некоторые основные положения Веданской теории, которые было бы полезно усвоить также и профессорам Гутману и Кутателадзе.

Валдис Эгле

10 марта 2018 года

§99. Maketēšana

2002.05.27
(pirms 5 dienām)

.2330. Es labprāt gribētu samaketēt vienu savu romānu «Zilais kalns», kas pašlaik ir pie Ingusa, un es drusku baidos, ka viņš to varētu dzērumā nozaudēt. Bet to es pati samaketēju, ja Jūs man to tehniku iemācīsiet. Vai tas tiešām ir tik sarežģīti? (Es iedomājos, ka pastāv kaut kāda programma, kura automātiski tekstu pārveido vajadzīgā veidā).

2002.06.06 21:13 ceturtdiena
(pēc 10 dienām)

.2331. Protams, tādas programmas pastāv. Es maketēju ar *PageMaker*; bildes taisu ar *PhotoFinish*, tekstus importēju ar *Htmlled*, un fontus veidoju ar *Fontmonger* (bet punktu numerāciju un norādes organizē manis paša sistēma TECUS). Var lietot arī dažādas citas programmas.

.2332. Punktā {1426} bija teikts: «..pirms Jūs varētu pati izgatavot tādas eksemplārus kā manējie». Manas grāmatas ir, protams, diezgan sarežģītas: tur ir jaukti teksti latviski un krieviski, ir arī vācu (ar umlautiem) un citi, ir matemātiskas zīmes un formulas, grieķu burti, shēmas, speciālas zīmes, kādu nav nevienā alfabētā (piemēram: я), punktu numerācija, indeksi, zemsvītras piezīmes, identifikācija lapas augšpusē; Jūs varbūt esat ievērojusi, ka visas manas grāmatas aizņem precīzi veselu skaitu burtnīču (iespiedlošņu) tā, ka grāmatas beigās nepaliek tukšas (vai ar reklāmu aizpildītas) lapas, kā tas ir gandrīz visām veikalos pērkamajām grāmatām; manējos maketus var iesiet patstāvīgi (bez tipogrāfijas) ar apaļo muguriņu (tas iespējams tikai tad, ja kombinē četras lappuses uz vienas lapas; paņemiet vienu atsevišķu lapu un paskatieties, kādas tur kombinējas lappuses: tās nebūt neiet pēc kārtas, kā tas ir pie parasta maketa)...

.2333. Viss tas nerodas pats no sevis, to vajag uztaisīt un vajag prast uztaisīt. Tādi maketi ir krietni sarežģītāki par tiem, kādi ir vairumam veikalos pērkamo grāmatu. (Tām parasti sarežģītāks par manējiem ir tikai viens elements: fotogrāfiju un citu attēlu – parasti krāsainu – kombinēšana).

.2334. Protams, ja Jums ir vienkāršs lineārs teksts (kā romānā), tad maketēšana būs vienkāršāka nekā manām grāmatām. Bet arī tur Jums radīsies daudz problēmu. Ir jāizprojektē visa maketēšanas tehnoloģija no sākuma līdz beigām ar tādām specifiskajām, kādas tiek no tās prasītas.

.2335. Pirmkārt, vai Jūs gribēsiet «savietojamību» ar mani (t.i. vai Jūs gribēsiet, lai varat paņemt manu grāmatu maketus un tos vai nu izdrukāt vai kā citādi ar tiem darboties?). Ja «jā», tad tas jau uzreiz uzliks zināmas prasības Jūsu maketēšanas sistēmai: lai tā izmantotu tās pašas programmas, tos pašus fontus, tos pašus kodus... Ja «nē», tad Jums ir lielāka brīvība tehnoloģijas izstrādē, bet tad varbūt es nevarēšu paņemt Jūsu maketus un ar tiem strādāt.

.2336. Ja Jūs gribat iesiet savus maketus tā kā manējos, tad tas nozīmē, ka Jums ir jāmaketē nevis «stāvus» uz vienas lapas vienu lappusi (kā taisa gandrīz visas «parastās» grāmatas), bet gan «guļus» uz lapas, «viltīgi» kombinējot lappuses pa lapām. Ja Jūs gribēsiet, lai nepaliek beigās tukšas lapas, tad jāprot aprēķināt maketu un «piedzīt» visu precīzi pa iespiedloksnēm.

.2337. Nu, un, protams, jāprot vispār strādāt ar maketēšanas un «bilžu» programmām, jāprot iziet no visādiem negaidītiem stāvokļiem, kurās tās labi prot ieiet, kad lietotājs tās slikti pārvalda un kad tas

vairs nesaprot, ko tālāk darīt (varbūt esat jutusi tādas stāvokļus, strādājot, teiksim, ar Word?). Jāprot skanēt bildes, drukāt ar printeriem un iziet no tiem stāvokļiem, kuros arī tie mēdz nonākt...

.2338. Beidzot, ir jābūt naudai, lai regulāri pirktu tonerus un papīru, jāprot (un jābūt iespējai) uzturēt drošības kopijas, lai viss padarītais pēkšņi «vienā jaukā dienā» neaizietu bojā, datoram saplīstot...

.2339. Lūk, ja Jūs visu to spēsiet, tad varēsiet uzturēt patstāvīgu maketēšanas tehnoloģiju. Bet tas nav viegli. Zinot un redzot, cik grūti sievietēm iet ar datoriem mūsu redakcijā un cik bieži viņām nākas saukt kādu palīgā...

.2340. Negribu apgalvot neko kategoriski, bet – ņemot vērā arī Jūsu iespējamus tekstu apjomus – pieļauju domu, ka Jums vēl labu laiku var būt izdevīgāk izmantot manas (tagad jau diezgan labi noregulētas) maketēšanas sistēmas pakalpojumus, nopelnot sev maketus citos ceļos, nekā uzturēt pašai savu maketēšanas sistēmu.

.2341. Romānu «Zilais kalns» es labprāt izlasītu, – taču ne rokrakstā, bet elektroniskā veidā, to rediģējot un maketējot.

§100. Šahs Riars un šahiene Rezada

2002.05.26

(pirms 11 dienām)

.2342. Korins raksta, ka jūsmo par dzezu, bet man tas ir pilnīgi vienaldzīgs t.i. neizsauc ne «+», ne «-» emocijas. Tāpat blūzs. Toties man patīk (ļoti) krievu bardu mūzika, – latviešiem tādas nav. Latviešu folkloras festivāla «ķekatu dziesmas» man nepatīk, arī tās «pagāniski tautiskās» māžošanās ne. Izskatās (jūtās), ka iepriekšējā dzīvē es neesmu bijusi latviete. Varbūt esmu bijusi indiešu dejojāja (ļoti – īpaši agrāk – patīk indiešu dejas un dziesmas) vai turku sultāna 108. sieva Šeherezāde (nezinu kāpēc, bet Austrumu tradīcijas un cilvēku domāšana man ir tuvi no bērniības, – 101 reizi pārļastīju (tad) «1001 nakts pasakas»).

2002.06.05 13:06 trešdiena

(pēc 10 dienām)

.2343. Šeherezāde nebija turku sultāna sieva.

.2344. Šo pasaku pirmo eiropiešu izdevumu (1704–1717.) Galāns tulkoja franciski no arābu valodas. (Ar to izdevumu «Tūkstoš un vienas nakts pasakas» kļuva slavenas Eiropā). Arī vēlākie precizētie un papildinātie tulkojumi ir taisīti galvenokārt no arābu valodas, kaut gan pastāv arī tulkojumi no persiešu valodas. (Katrā ziņā turki paliek malā; bet atšķirība starp turkiem, arābiem un persiešiem ir daudz lielāka nekā, teiksim starp krieviem, vāciešiem un latviešiem, jo pēdējās trīs tautas visas ir indoeiropieši, bet pirmās trīs pieder katra savai valodu saimei).

.2345. Vairums pētnieku uzskata, ka «1001 nakts pasaku» kodolu veido tulkojums arābu valodā no persiešu valodas, kurš izdarīts 9. gadsimtā (tātad apmēram 2 gadsimtus pēc tam, kad arābi bija pakļāvuši un islamizējuši Persiju). Tātad pamatā tās ir PERSIEŠU pasakas, kuras vēlāk pārņēmuši arābi, kaut gan tur ir arī pašu arābu oriģinālie, kā arī indiešu, ēģiptiešu (koptu) u.c. slāņi, tajā skaitā arī turku.

.2346. Turku ietekmē, piemēram, ir radies pats nosaukums «Tūkstoš un viena» (nakts vai pasaka), jo turku valodā tā («*bin bir*» – «tūkstoš un viens») izsaka jēdzienu «daudz daudz». Pirms tam pasakas saucās vienkārši «Tūkstoš pasakas» – bez tā vieninieka. Bet turki parādījās sākumā Persijā un vēlāk arī tagadējā Turcijā (kas toreiz bija Bizantija un kur runāja grieķiski) tikai ar 11. gadsimtu (tātad kad pasakas sen jau pastāvēja un pat bija pārtulkotas no persiešu valodas arābiski). Pakļāvuši (uz laiku) Persiju, turki ietekmēja persiešu valodu tā, ka arī paši persieši sāka teikt: «tūkstoš un viens», lai apzīmētu «daudz daudz».

.2347. Saskaņā ar to sižetu, kas pazīstams Eiropā un tulkots arī latviski,⁷⁶ sultāns Šahriars (tas, kurš klausījās Šeherezādas pasakas) esot bijis «no Sasanīdu valdnieku cilts» (tātad dinastijas) un valdījis «Indijas un Ķīnas salās» (tātad Indoķīnas salās – Indonēzijā), bet viņa brālis Šahzamans bijis sultāns «persiešu Samarkandā» (tātad tagadējā Uzbekijā, kur pirms uzbeku-tjurku ienākšanas tik tiešām dzīvoja persieši).

.2348. Sasanīdu dinastija ir reāla – tāda patiešām pastāvēja Persijā (un viņu valsti vēsturē sauc par Sasanīdu valsti), bet tikai viņi nebija musulmaņi un nebija sultāni. Sasanīdi savas varas sākuma periodā

⁷⁶ «Tūkstoš un viena nakts». Latvijas Valsts izdevniecība, Rīgā, 1957. Tulkojis R. Kroders. (No kādas valodas tulkots, nav norādīts. Pēcvārdi: Maksims Gorkijs «Maskavas izdevumam» un prof. Enno Litmans 1923. gada vācu izdevumam).

karoja ar Romu, bet beidzās viņu vara un viņu valsts tieši ar to, ka viņus 0651–0652. gadā sakāva arābi un pēc tam viņu tautu musulmanizēja.

.2349. Tātad persiešu pasakas piedēvē darbību saviem bijušajiem (pirmsmusulmaņu) valdniekiem, bet pārvēršot viņus par musulmaņiem (sevišķi, jādodomā, šī musulmanizācija izpaužas arābu tulkojumā, kurš veikts 200 gadus pēc arābu uzvaras pār Sasanīdiem).

.2350. Šahriars, Šahzamans un Šeherezada – tie visi ir «tīri» persiešu vārdi; patiesībā apzīmējumā «sultāns Šahriars» ir iekšēja pretruna, jo vārds Šahriars jau nozīmē: šahs Riars, – un ja viņš bija persiešu šahs, tad kā viņš var būt vienlaicīgi sultāns? (Tas ir tāpat, it kā Anglijā kāds rakstītu par Krieviju: «Tajā zemē valdīja karalis Carsnikolajs»).

.2351. Sultāns, soltans – tie ir tjurku vārdi; vēlāk, pēc turku uzvarām tos pārņēma arī turku pakļautie arābi, bet agrīnajā tjurku hierarhijā soltans bija cilts vecākais, zemāks par hanu – valsts galvu. Tādu jucekli, protams, ir radījuši ilgie gadsimti, kuros Pasakas attīstījās: sākumā Šeherezadu (šahieni Rezadu) klausījās šahs Riars, bet vēlāk, kad pār visiem Tuvajiem Austrumiem jau dominēja turku sultāns, šahs Riars pārvērtās par sultānu Šahriaru.

.2352. Lai nu kā, bet turku sultāns jau nu gan Šahriars nebija; saskaņā ar «Tūkstoš un vienas nakts pasaku» sižetu viņš dzīvoja Indoķīnas salās (kur patiešām pastāvēja un vēl tagad pastāv musulmaņu valstiņas, bet kuras nekad nav piederējušas nedz Turcijai, nedz kādiem citiem tjurkiem); cēlies viņš bija no Sasanīdu dinastijas persiešu šahiem (pat ja pēc musulmanizācijas būtu pieņēmis sultāna titulu).

§101. Marija Naumova

2002.05.26
(pirms 10 dienām)

.2353. Šonakt Eirovīzijas dziesmu festivālā Igaunijā mūsu dziedātāja (arī Krievu drāmas teātra aktrise) Marija Naumova ieguva 1. vietu 23 valstu pārstāvju «dziesmu karā»! Vakarā Doma laukums bija pārpildīts ar viņas sagaidītājiem un faniem, prezidenti ieskaitot. Viens mikrofonā apmierināti čāpstināja: «Tagad Eiropa mūs sapratīs, ievēros»... (..) Marija Naumova man ir simpātiska kā cilvēks. (Viņa zin daudzas valodas, ir zināšanas jurisprudencē – gudra un skaista, un arī sirsnīga).

2002.06.06 22:59 ceturtdiena
(pēc 11 dienām)

.2354. Naumova uzvarēja nevis 23, bet 24 valstu konkurencē. Katra valsts balsoja par 23 valstīm, jo pati par sevi nebalsoja. Naumovu par vislabāko atzina (12 punktus iedeva) Spānija, Igaunija, Izraēla, Vācija un Lietuva. Par otro labāko viņu atzina (deva 10 punktus) Austrija, Grieķija un Krievija. Par trešo labāko viņu atzina (8 punktus deva) Anglija, Šveice, Beļģija un Francija. Ceturto vietu (7 punktus) viņai piešķīra Maķedonija, Dānija un Malta; 6 punktus – Somija un Turcija; 5 punktus – Zviedrija, Bosnija un Slovēnija, bet 4 – Kipra. Priekšpēdējo vietu – bet tomēr labāko desmitniekā – (2 punktus) Naumovai deva Horvātija; pēdējo vietu desmitniekā (1 punktu) nedeva neviens, bet desmitniekā viņu vispār neiekļāva viena valsts: Rumānija. Galvenā sacensība notika starp Maltu un Latviju; Malta Latvijai iedeva 7 punktus, bet Latvija Maltai – arī 7.

.2355. Es nezinu Naumovas dziesmas vārdus un neesmu neko par to lasījis. Bet viņas priekšnesums man likās simbolisks. Sākumā viņa dziedāja baltā vīriešu uzvalkā un platmalē, dejodama un skatīdamās acīs otrai sievietei, un es nodomāju: «Atkal te kaut kāds lesbiešu priekšnesums!» (Pirms tam bija uzstājušies homoseksuālisti no Slovēnijas). Bet tad viņa pamazām nosvieda vīriešu apģērbu un pārvērtās par sievieti sarkanā īsā kleitā, un sāka dejot ar vīriešiem. «O! – tad es nodomāju. – Tātad viņa pauž nevis lesbismu, bet, tieši otrādi: novēršanos no tā un īstu sievišķību!». Bet Naumova pie tā neapstājās. Pēkšņi viņas īsā kleita izstiepās gara, – un viņa pārvērtās vairs ne par vienkāršu sievieti, kura steidzas izrādīt visiem savas kājas, bet par DĀMU! Tad es nodomāju: «Nu, ja TĀDA ir viņas dziesmas ideja, tad viņa tiešām ir pelnījusi pirmo godalgu!»

§102. Bet es te pļāpāju par mūziku...

2002.05.26
(pirms 11 dienām)

.2356. Bet es te pļāpāju par mūziku un pat nezinu, kāda mūzika patīk Jums...

2002.06.06 23:32 ceturtdiena
(pēc 11 dienām)

.2357. Visumā es neesmu mūzikas mīļotājs (arī jaunībā nebiju); nekad neesmu speciāli meklējis un krājis kaut kādus mūzikas ierakstus; mūzika dzīves fonā (piemēram, strādājot) man labākajā gadījumā netraucē, – bet klusums tomēr labāks: galva labāk strādā. Ja mūziku tomēr klausīties, tad – ne fonā, bet speciāli klausoties, un tad man patīk melodiskas dziesmas ar sakarīgiem vārdiem, kuros ir vērtīga ideja (nevis kaut kāds tur «*October, November, December...*», kā «*Bony M*» kādreiz dziedāja un kādu «dziesmu» tagad ir papildnam – ar diviem trim vārdiem).

.2358. Brīnišķīga dziesma ir, piemēram, Elvisa Preslija «*Oh, my darling...*»

§103. Dairi un *der

2002.05.23
(pirms 14 dienām)

.2359. Jā, dzīve ir दौरа... (Vai Jūs zinājāt, ka šis vārds «dairi» latviešu etimoloģijas vārdnīcā tiek oltulkots kā «baiss», «nezināms»? Man tās vārdnīcas nav, bet tā bija rakstīts avīzē. Es tādu vārdu līdz šim zināju tikai kā sievietes vārdu: दौरа, bet, ja man to pasniegtu kā īpašības vārdu, – es to uztvertu drīzāk kā «daiļa» sinonīmu. Vai tiešām vārdnīcā ir tāds tulkojums? Interesanti kāpēc?...)

2002.06.05 13:06 trešdiena
(pēc 13 dienām)

.2360. Etimoloģija ir zinātne par «valodas vēsturi», par vārdu izcelšanos (un līdz ar to par vārdu vēsturisko saistību ar citiem tās pašas vai citu radniecīgu valodu vārdiem). Latviešu valodai pastāv tikai viena etimoloģiskā vārdnīca,⁷⁷ kuru sastādījis Konstantīns Karulis un kura iznāca 1992. gadā (kas bija patiešām izcils notikums latviešu valodniecībā).

.2361. Vārdu nozīmi tulko skaidrojošās vārdnīcas; tādas latviešiem ir vairākas, bet lielākā un jaunākā – 1970–1980. gados izdotā fundamentālā daudzsējumu «Latviešu literārās valodas vārdnīca»⁷⁸ (LLVV). Šī vārdnīca satur šķirkli «dairas» (paralēlforma «dares») un skaidro to kā «nenoteiktas bailes; bailu, nomāktības izjūta», atzīmējot vārdu kā novecojušu un kā lietojamu tikai daudzskaitlī (tāpat kā «bailes»).

.2362. Tur ir vēl arī vārdi «dairīgs» («bailīgs, bikls, izvairīgs»), «dairīties» («vairīties, bēgt», «mīņāties uz vietas, kavēties, vilcināties») un «dairi» («...puisēnam sametās dairi un auksti...»), kuri arī atzīmēti kā novecojuši (bet vārdnīcā ir doti piemēri, kā tos lietojuši Leons Paegle un Andrejs Upīts, kā arī piemēri no Mīlenbaha un Endzelīna vārdnīcas). Un, beidzot, LLVV ir vārds «dairs» («baiss, nezināms»), kurš apzīmēts ne kā novecojis, bet kā poētisks.

.2363. Šķirklis «dairs» ir arī Karulim; viņš norāda analogijas baltu valodās (leišu «dairu's» – «modrs, manīgs, piesardzīgs, bailīgs» u.c.; senprūšu «endeirīt» – «uzskatīt, aplūkot»).

.2364. Sākumā saknes «dair-» vārdi baltu valodās acīmredzot nozīmēja «uzmanīties, vēriģi skatīties apkārt». No šejienes tālāk viens nozīmes attīstības virziens: «uzmanīties – baidīties – bailes», bet otrs: «uzmanīties – bikli uzvesties – kautrēties»; kā sievietes vārds दौरа acīmredzot nozīmē «kautrīgā, biklā» (ja tas patiešām ir vecs baltu vārds, nevis mākslīgs jaundarinājums vienkārši kā skaņu savirknējums).

.2365. Par vēl senāku šī vārda izcelšanos (pirmsbaltu, t.i. visu indoeiropiešu kopīgajā periodā) Karulis izsaka divas hipotēzes, bet stingru etimoloģiju neuzstāda. Acīmredzot šie vārdi ceļas no indoeiropiešu *der (plēst, raut, šķelt) caur vārda «rauties» saistību ar bailēm. (Vēl manā bērnībā puiku žargonā bailīgam teica: «Ko tu rausties!?!»).

.2366. Pats latviešu vārds «raut» arī ir saistīts ar šo sakni: ceļas no indoeiropiešu *er (sakustēties, satraukties, pacelties, izaugt), kura neapšaubāmi savukārt radniecīga ar *der; no šīm abām indoeiropiešu saknēm ceļas simtiem vārdu (sākot ar «jūru» un beidzot ar «erekciju»). Senā sakne *der ir gandrīz pilnīgi saglabāta krieviem vārdos «дергать», «дергаться».

⁷⁷ Karulis Konstantīns. «Latviešu etimoloģijas vārdnīca divos sējumos». Avots, Rīga, 1992.

⁷⁸ Latvijas PSR Zinātņu akadēmija. Andreja Upīša Valodas un literatūras institūts. «Latviešu literārās valodas vārdnīca». 8 sējumos (faktiski vairāk – V.E.). Izdevniecība «Zinātne» Rīgā, 1972–1991–... (beigu man nav – V.E.).

§104. Nu tad, brāļi, naigi, naigi

2002.05.23
(pirms 13 dienām)

.2367. Jūsu datorā (darbā) 2000. gadā skrīnseiverī bija kustīgs vārds «naigi», un es domāju: ko tas varētu nozīmēt, jo nebiju tādu nekad dzirdējis. Vēlāk izlasīju (arī kādā avīzē), ka tas nozīmē apmēram to pašu, ko «aši», «veikli», «žigli» utml.

2002.06.05 13:06 trešdiena
(pēc 13 dienām)

.2368. Man skrīnseiveros (gan darbā, gan mājās) kustas vārdi «Naigi, naigi!», kas ņemti no latviešu 19. gadsimta dzejas klasikas – Friča Brīvzemnieka dzejoļa «Veco daugavnieku dziesma» (1872), kurā ir tāds refrēns:

.2369.

Nu tad brāļi, naigi, naigi
Dzenat ošu laiviņas!
Pērkoņtēva svētībiņa
Laivas zivīm pildinās.

.2370. Tas ir ļoti slavens dzejolis, kas atrodas vienā rindā ar tādiem 19. gadsimta šedevriem kā Ruģēna «Kad atnāks latviešiem tie laiki...» (1841), Alunāna «Nevis slinkojot un pūstot...» (1859), Ausekļa «Beveriņas staltā pilī...» (1873), Pumpura «Imanta nevaids miris...» (1874), Kaudzītes Matīsa «Rozes sen jau novītušas...» (1875), Treimaņa-Zvārguļa «Uz kalna vientulis ozols...» (1886), Rietekļa «Še, kur līgo priežu meži...» (1890), Veidenbauma «Domāju es domas dziļas...» (1890), Blaumaņa «Vēl tu rozes plūc...» (1895) u.c.

.2371. Šie un citi latviešu klasikas dzejoļi sastādīja «zelta fondu» latviešu studentiem Tērbatas universitātē 19. gadsimta beigās un 20. gadsimta sākumā un palīdzēja viņiem «pašapliecināties» vācu studentu priekšā, tāpēc bija visiem labi zināmi, – arī studentu korporācijās «Letonia», «Selonia», «Curonia» u.c. «Korporeļi» tradīcijas noteica, ka bijušais students, sen jau kļuvis par advokātu, ārstu, inženieri utt., saglabāja saites ar savu korporāciju un «apmācīja» jaunus studentus. Tā Tērbatas tradīcijas tika pārnestas uz Latvijas Universitāti, kad to 1919. gadā atvēra Rīgā.

.2372. Kā pareizi atzīmē Andrievs Ezerģails savā «Holokausta vēsturē», 1941–1944. gadā latviešu palīgpolicijā un jo sevišķi Arāja komandā ļoti lielu procentu sastādīja tieši «korporeļi». Viņi tajos gados Friča Brīvzemnieka dzejoli pārtaisīja šādi:

.2373.

Nu tad brāļi, naigi, naigi
Metiet židus Daugavā!
Pērkoņtēva svētībiņa
Mūs no grēkiem atpestīs.

.2374. Tieši šajā formā es šo dzejoli arī pirmoreiz iepazīnu, kad man bija kādi 12 gadi. Mans tēvs pats nesastāvēja nevienā korporācijā, kad bija students (un, dabīgi, nebija arī nedz SD palīgpolicijā, nedz kādā citā formējumā, kas kalpoja vāciešiem), bet viņam bija daudz paziņu un skolasbiedru «korporeļos» un – tāpat – kara laikā latviešu palīgpolicijā. No tiem tad viņš arī dzirdēja šo Brīvzemnieka «pārtaisījumu» un (līdz ar daudz ko citu) bērnībā pastāstīja mums ar brāli.

.2375. Ezerģails man savā laikā uzbruka ne tikai par to, ko es sakot «par žīdiem» kā antisemīts, bet arī par to, ko es sakot par latviešiem (es nostādot latviešus par antisemītiem, – jo īstenībā jau latvieši bijuši pasīvi un tikai pildījuši to, ko viņiem pavēlējis Štālekērs un viņa SD). Bet Štālekērs neprastu šādi pārtaisīt Brīvzemnieka dzejoli – tur bija vajadzīgas «dziļi tautiskas» zināšanas – un arī entuziasms šo zināšanu izmantošanā.

.2376. Manam brālim, piemēram, kopš bērnības vārdi «naigi, naigi» joprojām asociējas ar «žīdu sišanu»; pagājšvasar, atbraucis no Cēsīm un ieraudzījis manā skrīnseiverī šos vārdus, viņš tā arī tos saprata.

.2377. Arī man, protams, paliek šī asociācija (un pēc visām tām Nīla Muižnieka un Andrieva Ezerģaiļa izstrādātajām cūcībām es šos vārdus liku savā skrīnseiverī ar zināmu «ļauņa prieka» piedevu). Tomēr galvenā asociāciju daļa bija saistīta ne ar korporeļu izdarīto izkropļojumu, bet ar pašu Friča Brīvzemnieka oriģinālo dzejoļa variantu. Saskaņā ar vienu no plāniem, manu «uzbrukumu» IZM Zinātnes departamentam pavadīs epigrāfs ar vārdiem:

.2378.

Nu tad brāļi, naigi, naigi
Dzenat ošu laiviņas!
Pērkoņtēva svētībiņa
Laivas zivīm pildinās.

.2379. Tie «brāļi» ir Valdis Egle no IZM, Jānis Čakste (Departamenta direktors) u.c., «ošu laiviņas» ir Vēras teorija, kura viņiem «jādzien» (t.i. jāatbalsta), «Pērkoņtēva svētībiņa» ir latviešu nacionālais gars un labums Latvijai, bet «zivis» – panākumi pasaules zinātnē.

.2380. Tāds, lūk, ir manu skrīnseiveru zemteksts.

§105. Apelācijas un kasācijas tiesvedība

2002.06.12
(pēc 7 dienām)

.2381. Par tiesas sēdes datumu mums vēl informācijas nav. (Vispār es nezinu, kāpēc Jūs tagad domājat, ka apgabaltiesas sēde varētu notikt tik ātri. Piem., 21.aprīlī, kad sūtījāt «Paskaidrojuma» uzmetumu, Jūs pats vēl rakstījāt: «Šis dokuments būs vajadzīgs ne ātrāk kā pēc pusgada...» {.1545}).

2002.06.14 21:22 piektdiena
(pēc 2 dienām)

.2382. Tiesas sēde var notikt pēc pusgada, bet tās datumu var noteikt pusgadu agrāk. Tā pirmās instances tiesā uzreiz pēc tam, kad bija pagājušas Inesei paskaidrojuma sniegšanai atvēlētās 30 dienas, jums atsūtīja pavēsti ar tiesas sēdes datumu, līdz kuram bija jāgaida vēl apmēram trīs mēneši. Tāpat (tikai ar vēl lielāku intervālu) varēja būt arī otrās instances tiesā. Likums tomēr neierobežo laiku, kurā tiesai jānozīmē sēdes datums pēc tam, kad paskaidrojums ir iesniegts vai tā iesniegšanas termiņš noteicējis (dažos citos gadījumos ierobežo).

.2383. Civilprocesa likuma 426.(1) pants noteic, ka «Apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību un pretapelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajās sūdzībās». (Inese apelācijas sūdzībā lūdz pārskatīt lietu pilnā apjomā, bet pretapelācijas sūdzības no jūsu puses nav). «Izskata pēc būtības» – tas nozīmē, ka atkārtu visu procedūru, ko darīja pirmās instances tiesa (tajā skaitā liecinieku pratināšanu).

.2384. Trešajā (un pēdējā) instancē tas jau ir savādāk: tur (kasācijas sūdzību) izskata vairs nevis «pēc būtības», bet «kasācijas kārtībā» (t.i., trīs senatori galvenokārt skatās uz dokumentiem un uz iepriekšējo instanču darbības likumību: CPL 473.p.).

§106. Korins, Vailss un citi

2002.06.12
(pirms 2 dienām)

.2385. Iespējams, ar J. Bētiņu-Korinu Jums jau risinās sarakste internetā? (..) Savā pirmajā vēstulē es neminēju pat Jūsu vārdu, bet otrajā nosūtīju (bandrolē) LASE1 un dažas izdrukas par psiholoģiju, minēju, ka mēs ar Jums esam no dažādām paaudzēm un ka es «redīgēju» Jūsu grāmatas. Ideju, ka jūs manuprāt varētu būt domubiedri un tāpēc gribēju jūs «sapazīstināt», – to minēju kā savu ideju (..). Kas bija tanī www lapā, ko viņš iedeva? (..). Grāmatā LASE1 bija arī Jūsu e-pasta adreses. Varbūt ir jau pats tur ko uzrakstījis? (Jūsu mājas adresi es viņam nedevu). Visdrīzāk viņš gaida ziņu no Jums.

2002.06.14 22:16 piektdiena
(pēc 2 dienām)

.2386. Nu, ja jau Jūs to «sapazīstināšanas ideju» uzdevāt par savu, tad es nemaz nevaru viņam tik ātri rakstīt – tad man ir jātēlo, ka es esmu par visu to tikpat pārsteigts kā viņš, – un varbūt pat es vēl nemaz neesmu lietas kursā. Vai Jūs mani par šo «sapazīstināšanu» vispār tikāt informējusi?

.2387. Es jau arī netaisījos viņam tūlīt rakstīt. (Es nesteidzos tā kā Jūs, kam «visu gribās ātrāk» {[VITA2.1185](#)}). Paskatīsimies, kā attīstīsies jūsu abu sarakste. Kā jau es teicu punktā {.1537}, Jūsu

uzdevums ir noskaidrot, VAI viņš vēlas (lietišķi) apspriest Vēras teoriju, nevis ievilkt viņu kaut kādos tīklos un slazdos.

.2388. Ja sarakste ar viņu notiks (vienalga, pa e-pastu vai uz papīra), tad tā atspoguļosies «Rosē» vai (mazāk svarīgā daļa) «Upē». Tādas sarakstes, kādas vedat Jūs (un kur viss aprobežojas tikai ar vēstulēm), es vispār neuzturu: priekš manis rezultātam ir jābūt GRĀMATAI. (Bet, protams, starp e-pasta vēstuli un attiecīgā «Roses» numura izlaišanu var paiet zināms laiks). Punktā { .1207 } runa bija par Monogrāfiju (kas ir kaut kas cits nekā sarakste ar Johanu Korinu).

.2389. Jānis Bētiņš tagad vairs nekur nevar pazust. Pat ja viņš aizbrauktu uz Ameriku, uzrādītā e-pasta adrese viņam vienalga paliktu (to jau viņš var «nočekot» arī no Amerikas). Bet rakstīšu (ja rakstīšu) es viņam tikai tad, kad būs kaut kas noskaidrojies no Jūsu sarakstes ar viņu.

.2390. Pats rakstījis viņš man līdz šim nav. Bet pēdējo divu mēnešu laikā ap manām e-mail adresēm notiek kaut kādas dīvainas aktivitātes. Es jau 1. maijā stāstīju Jums, ka man atsūtīja piedāvājumu piedalīties Hansabankas loterijā, kur varēja vinnēt televizoru un pleijeri (laikam nevinnēju, jo vairāk nekā par to nav pienācis).

.2391. Sūtīts bija uz adresi «lase@mail.lv-laiks.lv» (kura bija uzrādīta grāmatā LASE1, bet tagad ir novecojusi, jo «Latvijas Vēstneša» domeins tagad saucas nevis «lv-laiks», bet «vestnesis», un, saskaņā ar nesen izdotajiem Ministru Kabineta noteikumiem par valsts iestāžu e-pastiem, vairs nedrīkst uzrādīt nekādas «lases», bet jāuzdod pilns vārds un uzvārds ar punktu starpā. Tāpēc mana «galvenā adrese» tagad ir «Valdis.Egle@vestnesis.lv». Pa vecajām adresēm es varu pastu saņemt, bet nevaru no tādām neko nosūtīt).

.2392. Tātad sūtīts bija uz tādu adresi, kas bija savā laikā uzdota grāmatā LASE1, bet kura jau vairākus mēnešus nefigurē ne manās vēstulēs, ne serveru sarakstos (no kuriem to varētu paņemt ar kaut kādu *Search-u*). Sūtītāja bija kāda Karina Kropa. (Vēstulē viņa sevi nenosauca, bet vārdu es redzēju pēc Hansabankas protokola).

.2393. Tad nāca arī citas «slepenas» jeb anonīmas vēstules uz «lase» (un nevis jauno!) adresi ar izdevīgiem piedāvājumiem. Kāda «bpa_ilona» ievilka mani «afērā», kuras rezultātā es (samērā lēti – pēc «akcijas» cenām) nopirku jaunu datoru... Bet šodien no kāda Itālijas portāla pienāca (uz to pašu novecojušo «Lases» adresi) piedāvājums iestāties «nūsgrupā», kura, ja papēta dziļāk, ir tulkotāju un valodnieku grupa, bet «ārējā» reklāmā parādās kā filosofu, rakstnieku un dzejnieku grupa... Kāds (vai kāda) bija norādījis šim portālam manu adresi kā tādu, kam tas varētu interesēt (iestāties šajā grupā, arī es tagad varu uzdot šādas adreses).

.2394. Varbūt tas bija Korins, kas mani tur iesaistīja? Vai darbojās tās pašas Karina un Ilona? Vai vēl kādas?

.2395. Gan šis Itālijas portāls (saucas tas «Verba volant», jeb latīniski «Vārdi lido»), gan tas «MacTutor» (MakSkolotājs), ko savā vēstulē norādīja Korins, – tie ir patiešām vērtīgi portāli. Tur nav «čati» un parastās Interneta blēņas par sportu un auto vai seksu, bet ļoti solīda un dziļa informācija – bāzējas galvenokārt uz dažādām pasaules universitātēm; portālus bez maksas uztur «voluntieri» (brīvprātīgie) entuziasti.

.2396. Par Fermā teorēmu tur ir precīza informācija ar visu Vailsa biogrāfiju un fotogrāfijām (Andrew John Wiles, 1953.gadā Kembridžā dzimis briļļains šizoīds). Paša pierādījuma gan tur nav, bet tas jau arī būtu par garu. Sīkāk es to visu atstāstīšu grāmatā LUDUS, kur ir mani agrākie teksti par Fermā teorēmu.

.2397. Ar vārdu sakot, pēdējā laikā es jūtu slepeni, bet labvēlīgu rosīšanos ap «Lasi», un tās, kuras man ir izdevies atšifrēt, ir bijušas (man nepazīstamas) sievietes. Kāpēc viņas nedarbojās uzreiz, kad LASE1 parādījās veikalos? Varbūt tās ir bibliotekāres pēc tam, kad manas grāmatas nonāca LNB un vēlāk arī LAB?

§107. Dators

2002.06.16 11:42 svētdiena
(pēc 1 dienas, 13 stundām, 26 minūtēm)

.2398. Kā jau teicu, es nopirku jaunu datoru. (Pareizāk sakot, – pārku, jo naudu priekšapmaksā es iemaksāju bankā jau 7. jūnijā, bet datoru atvest viņi man sola tikai rīt – 17. jūnijā, pirmdienas vakarā).

.2399. Visumā es nopirku to «rezervei» – tam gadījumam, ja ar manu tagadējo datoru (kuram ir jau vairāk nekā 6 gadi) kaut kas notiktu. Taču es apdomāju arī variantus sakarībā ar Jums.

.2400. Jāatzīstas, ka vienkārši iedot šo datoru Jums pagaidu lietošanā es baidos: ja nu iepriekšējo divu datoru liktenis pie Jums nav vienkārša nejaušība, bet likumsakarīgs rezultāts kaut kādai nepareizai ekspluatācijai? (Piemēram, satricinājumiem vai tml. – datorus nedrīkst tricīnāt).

.2401. Un vispār – abi iepriekšējie datori pirms Jums bija iedoti uz laiku citiem lietotājiem (pavisam kopā kādiem pieciem vai sešiem dažādiem) – un visumā pēc pabūšanas pie svešiem tie strādāja slikti (kamēr tie, kas visu laiku stāv man mājās, līdz šim ir vienmēr strādājuši «kā pulksteņi»). Tāpēc es savā laikā «nozvērējos» vairs nevienam nekad savus datorus nedot (tā, lai tie pēc tam atgrieztos pie manis).

.2402. Tātad paliek tikai viena iespēja – šo jauno datoru Jums PĀRDOT.

.2403. Es varētu pārdot to Jums par tādu pašu cenu kā pats nopirku: par 200 latiem. Tas ir «stiprāks» par to, ar kuru es tagad strādāju mājās; tur darbojas WINDOWS, var maketēt grāmatas, tam ir (t.i. pēc Līguma jābūt) CD, skaņu karte un tumbas (tātad jāvar klausīties mūziku no kompaktdiskiem), krāsu printeris (tātad jāvar drukāt samaketētas grāmatas ar krāsainām bildēm).

.2404. Garantija ir uz trīs mēnešiem monitoram un uz pusgadu pārējām komponentēm.

.2405. Un tas viss par 200 latiem. (Tas gan rada zināmas aizdomas, ka kvalitāte, piemēram, krāsas monitorā, krāsas printera izdrukās utt., var nebūt sevišķi augsta).

.2406. Protams, Jums nav 200 latu. Un nav zināms, kad būs un vai vispār būs (vai izdosies dabūt no Ineses reālu naudu pat tad, ja tiesas prāva būs galīgi vinnēta).

.2407. Tāpēc atliek orientēties uz tādu pakalpojumu no Jūsu puses, par kuru es būtu ar mieru samaksāt Jums 200 latu. Tas varētu būt – pārtulkot no krievu valodas latviski divus miljonus zīmju manu tekstu (t.i. divas vidēji biezas grāmatas).

.2408. Simt latu par miljons zīmju «biezas» grāmatas pārtulkošanu ir samērā zema cena. Ne es pats, ne kāds profesionāls tulkotājs par tādu maksu to neuzņemtos. Bet, no otras puses, vairāk es nevienam par tādu darbu nemaksātu – tulkotu pats.

.2409. Bez tam papildnosacījums ir tas, ka es vienalga turētu uz šī datora – pat uz pārdota Jums – vēl vienu savas saimniecības drošības kopiju, kuru laiku pa laikam atjaunotu.

.2410. Tātad vai Jūs esat ar mieru noslēgt šādu darījumu? Ja esat, tad es gatavošu jauno datoru (t.i. instalēšu programmas, ierakstīšu informāciju utt.) nevis tā, kā tas būtu man, bet tā, kā tas vajadzīgs Jums. Tulkošanai ietu teksti no grāmatām VIEWS, ROAD, RULES, PRACT, FOURS, LEON1...

.2411. Ja Jums būs šāds dators un Jūs būsiat aizņemta ar savu grāmatu gatavošanu un manējo tulkošanu, tad varbūt arī man iznāks iespēja kādu laiciņu mierīgi pastrādāt, un tas tad varētu būt man zināms glābiņš punkta {1486} nozīmē. (Šis, protams, ir joks).

.2412. Novēlu Jums Priecīgus Jāņus!

11. Žurnāla «Upe» 11. numurs

Dzīves straumes hronika
Neperiodisks epistolāri grafomāniskis izdevums
Numurs izlaists 2002.12.11
Žurnāls iznāk kopš 2001. gada 7. novembra
Galvenais redaktors: Valdis Egle
Galvenais adresāts: Aija Štūbe Salniņa
Redakcijas adrese: egle@latnet.lv

§108. Vēršanās pie Potapenko

2002.06.30
(pēc 14 dienām)

.2413. Es varētu mēģināt palīdzēt arī Tatjanai Potapenko. Manuprāt dot viņai tādu vēstuli, kādu Jūs viņai uzrakstījāt UPĒ8 {1660} – {1690} nedrīkst. Tā viņā varētu izprovocēt jaunu sašutuma vētru un psihozi. Viņai būtu sāpīgi. (Pat Jūsu sievas (kura laikam ir viņas draudzene?) zvans, kad viņa pastāstīja Jūsu domas par T.P. grāmatām, izsauca psihozi un gandrīz vai iedzina pašnāvībā...). Viņa ir ļoti jūtīga šādās lietās, tāpēc to (patiesību) nedrīkst atklāt tik tiešā (kaut pieklājīgā) tekstā – viņai nervi neizturēs vai arī viņa to uztvers kā «tumšo spēku» uzbrukumu un sāks «cīnīties».

2002.07.03 09:15 trešdiena
(pēc 3 dienām)

.2414. Bez satricinājumiem Tatjana Potapenko vienalga nevar iziet no saviem maldiem; satricinājumi ir neizbēgami, un to vēl nevar zināt, kas ir viņai labāk un vieglāk: viens dziļš, bet īss satricinājums vai pakāpeniska, bet ilgstoša iedarbība, kurai viņa mēģina pretoties un visu laiku uzbudīnās, gribēdama «pierādīt savu».

.2415. Katrā ziņā es jau nu netaisos uzturēt Leģendu, runājot par reinkarnāciju, Mahatmām utt. tā, it kā es pieļautu tādu lietu pastāvēšanu. Lai mēs varētu teikt, ka viņa atrodas vismaz minimālā veselības stāvoklī, viņai ir jāspēj apspriest pretējs viedoklis bez psihozes, tāpat kā es nenonāku psihozē, lasīdams Buiķi, vai Jūs nenonākat psihozē, lasīdama šīs rindkopas pirmo teikumu.

.2416. Patiesībā viņai būtu jābūt vieglāk to izdarīt nekā vienam otram no jaunākas paaudzes, jo viņai tas nozīmētu neko vairāk, kā vien atgriešanos pie tiem uzskatiem, kādi viņai ir bijuši lielāko viņas dzīves daļu: tikai pēdējos 10 gadus taču viņa ir Agni Jogas «fane», kamēr iepriekšējos apmēram 40 gadus bija simtprocentīga tās ontoloģijas un gnoseoloģijas piekritēja, pie kurām es turos vēl joprojām.

.2417. Taču tas, ka Jūs sākāt (mēģināt) ar viņu sarakstīties, ir labi. Es jau biju par to domājis, tikai negribēju to dot Jums kā «uzdevumu»; gaidīju, kad Jūs pati pie tā nonāksiet. Man bija pat plāns, kā Jūs «apgādāt ar datoru» caur viņu: Jūs varētu, kad mājās paliek «par karstu» vai «par aukstu», padzīvot pie viņas Jūrmalā (viņai ir divas istabas) un pastrādāt pie viņas datora, kā viņa pati sākumā, kad viņai vēl nebija sava datora, strādāja pie paziņām. Tagad gan šis plāns vairs nav aktuāls, jo ir atrasts arī cits risinājums.

§109. Grāmatas TECE1 otrā puse

.2418. Jūs atkal jautājat, vai viņa ir manas sievas draudzene. Vienreiz savās vēstulēs es jau uz to atbildēju, un tas apstāklis, ka es joprojām nevaru uz to vietu vēstulēs atsaukties, kā parasti, ar vienkāršu grāmatas datoridentifikatora un punkta numuru, pamudināja mani vakar pieņemt lēmumu noslēgt grāmatu TECE1, aizpildot visu tās otro pusi ar agrākajām vēstulēm Jums.

.2419. Sākumā es gribēju ievietot «Upē» tikai to vēstuli daļu, kura neies «Rosē» {2029}, bet kad vakar pamēģināju to darīt, tad redzēju, ka tas, pirmkārt, ir visai grūti, jo nākas uzreiz izlemēt, kas ies un kas neies «Rosē», bet tas lielā mērā ir atkarīgs no tālākās «Roses» kompozīcijas attīstības un praktiski nav izšķirams pašreiz. Otrkārt, tad vēstules vairs neizskatās gluži tādas, kādas tās savā laikā tika sūtītas.

.2420. Tāpēc es nolēmu ievietot vēstules «Upē» visā pilnībā un viņu oriģinālajā veidā, bet «Rosei» tad varēs paņemt to vai citu fragmentu pēc vajadzības, varbūt to arī papildinot un uzlabojot, kas gan būtu grēkojums pret «vēsturisko patiesību», bet toties varētu uzlabot «Roses» materiālu literāro kvalitāti.

.2421. Un tā, uzskatiet grāmatu TECE1 par faktiski pabeigtu: vēstuļu apjoms ir lielāks, nekā šajā grāmatā ir palicis vietas, un «astīti» mēs pievienosim nākošajā. Tur tad arī turpināsies mūsu aktuālā sarakste un citi materiāli.

.2422. Līdz ar vēstulēm, kuras Jūs faktiski saņēmāt, es tur ievietoju arī dažus fragmentus, kuri tika gatavoti, bet netika nosūtīti to nepabeigtības dēļ, kā arī dažus citus dokumentus, kuri nav adresēti Jums, bet pēc būtības pieder tam pašam materiālu slānim.

.2423. Ir vēl arī tādi «gabali», kuri ir tikuši rakstīti Jums, nav tikuši nosūtīti, bet ir jau ievietoti «Rosē» (gan vēl nepabeigtajos numuros). Tos es «Upē» neievietoju.

.2424. Grāmatā TECE1 būs 20 «Upes» numuri plus 2 burtnīciņas ar indeksu, literatūras sarakstu un satura rādītāju, tātad kopā 704 lappuses. Kad būsiet tās visas saņēmusi, varēsiet iesiet.

2002.12.05 12:07 ceturtdiena
(pēc 5 mēnešiem, 2 dienām, 2 stundām, 52 minūtēm)

.2425. Tā es uzrakstīju pirms pieciem mēnešiem, 3. jūlijā, un «sametu» 10 atlikušajos TECE1 numuros savas «vecās» vēstules (rakstītās pirms žurnāla UPE atvēršanas). Tajā pašā dienā es saņēmu no Jums vēstuli ar atteikšanos pieņemt punktā {.2417} minēto «citu risinājumu» datora lietā, bet nākošajā dienā, 4. jūlijā, nāca vēl citi notikumi, un TECE1 otrās puses numuros «samestie» materiāli palika nenoformēti, nepabeigti, nesamaketēti un tādā veidā nostāvēja šos 5 mēnešus. Tagad es tos pārvietoju uz grāmatu TECE2, kura sāksies ar «vecajām vēstulēm», lai šeit varētu turpināt aktuālākas «šīsdienas lietas».

§110. Pavadvēstule un sūtījums Tatjanai Potapenko

2002.07.02 11:41 otrdiena
(pirms 5 mēnešiem, 3 dienām, 26 minūtēm)

.2426. Ув. Татьяна!

.2427. Айя Штубе, женщина, которая редактировала Ваши книги, просила меня переслать Вам приложенные здесь ксерокопии с ее пометками, а также распечатать фрагмент из ее писем мне, написанный во время того редактирования и помещенный в нашем компьютерном журнале, что я и выполняю.

.2428. С уважением

Valdis Egle

2 июля 2002 г.

.2429. (88.lpp. ..кастрированные коты становятся агрессивными. Здесь тоже вмешательство темных.. // Uz «parastajām» kļūdām tas neattiecas, bet interesanti, kā var neredzēt pretrunu un domāt, ka pret kažu kastrāciju iebilst «tumšie», bet pret abortiem, kontracepciju – «gaišie»... Vai tad tā nav cilvēka vardarbīga iejaukšanās dzīvnieka dabiskajā evolūcijā? Un vēl, ja ir cieša pārliecība un «pašpārmētumi», ka caur kaķiem darbojas «tumšie spēki», – kāpēc turēt divus kaķus?... Sorry, T.P.! – nenoturējos... Neviļus ienāca prātā Agni Jogas pulciņš, ko pirms 10 gadiem apmeklēju es. Tur viena sieviete, kļuvusi «zvērīnāta» veģetāriete, centās par tādu «pāraudzināt» savu suni, bet tas, nabags, nobeidzās... Man mājās dzīvoja divi kanārijputniņi – «īsteni veģetārieši» –, bet viņiem mani tā arī neizdevās «pāraudzināt» par gaudēdāju... Bet es toreiz tā pārdzīvoju, ka nedzirdu balsis un neredzu vīzijas kā daži citi. Savukārt Stelps man teica: «Ieraudzīt nav problēma. Problēma ir pēc tam ar to visu tikt galā...» Toreiz es viņu nesapratu...)

2002.05.10 P.S.
(pirms 1 mēneša, 23 dienām)

.2430. ...Lasot T. Potapenko rakstīto, man ienāca prātā tā viena Agni Jogas grupa, kurā arī es kādu laiku 90-to gadu sākumā pabiju. Tur faktiski sievietes visu laiku sacentās un lielījās ar to, kurai vairāk zvaigznītes rādās, bet tās, kuras arī vēstījumus no Skolotāja saņēma, jau vispār sevi turēja augstu pāri mums «neiesvētītajām» un visu laiku pamācīja. (Man tolaik pat bija zināma skaudība, ka citas redz un dzird, bet es ne...).

.2431. Potapenko piemīt tāda pati augstprātība un tieksme visus pamācīt, jo jūtas pārāka un pat nesaskata pretrunas (tajā, ko viņa raksta, ir daudz pretrunu un pāri visam tā, no kuras viņa it kā esot atbīvojusies – гордыня...). Izlasījusi viņas pirmo grāmatu, es domāju, ka Agni Joga viņai tiešām palīdzēs, bet tagad var redzēt, ka viņa ir iekritusi otrā galējībā.

.2432. Pie kam viņa pati ļoti cietīs, kad Rēriha biedrībā to visu nepieņems tā, kā to grib viņa... No tās Agni Jogas grupas pašas aktīvākās «kontaktieres» pēc gada piedzīvoja traģisku likteni. Viena iedomājās, ka

ir Rērihas inkarnācija, bet viens «gaišregis» pateica (laikam jokojot), ka iepriekšējā dzīvē viņa bijusi bende, un šī sieviete nākošā dienā izdarīja pašnāvību. Otrā, kura dzirdēja Morijas balsi, nonāca psihenē...

.2433. Un Potapenko sāk iet šo bīstamo ceļu... Viņa taču pat apdraud sevi. Naktī otrā istabā sveci aizdedzinājusi, gandrīz ugunsgrēks izcēlies, bet viņa akli klausā tām balsīm...

.2434. Varbūt pasakiet, lai Jūsu sieva viņai iesaka izlasīt tādu grāmatiņu: Мери Латвене «Жизнь и смерть Кришнамурти», Москва, 1993. (Varu pat iedot). Tur ir labi aprakstītas Teosofu biedrības aizkulises, kā A. Bezante ar varu indieti Krišnamurti par Kristus «otro atnākšanu» pasludināja, kā viņš pats šaubījās un atteicās no šī goda, saglabājot tomēr ticību.

2002.12.05 12:29 ceturtdiena
(pēc 6 mēnešiem, 26 dienām)

.2435. Tatjana Potapenko nekad nav pieminējusi šo manu vēstuli un Jūsu pielikumus pie tās, bet tieši jautājis viņai par to es neesmu (kontakta jau nu arī ir bijis maz, un tie ir bijuši slimīgi).

§111. Ceturrtā jūlija vēstule

2002.07.03 18:40 trešdiena
(pirms 5 mēnešiem, 1 dienas, 17 stundām, 49 minūtēm)

.2436. *Dear Aija*, saņēmu Jūsu garo vēstuli, paldies!

.2437. Nosūtu iesniegumu par Apelācijas tiesas sēdes pārceļšanu, kaut gan domāju, ka tas patiešām ir «pa tukšo». Katram ir savi svarīgi iemesli sēdi paātrināt, bet ja jau tiesa ir tik pārslogota, ka fiziski nevar izskatīt savas lietas ātrāk, tad ko te var grozīt kāds iesniegums? Tas jau nevar samazināt izskatāmo lietu skaitu.

.2438. Pie pusotru gadu gara termiņa dažu dienu starpībai šī Iesnieguma došanas datumā nav nekādas nozīmes, bet Jūsu zīmīte «Esmu pastā. Mana a/k ir tukša... Domāšu, ko mātei rakstīt...» rāda, it kā Jūs būtu gaidījusi, ka piektdien, saņēmis Jūsu parkā rakstīto vēstuli, es tūlīt metīšu visu pārējo pie malas un sūtīšu Iesniegumu atsevišķā aploksnē... Nu, nevajag taču būt «до такой степени суетливой».

.2439. Ja māte grib «novēlēt visu Jums», tad var uzrakstīt testamentu, tas nav jāraksta Iesniegumā. Bet Jūs jau tāpat esat viņai vienīgā likumīgā pirmās šķiras mantiniece, tāpēc domāju, ka nekas nav jāraksta.

.2440. Ja jau «Ausma pieteicās (gandrīz ar varu to darīt) par «jaunu liecinieci» nākamai tiesai», tad paņemiet no viņas rakstisku liecību, tāpat kā no pirmajiem lieciniekiem sākumā. Lai uzraksta visu, ko zin, – var noderēt.

.2441. Tas, ka Inese ir pilnvarojusi vēl otru personu, varētu liecināt, ka viņa vairs neuzticas savam pirmajam advokātam (kurš prāvu pirmajā instancē paspēlēja).

.2442. Ja Korins Jums atrakstīs līdz rudenim, tad pavērosim, kas notiks tālāk. Ja neatrakstīs, tad rudenī es sagatavošu «Upes» numuru par «Dižo Garu» un Dižo Garu (par romānu un varbūtību teoriju) un nosūtīšu to viņam.

.2443. Pats es tagad kādu laiku paklusēšu, atpūtišos un pastrādāšu. Man sākas atvaļinājums, un pirmo reizi kopš pagājušā oktobra es mazliet pieķeros «Mirandai».

.2444. Jūsu lēmums nepirkt datoru nebija saprātīgs. Jūs piekristu tulkot manas grāmatas par «pliku paldies», bet negribat to darīt par 200 latiem. Tā ir tipiska «sieviešu loģika». Termiņu tulkošanai nebūtu. Jūs tāpat rakstāt blāķiem visādus tekstus; nu, uzrakstītu dažos gados vēl 2 miljonus zīmju, kas tur liels? (Un, ja arī neuzrakstītu gluži visu līdz galam, nekas jau arī nebūtu). Dators piederētu Jums un, ja saplīstu, Jūs par to nevienam neatskaitītos. (Tikai tik daudz, ka būtu iznācis uzrakstīt tekstus mazliet vairāk par «paldies» un mazliet mazāk par naudu). Ja dabūtu naudu no Ineses, varētu nopirkt jaunu datoru un šo atstāt «rezerves daļām». Šis, tā sakot, būtu tikai «pagaidu dators» līdz «īstajam», lai nav jāzaudē laiks un var virzīt lietas uz priekšu.

.2445. Summa par tulkošanu ir maza, kā jau es to rakstīju. Bet to summu, kas pienākas tulkotājam par tādu apjomu, es nevaru samaksāt. Ja varētu, tad varbūt aiznestu uz kādu tulkošanas biroju, lai tulko – un cauri. Tur jau tā lieta, ka šis piedāvājums bija kompromiss starp vienu, kurš nevar samaksāt par tulkošanu, un otru, kurš nevar citādi dabūt datoru. Pieņemot priekšlikumu, Jūs strādātu ne tik daudz par naudu, cik daudz par to, ka es atrisinu Jums citādi bezcerīgi neatrisināmu problēmu.

.2446. Dators man tagad ir mājās. Šķiet, tam dažas komponentes ir lietotas, bet dažas – jaunas. Piemēram, klaviatūru, skaņu tumbas un printeri izpakoja no fabrikas kastēm manā klātbūtnē. Pats dators nevarēja nākt no kastes, jo es tam biju pasūtījis lielāku disku nekā standarta konfigurācijā, un tāpat to

vajadzēja tur ielikt, pirms vest man. Monitors izskatās lietots, bet strādā. Katrā ziņā, ja kaut kas (teiksim, monitors) iziet no ierindas, vieglāk ir nomainīt šo vienu lietu, nekā visu datoru. (Piemēram, tādu monitorus regulāri noraksta «Latvijas Vēstnesis»). Garantijai priekš manis vispār nav nekādas nozīmes: es nedomāju to izmantot, pat ja kaut kas sabojātos.

.2447. Jūsu iepriekšējie datori bija pārāk veci, lai ar tiem šādi rīkotos: tiem komponentes vienkārši vairs neražo, nevar nopirkt un arī nekur nenoraksta, jo tādu vairs nekur iestādēs nav.

.2448. Jūs sagrozat manus vārdus punktā {.2400}, rakstot par datoriem, ka «ar tiem Jūsējiem es apgājos tik saudzīgi, ka saudzīgāk nemaz nevar, bet es taču to Jums nevaru pierādīt. Jūs vairākkārt devāt mājienus, arī UPĒ10 {.2400}, ka «iepriekšējo divu datoru liktenis (..) nav nejaušība, bet likumsakarīgs rezultāts kaut kādai nepareizai ekspluatācijai».

.2449. Man tur ir nevis apgalvojums, bet minējums («Ja nu...»), kurš aicināts tikai parādīt, kāpēc dators jāpērk, nevis jādod lietošanā.

.2450. Tālāk Jūs rakstāt: «Un tas viss, neskatoties uz to, ka tie datori pabijuši pie pieciem vai sešiem citiem lietotājiem pirms manis! Jūs man to netikāt teicis».

.2451. Tas nav taisnība. Es to tiku teicis gan mutiski, gan arī tas ir rakstīts vēstulēs, piemēram 2000. gada 24. decembra «Ziemassvētku vēstules» otrajā rindkopā.

.2452. «Pie pieciem vai sešiem» – tas ir abiem summā. Otrais dators bija tikai pie Leonīdas (tiesa gan, ilgi – vairāk par gadu). Pirmais pabija vismaz pie četriem citiem lietotājiem.

.2453. Nu labi, ja negribat – neņemiet. Būs man tagad atkal drošības kopija līdzās otrā datorā. Man tikai bija neērti, ka man mājās stāv divi datori, kamēr Jums nav ar ko strādāt. Man tas likās nesaprātīgi.

.2454. Maketēšanu Jūs, mazliet vieglāk, mazliet grūtāk, bet varētu iemācīties, ja darbā sēdētu man līdzās un varētu katrreiz pajautāt, līdzko kas nesaprotams. Bet sēžot Salaspils ielā, es Jums varētu nolasīt vienu divas lekcijas, taču ko darīt, ja rodas problēma? Risināt to pa pastu? (Sevišķi, ja ir vienošanās sūtīt Jums kaut ko reizi dažos mēnešos?).

Valdis Egle

2002. gada 4. jūlijā

§112. Iesniegums pārskatīt tiesas termiņu

.2455. Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijai, tiesnesim J.Freimanim

.2456. Skaidrītes ŠTUBES pers.k. 280435-10305, dzīvo Salaspils ielā 6/3 dz.36, LV-1057
iesniegums

lietā C29601901

CA-3172/4, 2002.

.2457. Lūdzu pārskatīt š.g. 18.jūnija lēmumā minēto tiesas sēdes datumu (2003.g. 3.decembris) un nozīmēt lietu izskatīšanai ātrāk, ņemot vērā, ka man ir 67 gadi, esmu politiski represētā, pārcietusi Sibīriju un tagad slima. Mans brālis, ar kuru mēs kopā tikām izsūtīti, ir jau miris, un arī es varu nenodzīvot līdz tiesas dienai. Nauda par īpašuma kompensācijas sertifikātiem, kuru radniece I.Plaude piesavinājās un kuru Latgales priekšpilsētas tiesa savā spriedumā nolēma piedzīt no viņas manā labā, man ir nepieciešama priekš ārstēšanās un operācijas, kuru citādi nav iespējams izdarīt, jo mans vienīgais iztikas avots ir pensija un nav arī bērnu, kas varētu atbalstīt. Vienīgā meita strādā par minimālo algu, un līdzekļu nepietiek pat iztikai.

Skaidrīte Štubē

2002. gada «___». jūlijā

§113. Vēstule un dokumenti Skaidrītei Štubēi

2002.08.26

(pēc 1 mēneša, 23 dienām)

.2458. Štubes kundze! Nosūtu Jums apsolītās divas runas. Saskaņā ar civilprocesa kārtību, Tiesai jāprasa Jūsu viedoklis divas reizes. Sēdes sākumā Tiesai jāuzklausā vispirms Apelācijas sūdzības iesniedzējs (tātad Inese vai viņas pārstāvis) un tad Jūsu atbilde. Pēc tam sākas tiesas debātes, liecinieku pratināšana, ja tas vajadzīgs, un, kad viss ir beidzies, pirms Tiesa iet apspreties, vēlreiz jāuzklausā Jūs un Ineses «pēdējais vārds».

.2459. Princīpā arī pa vidu Jūs varat uzdot jautājumus lieciniekiem, bet to ir grūti iepriekš plānot. Ja lieciniekus pratinās, varat visiem viņiem jautāt, vai viņiem bija šaubas par to, ka starp Jums un brāli pastāv minētā vienošanās un ka Inese par to zina.

.2460. No man atsūtītajiem Tiesas dokumentiem nav skaidrs, vai Tiesa gatavojas pati nopratināt lieciniekus, vai nē. To Jūs varētu mēģināt noskaidrot. Katrā ziņā būtu vēlams, ja liecinieki vienalga būtu klāt tajā sēdē.

.2461. Tas, ka tiesnesis pārcēla uz agrāku laiku tiesas sēdi, vien jau nozīmē, ka viņš ir Jums labvēlīgi noskaņots.

Valdis Egle

2002. gada 26. augustā

.2462.

Pirmā runa sākumā pēc Ineses vai viņas pārstāvja

.2463. Pamatojums, uz kura balstās Sūdzētāja, ir izklāstīts viņas iesniegtajā Apelācijas sūdzībā. Uz visiem šīs sūdzības punktiem ir atbildēts manā rakstiskajā Paskaidrojumā, kas iesniegts Tiesai. Tāpēc tagad tikai ļoti īsi atkārtosu lietas būtību:

.2464. Starp mani un brāli pastāvēja vienošanās, ka es patstāvīgi nepieteikšos uz sertifikātiem (jo biju slima, man trūka naudas braukšanai uz Valmieras rajonu un citu iemeslu dēļ), bet brālis vai viņa mantinieki pusi no saņemtās naudas izmaksās man. Es savu vienošanās daļu izpildīju, uz sertifikātiem nepieteicos, un tādēļ uz brāļa vārda tika noformēts divreiz vairāk sertifikātu.

.2465. Kad sūdzētāja Inese Plaude bija jāapstiprina mantojuma tiesībās uz sava tēva un mana brāļa sertifikātiem, starp mani un viņu pastāvēja vienošanās, ka viņa akceptē sava tēva solījumus un pusi saņemtās naudas izmaksās man. Ja tādas vienošanās nebūtu, es jau toreiz būtu sniegusi prasību tiesā, būtu radies strīds, un Inese Plaude nevarētu tikt apstiprināta mantojuma tiesībās uz visu mantojumu.

.2466. Tā kā es abas šīs vienošanās esmu pildījusi un līdz ar to Inese Plaude ir saņēmusi divreiz lielāku summu nekā viņai pienāktos, ja nebūtu minētās vienošanās, tad, saskaņā ar Civillikuma 1488. panta 2. daļu man, kā Civillikumā teikts, «ir tiesība prasīt, vai nu lai atdod atpakaļ to, ko viņš izpildījis, vai arī lai to atlīdzina».

.2467. Tā ir manas prasības būtība.

.2468. Ineses Plaudes prasības (un Apelācijas sūdzības) būtība ir tāda, ka viņa mēģina nepildīt savas saistības pēc tam, kad otrs vienošanās dalībnieks tās ir izpildījis un viņa ir guvusi no tā labumu vairāk nekā trīssarpus tūkstošu latu apmērā. Lai varētu nepildīt savas saistības un neatdot šādā negodīgā ceļā iegūto naudu, viņa mēģina atrast visādus it kā «likumīgus» pamatojumus. Taču tādi pamatojumi nepastāv un nevar pastāvēt, jo lietas būtība ir tāda, kā es teicu.

.2469.

Nobeiguma runa, pirms Tiesa iet apspriesties

.2470. Augstā Tiesa, šī lieta pēc savas būtības ir ļoti vienkārša un skaidra. Kāda jauna sieviete redzēja, ka kompensācijas sertifikāti, kas solīja vairāk nekā septiņus tūkstošus latu un pienācās viņas tēvam kopā ar tanti, ir noformēti tikai uz tēva vārda. Kaut gan viņa labi zināja, ka puse no summas pienākas tantei, viņa nosprieda: «Kādēļ gan lai es atdotu to pusi tantei, ja varu visu naudu pievākt sev? Sākumā tantei pasolīšu, ko vajag, lai viņa neprotestē, bet, kad viss mantojums būs pārrakstīts uz mana vārda, tad izlikšos, ka neko nezinu, pirmoreiz dzirdu, un lai nu tad tante ķer vēju laukā! Un neviens man neko nepadārīs, jo tiesa jau būs to mantojumu piespriedusi man!».

.2471. Tāds vienkāršs aprēķins.

.2472. Es negribu šeit runāt par to, kādai jābūt šīs jaunās sievietes morālei, lai viņa spētu tā rīkoties: simtprocentīgi mantkārīgos nolūkos atņemt otram cilvēkam viņa pēdējo naudu, atņemt vecam cilvēkam, slimam cilvēkam, kurš daudzus gadus pavadījis Sibīrijā smagā darbā un ciešanās, atņemt savai radniecei, savai tantei, tēva mātai, kura tik daudz rūpējusies par viņu, kad šī jaunā sieviete bija vēl bērns.

.2473. Šo lietu patiesībā nemaz nevajadzētu dot tiesā. Ja mūsu dzimta būtu plaša un tajā būtu stipri vīrieši, tad viņu sašutuma vien pietiktu, lai jaunā nekaunīgā sieviete nobītos un neuzdrošinātos tā rīkoties. Bet represiju rezultātā mūsu dzimtā vīriešu vairs nav, un jaunā nekauna domāja: «Kas to veceni aizstāvēs? Lai viņa paraud un lien kapā! Man ne no viena nav jābaidās!».

.2474. Tā rīkoties un tā domāt var tikai cilvēks, kurš nav sevišķi gudrs. Un, nebūdamā gudra, viņa pārrēķinājās. Nezinādama Latvijas likumus, viņa domāja, ka Likums nespēs mani aizstāvēt. Bet īstenībā Latvijas likumi to spēj. Pirmās instances tiesa, pamatojoties uz šiem likumiem, pieņēma taisnīgu lēmumu. Pārsteigta par tādu iznākumu, viņa metās pārsūdzēt šo lēmumu Apelācijas instancē. Un tagad Apelācijas tiesai ir jālemj, vai Latvijā ir iespējama tāda krāpšana, kādu viņa bija iecerējusi.

.2475. Lūdzu jūs spriest taisnīgu tiesu un pasludināt mūsu valsts likumiem atbilstošu lēmumu.

2002.09.04
(pēc 9 dienām)

.2476. Rīgas apgabaltiesai

Skaidrītes Štubes

viedoklis.

.2477. Uzskatu, ka Ineses Plaudes apelācijas sūdzība par Latgales priekšpilsētas tiesas 2002. gada 25. marta lēmumu manas prasības lietā par kompensācijas piedziņu ir izskatāma bez sūdzības iesniedzējas un viņas pārstāvja klātbūtnes.

.2478. Viņu neierašanos nosaka nevis patiesi objektīvi apstākļi, bet gan vēlēšanās novilcināt laiku cerībā, ka tikmēr atgadīsies kaut kas tāds, kas atbrīvotu Inesi Plaudī no prasītās summas izmaksas man (piemēram, mana nāve u.tml.). Tāda atbildētājas taktika rada arī grūtības Apgabaltiesai un palielina Tiesas jau tā lielo pārslogdi, ja sēde jāatliek uz citu laiku.

.2479. Lietas rakstiskie materiāli ir pietiekami skaidri un pilnīgi, lai Tiesa varētu pieņemt savu lēmumu, tāpēc uzskatu, ka sēdes pārcelšana nav nepieciešama.

Skaidrīte Štuba

2002. gada 4. septembrī

§114. Ceturtā oktobra vēstule

2002.10.04 12:14 piektdiena
(pēc 1 mēneša, 0 dienām)

.2480. Labdien! Ir pagājuši 3 mēneši, kopš 4. jūlija rītā es pabeidzu un nosūtīju iepriekšējo vēstuli Jums. Šie mēneši droši vien likās Jums ļoti gari, bet man vēl garāki. Grūti pat noticēt, ka pagājuši tikai trīs mēneši. Kāpēc tas tā, to Jūs varētu uzzināt, ja tagad, atsākusi staigāt, aizietu uz bibliotēku un palasītu 5. un 6. jūlija avīzi «Час» un 5. jūlija «Vakara ziņas», kā arī 10. jūlija «Latvijas Vēstnesi».

.2481. 4. jūlija vakara notikumi vēl vairāk pastiprināja manu 4. jūlija rīta vēstulē deklarēto vēlēšanos paklusēt un neplāpāt par niekiem. Taču Jūs varat man rakstīt, ja gribat.

.2482. Potapenko grāmata bija jau tipogrāfijā, kad Jūs atsūtījāt savu prasību izņemt Jūsu vārdu no tās. Tāpēc tā iznāks gan ar Jūsu vārdu, gan bez kādām redaktora piezīmēm vai izdevēja priekšvārdiem. Kad es devu piekrišanu Tatjanai Potapenko izdot viņas otro grāmatu, mēs bijām viņai parādā naudu, un atteikšanās nozīmētu vajadzību šo naudu kaut kur sadabūt un atdot, tāpēc piekrišana tika dota diezgan automātiski (un arī tekstu es vēl nebiju redzējis). Bet tagad mēs viņai parādā vairs neesam, un par trešās grāmatas izdošanu, ja viņa to gribētu, viņai nāksies vienoties atsevišķi, un tad skatīsimies arī saturu. Šī, otrā grāmata droši vien iznāks drīz pēc vēlēšanām, jo tipogrāfija jau, to pieņemot, brīdināja, ka pirms vēlēšanām viņiem ir ļoti daudz reklāmas pasūtījumu.

.2483. Johanam Korinam es uzrakstīju {.2564}, un viņš atbildēja {.2591}; tad es aizsūtīju viņam ROSE 1–4. numurus, un viņš (īsā zīmītē pa e-pastu {.2653}) apstiprināja to saņemšanu un teica, ka uzrakstīs vairāk, kad būs izlasījis. Tagad ir pagājuši vairāk nekā pusotra mēneša, bet ziņu pagaidām nav. Viņam ir zināms, ka LABā ir pieejamas 8 citas manas grāmatas (tās ir katalogos jau kopš vasaras), un varbūt viņš lasa arī tās. Katrā ziņā es tagad pēc savas iniciatīvas viņu netraucēšu vismaz pusgadu, bet varbūt arī gadu.

.2484. Nosūtu Jums «Mirandas» otro cēlienu – vienīgo materiālu, kas pagaidām ir gatavs. Ja tiks gatavs vēl kas, sūtīšu vēl.

.2485. Visu labāko

Valdis Egle

2002. gada 4. oktobrī

§115. Trīspadsmitā novembra vēstule

2002.11.13 14:12 trešdiena
(pēc 1 mēneša, 9 dienām, 1 stundas, 58 minūtēm)

.2486. Labdien, Aija, šodien saņēmu Jūsu ar 10. novembri datēto vēstuli. Tajā ir vārdi «..vēlos nosūtīt Jums piecas zinātniski-filosofiskas parodijas..», bet aploksnē bija tikai viena lapiņa un nekā tāda, ko varētu nosaukt par «zinātniski-filosofisku parodiju». Tiesa, aploksne izskatījās uzpūsta, it kā tajā agrāk būtu bijuši daudzi papīri, un bez tam tā acīmredzami ir tikusi uzplēsta aizlīmējuma vietā un pēc tam aizlīmēta ar (mazliet sabojātu) «plackāšanās papīrīti». Arī marka uz aploksnes ir 20 santīmus vērtā, kas nebūtu vajadzīgs vienas lapiņas sūtīšanai, jo pietiktu ar 15 santīmu marku.

.2487. Kopā ar savu 4. oktobra vēstulīti es nosūtīju Jums «Mirandas» 2. burtnīcu, bet Jūs neesat apstiprinājusi tās saņemšanu un sūtījusi drukaskļūdu labojumus (vai paziņojumu, ka labojumu nav), kā Jūs to parasti darījāt.

.2488. 6. novembrī es ar Jūsu māti nosūtīju Jums Tatjanas Potapenko 2. grāmatas eksemplāru, kura saņemšana arī nav apstiprināta šīs dienas vēstulē.

.2489. Iepriekšējā Jūsu vēstulē (datētā ar 29. oktobri) ir teikts:

.2490. «Tādas «dzīvības dziņas» tad arī ir tās, kuras pavēl: «ej, dari, mēģini» vēl. Tāpēc jau 3. oktobrī, tikko man noņēma ģipsi, es iemetu pastkastē to garo vēstuli ar piedāvājumu sadarboties tā, lai labi man un Jums arī. Ja mēs to mēģinātu, varbūt tiešām viss vēl nebūtu gluži bezcerīgs, «mulķīgs un lieks». Jūs rakstījāt uz kartiņas: «Bet mēs tomēr strādāsim...». Jā Jūs jau to darāt (darbs un laiks dziedē visas brūces), bet arī man tas ir ļoti svarīgi (faktiski tas ir dzīvības jautājums) – strādāt un tomēr arī algu saņemt, jo es neprotu materializēt ne no kā sev visnepieciešamākās lietas. ...Un neilgi pēc tam es saņēmu to Jūsu zīmīti un izlasīju to ziņu... Un tagad jau laikam ir nepiedienīgi atkārtoties utml.»

.2491. Taču nekādu ap 3. oktobri izsūtītu vēstuli no Jums es neesmu saņēmis; pirms 29. oktobra vēstules iepriekšējā Jūsu vēstule ir datēta ar 12. septembri un ar pasta zīmogiem 12. un 13. septembrī.

.2492. Ja saņemsiet šo manu vēstuli, tad, lūdzu, paziņojiet, kas Jums par to visu ir sakāms. Ja tādi paskaidrojumi neatnāks, tad es uzskatīšu, ka Jūs šo manu vēstuli neesat saņēmusi.

.2493. Vienā no septembra vai augusta (vai pat jūlija) vēstulēm bija piedāvāts, ka Jūs pārtulkošot manas grāmatas, ja es atradīšot Jums darbu, un tas it kā sasauktos ar augstāk citēto par «dzīvības jautājumu». To es toreiz atstāju bez ievēribas, jo tāds piedāvājums faktiski vadās no pieņēmuma, ka man ir iespējas atrast Jums darbu, bet, lūk, es līdz šim to vienkārši negribēju darīt, bet, ja man piesolīs tulkošanu, tad es to izdarīšu. Bet «meklēt Jums darbu» es varu tikai tādā pašā ceļā kā Jūs pati: lasot sludinājumus, un tur vienalga viss reducēsies uz Jums pašu, bez kādas manas ietekmes. Pa šiem pēdējiem gadiem, kopš es Jūs pazīstu, neviens nav man prasījis: «Vai tev nav kāda cilvēka, kurš varētu...?»; «Latvijas Vēstnesim» pa šo laiku ir bijuši vajadzīgi kādi divi cilvēki, bet – augsti kvalificēti datoristi, kur es nevaru Jūs ieteikt (pat ja man vēl «LV» būtu kāda ietekme, kuras man sen vairs nav). Arī pie Mozuļa, kur kādreiz pats piepelnījos, es vairs nevaru Jūs vest. Ja runā par tiem nedaudzajiem draugiem, ar ko es vēl kontaktēju, tad pēc «Saules bankas» izputēšanas viņi paši ir ilgi «mētājušies apkārt», un ja viņiem arī būs kas vajadzīgs, tad tie būs atkal datoristi, datoristi un vēl programmētāji.

.2494. «Tīri teorētiski» Jums bija viena liela iespēja, kura (sakarā ar Jums) man gan ienāca prātā tikai tagad. Vajadzēja gadu atpakaļ, iepriekšējā rudenī, iestāties partijā «Jaunais Laiks» – tad gan tagad kaut kas Jums «spīdētu». Kad Repše pirms gada «iznāca arēnā», es nešaubījos, ka viņš «vinnēs». Ja Jūs būtu man par to jautājusi, es Jums to pateiktu. Ziemas beigās Roberts bija izdomājis iesaistīties politikā un par to man pavaicāja. Es viņam pateicu: «Ej uz «Jauno Laiku», «Jaunais Laiks» būs pie varas». Tā viņš arī izdarīja un aizgāja pie viņiem – diemžēl, uz ļoti īsu laiku. Bet attiecībā uz Jums man tas vienkārši neienāca prātā (attiecībā uz Robertu jau arī viņš bija aktīvā puse, nevis es; viņš jautāja, es atbildēju; bet Jūs nejautājāt...).

.2495. Principā varat to darīt arī tagad; cik atceros no viņu statūtiem, ko Roberts man rādīja, tur biedru naudas nav jāmaksā (vai varbūt maldos?). Protams, tagad izredzes vairs nebūs tik spožas kā tad, ja Jūs būtu «vecbiedre» un darbojusies kopš pašas partijas dibināšanas, bet tomēr: būs plašāki kontakti – varbūt kaut kur kāda darbinieka ievajagas. Kas attiecas uz «morālo pusi», tad Repše nav Šķēle; viņš ir šizoīds, tāpat kā es, un viņš nav pateicis nevienu vārdu, ko nebūtu varējis pateikt es. Kad es punktā {VITA1.136} rakstīju, ka pie veselās nervu sistēmas būtu «vismaz (vismaz!) Saeimas deputāts», tad es domāju apmēram Repšes politisko karjeru. Repše ir «es», tikai ar veseliem nerviem, un blēdību un nodevības tur nebūs – vismaz no paša Einara puses –, esiet droša. Vienīgi: Repšem var sabāzt sprunguļus riteņos, gan «no ārpuses», gan paša partijā, un tāpēc viņam var neizdoties, bet nodevības nebūs – vai arī es neko nesaprotu no cilvēku psiholoģijas.

.2496. Repše ir fiziķis, no tiem pašiem ZA institūtiem, kur reiz strādāja Johans Korins; Repše ir (laikam) profesora Tamberga skolnieks un tas, kad mēs sarunājāmies, vienmēr sauca Repši tikai vārdā, piemēram, tā: «Vai taisnvirziena kustība un rotācija ir viena un tā pati kustība, vai divas dažādas? Einars domā, ka tās ir divas atšķirīgas kustības...» – kopš tā laika arī man ir diezgan dabiski sacīt «Einars», nevis «Repše». Repše ir viens no LNNK dibinātājiem, bet vēlāk izslēgts no šīs kustības par nepietiekamu nacionālismu; toreiz, LNNK laikā arī es esmu ticis un runājis ar Repši, bet šaubos, vai viņš to atceras. Punktā {FOURT.1221} un tālāk ir stāstīts par vēsturnieka Žagara lekciju mūsu Elektronikas institūta konferenču zālē 1987. gada 2. jūlijā; pēc dažām nedēļām, visticamāk, tā jūlija beigās, notika vēl arī otra lekcija (kura 1987. gada dienasgrāmatā nav aprakstīta), kuru apmeklēja arī kaimiņu institūtu

darbinieki un kurā Žagars uzstājās kopā ar vēl vienu vēsturnieku; šajā otrajā lekcijā es arī pirmoreiz ievēroju un iegaumēju Repši – viņš mēģināja ar abiem vēsturniekiem strīdēties, ko tie gan nepieļāva, izvairīdamies no jautājumu apspriešanas.

.2497. Šīsdienas vēstulē Jūs rakstāt: «Nespēju saprast (racionāli), tiesneša uzvedību 6. novembrī. Māte jau bija sagatavojusi runu (no Jūsu dotā u.c.), bet tiesnesis negaidot burtiski uzblāvis viņai: «Ko tu gribi?» Pat ne: «Ko Jūs vēlaties teikt?» utml., bet uz «tu» un vēl kļiedzis... Kāpēc?!»

.2498. Es tur biju klāt un neko tādu netiku dzirdējis. Tiesnesis jautāja: «Ko Jūs prasāt?» – juridiski tas skanētu: «Kāda īsti ir Jūsu prasība šai tiesai?» (tiesnesis vienkārši to izteica sadzīviskā formā, ne «tīri juridiski»). Es gribēju viņai pateikt priekšā, ka Prasība ir: «Noraidīt Apelācijas sūdzību un atstāt spēkā pirmās instances tiesas spriedumu», bet Jūsu māte atradās pārāk tālu no manis. Kad Jūsu māte kaut ko teica, bet ne atbildi uz šo jautājumu, tad tiesnesis pārjautāja vēlreiz un jau nepacietīgāk (bet ne tuvu ne tik asi kā pirmā tiesnese): «Ko Jūs prasāt?». Tad Jūsu māte atbildēja: «Lai man izmaksātu naudu!», ko tiesnesis konstatējoši atkārtoja (laikam, lai sekretāre to varētu pierakstīt) un ko pēc tam arī pasludināja Spriedumā (mutiski pasludinātajā spriedumā nekas nebija teikts par Apelācijas sūdzības noraidīšanu – it kā tā nemaz nebūtu Apelācijas instance, kurai bija jāizskata nevis Jūsu mātes Prasība, bet gan Ineses Sūdzība –; mutiskais spriedums skanēja tā: «Piedzīt no Ineses Plaudes...»).

.2499. Pirms šī atgadījuma Jūsu māte teica samērā sakarīgu runu ar visu motivāciju utt.; vienkārši, runu nobeidzot, nebija īsti skaidrs, ko tieši runāja prasa no Tiesas, un tiesnesis to pajautāja. Tas arī viss.

.2500. Šis atgadījums varētu rādīt, ka Jūsu mātei kā notikumu aculieciniecei nevar uzticēties – tas varētu attiekties arī uz gadījumiem Vērmanes dārzā, tramvaju pieturās un uz ielām ar virsū braucošiem jauniešiem.

.2501. Savā vēstulē Jūs rakstāt: «6. novembrī Haralds Gulbenietis man paziņoja, ka ļoti vēloties, lai mēs dzīvotu kopā un es kļūtu par viņa sievu». Es Jums ieteiktu neslēgt tagad nekādus juridiskus aktus (t.i. laulības), bet satikties ar viņu un apspriest, kāda tad konkrēti varētu izskatīties tā «kopā dzīvošana» – un tad jau redzēs, ko darīt tālāk. Ja iezīmējas kāds reāls variants, tad var arī pamēģināt «padzīvot kopā» – tagad gandrīz visi tā dara pirms laulībām, un, ja redz, ka patiešām «sanāk», tad arī precas.

.2502. Agrāk Jūs rakstījāt man, ka esat nosūtījusi Didzim materiālu kopijas; tad nav skaidrs, kāpēc tās jāsūta atpakaļ; bet, ja esat sūtījusi oriģinālus, tad spēkā stājas mans solījums izsūtīt Jums jaunas attiecīgo žurnālu numuru izdrukas.

.2503. Kādreiz es Jūs «pilnvarāju» izdevumus, kas saistīti ar Johana Korina meklēšanu, segt no manas naudas, sniedzot par to «nelielu atskaiti». Jūs sūtījāt man čekus no grāmatniecības darbnīcas, bet tas nav vajadzīgs. Ar «atskaiti» es domāju dažas rindiņas tādā garā: «Saņemts tad un tad Ls 20; iztērēts tādām un tādām mērķim tik un tik...; atlikuši Ls ...». (Es pašreiz, piemēram, nezinu, cik vēl manas naudas ir pie Jums un ko par to var izdarīt: vai jaunai iesiešanai jādod vēl, vai pagaidām pietiek? – utt.). Tātad es gribētu zināt, cik ir iztērēts (ieskaitot telekartes Korinam utt.), un cik ir atlicis.

.2504. Tatjana Potapenko, kā izskatās, ir jau visai pamatīgi «nojūgusies» un dara visādas muļķības (ieņēmusi galvā, ka viņas tante, kas dzīvo tajā pašā mājā, gribot atņemt viņai dzīvokli, tāpēc kaut ko dara, lai fiktīvi pārdotu savu dzīvokli u.c.). Kad bija ar manu brāli sarunāts, ka tas vienā sestdienā atvedīs ar mašīnu viņai grāmatas metienu no Cēsīm, viņa pēkšņi pusdivos naktī uz to sestdienu piezvanīja mums, ka nevarēsot būt mājā; kad mēģinājām tomēr pierunāt, lai atceļ savas «darīšanas» (ko viņai nodiktējuši Mahatmas), viņa atteica, ka tas esot «smieklīgi» un nosvieda klausuli. Dabīgi, ka es nevarēju naktī zvanīt brālim un atcelt braucienu, tāpēc nācās visu tirāžu izkraut mūsu dzīvoklī. (Bet otrā dienā izrādījās, ka viņa nekur nav gājusi – tā atkal pavēlējuši Skolotāji – un visu dienu bijusi mājās). Tā tās grāmatas arī tagad stāv manā istabā pakās, viņa nebrauc pakaļ. Naudas viņai vairs nav, tāpēc trešās grāmatas nebūs. Lai radnieki viņu neieliktu slimnīcā, viņa vairākas naktis slēpās mežā (tad vēl bija silts). Sieva kādu laiku domāja, kā viņu dabūt slimnīcā, bet tad atmeta ar roku: «Lai rūpējas radnieki, man ir savas darīšanas!» (ar kapiem, ar mazdēlu utt.).

.2505. Visu labāko vēlot,

Valdis Egle

2002. gada 13. novembrī

§116. Pirmās instances tiesas Spriedums

2002.03.25

(pirms 7 mēnešiem, 19 dienām)

.2506. Lieta Nr.C29143602

SPRIEDUMS

LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ

.2507. RĪGAS LATGALES PRIEKŠPILSĒTAS TIESA tiesnese S. RŪTENBERGA ar sekretāri M. EGLĪTE

.2508. 2002.gada 25.martā, izskatot atklātā tiesas sēdē Rīgā, Antonijas ielā 6 civillietu Skaidrītes Štubes prasībā pret Inesi Plaudi par kompensācijas piedziņu,

noskaidroja:

.2509. 1994.gada 6.oktobra Kocēnu pagasta padomē pieņemts lēmums Nr.7 par 261 zemes kompensācijas sertifikāta izmaksāšanu Kārlim Girgensonam kā «Paistalu» zemes īpašnieka E. Girgensa dēlam. Ar 1995.gada 29.novembra Kocēnu pagasta padomes lēmumu Nr.21 K. Girgensonam apstiprināts to mantinieku skaitā, kuriem ir tiesības dzēst sertifikātus, saņemot par vienu sertifikātu samaksu Ls 28. Par 261 kompensācijas sertifikāta dzēšanu aprēķināti Ls 7308.

.2510. Skaidrīte Štūbe iesniegusi tiesā prasību pret Inesi Plaudi par kompensācijas piedziņu, norādot, ka starp S. Štubi un viņas brāli Kārli Girgensonu bija mutiska vienošanās par to, ka Kārlis Girgenson pieprasīs kompensācijas sertifikātus par S. Štubes un K. Girgensa tēva Eduarda Girgensa mantojumā atstāto zemi Valmiera rajona Kocēnu pagasta «Paistalas», bet par zemes kompensācijas sertifikātiem aprēķināto naudu S. Štūbe un K. Girgenson sadalīs līdzīgās daļās. K. Girgensa meita I. Plaude zināja par šo mutisko vienošanos. K. Girgensonam tika piešķirts 261 kompensācijas sertifikāts jeb Ls 7308 naudas izteiksmē. Pēc K. Girgensa nāves I. Plaude saņēma kompensāciju Ls 7308 apmērā. I. Plaude nepilda sava tēva K. Girgensa noslēgto vienošanos ar prasītāju, atsakās izmaksāt prasītājai viņai pienākošos pusi no kompensācijas, tāpēc prasītāja lūdz tiesu piedzīt no atbildētājas Ls 3654.

.2511. Prasība ir pamatota uz Civillikuma 1473., 1474., 1590.p.p.

.2512. Prasītāja tiesas sēdē prasību uzturēja. Atbildētājas pārstāvis tiesas sēdē prasību neatzina, paskaidroja, ka ar Rīgas Latgales priekšpilsētas tiesas 2000.gada 30.oktobra spriedumu I.Plaude apstiprināta mantošanas tiesībās kā K. Girgensa 1. šķiras likumiskā mantiniece. Visas uz mantojumu laikā nepieteiktās tiesības un prasības ir dzēstas. Pamatojoties uz tiesas spriedumu, I. Plaude ir pieņēmusi K. Girgensa atstāto mantojumu – 261 kompensācijas sertifikātu jeb Ls 7307 naudas izteiksmē. I. Plaudei nav nekādu līgumisku saistību ar S. Štubi. Tiesas sēdē nav pierādīts, ka starp S. Štubi un K. Girgensonu bija mutiska vienošanās par kompensācijas sadali.

.2513. Lieciniece Austrā Geita tiesas sēdē liecināja, ka viņa S. Štubes un K. Girgensa māsiņa. Lieciniecei ir zināms, ka K. Girgenson un S. Štūbe bija savstarpēji vienojušies par to, ka K. Girgenson noformēs uz sava vārda zemes kompensācijas sertifikātus. Kad tiks saņemta nauda par kompensācijas sertifikātiem, tā tiks dalīta uz pusēm starp S. Štubi un K. Girgensonu. Šāda vienošanās bija tāpēc, ka S. Štūbei bija slikts veselības stāvoklis un slikti materiālie apstākļi, kā arī lai vienkāršotu kompensācijas saņemšanas procedūru. Par šo vienošanos tika runāts ļoti bieži, gandrīz vienmēr, kad A. Geita bija kopā ar S. Štubi un K. Girgensonu. Par šo vienošanos zināja arī I. Plaude.

.2514. Liecinieks Eduards Zariņš tiesas sēdē liecināja, ka pazīst I. Plaudi un S. Štubi. I. Plaude ir viņa krustmeita. S. Štubi pazīst apmēram no 1960.gada, kad S. Štūbe un K. Girgenson atgriezās no izsūtījuma. 90.gadu sākumā K. Girgenson vaicāja E. Zariņam, kā viņam rīkoties ar kompensācijas sertifikātiem. Viņi norunāja, ka K. Girgenson noformēs sev sertifikātus, pēc naudas saņemšanas puse tiks atdota S. Štūbei. K. Girgenson šo vienošanos ar S. Štubi apliecināja arī I. Plaudei klātbūtnē.

.2515. Lieciniece Lija Bērziņa tiesas sēdē liecināja, ka viņa ir S. Štubes un K. Girgensa māsiņa. S. Štūbe un K. Girgenson bija ļoti labās attiecībās, palīdzēja viens otram. K. Girgenson noformēja kompensācijas sertifikātus uz sava vārda, lai vienkāršotu sertifikātu saņemšanas procedūru. Starp S. Štubi un K. Girgensonu bija vienošanās, ka naudu par kompensācijas sertifikātiem viņi dalīs uz pusēm. K. Girgenson par šo vienošanos runāja vairākkārt, par to bija zināms arī I.Plaudei.

.2516. Tiesa, noklausoties lietas dalībniekus, lieciniekus, pārbaudot lietas materiālus, uzskata, ka prasība ir apmierināma.

.2517. Saskaņā ar Civillikuma 1473. p. tiesiska darījuma forma atkarājas no lietas dalībnieku ieskats, izņemot likumā tieši norādītus gadījumus. Civillikuma 1474.p. paredzēta darījuma forma – mutiska vienošanās.

.2518. Ar prasītājas paskaidrojumiem un liecinieku liecībām tiesas sēdē ir pierādīts, ka starp S. Štubi un viņas brāli Kārli Girgensonu bija mutiska vienošanās par to, ka Kārlis Girgenson pieprasīs

kompensācijas sertifikātus par S. Štubes un K. Girgensonu tēva Eduarda Girgensonu mantojumā atstāto zemi Valmieras rajona Kocēnu pagasta «Paistalas», bet par zemes kompensācijas sertifikātiem aprēķināto naudu S. Štubē un K. Girgensonam sadalīs līdzīgās daļās.

.2519. Atbildētājas pārstāvis tiesas sēdē atzina, ka I. Plaude ir saņēmusi K. Girgensonu atstāto mantojumu Ls 7308 apmērā par zemes kompensācijas sertifikātiem.

.2520. Saskaņā ar Civillikuma 1590. p. katrai pusei ir pret otru prasības tiesība par līguma izpildīšanu, un šī tiesība pāriet arī uz viņa mantiniekiem. Civillikuma 1590.p. paredzētie izņēmuma gadījumi neattiecas uz izskatāmo lietu.

.2521. Kā redzams no Rīgas Latgales priekšpilsētas tiesas 2000. gada civillietas Nr.2-417, Skaidrīte Štubē 1998. gada 18. decembrī iesniegusi tiesā pieteikumu par apstiprināšanos mantojuma tiesībās uz Kārļa Girgensonu atstāto mantojumu – kompensāciju Ls 7308 apmērā. Inese Plaude 1998. gada 18. decembrī iesniegusi tiesā pieteikumu par apstiprināšanos mantojuma tiesībās uz Kārļa Girgensonu atstāto mantojumu Ar Rīgas Latgales priekšpilsētas tiesas 2000. gada 30. oktobra spriedumu I. Plaude apstiprināta mantošanas tiesībās kā K. Girgensonu 1. šķiras likumiskā mantiniece. Visas uz mantojumu laikā nepieteiktās tiesības un prasības ir dzēstas. S. Štubes pieteikums ir noraidīts.

.2522. Tiesa uzskata, ka konkrētajā lietā ir konstatēts Civilprocesa likuma 327.p.1.d.3.p. paredzētais izņēmuma gadījums, kad uz pieteikto prasījumu neattiecas uzaicinājuma spēks, jo prasījums mantiniekam zināms.

.2523. Tas, ka I. Plaudei bija zināms par vienošanos starp S. Štubi un K. Girgensonu, ir pierādīts ar S. Štubes paskaidrojumiem, tiesas sēdē nopratināto liecinieku liecībām, mantojuma lietas Nr.2-417 materiāliem.

.2524. Ņemot vērā minēto un vadoties no Civilprocesa likuma 8., 93., 97., 189., 190.p.p., tiesa nosprieda:

.2525. Piedzīt no Ineses Plaudes par labu Skaidrītei Štubē Ls 3654. Piedzīt no Ineses Plaudes valsts nodevu Ls 166,35 valsts ienākumos. Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā Rīgas Apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas Latgales priekšpilsētas tiesā.

.2526. Kopija atbilst oriģinālam

Tiesnese S. Rūtenberga

§117. Apelācijas instances tiesas Spriedums

2002.11.06

(pēc 7 mēnešiem, 12 dienām)

.2527.

Noraksts.

C29601901

C-3172/4.2002.

SPRIEDUMS

Latvijas Republikas vārdā

.2528. Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā tiesas sēdes priekšsēdētājs J. Freimanis tiesneši I.Jēkabsons un L.Eihe ar sekretāru R.Miezīti, piedaloties prasītājam Skaidrītei Štubē,

.2529. 2002.gada 6.novembrī izskatīja atklātā tiesas sēdē Rīgā, Rīgas apgabaltiesas telpās, atklātā tiesas sēdē, izskatot civillietu sakarā ar Ineses Plaudes apelācijas sūdzību par Rīgas Latgales priekšpilsētas tiesas spriedumu civillietā Skaidrītes Štubes prasībā pret Inesi Plaudī par kompensācijas piedziņu,

nodibināja:

.2530. Skaidrīte Štubē cēlusi tiesā prasību pret Inesi Plaudī par kompensācijas piedziņu Ls 3654,- apmērā, norādot, ka viņas tēvam uz 1940.gadu piederēja nekustamais īpašums «Paistalās», Kocēnu pagastā, Valmieras rajonā.

.2531. Prasītāja norāda, ka ir politiski represēta – ģimene 1949.gada 25.martā tikusi izsūtīta uz Sibīriju un ka viņa ar savu brāli Kārli Girgensonu mutiski vienojusies, ka viņš viens pats pieprasīs kompensācijas sertifikātus par mantojamo tēva zemi, bet par zemes kompensācijas sertifikātiem aprēķināto naudu (28,- Ls par vienu sertifikātu) labprātīgi sadalīs līdzīgās daļās ar prasītāju, kura arī ir pirmās šķiras mantiniece uz šiem kompensācijas sertifikātiem, par minēto vienošanos zinājusi arī Kārļa Girgensonu sieva Austrā Girgensonē un meita Inese Plaude, kura visu laiku dzīvoja tēva ģimenē. Par mantojamo zemi piešķirtajiem kompensācijas sertifikātiem, dzēšot tos noteikta izmaksājamā summa Ls 7308,-, bet tā kā Kārlis Girgenson miris pirms naudas saņemšanas, tad to 2000.gada 5.decembrī saņēmusi Inese

Plaude, kura zinot par vienošanos tomēr slēpusi no prasītājas naudas saņemšanas faktu un neatdod viņai pienākošos pusi šīs naudas – Ls 3654,-, un tā kā nauda nav tikusi izmaksāta arī pēc notariāla paziņojuma saņemšanas, tikusi celta prasība, kas pamatota ar Civillikuma 1473., 1474., 1590. pantiem.

.2532. Ar Rīgas Latgales priekšpilsētas tiesas 2002.gada 25.marta spriedumu prasība apmierināta.

.2533. Inese Plaude par minēto spriedumu iesniegusi apelācijas sūdzību, norādot, ka spriedums ir atceļams, jo ar spēkā stājušos spriedumu mantojuma tiesībās uz Kārļa Girgensonu mantojumu apstiprināta viņa, Inese Plaude, kā vienīgā likumiskā mantiniece, visas nepieteiktās tiesības tikušas atzītas par dzēstām, tiesvedību bijis jāizbeidz atbilstoši CPL 223.p. 3.d., Skaidrītes Štubes pieteikums par apstiprināšanas mantošanas tiesībās ticis noraidīts, jo sludinājumā noteiktajā termiņā viņa nav pieteikusies kā kreditors kā to paredz CPL 326.p. kā dēļ visas viņas prasības pret Inesi Plaudi kā mantiniecī atstājamas bez izskatīšanas, uzskata, ka nav pierādīta vienošanās esamība starp Kārli Girgensonu un Skaidrīti Štubi par kompensācijas sertifikātiem saņemtās naudas puses atdošanu, atsaucas uz Civillikuma 1483.p. 4.d., 1475.p., 1403.p., 1473.p., uzskata, ka tiesa nepamatoti piemērojusi CPL 327.p.2.d.3.pkt., lūdz spriedumu atcelt, izbeigt tiesvedību lietā.

.2534. Savos paskaidrojumos sakarā ar iesniegto apelācijas sūdzību Skaidrīte Štuba norāda, ka pieteikumu mantojuma lietā iesniegusi vēl nesaprotot, ka viņas pretenzijas izskatāmas prasības kārtībā, lai gan mantojuma lietā saskaņams CPL 327.p.2.d.3.pkt. paredzētais izņēmums, uzskata, ka pareizāk ir nesaistīt mantojuma lietu ar šo prasību, uzskata, ka faktiski viņas pieteikums mantojuma lietā uzskatāms par kreditoru pieteikumu un ka Inese Plaude viņas kreditoru tiesības zinājusi un atzinusi pirms mantojuma lietas izskatīšanas un sludinājuma publicēšanas, citādi Inese Plaude nebūtu apstiprināta mantojuma tiesībās, jo pastāvētu strīds, tāpat norāda, ka atbildētāja patvaļīgi traktē Civillikuma 1483.p. 4.d. plašāk kā to paredzējis likumdevējs, ka ar liecinieku liecībām ir pierādīta vienošanās esamība, ka Civillikuma 1474.p. paredz, ka darījuma dalībnieki var apmierināties ar mutisku vienošanos un ka Civillikuma 1488.p.2.d. pamato naudas kompensācijas izmaksu, jo ar brāli bijusi vienošanās izmaksāt pusi no sertifikātu vērtības, ja Skaidrīte Štuba nepieteiksies patstāvīgi uz īpašuma kompensācijas sertifikātiem par tēvam piederējušo zemi un arī ar Inesi Plaudi pastāvējusi vienošanās, ka viņa izmaksās prasītājai pusi no par kompensācijas sertifikātiem saņemtās naudas, ja mantojuma lietas izskatīšanas laikā netiks celta prasība pret mantojumu.

.2535. Apelācijas sūdzības iesniedzēja tiesas sēdē nav ieradies, iesniegumā lūgusi atlikt lietas izskatīšanu viņas slimības dēļ, pievienojot tam darbnespējas lapas kopiju. Skaidrīte Štuba rakstiskā iesniegumā paudusi viedokli, ka atbildētājas neierašanos nosaka vēlēšanās novilcināt laiku, lieta izskatāma bez Ineses Plaudes klātbūtnes, jo lietas rakstiskie materiāli ir pietiekami skaidri un pilnīgi nolēmuma pieņemšanai un sēdes pārcelšana nav nepieciešama. Tiesa vērtē Ineses Plaudes neierašanos kā attaisnotu, taču uzskata par iespējamu lietu izskatīt pēc lietas materiāliem un izvērtējot Ineses Plaudes apelācijas sūdzībā izteiktos argumentus bez Ineses Plaudes klātbūtnes. Skaidrīte Štuba apelācijas sūdzību neatzīst, prasību uztur.

.2536. Tiesa, noklausoties prasītājas paskaidrojumus, iepazīstoties ar civillietas materiāliem un novērtējot lietas izskatīšanas gaitā gūtos pierādījumus, uzskata, ka Rīgas Latgales priekšpilsētas tiesa pamatoti prasību apmierinājusi. Lietas apstākļi liecina, ka atbildētāja... (izlaidums Sprieduma tekstā – red.).

.2537. Apelācijas sūdzībā nepamatoti norādīts, ka tiesvedību bijis jāizbeidz atbilstoši CPL 223.p. 3.d., jo mantojuma lieta tikusi izskatīta sevišķās tiesāšanās kārtībā, uz tās izskatīšanas brīdi nav bijis strīds, kas izskatāms prasības kārtībā, nevar uzskatīt, ka likumīgā spēkā stājies spriedums, kas taisīts strīdā starp tām pašām pusēm, par to pašu priekšmetu un uz tā paša pamata. Apelācijas sūdzības iesniedzēja atsaukusies uz Civillikuma 1475.p., kas nosaka, ka darījuma formas neievērošana tajos gadījumos, kad formu prasa likums, vai kad līdzēji darījuši no tās atkarīgu sava darījuma spēku, padara pašu darījumu par spēkā neesošu; taču nevar uzskatīt, ka šie noteikumi attiecināmi uz Skaidrītes Štubes un Kārļa Girgensonu vienošanos, jo līdzēji nav darījuši sava darījuma spēku atkarīgu no tā rakstiskās formas, un Civillikuma 1474.p. nosaka, ka darījuma dalībnieki var noslēgt to notariālā vai Pagasttiesu likumos paredzētā vai privātā kārtībā, apmierināties ar mutisku vienošanos vai sastādīt rakstisku aktu, slēgt darījumu liecinieku klātbūtnē vai bez tiem, kā arī darīt to atklātībai zināmu vai ne, tādēļ pilnīgi pamatoti uzskatāms, ka Skaidrīte Štuba un Kārlis Girgensonš bija tiesīgi mutiski vienoties par kompensācijas sertifikātu un par tiem pienākošās naudas saņemšanas kārtību.

.2538. Civillikuma 1483.p. gan paredzēts, ka likums prasa rakstisku formu kā nosacījumu prasības tiesībai uz darījuma pamata, bet konkrētajā gadījumā ņemams vērā 1488.p. kur noteikts, ja rakstisks akts par darījumu nav sastādīts, tad ja viens no dalībniekiem līgumu labprātīgi izpilda, bet otrs izpildījumu pilnīgi vai daļai pieņem, tad pirmajam vairs nav tiesības prasīt atpakaļ to, ko viņš izpildījis, ja vien

otrais savukārt ir gatavs izpildīt to, kas tam jāizpilda; bet ja pēdējais izvairās izpildīt savu saistību, tad pirmajam, kaut gan viņš nevar prasīt, lai līgumu izpilda, ir tiesība prasīt, vai nu lai atdod atpakaļ to, ko viņš izpildījis, vai arī lai to atlīdzina.

.2539. Vienošanās starp Skaidrīti Štubi un Kārli Girgensonu esamību par to, ka Kārlis Girgensonš pēc viņam par mantojamo zemi piešķirto kompensācijas sertifikātu vērtības saņemšanas naudā, pusi summas izmaksās mātai Skaidrītei Štubei, esamība pierādīta ar lietā esošajām rakstiskajām un pirmās instances tiesā uzklaušitajām liecinieku liecībām. Pirmās instances tiesa pamatoti norādījusi, ka Skaidrītes Štubes kā kreditora prasījumu pret Inesi Plaudi kā Kārļa Girgensonš mantinieci nevar uzskatīt par dzēstu ar sprieduma par Ineses Plaudeš apstiprināšanas mantošanas tiesībās spēkā stāšanos, jo atbilstoši CPL 327.p.2.d.3.pkt. mantojuma lietas ietvaros publicētā uzaicinājuma spēks neattiecas uz prasījumu, kas mantiniekam zināms un tiesa uzskata, ka ar liecinieku liecībām ir pierādīts, ka Inesei Plaudei bijis zināms par esošo vienošanos.

.2540. Lietas apstākļi arī liecina, ka Skaidrīte Štubi ir izpildījusi vienošanos – nav pieteikusies uz kompensācijas sertifikātu saņemšanu, lai gan viņai uz to bija likumīgas tiesības, tādējādi viņai atbilstoši Civillikuma 1488.p. pienākas atlīdzība par izpildīto, kas konkrētajā gadījumā nosakāma viņai pienākošos sertifikātu naudas vērtības apmērā, no Ineses Plaudeš par labu Skaidrītei Štubei piedzenami Ls 3654,-. Pamatojoties uz CPL 42.p. 1.d., tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai, tā kā Skaidrīte Štubi tikusi atbrīvota no valsts nodevas nomaksas, tad no Ineses Plaudeš valsts ienākumos piedzenami Ls 166,35, kas atbilst par prasības summu maksājama valsts nodevai. Pamatojoties uz CPL 430., 432. – 434.p.p., Latvijas Republikas Civillikuma 1474.p., 1488.p., Civillietu tiesas kolēģija nosprida:

.2541. piedzīt no Ineses Plaudeš, p.k.071163-11217, par labu Skaidrītei Štubei, p.k.280435-10305, Ls 3654,- (trīs tūkstoši seši simti piecdesmit četri Ls, 00 s).

.2542. Piedzīt no Ineses Plaudeš, p.k.071163-11217, valsts ienākumos valsts nodevu Ls 166,35 (viens simts sešdesmit seši Ls, 00s).

.2543. Spriedums stājas spēkā ar tā pasludināšanas brīdi.

.2544. Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamentā trīsdesmit dienu laikā, iesniedzot kasācijas sūdzību vai kasācijas protestu Rīgas apgabaltiesā.

.2545. Tiesas sēdes priekšsēdētājs (paraksts)

Tiesneši: (divi paraksti)

.2546. Noraksts pareizs:

Tiesas sēdes priekšsēdētājs J. Freimanis

§118. Korina vēstule Aijai Štubei

2002.05.31 (saņēmusi Aija)
(pirms 5 mēnešiem, 6 dienām)

.2547. Sveicināti.

.2548. Paldies par Jūsu vēstuli.

.2549. Visupirms – es tiešām esmu tas, kurš sarakstījis «Dižo Garu». Un īstenībā es netaisu nekādu noslēpumu no sava vārda. Es vienkārši vairoš no publicitātes, jo ļoti augstu vērtēju savu privāto dzīvi. Manu vārdu zina daudzi, un tie šo manu vēlmi respektē. Tāpēc man liekas ne pārāk godīgi, ka Jūs nesakāt man, no kā uzzinājāt manu adresi un kāpēc šī persona pirms tam nepaprasīja manu piekrišanu. Tādi gadījumi ir bijuši un es ne reizi neesmu atteicis.

.2550. Es gan nedomāju, ka tas varētu būt iemesls, lai neatbildētu uz Jūsu jautājumiem.

.2551. Par pseidonīmu. Es īsti nedomāju, ka Johans Korins būtu pseidonīms. Vienkārši, ņemot vērā romāna pēdējo rindkopu, man likās, ka, lai konstrukcija būtu pilnīga, vārdam uz vāka jābūt tādām pašām, kā varoņa vārds. Tādējādi tas it kā ir darba daļa nevis autora vārds. Korins ir pilnīgi izzīsts no pirksta. Johans saistīts ar manu manieri parakstīt vēstules atkarīgi no valsts, kurā es esmu (Johans, Dzhons, Vanja). Un es sāku rakstīt Vācijā. Ja es vēl kādreiz kaut ko uzrakstīšu tad gan droši vien turēšos pie tā paša pseidonīma.

.2552. Par prototipiem. Nē Niks ir izdomāts personāžs – 50% pilnīgi un pārējos 50% izmantotas vismaz četru man pazīstamu cilvēku iezīmes. Visi četri ir sveiki un veseli vēl šodien. Vispār tikai vienam grāmatas personāžam ir reāls prototips, ko atpazīst visi, kas viņu zina. (Un vēl akadēmiķis Andrejs

Cēbers pats uzskata un visiem stāsta, ka ir Roberta prototips – uz to es saku, ka viņam ar Robertu ir tikai divas kopīgas iezīmes – viņš tiešām ir profesors Nicā un viņam tiešām nav muzikālās dzirdes).

.2553. Par izgudrojumiem. Nē es neko īpašu neesmu izgudrojis. Bet mani nomāc, ka neskatoties uz daudzajām lietām, ko es zinu un māku, man jādara darbs, ar kuru viegli tiktu galā ne pats stulbākais trešā kursa students. Mana specialitāte nav matemātika, bet teorētiskā fizika. Bet kolīdz par to Latvijā neko nemaksā, bet es jūtos atbildīgs par savu ģimeni, man jāstrādā par sistēmanalītiķi. No sistēmanalīzes brīvajā laikā es lasu grāmatas, spēlēju kārtis, nodarbojos ar teorētisko molekulāro biofiziku un rakstu romānus.

.2554. Par Fermā teorēmu. Man par to nekādas lielas sajēgas nav un visa informācija nāk no MacTutor: <http://www-groups.dcs.st-and.ac.uk> Ja pameklē ar Fermat's last theorem, Wiles, var atrast vairāk.

.2555. Par valodu. Nē, darbs nav rakstīts krieviski. Lai gan zināma ietekme varētu būt jūtama, jo es krievu valodu labi zinu, man tā ļoti patīk, un es esmu izlasījis neskaitāmus grāmatu kalnus krieviski.

.2556. Par Institūtiem. Jā, es tiešām kādu laiku strādāju Polimēru mehānikas institūtā, pēc tam Organiskās sintēzes institūtā.

.2557. Par ezotēriem. Es tiešām esmu skeptiski noskaņots. Bet ne pilnīgi noliedzoshi. Es neizslēdzu, ka kaut kas tāds varētu būt, bet uzskatu, ka patreiz nav neviena vērā liekama pierādījuma vai nopietna pamatojuma (neskatoties uz to, ka pats esmu piedzīvojis telekinētisku pieredzi. Man pašam reiz, esot pie pilna saprāta, izdevās ar pirkstu grozīt kompasu adatu. Efektu nekad nav izdevies atkārtot, un mans viedoklis nav mainījies).

.2558. Par atbildi. Man pašam liekas, ka es nekādu «atbildi» neesmu devis, un esmu atstājis visus galus vaļā (Gars, citplanētietis, likums, murgaina fantāzija). Neskatoties uz to, es no lasītājiem esmu dzirdējis lielu daudzumu apgalvojumu, ka «autors ir pierādījis to un to». Reizēm pat lietas, kas man prātā nav nākušas. Man paša versija ir apmēram tāda: ja Dižais Gars patiešām eksistē, tad viņš neļaus Johanam neko atklāt. Tātad, ja Johans kaut ko atklāj, tad tas viss nav tiesa.

.2559. Par Jūsu draugu. Ja viņam ir vēlēšanās, viņš var viegli sazināties ar mani izmantojot e-mailu jaabee@latnet.lv. Nevienam citam lūdzu šo adresi nedot. Jāatzīmē, ka es arī neesmu rakstnieks, un grāmatu uzrakstīju sava prieka pēc. Es kaifoju no procesa un rakstīju tikai un vienīgi domājot par savu gaumi. Man pašam grāmata patīk, tāpēc es uzskatu, ka mērķauditorija ir apmierināta.

.2560. Vēlot visu labu,

Jānis Bētiņš

.2561. PS Izdevniecībai vien zināmu apsvērumu dēļ, no grāmatas drukātā varianta ir izņemta pirmā frāze:

.2562. Brīdinājums!!!

.2563. Autors ir izkropļojis vēstures, zinātnes un sadzīves faktus, lai rastu apstiprinājumu nepareizai teorijai. Tāpēc neticiet nevienam vārdam, ko autors raksta!

Administrācija

§119. Mana pirmā vēstule Korinam

2002.07.18 09:11 ceturtdiena
(pēc 1 mēneša, 18 dienām)

.2564. A.god. Korina kungs!

.2565. (Atļaušos tā uzrunāt Jūs, kaut gan zinu Jūsu īsto vārdu, jo patlaban es vērsos pie «Dižā Gara» autora, nevis pie kaut kur, šķiet, dzirdēta fiziķa-teorētiķa).

.2566. Nesen, laikam kaut kad šī gada sākumā, Maija Salna vērsa manu uzmanību uz grāmatu «Dižais Gars», un es to paņēmu Akadēmiskajā bibliotēkā un izlasīju. Tad man arī radās doma, ka Jūs varbūt varētu būt cilvēks, ar kuru ir vērts kontaktēt manis paša grāmatu un teoriju sakarā.

.2567. Pirmkārt jau, no «Dižā Gara» mani pārņēma nostalgija, ieraugot tur attēlotu to Zinātņu akadēmijas institūtu atmosfēru, kurā pats nodzīvoju apmēram 20 gadus un pēc kuras tagad visur domnējošā «patērētāju gaisotne» ar savām reklāmām, izlozēm, atlaidēm, seriāliem, trilleriem, Holivudas kinoaktieriem, princesi Diānu utt. utt. man šķiet neciešami pliekana un nožēlojama.

.2568. Mēs tieši tāpat (protams, pa jokam) sacentāties erudīcijā, izdomājām visādus stīķus... (Es nezinu otru grāmatu latviešu literatūrā, kur vēl būtu aprakstīta šī 1970–1980. gadu Latvijas Zinātņu akadēmijas institūtu atmosfēra).

.2569. Otrkārt, «Dižajam Garam» bija priekšā pielikti šādi vārdi: «Tā ir grāmata, kurā nav neviena negatīva varoņa. Tā ir grāmata par cilvēkiem, kam interesē viss, varbūt vienīgi izņemot politiku. Tā ir grāmata par filosofiju, ka šī filosofija ir ne tikai tas, ko senie grieķi rakstīja gudrās grāmatās, bet arī tas, kas notiek ar katru cilvēku katrā laikā, katrā vietā – vienalga, vai pats cilvēks to pamana, vai ne».

.2570. Es to sapratu tā, ka tas ir teikts pirmām kārtām par Jums pašu: ka tieši JUMS «interesē viss, varbūt vienīgi izņemot politiku», ka JŪS saskatāt dziļu filosofisku jēgu visā, «kas notiek ar katru cilvēku katrā laikā, katrā vietā»... (Nu, un droši vien lieki ir piebilst, ka tas simtprocentīgi attiecas arī uz mani).

.2571. Tāpēc man tūlīt likās, ka pie «visa, izņemot varbūt vienīgi politiku», kas Jūs interesē, viegli varētu tikt pievienota arī Vēras teorija – tā mācība, kas sākas ar filosofiju, bet beidzas tālu ārpus tās robežām, – un ka Jūs tāvad varbūt varētu izrādīties tas cilvēks, kuru es meklēju jau apmēram ceturtdaļgadsimtu, – bet vēl joprojām nesekmīgi.

.2572. Es tagad nestāstīšu, kas ir Vēras teorija un kas viss ir bijis šī ceturtdaļgadsimta laikā: – ar visādiem izklāstiem, aprakstiem, diskusiju protokoliem utt. ir aizpildīti desmitiem sējumu, un Jūs, ja būs vēlšanās, varēsiet kādreiz ar to visu iepazīties.

.2573. Es nerakstītu Jums vēstuli tik ātri (un varbūt arī pat vispār nerakstītu, neskatoties uz augstāk sacīto par «visu, izņemot politiku»), ja ne viens apstāklis.

.2574. Materiālu par Vēras teoriju ir ļoti daudz, un Teorija tajos principā ir izklāstīta (nu, protams, daudzus jautājumus jau es vēl varētu iztirzāt dziļāk un pamatīgāk, taču pamatos Teorija fiksēta uz papīra ir).

.2575. Taču Vēras teorija nenokrita no debesīm gatavā veidā. Tā attīstījās šī ceturtdaļgadsimta laikā pamazām no pirmajām, vēl sākumā ne visai skaidrajām idejām, attīstījās nemitīgos strīdos un cīņās, un rezultātā tās izklāsts tagad ir izkaisīts desmitos sējumu juku jukām ar polemiku, lokālu apsvērumu diktētās formās utt. Savādāk tas vēsturiski arī nevarēja būt. Šī garā ceļa sākumā es nevarētu uzrakstīt vienotu, sakarīgu monogrāfiju, kādu varu radīt tagad.

.2576. Pēdējo 4–5 gadu laikā man jau bija skaidrs, ka ir vajadzīga VIENA grāmata, kur Teorija būtu izklāstīta sistemātiskā veidā, pozitīvā formā, t.i. – bez jebkādas polemikas –, bet dažādi apstākļi man līdz šim neļāva ķerties pie šī nodoma realizēšanas.

.2577. Tagad, atrazdamies atvaļinājumā, es beidzot esmu diezgan tuvu tam, lai šo darbu patiešām uzsāktu. Šorīt, apdomādams gaidāmā sacerējuma formu un Priekšvārdu tam, es atklāju vienu lietu, kura gan visumā bija zināma arī agrāk, bet šādā aspektā iznira pirmoreiz.

.2578. Priekšvārdos ir pieņemts izteikt pateicības tiem, kas palīdzējuši grāmatas (un jo sevišķi tās ideju) tapšanā. Bet man faktiski nav NEVIENA, kam izteikt pateicību! (Sevišķi, ja runā par ideju tapšanu).

.2579. Ar ko tik man nav bijusi darīšana šī ceturtdaļgadsimta laikā: tur ir bijuši gan vadošie Latvijas matemātiķi, gan vadošie filozofi, gan visādi citi, ieskaitot pat abus atjaunotās Latvijas prezidentus, bet gandrīz vienīgi augstprātība, nicinājums un naidis ir nākuši no viņiem.

.2580. Vienīgie, ko es varētu pieminēt Priekšvārdā ar pateicību, ir Maija Salna un profesors Juris Tambergs. Taču neviens no viņiem nav piemērots tam, lai lasītu gaidāmās monogrāfijas tekstu tā sākotnējos veidos, izteiktu kritiskas piezīmes, ierosinājumus utt. Maijas Salnas palīdzība izpaužas vairāk drukaskļūdu atklāšanā tekstos un emocionālā līdzī jušanā, bet Tambergs tomēr ir ticīgais, Teoloģijas fakultātes lektors un arī aizņemts ar sadzīviskām problēmām un rūpēm par savu grantu.

.2581. Un tad man ienāca prātā: «Korins! Varbūt viņš to varētu? Viņam ir pietiekoša erudīcija, liekas, nav aprūtināts ar mistiku un, šķiet, nav arī pārāk noslogots maizes darbā...».

.2582. Tā nu, tik tālu nonācis, es sēdos rakstīt Jums šo vēstuli.

.2583. Tāvad es vēlētos, ievērojot vārdus «par cilvēkiem, kam interesē viss, varbūt vienīgi izņemot politiku», piedāvāt Jums manas gaidāmās monogrāfijas tapšanas procesā pirmā kritiskā lasītāja un vērtētāja lomu, apsolut par to minēt Jūs kā pirmo starp tiem, kam Priekšvārdā izteikta pateicība.

.2584. Man ir detalizēts projekts par to, kā šāda sadarbība varētu reāli notikt, taču to es aprakstīšu tad, ja Jūs dosiet savu principiālu piekrišanu šim piedāvājumam.

.2585. Starp citu, Vēras teorija skar arī varbūtību teoriju un vispār tās problēmas, kuras (beletristiskā formā) iztirzātas «Dižajā Garā». (Man par šiem jautājumiem būtu diezgan daudz ko teikt).

.2586. Kā redzat, manā piedāvājumā runa ir par sacerējumu, kurš vēl tikai taps rakstīts. Tā kā rakstīšana prasa daudz vairāk laika nekā uzrakstītā lasīšana, tad viegli saprast, ka es (pat ja man nebūtu nekādu citu darbu) nespētu pārāk noslogot Jūs šajā ziņā.

.2587. Augstāk minētos sējumu desmitus, kuros Vēras teorija ir izkaisīta tagad, protams, varētu lasīt mēnešiem vai pat gadiem ilgi, bet es neieteiktu Jums to tagad darīt, ja Jūs pieņemtu manu priekšlikumu. Tad daudz interesantāk un vērtīgāk būtu pa priekšu iepazīties ar Vēras teorijas tagadējo, sistemātisko izklāstu, un tikai pēc tam palūkoties, kāda tad bija priekšvēsture.

.2588. Bez tam pagaidām Akadēmiskajā bibliotēkā ir tikai 8 grāmatas no tām 25–30, kurām tur jābūt, lai visa priekšvēsture būtu pilnībā atspoguļota; un pie tam šīs astoņas nav nemaz tās svarīgākās.

Bet, kamēr taps Monogrāfija, paralēli šo to arī pievienosim (cerams) tām astoņām tā, ka aina pēc gadiem pieciem (kas varētu būt orientējošs Monogrāfijas rakstīšanas laiks) būs jau krietni pilnīgāka.

.2589. Jūsu adresi man iedeva Maija Salna, kura ir Jums rakstījusi, iespējams, ar citu vārdu.

.2590. Visu labāko vēlot,

Valdis Egle

2002. gada 18. jūlijā

§120. Korina atbilde uz pirmo vēstuli

2002.08.01 (pasta zīmogs)
(pēc 14 dienām)

.2591. Sveicināti!

.2592. Neņemiet ļaunā ilgo klusēšanu, bet es jau esmu atradinājies no papīra vēstuļu rakstīšanas un ar daudzajiem saviem draugiem sazinos vai nu dzīvē, vai ar interneta starpniecību. Tur, saprotiet, vēstules nav jāraksta garas, tur var aizsūtīt vienu vienīgu interesantu domu. Un, ja kaut ko pārdomā, tad tūlīt var aizsūtīt papildinājumu. Mana e-mail adrese, ja jūs to varbūt nezināt, ir JaaBee@latnet.lv, un mani patiešām sauc par Jāni Bētiņu un, ja Jūs mani tā uzrunātu, es justos ērtāk. Maija Salna man tiešām rakstīja, arī par Jums un arī atsūtīja man dažus Jūsu darbus.

.2593. Neliekuļoti varu pateikt, ka lasīju tos ar lielu interesi. Ne visu es sapratu, ne visam piekrītu. Var būt, ka daļa no tā, kam es nepiekrītu, ir saistīta ar to, ka es nesaprotu. Citas domas turpretī pilnīgi rezonēja ar mana paša domām. Sargieties – ja es vēl kādreiz kaut ko uzrakstīšu, es varu izmantot Jūsu darbu inducētas idejas – piemēram, to par filosofu uzdevumu pārveidot pasauli, kas ir klajā pretrunā ar manis slēpti citēto Umberto Eko, kurš savukārt slēpti citē Sirano de Beržeraku «...patiešs filosofs necenšas izmainīt lietu kārtību. Viņš šo kārtību pieņem un ir gatavs ziedot daļu savas neatkarības...»

.2594. Man īpaši tuva ir Jūsu teorija par smadzenēm kā kompjūteru – tā ļoti sasauca ar Aristoteļa domu, ka cilvēkā no dzimšanas gan nav ielikta nekādas sākotnējās idejas, bet viņā IR ielikta iedzimta spēja analizēt. Nesen interneta diskusijā ar draugiem pacēlās līdzīgs jautājums – lūk daži fragmenti (nebrīnieties – mēs variējam diskusiju valodu pēc vajadzības):

.2595. J: «А по пункту 1 я должен выбирать между тобой и Платоном: Существует ли в природе такая штука как лошадь? Почему болонка и борзая – обе собаки, а сиамский – кот? Говоря твоими словами – «таковых тварей в природе нет».»

* * *

.2596. J: Отличается ли абстрактный обобщенный финн от абстрактного обобщенного грека?

.2597. V: Да. Абстрактно-обобщенно.

* * *

.2598. J: Tev (un arī visiem citiem) es uzdodu nākamo induktīvo jautājumu: Iedomājies, ka tu satiec uz ielas mani. Un lepmi stāsti par to V. Uz ko V tev rezonabli pajautā – kā tu zini, ka tas bija J? Nopamato, lūdzu.

* * *

.2599. J: Man ļoti patīk tavas atbildes. Man liekas, ka mēs domājam līdzīgi un virzāmies vienā virzienā. Tipa, kā tu zini, ka šitas 4-kājainais ir suns, bet tas cūka?

.2600. V: Es nezinu. Es tikai tā domāju. Un kamēr šī mana doma neliek man nonākt pretrunā ar sevi un savām attiecībām ar apkārtējo pasauli, tā mani pilnībā apmierina.

.2601. J: Nav tiesa, mīlīt – tu tieši ZINI. Tu neliksi cūkai dzenāt zaķus. Lieta tā, ka tu nespēj racionāli izskaidrot, kā tieši tu zini. Tevī ir kaut kāds mehānisms, kurš pats māc analizēt. Gluži tāpat, kā tev nav jādoma kā elpot, kā tieši kustināt mēli, lai pateiktu pareizo vārdu, cik bieži pukstināt sirdi.

.2602. Ļoti labs piemērs ir sēņošana. Pirmkārt, nav divu vienādu sēņu, bet tu viņas viegli klasificē. Toties, ja tev ir tikai grāmatu gudrība par kādu nezināmu sēni (racionāla) – tu ilgi svārsties, ņemt vai neņemt, un parasti neņem.

.2603. Otrkārt, tu ej pa mežu, līdz pēkšņi kaut kas tavā galvā iebērās «sēne!», tu paskaties un redzi, ka nav vis sēne – tikai lapa. Tātad tevī ir kaut kāda hierarhiska parametru analīzes sistēma – daži pirmie signāli: krāsa, forma, novietojums, tev dod novērtējuma beta versiju «sēne»; līdz ar informācijas nākšanu klāt tavš sākotnējais vērtējums tiek uzlabots un precizēts, līdz ticamības līmenis sasniedz pārlicību – atkal skaitliski nav formulējams – tas ir tevī iekšā. Šī īpašība kā FAKTS cilvēkā ir iedzimta, bet kvantitatīvais līmenis var mainīties, gan apzināti, gan neapzināti. To neizdomāju es, bet Aristotelis.

* * *

.2604. J: Ļoti labi! Mēs jau esam gandrīz pilnīgi gatavi manu ideju izklāstam. Īpaši par šito:

.2605. Val: «(..), tomēr noteikt šo jēdzienu precīzās robežas, manuprāt, ir neiespējami (vai neiespējami nespeciālistam attiecīgajā jomā).»

.2624. 1) Monogrāfijas teksts; tas nesatur polemiku, bet tikai Vēras teorijas sistemātisku pozitīvu izklāstu, un šīs informācijas pamatforma ir HTML failu sistēma, kas var tikt ievietota kādā Interneta serverī vai izplatīta failu veidā un lasīta ar jebkuru pārlūkprogrammu (browser'i); tikai attālākā nākotnē no šiem failiem var tikt izveidota viena vai dažas grāmatas;

.2625. 2) ap Monogrāfiju (un arī par citiem jautājumiem) var izvērsties polemika, un visi tās teorētiski vai kultūrvēsturiski cik necik nozīmīgi materiāli tiks ievietoti (publicēti) žurnālā «Rose» (uz kura bāzes veidojas sērijas VITIS grāmatas); šīm grāmatām ir likumīgi, Latvijas ISBN aģentūras piešķirti ISBN numuri, tās tiks deponētas Latvijas Nacionālajā un Akadēmiskajā bibliotēkās, parādīsies bibliogrāfiskajos rādītājos, viens eksemplārs tiks uzdāvināts Latvijas Valsts prezidentei (kā formālajam adresātam) un, protams, pa eksemplāram paliks arī diskusijas dalībniekiem (Jums, Maijai Salnai, man, varbūt arī citiem); «Rosē» tiks publicētas arī Monogrāfijas atsevišķu nodaļu pirmās versijas; visas šīs informācijas pamatforma ir uz papīra drukāti žurnālu numuri, kuri pēc 20 numuru iznākšanas pārvēršas par iesienamu grāmatu; tikai attālākā nākotnē no žurnāla numura var tikt veidots HTML fails;

.2626. 3) trešo pasākumā figurējošās informācijas grupu sastāda tā informācija, kura netiek publicēta nedz Monogrāfijā, nedz «Rosē»; tā ir minimāla pēc apjoma un paredzēta tikai atsevišķu tīri tehnisku jautājumu atrisināšanai; tās pamatforma ir vienkāršas tradicionālā pasta vai e-pasta vēstules.

.2627. Pašlaik mums ir jāatrisina divi tehniski jautājumi:

.2628. 1) vai Jūs piekrītat piedalīties šajā pasākumā, arī zinot, ka tā nebūs vienkārša «papļā-pāšana internetā», bet gan ka viss Jūsu šī pasākuma ietvaros rakstītais var tikt publicēts augstāk aprakstītajā veidā?

.2629. 2) ja piekrītat, tad ar kādu vārdu Jūs vēlētos te figurēt, ņemot vērā augstāk aprakstītos apstākļus?

.2630. Pēdējā jautājuma risināšanai ir vismaz četras iespējas:

.2631. a) Jūs «Rosē» figurējat kā Johans Korins, «Dižā Gara» autors, un Jūsu īstais vārds «Rosē» netiek atklāts;

.2632. b) Jūs figurējat ar īsto vārdu, bet saistība ar Johanu Korinu netiek atklāta;

.2633. c) Jūs figurējat ar abiem vārdiem, un saistība starp tiem tiek atsegta;

.2634. d) Jūs figurējat ar kādu jaunu pseidonīmu, un netiek atklāta saistība nedz ar īsto vārdu, nedz ar veco pseidonīmu.

.2635. Personīgi man vislabāk patiktu (a) variants (tāpēc arī pirmajā vēstulē tā uzrunāju Jūs), taču izvēle, protams, ir Jūsu paša ziņā.

.2636. Man visizdevīgāk būtu, ja Jūs piekrišanas gadījumā savus tekstus iesūtītu pa e-pastu. Mana pamatadrese tagad ir Valdis.Egle@vestnesis.lv, kaut gan joprojām darbojas arī tās adreses, kas norādītas grāmatā LASE1 un «Roses» laidienos.

.2637. No Jūsu vēstulē citētās interneta sarakstes es redzu, ka Jūs tur izmantojat galvenokārt to e-pasta vēstuļu rakstības veidu, kuru es šeit nosaukšu par «Ķēmīgo rakstību» («..lasiit seenes mezhaa..» utt.). Es varu atļauties to tā nosaukt, nevienu neapvainojot, jo es pats arī biju tas, kurš šo rakstību pirms 7 gadiem (1995. gada vasarā) izgudroja un lika priekšā vēstkopā «Valoda». Pirms tam latviski e-pastā rakstīja parasti vai nu bez garumzīmēm («..lasit senes meza..») vai ar divu veidu apostrofiem («..lasi't se'nes mez'a'..»), «..las`it s`enes me`z`a..»).

.2638. Tad lūk, man būtu izdevīgāk, ja Jūs «Ķēmīgajā rakstībā» sūtītu tikai ļoti īsus ziņojumus, bet cik necik garākus tekstus pievienotu e-pasta vēstulei kā «atačētus» failus vai nu «Word» dokumentu vai arī HTML failu formātā un normālā latviešu rakstībā, – tad es varētu tos iekļaut kopējā dokumentu aprītē bez īpašas pārrakstīšanas.

.2639. Pats es (protams, ja mūsu pasākums notiks) sūtīšu Jums gan tradicionālā, gan e-pasta vēstules, atkarībā no tā, papīra vai elektronisks dokuments jānodod.

.2640. Šeit es nosūtu Jums pirmos četrus «Roses» numurus (vairāk nevar iebāzt aploksnē), lai Jums būtu priekšstats par to, kas tā «Rose» tāda vispār ir.

.2641. Ja mūsu pasākums notiks, tad Jūsu teksti (un Monogrāfijas pirmās nodaļas) parādīsies «Rosē» apmēram ap 43. vai 44. numuru (t.i. VITA3 grāmatā) un, ja būs vajadzīgs, turpināsies VITA4, VITA5 utt. Materiāli visiem iepriekšējiem «Roses» numuriem visumā pastāv, kaut gan ne tuvu ne visi šie numuri pašreiz ir sagatavoti un «iznākuši» – pagaidām numerācijā ir «caurumi», un grāmatas VITA1, VITA2 un VITA3 tiek veidotas paralēli.

.2642. Ar Kārli Bētiņu mēs «Latvijas Vēstnesī» sēdējām vienā istabā pie blakus galdiem. Viņš man bieži prasīja, kā pārvērst dolārus latos un otrādi, ja ir zināms bankas kurss, dzēra daudz kokakolu un reiz man jautāja, kāda mūzika man patīkot. Kad es atbildēju, ka «Bītli» un Elviss Preslijs, tad viņš to komentēja ar vārdiem: «Nu, skaidrs, tāpat kā manam fāteram».

.2643. Tā ka varat viņam pajautāt, kāds viņam ir palicis priekšstats par mani. Varu gan iedomāties, ko viņš teiks: sēdēja tur tāds necils vīriņš, neko prātīgu nedarīja, mūžīgi knibināja kaut ko savā datorā, nekādos pasākumos neiesaistījās... Diez vai viņš varētu iedomāties, ka aiz tā slēpās pasaules mēroga pretenzijas, cīņas un spēles ar Latvijas «izcilākajiem zinātniekiem» un Valsts prezidentiem.

.2644. Uz Jūsu vēstules teorētiskajiem jautājumiem es atbildēšu «Rosē», ja lieta tik tālu nonāks.

.2645. Visu labāko vēlot, Jūsu

Valdis Egle

2002. gada 6. augustā

§122. E-pasta vēstuļu apmaiņa augustā

2002.08.15 15:26

(pēc 9 dienām, 6 stundām, 49 minūtēm)

.2646.

From: «Valdis Egle» (Valdis.Egle@vestnesis.lv)

To: (jaabee@latnet.lv)

Subject: Adreses

Date: Thu, 15 Aug 2002 15:26:01 +0300

.2647. Labdien, Bētiņa kungs!

.2648. Kā tam arī bija jābūt pēc visiem Mērfija un tamlīdzīgiem likumiem, vajadzēja tikai man uzrakstīt Jums pirms nedēļas nosūtītajā vēstulē, ka darbojas arī vecās, «Lasēs» un «Rosēs» norādītās e-pasta adreses, lai «Latnets» tūlīt pat atslēgtu domeinu «lv-laiks» un adrese lase@mail.lv-laiks.lv pārstātu eksistēt. Tā kā otrajai adresei egle@latnet.lv stāvēja automātisks Forward uz pirmo un atslēgšanu es pamanīju ne uzreiz, tad līdz ar to izveidojās situācija, kurā principā ir iespējama Jūsu vēstules pazušana bez pēdām: ja Jūs būtu kaut ko sūtījis uz adresi egle@latnet.lv (teiksim, kā uz visvienkāršāko un vieglāk iegaumējamo), tad es šo vēstuli nesaņemtu, bet Jūs nedabūtu to atpakaļ, kā tas ir ar sūtītām uz neeksistējošu adresi. Lai novērstu šādus varbūtējus pārpratumus, sūtu Jums šo ziņu.

.2649. Tātad, ja kaut kas ir sūtīts, tad tas jāsūta vēlreiz, jo nav saņemts, bet, ja nav sūtīts, tad viss ir OK, un turpmāk darbojas divas adreses: Valdis.Egle@vestnesis.lv kā pamatadrese un egle@latnet.lv ar Forward uz pirmo.

.2650. Visu labāko vēlot,

Valdis Egle

2002.08.15 16:45

(pēc 1 stundas, 19 minūtēm)

.2651.

Date: Thu, 15 Aug 2002 16:45:10 +0300

From: Janis Betins {jaabee@latnet.lv}

To: Valdis Egle {Valdis.Egle@vestnesis.lv}

Subject: Re: Adreses

.2652. Sveicināti,

.2653. Apstiprinu tikai, ka aizvakar saņēmu Jūsu vēstuli, un uz e-adresēm neko vēl neesmu sūtījis. Vēstuli es izlasīju, klātpieliktos tekstus vēl ne. Kad izlasīšu, uzrakstīšu vairāk.

.2654. Visu labu *JaaBee*

2002.12.09 15:42 pirmdiena

(pēc 3 mēnešiem, 24 dienām, 22 stundām, 57 minūtēm)

.2655. Uz «Upes» šī numura izdošanas brīdi nekādas jaunas ziņas no Jāņa Bētiņa nav saņemtas, un es viņam vairāk neko neesmu sūtījis. Bet man ir pilnībā ievadīta datorā viņa grāmata «Dižais Gars»⁷⁹ un uzrakstīti tai vairāk vai mazāk plaši komentāri (ne par beletristisko, bet par faktoloģisko un zinātnisko daļu). To visu ir paredzēts publicēt grāmatā VITA3 (tas ir punktā {.2442} minētā plāna jaunāks variants).

⁷⁹ Korins Johans. «Dižais Gars. Pseidozinātniska fantāzija». Preses Nams, Rīga, 2000.

12. Žurnāla «Upe» 12. numurs

Dzīves straumes hronika
Neperiodisks epistolāri grafomāniskis izdevums
Numurs izlaists 2003.09.02
Žurnāls iznāk kopš 2001. gada 7. novembra
Galvenais redaktors: Valdis Egle
Galvenais adresāts: Aija Štūbe Salniņa
Redakcijas adrese: egle@latnet.lv

§123. Korina otrā vēstule Aijai Štūbei

2002.12.05 (pasta zīmogs)
(pirms 4 dienām)

.2656. Aija, Jūsu banderoli es saņēmu un tūlīt pat arī aizsūtīju apstiprinājumu. Spriežot pēc Jūsu vēstules, Jūs to neesat saņēmusi – droši vien būšu aizmetis garām pastkastītei ☺

.2657. Vēlāk saņēmu arī vēstuli no Valda Egles, un arī viņš man atsūtīja dažu savu darbu izdrūkas.

.2658. Tāpēc es komentēšu īsi vienlaikus visus saņemtos tekstus. Kā jau rakstīju Eglem, gandrīz visus viņa darbus lasīju ar lielu interesi (gandrīz – tāpēc, ka sarakste ar prezidentiem un dažādām prominencēm man neliekas interesanta ne Egles izpildījumā, ne vispār). Ne visu no lasītā es sapratu, ne visam piekritu. Var jau būt, ka es nepiekritu tāpēc, ka nesaprotu. Tas par pašu teoriju. Diemžēl teksti bija pārāk fragmentāri, lai es varētu gūt vispārēju iespaidu. Dažas vietas man likās loģiski nepamatotas, dažās likās, ka ir cilpa (jēdzienu izskaidrošanai izmantoti paši izskaidrojamie jēdzieni). Bet es pilnīgi pieļauju, ka kaut ko nesaprotu – formālā aritmētika nav mana specialitāte.

.2659. Ar ļoti lielu interesi izlasīju Džordano Bruno biogrāfijas versiju, tur ir patiešām vērā ņemami secinājumi. Piemēram, mājiens par to, ka Bruno alcis nāves, bet nevarēja izdarīt pašnāvību – jo tas būtu grēks. Tāpēc viņš ļāva inkvizīcijai sevi notiesāt. Tas varētu pilnībā izskaidrot Bruno uzvedības dīvainības dažādos inkvizīcijas procesos. Tiesa, ir arī lietas, kuras neatbilst maniem priekšstatiem. Viss, ko es esmu lasījis, liek man apšaubīt tīri astronomiskos secinājumus, īstenībā es domāju, ka par astronomiju Bruno nebija pārāk liela sajēga un, ka «daudzās pasaules ar saprātīgām būtnēm» viņš domāja drīzāk hermētiskā nevis fizikālā nozīmē.

.2660. Es arī brīdināju Egli, ka ja vēl kādreiz kaut ko uzrakstīšu, es varu izmantot viņa darbu inducētas idejas – piemēram, to par filosofu uzdevumu pārveidot pasauli, kas ir klajā pretrunā ar manis slēpti citēto Umberto Eko, kurš savukārt slēpti citē Sirano de Beržeraku «...patiešs filosofs necenšas izmainīt lietu kārtību. Viņš šo kārtību pieņem un ir gatavs ziedot daļu savas neatkarības...»

.2661. Egle man arī piedāvāja izteikt savas domas, par vispārēju grāmatu, ko viņš gatavojas uzrakstīt, bet neko no tā vēl neesmu saņēmis. Tiesa, es viņu brīdināju, par dažām savām rakstura iezīmēm – varbūt viņš būs pārdomājis. ☺ Cita starpā: «Es esmu kašķīgs un man ir ļoti asa mēle. Mani daudzie draugi pie tā ir pieraduši un neņem to personīgi – ar cilvēku, kas mani nepazīst, varētu būt savādāk» un «Man ir ļoti kritiska attieksme pret visām jaunajām teorijām (visumā tas attiecas gan uz zinātni, gan arī uz ezotērismu, burvestībām un telekinēzi). Bet ne noliedzoša. Es pieļauju, ka viss tas varētu būt, bet pierādiet man! Es savukārt turēšos pretī, izmantojot visus man pieejamos polemikas, demagoģijas un kazuistikas līdzekļus.»

.2662. Tas īsuma viss. Pagaidām visu labu

Jānis Bētiņš

.2663. **Aija:** Šai vēstulei pasta zīmogi bija 5. un 6. decembris (...).

.2664. Ka Korinam ir «alerģija» pret politiku un «prominencēm» – to es ievēroju jau no viņa grāmatas «Dizais Gars». (Arī Jūs bijāt ievērojis, ka Atmosdas laiku parasti visi atceras ar «gaišām jūtām», bet Korins par to ironizē).

.2665. Man liekas, ka jums varētu būt daudz kas kopīgs (kašķīguma un asās mēles ziņā ☺), bet Korina «ieroci» = polemika, demagoģija (kas ir kazuistika, es pagaidām nezinu) man ne sevišķi patīk. Ceru, ka tas arī ir ☺, un īstenībā jūs abi varētu uzrīkot vienu saturīgu un sakarīgu diskusiju, ko patiesi arī novēlu (ar «stingru piebildi», ka es to varēšu izlasīt)!

.2666. (..) Viņam interesanta varētu būt dažādu cilvēku (Leņina, Hitlera, Staļina u.tt.) biogrāfiju psihoanalīze – tā tad varbūt tieši LEON1, kas LABā vēl nav. (Allans par LEON1 ir sajūsmā!). A.Š.

§124. Divdesmit ceturrtā novembra vēstule

2002.11.24 17:04 svētdiena
(pirms 11 dienām)

.2667. Labdien, Aija. No 8 vēstulēm, ko Jūs minējāt kā izsūtītas pēc 4. jūlija, ir saņemtas visas, izņemot tās divas 3. un 9. oktobrī sūtītās. Agrākās es nepārbaudīju, bet jādoma, ka tur nekas nav zudis, un ja arī ir, tad kaut kas pavisam mazsvarīgs, citādi tas būtu ātri konstatēts. Uz visām manis izsūtītajām izdrukām ir saņemti labojumi, savādāk es tūlīt būtu tos prasījis, tāpat kā gadījumā ar MIRANDA'2; nav arī bijušas pieminētas Jūsu vēstulēs kaut kādas nesaprotamas lietas utt.

.2668. Kas attiecas uz divām pazudušajām vēstulēm, tad tagad, pēc visu apstākļu noskaidrošanas tur paliek tikai divas versijas:

.2669. 1) vēstules nozagtas mūsu pastā LV-1011 un tādā gadījumā, visticamāk, vainīga tieši mūsu mājas pastniece: viņu izprovocējis Jūsu uzraksts, ka vēstulē ir dokumenti, un viņa to nozagusi, bet otro tūlīt pēc tam nozagusi, lai pārliecinātos, ko raksta par pirmās pazušānu;

.2670. 2) ka Jūs pati, atrazdamās slimā stāvoklī, zaļu iespaidā, nervu šokā par traģiskām ziņām utt. esat uzrakstījusi uz šīm aploksnēm nepareizu adresi, visticamāk: «Lāčplēša 58-59» (pat man bieži gadās tā uzrakstīt savu adresi).

.2671. Lāčplēša 58 ir maza divstāvu koka mājiņa starp lieliem mūra namiem, un tur atrodas Kāzu tērpu iznomāšanas salons. Sētā ir vēl divas tādas pašas mājiņas, un lielākais dzīvokļa numurs tajās visās kopā ir: 18. Sen atpakaļ, vēl padomju laikos, viens bija man sūtījis vēstuli uz tādu adresi, un tad pasts bija pieprasījis izziņu no Adresu galda, kur īsti tāds Valdis Egle dzīvo, un beigu beigās ar šādu uzlīmētu izziņu vēstule pēc kāda mēneša bija atnākusi. Tagad tādi Adresu galdi vairs nepastāv; ir Iedzīvotāju reģistrs, un mājas adreses tajā ir konfidencialas... Pēc likumiem, ja adresāts nav atrasts, būtu jāsūta vēstule atpakaļ, bet tagad droši vien pastam rodas jautājums: «Kas par to maksās?» – un, ja atpakaļadrese ir pastkastīte...

.2672. Pirms kādiem 20 gadiem, vēl padomju laikos, mūsu pastniece parādīja sevi kā šizofrēnisku personību. Uz avīzēm viņa rakstīja «L59-58», kā jau parasti pastnieki to dara, un tad vienreiz viņa sāka likt mūsu avīzēm klāt izsaukuma zīmes «!»; sākumā vienu, tad trīs un beigās sāka rakstīt: «Осторожно!!!». Nu, bija padomju laiki, man mājās glabājās pretpadomju sacerējumi, ej nu sažini, varbūt mani grib brīdināt, ka KGB mani izseko, pārbauda pastu vai kā... Tad mēs ar sievu vienreiz notvērām pastnieci un prasījām, ko tas viss nozīmē. Tā bija diezgan jauna sieviete, ne vecāka par 30 gadiem, jau pēc izskata diezgan šizofrēniska, bet kad nāca redzama viņas reakcija uz jautājumiem, tad kļuva pavisam skaidrs, ka tās izsaukuma zīmes un uzraksti nenozīmē neko (pēc tās reizes viņa pārstāja tās rakstīt).

.2673. Tagad es nekādas avīzes visumā neabonēju, bet divas reizes, kad «NRA» veica «akcijas» un sūtīja reklāmas talonus vai zvanīja pa telefonu un parakstīšanās bija «par diviem latiem uz trīs mēnešiem», tad es parakstījos. Pēdējo reizi tas bija, kad notika kampaņa par abonēšanu uz 2002. gadu – avīze nāca pagājušā gada beigās un šī gada sākumā. Un tad es, to saņemdam, mazliet pabrīnījos, ka mums vēl joprojām ir tā pati pastniece (tagad viņai jābūt jau ap 50 gadiem!), jo es ļoti labi pazīnu to pašu viņas raksturīgo burtu «L» tajā pašā rokrakstā kā toreiz, kad viņa lika savas izsaukuma zīmes...

.2674. Nu, un ja tā ir viņa, kas nozagusi tās vēstules, tad tur ir bezjēdzīgi kaut ko viņai prasīt... (Bet var jau būt, ka viņa nemaz nav vainīga un vienkārši adrese bija nepareiza).

.2675. Visumā es domāju, ka Jūs varat rakstīt arī turpmāk samērā droši, vajag tikai nelikt virsū aploksei nekādus «pievilinošus» uzrakstus, rūpīgi pārbaudīt adreses pareizību, nesūtīt nekādus svarīgus dokumentus un katreiz pierakstīt vēstulē, kad bija izsūtīta iepriekšējā. Ja nu arī turpmāk vēstules zudīs, tad vajadzēs domāt, ko darīt.

* * *

.2676. «Vispār tagad ir svarīgi uzzināt, kādas mātei ir tiesības sakarā ar piedziņu» – Jūs rakstāt. – «Gaidīsim».

.2677. Tad nu izskaidroju «tiesības».

.2678. Saskaņā ar Civilprocesa likuma (CPL) 203(1). pantu, tiesas spriedums stājas likumīgā spēkā vai nu ja pēc pirmās instances sprieduma noteiktajā laikā nav iesniegta apelācijas sūdzība, vai arī ja apelācijas instance ir apstiprinājusi pirmās instances spriedumu. Pēc sprieduma stāšanās likumīgā

spēkā to sāk izpildīt. Kasācijas instance tādā izskata (un var atcelt vai grozīt) tādus spriedumus, kuru izpildīšana jau ir iesākta.

.2679. Tāpēc Jūsu mātei nav nekas jāgaida, un var tūlīt pat uzsākt piedzīšanas darbības, griežoties Jūsu norādītajā tiesu izpildītāju kantorī Tallinas ielā – un jo ātrāk, jo labāk (lai gan, saskaņā ar CPL 546(1). pantu, izpildrakstu var iesniegt izpildei 10 gadu laikā).

.2680. Saskaņā ar CPL 549(1). pantu, Jūsu mātei jāiesniedz tiesu izpildītāju kantorī kopā ar izpildrakstu arī «rakstisks pieteikums». Kam jābūt šajā «pieteikumā», CPL nedefinē; es domāju, ka tur vienkārši iedods veidlapu, kas jāaizpilda; ja nu nav veidlapas, tad vismaz jābūt paraugiem.

.2681. Saskaņā ar CPL 550. pantu, Jūsu mātei norīkos konkrētu tiesu izpildītāju, kurš ar to lietu nodarbosies; gan Jūsu mātei, gan Inesei ir tiesības noraidīt šo izpildītāju (ja domā, ka viņš nav godīgs utt.); tad vai nu nozīmēs citu, vai arī vienalga atstās veco, bet ļaujot sūdzēties tiesā. (Praktiski tas nozīmē, ka te ir zināmas iespējas Inesei vilkt laiku, ja vien viņa visu šo zinās).

.2682. Ja nu neviena puse izpildītāju nav noraidījusi (vai arī ir noraidījusi, bet tiesa vienalga to apstiprinājusi), tad izpildītājs sāk rīkoties.

.2683. Saskaņā ar CPL 555(1). pantu, izpildītājs liek priekšā Inesei 10 dienu laikā labprātīgi izpildīt spriedumu. Ja Inese to labprātīgi neizpilda, tad sākas piespiedu izpildīšana.

.2684. Saskaņā ar CPL 557. pantu, piespiedu izpildīšanu var veikt, vēršot piedziņu pret: 1) parādnieka mantu, to pārdodot; 2) parādnieka algu u.c. ieņēmumiem; 3) ...

.2685. Piespiedu izpildīšanu vērš pret parādnieka algu, ja:

.2686. 1) tā ir noteikts tiesas spriedumā (piemēram, uzturlīdzekļi, alimentu utt., kas maksājami katru mēnesi);

.2687. 2) ja to prasa piedzinējs (tātad, ja Jūsu māte pati Pieteikumā rakstīs, ka vēlas saņemt katru mēnesi pa daļiņai no Ineses algas);

.2688. 3) ja piedzenamā summa ir tik maza, ka, piedzenot to no vienas algas, pāri paliek iztikas minimums (piemēram, kad jāpiedzen Ls 50 no cilvēka, kura alga ir Ls 250 mēnesī, tad tiesu izpildītāji nesāks pārdot viņa mantu);

.2689. 4) ja parādniekam nav nekādas mantas, kuru varētu pārdot.

.2690. Augstāk minētajā Pieteikumā Jūsu mātei ir jānorāda, kādu piespiedu izpildes veidu viņa vēlas (tātad pēc būtības viņa vēlas tā: «piedzīt no kredītiestādēs noguldītajām summām; ja nepietiek, tad no kustamās mantas pārdošanas; ja nepietiek, tad no nekustamā īpašuma – t.i. mājas – pārdošanas»; bet ja Pieteikums tiks rakstīts pēc veidlapas vai parauga, tad, protams, teksts jāpieskaņo prasītājai formai; protams, šeit nevajag rakstīt, ka vēlas saņemt no Ineses algas ikmēneša maksājumiem).

.2691. Sprieduma izpildīšanas laikā rodas izdevumi (braukšana pie Ineses, sludinājumi «Latvijas Vēstnesī» par viņas mantas izsolī u.c.). Pamatvariants ir tāds, ka šos izdevumus sākumā sedz piedzinējs (t.i. Jūsu māte), bet pēc tam viņa var prasīt tos atlīdzināt uz Ineses rēķina. Tomēr sākotnējo maksu Izpildītāju kantoris var no piedzinēja neņemt (un apmaksāt izdevumus no Tieslietu ministrijas budžeta, vēlāk piedzenot tos no Ineses) tajos pašos gadījumos, kuros Prasītāju atbrīvo no valsts nodevas maksāšanas. Ja Jūsu māti no tās savā laikā atbrīvoja (vēlāk nodevu piedzenot no Ineses), tad ir cerība, ka atbrīvos no maksāšanas arī šoreiz, taču acīmredzot tas ir speciāli jālūdz Pieteikumā vai atsevišķā dokumentā.

.2692. Piespiedu piedziņu var vērst uz kredītiestādēs (bankās, pašpalīdzības kasēs utt.) noguldītajām summām, bet tad Jūsu mātei ir jānorāda, kurā iestādē konts atrodas; CPL nemin nekādus līdzekļus, kā to noskaidrot, un acīmredzot Izpildītāju kantoris neapsekos visas Latvijas bankas un krājiskas, meklējot, kurā no tām varētu būt Ineses nauda. (Bankas ir privātas, garantē klienta noguldījuma noslēpumu; tiesa gan principā var pieprasīt ziņas, bet tā ir ļoti sarežģīta procedūra un, es domāju, reāli to darītu, ja runa būtu par Bin Ladenā kontiem, nevis par Ineses Plaudes naudu).

.2693. Izpildītājam ir tiesības pieprasīt, lai Inese deklarē savu īpašumu; ja viņa deklarēs bankas kontu, tad pret to varēs vērst piedziņu, ja nedeklarēs, tad nevarēs. Tomēr būs diezgan muļķīgi no Ineses puses, ja viņa ļaus pārdot izsolē savu māju, bet saglabās bankas kontu ar nabaga 3000 latiem (par kuriem māju nenopirksi; tā būtu jēga darīt, ja runa būtu par kontiem ar miljoniem latu). Acīmredzot piedziņas sistēma ir orientēta uz to, ka pie reāliem totālas izpārdošanas draudiem nauda tomēr tiks atsegta.

.2694. Ar to es pagaidām beigšu, jo nav jēgas «teorētiski» iztīrīt visus iespējamus variantus. Vajag sākt rīkoties, un tad situācija konkretizēsies: vai Inese «izpildīs labprātīgi spriedumu», kādu deklarēs īpašumu utt. Es jums devu vispārējo orientāciju, bet detaļas vajag noskaidrot Izpildītāju kantorī.

.2695. Visu labāko vēlot,

Valdis Egle

2002. gada 24. novembrī

§125. Divpadsmitā decembra vēstule

2002.12.12 14:41 ceturtdiena
(pēc 17 dienām, 21 stundas, 37 minūtēm)

.2696. Sveicināta, Maija Salna!

.2697. Paldies par apsveikumiem dzimšanas un vārda dienās. Apstiprinu ierakstītās vēstules un vēl divu vēstuļu (trijās aploksnēs) un visu tajās ievietoto dokumentu saņemšanu.

.2698. Vakar es visu vakaru lasīju atsūtītos papīrus, taču to ir tik daudz, ka esmu tikai virspusēji ar tiem iepazinies un nevaru teikt, ka būtu iegaumējis visu, kas tur bija. Man laika patēriņa ziņā ir problemātiski pat izlasīt rūpīgi visu Jūsu rakstīto un kopēto, nerunājot jau nemaz par atbildēšanu. Tāpēc atgādinu TECE1 punktus {.1190} – {.1197}, {.1485} – {.1490}, {.1495} – {.1503}. Uzskatiet, ka es esmu tos vēlreiz šeit uzrakstījis un izlasiet tos kā šīs vēstules sastāvdaļu.

.2699. Ciktāl tas būs fiziski iespējams, es atbildēšu, bet tas notiks žurnālā «Upe» (vai «Rose»); atbildēt uz visu nav iespējams vienkārši fiziski (sevišķi, ja grib savā dzīvē vēl arī ko citu darīt). Tās vēstules (kā šī), kas iet uz atsevišķa papīra ārpus žurnāliem, vienalga ir pēc tam jāpārpublicē žurnālos, tātad jāapstrādā, jāmaketē, jādrukā un jāsūta divreiz, tādējādi vēl vairāk palielinot laika un līdzekļu patēriņu, un man tādas ļoti nepatīk. Tāpēc tālāk ļoti īsi un bez kādas «filozofijas».

.2700. Jūsu darba sludinājumus es Internetā ievietošu, ja Jūs man pateiksiet, kurā tieši portālā tas ir un ko likt (varbūt tas bija vakardienas papīros, es tos vēl skatīšu). Uz šiem sludinājumiem neattiecas punkts {.1491}. Mani kā «galvotāju» varat uzdot, norādot darba telefonu un e-pasta adresi.

.2701. Jūsu grāmatas es samaketēšu kaut vai tūlīt, dodiet tik šurp disketes. Problēma ir Jūsu galā, ne manā.

.2702. Adatu printeri no Jūsu vecā datora var pieslēgt arī mūsdienu datoriem (ja vien nav kādu īpašu problēmu tieši ar konkrēto nopirkto modeli, nevis ar modernajiem datoriem vispār). Var pieslēgt arī divus printerus (teiksim, adatu un krāsaino) vienlaicīgi, ja vien ir attiecīgās plates un vieta, kur tās iespraust.

.2703. Jaunais «Tiesu izpildītāju likums» stājas spēkā ar 2003. gada 1. janvāri un bija publicēts «Latvijas Vēstnesī» apmēram novembrī (ja es pašreiz atrastos pie sava darba datora, tad varētu pateikt precīzi). Taču tas reglamentē tiesu izpildītāju kantoru ierīcību, nevis piedziņas procesu, kuru nosaka Civilprocesa likums.

.2704. Manā Divdesmit ceturtā novembra vēstulē bija skaidri pateikts {.2685}, ka «Saskaņā ar CPL 557. pantu, piespiedu izpildīšanu var veikt, vērsot piedziņu pret: 1) parādnieka mantu, to pārdodot; 2) parādnieka algu (...). Piespiedu izpildīšanu vērs pret parādnieka algu, ja: (...)» – un precīzi uzskaitīti gadījumi, kuros tas notiek. Tā kā pie viena un tā paša tiesas sprieduma piedziņu var vērst gan uz mantu, gan uz algu, atkarībā no tādiem apstākļiem kā algas lielums un piedzinēja vēlme, tad no tā ir jābūt skaidram, ka izpildrakstu tiesa var izdot tikai vienā formā un šai formai ir jāparedz visi gadījumi. Tāpēc nav pamatots Jūsu apgalvojums, ka es tajā vēstulē neesot atbildējis uz jautājumu, kāpēc izpildrakstā ir ailes par darbavietām. Atbildēts bija, vajadzēja tikai mazliet padomāt.

.2705. Arī par Ineses mājas atsavināšanas iespējām viss vajadzīgais ir izrunāts jau sen. Nav ko te «zīlēt kafijas biežumos», mēģinās vai nemēģinās viņa māju kādam uzdāvināt (vismaz es netaisos par to prātot). Ir jāskatās, ko juridiski var darīt, lai parādnieka īpašumu fiksētu. Pirms tiesas vienīgais līdzeklis bija «prasības nodrošinājums», kuru es jums savā laikā aprakstīju līdz ar visām tām lietām, kas jums ar māti jādara, ja jūs pieņemat lēmumu pie šī līdzekļa ķerties. Tagad šāds līdzeklis ir tiesu izpildītāja izdarītā Ineses mantas aprakstīšana. Dāvinājumu, kuru parādnieks izdarījis pēc tiesas sprieduma pasludināšanas, jau nu vienmēr varēs apstrīdēt.

.2706. Tiesu sistēma Latvijā pastāv ne pirmo gadu, bet kopš cara laikiem; Jūsu māte nav pirmā piedzinēja, kura grib dabūt atpakaļ savu naudu, un tie iepriekšējie piedzinēju tūkstoši jau sen ir parūpējušies, lai parādniekam visi ceļi uz izvairīšanos no maksāšanas būtu nogriezti. Jo vairāk Inese spirināsies pretī, jo lielāki zaudējumi viņai pašai no tā radīsies.

.2707. Atbilde uz Didža Senzara «piespēlēto» jautājumu ir ļoti vienkārša. Pastāv cilvēki, kuri vispirms noskaidro, kas tieši ir noticis, un pēc tam to izskaidro. Tie ir zinātnieki (īstie – ne tādi kā Buiķis). Un pastāv cilvēki, kuri vispirms izskaidro, bet pēc tam nenoskaidro, kas tieši ir noticis. Tie ir ezotēriķi (īstie – tādi kā Didzis). Manā rīcībā nav nekādas zinātniski apstiprinātas informācijas, ka cilvēces genofonds būtu mainījies akselerācijas virzienā. Toties sen ir zināms, ka, ja kādu dzīvnieku labi baro un audzē labos apstākļos, tad tas izaug lielāks nekā pusbadā mērdētie. Cilvēku akselerācija ir vienkārši labāka uztura, medicīniskās uzraudzības (jau sākot ar grūtniecības periodu) un tamlīdzīgu faktoru rezultāts. Dažus gadus atpakaļ televīzijā bieži rādīja tādu reklāmas rullīti, kurā bija divi putni, un tie sarunājas tā: «Kas tu tāds!? – Zvirbulis. – Bet kādēļ tik liels? – Bērniņā vit-tamīnus ēdu!!!». Tā ka

Didža minēto fenomenu var izskaidrot ne tikai zinātne, bet pat reklāmas aģentūras. Ja Didzis grib dabūt vēl nākošo atbildi, tad var piespēlēt arī nākošo jautājumu M.

.2708. Kad Jūs zvanījāt man 21. novembrī un teicāt, ka Allans esot uzrakstījis man vēstuli, es atbildēju, ka negribu mudināt viņu nedz vienā, nedz otrā virzienā (sūtīt vai nesūtīt, agrāk vai vēlāk). Bet pēc tam man radās zināma interese: «Ko tad tādu viņš ir tur sarakstījis?», un tagad jau es esmu gandrīz vai gatavs teikt: «Lai sūta vien!». Tikai brīdiniet viņu, ka sarakste būs tikai caur žurnāliem, tāpēc atbilde nebūs ātra.

.2709. Par Korinu es atkārtāju TECE1 punktus {.1536} – {.1537} sacīto: nevajag nekur steigties. Izskatās patiešām, ka viņš it kā būtu aizmirsis, ka solīja man uzrakstīt {.2653}, un arī «otro piekrišanu» {.2622} formāli nav devis (vai varbūt atkal vēstules pazudušas?; šoreiz gan es no viņa gaidīju pa e-pastu). Ja Jūs ar viņu turpināsiet sarakstīties, tad varat šo situāciju noskaidrot, kā arī piedāvāt vēl kaut ko palasīt, ja viņš grib. Bet arī ar to nav jāsteidzas, jo pie Monogrāfijas es vienalga neesmu ķēries.

.2710. Tām grāmatām, kuras ir LABā, man ir izdrukāti vēl pa vienam eksemplāram, ko es biju domājis kā savus «autora eksemplārus». Tie nav iesieti, taču principā tos var iesiet un kādu laiku paturēt pie Jums, kur Jūs ar tiem rīkotos kā bibliotekāre, iedodot lasītājiem uz laiku, tajā skaitā, piemēram, Korinam (viņš gan var ņemt tās arī LABā, jo droši vien taču apmeklē šo bibliotēku; manas grāmatas ir «Misiņos», nevis Centrālajā nodaļā).

.2711. Es par 99% esmu pārliecināts, ka viņam datorā ir saglabāta pazudusī Jums adresētā vēstule un ka Jūs varat palūgt viņu to nosūtīt vai nu vēlreiz Jums kopā ar kārtējo vēstuli, vai arī man uz e-pastu (tad es to ievietošu «Upē»).

.2712. Jums sūtītajā vēstulē Korins runā par «cilpu» un citām nesaprastām lietām Vēras teorijas izklāstos. Protams, «cilpu» tur nav, bet es uz to nevaru neko atbildēt, jo izteikumi ir pārāk nekonkrēti. Ja viņš uzdotu konkrētu jautājumu vai paskaidrotu, kur tieši redz problēmu, tad es varētu attiecīgo vietu iztīrīt sīkāk.

.2713. Protams, ka man nav iebildumu, ja viņš izmanto no manis «inducētās idejas». Tāpat ir arī skaidrs, ka es nebaidos no viņa «asās mēles» (jo pie sevis domāju, ka man tā ir vēl asāka ☺).

.2714. («Inducēt» nozīmē no viena ķermeņa kaut ko ierosināt otrā ķermenī, tātad «inducētās idejas» ir tādas, kas viņam radušās, lasot manus sacerējumus; vārds «kazuistika» ceļas no latīņu «casus» – gadījums; viduslaiku jurisprudencē viltīgi advokāti tiesās, iztīrājot visādus agrākus gadījumus, mēģināja «pierādīt» savu un savu klientu «taisnību», pat ja tādas nebija, tāpēc pārnestā nozīmē tagad ar vārdu «kazuistika» saprot nepatiesības «pierādīšanu» ar dažādām viltībām; protams, ka Korins to nesaka burtiskā nozīmē, bet tādā veidā, ka es domāšu, ka viņa sacītais ir «demagoģija, kazuistika» utml. – tas ir mājiens uz to, ka es Podnieka «argumentus» grāmatā LASE1 saucu par demagoģiju; tomēr es viegli varu precīzi definēt, kāda tieši rīcība ir demagoģija un kāda nav, un pēc šīs definīcijas Podnieka rīcība būs demagoģija, bet Korina rīcība nebūs, ja vien viņš paliks tajās rīcības robežās, par kādām domāja, šos vārdus rakstīdams; retoriski jautājumi ir tādi, uz kuriem negaida atbildi, bet atbild pats runātājs).

.2715. Vairāk šeit nerakstīšu, jo savādāk atkal būs liels divkārs darbs. Nosūtu Jums trīs «Mirandas» burtņiņas, kuras gan neiet pēc kārtas, bet toties dod jau mazliet priekšstatu par vispārējo romāna karkasu. Sešpadsmitajā cēlienā viens negatīvs personāžs tiešajā runā lieto vienu vārdu, kurš latviešu literatūrā laikam vēl skaitās necenzēts L. Šī vārda etimoloģija un vairāki tā parādīšanās «slēptie apstākļi» tiks aprakstīti vēlāk «Upē».

.2716. Visu labāko vēlot,

Valdis Egle

2002. gada 12. decembrī

§126. Par politiku

2002.12.26
(pēc 14 dienām)

.2717. ☺ ({.2570}): Uz kļūdām neattiecas, bet Korina teiktais uz Jums attiecas varbūt par kādiem 90%, jo politika Jūsu darbos ir daudz – tātad interesē).

2002.12.27 16:12 piektdiena
(pēc 1 dienas)

.2718. Politikas ir daudz manos VECAJOS darbos, bet pēdējo gadu sacerējumos tās vairs nav (ja nu vienīgi atbildot uz kādu Jūsu jautājumu) – sevišķi jau Latvijas politikas, kura priekš manis vispār ir «мышинная возня» (kā es vienreiz 1996. gadā teicu Viktoram Daugmalim, kad viņš ieminējās, ka es

atkal varētu komentēt, kā kādreiz «Dienā»). Arī par Korinu nevar zināt, kopš kura laika viņš vairs neinteresējas par politiku.

§127. Trešais Paskaidrojums

.2719. LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀS TIESAS SENĀTAM

.2720. Skaidrītes ŠTUBES pers.k. 280435-10305, dzīvo Salaspils ielā 6/3 dz.36, LV-1057

.2721.

Paskaidrojums

sakarā ar Kasācijas sūdzību, ko iesniegusi

.2722. Inese PLAUDE pers.k. 071163-11217, dzīvo Rīgā, Skudru ielā 33

.2723.

par Rīgas apgabaltiesas

2002.gada 6.novembra spriedumu

lietā Nr. CA-3172/4

.2724. Savā Kasācijas sūdzībā iesniedzēja norāda 6 materiālo tiesību normas, kuras pēc viņas domām Rīgas apgabaltiesa esot piemērojusi nepareizi vai neesot piemērojusi, kad tās bija jāpiemēro, un 1 procesuālo tiesību normu, kas esot piemērota nepareizi trīs aspektos. Kopā tas dod 9 it kā kļūdainas pozīcijas Apgabaltiesas sprieduma pamatojumā.

.2725. Pielikumā Nr.1 es atsevišķi par katru Sūdzētājas minēto pozīciju izteikšu savus apsvērumus, kuri, manuprāt, liecina, ka visās 9 pozīcijās visas gan materiālo, gan procesuālo tiesību normas Apgabaltiesas spriedumā ir tikušas piemērotas pareizi, un tieši Sūdzētāja aicina Senātu šīs normas iztulkot un piemērot nepareizi.

.2726. Taču detalizēta atsevišķu normu aplūkošana aprūrina kopējās ainas saredzēšanu, tāpēc es gribētu šeit atzīmēt divus vispārīgus principus, kas caurauž visus vai daudzus Sūdzētājas apgalvojumus un uz kuriem tie faktiski ir balstīti. Abi šie principi ir nepareizi, un šī apstākļa apzināšana un pareizā principa pretstatīšana Sūdzētājas nepareizajam principam ļauj skaidrāk saprast gan to, ko Sūdzētāja prasa katrā konkrētajā pozīcijā, gan arī to, kā viņas minētās tiesību normas patiesībā ir piemērojamas.

.2727.

I princips

Aizlieguma prezumpcija un Atļautības prezumpcija

.2728. Sūdzētāja norāda, ka gan mana Prasība, gan tiesas Spriedums ir balstīti tikai uz Civillikumu, kamēr «strīdus attiecības» regulējot speciālie likumi «Par zemes reformu Latvijas Republikas lauku apvidos» un «Par zemes privatizāciju lauku apvidos», un tāpēc «apgabaltiesas spriedums taisīts, nepiemērojot tās materiālās tiesību normas, kas regulē strīdus attiecības».

.2729. Minētie likumi patiešām attiecībā pret Civillikumu ir speciālie likumi, kas skar zemes kompensācijas sertifikātu piešķiršanu un dzēšanu. Taču Sūdzētājas apgalvojumi balstās uz fundamentāli nepareizu interpretāciju, kas dota attiecībām starp vispārējo likumu (šajā gadījumā Civillikumu) un speciālajiem likumiem. Šo nepareizo interpretāciju mēs šeit tālāko izteikumu ērtības un precizitātes labad nosauksim par «Aizlieguma prezumpciju».

.2730. Visa Sūdzētājas argumentācija viņas Kasācijas sūdzībā vadās no viena pamatpieņēmuma (kurš netiek deklarēts atklāti, taču ir viegli izsecināms no sūdzības teksta). Šis pieņēmums ir tāds, ka speciālie likumi atceļ Civillikumu visā ar kompensācijas sertifikātiem saistītajā sfērā. Ja kāda lieta (kas ir minēta Civillikumā) nav pieminēta speciālajā likumā, tad šī lieta (pēc Sūdzētājas domām jeb pēc «Aizlieguma prezumpcijas») ir aizliegta un «pretlikumīga». Piemēram, mutiskā vienošanās, kuru paredz CL 1474. pants, esot sertifikātu sfērā aizliegta un «pretlikumīga» tādēļ vien, ka šādu vienošanos speciālie likumi nepiemin.

.2731. Taču gan demokrātiska sabiedrība vispār, gan demokrātiskas valsts likumdošana vadās no pretēja pamatpieņēmuma (kuru varētu nosaukt par «Atļautības prezumpciju»): «Kas nav aizliegts, tas ir atļauts un ir likumīgs».

.2732. Tāpēc patiesās attiecības starp vispārējo likumu un speciālajiem likumiem ir tādas, ka speciālie likumi savā darbības sfērā «atceļ» vispārējo likumu tikai tad, ja speciālajos likumos ir dota konkrēta norma, kura nosaka dotajā sfērā kaut ko savādāku, nekā vispārējais likums. Turpretim, ja kāda lieta speciālajā likumā vienkārši nav pieminēta, tad arī speciālā likuma regulētajā sfērā turpina darboties vispārējā likuma normas.

.2733. Tātad, piemēram, lai sertifikātu sadales sfērā pārstātu darboties Civillikuma 1474. pants (un lai šajā pantā paredzētās vienošanās formas kļūtu patiešām nelikumīgas attiecībā uz sertifikātiem),

speciālajiem likumiem ir jāsaturs īpaša norma, kas šāda tipa vienošanās aizliedz attiecībā uz sertifikātiem. Ja speciālais likums šādu normu nesatur, tad turpina darboties (un ir piemērojams) Civillikums.

.2734. Tā kā Sūdzētājas minētie speciālie likumi šādas aizliedzošas normas nesatur (speciālie likumi vienkārši klusē par šīm lietām), tad attiecībā uz manu un brāļa vienošanos ir piemērojams Civillikums (ko Apgabaltiesa arī pareizi ir darījusi).

.2735. Speciālā likuma klusēšana par šāda veida līgumiem starp mantiniekiem nozīmē nevis šādu līgumu aizliegumu, kā to grib interpretēt Sūdzētāja, bet gan tikai to, ka šeit turpina darboties Civillikums.

.2736. Tātad vispārīgā veidā mēs varam teikt, ka Sūdzētāja grib panākt, lai Tiesa mūsu gadījumā pielietotu nevis «Atļautības prezumpciju», bet gan «Aizlieguma prezumpciju».

.2737.

II princips

Mantojuma dispozīcija un Vienošanās dispozīcija

.2738. Otrā lieta, kas caurauž visu Sūdzētājas rakstīto, jeb otrs pamatpieņēmums, uz kuru viņa balstās un par kuru viņa gribētu panākt, lai arī Tiesa to pieņemtu, attiecas uz to, kā kvalificēt vispār situāciju mūsu gadījumā, visu šīs lietas apstākļu kopumu jeb, kā mēs to ērtības labad nosauksim: šī gadījuma dispozīciju.

.2739. Sūdzētāja gribētu panākt, lai dispozīcija tiktu vērtēta kā «tīra mantojuma lieta», kurā nefigurē nekādi līgumi un vienošanās: lūk, Skaidrīte Štubē savlaicīgi neesot pieteikusies uz sertifikātiem, lūk, Inese Plaude ir apstiprināta mantošanas tiesībās uz visu mantojuma masu, un visi likumi esot piemērojami tikai, vadoties no šādas dispozīcijas (nosauksim to par «Mantojuma dispozīciju»).

.2740. Bet visa šīs civillietas būtība ir tā, ka dispozīcija NAV tāda. Šī lieta nebūtu radusies un nebūtu tagad tiesā izskatāma, ja savā laikā es nebūtu atrunāta no rīkošanās «Mantojuma dispozīcijas» ietvaros. Mans brālis to izdarīja labos nolūkos, gribēdams man palīdzēt un atvieglot rūpes, bet pēc viņa pēkšņās nāves no sirdslēkmes brāļameita saskatīja šajā situācijā iespēju nesodīti piesavināties manu mantojuma daļu un tālāk rīkojās jau ar apzinātu krāpšanas nolūku, kad pierunāja mani netraucēt viņai apstiprināties mantojuma tiesībās un solīja pēc tam manu daļu no kompensācijas naudas labprātīgi man izmaksāt.

.2741. Bez šī apstākļa ievērošanas situācijas vērtējums absolūti nevar būt pareizs un lietas faktiskajiem apstākļiem atbilstošs. Neviens likums šeit nevar tikt piemērots, vadoties no «Mantojuma dispozīcijas», kā to gribētu panākt Sūdzētāja. Situācija ir tāda, ka šie solījumi un šīs vienošanās ir bijušas, tas ir visbūtiskākajā veidā ietekmējis tagadējo situāciju, un šī situācija ir jāvērtē, ievērojot šo apstākli (to dispozīciju, kura šo apstākli ietver, nosauksim par «Vienošanās dispozīciju»).

.2742. Es jau savā iepriekšējā paskaidrojumā Apgabaltiesai rakstīju (un tas ir pieminēts arī Spriedumā), ka pareizāk būtu šo lietu vispār nesaisīt ar Mantojuma lietu. Dziļākā lietas būtība te nav tā, kādas tieši bija nianse, kad mans brālis un es mantojām zemi no sava tēva, un kādas bija detaļas, kad Inesi Plaudī apstiprināja mantošanas tiesībās uz Kārļa Girgensonas sertifikātiem. Dziļākā lietas būtība te ir tāda, ka viens cilvēks (es) ir ticis apzināti apkrāpts no otra cilvēka (Ineses Plaudes) tādā veidā, ka sākumā tika solīts viens, bet, kad es savu daļu no vienošanās biju izpildījusi, tad solītais netika pildīts, un mana nauda izrādījās vienkārši izkrāpta. Abu mantošanas aktu apstākļi te ir svarīgi tikai par tik, par cik tie izskaidro, kā šī krāpšana vispār varēja notikt.

.2743. Tāda ir patiesā mūsu lietas dispozīcija, pēc kuras tad arī ir jāvadās, piemērojot to vai citu tiesību normu.

.2744. Ka dispozīcija jeb situācija ir tieši tāda, tas ir pierādīts pirmajās divās tiesas instancēs, un Kasācijas instances funkcija nemaz nav pārbaudīt šo pierādījumu pareizību; Kasācijas instances funkcija ir pārbaudīt, vai likumu normas ir tikušas piemērotas atbilstoši pirmajās instancēs konstatētajai dispozīcijai.

.2745. Un centrālais jautājums šajā pārbaudē, protams, ir jautājums par to, vai man ar brāli bija vai nebija tiesības noslēgt tādu vienošanos, kādu mēs noslēdzām. Šis jautājums, savukārt, ir atkarīgs pirmām kārtām no tā, kura prezumpcija tiek pieņemta: Aizlieguma prezumpcija vai Atļautības prezumpcija.

.2746. Es uzskatu, ka man ar brāli bija visas tiesības šādi vienoties, jo tas nav aizliegts ne ar vienu likuma normu, darbojas Atļautības prezumpcija, mutiskas vienošanās paredz Civillikums, speciālie likumi tās aizliedz un pat paredz līdzīga tipa vienošanās.

.2747. Rīgas apgabaltiesas spriedums ir taisīts, vadoties no Vienošanās dispozīcijas un Atļautības prezumpcijas, un visas tiesību normas ir pielietotas atbilstoši šiem principiem; Kasācijas sūdzība ir

mēģinājums likt Tiesai atkāpties no šiem pamatprincipiem un likt tai piemērot Aizlieguma prezumpciju un Mantojuma dispozīciju.

.2748.

Noslēgums

.2749. Šīs lietas būtība ir tā, ka viena jauna sieviete pēc sava tēva pēkšņās nāves atklāja, kā viņai likās, iespēju nesodīti piesavināties savas radnieces, tēvamāsas, tantes naudu, un viņa, mantkārības un alkatības vadīta, nolēma šo iespēju izmantot. Rīkodamās kā jau tipiskā krāpšanas procesā, viņa vispirms solīja tēvamāasai viņas daļu atdot, lai, tantei neprotestējot, pati varētu tikt netraucēti apstiprināta mantojuma tiesībās; kad apstiprināšana bija notikusi, viņa slēpa no tantes naudas saņemšanas faktu un turpināja solīt, bet kad fakts atklājās, tad atteicās tantes daļu atdot.

.2750. Savā Kasācijas sūdzībā viņa piemin, ka tante ir pensionāre, kurai nav nekādu citu iztikas līdzekļu, kā vien pensija, un tāpat «kuras materiālie līdzekļi ir ierobežoti». Faktisko lietas apstākļu kontekstā šie vārdi skan jo sevišķi ciniski. Zinādama, ka tantei nav lāgā pat iztikas līdzekļu, viņa cerēja, ka tēvamāsa arī tiesas procesu zaudēs, jo nespēs pat advokātu nolīgt, bet pašai jaunajai sievietei tikmēr izdosies panākt, lai tiesa vadītos no viņai vēlamiem principiem: no Aizlieguma prezumpcijas attiecībā uz mutiskiem līgumiem un no Mantojuma dispozīcijas, kura neņemtu vērā, ka ir pastāvējušas manas vienošanās ar brāli un ar pašu jauno sievieti.

.2751. Taču jaunā sieviete kļūdījās abos savos aprēķinos. Visi radnieki mani aizstāvēja un sniedza savas liecības, atradās cilvēki, kas man juridiski palīdzēja bez maksas, un atradās tiesneši, kas vadījās no Likuma un no taisnīguma principiem.

.2752. Divas tiesu instances ir pieņēmušas taisnīgus un stingri likumīgus lēmumus, un tagad Augstākās Tiesas Senāta varā ir pielikt šai lietai punktu, apstiprinot, ka šie spriedumi ir taisīti ar pareizi piemērotām likuma normām atbilstoši lietas faktiskajiem apstākļiem, kā arī atbilstoši vispārīgiem taisnīguma principiem un vispārcilvēciskām morāles normām.

.2753. Lūdzu noraidīt Ineses Plaudes kasācijas sūdzību, atstāt spēkā Rīgas apgabaltiesas spriedumu un neiejaukties tā izpildes gaitā.

Skaidrīte ŠTUBE

200 . gada «__». _____

.2754.

Pielikums Nr.1

.2755.

Apsvērumi atsevišķi par katru Sūdzētājas minēto
un Rīgas apgabaltiesas it kā nepareizi piemēroto
tiesību normu

.2756. 1. Speciālā likuma termiņš

.2757. Sūdzētāja norāda, ka saskaņā ar likuma «Par zemes privatizāciju lauku apvidos» 12. panta 3. punktu tiesības dzēst zemes īpašuma kompensācijas sertifikātus ir «bijušo zemes īpašnieku politiski represētajiem pārdzīvojušajiem laulātajiem un politiski represētajiem pirmās šķiras mantiniekiem, ja viņi līdz 1992.gada 31.decembrim ir pieprasījuši kompensāciju».

.2758. Šī norma regulē tiesības tiem pretendentiem, kuri piesakās uz sertifikātiem patstāvīgi un kurus nesaista nekādas vienošanās ar pārējiem pretendentiem. Minētais termiņš attiektos uz mani (un būtu piemērojams manai prasībai) tad, ja man nebūtu pastāvējusi nekāda vienošanās ar brāli (t.i. «Mantojuma dispozīcijā»), un es tagad pēkšņi prasītu kompensāciju no Atbildētājas. Bet, tā kā mana vienošanās ar brāli tika noslēgta pirms 1992.g. 31.decembra, tad šī speciālā likuma norma nav piemērojama manai prasībai, kā to arī ir pareizi darījusi Apgabaltiesa.

.2759. 2. «Katrs mantinieks pats» (CL 690.p.)

.2760. Sūdzētāja atsauca uz CL 690. pantu, interpretējot šo pantu tā, ka «iesniegt gan pieteikumu par īpašuma tiesību atjaunošanu, gan arī pieprasījumu par kompensācijas saņemšanu likumā noteiktajā termiņā varēja tikai un vienīgi katrs mantinieks pats».

.2761. Taču šāds secinājums nebūt neizriet no CL 690. panta. Šis pants tikai dod tiesības «katram izteikt savu gribu pieņemt mantojumu», bet neregulē formu, kādā šī griba izsakāma. Savu GRIBU pieņemt mantojumu no sava tēva es izteicu personīgi, vienojoties par to ar otro mantinieku – savu brāli.

.2762. CL 690. pants būtu piemērojams mūsu gadījumam tad, ja mans brālis patvaļīgi, bez mana gribas izteikuma, būtu uzsācis tās darbības, kuras faktiski tika veiktas.

.2763. 3. Likumos «neparedzētas» vienošanās

.2764. No šīs nepareizās CL 690. panta interpretācijas Sūdzētāja taisa secinājumu: «Līdz ar to vienošanās, uz kuras esamību ir norādījusi prasītāja Skaidrīte Štube, nav spēkā. Bez tam šādu vienošanos neparedz ne speciālās normas, kas regulē jautājumu par kompensācijas saņemšanas tiesībām zē-

mes bijušo īpašnieku mantiniekiem, ne normas, kas regulē īpašuma tiesību atjaunošanu uz nacionālīzētiem īpašumiem».

.2765. Pirmkārt, kā jau es minēju augstāk, ja šie speciālie likumi vienkārši nepieminētu šādas vienošanās iespējamību starp mantiniekiem, tad tas nozīmētu nevis šādas vienošanās aizliegumu, bet gan tikai to, ka šādas vienošanās regulē nevis speciālais, bet gan vispārīgais likums (Civillikums). Lai atceltu Civillikuma normas savā specifiskajā sfērā, speciālajiem likumiem ir jāsaturs īpašas normas, kas AIZLIEDZ šādas vienošanās. Taču šajos speciālajos likumos tādu normu nav.

.2766. Otrkārt, Sūdzētājas minētie speciālie likumi PAREDZ šāda tipa vienošanās starp mantiniekiem zemes reformas un privatizācijas gaitā. Tā, piemēram, likuma «Par zemes privatizāciju lauku apvidos» 6. pantā ir regulēti gadījumi, kad viena radnieka (mantnieka) vietā uz zemes lietošanu pēc savstarpējas («jebkura veida», kā sacīts Likumā) vienošanās piesakās cits radnieks. Šie gadījumi ir pieminēti speciālajā likumā tādēļ, ka, saņemot zemi lietošanā, rodas specifiskas nianses, par kurām nebūtu skaidrības, ja vadītos tikai no Civillikuma. Pārējos gadījumos, kad starp radniekiem (mantiniekiem) noslēgto vienošanos regulēšanai pietiek ar Civillikumu, speciālie likumi šādas vienošanās nepiemin (un neaizliedz).

.2767. Tāpēc ir pilnīgi nepamatots Sūdzētājas apgalvojums, ka «vienošanās, uz kuras esamību ir norādījusi prasītāja Skaidrīte Štūbe, nav spēkā» un ka tā «savā būtībā ir pretlikumīga, kuru neparedz ne Civillikums, ne arī» speciālie likumi.

.2768. Šādas vienošanās (līgumus) paredz gan Civillikums (1474.p.), gan speciālie likumi. Pretlikumīga ir tāda darbība, kas aizliegta ar kādu likuma normu. Bet neeksistē tāda likuma norma, kas aizliegtu man ar brāli slēgt tādu vienošanos, kādu es noslēdzu. Tāpēc pilnīgi pamatots ir Apgabaltiesas secinājums tās spriedumā, ka «Skaidrīte Štūbe un Kārlis Girgensons bija tiesīgi mutiski vienoties par kompensācijas sertifikātu un par tiem pienākošās naudas summas saņemšanas kārtību».

.2769. 4. «Atteikties no daļas» (CL 699.p.)

.2770. Sūdzētāja raksta: «Jāņem vērā arī, ka noslēdzot šādu vienošanos, Kārlis Girgensons ir vienojies atteikties no daļas sev piekrītošā mantojuma – naudas par kompensācijas sertifikātiem – par labu savai mātai, kas ir pretrunā ar CL 699. panta noteikumiem».

.2771. Mans brālis nav atteicies no daļas VIŅAM piekrītošā mantojuma; tā ir MAN piekrītošā mantojuma daļa, kuru mēs vienojāmies noformēt uz viņa vārda. Katrs no mums vienošanās brīdī izteica gribu pieņemt VISU sev piekrītošo mantojuma daļu, tāpēc CL 699. pants nav attiecināms ne uz vienu no mums.

.2772. (Bet, ja tomēr to attiecinātu uz Ineses Plaudes tēvu, kā viņa to prasa savā Kasācijas sūdzībā, tad tas pats CL 699. pants pasludinātu Kārļa Girgensona gribas izteikumu par nenotikušu, mantošanu par nelikumīgu, no kā tālāk sekotu, ka Inesei Plaudei jāatmaksā valstij atpakaļ visa saņemtā kompensācijas summa – 7308 lati; šī anekdotiskā Sūdzētājas prasība parāda viņas apgalvojumu loģisko nekonskvenci).

.2773. 5. «Netikumīgs līgums nesaista» (CL 1592.p.)

.2774. Sūdzētāja raksta: «Bez tam, saskaņā ar CL 1592. pantu, neviens līgums (šajā gadījumā – vienošanās), kas veicina kaut ko pretlikumīgu, netikumīgu vai negodīgu, nesaista».

.2775. Jau augstāk es minēju, ka mana vienošanās ar brāli būtu pretlikumīga tad, ja tā būtu aizliegta ar kādu vispārējā vai speciālā likuma normu. Taču tā ne tikai nav aizliegta nevienā likumā, bet pat ir tieši minēta Civillikumā (1474.p.); speciālajos likumos tieši tāda vienošanās, kāda bija man ar brāli, nav pieminēta, bet (kā atļauta un īpaši regulēta) ir pieminēta līdzīga tipa vienošanās (kas liecina par Likumdevēja vispārējo attieksmi pret radnieku savstarpēju vienošanos zemes un sertifikātu sadales lietās).

.2776. Arī kā netikumīgu vai negodīgu nevar kvalificēt tādu rīcību, kad brālis grib atbrīvot slimo, mazāk turīgo un mazāk izglītoto māsu no rūpēm par sertifikātu noformēšanu, no ilgiem un dārgiem braucieniem uz citu pilsētu utt. Tāpēc CL 1592. pants nevar attiekties uz manu vienošanos ar brāli.

.2777. Toties CL 1592. pants var attiekties uz manu vienošanos ar sūdzētāju Inesi Plaudi – uz to vienošanos, kura pastāvēja pēc mana brāļa nāves un kuras būtība bija tāda, ka Inese Plaude solīja man izmaksāt pusi no saņemtās par sertifikātiem summas, ja es ļaušu viņai apstiprināties mantojuma tiesībās uz viņas tēva, mana brāļa visu mantojuma masu, neceļot prasību tiesā jau Mantojuma lietas laikā.

.2778. No Ineses Plaudes puses šī vienošanās patiešām bija netikumīga un negodīga, jo, kā rādīja vēlākie notikumi, Inese Plaude nedomāja šo vienošanos pildīt, bet plānoja apkrāpt savu tēvamāsu un piesavināties manu kompensācijas naudu.

.2779. Tas pats Sūdzētājas minētais CL 1592. pants, runājot tālāk par šādiem netikumīgiem un negodīgiem līgumiem, paredz: «Ja viena puse ar viltu ir piedabūta noslēgt tādu līgumu, tad viņai ir

tiesība prasīt zaudējumu atlīdzību». Tātad tas, ko Sūdzētāja min kā argumentu manas prasības noraidīšanai, īstenībā ir vēl viens pamatojums manas prasības apmierināšanai.

.2780. 6. «Kas reiz atraidījis mantojumu» (CL 781.p.)

.2781. Sūdzētāja raksta: «Rīgas apgabaltiesa nav ņēmusi vērā arī CL 781. panta noteikumus – kad aicinātais mantojumu jau pieņēmis, viņš to vairs nevar atraidīt. Kas reiz atraidījis viņam piekritušo mantojumu, tas vairs nevar to pieņemt vēlāk. Rīgas apgabaltiesa spriedumā norāda, ka «Skaidrīte Štūbe ir izpildījusi vienošanos – nav pieteikusies uz kompensācijas sertifikātu saņemšanu». Ja Skaidrīte Štūbe, zinot, ka viņai kā mantiniecei ir tiesības pieteikties uz kompensācijas sertifikātiem, to nav izdarījusi, tad viņai nav tiesības vēlāk prasīt no mantinieka, kas izmantoja savas tiesības un saņēma pienākošos mantojumu – kompensācijas sertifikātus – atdot viņas mantojuma daļu, jo tiesība prasīt mantojuma dalīšanu ir tiem mantiniekiem, kas mantojumu pieņēmuši (LR AT Plēnuma 1995. gada 27. marta lēmuma Nr.1 «Par likumu piemērošanu mantojuma lietās» 45.punkts).»

.2782. Šie Sūdzētājas apgalvojumi tīrā veidā reducējas uz prasību vadīties no Mantojuma dispozīcijas, t.i. no uzskata, ka mūsu lietā nekāda vienošanās starp mantiniekiem nav pastāvējusi un nav ietekmējusi tagad redzamo situāciju. Taču tāda vienošanās ir pastāvējusi un ir bijusi Sūdzētājas solījumi izmaksāt man pienākošos daļu, ja es ļaušu viņai netraucēti apstiprināties mantojuma tiesībās, un tieši tas ir izveidojis tagadējo situāciju.

.2783. Sūdzētāja mēģina interpretēt manu vienošanos ar brāli un ar pašu Sūdzētāju kā manu atteikšanos no mantojuma – tā atraidīšanu. Skaidrs, ka es nekad neesmu atraidījusi savu daļu no sava tēva mantojuma, t.i. neesmu teikusi, ka nevēlos to saņemt vai darījusi kaut ko tādu, kas par to liecinātu. Situācija ir pavisam savādāka: Sūdzētāja man ir izkrāpusi manu mantojuma daļu ar viltīgiem un nepatiesiem solījumiem. Tāpēc te nav piemērojams ne CL 781. pants, ne CL 715. pants, par kuru runā LR AT Plēnuma 1995. gada 27. marta lēmuma 45.punkts, bet gan tās Civillikuma normas, kuras minētas Apgabaltiesas spriedumā.

.2784. 7. Viennozīmīgas liecības
(CPL 327.p.2.d.3.p. viens aspekts)

.2785. Sūdzētāja raksta: «CPL 327.panta 2.daļas 3) punkts paredz, ka uzaicinājuma spēks neattiecas uz prasījumu, kas mantiniekam ir zināms, taču šajā gadījumā tiesa šo noteikumu ir piemērojusi nepareizi. Lietas izskatīšanas gaitā pirmās instances tiesā nav iegūtas viennozīmīgas liecības par to, ka atbildētāja Inese Plaude ir zinājusi par vienošanās starp Skaidrīti Štubi un Kārli Girgenonu esamību. Savukārt, uzskatot liecības par pilnīgām, otrās instances tiesa nav lieciniekus uzaicinājusi atkārtoti, un Rīgas apgabaltiesas spriedums balstīts vienīgi uz pirmās instances tiesas sēdē iegūtām liecībām».

.2786. Sūdzētājas apgalvojums, ka Otrās instances tiesa vadījusies tikai no Pirmās instances tiesā uzklusītajām liecībām, nav patiess. Kā tas atzīmēts arī Spriedumā, Otrās instances tiesa vadījās no liecinieku rakstiskajām liecībām un no Pirmās instances tiesā sniegtajām mutiskajām liecībām. Tātad katrs liecinieks bija sniedzis savas liecības jau divas reizes. Visi liecinieki bija ieradušies uz Otrās instances tiesas sēdi un bija gatavi liecināt vēl arī trešo reizi, taču Tiesa uzskatīja divas nepretrunīgas liecības par pietiekamām, un tas nav nekādu procesuālo normu pārkāpums. Apgabaltiesai bija visas tiesības uzskatīt jau iegūtās liecības par pietiekami viennozīmīgām un skaidrām.

.2787. 8. Tikai sevišķās tiesāšanas kārtībā
(CPL 327.p.2.d.3.p. otrs aspekts)

.2788. Sūdzētāja raksta: «Minētā CPL 327.panta 2.daļas 3) punkta norma norāda uz gadījumiem, kad mantiniekiem viennozīmīgi ir zināms par prasījumu esamību, taču tas neattiecas uz gadījumu, kad mantiniekam vajadzēja zināt par šāda prasījuma esamību. Bez tam šī norma ir attiecināma vienīgi uz pieteikuma izskatīšanu sevišķās tiesāšanās kārtībā, taču rodoties strīdam un to izskatot prasības kārtībā, šī norma nav piemērojama. Tādējādi tiesa minēto tiesību normu iztulkojusi un piemērojusi nepareizi».

.2789. Inese Plaude zināja patiešām viennozīmīgi «par prasījumu esamību», jo vairāku gadu laikā solīja man izmaksāt manu daļu: gan pirms kompensācijas saņemšanas, gan pēc tās, kad vairāk nekā 8 mēnešus slēpa no manis šo faktu, turpinādama solīt.

.2790. CPL 327.p.2.d.3.punkts tikai sākotnēji attiecas uz sevišķo tiesāšanas kārtību. Ja rodas strīds, tad ir jāizskata visi apstākļi, kuri ir piedalījušies tās situācijas veidošanā, kura tiek vērtēta izskatāmajā lietā, – arī tie apstākļi, kas attiecas uz sevišķo tiesāšanas kārtību.

.2791. CPL 327.p.2.d.3.punkts vispār šajā lietā parādās tikai tad, ja kaut daļēji pieņem Sūdzētājas gribēto Mantojuma dispozīciju; turpretim, ja konsekventi vadās no Vienošanās dispozīcijas, tad minētais punkts šajā lietā vispār neietekmē spriedumu.

.2792. 9. Notariālais paziņojums
(CPL 327.p.2.d.3.p. trešais aspekts)

.2793. Sūdzētāja raksta: «Savukārt, notariālo paziņojumu, uz kuru norāda prasītāja, nevar vērtēt kā pierādījumu tam, ka I. Plaude zināja par vienošanās starp Skaidrīti Štubi un Kārli Girgenonu esamību, jo tas iesniegts tika 2001. gada 5.septembrī, t.i., gandrīz gadu pēc Ineses Plaudes apstiprināšanas mantojuma tiesībās».

.2794. Nedz es, nedz Tiesa nekad nav vērtējusi notariālo paziņojumu kā pierādījumu tam, ka Inese Plaude zinājusi par manu vienošanos ar brāli un ar Inesi Plaudī. Notariālais paziņojums pirms Prasības iesniegšanas tika vērtēts kā pierādījums tam, ka Plaude atsakās izpildīt savas saistības.

§128. Spalis Monvīds

2002.12.29 12:08 svētdiena
(pēc 1 dienas, 19 stundām, 56 minūtēm)

.2795. Kāds nejauši pamanīts sludinājums «Latvijas Vēstnesī»:

.2796. Reģistrācijas numurs: 000324973

.2797. Nosaukums: Čehijas Republikas sabiedrība ar ierobežotu atbildību «ČEHJA»

.2798. Reģistrēts: Rīgas apgabaltiesas 27.06.2002. spriedums, lieta Nr.C04191802, C-1918/02 par maksātspējas pasludināšanu

.2799. Administrators: Spalis Monvīds, adrese: Rīga, Kurzemes prospekts 124-104, darbības vieta: Rīga, Lāčplēša iela 38, t.7201311; apturēta pārvaldes institūcijas darbība

.2800. Izmaiņas amatpersonu sastāvā:

.2801. Iecelta: Spalis Monvīds, adrese: Rīga, Kurzemes prospekts 124-104, darbības vieta: Rīga, Lāčplēša iela 38, t.7201311, administrators ar paraksta tiesībām

.2802. Izmaiņas: 23.09.2002.

.2803. No tā redzams, ka Monvīds Spalis ir profesionāls jurists {1472}. Vienīgā nesaskaņa starp sludinājumu un Ineses izdoto pilnvaru ir tāda, ka tajā rakstīts: «Pilnvara Rīgā, divi tūkstoši otrā gada janvāra mēneša septiņpadsmitajā datumā (17.01.2002). Es, Inese Plaude, dzīvojoša Rīgā, Skudru ielā Nr. 33 dz.1 ar šo pilnvarojumu Monvīdu Spali, personas kods 110574-12748, dzīvojošu Rīgā, Kurzemes prospektā Nr.124 dz.39, kārtot visas manas lietas visu instanču tiesu iestādēs...». Tātad kaut kādu iemeslu dēļ nesaskan tikai dzīvokļa numurs (varbūt tajā mājā Spalim ir divi dzīvokļi?).

.2804. «Lāčplēša 38», kur, saskaņā ar sludinājumu, ir «darbības vieta» Monvīdam Spalim, ir mūsu rajona poliklīnika, kura atrodas Lāčplēša ielā, skatoties no manas mājas, otrā pusē Čaka ielai. Izlasījis sludinājumu, es tur iegāju un apskatījos. Padomju laikā tur bija tikai poliklīnika, bet tagad, kad cilvēki ir kļuvuši daudz veselīgāki un mazāk apmeklē ārstus, tur ir iekārtojušās arī dažas bodītes, tajā skaitā ceturtajā stāvā «Notāra un advokātu birojs». Nu, tur tad acīmredzot arī praktizē Monvīds Spalis. Pasta indekss tur ir LV-1011, un es domāju, ka kļūdainais indekss uz Apgabaltiesas vēstules Jūsu mātei ir saistīts tieši ar šo apstākli; tas ir kaut kādā veidā paņemts no Monvīda Spaļa biroja adreses.

.2805. Nevar zināt, vai Spalis ir kāds Ineses paziņa un «strādā viņai» par brīvu, vai arī viņa to ir nolīgusi vienkārši par naudu. Kaut gan uz 6. novembra tiesas sēdi Inese bija atsaukusi savu pilnvaru Spalim (arī par to bija sludinājums «Latvijas Vēstnesī», datēts laikam ar 1. novembri), tomēr es domāju, ka Spalis turpina būt viņas advokāts un ka visas viņas «sūdzības» ir Spaļa rakstītas. Apelācijas sūdzība bija sacerēta samērā pavisam; izskatījās, ka Spalis, to rakstot, uzskatīja Pirmās instances tiesas spriedumu par vienkāršu pārpratumu {1471}, kurš ātri noskaidrosies Apelācijas instancē.

.2806. Kad nu viņš dabūja pretī Otro paskaidrojumu un rezultāts mačā kļuva «divi:nulle», tad viņa attieksme acīmredzot krietni izmainījās, un Kasācijas sūdzība, kā var just, bija jau rakstīta ar maksimālu rūpību, lai glābtu, kas vēl glābjams.

.2807. Nu, arī es pieliku visas pūles; Trešais paskaidrojums man prasīja kādas trīs dienas «tīrā laika», izstiepta vairāk kā nedēļas garumā, lai atrastu un izpēfītu visus attiecīgos likumus un AT Plēnumu lēmumus, izdomātu atbildes koncepciju, uzrakstītu un sagatavotu tekstu.

.2808. (Tā kā Jūs un māte jau daudzkārt esat putinājušas vai mēģinājušas putināt laukā manu darbu, tad arī šoreiz man, godīgi sakot, ir aizdomas, ka jūs varētu nobīties, ka šis dokuments ir «pārāk teorētisks» un neiesniegt to; ja tā notiktu, tad – zvēru! – ne pirkstiņa nekad vairs nepakustināšu jūsu labā).

.2809. Ļemiet vērā, ka šis dokuments ir sacerēts nevis lai pārliecinātu Jūsu māti, bet gan lai iedarbotos uz tiesnešiem, pie tam nevis uz vienkāršiem ierindas tiesnešiem no zemākajām instancēm, bet uz Augstākās Tiesas Senātu, t.i. VISkvalificētākajiem tiesnešiem Latvijā, no kuriem daudzi ir pasniedzēji

Juridiskajā fakultātē. Es esmu lasījis «Latvijas Vēstnesī» (konkrēti, «Jurista Vārdā») publicētus daudzus viņu spriedumus kasācijas lietās un zinu, kādā līmenī viņi tur spriež. Un es rakstīju tieši viņu stilā un līmenī.

§129. Daži fragmenti no vēstulēm un atbildes uz tiem

2003.01.10 11:35 piektdiena
(pēc 11 dienām, 23 stundām, 27 minūtēm)

.2810. «VITA3 sākums ir bijis savādāks? Jūs mīli uzaicināt mani «piedalīties šajā nedarbā tāpat kā agrāk»... saprotu, ka īstenībā tas ir domāts Korinam un «neņem personiski».

.2811. Skaidrs, ka VITA3 sākums NAV bijis savādāks un ir tieši tāds, kāds tas uzrakstīts 2001. gada 11. septembrī. Korinam tas NEVAR būt domāts, jo par viņa eksistenci Jūs man paziņojāt tikai 2002. gada sākumā. Ja mans tonis vēlāk ir kļuvis savādāks nekā tas bija 2001. gada 11. septembrī, tad no tā ir jāsecina, ka tie nodarījumi, kuru rezultātā tonis bija mainījies, ir notikuši pēc nosauktā datuma.

2003.01.06
(pirms 4 dienām)

.2812. Ruta (Edžus sieva) mātei pa telefonu teica, ka Inese skolā visiem esot sastāstījusi «briesmu lietas» par māti un lieciniekiem – viņi esot tie briesmoņi, kas šai nabadzītei gribot atņemt viņas īpašumu. Viņa jau muldēt un tēlot māc – vairums tic viņas stāstiem. Pat teikuši, ka vajagot mātei kaut ko izdarīt, lai viņa vairs nevar kaitēt Inesei... Lai tikai māte piesargoties utml., jo viņai un Rihardam esot veselas atbalstītāju bandas. Arī tādēļ nedrīkstot rakstīt uz viņas skolu. Atriebšoties, notriekšot ar mašīnu vai vēl kā. Personīgi es par to nebrīnos, ka Inese tā rīkojas, bet vajadzētu arī kādu «dokumentu», kas pierāda, ka viņa IR bīstama, ne tikai zagle un neliete vien. Ja kas notiks, būs par vēlu. Un kā pierādīt?...

2003.01.10 11:52 piektdiena
(pēc 4 dienām)

.2813. Tā ir tipiska sievu pļāpāšana Jūsu parastajā garā. Kā vienmēr, Jūsu smadzenes ir nodarbinātas nevis ar domām par to, kā uzvarēt kauju, bet gan ar problēmām par to, kā pamatot, kāpēc uzvara nav iespējama.

.2814. Tā taču ir Inese, kura jau krietnu laiku atrodas «vajāta zvēra» lomā un ap kuras kaklu lēnām, bet neapturami savelkas cilpa. Tā ir viņa, kurai ir jābaidās par nākotni, jādreb un naktīs ar kliegzieniēm jātrūkstas no miega. Viņa ir juridiski sakauta, un tikpat elementāri viņa varēja tikt sakauta arī sadzīviskajā jomā, atmaskota kolēģu un skolnieku acīs, atšķelta no visiem atbalstītājiem, varēja palikt izolēta, viena, bezspēcīga, izmisusi, bailēs dreboša...

.2815. Tās taču esat jūs ar māti, kurām ir «atbalstītāju bandas», kas organizēja Ineses juridisko sakāvi un varēja organizēt arī viņas sadzīvisko sakāvi. Tā taču ir Inese, kura, lauzot rokas, pie sevis domā: «Man bija jāmaksā drošības nauda Apelācijas instancei, Kasācijas instancei, honorārs advokātiem, nodevas notāriem par pilnvaru izsniegšanu un pēc tam par to pašu pilnvaru atsaukšanu, un par sludinājumiem «Latvijas Vēstnesī»; es tik daudz naudas izdevu – un viss par velti!!! Bet tai vecenei un viņas meitai nekas nebija jāmaksā, viss viņām atnāca par brīvu un daudz labākā kvalitātē; nu kādēļ pasaulē tāda netaisnība? par ko man tāda nelaime un viņām tāda laime?... Un no kurienes tas maita, tas draņķis, tas nelietis, tas bandīts uzradās!?»

.2816. Saprotiet taču, ka tikai priekš jums Inese ir «ļoti bīstama»; priekš manis viņa ir vienkārši dumja histēriska sieva, kuru es nekad neesmu uzskatījis sev par nopietnu pretinieci un kuru sakaut visās plāksnēs nav nekādu problēmu, izņemot vienu – tam tērējamo laiku.

.2817. Par kādu notriekšanu ar mašīnu Jūs runājat? Vai Inesei ir mašīna? Vai viņa sēž pie stūres? Ja ne, tad šī «notriekšana» ir jāizdara kādam Ineses draugam. Bet vai viņai ir tādi draugi, kas ir gatavi viņas dēļ riskēt ar savu mašīnu, ar savu dzīvi, ar ilgiem gadiem cietumā, izdarot smagu kriminālnozieģumu? Un sevišķi jau, ja gaismā ir nākusi patiesība par lietas īstajiem apstākļiem, ja Ineses kolēģi jau ir visu izlasījuši un visu uzzinājuši? Ir ļoti grūti noticēt, ka atradīsies tāds muļķis, kurš piekritis sabendēt savu dzīvi to Ineses nieka trīstūkstoš latu dēļ. Un jo lielāka Ineses apkārtne būs skaidrība par šīs lietas īstajiem apstākļiem, jo mazāka kļūs varbūtība, ka tāds muļķis atradīsies.

* * *

.2818. Jūsu māte savā vēstulē man jautā, vai turpināt piedziņu, kamēr nav beigusies lietas izskatīšana Kasācijas instancē. Jā, turpināt. Piedziņa ir ilgs process, ļoti ilgs, un droši vien netiks pabeigta, kamēr tiesāšanās jau beigsies.

.2819. Ja nu tomēr gadītos tā, ka piedziņa beidzas ātrāk nekā kasācijas tiesa, un ja māte baidās, ka tiesa var piespriest atmaksāt naudu Inesei atpakaļ (kas ir ļoti maz ticams), tad māte var saņemt naudu vienkārši netērēt uzreiz, bet noglabāt bankas depozītņoguldījumā līdz Kasācijas instance izdarīs savu galīgo spriedumu. Tad viņa ar savu dzīvokli neriskēs.

2003.01.12 17:27 svētdiena
(pēc 2 dienām, 5 stundām, 35 minūtēm)

.2820. «Citādi es šizoīdus «nemīlu» – viņu briesmīgā rakstura dēļ. (Nav arī brīnums, ka Repši, kurš tikai 10 gadus vecāks par mani, jau divas sievas pametušas, bet tā jaunā «civilsievā»-studente viņu izmanto pa savam, viņš viņu – pa savam...)»

.2821. Cilvēkus, kuri kā Valsts bankas prezidenti saņem algu 6000 lati mēnesī, sievas nepamet. Tādi savas sievas var tikai padzīt. (Protams, ka pēc tam padzītā sieva var visu ko sastāstīt «Smalko aprindu hronikas» žurnālistei, jo no paša Repšes jau tā žurnāliste neko laukā nedabūs).

.2822. Es bieži esmu domājis: kāda laime, ka man sieva nav histēriķe! Ar histēriķi es nu gan nevarētu dzīvot kopā un aizraidītu viņu ratā kā Leonīdu un vēl vienu otru citu, pat neskatoties uz to, ka man alga daudz mazāka nekā Repšiem. Repšiem acīmredzot nav ar sievām tik labi veicies; droši vien tādēļ, ka viņš meklēja nevis labu saimnieci, bet smuku ģimīti.

* * *

.2823. «Vēlētos arī (.), lai tiktu publicēts mans skaidrojums uz Jūsu {2500} p-tā rakstīto, pret ko es protestēju, jo aizdomām šajos gadījumos nebija pamata nemaz».

.2824. Nav tur ko «publicēt». Kā allaž, kad Jūs mēģinat ar mani strīdēties, visa vaina ir Jūsu pašas neprecizitātē, nespējā pareizi saprast, kas tieši ir ticis teikts, atcerēties visus lietas apstākļus utt. Jūsu «skaidrojums» simtprocentīgi vadās no dispozīcijas, saskaņā ar kuru punktā {2500} ir no manas puses tikušas izteiktas šaubas, vai gadījumi «Vērmanes dārzā, tramvaju pieturās un uz ielām ar virsū braucošiem jauniešiem» ir BIJUŠI.

.2825. Taču tāda dispozīcija ir pilnīgi aplama (un līdz ar to viss «skaidrojums» bezjēdzīgs). Pareiza ir cita dispozīcija: punkta {2500} gadījumi velk paralēli ar punktos {2497} – {2498} aprakstīto gadījumu. Šis gadījums IR BIJIS, bet tikai Jūsu māte to ir nepareizi sapratusi, nepareizi interpretējusi un nepareizi atstāstījusi. Analogiski tie gadījumi Vērmanes dārzā un citur IR BIJUŠI, bet varbūt tie ir no Jūsu mātes nepareizi saprasti, nepareizi interpretēti un nepareizi atstāstīti.

.2826. Lūk, ja Jūs uzrakstīsiet savu «skaidrojumu», vadoties no ŠĪS dispozīcijas, tad uz to arī varēs reaģēt.

§130. Norobežošanās zīmīte

2003.01.10 11:52 piektdiena
(pirms 2 dienām, 5 stundām, 35 minūtēm)

.2827. «Tiesu izpildītāju likums», kas stājās spēkā ar 2003. gada 1. janvāri, ir publicēts «LV» 2002. gada 13. novembrī, taču šis likums, kā jau es rakstīju agrāk, jums nav vajadzīgs; tas būtu jums vajadzīgs tad, ja Jūs gribētu pati kļūt par tiesu izpildītāju.

.2828. Tieslietu ministrijas instrukcija Nr.1/2-6 «Zvērinātu tiesu izpildītāju skaits, viņu amata vietas, iecirkņi un to robežas» ir publicēta «LV» 2002. gada 5. decembrī. Taču šajā instrukcijā tiesu izpildītāju iecirkņi ir doti abstraktā veidā – bez kantoru adresēm. Piemēram, Instrukcija definē, ka Skudru ielu apkalpo Rīgas apgabaltiesas iecirknis Nr.76, bet kur šī iecirkņa kantoris atrodas, tas nav sacīts.

2003.01.19 21:41 svētdiena
(pēc 9 dienām, 9 stundām, 49 minūtēm)

.2829. Pagājušajā nedēļā «Latvijas Vēstnesī» sāka parādīties sludinājumi (ar virsrakstiem «Paziņojums») par to, ka «tāds un tāds zvērināts tiesas izpildītājs uzsāk darbību ar prakses vietu tur un tur». Daži bija tik gudri, ka sludinājumā norādīja sava iecirkņa numuru (piemēram: 68, bet numuru 76 tur

nemanīju), taču vairākums publicēja savus sludinājumus, nenorādot iecirkņa numuru (un tādējādi demonstrējot savu muļķību). Ar vārdu sakot, jums ir jāseko šiem sludinājumiem, vai nu gaidot iecirkņa numuru «76» vai arī piemērotu prakses vietu Latgales priekšpilsētā. Ja piemērots sludinājums neatrodas, tad jāgriežas Rīgas apgabaltiesā, prasot par 76. iecirkni. Nosūtu jums arī Tieslietu ministrijas Instrukciju Nr.1-2/2 par zvērinātu tiesu izpildītāju amata atlīdzības taksēm.

.2830. Es uzskatu Jūsu mātes lietu par vinnētu un līdz ar to norobežojos no tālākas līdzdalības tajā.

.2831. Tā kā es jūtu gandrīz nepārvaramu nepatiku pret jebkādiem kontaktiem ar cilvēkiem, tad norobežojos no visiem kontaktiem (vismaz) uz 1 gadu. Lūdzu Jūs man nezvanīt. Rakstīt varat, ja vēlaties, bet ar nosacījumu, ka nekādas atbildes nekādā veidā nebūs.

.2832. Pie Jums ir apmēram 18 mani lati, par kuriem, aptuveni vērtējot, var iesiet 6 grāmatas. Tās būs grāmatas VIEWS, ROAD, TRANS (no «otrā septītnieka»), kā arī MUIG1, MUIG2 un MUIG3. Nosūtu Jums «Parakstu» veidlapas šo grāmatu nodošanai Nacionālajā bibliotēkā. Kad būsiet saņēmusi visas attiecīgā saraksta grāmatas, varēsiet tās iesiet un aiznest uz LNB bez īpašas manas līdzdalības.

.2833. No sacītā izriet, ka visu minēto sējumu burtnīcas tiks Jums sūtītas labošanai, kad tās būs samaketētas un izdrukātas. Bez tam Jums tiks sūtītas arī grāmatu VITA1, VITA2, VITA3, TECE1 un TECE2, kā arī «Mirandas» burtnīcas, kuras, kā zināms, paliek Jūsu īpašumā pēc labojumu atsūtīšanas.

.2834. Bet jebkura cita veida kontakti var atjaunoties ne ātrāk kā pēc gada – 2004. gada janvārī.

.2835. Visu labu – V.E.

2003.01.22
(pēc 3 dienām)

§131. LR AT Senāta Spriedums

.2836.

Lieta Nr. SKC-46
2003.gads

SPRIEDUMS

.2837. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts šādā sastāvā:

sēdes priekšsēdētājs senators R. Krauze senatori M. Zāgere un I. Šepteris, piedaloties advokātam E. Radziņam,

.2838. 2003.gada 22.janvārī izskatīja atklātā tiesas sēdē atbildētājas Ineses Plaudes kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2002.gada 6.novembra spriedumu Skaidrītes Štubes prasības lietā pret Inesi Plaudi par LVL 3654 piedziņu.

.2839. Noklausījies senatores M. Zāģeres ziņojumu, atbildētājas pārstāvja – advokāta E. Radziņa paskaidrojumus, ka viņš uztur kasācijas sūdzību, Senāts konstatēja:

.2840. Skaidrīte Štuba cēlusi tiesā prasību pret Inesi Plaudi par LVL 3654 piedziņu, pamatojoties uz Civillikuma 1473., 1474., 1590.pantu. Prasības pieteikumā norādīts, ka prasītājas tēvam Eduardam Girgenšonam līdz 1940.gada 17.jūnijam piederējusi zeme 56,29 ha platībā Valmieras rajona Kocēnu pagasta «Paistalās». Sākoties zemes reformai, viņa – Skaidrīte Štuba – mutiski vienojusies ar brāli Kārli Girgenšonu, ka viņš par mantojamo zemi pieprasīs kompensācijas sertifikātus, bet vēlāk par tiem aprēķināto naudu sadalīs līdzīgās daļās. Par mantojamo zemi uz brāļa vārda tikusi aprēķināta kompensācija LVL 7308 apmērā, kura sakarā ar Kārļa Girgenšona nāvi izmaksāta viņa meitai Inesei Plaudei 2000.gada 5.decembrī. Tā kā atbildētāja, ignorējama iepriekš panākto vienošanos, atsakās izmaksāt kompensācijas daļu LVL 3654 apmērā, prasītāja spiesta celt prasību tiesā.

.2841. Ar Rīgas Latgales priekšpilsētas tiesas 2002.gada 25.marta spriedumu prasība apmierināta.

.2842. Izskatījusi lietu sakarā ar atbildētājas apelācijas sūdzību, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija 2002.gada 6.novembrī nosprieda piedzīt no Ineses Plaudes par labu Skaidrītei Štubei LVL 3654 un valsts nodevu LVL 166,35 valsts ienākumos.

.2843. Tiesas kolēģija atzina par pierādītu, ka starp prasītāju un viņas brāli Kārli Girgenšonu mutiski ticis noslēgts darījums par to, ka pēdējais pēc viņam par mantojamo zemi piešķirto kompensāciju sertifikātu vērtības saņemšanas naudā, pusi summas izmaksās Skaidrītei Štubei. Atsaucoties uz to, ka prasītāja no savas puses vienošanos izpildījusi, jo uz kompensācijas sertifikātu saņemšanu nav pieteikusies, lai gan viņai uz to bijušas likumīgas tiesības, apelācijas instances tiesa secināja, ka atbilstoši Civillikuma 1488.pantam Skaidrītei Štubei pienākas atlīdzība par izpildīto, kas konkrētajā gadījumā nosakāma viņai pienākošos sertifikātu naudas vērtības apmērā. Tiesa arī norādīja, ka Skaidrītes Štubes kā kreditoras prasījumu pret atbildētāju kā Kārļa Girgenšona mantinieci nevar uzskatīt par dzēstu ar sprieduma par Ineses Plaudes apstiprināšanu mantošanas tiesībās spēkā stāšanos, jo atbilstoši Civil-

procesa likuma 327.panta otrās daļas 3.punktam mantojuma lietas ietvaros publicētā uzaicinājuma spēks nav attiecināms uz prasījumu, kas mantiniekam zināms, kā tas ir konkrētajā gadījumā, kad atzīts par pierādītu, ka atbildētājam bija zināms par prasītājas un viņas brāļa vienošanos.

.2844. Kasācijas sūdzībā Inese Plaude, atsaucoties uz procesuālo un materiālo tiesību normu pārkāpumiem, kas noveduši pie lietas nepareizas izspriešanas, lūgusi tiesas spriedumu atcelt un lietu nosūtīt jaunai izskatīšanai apelācijas kārtībā. Kasatore norādījusi, ka tiesa, apmierinot prasību, kas pamatota uz Civillikuma 1473., 1474., 1590.pantu, nav ņēmusi vērā, ka zemes kompensācijas sertifikātu izsniegšana bijušajiem zemes īpašniekiem izriet no likuma «Par zemes reformu Latvijas Republikas lauku apvidos» un likuma «Par zemes privatizāciju lauku apvidos», kas ir speciālā likuma normas attiecībā pret Civillikumu. Tādējādi arī jautājums par tiesībām uz kompensāciju atbildētājas ieskatā bija izskatāms, vadoties no minēto likumu normām. Atbilstoši likuma «Par zemes privatizāciju lauku apvidos» 12.panta pirmajai daļai tiesības dzēst zemes īpašuma sertifikātus ir bijušo zemes īpašnieku politiski represētajiem pārdzīvojušajiem laulātajiem un politiski represētajiem pirmās šķiras mantiniekam, ja viņi līdz 1992.gada 31.decembrim ir pieprasījuši kompensāciju.

.2845. No minētā, kā uzsvērusi atbildētāja, izriet, ka kompensācijas saņemšanas tiesība zemes īpašnieku mantiniekam ir pamatota uz Civillikumā noteiktajiem mantošanas tiesību principiem, tostarp uz Civillikuma 690.pantā ietverto noteikumu, ka katrs var personīgi, vai caur vietnieku izteikt savu gribu pieņemt mantojumu. Mantošanas tiesības ir personiskas tiesības, kas pieder tikai pašam mantiniekam, tādēļ pieteikumu par kompensācijas saņemšanu likumā noteiktā termiņā varēja iesniegt tikai un vienīgi katrs mantinieks pats. Līdz ar to vienošanās, uz kuras esamību atsaukusies prasītāja, kā uzsvērusi kasatore, nav spēkā. Tiesa, nepiemērojot speciālo likumu normas, lietu izspriedusi nepareizi un uzlikusi viņai – atbildētājam par pienākumu izpildīt vienošanos, kas savā būtībā ir pretlikumīga.

.2846. Bez tam Inese Plaude norādījusi, ka tiesa, izskatot šo lietu, nav ņēmusi vērā Civillikuma 699., 781.panta noteikumus, atbilstoši kuriem, ja prasītāja, zinot, ka viņa kā mantiniece var pieteikties uz sertifikātiem, to nav izdarījusi, tad viņai nav tiesības vēlāk prasīt no mantinieka, kas izmantojis savas tiesības un saņēmis pienākošos mantojumu, atdot viņas mantojuma daļu, jo tiesība prasīt mantojuma dalīšanu ir tiem mantiniekam, kas to pieņēmuši. Tiesa kasatores ieskatā nepamatoti piemērojusi arī Civilprocesa likuma 327.panta otrās daļas 3.punktu, jo minētā norma norāda uz gadījumiem, kad mantiniekam ir viennozīmīgi zināms par prasījuma esamību, taču tā neattiecas uz gadījumu, kad mantiniekam vajadzēja zināt par šāda prasījuma esamību, pie tam šī norraa attiecināma vienīgi uz pieteikuma izskatīšanu sevišķās tiesāšanas kārtībā.

.2847. Paskaidrojumos sakarā ar iesniegto kasācijas sūdzību prasītāja norādījusi argumentus, kuru dēļ uzskata, ka tiesa, izspriežot lietu, materiālo un procesuālo tiesību normas piemērojusi pareizi un tādēļ spriedums atstājams negrozīts.

.2848. Iepazinies ar lietas materiāliem un kasācijas sūdzības argumentiem, Senāts atzīst, ka tiesas spriedums atstājams negrozīts šādu apsvērumu dēļ.

.2849. Lietā nepastāv strīds, ka prasītāja un viņas brālis Kārlis Girgensons ir bijušā zemes īpašnieka pirmās šķiras politiski represētie mantinieki, kuriem saskaņā ar likuma «Par zemes privatizāciju lauku apvidos» 12.panta otrās daļas trešo punktu ir tiesības saņemt kompensāciju par mantojamo zemi un dzēst zemes īpašuma kompensācijas sertifikātus naudā.

.2850. Tiesa konstatējusi, ka līdz 1992.gada 31.decembrim kompensāciju par tēvam līdz nacionālīzācijai piederējušo zemi pieprasījis Kārlis Girgensons, taču, neraugoties uz to, pamatoti secinājusi, ka šis apstāklis nevar būt iemesls prasības noraidīšanai.

.2851. Balstoties uz pierādījumu analīzi un novērtējumu, kas atspoguļots spriedumā, tiesas kolēģija atzinusi par pierādītu, ka jautājumā par likumā paredzētās kompensācijas saņemšanu starp abiem vienādas šķiras mantiniekam panākta vienošanās, atbilstoši kurai Kārlis Girgensons apņēmis veikt kompensācijas saņemšanai nepieciešamo procedūru un pēc kompensācijas sertifikātu dzēšanas naudā pusi saņemtās summas izmaksāt māsaī. Tā kā šis darījums nav uzskatāms par tādu, kuram noteikts rakstiskas formas obligātums (Civillikuma 1483.pants), Senāts atzīst, ka tiesa, izvērtējot starp mantiniekam pastāvējušās vienošanās nosacījumus un izpildījumu, pamatoti piemērojusi 1488.panta 2.punktu.

.2852. Senāts nepiekrīt kasācijas sūdzībā paustajam viedoklim, ka minētais darījums savā būtībā atzīstams par prettiesisku, jo tādu neparedzot speciālā likuma normas, kas regulē jautājumu par kompensācijas sertifikātu saņemšanas un dzēšanas tiesībām. Šajā sakarā jāatzīmē, ka likuma «Par zemes privatizāciju lauku apvidos» 12.panta otrās daļas 3.punktā deklarētas citu starpā arī bijušo zemes īpašnieku pirmās šķiras politiski represēto mantinieku tiesības saņemt kompensācijas sertifikātus un dzēst tos naudā, pie tam valsts garantējusi pienākošās kompensācijas izmaksu, saistot mantinieku tiesības ar

vienīgo nosacījumu – kompensācijas pieprasījumam jābūt iesniegtam līdz 1992.gada 31.decembrim. Senāts uzskata, ka, pretēji kasācijas sūdzībā norādītajam, minētā norma nav iztulkojama tādējādi, ka kompensācijas par zemi saņemšanai būtu izslēgta vienādas šķiras mantinieku vienošanās šajā jautājumā.

.2853. Tiesas kolēģija konstatējusi prasītājas gribu pieņemt mantojumu un paļaušanos uz to, ka viņai piekrītošais mantojums tiks sadalīts taisnīgi.

.2854. Līdz ar to apstākļi, ka Skaidrīte Štūbe personīgi nav iesniegusi pašvaldībā pieteikumu, pastāvot darījumam starp viņu un brāli par turpmāko saņemtās kompensācijas vienlīdzīgu sadali, nevar būt pamats atzinumam, ka prasītāja atteikusies no savām likumīgajām tiesībām par labu atbildētājas tēvam.

.2855. Senāts noraida kā nepamatotus kasācijas sūdzībā izklāstītos argumentus attiecībā par tiesas sprieduma neatbilstību Civillikuma 690., 699., 781.panta prasībām, jo konkrētais strīds izšķirams Latvijā realizējamās zemes reformas, kuru regulējošie likumi neizslēdz mantinieku vienošanos par piekrītošā mantojuma pieņemšanu un sadali, kontekstā. Bez tam kasatores atsaukšanās uz to, ka prasītāja nav izteikusi gribu pieņemt mantojumu ir pretrunā ar tiesas konstatētajiem faktiskajiem apstākļiem, kas, izskatot lietu kasācijas kārtībā nav pārbaudāmi (Civilprocesa likuma 450.panta trešā daļa). Civillikuma 690.pantā ietvertais personiskas mantošanas tiesību realizācijas nosacījums nav izmantojams pretēji labas ticības principam, kas pieprasa, lai civiltiesisko attiecību dalībnieki rēķinātos viens ar otru un ņemtu vērā pretējās puses likumīgās intereses. Tādējādi Senāts uzskata, ka tiesa, apmierinot prasību, pamatoti novērsusi situāciju, kurā atbildētāja, atsaucoties uz formāliem iemesliem, savas tiesības izmantojusi neattaisnojamā veidā, t.i., atteikusies respektēt un izpildīt sava tēva prasītājai doto solījumu, faktiski iedzīvojoties uz Skaidrītes Štūbes rēķina.

.2856. Atbilstoši Civilprocesa likuma 327.panta otrās daļas 3.punktam uzaicinājuma spēks neatliecas uz prasījumu, kas mantiniekam zināms. Atzīstot par pierādītu, ka Inesei Plaudei bija zināms par prasītājas pretenzijām uz tai pienākošos mantojuma daļu, tiesas kolēģija pamatoti piemērojusi minēto tiesību normu un secinājusi, ka atbildētājas apstiprināšana mantojuma tiesībās, ar tiesas spriedumu sevišķās tiesāšanas kārtībā, nav šķērslis celtās prasības apmierināšanai.

.2857. Nevar kalpot par iemeslu tiesas sprieduma atcelšanai kasācijas sūdzības motīvi, kuros Inese Plaude, apšaubīdama Civilprocesa likuma 327.panta otrās daļas 3.punkta piemērošanas pareizību, atsaukusies uz pierādījumu neesamību, ka viņai par Skaidrītes Štūbes prasījumu bijis zināms, jo šāds apgalvojums ir pretrunā ar tiesas kolēģijas uz pierādījumu novērtējumu balstīto atzinumu.

.2858. Rezumējot teikto, Senāts secina, ka tiesa, izskatot lietu, materiālo un procesuālo tiesību normas piemērojusi pareizi, strīdu izšķīrusi taisnīgi, un tādēļ kasācijas sūdzība noraidāma.

.2859. Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 474.panta 1.punktu, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts

nosprieda:

.2860. Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2002.gada 6.novembra spriedumu atstāt negrozītu, bet Ineses Plaudes kasācijas sūdzību noraidīt.

.2861. Sēdes priekšsēdētājs senators R. Krauze, Senatori M. Zāģere, I. Šepteris

.2862. NORAKSTS PAREIZS: LR AT senatore M. Zāģere

.2863. IŠ

§132. Divi fragmenti no maija vēstules

2002.05.23

(pirms 7 mēnešiem, 30 dienām)

.2864. Jaunā paaudze tagad lepojas ar to, kurš pēc iespējas vairāk un «dairākus» lamu vārdus zin. Es te no bibliotēkas intereses pēc biju paņēmusi žurnālu «Es», kas domāts jauniešiem no 13–21 gadam. Tur bez mazākās kautrēšanās (drīzāk gan sacenšoties) meitenes no vidusskolām sauc visus viņām zināmos lamu vārdus, bet līdzās ievietots ne tikai viņu īstais vārds, uzvārds, klase un skola, bet arī fotogrāfija.

2002.05.23

.2865. Tad vēl modē nākuši tādi pīrsingi. Tas nav lamu vārds. Tas ir tāds cauri ādai izdurams gredzens vai kas tam līdzīgs, ko tagad dur visneiedomājamākajās vietās. Desmit caurumi ausīs vairs neesot nekas «kruts», tagad «kruti» skaitās izdurt caurumus un ielikt gredzenus degunā, uzacī, mēlē, nabā, krūšu galos un dzimumlocekļī... 18-gadīga meiča uz izlaidumu taisoties dur caurumu mēlē un likt tur sudraba bumbiņu... Un lepojas ar tādiem tekstiem kā, piem.: «Who the fuck are they to tell me what I am?» (Kas, ..., viņi tādi ir, ka var man norādīt, kam man jābūt?). Pateikt to angļiski arī ir moderni. Nu, neko jau, bet kad es

augu, tad nu gan tā negāja... Un labi, ka man nav bērnu. Negribētu, lai viņš vai viņa rīkotos tā, kā tagad skaitās moderni vai justos vientuļi, ja to visu nepieņemtu.

2002.12.05 12:59 ceturtdiena
(pēc 6 mēnešiem, 13 dienām)

.2866. Šos fragmentus es ievadīju datorā vēl kaut kad jūnijā, lai atbildētu uz tiem, bet toreiz atbildēt nepaspēju. Tagad īsumā uzrakstīšu, ko toreiz gribēju teikt. Vārds «fuck» angļu valodā ir kļuvis jau gandrīz par «literāru normu». Reti kāda filma tagad iztieks bez tā – pat «mākslas filma», nerunājot jau par pornogrāfiju, kuru pa «Adult channel» («Pieaugušo kanāls») tagad Latvijā rāda katru nakti no plkst. vieniem līdz plkst. pieciem. Var dzirdēt, ka «mākslas filmā» varoņi saka «Fuck!», bet krievu sinhronajā tekstā to tulko kā «Чепр!» utt.

.2867. «Pīrsingi» (no angļu *piercing* – caururbjošs; *pierce* – izdurt, izurbt) ir pastāvīgi atribūti tiem (arī vīriešiem, bet jo sevišķi sievietēm), kuri «Adult» kanālā demonstrē pornogrāfiju. Tas, ka jauniešiem tas kļuvis moderni, nozīmē, ka viņi šo kanālu skatās.

.2868. Kas attiecas uz latviešu «necenzētajiem vārdiem», tad pagaidām šeit vēl nav gluži tik tālu kā angļu valodā, bet ka pasaule šajā ziņā ir izmainījusies, to es pirmoreiz (ar zināmu izbrīnu) konstatēju 2000. gada 5. augustā. Tā gada 31. jūlijā mēs ar Jums sēdējām Ziedoņdārzā uz soliņa pie asfaltētā laukuma, un es Jums piedāvāju pēc slimnīcas aiziet no mātes, ar ko, kā Jūs droši vien atceraties, sākās mūsu pirmais konflikts. Tā bija pirmdienā. Bet tās pašas nedēļas sestdienā, tātad 5. augustā, es viens pats pastaigājos pa Ziedoņdārzu un apsēdos uz tā paša soliņa tajā pašā vietā. Pēc brīža pienāca divas jaunas un glītas dāmas, labi ģērbusās, pat acīmredzami uzposušās uz kādu balli (bija jau sestdienas vakars ap pulksten sešiem vai septiņiem). Viņas apsēdās uz tā paša soliņa kādus metrus trīs vai četrus no manis un sāka smēķēt un sarunāties.

.2869. Es nepievērsu viņām nekādu uzmanību un domāju tālāk savas domas, kad pēkšņi izdzirdu no viņām frāzes gabalu: «...viņš neko citu negrib, kā tikai pisties...». Tā bija pirmā reize mūžā, kad es dzirdēju latviski kaut ko tādu no sievietēm, pie tam jaunām (bija dzirdēts, ka krieviski sievietes dažreiz lamājas), tāpēc es izbrīnījies uz viņām paskatījos, domādams, ka varbūt esmu pārklaušjies. Bet viņas nelikās par mani ne zinīs, it kā manis nemaz nebūtu tuvumā, un turpināja sarunāties. Drīz vien dzirdēju, kā otrā stāsta: «...tad viņa šim saka: «Kāpēc tu pis viņu? Pis labāk mani!»».

.2870. Drīz pēc tam viņas nosvieda izsmēķus zemē, piecēlās un aizgāja man garām tālāk uz savu ballīti, joprojām nepievērsdamas man nekādu uzmanību, bet es paliku sēžam ar domām, ka pasaule ir izmainījusies... Manā skolas laikā visi šie vārdi, protams, bija zināmi, un palaidnīgie puikas tos lietoja savās sarunās (es pats gan ne; un ne tādēļ, ka baidītos vai ka tādi vārdi mani šokētu – pat tās dāmiņas mani sevišķi neuztrauca –, bet kaut kā nejutu vajadzības; ja vajadzētu – lietotu; es vispār lamājos tikai lielās dusmās, un tad – krieviski, jo tas kaut kā vairāk izlādē emocijas).

.2871. Tad lūk, atceros, kā skolas laikā (kāda 9. vai 10. klasē) viens no šiem vispalaidnīgākajiem puikām, kuram arī latviski tādi vārdi bija vai katras frāzes sākumā, vidū un beigās, vienreiz atnāca pie manis un ar neviltotām šausmām un mulsumu žēlojās man, ka esot nejausi pateicis to meitenes klātbūtnē (!!!), jo neesot viņu pamanījis. Kā viņš pārdzīvoja!... Tāda bija pasaule, kurā augu es.

.2872. Ja mēs raugāmies uz šo jautājumu «no filosofiskiem augstumiem» un lingvistiski vēsturiskā plāksnē, tad stāvoklis izskatās šādi. Kā rāda pētījumi par tām tautām, kuras 17.–19. gadsimtā eiropieši sastapa kā «primitīvas» un akmens laikmetā dzīvojošas (piemēram, Austrālijas aborigeni), tad šo tautu valodās vārdu krājums bija toreiz ļoti mazs – kādi 300 vārdi, ne vairāk (tagad jau droši vien arī viņiem stāvoklis ir mainījies «civilizācijas» ietekmē).

.2873. Var uzskatīt, ka arī eiropiešu senčiem, kad viņi atradās tādā pašā attīstības pakāpē, stāvoklis bija līdzīgs. Šādās valodās ar apmēram 300 vārdiem vispār neeksistēja nekādi speciāli apzīmējumi cilvēku dzimumorgāniem, seksuālām darbībām utt. – viss tas, kas tagad skaitās «necenzēts» –, jo valodā pirmām kārtām parādās tie vārdi, kas vajadzīgi dažādu kopēju darbību veikšanai (medībās, saimniecībā utt.), bet seksuālas darbības varēja veikt bez kādas runāšanas. Līdz ar to šajā ziņā valodā nebija arī nekādu aizliegumu un «rupju vārdu».

.2874. Aizliegumi jeb, kā tos sauc lingvistikā, «tabuizētie vārdi» parādījās sākumā nevis saistībā ar «rupjībām», bet gan ar bailēm. Pirmatnējie cilvēki ticēja, ka pastāv ciešs sakars starp valodas vārdu un to lietu, ko šis vārds apzīmē (pēc principa «Vilku piemin, vilks klāt!»). Tāpēc pirmie «tabuismi» skāra bīstamus zvērus. Šo plēsoņu nosaukumus nedrīkstēja izrunāt, lai neizsauktu pašu zvēru parādīšanos. Lingvistikā skaitās par klasiskiem «tabuizētie» vilka un lāča apzīmējumi dažādās valodās. Lācis, piemēram, indoeiropiešiem saucās «ursus» (tā tas ir latīniski, un latviski vai krieviski «sākumā» arī bija līdzīgi). Bet šis vārds gan baltiem, gan slāviem tika «tabuizēts» un aizstāts ar citu – «māņu» vārdu:

latviešiem ar vārdu «lācis» no «lāčot», t.i. «čāpot, smagi iet» – tāpat «tas, kurš lāčo»; krieviem ar «медведь», t.i. «medus ēdājs».

.2875. Kad sākotnējais «ursus» bija pilnīgi aizmirsts un «padzīts» no valodas, tad jaunais aizstājējs sāka izskatīties kā īstais vārds un līdz ar to radās vajadzība arī to «tabuizēt». Tā radās «ķepainis» vai «pekainis» latviešiem, «косолапый» krieviem utml. (šie tabuismi gan vēl nepaspēja pilnīgi izstumt iepriekšējos apzīmējumus, līdz nāca civilizācija un rakstība). No otras puses, arī «ursus» droši vien ir tikai agrāks aizstājējvārds (ar nozīmi «rūcējs»), kurš nomainījies kādu vēl senāku, bet savulaik aizliegtu un pēc tam aizmirstu vārdu.

.2876. Šie piemēri parāda, kā vispār darbojas «tabuismi» cilvēku valodās. Ar tā sauktajiem «necenzētajiem vārdiem» viss principā notiek tāpat, tikai aizlieguma motīvs ir nevis bailes no plēsīga zvēra, bet tā vai cita iemesla – parasti kristīgās morāles – dēļ radusies nevēlēšanās runāt atklāti par dzimumorgāniem, dzimumattiecībām vai citām lietām.

.2877. Kā jau mēs redzējām, sākotnēji šīm lietām vispār nebija nekādu apzīmējumu (tad, kad valodā vēl bija «tikai kādi 300 vārdi»). Tāpēc (kad tomēr cilvēki sajuta vajadzību šīs lietas kaut kā nosaukt) tās sāka apzīmēt ar dažādiem valodā jau agrāk pastāvošiem vārdiem, lietojot tos «pārnestā nozīmē». Visi tagadējie «necenzētie vārdi» kādreiz bija «pilnīgi neitrāli» saimnieciski vai sadzīviski termini ar pavisam citu nozīmi. Tikai tad, kad šī nozīme tika pārnesta uz dzimumorgāniem un dzimumattiecībām (un piedevām vēl nāca kristietība ar savu seksualitātes noniecinājumu un aizliegumu), tad šie vārdi tika tabuizēti un pārvērtās par «necenzētiem».

.2878. Tā, piemēram, vārds «pist» sākotnēji bija simtprocentīgi lauksaimniecisks termins. Senie latvieši pisa graudus, t.i. – sasmalcināja tos, kādā traukā spaidot un beržot graudus ar koka vāli. No šīs darbības ir cēlušies tādi vārdi kā «piesta» (t.i. – tā koka vāle, ar kuru graudus saberž); šī paša darbības vārda cits variants (kurš, atšķirībā no «pist», nav ticis tabuizēts) ir «paistīt» (t.i. – kulstīt linus ar līdzīgu darbību, stumdot vāli uz priekšu un atpakaļ); no šī vārda ceļas arī, piemēram, Jūsu vectēva māju nosaukums «Paistalas».

.2879. Tāpat, saskatot zināmu līdzību dzimumaktam ar graudu vai linu spaidīšanu un berzēšanu, šo lauksaimniecisko darbību apzīmējums tika pārnests uz dzimumaktu, bet pēc tam tabuizēts (droši vien lielā mērā vācu mācītāju ietekmē, kuri centās «tumšos latviešu zemniekus» izglītot, civilizēt un kultūrizēt).

.2880. Arī visi pārējie «necenzētie vārdi» ir šādi tabuizēti «parasti vārdi», kuriem valodā pastāv netabuizēti radinieki. Tā, piemēram, «pimpis» nozīmē vienkārši «tas, kas uztūcis, piepampis». Tāpat kā vārdam «pist» viens variants ir tabuizēts, bet otrs («paistīt») nav tabuizēts, tā viena un tā paša vārda variants «pimpt» (un tā atvasinājums) ir tabuizēts, bet otrais variants «pampt» – nav tabuizēts (tāpat kā trešais variants: pumpēt, pumpis).

.2881. Vārds «pīzda» ir tā pati «piesta», tikai domājot šoreiz nevis to vāli, ar kuru graudus berž, bet to trauku, kurā graudi tiek berzti, un nācis nevis caur lībiskajām izloksnēm, bet caur latgaliskajām, kurās diftongam «ie» viscaur atbilst garais «ī»; piemēram, latvieši savā laikā noraidīja «krievisko» pilsētas nosaukumu «Pitalova», aizstājot to ar «latvisko» «Abrene», bet īstenībā abi šie vārdi ir latviski, un «Pitalova» ir krieviskots latgaļu «Pī Tālovas» – tas pats, kas lībiskajās izloksnēs un tagadējā valodā būtu «Pie Tālavas»; es jau kādreiz rakstīju, ka senlatviešu cilšu valodas, izņemot kuršus, bija daudz līdzīgākas tagadējai latgaliešu valodai nekā tagadējai latviešu literārajai valodai, kura fonētiskā ziņā ir stipri ietekmēta no lībiešiem (un arī kuršiem); iespējams pat, ka analogiskais krievu «necenzētais» apzīmējums sieviešu dzimumorgāniem ir aizņēmums no baltiem (kuri, kā zināms, kādreiz apdzīvoja visu tagadējo Centrālās Krievijas teritoriju, tika no slāvu ciltīm izstumti, bet atliekas asimilētas, un kuri atstāja, protams, pēdas krievu valodā).

.2882. Tā varētu turpināt un pārliecināties, ka visi tagad «necenzētie» vārdi ir bijuši kādreiz «parasti» vārdi, kuri tabuizēti tādēļ, ka aizliegts bija pats priekšmets, kuru tie sāka apzīmēt savā jaunajā «pārnestajā nozīmē». To visu zinot, var mierīgāk izturēties pret šī aizlieguma sabrukumu mūsdienās. Ja jau mūslaikos ir zudis pats aizliegums vispār runāt par dzimumorgāniem un dzimumaktiem, ja to var darīt, piemēram, latīņu medicīniskajos terminos, tad kādēļ gan būtu jāsauglabā aizliegums lietot seno latviešu lauksaimniecības terminus?

.2883. No otras puses, ap šiem tabuizētajiem vārdiem tagad notiek tas pats, kas savā laikā notika valodās ap vilkiem un lāčiem: vienu tabuizētu vārdu nomaina otrs aizstājējs, kuru pēc kāda laika atkal var tabuizēt to pašu motīvu dēļ. Tā, piemēram, tagad filmu sinhronajos latviešu tekstos par dzimumaktu saka: «drāzt», «izdrāzt» utml. Tas vēl nesen bija tikpat neitrāls vārds, kāds reiz bija arī «pist», bet tagad vārdam «drāzt» jau ir cita pieskaņa, un pēc kādiem gadiem varēs (sevišķi, ja mācītāji atkal piepalīdzēs) to tabuizēt ne tikai attiecībā uz dzimumaktiem, bet arī visos pārējos kontekstos.

.2884. Vārdi «pist» un «pimpis» ir izskaidroti Karuļa «Latviešu etimoloģiskajā vārdnīcā»⁸⁰ (gan ne kā atsevišķi šķirkļi, bet pie vārdiem attiecīgi «piesta» un «pampt»), bet trešajam vārdam šeit dotais izcelšanās skaidrojums ir manis paša etimoloģija.

(Turpinājums sējumā {[L-TECE1](#)})

VEcordia ir Valda Egles elektroniska literāra dienasgrāmata, kurā viņš ir citējis arī daudzus citu autoru tekstus. Vekordija dibināta 2006.gada 30.jūlijā un sākotnēji sastāvēja no lineāri numurētiem sējumiem, katrs apmēram 250 lappušu apjomā A4 formātā, taču vēlāk par galveno izdevuma eksistences formu kļuva «izvilkumi». Vekordijas izvilkums ir fails, kurā atkārtots viena vai vairāku Vekordijas iecirkņu teksts bez lineāras numerācijas un bez iepriekš uzdota apjoma. Izvilkums parasti reproducē kādu Valda Egles vai cita autora grāmatu vai brošūru. Izvilkuma faila nosaukumā pirmais burts «L» nozīmē, ka grāmatas pamatteksts ir dots latviski, burts «E», ka angļiski, burts «R», ka krieviski, un burts «M», ka jaukts. Burts «S» nozīmē, ka fails ir sagatave, kura vēl tiks stipri modificēta, bet burts «X» apzīmē faksimilus. Dienasgrāmatas VECordia oriģinālos un izvilkumu failus Jums **ir tiesības** kopēt, pārsūtīt pa e-pastu, ievietot WWW serveros, izdrukāt un nodot citām personām bez maksas informatīvos, estētiskos vai diskusiju nolūkos. Bet, pamatojoties uz LR un starptautiskajām autortiesībām, **ir aizliegta** šī faila jebkura veida komerciāla izmantošana bez Dienasgrāmatas autora rakstiskas atļaujas, un **ir aizliegts** šos failus jebkurā veidā modificēt. Ja attiecībā uz šeit doto tekstu bez Dienasgrāmatas autora tiesībām darbojas vēl citas autortiesības, Jums jārespektē arī tās.

Šī sējuma izdošanas brīdī (kurš titullapā apzīmēts ar vārdu «Versija:») Vekordijas galvenās pārstāvēniecības Internetā bija vietnes: <http://vekordija.blogspot.com/> – latviešu grāmatām; <http://vecordija.blogspot.com/> – krievu grāmatām.

---

⁸⁰ Karulis Konstantīns. «Latviešu etimoloģijas vārdnīca divos sējumos». Avots, Rīga, 1992.

Satura rādītājs

VEcordia	1
Izvilkums L-TECE.....	1
Valdis Egle.....	1
MŪŽĪBAI ZIBRUDI VĀRTI	1
Priekšvārds.....	2
Grāmata TECE1	4
Žurnāla «Upe» 1. numurs.....	4
§1. Par romānu «Miranda».....	4
§2. Par «goda un cieņas aizskaršanu»	12
§3. Guntas Drones vēstule	13
§4. Atbilde Guntai Dronei.....	14
§5. Komentārs atbildei	19
§6. Par Ineses Plaudes atbildību.....	20
3. Žurnāla «Upe» 2. numurs.....	22
§7. Mana mazdēla vārds.....	22
§8. Sieviešu varonība	22
§9. «Mirandas» avantūras plāns.....	23
§10. Viņas otrie soļi	23
§11. Gardas raksts Internetā «Delfos»	24
§12. Pirmais Latvijas karogs	26
§13. Haralda Gulbenieša vēstules	27
§14. Par Haralda vēstulēm	31
§15. Dotā materiāla neliela psihoanalīze	31
§16. Viscerotonīkis pēc Šeldona	32
§17. Portretu salīdzinājums	37
§18. Somatotonīka portrets pēc Šeldona.....	38
§19. Cerebrotonīka portrets pēc Šeldona	38
§20. Par Šeldona dīvainību	39
§21. Haralda Gulbenieša filozofija	39
4. Žurnāla «Upe» 3. numurs.....	42
22. Pēdas	42
§23. Vēstule Bibliogrāfijas institūtam	42
§24. Bibliogrāfijas institūta atbilde.....	46
§25. Helēnas Blavatskas noslēpums	46
§26. Pavasara uzmetumi par Blavatsku	48
§27. Intervija ar Gunāru Meierovicu.....	53
§28. Prasības nodrošinājums.....	58
§29. «Tautas balss portālā «Delfi»».....	59
§30. Par pakļaušanos.....	59
§31. Riharda draugi.....	60
2. Žurnāla «Upe» 4. numurs.....	61
§32. Morija grieķiski.....	61
§33. Burts «M» ar trīs punktiem	64
§34. Nepaceļamais šaha galdiņš.....	68
§35. Blavatskas mērķi	69
§36. Blavatska un Tibeta.....	71
§37. Rēriha un Prezidents	72
§38. Libermana disertācija par jaunlatviešiem.....	72
3. Žurnāla «Upe» 5. numurs.....	82
§39. Skolotāja-zagle un Nevainības prezumpcija	82
§40. Par tiesas pavēstēm	83

§41. Par 16. janvāra tiesas sēdi	83
§42. Par jaunu dogmu sistēmu	85
§43. Rozes sniegā.....	85
§44. Gulbenieša jautājumi.....	86
§45. Par dažiem labojumiem «Rosē» un «Lasē»	88
§46. Par pastkastīti Internetā.....	89
§47. Vai esam Einšteina sapņa papildījuma liecinieki?	89
§48. «LV» raksts par Buiķa grāmatu	95
§49. Par Tatjanas Potapenko otro grāmatu	99
§50. Par darba plāniem.....	99
§51. Konkurss «Preses nama Grāmata».....	100
§52. Intelligence Quotient.....	101
4. Žurnāla «Upe» 6. numurs.....	103
§53. Par «psiholoģisko atkarību».....	103
§54. Noliedzoša attieksme pret visu	105
§55. Rakstu pārpublicēšana.....	107
56. Morālais kaitējums.....	112
§57. Muļķības Dižais Gars.....	118
§58. Par iešanu pasaulē	119
§59. «Sofijas dārza lapas».....	120
§60. Jūsu Grāmata.....	121
§61. Par bezcerīgo tiesas lietu.....	122
Skolotāja-zagle.....	124
2. Žurnāla «Upe» 7. numurs.....	125
§62. Gannuškins un Lombrozo	125
§63. Tiesas sēde 2002.gada 25.martā.....	125
§64. Par Ineses spiegu dienestiem.....	128
§65. «Trakā sarakste ar Maiju Salnu».....	129
§66. Pavasara sākums	131
§67. Par operāciju «JoKo»	132
§68. Pussagruvusi celtne	134
§69. Īsa vēstule ārpus «Upes».....	135
§70. «Otrā Paskaidrojuma» vēstule	136
§71. «Dāvinājuma akta» vēstule	137
§72. Par Tatjanu Potapenko	138
§73. Zemsvītras piezīmes Otrajai grāmatai.....	142
§74. Citāti no grāmatas «Мои первые шаги - 2»	142
8. Žurnāla «Upe» 8. numurs.....	144
§75. Предисловие издателя	144
§76. Подстрочное примечание о Сталине.....	144
§77. Подстрочное примечание о деколонизации	145
§78. Подстрочное примечание о Легионе.....	146
§79. Vēstule Tatjanai Potapenko	147
§80. Заметки.....	148
9. Žurnāla «Upe» 9. numurs.....	162
§81. Заметки. (Turpinājums).....	162
§82. Заповеди.....	166
§83. В. – сосед.....	167
§84. Т. Н.	168
§85. Предисловие.	169
§86. Par slepenajiem protokoliem un Abreni.....	171
§87. Prasības pieteikums.....	172
§88. «Prasības pieteikuma vēstule»	174
§89. «Pirmspaskaidrojuma» vēstule	175
§90. Pirmais Paskaidrojums.....	178
10. Žurnāla «Upe» 10. numurs.....	182
§91. Otrais paskaidrojums.....	182

§92. Vecais variants par Līguma rakstisko formu	186
§93. Paraksts par pirmajām grāmatām LNB	187
§94. Akts par pirmajām grāmatām LAB	187
§95. Neienesti labojumi	188
§96. Barklaja de Tolli pieminēklis	188
§97. Valsts Prezidentes apsveikums sunim Rasko	189
§98. Fantastiskas sakarības ar realitāti	190
§99. Maketēšana	194
§100. Šahs Riars un šahiene Rezada	195
§101. Marija Naumova	196
§102. Bet es te plāpāju par mūziku	196
§103. Dairi un *der	197
§104. Nu tad, brāļi, naigi, naigi	198
§105. Apelācijas un kasācijas tiesvedība	199
§106. Korins, Vilss un citi	199
§107. Dators	200
11. Žurnāla «Upe» 11. numurs	202
§108. Vēršanās pie Potapenko	202
§109. Grāmatas TECE1 otrā puse	202
§110. Pavadvēstule un sūtījums Tatjanai Potapenko	203
§111. Ceturtā jūlija vēstule	204
§112. Iesniegums pārskatīt tiesas termiņu	205
§113. Vēstule un dokumenti Skaidrītei Štubei	205
§114. Ceturtā oktobra vēstule	207
§115. Trīspadsmitā novembra vēstule	207
§116. Pirmās instances tiesas Spriedums	210
§117. Apelācijas instances tiesas Spriedums	211
§118. Korina vēstule Aijai Štubei	213
§119. Mana pirmā vēstule Korinam	214
§120. Korina atbilde uz pirmo vēstuli	216
§121. Mana otrā vēstule Korinam	217
§122. E-pasta vēstuļu apmaiņa augustā	219
12. Žurnāla «Upe» 12. numurs	220
§123. Korina otrā vēstule Aijai Štubei	220
§124. Divdesmit ceturtā novembra vēstule	221
§125. Divpadsmitā decembra vēstule	223
§126. Par politiku	224
§127. Trešais Paskaidrojums	225
§128. Spalis Monvīds	230
§129. Daži fragmenti no vēstulēm un atbildes uz tiem	231
§130. Norobežošanās zīmīte	232
§131. LR AT Senāta Spriedums	233
§132. Divi fragmenti no maija vēstules	235
Satura rādītājs	239